

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය

ප්‍රථම පියවර

පළමුවන කොටස

961 අංක 31 දරන ආයුර්වේද පනත

1961 අංක 31 දරන ආයුර්වේද පනතේ අංක 41 (2) (ඇ) " ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයක් සකස් කිරීම හා ප්‍රසිද්ධ කිරීම යන ඡේදයෙන් පැවරී ඇති බලය අනුව ආයුර්වේද පර්යේෂණ කාරක සභාවේ නියමයෙන් ඖෂධ සංග්‍රහ කමිටුව මගින් සකස් කරන ලදී.

ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රකාශනයකි.

AYURVEDA PHARMACOPOEIA

Volume I

Part One

Ayurveda Act. No. 31 of 1961

Compiled under Sec. 41 (2) (c) of Ayurveda Act No. 31 of 1961 by the Ayurvedic Pharmacopoeia Committee under the direction of Ayurvedic Research Committee

Published by the Department of Ayurveda Colombo, Sri Lanka.

වචනයක්

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයක් ප්‍රකාශයට පත් කරන්නට හැකි වීම ආයුර්වේදයේ දියුණුවට හේතු වන්නක් යැයි විශ්වාස කරමි. මෙම ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය ගම්පහ සිද්ධායුර්වේද විද්‍යාලයේ විදුහල්පති වෛද්‍යාචාර්ය ඩී. එම්. ජයසිංහ (ඩී.එස්.ඒ.සී. ගෞරව) මහතා ප්‍රධාන ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ කමිටුව විසින් සකස් කරන ලද්දකි. එයට රජයේ කෘතඥතාවය ඒ සියලු දෙනාටම පළ කිරීමට කැමැත්තෙමි.

මෙම ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය දැනට සෑහෙන කලකට පෙර සකස් කොට තිබුණු නමුත්, එය ප්‍රකාශයට පත් කොට නිකුත් කිරීම ප්‍රමාද වූ බැව් මට දැනගන්නට ලැබුණි. එය තවදුරටත් ප්‍රමාද නොකොට පළකරන ලෙසත්, එමෙන්ම මේ රටේ ආයුර්වේදයේ දියුණුවට බෙහෙවින් අත්‍යවශ්‍ය දී කටයුතු කළ දිවංගත අගමැති ගරු එස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. සී. බණ්ඩාරනායක ශ්‍රීමතා ණන්ගේ ජන්ම දිනය නිමිත්තෙන් 1976 ජනවාරි මස 8 වැනි දින නිකුත් කරන ලෙසද, මම අදාළ නිලධාරීන්ට නියෝග කළෙමි. මෙම සංග්‍රහය ආයුර්වේදය ගැන උනන්දුවක් දක්වන සියලු දෙනාටම ප්‍රයෝජනවත් වනු ඇතැයි මගේ විශ්වාසයයි.

ජෝර්ජ් රාජපක්ෂ
සෞඛ්‍ය ඇමති.

1975 දෙසැම්බර් මස 31 වැනි දින.
කොළඹ.
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේදී

From the Minister of Health.....

I have no doubt that the publication of the Ayurveda Pharmacopoeia will be an important contribution for the development of Ayurveda. The Ayurveda Pharmacopoeia has been compiled by a Committee of Physicians under the Chairmanship of Ayur. Dr. D. M. Jayasinghe, D.S.A.C. (Hon.) the Principal of Siddhayurveda College, Gampaha. On behalf of the Government, I wish to thank them all.

When it was brought to my notice that the publication of the Ayurveda Pharmacopoeia which had been compiled sometime ago, has been delayed I directed the authorities, concerned that it should be published without further delay. I also directed that it should be released on 8th January, 1976 on the occasion of the birth anniversary of the Late Prime Minister, Hon'ble S. W. R. D. Bandaranaike, who was mainly responsible for the present development of Ayurveda.

I hope that the Ayurveda Pharmacopoeia would be of great value to all those interested in Ayurveda.

George Rajapaksa
Minister of Health

Ministry of Health,
Colombo 1.
31st December, 1975.

සියළු හිමිකම්

ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව සතුය.

COPYRIGHT

Department of Ayurveda

Sri Lanka

1976

ප්‍රස්ථාවනාව

වෛද්‍යවරයා, රෝගියා, උපස්ථායකයා හා ඖෂධ යන වෛද්‍යාදී චතුස්පාදය රෝග ශාන්තියට අතිශයින්ම ප්‍රශස්ත වන බව වරක විසින් සඳහන් කර ඇත. අප ගේ පැරැන්නන් මෙය මනාව වටහා ගත් බව, ශේෂ වී ඇති ඖෂධ වට්ටෝරු හා ප්‍රතිකාර ක්‍රම දෙස බලන කල පෙනී යයි. මෙම වට්ටෝරුවල ඇතුළත් ඖෂධ යෝග හා විවිධ නිෂ්පාදන ක්‍රම සංරක්ෂණය කර තමන් වෙත පැමිණෙන රෝගීන් සඳහා අනන්‍ය වූ ප්‍රතිකාර ක්‍රම ඔවුන් විසින් පවත්වාගෙන ගොස් ඇත.

කෙසේ වුවද, වත්මන් ජන සමාජයේ අවශ්‍යතාවයන්ට සරිලන පරිදි ඖෂධ නිෂ්පාදනය විශාල වශයෙන් දියුණු කරලීමේ අවශ්‍යතාවය දේශීය වෛද්‍යවරුන් විසින් දශක පහකටත් අධික කාලයක් තිස්සේ පෙන්නුම් කරනු ලැබ ඇත. මෙම සාකච්ඡාවන්හි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් 1963.9.13 වෙනි දා රැස් වූ ආයුර්වේද පර්යේෂණ කාරක සභාව ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයක් සකස් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වාර්තාවක් කැඳවීමට කටයුතු කරන ලදී. එම වාර්තාවේ නිර්දේශයන් පදනම් කොට ගෙන 1966.07.04 වෙනි දින ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ කමිටුවක් පත් කර එමගින් දේශීය වෛද්‍යවරුන්ගෙන් ඖෂධ යෝග තොරතුරු ලබා ගැනීම ආරම්භ කරනු ලැබ ඇත. නැවත වරක් මෙම කාර්යයන් වඩාත් විධිමත් කිරීම සඳහා 1970 පෙබරවාරි මස පත් කරන ලද කමිටුව මගින් ආයුර්වේද සංග්‍රහයේ පිටපත් 3000 ක් මුද්‍රණය කර බෙදා හරින ලදී. සංශෝධිත මෙම දෙවන මුද්‍රණය ආයුර්වේද පර්යේෂණ කාරක සභාව විසින් මැනදී ගනු ලැබූ තීරණයක ප්‍රතිඵලයකි.

ඒ අනුව පහත සඳහන් කමිටුව විසින් මෙම නව මුද්‍රණය සංස්කරණය කරන ලදී.

1. ආචාර්යය උපාලි පිලපිටිය මහතා
2. වෛද්‍යාචාර්යයී, ප්‍රානාචාර්ය, පණ්ඩිත ඩී. එම්. ජයසිංහ මහතා
3. වෛද්‍යාචාර්යයී, පණ්ඩිත ආර්යදාස කුමාරසිංහ මහතා
4. වෛද්‍යාචාර්යයී, කේ. බී. ප්‍රනාන්දු මහතා
5. වෛද්‍යාචාර්යයී, එම්. එම්. එම්. හැපිල් මහතා
6. වෛද්‍යාචාර්යයී ලීලා රාමනායක මහත්මිය
7. කේ. ඒ. පී. ජයවර්ධන මහතා (ලේකම්)

මෙම සංග්‍රහය සංශෝධනය කිරීමේ කටයුතු ඉක්මණින් නිම කරන ලද මෙම කමිටුවට අපගේ ස්තූතිය පිරිනැමීම.

ඉතිරිව ඇති අනෙකුත් පාරම්පරික වට්ටෝරු ද කිසියම් ශාස්ත්‍රීය ගවේෂණයකට යොමු කොට අනාගතයේදී ඖෂධ සංග්‍රහයට ඇතුළත් කිරීම පිළිබඳව විද්වතුන්ගේ අවධානය යොමු විය යුතුව ඇතැයි සිතමි. ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පළකරනු ලැබ ඇති “තල්පතේ පිළියම්” ග්‍රන්ථ මාලාව මෙහිලා උපයෝගී කර ගත හැකි එක් පහසු මූලාශ්‍රයක් වනු ඇත. පර්යේෂණශීලී ආයුර්වේදඥයින් මේ පිළිබඳව ස්වකීය අවධානය යොමු කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරමි.

මෙම ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කිරීමෙහි ලා අප මෙහෙයවන ලද පර්යේෂණ කාරක සභාවේ සියලුම සාමාජික මහත්ම මහත්මීන්ටත්, මෙම කටයුතු අනුලක්ෂ්‍යව සම්බන්ධීකරණය කළ සහකාර කොමසාරිස් (ශිල්පීය) වෛද්‍ය කේ. ජී. වන්දුසේන මහතාටත්, පොත් මුද්‍රණය සඳහා වෙහෙස මහන්සි වන ටී. සී. ටී. සේනානායක

මහතාටත්, මුද්‍රණ කටයුතු කලට වේලාවට කර දුන් මුද්‍රණ ශිල්පීන්ටත් නන් අයුරින් සහාය වූ ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යය මණ්ඩලයටත් මගේ කෘතඥතාවය පුද කරනු කැමැත්තෙමි.

එන්. ඩබ්ලිව්. වෙරළපිටිය

ආයුර්වේද කොමසාරිස්

බු.ව. 2537 ක්වූ ඉල් මස 01 වැනි කුජ දින,

ආචාර්ය ඇන්. ඇම්. පෙරේරා මාවතේ,

කොළඹ 08.අංක 325 දරණ තැන.

ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ දී යැ.

1994.11.06

ප්‍රධාන කර්තෘගේ ප්‍රකාශනය

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයේ ප්‍රථම පියවරේ පළමු වන කොටසෙහි දෙවන මුද්‍රණය බොහෝ කල් ගත වී නමුත් බිහිවීම බලවත් සතුටට කරුණෙකි. ප්‍රථම මුද්‍රණයේ අත් පිටපත කතුවරුන් විසින් ලියා සම්පූර්ණ කරන ලද්දේ 1970 පෙබරවාරි මස 06 වෙනි දින දීය. එම අත් පිටපත ගරු ඩබ්ලිව් සේනානායක අගමැති තුමාට පිළිගන්වන ලද්දේ 1970 මැයි මස දෙවෙනි දින දීය.

1970 - 1977 යුගයෙහි පැවැති දේශපාලන අතවර නිසා මුද්‍රණය ප්‍රමාද වුව ද සැබැවින් මැ පොත බිහි වූයේ 1970 මැයි මස 02 දින දීය. එ නිසා මෙම ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ ප්‍රථම පියවරේ පළමු වන කොටස බිහි වී වසර 24 ක් ඉක්ම ගොස් තිබෙන බව පිළිගත යුතු ය. වෙනත් අයුරෙකින් කියතොත් ශතවර්ෂ කාලක් ගත වී තිබේ. ඖෂධ සංග්‍රහයක් වැනි නිරතුරු මැ ඉදිරියට ගමන් කළ යුතු නිරතුරු මැ අළුත් විශ්‍ය යුතු පාරිභාෂික ග්‍රන්ථයක් සංශෝධන සංවර්ධන කිරීම මේ සා දිගු කලක් ප්‍රමාද වීම සතුටට කරුණෙක් නොවේ.

ඉකුත් වූ වසර විසිහතර තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ආයුර්වේද අධ්‍යාපනය එම විකිත්සාව සහ භෞෂ්‍ය සංස්කරණය (භෞෂ්‍ය කල්පනා) ආදී ක්ෂේත්‍රයන්හි විශාල වශයෙන් පරිවර්තනයක් ඉදිරි ගමනක් සිදු විය. එමැ ක්ෂේත්‍රයන්හි ලා අග්‍රගණ්‍ය ශිල්පීය ග්‍රන්ථ යක් වන ඖෂධ සංග්‍රහයේ කිසිම පරිවර්තනයක් නොවීම කිසි සේත් මැ සතුටට කරුණෙක් නොවේ. විශාල පරිවර්තනයක් නො වුව ද ප්‍රථම මුද්‍රණ පිටපතෙහි තිබුණු සුලු සුලු වැරදිම් අඩු පාඩු සපුරා අළුතෙන් යෝග කීපයක් ඇතුළත් කිරීමෙන් මෙම දෙවෙනි මුද්‍රණය සුලු වශයෙන් හෝ සංශෝධිත සංවර්ධිත බව කිව යුතු ය.

බොම්බායේ දිවංගත සෘෂි කල්ප ආචාර්ය චෛද්‍ය යාදව ජී ත්‍රිකම් ජී තුමා ඖෂධ සංයෝග වල ශක්තිය විකිත්සාවේ අවශ්‍යතා අනුව වඩා ශක්තිමත් කිරීම පිණිස යම් යම් පරිවර්තන සිදු කෙළේය. එම යෝගයන්හි “කිඤ්චිත් පරිවර්තන ” (මඳක් පරිවර්තනය කරන ලදී) යන වචන සටහන් කැරැ තිබේ. මේ වැනි යෝගයන්හි මඳක් පරිවර්තනය කිරීමෙන් විකිත්සාවෙහි දී මහත් අර්ථ සිද්ධි යක් වන්නේ ය. මේ අයුරින් ඖෂධ සංයෝගයන්හි යම් යම් පරිවර්තන කිරීමට මා ඉහත දී පෙන්වා දුන් ආකාර ප්‍රබල විද්වත් ඖෂධ සංග්‍රහ කම්භාවක් වුවමනා ය. පාඨක වෙදැදුරන්ගේ සතුට සඳහා යාදව ජී විසින් ‘කිඤ්චිත් ‘ පරිවර්තන ‘ සාරස්චතාරිෂ්ට වට්ටෝරුව උපුටා දක්වමි.

මඳක් පරිවර්තන සාරස්චතාරිෂ්ටය

ජටාමාංස, ගොටුකොළ සහමුලින්, ලුණුවිල සහමුලින්, ශංඛ පුෂ්පි සහ මුලින්, තෝලා 64 බැගින්, පුහුල් මද (මිරිකා මඳක් වෙලා), හාතාචාරිය අල, කිරිබදු අල, ලොකු හොඳ අරළු ඇට ඉවත් කැරැ, සැවැන්දරා මුල්, අමු ඉඟුරු, ශතකුප්ප තෝලා 20 බැගින්. සියල්ල කොටා වතුර දෝණ දෙකක් ලීටර් 30.720 ක්) බහා සතරින් එකට සිඳුවා පෙරා මී පැණි තෝලා 40 ක්ද උක්සිනි තෝලා 200 ක්ද, පිරිසිදු කැරැ ගත් ධාතකි තෝලා 40 ක්ද, තගර, නිදස්සවාලු මුල් තාරටි හැර, කරාබු, වදකහ, කොට්ටම්, අමුක්කරා අල, බුළු, රසකිඳ, එන්සාල්, වළභසාල්, කුරුඳු පොතු, කුංකුමප්පු යන මේවා තෝලා 01 බැගින් දළසුණු කොට සියල්ල පළමු සිඳුවා පෙරාගත් කෂායට බහා පුරා මසක් සන්ධානය කැරැ සියුම් වැ පෙරා ගන්නේ ය. ඉක්බිති ස්වර්ණ ලවණ තෝලාවක් මිශ්‍ර කැරැ වායු නිවාරක භාජනයෙකින් සුරැකි කරන්නේ ය. (සිද්ධියෝග සංග්‍රහ) ශංඛ පුෂ්පි ප්‍රතිනිධිය, විෂ්ණුකුන්තිය සහමුලින්, තගර ප්‍රතිනිධිය ජටාමාංස වේ.

පොදු සාරස්චතාරිෂ්ට වට්ටෝරුවෙහි නොමැති ජටාමාංස, ගොටුකොළ සහමුලින්, ශංඛපුෂ්පි සහමුලින් සහ පුහුල් මද ද, කල්කයෙහි කුංකුමප්පු ද ඇතුළත්ය. මෙම කිඤ්චිත් පරිවර්තන සාරස්චතාරිෂ්ටය මස්තිෂ්ක රෝග, හෘදය රෝග, මානසික රෝග, උන්මාද රෝග ආදියෙහි අති විශිෂ්ඨ ය. මේ යාදව ජීගේම ගුණ පාඨය

බව සැලකිය යුතු ය. ස්වර්ණලවණ භාවිතය අපේ වෙදදුරුවනට නුපුරුදුය. Goldchloride නමින් බටහිර ඖෂධාලයයන්හි තිබෙන සුවර්ණ ලවණ ආයුර්වේද ඖෂධ සංයෝග සඳහා භාවිත කිරීම ආචාර්ය යාදව ජී සහ රසතරංගිණි කතුචර රසශාස්ත්‍රඥ ප්‍රාණාචාර්ය ශ්‍රී සදානන්ද ශර්මා ආදී භාරතීය විද්‍යාඥයෝ අනුමත කරති. සුවර්ණලවණ සංස්කරණය ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ 02 කාණ්ඩයෙහි පාර්ථිව ඖෂධ කොටසෙහි විමසන්නේ ය. ආචාර්ය යාදව ජී මහාමංජීෂ්ඨාදී ක්වාථය ආදී වට්ටෝරු බොහෝ ගණනක් “කිඤ්චිත් පරිවර්තන” ය. මේ අයුරින් වට්ටෝරු පරිවර්තනය කැර ගැනීමට ශාස්ත්‍රයෙන් මැ අවසර දී තිබෙන බව සැලකිය යුතු ය.

අපේ සුප්‍රසිද්ධ ඖෂධ සංයෝග වැඩි හරියක් වසර දහස් ගණනක් පැරැණිය. සමහර වට්ටෝරු වල ඇතැම් ද්‍රව්‍යයන් දුස් ප්‍රාප්‍ය ය, සමහර ද්‍රව්‍යයන් සංදිග්ධ ය. (අවිනිශ්චිත ය.) ඒ නිසා වට්ටෝරු වල යම් යම් පරිවර්තන කැර ගැනීම අනිවාර්ය අවශ්‍ය තාවෙකි. වාග්භට ඇදුරු තුමා, ශ්‍රී ශෝඨල ඇදුරු තුමා, ආදීහු පවා එම දුෂ්කරතාවට මුහුණ දුන්හ. විසැදුම් සෙවූහ. ‘‘ සාදාගන්නටත් පුළුවන්, පාවිච්චි කරන්නටත් පුළුවන්, එලදායක ගුණත් තිබෙන, යුගානුරූප කාලයටත් ගැලපෙන, රසායන යෝගයෝ කියන ලදහ. බොහෝ ගුණ ඇතත් (මහානුශංසානි) සාදා ගැනීම පිණිස අවශ්‍ය ඖෂධ සොයා ගන්නටත් නැති අතික් යෝගයෝ නො කියන ලදහ. ‘‘

‘‘ උක්තානි ශාකානි ඵලාන්විතානි
 යුගානුරූපාණි රසායනානි
 මහානුශංසානාපි වාපරාණි
 ප්‍රාජ්‍යාදිකෂ්ටානි න කීර්තිතානි ‘‘ (අෂ්ටාංගභාදය සංහිතා උත්තරතන්ත්‍ර 39. අධ්‍යාය)

සිවුවෙනි පස්වෙනි සියවස් තරම් ඇත යුගයෙහි ජීවත් වූ වාග් භට ඇදුරු තුමාටත්, දොළොස් වෙනි සියවසෙහි ජීවත් වූ මහා ප්‍රාඥ ශ්‍රී ශෝඨල ඇදුරු තුමාටත් (ගදනිග්‍රහ 03 භාග රසායනාධිකාර) ඖෂධ සංයෝග සංස්කරණයෙහි දී මුහුණ පෑමට සිදු වූ දුෂ්කරතාව අද සිය ගුණයෙන් වැඩිවී තිබෙන බව කා හටත් ප්‍රත්‍යක්ෂ නොවේද? අනාගතයෙහි දී පත් කෙරෙන ප්‍රබල ඖෂධ සංග්‍රහ කමිටුව මඟින්, වාග් භට ඇදුරු තුමාගේ උපදේශය අනුව ඖෂධ සංයෝග වට්ටෝරු මද වශයෙන් පරිවර්තන කැර ගැනීම ගැන සලකා බැලිය යුතු ය.

වට්ටෝරු මද වශයෙන් පරිවර්තන කැර ගත යුතුවාක් මෙන් මැ සංයෝග සංස්කරණයෙහි ද යම් යම් කාලානුරූප වෙනස්කම් ඇවැසිය. වූර්ණ ඖෂධ මාස තුනක් පමණ ගතවෙන විට ගුණ හීන වන්නේ ය. එම වූර්ණ පෙනී වශයෙන් සංස්කරණය කළ කල්හි මාස හත අටක් වුව ද ගුණ හීන නොවී පවතී. අවිපත්තිකර වූර්ණය, අශ්වගන්ධාදී වූර්ණය, භාස්කරලවණය, හිංගු අෂ්ටකය, ආදී වූර්ණ ඉන්දියාවේ ආයතන වල පෙනී වශයෙන් සැකැස්. පෙනී වශයෙන් එම වූර්ණ භාවිතයද ඉතා පහසුය. වාග් භට ඇදුරු තුමා ගේ ‘‘ යුගානුරූප ‘‘ යන වචනය මෙහි ලා සැලැකිල්ලට ගත යුතු ය. වූර්ණ සහ පෙනී පිළිබඳ වූ ආයුර්වේදික හීලින්ග් නමැති ග්‍රන්ථයේ උද්ධෘතයක් මෙහි උපුටා දක්වමි. එය ඉතා සරල නිසා සිංහල පරිවර්තනයක් ඇතුළත් නො කරමි.

“Powders-Tablets

Many herbal powders are used in Ayurveda. Herbs are seldom used in the raw form, partly because raw herbs deteriorate quickly in India’s tropical climate. Powders are prepared by reducing the herbs to a fine power and mixing together. As they tend to deteriorate more quickly, many powders are now made into tablets. Particularly for export to the West, and are given special protective coatings.

Tablets, however, are not made only of powders. Many use herbal pastes and herbal extracts, which give them a superior quality over simple tableted powders. Page 270 (Ayurvedic Healings, by Dr. David Frawley, O.M.D. America)

අවිපත්තිකර චූර්ණය, චූර්ණය වශයෙන් මාත්‍රාව ග්‍රෑම්ස් 1-4 දක්වා ද පෙති වශයෙන් 2-8 දක්වා ද, හිංගුඅෂ්ටකය චූර්ණය ග්‍රෑම්ස් 1-4 දක්වා ද පෙති වශයෙන් 2-8 දක්වා ද වේ.

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය මගින් බෙහෙත් වට්ටෝරු ග්‍රන්ථාරූඪ කළ පමණින් ආයුර්වේද සංයෝග සංස්කරණය දියුණු නො වන්නේ ය. අබිං මිශ්‍ර ගුලි කල්ක රාශියක් තිබේ. කංසා කොළ ඇට සහිත එමෙන් ම ා කංසා කොළ ඉස්මෙන් අඹරණ ගුලි කල්ක තිබේ. අනික් අතට රස බෙහෙත් බහුල වශයෙන් වුවමනා ය. මේ සංයෝග සෑදීමට අවශ්‍ය එම තහනම් ඖෂධ අධික මිල රස බෙහෙත් ලබා ගැනීමේ පහසුකම් ද සැලැස්සුව මනා ය. මේ කරුණුත් සෑම සංයෝගයක්ම යුගානුරූපව සංස්කරණය සඳහා ද අළු තෙත් පත් කෙරෙණ ප්‍රබල ඖෂධ සංග්‍රහ කමිටුවේ සැලැකිල්ලට යොමු වේවා.

මෙයට,
විද්‍යානිධි ප්‍රාණාචාර්ය ඩී. ඇම්. ජයසිංහ

කොළඹ 05, ගවර් වීදියේ /01/ඒ
දරණ නිවසෙහිදී ය. 1994.06.20

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය

හැඳින්වීම

1961 අංක 31 දරණ ආයුර්වේද පනතේ 89 ඡේදයෙහි එන අර්ථ නිරූපනය යටතේ “ආයුර්වේද” යන නාමය “ආයුර්වේද”, සිද්ධ, යුනානි යන වෛද්‍ය ක්‍රම තුනටම සංගෘහිත නාමයක් වශයෙන් හඳුන්වා ඇත. “ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය” වශයෙන් හැඳින්වෙන මෙම ග්‍රන්ථයට ආයුර්වේද, සිද්ධ හා යුනානි කාණ්ඩ තුනම ඇතුළත් කරන්නට යෙදුනේ එහෙයිනි.

ආයුර්වේද පනතේ පූර්විකාවෙහි එම පනත නීතිගත කිරීමේ පරමාර්ථ සඳහන් වේ. “ආයුර්වේද ඖෂධ නිෂ්පාදනාගාර, ආයුර්වේද ඖෂධ ශාලා සහ ආයුර්වේද බෙහෙත් ගබඩා ලියා පදිංචි කිරීම සඳහා ද,.....ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාලයට හා ආයුර්වේද මහාරෝග්‍යශාලාවට ද, ඊට සම්බන්ධ ඖෂධ නිෂ්පාදනාගාරයට ද, ඖෂධ නිධියට හා ඖෂධ ශාලාවට ද, අදාළ වන යම් යම් කටයුතු ඉෂ්ට කිරීම සඳහා ද,..... ආයුර්වේදය පිළිබඳ පර්යේෂණයට යම් යම් කටයුතු ඉෂ්ට කිරීම සඳහා ද,.....” යනු එම පරමාර්ථයන්ගෙන් සමහරකි. මෙම පරමාර්ථයන් ඉෂ්ට කර ගැනීමට නම් මූලික අවශ්‍යතාවයක් සපුරා ගත යුතු ය. එනම් : පොදු වශයෙන් භාවිතය සඳහා සම්මත කර ගත් ආයුර්වේද, සිද්ධ හා යුනානි ඖෂධ පන්තියක් සකස් කිරීමය. ආඥා පනතින් ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව වෙත පැවැරී ඇති බලතල අනුව ආයුර්වේදය දියුණු කිරීමෙහි ලා ගතයුතු නා නා පියවර ගැනීමට විකිත්සාව - ඖෂධ නිෂ්පාදන ද්‍රව්‍ය පරිහරණය - කිරුම් මැනුම් යෙදුම ආදියෙහි කිසියම් විනයක් අවශ්‍යය වේ. එසේ විනයක් සකස් කර ගැනීම ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය ආරම්භ කිරීමේ මූලික පරමාර්ථයක් බව සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි. ආඥා පනතේ 41 වන ඡේදයෙහි 2 “ඇ” කොටසින් “ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය සකස් කිරීම හා ප්‍රසිද්ධ කිරීම” ද “ඇ” කොටසින් “ආයුර්වේද ඖෂධ ප්‍රමිත කිරීම සඳහා ද” - ආඥා පනත යටතේ සංස්ථාපනය වන පර්යේෂණ කාරක සභාවට නීති ප්‍රකාර බලය පැවරේ. මෙම ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය ආයුර්වේද ඖෂධ සම්බන්ධ පැන නැගෙන ඊට විෂය වන සෑම ප්‍රශ්නයක දී ම නීතිමය වශයෙන් දැක්විය හැකි අවසාන තීරණය වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගනු ලැබේ.

ෆාමකෝපියා යන වචනය ග්‍රීක “පාමකොන්” = ඖෂධය, සහ “පොයිකො”= සකස් කිරීම - යන වචන වලින් සෑදුණකි. ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථයක් වූ කලී එය නිකුත් කිරීමට ව්‍යවස්ථාපිත බලය ඇති බලධාරියකු හෝ බල මණ්ඩලයක් විසින්, ඒකීය හා මිශ්‍ර ඖෂධවල අඩංගු ගුණ පිළිබඳ විස්තර සහිතව ප්‍රමාණ අනුකූලව තත් ඖෂධ යෙදෙන සංයෝගයන් පැහැදිලි ලෙස දක්වන්නකි. විකිත්සාවල යොදන විවිධ සංයෝගයන් සංස්කරණයෙහි එකාකාර සමානාත්මතාවයක් ඇති කිරීම හා සංයෝගයන්හි යොදන ඖෂධයන්හි ඖෂධ ප්‍රමාණයන්ගේ ශක්තිය පිරිසිදු බව හා හානිකර නොවන බව ආරක්ෂා කිරීම ද, විකිත්සා ලබන රෝගියාගේත් - විකිත්සා යොදන වෛද්‍යවරයාගේත් ආරක්ෂාව සැලැස්වීම ද එවන් ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථයක වෙනත් පරමාර්ථයන් වේ. තදාසන්න කාලය දක්වා වූ වෛද්‍ය විකිත්සාවෙහි ප්‍රගතිය පෙන්වීම හා ගුණදායක වූ හා ගුණ පක්ෂය ස්ථූට වූ පැරැණි විකිත්සා ක්‍රම බාහිර වශයෙන් ඇලිගත් සැක සහිත කොටස් ඉවත්කොට ඇතුළත් කිරීම ෆාමකෝපියා සකස් කිරීමේදී සාමාන්‍යයෙන් කරනු ලැබේ.

වෛද්‍ය විද්‍යාව දියුණු වූ සෑම රටකම පාහේ පොදු වශයෙන් සම්මත ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථ තිබේ. එක්සත් රාජධානියේ - “බ්‍රිටිෂ් ෆාමකෝපියා” (1963) ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ - “යුනයිටඩ් ස්ටේට්ස් ෆාමකෝපියා”, ඉන්දියාවේ “ෆාමකෝපියා ඔෆ් ඉන්ඩියා” 1953 - ජගත් සෞඛ්‍ය සංවිධානයේ -

“ඉන්ටර්නැෂනල් ෆාමකෝපියා” I, II නිදසුන් වෙති. රටක භාවිතයේ පවතින සෑම විකිත්සා යෝග්‍යකම ෆාමකෝපියාවට ඇතුළත් කළ නොහැකි ය. කල්යාණමේදී ඒ ඒ වෛද්‍යවරුන්, වෛද්‍ය සමාගම් හෝ වෛද්‍ය පරම්පරා විසින් ගුණ සම්ප්‍රදායයන් ආශ්‍රයෙන් පොදු සම්මත වශයෙන් පිළිගත හැකි යෝග්‍යත් ෆාමකෝපියා වලට ඇතුළත්වේ. එසේ ප්‍රධාන ෆාමකෝපියාවට ඇතුළු කරන තුරු එවැනි යෝග්‍ය වෙනම අනු ග්‍රන්ථ ලෙස භාවිත වේ. එක්සත් රාජධානියේ බ්‍රිටිෂ් පාමසියුටිකල් කෝඩෙක්ස්, බ්‍රිටිෂ් ෆෝමියුලරි ,ඉන්දියාවේ ඉන්ඩියන් පාමසියුටිකල් කෝඩෙක්ස් නිදසුනි. එනමින් බලන කල වෛද්‍ය විද්‍යාවේ ඉදිරි ගමන පෙරට යනතාක් ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථ ද වෙනස් වෙමින් හා සකස් වෙමින් ඉදිරියට යන්නේ ය. එකවර රටකට හෝ ජාතියකට හෝ අවුරුදු කීපයක් තුළ දී අංග සම්පූර්ණ හා නොවෙනස්වනසුලු ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථයක් සකස් කළ නොහැක. එක්සත් රාජධානියේ 1963 මුද්‍රිත ෆාමකෝපියාව ඒ මුහුණුවර ගැනීමට සියවස් තුනක් ගත විය. එහි ආරම්භය 1542 දී ඇපොතිකරිවරුන් සකස් කළ දේශීය වට්ටෝරු ග්‍රන්ථයකි. 1618 දී කොලේජ් ඔෆ් පිසිෂන්ස් නමින් හැදින්වුණු වෛද්‍යවරුන්ගේ සංවිධානයෙන් නිකුත් වූ ෆාමකෝපියාව නූතන බ්‍රිටිෂ් ෆාමකෝපියාවේ ආදි පිතෘ ග්‍රන්ථය වුව ද , මුල් ස්වරූපය සම්පූර්ණයෙන්ම පාහේ නව ග්‍රන්ථයෙහි මැකී ගොස් ඇත. මෙම විස්තරය කලේ අප විසින් සකස් කොට ඉදිරිපත් කරන ඖෂධ සංග්‍රහයෙන් අපේක්ෂා කෙරෙන්නේ ආයුර්වේද ඖෂධ විකිත්සා විෂයයෙහි කිසියම් මූලික විනයක් ඇති කිරීමට බවද, මෙම සංග්‍රහය කලින් කලට වෙනස්වන බව ද , විශේෂයෙන් විද්‍යානුකූල විශ්ලේෂණ අනුව මෙහි අඩංගු සෑම කොටසක්ම පාහේ ඉදිරියට වෙනස් විය හැකි බවද අවධාරණයෙන් පැහැදිලි කිරීමටය

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය

වර්ෂ 1930-1932 අතර තුර කාලයේ දී එවකට පැවති සමස්ත ලංකායුර්වේද මහා සම්මේලනයේ අධිකාරීහු ආයුර්වේද ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථයක අවශ්‍යතාව ගැන නොයෙක් වර සාකච්ඡා කළහ. යෝජනා ද සම්මත කළහ. එහෙත් ඒ සඳහා නිසි පියවරක් නො ගැනිණි. ඒ සාකච්ඡාවන්හි මාතෘකාව වූයේ ද “ආයුර්වේද ෆාමකෝපියාවක් ” යන වචනයයි. මෙහි ආරම්භයෙහි දී ම ඒ වචනය භාවිත කරන ලද්දේ අතීතය සිහියට නැංවීම පිණිසය.

ලංකාවේ ආයුර්වේද අධ්‍යාපනය හා එම විකිත්සා ක්‍රමයන් සංවර්ධනය කිරීම පිණිස යෝජනා ක්‍රමයක් සම්පාදනය සඳහා 1946 වර්ෂයේ දී දාස්ගුප්ත කොමිෂන් සභාව පත් කරණ ලදී. එම කොමිෂන් සභාවේ පළමු වන රැස්වීම 1946 නොවැම්බර් මස 27 වෙනි දින කොළඹ දී පැවැත්විණි. මහනුවර ආයුර්වේද වෛද්‍ය සංගමය මගින් දාස්ගුප්ත කොමිෂන් සභාව වෙත ඉදිරිපත් කරණ ලද (1946.11.16 දරණ) සංදේශයෙන් ද සමස්ත ලංකායුර්වේද මහා සම්මේලන සභාවේ 1946 දෙසැම්බර් මස දරණ සංදේශයෙන් ද රජයේ ආයුර්වේද විද්‍යාලීය උපාධිධාරීන්ගේ සංගමය වන ස්වදේශීය වෛද්‍ය සංගමය මගින් ද රජයේ පාලනයෙන් ආයුර්වේද ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථයක් සම්පාදනය කරණ ලෙස ඉල්ලා සිටියහ. එහෙත් එම ඉල්ලීම් ක්‍රියාත්මක නො වූයේ ය.

1950 අගෝස්තු මාසයෙහි දී ගරු ඒ. රත්නායක (වර්තමාන උත්තර මන්ත්‍රී සභාවේ ගරු සභාපති) මැති තුමා සහ මහනුවර වෛද්‍යායඪී ඩී. ඇම්. ජයසිංහ මහතා ද මහාමාත්‍ය ඩී. ඇස්. සේනානායක අගමැති තුමා හමුව, ආයුර්වේද ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථයක් සම්පාදනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ගැන කරුණු ඉදිරිපත් කළහ. එම කරුණු සම්බන්ධයෙන් බලවත් ලෙස ම සැලකිල්ල යොමු කළ එතුමා සමස්ත ලංකායුර්වේද මහා සම්මේලන සභාවේ අධිකාරීන් සමග ද වැඩිදුරටත් සාකච්ඡා කොට ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රී ආර්. බුද්ධදාස මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් ආයුර්වේද ෆාමකෝපියා කොමිටියක් පත් කළේය. එහි වියදම සඳහා රු. 22,000/= ක මුදලක් වෙන් කොට එම ග්‍රන්ථය සැපයීම සඳහා බලය පවරණ ලදී. අවාසනාවකට මෙන් බුද්ධදාස කොමිටිය වැඩි වගභාගයක් නොකොට පොතක් ලියන ලදී. එය ද්‍රව්‍යගුණ ග්‍රන්ථයෙකි. දැනුණු එය නාවන්නේ ආයුර්වේද පර්යේෂණායතනයෙහි තැන්පත්ව තිබේ.

1951.9.29 දින මහාමාත්‍ය ඩී.ඇස්.සේනානායක අගමැතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් මහනුවර දී පවත්වන ලද එක්සත් ජාතික පක්ෂයේ සිව්වෙනි සාමාන්‍ය සභා සභාව ඉදිරියේ ආයුර්වේද ආමකෝපියා ග්‍රන්ථය ලිවීමේ වැඩ පිළිවෙළ ගැන සාකච්ඡා කොට වඩා උසස් පුළුල් ක්‍රියා මාර්ගයක් ඇති කරණ ලෙස ඉල්ලා සිටීමේ යෝජනාවක්, මහනුවර වෛද්‍යාචාර්ය ඩී.ඇම්. ජයසිංහ මහතා විසින් ඉදිරිපත් කරණ ලදුව, එය වෛද්‍යාචාර්ය ජේ. කුමාරතුංග මහතා ස්ථිර කළේය. එය සභා සම්මත වුවද, ඩී.ඇස්. සේනානායක අගමැතිතුමාගේ හදිසි අභාවයත් සමග ම ආයුර්වේද ආමකෝපියාවක් සැපයීමේ කාර්යයන් එතුමා අදහස් කොට තිබුණු වෙනත් ආයුර්වේද සංවර්ධන කටයුතුන් යටපත්ව ගිය බව පෙනේ.

දිවංගත ගරු ඇස්. ඩබ්ලිව්.ආර්.ඩී. බණ්ඩාරනායක අගමැතිතුමාගේ ශ්‍රී නාමයට උපහාරයක් වශයෙන්, 1962.10.14 දින භාරත අගමැති ගරු ශ්‍රී තේරු තුමන් අතින් බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ආයුර්වේද පර්යේෂණායතනය විවෘත විය. පර්යේෂණායතනය කේන්ද්‍රස්ථානය කොට ආයුර්වේද පර්යේෂණකටයුතු මෙහෙයවීම අරභයා එවකට සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය ධුරය දැරූ ගරු ජී.පී. ජයසූරිය මැතිතුමා විසින් 1961 අංක 31 දරණ ආයුර්වේද ආඥා පනත යටතේ ආයුර්වේද පර්යේෂණ කාරක සභාව පත් කරණ ලදී. එහි ප්‍රථම රැස්වීම 1963.4.4 වැනි දින නාවින්නේ ආයුර්වේද පර්යේෂණායතනයේ දී ගරු ජී.පී. ජයසූරිය ඇමතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පැවැත්විණ. ප්‍රථම ආයුර්වේද කොමසාරිස් තැන්පත් ඩබ්ලිව්.ජේ. ප්‍රනාන්දු මහතා එහි සභාපතිතුමා විය.

කලක් යටපත්ව තිබුණු ආයුර්වේද ආමකෝපියා ප්‍රශ්නය 1963 සැප්තැම්බර් 13 දින පැවැත්වුණු පර්යේෂණ කාරක සභා රැස්වීමේ දී නැවතත් වෛද්‍යාචාර්ය ඩී.ඇම්.ජයසිංහ මහතා විසින් මතු කරන ලදී. මහාචාර්ය කේ. රාජසූරිය, මහාචාර්ය ඇස්.ඩබ්ලිව්. බීබීලේ, ආයුර්වේද චක්‍රවර්ති පණ්ඩිත ජී.පී. වික්‍රමාරච්චි, පණ්ඩිත කවිචන්තාමණි පී.ඇම්.පී. අභයසිංහ ආදී විද්වතුන්ගේ අනුකූලතාව ද ලැබී එම යෝජනාව ගැන වැඩිදුරටත් ක්‍රියාමාර්ග විය. එම සාකච්ඡාවන්හි දී ආයුර්වේද ආමකෝපියා යන නාමයට “ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ” යනු ඉතා සුදුසු සිංහල යෙදුම වශයෙන් සම්මත වූ අතර එතැන් පටන් එම නාමය ව්‍යවහාරයට පත් වූයේය.

1964.9.11 වැනි දින ආයුර්වේද කොමසාරිස් ඩබ්ලිව්. ජේ. ප්‍රනාන්දු මහතා, මහාචාර්ය ඇස්.ඩබ්ලිව්. බීබීලේ සහ ඩී.ඇම්. ජයසිංහ මහතන් සමග සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ස්ථිර ලේකම් කු. බාලසිංහම් මහතා හමුවී බුද්ධදාස කොමිටිය මගින් ලියන ලද ග්‍රන්ථය ඖෂධ සංග්‍රහයක් නොව ද්‍රව්‍යගුණ ග්‍රන්ථයක් බව ද පැහැදිලි කරණ ලදින් නැවතත් ක්‍රමානුකූල ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයක් සකස් කිරීම සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ අවසරය ලබා ගත හැකිවිය. ඉන්පසු ඖෂධ සංග්‍රහ සැපයීම සඳහා ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ග පැහැදිලි කර ගැනීම පිණිස වාර්ථාවක් සැපයීමේ බලය පවරා, වෛද්‍යාචාර්ය ඩී.ඇම්. ජයසිංහ (සභාපති), වෛද්‍යාචාර්ය ඩී.එච්.රාජපක්ෂ (ලේකම්), පණ්ඩිත කේ.ජී.පී. ජයතිලක සහ රජයේ ඖෂධ ගබඩා අධිකාරී, ඩී.ඒ.ඊ. මුණසිංහ යන මහතන් අතුරු කාරක සභාවක් ලෙස පත් කරණ ලදී. (1963 ඔක්තෝම්බර් 4 දින) එම අනු කාරක සභාව ඉතා පැහැදිලි වාර්තාවක් සැපයූ අතර ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයක් පිලියෙල කිරීම සඳහා කොමිෂන් සභාවක් මගින් කරුණු පරීක්ෂා කිරීමේ අවශ්‍යතාව ද යෝජනා කළාය.

ඉහත සඳහන් වාර්තාවේ නිර්දේශයන් ගැන සැලකිල්ල යොමු කළ ගරු ඇම්. ඩී.ඒච්. ජයවර්ධන එවකට සිටි සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය තුමා ඖෂධ සංග්‍රහයේ මූලික කටයුතු මාස 18 ක් තුළ නිම කිරීමේ බලය පවරා, පහත නම් සඳහන් මහතන් ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ (ආමකෝපියා) කොමිටිය වශයෙන් පත් කළේය.

1. අධ්‍යක්ෂ ආයුර්වේද පර්යේෂණායතනය - නාවින්න (සභාපති) ආචාර්ය ආර්.ආර්. පායක් මහතා.
2. වෛද්‍ය අධිකාරී ආයුර්වේද මහාරෝග්‍යශාලාව, බොරැල්ල, වෛද්‍යාචාර්ය එච්.කේ. බුද්ධදාස මහතා

3. රජයේ බෙහෙත් ගබඩා අධිකාරි , ඩී.ඒ.ඊ. මුණසිංහ මහතා.
4. පණ්ඩිත ජී.පී. වික්‍රමාරච්චි මහතා, අධ්‍යක්ෂ, ගම්පහ සිද්ධායුර්වේද විද්‍යාලය, යක්කල.
5. වෛද්‍යවරයාණී ආර්.ඩී.ඒ. සෙනවිරත්න මහතා, ආයුර්වේද විද්‍යාලය, කොළඹ,
6. වෛද්‍යවරයාණී ඩී.ඇම්. ජයසිංහ මහතා, 61, රජවීදිය, මහනුවර
7. වෛද්‍යවරයාණී ඇස්.ඇම්. පොන්නයියා මහතා, මරිසන්කුඩයි, ඉල්ලාවලෙයි.
8. වෛද්‍යවරයාණී ඒම්.ඒම්. ජාපර් මහතා, 210, ආරුප්පු වීදිය, කොළඹ.
9. වෛද්‍යවරයාණී පණ්ඩිත කේ.ජී.පී. ජයතිලක මහතා, රත්ගම, දොඩන්දුව.

යන මහත්වරු 1966.07.04 වන දින පත්කරණු ලැබූහ. ආයුර්වේද පර්යේෂණායතනයේ වැඩ බලන පර්යේෂණ හා වෛද්‍ය නිලධාරී එච්.අයි. වන්දුසේකර මහතා ලේකම් වශයෙන් පත් කරණ ලදී. මෙම කාරක සභාව ඖෂධ සංග්‍රහය සැපයීමට වෛද්‍ය සමාජයේ අදහස් ලබා ගැනීම පිණිස ප්‍රශ්න මාලාවක් නිකුත්කළාය. (එම ප්‍රශ්න මාලාව හා වෙනත් විස්තර පෙරවදනෙහි සඳහන් වෙයි.) ලියා පදිංචි වෛද්‍යවරයන් 6,723 ක් වෙත යවන ලද එම ප්‍රශ්න මාලාවෙන් වෛද්‍ය සමාජයට අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ අවස්ථාවක් දුන් අතර ඉතා ප්‍රයෝජනවත් පිළිතුරු ද ලැබිණ. එම පිළිතුරු මෙම ඖෂධ සංග්‍රහය සකස් කිරීමේ දී ප්‍රයෝජනවත් වූ බව කිව යුතු ය. සමස්ත ලංකාවාසීන්ගේ මෙන්ම සියලුම ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයන්ගේ සම්මානයන්ට පාත්‍ර වී සිටින ශ්‍රේෂ්ඨවෛද්‍යවරයා වන ආයුර්වේද වකුචර්ති පණ්ඩිත ජී.පී. වික්‍රමාරච්චි මහතා ද ඉතා වටිනා පිළිතුරු මාලාවක් එවා තිබුණ අතර එම පිළිතුර ඖෂධ සංග්‍රහ මුල් පියවර සැපයීමේ කාරක සභාව ඉතා ගෞරවයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගත් බව කෘතඥතා පූර්වකව සඳහන් කරමි. ප්‍රශ්න මාලාවට පිළිතුරු ඒකතු කිරීම හා වට්ටෝරු සංග්‍රහ කිරීම හැර වෙන කටයුත්තක් එම කාරක සභාවට නිම කිරීමට නොහැකි විය.

මා ආයුර්වේද කොමසාරිස් පදවියට පත්වීමෙන් පසු ආයුර්වේද පර්යේෂණ කාරක සභාව මගින් අරඹා අඩාලව පැවති කටයුතු පිළිබඳ මනා පරීක්ෂණයක් කිරීමට සිදු විය. ඒ කටයුතු අතුරෙන් ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයක් සැපයීමේ යෝජනා ක්‍රමය ඉතා අගය කොට සැලකුවෙමි. පාරම්පරිකව පැවත එන වෛද්‍ය ක්‍රමයක් නූතන වෛද්‍ය ක්‍රම හා සැසඳෙන තත්වයකට නොසිටුවීමේ ප්‍රයත්නයක දී පොදු ග්‍රාහිත සම්මුතිය ඖෂධ පන්තියක් සකස් කර ගැනීම මූලික වශයෙන් ගතයුතු පියවරක් ලෙස පිළිගැනෙන හෙයිනි. ඒහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් ගරු ඊ.ඇල්. සේනානායක සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය තුමා විසින් පහත නම් සඳහන් මහතුන්ගෙන් යුත් ආයුර්වේද සංග්‍රහ කොමිටියක් (1968 නොවැම්බර් මස 20) දින පත් කරණ ලදී.

- වෛද්‍යවරයාණී ආර්.ආර්. පායක් (සභාපති)
- වෛද්‍යවරයාණී පණ්ඩිත ජී.පී. වික්‍රමාරච්චි
- වෛද්‍යවරයාණී පණ්ඩිත කේ.ජී.පී. ජයතිලක
- වෛද්‍යවරයාණී ඩී.ඇම්. ජයසිංහ
- වෛද්‍යවරයාණී ඇස්.ඇම්. පොන්නයියා
- වෛද්‍යවරයාණී ඇස්. සභාපතිපිල්ලේ
- වෛද්‍යවරයාණී ඒච්.ඇම්. ජාපර්
- වෛද්‍යවරයාණී පණ්ඩිත විලියම් අල්විස්
- වෛද්‍යවරයාණී ඩී.ඒච්. රාජපක්ෂ

වෛද්‍යවෘත්තීය ඇස්.ඩී.ඇස්. නානායක්කාර (ලේකම්)

ඩී.ඒ.ඊ. මුණසිංහ මහත්මා , රජයේ බෙහෙත් ගබඩා පාලක

මහාචාර්ය ඒස්.ආර්. කෝට්ටේගොඩ මහත්මා

දොස්තර ඇන්. කෝදාගොඩ මහත්මා

දොස්තර කේ.ඩී.එස්. පියසිලි මහත්මා

සභාපති වශයෙන් පත්කළ ආර්.ආර්. පාඨක මහත්මා ආයුර්වේද උපදේශක තනතුරෙන් ඉවත්වී ආපසු සියරට බලා යාම නිමිත්තෙන් සභාපති පදවියෙන් ඉල්ලා අස්වීම හේතුකොටගෙන , වෛද්‍යවෘත්තීය එච්.කේ. බුද්ධදාස මහතා සභාපති වශයෙන් පත් කරණ ලදී. පුරප්පාඩු වූ ස්ථානයට ආයුර්වේද ඖෂධ නිෂ්පාදනාගාරයේ කළමනාකරු, ජීනදාස විරසිංහ මහතා පත් විය. අනතුරුව 1969 පෙබරවාරි 6 වැනි දින පළමු වරට රැස්වූ ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටිය ආයුර්වේද, සිද්ධ හා යුනානි ඖෂධ ක්‍රමය සඳහා එකම සැලැස්මක් අනුව වෙන් වෙන් වශයෙන් ඖෂධ සංග්‍රහයේ පළමු වැනි පියවර සකස් කිරීමට සම්පාදක මණ්ඩල තුනක් පත් කරණ ලදී. ඒ සම්පාදකවරු නම්

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය

- වෛද්‍යවෘත්තීය එච්.කේ.බුද්ධදාස මහතා (සභාපති)
- වෛද්‍යවෘත්තීය ඩී.එච්. රාජපක්ෂ මහතා
- වෛද්‍යවෘත්තීය ඩී.එම්. ජයසිංහ මහතා
- වෛද්‍යවෘත්තීය පණ්ඩිත කේ.පී.පී. ජයතිලක මහතා
- වෛද්‍යවෘත්තීය ඇස්.ඩී.එස්. නානායක්කාර මහතා (ලේකම්)

සිද්ධ ඖෂධ සංග්‍රහය

- වෛද්‍යවෘත්තීය ඇස්.එම්. පොන්නයියා මහතා
- වෛද්‍යවෘත්තීය ඇස්. සභාපතිපිල්ලේ මහතා

යුනානි ඖෂධ සංග්‍රහය

- වෛද්‍යවෘත්තීය එච්.එම්. ජාප්පර් මහතා

පළමු වරට තෙමසක කාල සීමාවක් දී ඇමති තුමා විසින් පත් කරන ලද ප්‍රධාන ඖෂධ සංග්‍රහ කාරක සභාව අවශ්‍ය හේතූන් නිසා 1970 පෙබරවාරි 15 දා තෙක් වරින්වර කාලය දීර්ඝ කරගන්නා ලදී. එම කාරක සභාවේ සාමාජික මහතුන්ගේ බලවත් පරිශ්‍රමයෙන් මෙම ඖෂධ සංග්‍රහයේ පළමු පියවරේ කටයුතු අධික ප්‍රමාණයක් නිම වූ බව සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටියේ වසරක කටයුතු පුනරීක්ෂණය කිරීමෙන් පසු මෙම කටයුත්ත වඩාත් ඉක්මනින් හා සංවිධානාත්මකව කළ යුතු යැයි හැඟී ගියෙන් ගරු සෞඛ්‍ය ඇමතිතුමා විසින් එම කොමිටිය ප්‍රතිසංවිධානය කොට පහත සඳහන් අන්දමට 1970 පෙබරවාරි 15 සිට පත් කරන්නට යෙදුනි.

- 1) වෛද්‍යවෘත්තීය ජී.ඇම්. ජයසිංහ (සභාපති)
- 2) වෛද්‍යවෘත්තීය ආර්. රාජපක්ෂ , සිද්ධායුර්වේද විද්‍යාලය, යක්කල
- 3) වෛද්‍යවෘත්තීය ඩී.ඒ. අයිලප්පෙරුම
- 4) වෛද්‍යවෘත්තීය ඩී.එච්. එදිරිසිංහ
- 5) වෛද්‍යවෘත්තීය පණ්ඩිත කේ.පී.පී. ජයතිලක
- 6) වෛද්‍යවෘත්තීය ඩී.එච්. රාජපක්ෂ
- 7) වෛද්‍යවෘත්තීය එස්.එම්. පොන්නසිංහ (සිද්ධ)
- 8) වෛද්‍යවෘත්තීය ඒ. සභාපතිපිල්ලේ (සිද්ධ)
- 9) වෛද්‍යවෘත්තීය එච්.එම්.ජායර් (යුනානි)

උපදේශක සභිකවරු

- 1) මහාචාර්ය ආච්.ඩබ්ලිව්. බීබිලේ
- 2) මහාචාර්ය එස්.ආර්. කෝට්ටෙගොඩ
- 3) දොස්තර කේ.ඩී.එස් පියසිලි
- 4) දොස්තර එන්.කෝදාගොඩ
- 5) ඩී.ඒ.ඊ. මුණසිංහ මහතා , රජයේ බෙහෙත් ගබඩා පාලක

වෛද්‍යවෘත්තීය ආච්.ඩී.ඇස්. සේනානායක මහතා ලේකම් වශයෙන් පත් කරන ලදී. පූර්වයෙහි සඳහන් කළ සම්පාදක වරුන් එපරිදිම කටයුතු කරගෙන ගිය අතර, ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ සම්පාදක මණ්ඩලයේ සභාපති වශයෙන්, ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටියේ සභාපති තැන්පත් වෛද්‍යවෘත්තීය ජී.ඇම්. ජයසිංහ මහතා පත් කරන ලදී.

අද දින ගරු අගමැති ඩබ්ලිව් සේනානායක මහත්මා වෙත සෞඛ්‍ය ඇමති ගරු ඊ.එල්. සේනානායක මහතා විසින් ඉදිරිපත් කෙරෙන මෙම ඖෂධ සංග්‍රහයෙහි පළමුවැනි කොටසට ආයුර්වේද - සිද්ධ හා යුනානි කාණ්ඩ ඇතුළත් වේ. ඒ ඒ සම්පාදකවරුන් විසින් වෙන් වෙන් වශයෙන් සකස් කෙරුණු කාණ්ඩයට ම ප්‍රධාන ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටියේ සහ ආයුර්වේද පර්යේෂණ කාරක සභාවේ අනුමැතිය ලැබී තිබේ.

ස්තූතිය

මෙම ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයෙහි පළමුවැනි පියවර සකස් කිරීම ලංකා ආයුර්වේද ඉතිහාසයෙහි නොමැකෙන අකුරෙන් ලියැවෙන සිද්ධියක් බව කිවමනා නොවේ . ඉදිරි කාලයේ දී ජාත්‍යන්තර මට්ටමේ ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයක් සකස් වීමේ පුරමිහක පියවර මෙයින් ගන්නා ලද හෙයින්. මෙවැනි ඉතිහාස ගතවන කටයුත්තකදී මෙම පියවර සාර්ථක කර ගැනීමට පුරෝගාමීව කටයුතු කළ හා නන් අයුරින් ආධාර හා උපදෙස් දුන් හවතුන් කීප දෙනෙකු ගැන කෘතඥතා පූර්වකව විශේෂයෙන් සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි.

නිදහස් ලංකාවේ පළමුවැනි අගමැති මහාමාත්‍ය ගරු ඩී. ඇස්. සේනානායක මැති තුමාත්, අනතුරුව අගමැති පදවිය දැරූ ගරු එස්. ඩබ්ලිව්. ආර්. ඩී. බණ්ඩාරනායක මැති තුමාත්, ගරු සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක මැතිණියත්, වත්මන් රජයේ අගමැති ගරු ඩබ්ලිව් සේනානායක මැති තුමාත්, අවංක හිතින් ආයුර්වේදයට දුන්

දිරිගැන්ම නොවන්නට මෙවැනි කටයුත්තක ලුහුඬු ප්‍රතිඵලයක් වත් දකින්නට නොලැබෙනු ඇත. ඒ ඒ රජයන්හි සෞඛ්‍ය ඇමතිවරුන් වශයෙන් සිටි ගරු ඒ.පී. ජයසූරිය, ගරු බදි උද්දීන් මහමුද්, ගරු ඇම්.ඩී. එච්. ජයවර්ධන හා වත්මන් සෞඛ්‍ය ඇමති ගරු ඊ. ඇල්. සේනානායක මහතුන් අතින් ලැබුණු අනුග්‍රහය හා ආධාරය කෘතඥතා පූර්වකව සිහි කරමු.

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයේ මුල් පියවර සකස් කිරීමේ සෑම අවස්ථාවකදීම ඒ පිළිබඳව උපදෙස් හා මාර්ගෝපදේශ දුන් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ස්ථාවර ලේකම් කු. බාලසිංහම් මහතාට ද අපගේ හෘදයාංගම ස්තූතිය පුද කරමු.

1961 අංක 31 දරණ ආයුර්වේද ආඥා පනත නීතිගත කරවා ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවා ඖෂධ සංග්‍රහය පිළියෙල කිරීම නීතියෙන් භාරවන ආයුර්වේද පර්යේෂණකාරක සභාව පිහිටුවීමට පුරෝගාමී වූ පළමුවැනි ආයුර්වේද කොමසාරිස් වරයා ලෙස කටයුතු කළ ඩබ්ලිව්. ජේ. ප්‍රනාන්දු මහත්මා අතින් මෙහිලා සිදුවූ ආරම්භක සේවය ආයුර්වේදයට හිතැතියන් විසින් කිසි දිනක අමතක නොකරනු ඇත. අනතුරුව මේ පිළිබඳව කටයුතු රාශියක් කළ හිටපු කොමසාරිස් ඇම්. ඩබ්ලිව්. ඇස්. ගුණරත්න මහත්මා ද මෙම අවස්ථාවේදී සිහි කරමු.

පුරා අවුරුදු විසිපහක් තුළ ඖෂධ සංග්‍රහයක් බිහි කිරීම සඳහා මහත් උද්සෝෂණ කරමින් හා රජයේ නිලධාරීන්, මැති ඇමතිවරුන් හා අනෙකුත් වගකිවයුතු භවතුන් අවදි කරවමින්, ආයුර්වේදයේ ඉදිරි ගමන සඳහා අත්‍යවශ්‍යවූ මෙම කටයුත්ත දිවි දෙවැනි කොට අගයමින් පුරෝගාමීව කටයුතු කළ දැනට ඖෂධ සංග්‍රහ කාරක සභාවේ සභාපති ධුරය හොබවන ආයුර්වේද වෛද්‍ය සභාවේ සාමාජික වෛද්‍යවෘත්තීය ඩී.ඇම්. ජයසිංහ (සිද්ධායුර්වේදඥ, ඩී. ඇස්. ඒ. සී. ගෞරව-ලංකා, ප්‍රාණචාර්ය) ශ්‍රී මනාණන්ට මෙම ඖෂධ සංග්‍රහය බිහි කිරීමෙන් ලැබෙන ගෞරව හා උපහාර ලැබිය යුතු බව සඳහන් කිරීම අතිශයෝක්තියක් නොවේ. සිය වියදමෙන් භාරතයට පවා ගොස් අවශ්‍ය කරුණු හා උපදෙස් ලබාගෙන මෙම කාණ්ඩය ක්‍රමානුකූල සැකැස්මක් අනුව පිළියෙල කිරීම හා විශේෂයෙන් සදාකාලිකව පවතින මාන පරිහාෂා සම්මත ක්‍රමයක් සකස් කිරීම උදෙසා දැරූ පරිශ්‍රමය ලංකා ආයුර්වේද ඉතිහාසයෙහි එතුමන්ගේ නමට විශේෂ තැනක් හිමි කරවන්නේ ය. ජයසිංහ මහත්මාගේ උනන්දුව ආශාව හා අප්‍රතිහත ධෛර්යය නොවන්නට මෙම කටයුත්ත මෙවන් අයුරින් ඉටු නොවිය හැකිව තුබූ බව නොපැකිලව සහ කෘතඥතා පූර්වකව සඳහන් කරමි.

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය සම්පාදක මණ්ඩලයේ සිටි වෛද්‍යවෘත්තීය ආර්.ආර්. පාඨක් මහතාට ද , වෛද්‍යවෘත්තීය එච්.කේ. බුද්ධදාස මහතාට ද දැනට සිටින වෛද්‍යවෘත්තීය පණ්ඩිත, කේ. ජී. පී. ජයතිලක, වෛද්‍යවෘත්තීය ඩී. එච්. රාජපක්ෂ මහතුන්ට ද ආරම්භයේ සිට මේ දක්වා ලේකම් වශයෙන් කටයුතු කරන වෛද්‍යවෘත්තීය ඇස්. ඩී. ඇස්. නානායක්කාර වෛද්‍ය අධිකාරී මහතාටද මෙම කටයුත්ත මෙතෙක් දුරට සාර්ථක කර ගැනීම උදෙසා ආත්ම පරිත්‍යාගයෙන් යුතුව ගන්නා ලද වෙහෙස ගැන ආයුර්වේදයට සම්බන්ධ හා හිතැති සියලු දෙනාගේම කෘතඥතා පූර්වක ස්තූතිය හිමිවන්නේ ය. එසේම සිද්ධ කාණ්ඩය සකස් කළ වෛද්‍යවෘත්තීය එස්.එම්. පොන්නයියා, වෛද්‍යවෘත්තීය ඒ. සභාපතිපිල්ලේ මහතුන් ද, යුනානි කාණ්ඩය සකස් කළ රාජ වෛද්‍ය එච්. එම්. ජාපර් මහතාට ද ඒ ඒ වෛද්‍ය අංශවල නියුක්ත වෛද්‍යවරුන්ගේ හා සමස්ත වශයෙන් ආයුර්වේදයට හිතැති සියලු දෙනාගේම ස්තූතිය හිමි වන්නේ ය.

ඖෂධ සංග්‍රහ කාරක සභාවලට පත්වූ සියලුම සාමාජික මහතුන්ට හා නව මුහුණුවරක් ගැන්වීම උදෙසා අගනා උපදෙස් දුන් මහාචාර්ය සේනක බිබිලේ , දොස්තර නන්දදාස කෝදාගොඩ , දොස්තර කේ.ඩී.එස් පියසිලි හා රජයේ බෙහෙත් ගබඩා පාලක ඩී.ඒ.ඊ. මුණසිංහ මහතුන්ට ද, විශේෂයෙන් කිරුම් මිණුම් සම්මත ක්‍රම සකස් කර ගැනීමට නොමසුරු සහයෝගය දුන් මහාචාර්ය ඇස්.ආර්. කෝට්ටේගොඩ මහතුන්ට ද

නොයෙක් අවස්ථාවල උපදෙස් දුන් ආයුර්වේද පර්යේෂණ කාරක සභාවේ සාමාජික මහතුන්ට ද මෙහිදී හෘදයාංගම ස්තුතිය පුද කරමි.

ප්‍රාර්ථනය

ආරම්භයේ දී සඳහන් කළ පරිදි මෙම ඖෂධ සංග්‍රහය ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය සකස් කිරීමෙහි ලුහුඬු මුලපිරීමක් පමණි. ආයුර්වේද ආඥාපනත යටතේ කොමසාරිස් වරයාට පැවරී ඇති බලතල අනුව විවිධ වූ ආයුර්වේද සංවර්ධනාත්මක කටයුතු රාශියක් කිරීමට නීතිගත වූ පොදු සම්මුතිමය ඖෂධ සංග්‍රහ ග්‍රන්ථයක අවශ්‍යතාවය මෙයින් තරමක් දුරට හෝ සපුරාලනු ඇතැයි හඟිමි. විශේෂයෙන් නිෂ්පාදිත ඖෂධ ප්‍රමිති කිරීම ආනයනය කරනු ලබන නිෂ්පාදිත ඖෂධ පාලනය කිරීම, ප්‍රචාරක දැන්වීම් මගින් වෙළඳපලට යවනු ලබන නා නා මාදිලියේ සැක සහිත ඖෂධ පාලනය කිරීම හා ආයුර්වේද විකිත්සා කර්මයෙහි නියුක්ත වෛද්‍යවරුන්ටත්, ආයුර්වේද ක්‍රමයට ප්‍රතිකාර ලබන කෝටි සංඛ්‍යාත රෝගීන්ටත් ආරක්ෂාව ලබාදීම ආදී ආයුර්වේදයෙහි ඉදිරි ගමනෙහිලා අනිවාර්යයෙන්ම ගතයුතු පියවර රාශියක් ගැනීමට මෙම ග්‍රන්ථය නිසා මුල පුරනු හැකි වන්නේ ය.

පුරා අවුරුද්දක කාල සීමාවක් තුළ සකස්කොට නිම කරන ලද මෙම පළමුවැනි කාණ්ඩය සම්පූර්ණ ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයක් වශයෙන් සැලකිය යුතු නොවේ. එසේ නම් අප ලෝක වාර්තාවක් පිහිටුවා ඇත. මෙම කාණ්ඩයට ඇතුළත් නොවූ ඒ ඒ විකිත්සා සඳහා යෙදිය හැකි පයඝාය වට්ටෝරු සිය දහස් ගණනින් තිබිය හැකි ය. එවැනි වට්ටෝරු සම්පාදක මණ්ඩලයේ සභාපතිතුමා වෙත එවා සුභද සාකච්ඡා මගින් හෝ විකිත්සාගාර පර්යේෂණ මගින් අඩු වැඩි ගුණාගුණ තීරණය කොට යහපත් යැයි නිගමනය කළහැකි සංයෝග වඩ වඩාත් ඇතුළත් කිරීමද, ඖෂධීය ද්‍රව්‍ය වශයෙන් තවමත් අවිනිශ්චිත පැලෑටි, බනිජ ද්‍රව්‍ය පිළිබඳව ශාස්ත්‍රානුකූල පරීක්ෂණ පවත්වා නිශ්චිත ද්‍රව්‍ය සංග්‍රහයක් සකස් කිරීම ද දැනට ආයුර්වේද, සිද්ධ හා යුනානි විකිත්සාවල නියුක්ත කෘතභස්ත වෛද්‍යවරුන් සතු යුතුකම වන්නේ ය. රහස් වශයෙන් තබා ගන්නා විකිත්සා ක්‍රම ද රෝගවලින් පෙළෙන පොදු ජනතාවගේ හිතසුව පිණිස එළිදරව් කොට ගුණාගුණ ස්ඵට කොට ඖෂධ සංග්‍රහයට ඇතුළත් කිරීමට සියලුම වෛද්‍යවරුන් උත්සුක වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරමි. රෝගියාගේ යහපත තකා විකිත්සා ක්‍රම වලට කිසියම් විනයක් පැනවීමේ දී ඒ ඒ වෛද්‍යවරයා රහස් වශයෙන් කරන ප්‍රතිකර්ම නීතියෙන් තහනම් විය හැකි බැවින් හා වෛද්‍ය ශ්‍රාස්ත්‍රය විශ්වසාධාරණ ශාස්ත්‍රයක් විය යුතු බැවින්. විවිධ කටයුතු සඳහා ක්‍රියා කරන අනුකාරක සභා පත්කොට රසායනාගාර සභා ද ඇතිව ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ සම්පාදක මණ්ඩල ඉදිරියට නොනවත්වාම කටයුතු කිරීමට අපේක්ෂිත හෙයින් මෙම කාණ්ඩවල අඩුපාඩු සකස් කොට කෝෂය වශයෙන් වැඩිදුර දියුණුකොට - කල් යාමේ දී ඖෂධ , ද්‍රව්‍ය විශ්ලේෂණයන්ද සහිතව අන්තර්ජාතික මට්ටමක ඖෂධ සංග්‍රහයක් සකස් කිරීමට හැකිවෙයි ද හා එනමින් ආයුර්වේදයෙහි සැඟවී ඇතැයි අවිවාදයෙන් පිළිගන්නා අගයෙන් අපිරිමිත වූ විකිත්සා ක්‍රම ජගත් වෛද්‍ය ඥාන කෝෂය වඩාත් පොහොසත් කොට දෙලෝ අභිවාධිය සලකා ගැනීමට ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්ගේත් - ආයුර්වේදයට හිතැති විද්වත් සියලු දෙනාගේත් පරිත්‍යාගශීලී සහයෝගය නොමසුරුව ලැබේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමි

මේ වගට,
විමල් නවගමුව ,
ආයුර්වේද කොමසාරිස්

1970 ක් වූ මැයි මස 2 වැනි දින ,
ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව,
කොළඹ 8.

PREFACE
TO
AYURVEDA PHARMACOPOEIA

BY

The Commissioner of Ayurveda.

“Ayurveda”, according to the interpretation given in Section 89 of the Ayurveda Act No. 31 of 1961, includes the three systems of medicine known as Ayurveda, Siddha and Unani. Hence, these three systems of medicines have been included within the scope of the compilation of the “Ayurveda Pharmacopoeia”.

The objectives of the Ayurveda Act are stated in its preamble. These objectives include mainly, the registration of Ayurvedic Hospitals, Ayurvedic dispensaries, Ayurvedic Pharmacies etc., the establishment of a Medical Council for the registration of Ayurvedic Medical Practitioners, Ayurvedic Pharmacists etc., the establishment of the Ayurvedic College and Hospital Board to perform certain functions in relation to the College of Ayurvedic Medicine, the Central Hospital of Ayurveda and the Pharmacy, the Herbarium and dispensary attached thereto, and the establishment of an Ayurvedic Research Committee for the promotion of research in Ayurveda.

The compilation of a Standard Formulary of Ayurveda, Siddha and Unani which is generally acceptable, is one of the prerequisites for the achievement of the objectives stated in the Act. Some discipline in treatment, use of drugs, and weighing and measuring of drugs is essential for the proper development of Ayurveda by the Department as envisaged by the Act.

I wish to mention here that the evolution of certain disciplines is one of the primary aims of the compilation of this Ayurveda Pharmacopoeia. Under section 41 (2) (c) of the Act, the Research Committee appointed under the said Act is authorised to compile and publish the Ayurveda Pharmacopoeia. The standardisation of Ayurvedic drugs is also assigned to the Research Committee by Section 41 (2) (d). Necessary action will be taken to enforce the Ayurveda Pharmacopoeia as the final and legal authority on any controversial matter relating to Ayurvedic drugs.

The word “Pharmacopoeia” is derived from the Greek words “Pharmacon”- medicines and “Poeia”-preparation. A pharmacopoeia is a compendium containing standard formulae and descriptions of uses and efficacy on single and compound drugs prepared and published by a competent authority or committee empowered to do so. Other aims of a Pharmacopoeia could be discussed as the maintenance of uniformity in the preparation of various compounds, the maintenance of the strength and purity of medicines used in the preparations ensuring of their

harmlessness and thereby protecting the patient who receives treatment and the physician who prescribes it. In the compilations of Pharmacopoeia an attempt is made generally to show the progress of the treatment up to recent times and inclusion of ancient method of treatment which had been proved effective and good removing from them of doubtful accretions.

Almost all countries that have developed in medical science have standard Pharmacopoeia for normal use which are accepted by the medical authorities and recognised by the governments. For example, the British Pharmacopoeia (1963) of the United Kingdom, the Pharmacopoeia of the United States of America, the Pharmacopoeia of India (1953), the International Pharmacopoeia of the World Health Organisation could be mentioned here. It is not possible to include every medical preparation that is being used in a country in a pharmacopoeia. Only the preparations that are commonly accepted as good and acknowledged for their efficacy and genuineness by the physicians, medical councils and hereditary families of physicians could be included in the pharmacopoeia. The preparations are in the first instance collected in the pharmaceutical codices till they are included in the pharmacopoeia proper. The British pharmaceutical codex of the United Kingdom. The British Formulary and Pharmaceutical codex of India are some such examples. Along with the progress of the medical science, the pharmacopoeia too would change progressively with new data and material being gradually added on. No country can ever compile a complete Pharmacopoeia within a few years, which will not require revisions or alterations. The British Pharmacopoeia of 1963 took three centuries to reach its present composure. Its origin in 1542 was a compilation of a collection of local prescriptions used by apothecaries. Although the Pharmacopoeia published in 1618 by the college of physicians was the cognisable parent text of the new British pharmacopoeia, the original physical shape has totally disappeared. This reference is considered necessary in order to make it explicit that what is expected by the publication of this pharmacopoeia is to establish basic disciplines and uniformity in the Ayurvedic treatment. It would be subject to revision and alterations from time to time, and specially according to evaluation on scientific analysis, almost every section might be altered or recast in future.

Ayurveda Pharmacopoeia.

The necessity of the compilation of an Ayurvedic Pharmacopoeia has been discussed on various occasions by the executive officials of the All Ceylon Ayurvedic Congress in 1930-32. Resolutions had also been passed but nothing practical seems to have materialised. The discussions have centered on the term ‘Ayurveda Pharmacopoeia’. This term was used at the very outset in this preface here in order to remind the readers of the past of this undertaking.

In the year 1946, the Dasgupta Commission was appointed assigned with the task of recommending proposals for the development of Ayurvedic treatment in Ceylon. The first session of that Commission was held in Colombo on 27.11.1946. The Kandy Ayurvedic Society by its memorandum on 16.11.1946 and the All Ceylon Ayurvedic Congress in December 1946, and the ‘Swedsha Vaidya Sangamaya’ -the Association of the graduates of the College of Indigenous

Medicine, appealed to the commission to recommend to the Government regarding the compilation and publication of an Ayurvedic Pharmacopoeia. This recommendation too did not materialise.

In August 1950, strong requests were made to the Late Premier Right Hon'ble D. S. Senanayake, by Vaidyacharya D. M. Jayasinghe of Kandy and Hon. A. Ratnayake, the present president of the Senate, stressing the need and importance of the compilation of an Ayurvedic Pharmacopoeia. The Premier, after giving due consideration to the said appeals, discussed the subject further with the executives of The All Ceylon Ayurvedic Congress and appointed an Ayurveda Pharmacopoeia Committee, under the Chairmanship of Ayurveda Shastri R. Buddhadasa. A sum of Rs. 22,000/- was also sanctioned as expenditure, and the committee was duly authorised with the task of compilation. Unfortunately, a book has been compiled by the said Buddhadasa Committee, without paying due regard to the subject and as such what they produced was only a Materia Medica which is at present safely kept at the Nawinna Ayurveda Research Institute.

At the fourth anniversary of the United National Party held at Kandy on 29.9.51 under the patronage of the Premier Right Hon'ble D. S. Senanayake, a proposition urging the Government to discuss and evolve a suitable programme for the compilation of an Ayurvedic Pharmacopoeia was made by Vaidyacharya D. M. Jayasinghe of Kandy and seconded by Vaidyacharya J. Kulupana. It was unanimously passed but with the demise of the premier, the programme connected with the Pharmacopoeia as well as various other matters he had contemplated in regard to development of Ayurveda appear to have come to a stand still.

The Bandaranaike Memorial Ayurveda Research Institute at Nawinna which was so named to honour the Late Premier Hon. S. W. R. D. Bandaranaike was declared open on 14.10.62 by Hon'ble Sri Nehru, the Late Premier of India. With the establishment of this Research Institute, the Ayurveda Research Committee was appointed by the then Minister of Health Hon. A. P. Jayasuriya under the Ayurveda Act No. 31 of 1961, for the purpose of conducting research in Ayurveda, centralising activities at the said Institute. The opening session of the said committee was held on 4.4.1963 under the patronage of the then Minister of Health Hon. A. P. Jayasuriya, at the Nawinna Research Institute, with Mr. W. J. Fernando, the first Commissioner of Ayurveda in the chair.

The subject of Ayurveda Pharmacopoeia which had been forgotten for a considerable period of time has been raised again by Vaidyacharya D. M. Jayasinghe, at the meeting of the Research Committee held on 13.8.1963. Action on this matter was since pursued with the unanimous consent of Professors, K. Rajasuriya, S. W. Bibile and Ayurveda Chakrawartha Pandit G.P. Wickramarachchi, Pandit Kavi Chintamani P. M. P. Abeysinghe and other eminent Ayurvedic scholars. In the discussions that followed, it has been unanimously agreed that the most appropriate Sinhalese expression for the term "Ayurveda Pharmacopoeia" should be "Ayurveda

Aushadha Sangraha” and since then, term Ayurveda Aushadha Sangraha in Sinhala had been used as equivalent to Ayurvedic Pharmacopoeia.

Mr. W. J. Fernando, the then Commissioner of Ayurveda, Professor S. W. Bibile and Vaidyacharya D. M. Jayasinghe interviewed Mr. K. Balasingham the permanent Secretary of the Ministry of Health on 11.9.1964 and have pointed out that the book produced by the Buddhadasa Committee was not an Ayurvedic Pharmacopoeia but only a materia medica. Consequently, permission of the Ministry could be obtained again for a fresh systematic compilation of an Ayurveda Pharmacopoeia. Subsequently a sub committee consisting of Vaidyacharya D. M. Jayasinghe as Chairman, Vaidyacharya D. H. Rajapaksa as Secretary and Pandit K. G. P. Jayatilleke and Mr. D. A. E. Manasinghe, Superintendent of Government Medical Stores as members, was appointed with due powers to submit a report outlining the procedure on the compilation of a Pharmacopoeia. The committee presented a comprehensive report on 4.10.1964 and also proposed the necessity of procuring data through a commission for the compilation of the book.

The Minister of Health, Hon. M. D. H. Jayawardana, having duly considered the recommendations of the aforesaid committee appointed on 4.7.1966 the undermentioned personages to constitute the Pharmacopoeia committee with orders to complete the preliminaries of the book within a period of eighteen months.

1. Dr. R. R. Pathak - Director, Bandaranaike Memorial Ayurveda Research Institute, Nawinna. (Chairman)
2. Vaidyacharya H. K. Buddhadasa, Medical Superintendent. Ayurvedic Central Hospital, Borella
3. Mr. D. AE. Munasinghe, Superintendent, Govt Medical Stores.
4. Pandit G. P. Wickramarachchi, Principal. Gampaha Siddhayurveda Vidyalaya, Yakkala.
5. Vaidyacharya R. D. A. Seneviratna, College of Ayurvedic Medicine, Colombo.
6. Vaidyacharya D. M. Jayasinghe, 61 King Street, Kandy.
7. Vaidyacharya S. M. Ponniah, Marisankudai, Illawalai.
8. Vaidyacharya H. M. Jaffar, 210, Wolvendhal Street, Colombo.
9. Vaidyacharya Pandit K. G. P Jayatilleke, Ratgama. Dodanduwa.

Vaidyacharya H. I. Chandrasekera acting research officer of the Nawinna Ayurvedic Research Institute was appointed Secretary of the Committee. A questionnaire was circularised by the Committee among 6728 registered Ayurvedic Physicians to ascertain their views on the compilation of the Pharmacopoeia. (The questionnaire and the other information are included in the Chairman’s Foreword.) By this procedure, the fraternity of physicians were given an opportunity to express their views on this matter and consequently, very valuable and useful data for the compilation of the book has been collected. It is with deep gratitude and appreciation that I mention here that the Committee compiling the first part of the book welcomed the valuable replies and constructive suggestions from the distinguished and venerated Physician Ayurveda

Chakrawartha Pandit G. P. Wickremaratchi who is held in high esteem by the Ayurvedic Practitioners in Ceylon. However, the Committee failed to achieve anything other than the collection of replies and the prescriptions of medicines.

After I assumed duties as the Commissioner of Ayurveda, I had to do a careful examination of the work that had been already started by the said Research Committee and left unfinished. From the work started and left halfway, I fully realized the importance of the proposal to compile an Ayurvedic Pharmacopoeia. It was so because in an effort to raise indigenous system of medicine to the status of modern medicine, the preparation of drugs on an accepted standard is of prime importance. Hence, an Ayurveda Pharmacopoeia Committee was reconstituted by the Hon. E. L. Senanayeka, then Minister of Health on 20.11.1968, comprising of the undermentioned personages.

1. Vaidyacharya R. R. Pathak (Chairman)
2. Vaidyacharya Pandit G. P. Wickramaratchi.
3. Vaidyacharya Pandit K. G. P. Jayatilleke.
4. Vaidyacharya D. M. Jayasinghe.
5. Vaidyacharya S. M. Ponniah.
6. Vaidyacharya S. Sabhapathi Pillai
7. Vaidyacharya H. M. Jaffar.
8. Vaidyacharya Pandit William Alwis.
9. Vaidyacharya D. H. Rajapaksa
10. Vaidyacharya S. D. S. Nanayakkara (Secretary)
11. Vaidyacharya Mr. D. E. A. Munasinghe, Supt. Of Govt. Medical Stores.
12. Vaidyacharya Professor S. R. Kottegoda.
13. Vaidyacharya Dr. N. Kodagoda.
14. Vaidyacharya Dr. K. D. F. Piyaseeli.

Since Dr. R. R. Pathak who was appointed, chairman relinquished duties as Adviser of Ayurveda and proceeded to his motherland, Vaidyacharya H. K. Buddhadasa was appointed Chairman of the Committee and the vacancy thus created by this appointment was filled in by Mr. Jinadasa Weerasinghe, manager, Ayurvedic Drugs Corporation. The Ayurveda Pharmacopoeia Committee met for the first time on 6.2.1969 and appointed three separate sub committees as shown below to compile Part I of the book under the three systems of treatment viz: Ayurveda, Siddha and Unani.

1. Ayurveda Pharmacopocia

Vaidyacharya	H. K. Buddhadasa. (Chairman)
Vaidyacharya	D. H. Rajapaksa
Vaidyacharya	D. M. Jayasinghe
Vaidyacharya	Pandit K. G. P. Jayatilleke

Vaidyacharya S.D. S. Nanayakkara (Secretary)

2.Siddha Pharmacopoeia.

Vaidyacharya S. M. Ponniah

Vaidyacharya S. Sabhpathi Pillai

3.Unani Pharmacopoeia

Vaidyacharya H. M. Jaffar

The period of the Pharmacopoeia committee originally appointed by the Minister for three months had to be extended several times due to unavoidable circumstances, till the 15th February 1970. I may state here that a considerable portion of the Part I of the Book was completed through the untiring efforts of the members of the said committee.

After a review of a year's work of the Pharmacopoeia Committee, the Hon. The Minister of Health felt that the proceedings should be better organised and expedited and the committee was reorganised with effect from 15th February 1970 and the undermentioned members were appointed to form the new committee.

1. Vaidyacharya D. M. Jayasinghe (Chairman).
2. Vaidyacharya R. Rajapaksa, Siddhayurveda Vidyalaya, Gampaha.
3. Vaidyacharya D. A. Illapperuma.
4. Vaidyacharya D. H. Edirisinghe.
5. Vaidyacharya Pandit K. G. P. Jayatilleke.
6. Vaidyacharya D. H. Rajapaksa.
7. Vaidyacharya S. M. Ponnish (Siddha).
8. Vaidyacharya A.Sabhpathi Pillai (Siddha).
9. Vaidyacharya H. M. Jaffar (Unani).

Advisory Members

1. Professor S. W. Bibile.
2. Professor S. R. Kottegoda
3. Dr. K.D.F.Piyaseeli
4. Dr. N. Kodagoda.
5. Mr. D. A. E. Munasinghe, Supt. Govt. Medical Stores.

Vaidyacharya S. D. S. Nanayakkara was appointed secretary of the Committee. Vaidyacharya D.

M. Jayasinghe, Chairman of the Ayurveda Pharmacopoeia Committee was appointed also Chairman of the Board of Editors whilst the editors earlier appointed functioned as before.

The Part I of the Ayurveda Pharmacopoeia which was handed over to Prime Minister Hon. Dudley Senanayake by the Minister of Health Hon, E. L. Senanayake, comprises of the three systems of treatment Viz: Ayurveda, Siddha and Unani. These systems which were separately compiled by individual editors have received the approval of the Pharmacopoeia Committee and the Ayurveda Research Committee.

Our Thanks.

Needless to say that the compilation of Part I of the Ayurveda Pharmacopoeia is an indelible event of great historical importance in the History of Ayurveda in Ceylon. It could be reckoned as a preliminary step for a full fledged Ayurveda Pharmacopoeia of an international standard which may appear in the future. With deep gratitude and appreciation, I wish to make special mention of a distinguished and prominent few who have contributed in various ways by suggestions and advice to achieve fruition of this historical event.

If not for the sincere and sympathetic encouragement given us in this connection by the late Right Hon'ble D. S. Senanayake the first Premier of Independent Ceylon, late Hon'ble S. W. R. D. Bandaranaike Prime Minister, Hon'ble Madam Prime Minister Sirimavo Bandaranaike and the present Prime Minister Hon'ble Dudley Senanayake, very little success could have been achieved in this arduous task. Similarly, we place on record the names of the Ministers of Health under different regimes, Hon'ble Messrs. A. P. Jayasuriya, Badi-ud-din Mahamud, M. D. H. Jayawardena and the present Minister of Health Hon'ble E. L. Senanayake who will be ever remembered for their magnanimous patronage and support in this formidable task.

We wish to express our thanks and gratitude to Mr. K. Balasingham, the Permanent Secretary of the Ministry of Health, for all his kind guidance and valuable advice offered us on every occasion we needed them in the compilation of this first part of the book.

All those well-wishers of Ayurveda, will ever cherish in grateful memory, the invaluable services rendered us in this connection by Mr. W. J. Fernando, the first Commissioner of Ayurveda who did all he could in taking steps to promulgate the Ayurveda Act. No. 31 of 1961 and organising the Department of Ayurveda and getting the Ayurveda Research Committee appointed which is authorised to compile the Ayurveda Pharmacopoeia. We place on record the name of Mr. M. W. S. Guneratna too the Ex-Commissioner of Ayurveda who did a great deal to organise the preliminary work for the compilation of this book.

It is no exaggeration if I were to say that the credit and honour for bringing out this compendium is rightly deserved by Respected Vaidyacharya D. M. Jayasinghe Siddhayurveda D. S. A. C. (Hons) Ceylon, Pranacharya, present Chairman of the Pharmacopoeia Committee and member of the Ayurveda Medical Council, who for the last twenty five years agitated continuously for the compilation of the Pharmacopoeia awakening many officials of the Government, Ministers and members of Parliament to the need of such a compilation, and who has virtually placed this task above the consideration for his life. He visited India at his own expense to obtain necessary data and instructions regarding compilation of this book. He also pioneered the task of evolving a system of standard weights and measures. These contributions should by themselves especially qualify his name for a permanent niche in the annals of Ayurveda in Ceylon. I do not hesitate to say with respect and gratitude that if not for the indomitable courage and enthusiasm of Dr. Jayasinghe during the last twenty five years-this compendium would not have been the light of the day in this manner.

All those who are interested and connected with Ayurveda will ever be thankful and grateful to Vaidyacharya R. R. Pathak and Vaidyacharya H. K. Buddhadasa who served in the Pharmacopoeia Committee and Pandit K. G. P. Jayatilleke, Vaidyacharya D. H. Rajapaksa who are serving now and Vaidyacharya S. D. S. Nanayakkara, Medical Superintendent, the Secretary of the Committee from the very inception, for their untiring efforts and devoted services to achieve success in this arduous task. Similarly, Vaidyacharya S. M. Ponniah and Vaidyacharya A. Sabhapathi Pillai who compiled the Siddha section and Raja Vaidya H. M. Jaffar who compiled the Unani section will also be grate fully remembered by the physicians practising those media of treatment and generally by well-wishers of Ayurveda.

I wish to convey my deepest thanks and gratitude to all the advisory members who were appointed to the Pharmacopoeia Committees and especially to Professor Senaka Bibile, Dr. Nandadasa Kodagoda, Dr. K. D. F. Piyaseeli and Mr. D. A. E. Munasinghe, Superintendent, Government Medical Stores for their invaluable contributions in helping us to arrive at the present format of this compendium. Professor S. R. Kottegoda is specially thanked for the prompt cooperation extended to us in the preparation of standard systems of weights and measures to be adopted in Ayurveda Pharmacy. I thank all the members of the Ayurveda Research Committee for the practical suggestions put forward on various occasions.

Our Prayer.

As mentioned at the very outset, this book is only a simple preliminary step in the compilation of the Ceylon Ayurvedic Pharmacopoeia. This should obviate many problems confronted with by the Commissioner for the development of Ayurveda under powers vested in him by the Ayurveda Act, by providing standards that should be adhered to in general. This compilation should indeed lay the foundation on which the Department could initiate suitable action especially for quality control of manufactured drugs, control of quality of imported drugs, control of advertising Ayurvedic drugs which do not conform to any standards, and protecting the patient and

prescribing practitioner, steps which are absolutely essential to ensure future progress of Ayurveda.

This part 1 of the book which has taken only one full year for its compilation, should not be treated as a complete Ayurveda Pharmacopoeia. If it were so, we have created a world record. There could be hundreds and thousands of other similar prescriptions that may have been included in this book for the treatment of diseases mentioned herein. It is the duty of all the experienced Ayurveda, Siddha and Unani practitioners to forward such prescriptions to the chairman of the Board of Editors and arrive at decisions regarding their efficacy and genuineness by friendly discussions or by clinical experimentations. More and more of such compounds found to be effective and practicable could be included in the Pharmacopoeia. Such cooperation will help also to compile a permanent materia medica consisting of all controversial medicinal herbs and findings on minerals after due research. I fervently hope that all the physicians would endeavour to reveal all secret remedies for the benefit of the suffering mankind and include such secret remedies in the Pharmacopoeia. This should be so because medicine for alleviation of suffering should be universal and when disciplines are introduced to control prescriptions, physicians will be likely prohibited in the future from prescribing unauthorised remedies.

It is expected to continue the work connected with the Pharmacopoeia in the future, through various sub committees and with assistance for analysis from the science laboratories. Therefore, shortcomings in these compilations could be remedied in the course of time, drugs and materia could be subjected to scientific analysis, main body enlarged thereby and a complete Pharmacopoeia on International Standards brought out. Thereby-the universal corpus of medical knowledge will be much richer with incorporation of the invaluable efficacious formulae undisputedly acknowledged to be found in Ayurveda.

Thus I pray that the unstinted and most willing cooperation of the Ayurvedic Physicians, and those who cherish a love at least for Ayurveda will be extended abundantly, and this worthy cause yielding beneficial retribution in this life and the life after may attain the desired goal.

Wimal Nawagamuwa.

Commissioner of Ayurveda.

2nd May, 1970,

Department of Ayurveda,

Colombo 8.

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය

පෙරවදන

වර්ෂ 1961 අංක 31 දරණ ආයුර්වේද ආඥාපනතේ පස්වෙනි කොටසේ 41 වගන්තියේ 2 වෙනි ඡේදයෙහි (ඉ) අක්ෂරය දරණ කොටසින් , ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයක් සකස් කිරීම හා ප්‍රසිද්ධ කිරීමේ බලය ආයුර්වේද පර්යේෂණ කාරක සභාව වෙත පැවරී ඇත්තේය. එම බලය අනුව, ආයුර්වේද පර්යේෂණ කාරක සභාවේ ඉල්ලීමෙන් ගරු ඊ.ඇල්. සේනානායක සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය තුමා විසින් පත් කරණ ලද ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටිය මගින් පහත නම් සඳහන් අපි, ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය මුල් පියවර සම්පාදනය කිරීමේ මණ්ඩලය වශයෙන් පළමුවෙන් පත් කරණු ලැබුවෙමු.

- වෛද්‍යාචාර්ය එච්.කේ. බුද්ධදාස (සභාපති)
- වෛද්‍යාචාර්ය ඩී.එච්. රාජපක්ෂ
- වෛද්‍යාචාර්ය ඩී.ඇම්. ජයසිංහ
- වෛද්‍යාචාර්ය පණ්ඩිත, කේ.ජී.පී. ජයතිලක
- වෛද්‍යාචාර්ය ඇස්.ඩී.ඇස්. නානායක්කාර (ලේකම්) ,වෛද්‍ය අධිකාරී

මෙම අනුකාරක සභාව විසින් ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයේ මුල් පියවරෙහි කොටසක් සම්පාදනය කරණ ලදී.

ශතවර්ෂ තිහකටත් වැඩි තරම් කලක් මුලුල්ලේ අවිච්ඡින්නව පැවත එන ආයුර්වේද වෛද්‍ය ක්‍රමය සම්බන්ධ “ඖෂධ සංග්‍රහයක්” නොමැති ද ? යන ප්‍රශ්නය නිතැතින් ම පහළ වන්නේ ය. ඊට දියයුතු පිළිතුර සරලය. ඖෂධ සංග්‍රහයෙකිනි ඇතුළත් වියැයුතු සියළුම කරුණු එක්තැන් කළ, හුදු ඖෂධ සංග්‍රහයක් දැනට ලැබී ඇති ග්‍රන්ථ අතරෙහි අවිද්‍යාමාන බවය. එහෙත් ආචාර්ය ශාර්ඛිගධර එම අඩුපාඩුව සලකා බලා ස්වකීය ශාර්ඛිගධර සංහිතාව රචනා කිරීමෙන් ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයෙක පදනම ලූ බව පිළිගත හැකි ය.

ආයුර්වේදය හේතුසූත්‍ර, ලිංගසූත්‍ර, ඖෂධසූත්‍ර යන ත්‍රිස්කන්ධයට අයත්ය යි වරකය උගන්වයි * (හෙතු ලිඛිගොෂධඤ්ජනං ස්වාස්ථාතුරපරායණම්, ත්‍රිසූත්‍රං ශාශ්වතං පුණ්‍යං බුබුධෙයං පිතාමභ:” ව.සු.1.අ.) ඖෂධ සංග්‍රහයෙකිනි ඇතුළත් වියැයුතු සෑම කරුණක්ම ඖෂධසූත්‍රස්කන්ධයට අයත් වේ. එම ඖෂධසූත්‍රස්කන්ධය වරක, සුග්‍රාතාදි සංහිතාවන්හි නොයෙක් ස්ථානයන්හි පැතිරී ඇත්තේය. ඇතැම් කරුණු සූත්‍රස්ථානයෙහි ද තවත් කොටසක් විකිත්සාස්ථානයෙහිද කල්පස්ථානයෙහි ද සිද්ධිස්ථානයෙහිදැයි මෙසේ ස්ථාන කීපයෙකිනි ඇතුළත් වෙති. අතීතයෙහි කෙසේ වෙතත් මේ යුගයෙහි වෛද්‍යවරයන්ට එය මහත් අපහසුවට කරුණෙකි. එනිසා හුදු “ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයක්” සැපයීමේ අවශ්‍යතාව ඉන්දියාවේ සහ ලංකාවේ කෘතභස්ත ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයන්ට එක ම කාලසීමාවක් තුළදී අවබෝධ විය.

වර්ෂ 1930-1932 අතර කාලයෙහි සමස්ත ලංකායුර්වේද මහා සම්මේලන සභාවේ අධිකාරීහු ආයුර්වේද ආමකෝපියා ග්‍රන්ථයක් සැපයීමේ අවශ්‍යතාව ගැන සාකච්ඡා කළහ. ඉන්දියාවේ සුප්‍රසිද්ධ වෛද්‍යවරු ද එම අවස්ථාවෙහි මෙම කරුණ සම්බන්ධයෙන්

* බ්‍රහ්ම තෙමේ , යම් ත්‍රිසූත්‍ර - ත්‍රිස්කන්ධ , ශාශ්වත-නිත්‍ය , පුණ්‍ය -පුණ්‍යප්‍රද ආයුර්වේදයක් අවබෝධ කළේද එම පරතෙරක් නැති (අනන්තපාර), අනන්ත , හේතු - ලිංග - ඖෂධ යන ත්‍රිස්කන්ධයෙන් යුත් ආයුර්වේද මහෝදධිය (සමස්ත ආයුර්වේදය) මහර්ෂි හරද්වාජ තෙමේ අවබෝධ කළේය. (ශරීරය සම්බන්ධ ඥානය ද හේතු-ලිංග දෙකිනි අන්තර්ගතය. “ශරීරං චාත්‍ර හෙතො ලිඛිගෙචාන්තර් භවති.” ශ්‍රී වක්‍රපාණි දත්ත, ව.සු.1.අ.23-24 පද්‍ය) බ්‍රහ්ම විසින් ශ්ලෝක ලක්ෂයෙකින් හා අධ්‍යය දහසකින් යුක්තව ප්‍රකාශ කරණ

ලද්දේ (බුන්ම සංහිතාව) ද මෙම ත්‍රිසුත්‍ර, පුණ්‍ය, ශාශ්වත, ආයුර්වේදය මැයි. හේතු ආදි ත්‍රිසුත්‍රය මෙසේ විග්‍රහ වන්නේ ය.

1. ස්වස්ථපරායණ හේතුසුත්‍රඥානස්කන්ධය,
2. ස්වස්ථපරායණ ලිඛිතසුත්‍රඥානස්කන්ධය,
3. ස්වස්ථපරායණ ඖෂධසුත්‍රඥානස්කන්ධය,
4. ආතුරපරායණ හේතුසුත්‍රඥානස්කන්ධය,
5. ආතුරපරායණ ලිඛිතසුත්‍රඥානස්කන්ධය,
6. ආතුරපරායණ ඖෂධසුත්‍රඥානස්කන්ධය යනුවෙන්ය.

බලවත් සැලකිල්ලක් දැක්වූහ. 1932 සැප්තැම්බර් මාසයෙහි දී ඉන්දියානු රජය මගින් ශ්‍රී රාමනාථඪී වෝජරාගේ අධ්‍යක්ෂතාවෙන් යුක්ත ආයුර්වේද ෆාමකෝපියා කොමිටියක් පත් කිරීම ඊට සාධකයෙකි. දෙරටේ ම වෛද්‍යවරයන් අතර එක් අවස්ථාවෙහිම සමාන අදහසක් පහළ වීම සැලකිය යුතු සිද්ධියෙකි. “ආයුර්වේද ෆාමකෝපියා” යන නාමයන් දෙරටේ ම එක් අයුරු මුලදී භාවිතා වී ඇත. ඊට හේතුව , බ්‍රිතාන්‍ය , ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථයේ ඇති විද්‍යාත්මක අගයන් එබඳු ග්‍රන්ථයක් ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා බිහි කිරීමේ අවශ්‍යතාවන් දෙරටේම කෘතහස්ත විද්වතුන්ට එක් අයුරින් ම අවබෝධ වීම ය. එහෙත් දෙරටේම මේ ප්‍රශ්නය නො විසදී වර්ෂ තිස්පහක් තරම් දිගු කලක් මුලුල්ලේම ඇදෙමින් පැවතිණ.

1951 වර්ෂයෙහි දී මහාමාන්‍ය ඩී.ඇස්.සේනානායක අගමැතිතුමා විසින් ආයුර්වේද ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථයක් සම්පාදනය කිරීම පිණිස කාරකසභාවක් පත් කරණ ලද නමුත් එයින් සාර්ථක ප්‍රතිඵලයක් නොලැබිණ. සමස්ත ඉන්දියා ආයුර්වේද මහා සම්මේලනය පසුගිය විසිවස තුළ පවැත්වූ සාංවත්සරික මහාසභා සැමකෙක දී ම පාහේ මේ යෝජනාව ගැන සාකච්ඡා කළාය. එම සාකච්ඡාවල ප්‍රතිඵල විසින් ඉන්දියාවේ මධ්‍යම රජය විසින් 1966 වර්ෂයෙහි දී නැවතත් ආයුර්වේද ෆාමකෝපියා කොමිටියක් පත් කරණ ලදී. ඒ කොමිටිය 1967.1.27 දින පටන් 1967.6.29 දින දක්වා රැස්වීම් පහක් , දින විසි එකක් මුලුල්ලෙහි පවත්වා මානපරිභාෂා ආදි කොටස් සහිතව ඖෂධ සංයෝග 452 කින් යුත් ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහයේ කටයුතු බොහෝ දුරට සමාප්ත කර ඇත්තේය. 1969 පෙබරවාරි මස හවෙති දින සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි පත් කරණ ලද ලංකාවේ ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ මුල් පියවර සැපයීමේ අනුකාරක සභාවක් එම කාර්යය බලවත් පරිශ්‍රමයෙන් සාර්ථක ලෙස අවසන් කර ඇති බව මහත් ප්‍රීතියෙන් යුක්තව ප්‍රකාශ කළ හැකි ය.

ඉන්දියාවේ සහ ලංකාවේ ආයුර්වේද වෛද්‍ය විශාරදයන් බ්‍රිතාන්‍ය ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථය කෙරෙහි මහත් සැලකිල්ලක් හා ගෞරවයක් දැක්වූ නමුදු දෙරටේම ඖෂධ සංග්‍රහය එහි අනුකරණයක් හෝ කොපි කිරීමක් නොවන බව සැලකිය යුතු ය. වෙසෙයින් ම අපේ ඖෂධ සංග්‍රහය මෙරටේ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයන්ගේ විකිත්සා ක්‍රමය සම්බන්ධ සෑම අවශ්‍යතාවයක් ම සපුරා ලීමට ප්‍රමාණවත් අයුරු සැපයීම පිණිස සෑම උත්සාහයක් ම යොදා ඇති බව මැදහත් විචාරකයන්ට අවබෝධ වනු නිසැක ය. මෙය බ්‍රිතාන්‍ය ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථයෙහි අනුකරණයක් නොවනුදු ෆාමකෝපියාවෙහි විශෑ යුතු කරුණු අතරින් සියයට ඉතා වැඩි සංඛ්‍යාවක් මනා ලෙස ඇතුළත් වූ සංග්‍රහයක් බව නිසැකව ප්‍රකාශ කළ හැකි ය.

නිවැරදි මැනුම් කිරුම් (මානපරිභාෂා), දුෂ්ප්‍රභා හෝ අභාවප්‍රාප්ත ද්‍රව්‍ය වෙනුවට ගතයුතු ප්‍රතිනිධි ද්‍රව්‍ය, භෞෂ්ප්‍ය කල්පනා (ඖෂධයෝග සංස්කරණ විධි), ඖෂධ සංස්කරණය පිණිස උපයෝගී වන යන්ත්‍රෝපකරණ , රසදිය ප්‍රධාන කොට ඇති රසෝෂධ - ධාතු - උපධාතු - රත්න - උපරත්න ආදිය පිළිබඳ ශෝධන - මාරණාදි සංස්කරණ විධි , වච්චනාවී , අබ්ඞ, ජයපාල, ගොඩකදුරු වැනි විෂ - උපවිෂ පදාර්ථ ශෝධනය කිරීම , අරිෂ්ට - ආසාව , ගුලි, කල්ක, වටිකා, මෝදක, තෙල, සෘත ආදි වශයෙන් යෝග විශේෂ , යෝගයන්හි ඇතුළත් ද්‍රව්‍ය ලේඛනය, ද්‍රව්‍යයන් පිළිබඳ ලුහුඬු හැඳින්වීම, ද්‍රව්‍ය සංරක්ෂණය, ද්‍රව්‍ය සංග්‍රහ

කිරීම, යෝගයන්හි සඳහන් දීපන - පාවනාදි පරිභාෂිත ශබ්ද විස්තර කිරීම , ත්‍රිකටු ,ත්‍රිඵලා , ත්‍රිසුගන්ධ ආදී විසින් සඳහන් සංඛ්‍යාවාවකයන් විස්තර කිරීම , දෛනික විකිත්සාවෙහි ප්‍රසිද්ධ ක්වාච, සුරාසව (Tinctures) සාර (Extracts) ආදී නූතන සංස්කරණ පරිභාෂා , රෝග නාම ලේඛනය හා එක් එක් රෝගයෙහි ප්‍රයෝග කටයුතු සංයෝග ආදී (මෙය උප ග්‍රන්ථයක් වශයෙන් යෙදේ) වශයෙන් විකිත්සාවෙහි දී අවශ්‍ය වන සෑම කරුණක්ම මෙහි ඉතා සරල අයුරින් විස්තර කොට ඇත්තේය. ෆාමකෝපියා ග්‍රන්ථයකින් විස්තර විද්‍යායුතු එක් එක් ද්‍රව්‍යයක් සහ එක් එක් යෝගයක් සම්බන්ධ රසායනික විශ්ලේෂණ මෙහි ඇතුළත් කිරීමට තවමත් මෙරටේ එම අංශයෙහි දියුණුවක් නැති කම බාධාවක් නිසා අපට නො හැකි වූ බව වෙසසින් සඳහන් කළ යුතු ය.

ලංකාවේ හා ඉන්දියාවේ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයන් දසදහස් ගණනක් අතර නිරතුරු ම භාවිතා වන සංයෝග දහස් ගණනෙකි. ග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් යෝග දස දහස් ගණනකි. රසයෝග සාගර නමැති ග්‍රන්ථයෙහි පමණක් යෝග සාර දහස් පන්සියයෙකි. මේ යෝග සියල්ල ම සාදා ගැනීම හෝ රෝග විෂයයෙහි යෙදීම හෝ එක් වෛද්‍යවරයකු හට පහසු කාර්යයක් නොවන්නේ ය. එමෙන් ම අවශ්‍ය කරුණක් ද නොවේ. එක් එක් වෛද්‍යවරයකුට ස්වකීය විකිත්සාව සාර්ථක ලෙස පවත්වා ගැනීම පිණිස සීමා සහිත යෝග සංඛ්‍යාවක් වුවමනා ය.

දිවංගත, සෘෂිකල්ප ආචාර්ය යාදවජී ත්‍රිකම්ඡී ඉන්දියාවේ මෑත යුගයෙහි ජීවත්ව සිටි අති ශ්‍රේෂ්ඨ වෛද්‍යවරයෙකි.එතුමෝ, පුරා පනස් වසක් මුලුල්ලෙහි සාර්ථක ලෙස යොදා විශේෂ ප්‍රතිඵල ලබා ගන්නා ලද ඖෂධ සංයෝග එක් රැස්කොට සිද්ධයෝග සංග්‍රහ නමැති ග්‍රන්ථය සැපයූහ. එහි ඇතුළත් යෝග සංඛ්‍යාව දෙසිය පනස් හයකි. එම සංඥාපනයෙහි ආචාර්යයාදවජී මෙසේ ප්‍රකාශ කරයි. “විශේෂ පළපුරුද්දක් නොමැති, කෘතහස්ත ආචාර්යවරයකු යටතෙහි කර්මාභ්‍යාසය නොලද, වෛකම ආරම්භ කරන ආධුනික වෛද්‍යවරයන්ට ශ්‍රාස්ත්‍ර යෙහි සඳහන් අසංඛ්‍යා යෝගයන් අතුරෙන් කිනම් කිනම් යෝග සම්පාදනය කර ගත යුතුද යනු බලවත් ප්‍රශ්නයක් වී තිබේ. එහෙයින් එබඳු වෛද්‍යයන්ට මහ පෙන්වීම පිණිස මගේ පනස් අවුරුදු විකිත්සාවෙහි විශේෂයෙන් ප්‍රතිඵල ලද යෝගයන් සංග්‍රහ කොට මෙම සිද්ධයෝග සංග්‍රහ නම් ග්‍රන්ථය සම්පාදනය කළෙමි.” යනුයි. ආචාර්යයාදවජීගේ මෙම උපදේශය ඖෂධ වෛද්‍යවරයන් අතර බහුල වශයෙන් ව්‍යවහාරයෙහි ඇති අතිශය ගුණදායක ලෙස පිළිගත හැකි යෝග පමණක් , මෙහි මුල් පියවරෙහි ඇතුළත් කිරීමට අපි සෑම උත්සාහයක්ම දැරූ බව සඳහන් කරමු.

නීතිගත වන , ඖෂධ සංග්‍රහයක් සැපයීමේ දී වෛද්‍ය සමාජයේ අදහස් විමසීම අනිවාර්ය වශයෙන්ම කළ යුතු ය. මෙහිලා එය මැනවින් ඉටු කර ඇති බව ප්‍රකාශ කළ හැකි ය. 1966 මැයි 29 වෙනි දින දරණ ආයුර්වේද කොමසාරිස් තුමාගේ නිවේදනයෙන්, එවකට සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය ධුරය දැරූ ගරු ඇම්.ඩී.එච්. ජයවර්ධන ඇමතිතුමා විසින් ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටියක් පත් කරණ ලද බව ප්‍රකාශයට පත් විය. එම ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ (ෆාමකෝපියා) කොමිටිය මගින් පහත සඳහන් ප්‍රශ්න මාලාව ලියාපදිංචි වූ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයන් 5,745 ක්ද සිද්ධ වෛද්‍ය වරයන් 705 ක් ද යුනානි වෛද්‍යවරයන් 278 ක් ද (මුලුගණන 6,728 ක්) වෙත ලියා පදිංචි තැපෑලෙන් යවන ලදී.

ප්‍රශ්න මාලාව:- සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ස්ථීර ලේකම් තුමා විසින් එවන ලද අංක ඒ.ඩී. 67/66 සහ 1966.7.4 වැනි දින දරණ ලිපියේ සඳහන් ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටියේ කාර්ය නියමයන් පරිදි ආයුර්වේද විකිත්සා ක්‍රම සහ ඖෂධ සංස්කරණය ක්‍රමවත් ලෙස සකස් කිරීමේ පරමාර්ථය උඩ යෝග සංහිතාවක් (වට්ටෝරු ලැයිස්තුවක්) සහ ඖෂධ සංග්‍රහයක් (ගෞෂ්ඨ සංහිතාවක්) සකස් කිරීමට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය බලාපොරොත්තු වෙයි. යෝග සංහිතාව කොටස් දෙකකට සකස් කළ හැකියි.

- (1) මතභේද රහිත තනි ඖෂධ යෝග.
- (2) ආයුර්වේද, සිද්ධ, යුනානි වෛද්‍යවරයන් විසින් බහුල වශයෙන් භාවිතා කරණු ලබන මිශ්‍රිත යෝග

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් ප්‍රශ්නයන්ට ඔබගේ අදහස් හා පිළිතුරු බලාපොරොත්තු වනු ලැබේ.

- (1) රජයේ හෝ රජයෙන් ආධාර ලබන ආරෝග්‍යශාලා සහ ඩිස්පෙන්සරි, පෞද්ගලික ආයතන, ඖෂධ නිෂ්පාදනාගාර, පෞද්ගලික වෛද්‍යවරයන් සහ පාරම්පරික විශේෂ වෛද්‍යවරයන් විසින් භාවිත කරනු ලබන ආයුර්වේද ග්‍රන්ථවල සඳහන් උද්භිත, ප්‍රාණිජ, සහ ඛනිජ ඖෂධ ද්‍රව්‍යයන් මේ යෝග සංහිතාවට ඇතුළත්විය යුතුයි.

මේ යෝජනාවට ඔබ එකඟ වන්නෙහි ද? එසේ නැත්නම් කරුණාකර ඔබගේ අදහස් සවිස්තරව දක්වන්න.

- (2) වෛද්‍යවරයන්ගේ පරිශීලනයේ පහසුව සඳහා තනි ඖෂධ වර්ග ක්‍රමවත් ලෙස අකාරාදී පිළිවෙලට සටහන්කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙයි. පහත සඳහන් ක්‍රම දෙකට ඒවා දැක්වෙයි:-

- (1) උද්භිද නාමයන්ට අනුව,
- (2) සංස්කෘත සහ සිංහල නාමයන්ට අනුව,

ඔබ එකඟ වන්නේ මෙයින් කවර ක්‍රමයකට ද? මේ ක්‍රම දෙකටම ඔබ එකඟ නොවන්නේ නම් වඩා යෝග්‍ය ක්‍රමයක් හේතු සහිතව දක්වන්න.

- (3) ඖෂධ වර්ග කොටස් තුනකට ප්‍රභේද කළ හැකි ය.

- (I) ශරීරයේ විවිධ ඉන්ද්‍රියයන් හා ව්‍යුහවල ක්‍රියා කරන ඖෂධ වශයෙන්, එනම්:-හෘදය, යකාගය, වෘක්ක ආදී ඉන්ද්‍රියවල හා නාඩි, රක්ත ආදී ව්‍යුහවල ක්‍රියා කරන ඖෂධ වශයෙන්,
- (II) රෝගවලදී ඖෂධ ක්‍රියා කරන ආකාරයට,
- (III) සංහිතා ග්‍රන්ථවල වර්ග කර ඇති ආකාරයට,

මේ ප්‍රභේදනය අතුරින් කුමන ප්‍රභේදයකට ඔබ වඩා කැමතිද ? ඔබගේ අදහස් හේතු සහිතව දක්වන්න.

- (4) ආයුර්වේද මිශ්‍රිත යෝග පහත සඳහන් ලෙස යෝග සංහිතාවෙහි ඇතුළත් කළ හැකි ය.

- (I) ආයුර්වේද ග්‍රන්ථවල සඳහන් මිශ්‍රිත යෝග අනුව,
- (II) රජයේ සහ රජයෙන් ආධාර ලබන ආරෝග්‍යශාලා සහ ඩිස්පෙන්සරිවල භාවිත කරන මිශ්‍රිත ඖෂධ යෝග අනුව,
- (III) ඖෂධ සංස්කරණ ආයතන වල සාදනු ලබන මිශ්‍රිත ඖෂධ යෝග අනුව, මේවැනි ඔබ වඩා කැමති කොයි ක්‍රමයටද?

ඔබ මේ ක්‍රමයන්ට වඩා වෙනස් ක්‍රමයකට කැමතිනම් කරුණාකර එය හේතු සහිතව දක්වන්න

- (5) දේශීය වෛද්‍ය ග්‍රන්ථ , හස්ත ලේඛන සහ වෙද පරම්පරාවල ඖෂධ යෝග රාශියක් දක්නා ලැබේ. යෝගසංහිතාවෙහි ඇතුළත් කිරීමට ඔබ විසින් අනුමත කරනු ලබන එම ග්‍රන්ථ හස්ත ලේඛන හෝ වෙද පරම්පරාවල නම් සඳහන් කරන්න. ඒවා ලබගතහැක්කේ කවර ස්ථානවලින්ද ?

- (6) වෛද්‍යවරයන් විසින් භාවිතා කරනු ලබන වෛද්‍ය ග්‍රන්ථවල සඳහන් නැති ඉතා ගුණදායී ඖෂධයන් යෝග සංහිතාවෙ ඇතුළත් කළ යුතුද ? එසේ ඇතුළත් කළ යුතු නම් ඖෂධ යෝගවල නම්, වට්ටෝරු සහ ගුණ සඳහන් කරන්න.

(7) මිශ්‍රිත යෝග සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් යෝජනාවන්ට ඔබ එකඟද ?

(I) ආයුර්වේද ග්‍රන්ථවල සඳහන් වර්ගීකරණයන් නොසලකා අකාරාදි පිළිවෙළින් මිශ්‍රිත යෝග දැක්වීම .

(II) මිශ්‍රිත යෝග ඖෂධ සංස්කරණයන්ට අනුව වූර්ණ , ක්වාච , තෙල , සෘත, ආසව , ද්‍රාවක, අරිෂ්ඨ, අර්ක, සත්ව, සන සත්ව , වටිකා , මෝදක, අවලේභ, කුපිපක්ව, බල්ලිරසායන, සින්දුර ආදි වශයෙන් විස්තර කිරීම . මේවායින් කවර යෝජනාවකට ඔබ කැමතිද ? ඔබ අන්‍ය යෝජනාවකට කැමති නම් එය හේතු සහිතව දක්වන්න.

(8) මිශ්‍රිත යෝගවල හා ඖෂධ සංස්කරණය කිරීමේ දී නා නා මත දක්නට ලැබේ. වෛද්‍ය ග්‍රන්ථවල ඖෂධ යෝගයකට ගතයුතු ඖෂධ වර්ග , ඒවායේ මැනුම් හා ප්‍රමාණය, මාත්‍රා ආදිය සම්බන්ධයෙන් නොයෙක් නොයෙක් වෙනස්කම් දක්නාලැබේ. එවැනි ඖෂධ සංස්කරණය සඳහා පහත දැක්වෙන යෝජනා සැලකිල්ලට භාජනය කළ හැකියි:-

- (I) ඖෂධ සංස්කරණ යෝග වල ඇති සුලු වෙනස් කම් සැලකිල්ලට භාජනය නො කළ යුතුයි.
- (II) එකම සංස්කරණයක වැදගත් වෙනසක් දක්නා ලැබේ නම් එය පාද ටිප්පණි වශයෙන් සඳහන් කළ යුතුයි.
- (III) ඖෂධ සංස්කරණවල විශේෂ වෙනස්කම් දක්නා ලැබේ නම් ඒවා වෙනස් යෝග ලෙස සැලකිය යුතුයි.

(9) රෝග නිවාරණය සඳහා යෙදෙන ඖෂධයන්හි පවත්නා ක්‍රියා සහ එල පෙන්වීමට ඒවායේ භෞතික ස්වරූප, රසායනික හා ජීවරසායනික විශ්ලේෂණයන් දැක්වීම අත්‍යවශ්‍යයි. මෙය ඖෂධ ද්‍රව්‍යවල ශුද්ධතාව දැනගැනීමටත් යෝග වල ගුණකර්ම පැහැදිලි කිරීමටත් යෝගවල වැදගත්තාවය පැහැදිලිව දැක්වීමටත් ආධාර වෙයි.

(10) හෙෂජ්‍ය කල්පනා වෙනම පරිච්ඡේදයකට ඇතුළත් කළ යුතුයි. ඔබ මෙයට එකඟද? එසේ නැත්නම් ඔබේ යෝජනාව කුමක්ද?

(11) ඉහත සඳහන් ප්‍රශ්න මාලාවන් ගැන සලකා බැලීමෙන් පසු යෝගසංහිතාවේ ඇතුළත් කළ යුතු වෙනස් තනි ඖෂධ යෝග සහ මිශ්‍රිත යෝගත් ඒවායේ වැදගත්තාවය සහ ප්‍රයෝජනත් ඒවා යෙදීම සම්බන්ධයෙන් ඔබගේ අදහසුන් දක්වන්න.

(12) ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය සකස් කිරීමට ආධාරවන යෝග සංහිතාව පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය අන්‍ය යෝජනා ඇතොත් සඳහන් කරන්න.

මෙම ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ (ෆාමකෝපියා) ප්‍රශ්න මාලාව යවනු ලැබූ වෛද්‍යවරයන් 6,728 දෙනා අතුරෙන් සංගම්, ඖෂධ නිෂ්පාදන ආයතන හා පුද්ගලයන් වශයෙන් පිළිතුරු 273 ක් ලැබිණ. සාමාජිකයන් සියගණනින් යුත් සංගම් මගින් , සාමූහික වශයෙන් ද පිළිතුරු එවා ඇති හෙයින් මේ පිළිතුරු සංඛ්‍යාව ඉතා විශාල බව කිව යුතු ය. එම පිළිතුරු අතුරින් අංක 5 දරණ ප්‍රශ්නයට විපක්ෂව පිළිතුරු 3ක් ද අංක 6 දරණ ප්‍රශ්නයට විපක්ෂව පිළිතුරු 8ක් ද අංක 10 දරණ ප්‍රශ්නයට විපක්ෂව පිළිතුරු 2ක් අංක 11 දරණ ප්‍රශ්නයට විපක්ෂව පිළිතුරු 3ක් ද ලැබිණ. එසේ විපක්ෂ වූ වෛද්‍යවරයන් විසින් ඒවාට දක්වන ලද හේතූන් සතුටුදායක නොවූ අතර වැඩි අවබෝධයක් ඇතිව පිළිතුරු නො සැපයූ බව ද පැහැදිලි විය. මෙම පිළිතුරු පසළොස් හැර අනික් සියළුම පිළිතුරු පක්ෂ ඒවා වෙති. අංක 11 දරණ ප්‍රශ්නය නො පැහැදිලි නිසා ඊට ලද පිළිතුරු ද ප්‍රයෝජනවත් නො විය.

ආයුර්වේද වක්‍රවර්ති පණ්ඩිත ජී.පී. වික්‍රමාරච්චි , සිද්ධායුර්වේද විද්‍යාලයාධ්‍යක්ෂ තුමාගේ පිළිතුරු ඉතා පක්ෂපාති වූ අතර එම පිළිතුරු මෙම ග්‍රන්ථයේ මුල් පියවර සම්පාදනය කිරීමේදී ගුරුපදේශ වශයෙන් ඉතා අගය කොට සැලකූ බව ගෞරවයෙන් සඳහන් කරමු. නාවින්නේ ලංකා ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්ථාවේ හිටපු

“කලද” යන පදය සිද්ධ වී ඇත. මහාවාරිය සෙනරත් පරණවිතාන මහතා කලං ව්‍යවහාරය සම්බන්ධයෙන් මෙසේ ප්‍රකාශ කරයි. “කර්මාපන කභාපන (පාලි)- මාසක 20 වශයෙන් බුද්ධ කාලයේ මගධ දේශයෙහි භාවිත විය. කභාපනයක බර-ට්‍රෝයි ග්රේන්ස්-56 කි. එසේ වුවද සාමාන්‍ය කලදක බර-ට්‍රෝයි ග්රේන්ස්-70කි. කලද කභාපනයකින් පහෙන් කොටසකි. එම එක කොටසක් “පල” වශයෙන් හැඳින්වේ. එබැවින් කොටස් 5 ක් පලපඤ්ච ලෙස හැඳින්විය. පලපඤ්ච - කලඤ්ච - කලභංච-කලංජු (දෙමළ)-කලද, යනු විසිනි.” ලංකා ඉතිහාසයේ ආරම්භයේ පටන්ම “කලං” ව්‍යවහාරයත් කලද කිරුම පිණිස කාසියත් භාවිත කිරීමත් අවිච්ඡන්තව පැවත ඇත බව පිළිගත හැකි ය. එනිසා අපේ පැරණි වෛද්‍යවරු කලද කිරුම පිණිස තම කාසියක් භාවිත කිරීමෙන් වරදක් නොකළ බව කිව හැකි ය. එහෙත් ඉහතින් ප්‍රකාශ කළාක් මෙන් ම රටක ආර්ථික ශක්තිය අනුව කලින් කල කාසිවල බර ප්‍රමාණයන්ද වෙනස් වීම ස්වාභාවිකය. එහෙයින් ධාන්‍ය, ඇට, ගෙඩි, කාසි ආදිය කිරුමේ මාධ්‍යය වශයෙන් ව්‍යවහාර කිරීම අයෝග්‍යය. කොපමණ අපහසුකම් විඳ දරාගෙන හෝ ලංකා (මංවාඩි-කලං) මාන ක්‍රමයන් ඒ සඳහා ස්ථිර ශුද්ධ මානවක්‍රමයක් සැපයීමත් අප විසින් කළයුතුම විය.

මගධ දේශයෙහි සුප්‍රසිද්ධ “මාගධමානය” මානක්‍රම අතුරින් ශ්‍රේෂ්ඨය යි. මානක්‍රම සම්බන්ධ විශේෂඥයන්ගේ පිළිගැනීම බව ආචාර්ය වරක සඳහන් කරයි. (“කාලිඨගාත්මාගධං ශ්‍රේෂ්ඨමෙවං මානවිදො විදු: ” වරක. කල්ප. 12.අ.) එම ශ්‍රේෂ්ඨ මාගධ මානයත් ලංකාවේ විරාගත දේශීය ලංකා (මංවාඩි-කලං) මානක්‍රමයත් ඒකාබද්ධ කොට අතිශයින් ම ශාස්ත්‍රීය වූ මානවක්‍රමයක් සැපයීමට පුළුවන් වීම අපට බලවත් සතුටට කරුණෙකි. සාරාර්ථ සංග්‍රහය හා සිංහල යෝග්‍යත්තාකරයේ මානපරිභාෂාව පදනම් කොටගෙන ඔලිද ඇට දෙක මදටිය (මංවාඩි) එකයි, මදටිය ඇට (මංවාඩි) විස්ස කලං එකයි, යනුවෙන් ඇරැඹී මානවක්‍රමය අප විසින් සම්පාදනය කරණ ලදී. ඒ සඳහා ඔලිද ඇට දහසක් හා මදටිය ඇට දහසක් ඉතා සියුම් ලෙස එකින් එක කිරා ශුද්ධ බර ප්‍රමාණයන් සපයා අවශ්‍ය සියලු උපදෙස් දුන් ලංකා (කොළඹ) විශ්වවිද්‍යාලයේ ඖෂධවිද්‍යා මහාවාරිය ඇස්.ආර්.කෝට්ටෙගොඩ මහත්මා වෙත අපගේ හෘදයාංගම ස්තූතිය පිරිනමමු. (මානපරිභාෂා විවේචනය පරිශීෂ්ට සංග්‍රහයෙහි බලන්න.)

මෙට්‍රික් (දශම) ක්‍රමය:-අද ලෝකයේ දියුණු ජාතීන් අතර (රටවල් 126 ක පමණ) මෙට්‍රික් ක්‍රමය අති ශීඝ්‍රයෙන් භාවිත වෙගන යයි. ඉන්දියාවේ ආයුර්වේද ඖෂධ සංස්කරණය හා වෙළඳ කටයුතු සඳහා දැන් භාවිත වන්නේ මෙට්‍රික් ක්‍රමයයි. ඉන්දියාවේ මධ්‍යම රජය මගින් පනවන ලද 1956 අංක 89 දරණ කිරුම් හා මැනුම් සම්බන්ධ ආඥාපනතින් පැරණි තෝලා, ජවාංක, සේරු, පසේරි, මන් (මෝන්ඩ්) ආදි කිරුම් අවලංගු කොට දශ අවුරුද්දක් තුළ දී මෙට්‍රික් (දශම) ක්‍රමයට පරිවර්තනය වීමට නියෝග කරණ ලදී. එම නීතිය අනුව අද ඉන්දියාවේ සියලුම මැනුම් කිරුම් මෙට්‍රික් (දශම) ක්‍රමයට පරිවර්තනය වී ඇත්තේය. අපේ ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටිය ද ලංකා (මංවාඩි-කලං) මාන ක්‍රමය මෙට්‍රික් ක්‍රමයට පරිවර්තනය කළ යුතු ය යන යෝජනාව ඒකච්ඡන්දයෙන් පිළිගෙන ඊට අනුව මානවක්‍රමය සපයා ඇත. ලංකා මාන (මංවාඩි-කලං) වක්‍රය සම්බන්ධයෙන් නියෝජ්‍ය සමමිත ප්‍රමාණ භාරකාර එච්. ඇල්. ආර්. ඩබ්ලිව්. මදනායක (බී.ඇස්.සී) මහතාගේ ප්‍රකාශනයක් ඉදිරියෙහි ඇතුළත්ව ඇත. ඖෂධ සංස්කරණයෙහි දී දිග මැනීම ද (පාය්යමානය) නිරතුරුව ම වුවමනා වන්නේ ය. එම වක්‍රය ද දශම ක්‍රමය අනුව සම්පාදිතය. රසඖෂධ නිෂ්පාදනාදියෙහිලා, කාල නියමයන් බෙහෙවින් ම බලපවත්වයි. එනිසා පැරණි සටිකා, ප්‍රහර ආදි වක්‍රය නවීන තත්පර මිනිත්තු ක්‍රමයට පරිවර්තනය කොට මෙම ග්‍රන්ථයට ඇතුළත් කරණ ලදී. නුදුරු අනාගතයේදී ලංකා සමමිත ප්‍රමාණ භාරකාර කාර්යාංශය මගින් අපේ ලංකා (මංවාඩි-කලං) මාන වක්‍රයට අදාල මිලිග්‍රෑම්, ග්‍රෑම් ප්‍රතිමාන සාදා නීතිගත කරණවා ඇත. මෙය ඓතිහාසික සිද්ධියක් බව කිව යුතු ය.

ටින්ක්වර්, ඇක්ස්ට්‍රැක්ට්, ක්වාච් ආදි නම් වලින් ප්‍රසිද්ධ නවීන මුහුණුවරෙකින් ප්‍රචාරය වී ඇති සංයෝග බටහිර වෙදකමින් කොපි කරණ ලදැයි සමහර අය විරුද්ධ වනු නිසැකය. එය ආයුර්වේද භෞෂ්‍ය කල්පනාවේ පතුල නොදැනීම නිසා සිදුවන වරදෙකි. වරක සංහිතා කල්පස්ථානයෙහි සඳහන් අති සුක්ෂ්ම

හෛෂ්‍ය කල්පනා අනුව මේ නූතන සංස්කරණ බිහි වී ඇති බව ඒ සම්බන්ධයෙන් පරිශීෂ්ට සංග්‍රහයෙහි ඇතුළත් විවේචයෙන් අවබෝධ වෙනවා ඇත. ආයුර්වේදීය හෛෂ්‍ය කල්පනාව (ඖෂධ සංස්කරණය) ඉතා සියුම්ය. ආචාර්ය ජීවක, බෙහෙත් ගල්වන ලද මහනෙල්මල් තුනක් ආඝ්‍රාණය කරවා බුදුරදුන්ට විරේචනය කරවූ බව බෞද්ධ සාහිත්‍යයෙහි සුප්‍රසිද්ධය. ජීවකචාර්ය තෙමේ මහනෙල් මල් පිළිගන්වා බුදුරදුන්ට මෙසේ ප්‍රකාශ කළේ ය. “ස්වාමීනි! මේ පළමුවන මල එක්වාරයක් ආඝ්‍රාණය කළ කල්හි දශවාරයක් විරේකව ශරීරයෙහි උග්‍ර වූ දෝෂ පලා යෙයි. දෙවන මහනෙල් මල ආඝ්‍රාණය කළ කල ද දශවාරයක් විරේකව මධ්‍යම වූ දෝෂ පලා යෙයි. පසුව තුන්වන මහනෙල් මල ආඝ්‍රාණය කළකල ද දශවාරයක් විරේකව සියුම් වූ දෝෂ පලා යෙයි.” (පූජාවලිය 28 පරිච්ඡේදය) ජීවකයෝ මෙසේ මහනෙල් මල් තුනක් ආඝ්‍රාණය කරවා බුදුරදුන්ට සමකිස් වරක් විරේචනය කරවූහ. ආයුර්වේදීය ඖෂධ සංස්කාරය පරගැනී වුවක් නොව සවාධීන වූ ද අති සියුම් විද්‍යාත්මක පදනමක් මත ගොඩනැගුණා වූ ද ක්‍රමයක් බව පැහැදිලිය. අපේ ඖෂධ සංග්‍රහයෙහි ආඝ්‍රාණ විරේචන යෝගයක් සහ ආඝ්‍රාණ වමනයෝගයක් ද ඇතුළත් කරණ ලද්දේ ශාස්ත්‍රගෞරවය පිණිස බව සිහිපත් කරවමු. (වරක. කල්ප. 3-10 යන අධ්‍යායයන්හි බලන්න.) නවීන වෛද්‍ය විද්‍යානුකූලව චින්ත්වර්ෂ, ඇක්ස්ට්‍රැක් පිළියෙල කිරීම අරභයා උපදෙස් සපයා දුන් ඩී. ඒ. ඊ. මුණසිංහ (රජයේ බෙහෙත් ගබඩා අධිකාරී) මහතාගේ සේවයද කෘතඥතා පූර්වකව සඳහන් කරමු.

ඉන්දියාවේ ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටිය මානපරිභාෂා, සෘත-තෙල කල්පනා, අරිෂ්ට-ආසව කල්පනා, ආදි එක් එක් අංශය සඳහා වෙන් වෙන් අතුරු කාරකසභා පත්කළ නමුත් අපේ ඖෂධ සංග්‍රහ මුල් පියවර සකස් කිරීමේ කාරකසභාවට සියලුම කටයුතු සිදු කිරීමට සැලසීම බලවත් අපහසුවක් විය. එහෙත්, අප මහත් පරිශ්‍රමයෙන් හා බලවත් ආශාවෙකින් යුක්තව සියලු කටයුතු ප්‍රවේශමින් ඉටු කර ඇති බව පාඨකයන්ට අවබෝධ වනු නිසැකය. ඒ සඳහා නොයෙකුත් පොතපතීන් කරුණු එක්රැස්කර ගැනීමට අපට උපකාර කළ වෛද්‍යාවායථී ඇම්. ඒච්. ඇස්. ගුණතිලක, ඩී.අයි.ඇම්.ඇස්., එච්.පී.ඒ., මෙනෙවිය, වෛද්‍යාවායථී ඇම්.ඇස්. කැකුලාවල, ඩී.අයි.ඇම්.ඇස්., එච්.පී.ඒ., මෙනෙවිය හා ටී. ඒ. වන්දුවනි මෙනෙවියට ද, ටයිස් ගැසීමේ කටයුතු සඳහා සහාය වූ ඇම්. කේ. කුලරත්න හා ඩබ්ලිව්. ජේ. ප්‍රනාන්දු යන මහතන් ඇතුළු ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ යතුරු ලේඛිකාවන්ට ද අපේ බලවත් ස්තූතිය හා කෘතඥතාව පිරිනමමු.

ඉන්දියාවේ ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය සම්බන්ධ නොයෙක් තොරතුරු රජයෙන් කිසි දු වියදමක් නොමැතිව සපයා ගෙන ඇති බව පාඨකයන්ට අවබෝධ වනු නිසැකය. ඒ තොරතුරු සපයා ගැනීමට උපකාර කළ බිහාර් රාජ්‍ය ආයුර්වේද-යුනානි විද්‍යා පීඨයේ (පැකල්ටියේ) සභාපති, සමස්ත ඉන්දියා ආයුර්වේද හා යුනානි පීඨයේ හා මණ්ඩලයේ මධ්‍යම කාරක සභාවේ සභාපති (Chairman of the Central Council of the Indian Ayurvedic and Unani faculties and Board) පණ්ඩිත ප්‍රාණාචාර්ය ශ්‍රී දුර්ගා ප්‍රසාද් ශර්මාගේ නම ගෞරව සම්ප්‍රයුක්තව හා කෘතඥතා පූර්වකව සිහිපත් කරවමු. රසසංස්කරණ බණ්ඩයෙහි ඇතුළත් පාරද අෂ්ට සංස්කරණ තාලිකාව සහ වාසුදේව යන්ත්‍රයන් රාමී නාරායණ යන්ත්‍රයන් අපේ ඖෂධ සංග්‍රහයට ඇතුළත් කිරීමට අවසර දුන්, ජාමිනගර ආයුර්වේද විශ්වවිද්‍යාලයයෙහි, හිටපු රසශාස්ත්‍ර-හෛෂ්‍ය කල්පනා මහාචාර්ය ශ්‍රී වාසුදේව මූලගංකර් ද්විවේදි මහතා සහ එම පාරද අෂ්ටසංස්කාර පර්යේෂණය පැවැත්වූ ඉන්දියාවේ මධ්‍ය ප්‍රදේශයේ දනියා හි ශ්‍රී ශර්මා ආයුර්වේද මන්දිරයේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය ද ඉන්දියාවේ මානපරිභාෂාව දශම (මෙට්‍රික්) ක්‍රමයට පරිවර්තනය කිරීම සම්බන්ධ වාර්තා සහ එම මානවක්‍ර සපයා එවන ලද නවදිල්ලියේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙහි ජ්‍යෙෂ්ඨ ආයුර්වේද පර්යේෂණ නිලධාරී වෛද්‍ය ශිව කුමාර් මිශ්‍ර (ඇම්.ඒ.) මහතා ද ඉතාමත් ගෞරව සම්ප්‍රයුක්තව සිහිපත් කරවමු.

හිටපු සෞඛ්‍ය අමාත්‍යවරුන් වන ගරු ඒ.පී. ජයසූරිය , ගරු බදිඋද්දීන් මහමුද්, ගරු ඇම්.ඩී.එච්. ජයවර්ධන මහතන් හා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ස්ථීර ලේකම් කු. බාලසිංහම් මහතා ද ඒ මහතන් සමග ඖෂධ සංග්‍රහය

සම්බන්ධ සාකච්ඡා පැවැත්වූ හිටපු ආයුර්වේද කොමසාරිස් තැන්පත් ඩබ්ලිව්. ජේ. ප්‍රනාන්දු , මහාචාර්ය ඇස්.ඩබ්ලිව්. බිබිලේ මහතා ද හිටපු ආයුර්වේද කොමසාරිස් ඇම්.ඩබ්ලිව්.ඇස්. ගුණරත්න මහතා ද, ආචාර්ය ආර්.ආර්. පාඨක් මහතා ද ස්තූති පූර්වකව සඳහන් කළ යුතු ය. දැනට වැඩ නිම කර ඇති ඖෂධ සංග්‍රහ මුල් පියවරේ කටයුතු සාර්ථක කර ගැනීමට සෑම අනුබලයක් ම සහයෝගයක්ම දුන් රාජකාරි කටයුතු ඉතා දක්ෂ අන්දින් කාර්යක්ෂමව සම්පාදනය කළ වර්තමාන ආයුර්වේද කොමසාරිස් තැන්පත් විමල් නවගමුව මහතා විශිෂ්ඨ ගෞරවයට හිමිකරුවකු බව සතුටින් ප්‍රකාශ කරමු. දිවංගත මහාමාත්‍ය ඩී.ඇස්. සේනානායක අගමැති තුමා මුලින් ම අතගැසූ මෙම ඖෂධ සංග්‍රහ ප්‍රශ්නය අවසන් වරට විසඳා සාර්ථක ලෙස අවසන් කිරීමට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙන් සියලු අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කොට බලය ලබා දුන් වර්තමාන සෞඛ්‍ය අමාත්‍ය ගරු. ඊ.ඇල්. සේනානායක මහතාගේ නාමය ලංකා ඉතිහාසයෙහි රන් අකුරින් ලියැවෙනු නිසැකය .

අවසාන වශයෙන්, මෙම ඖෂධ සංග්‍රහ මුල් පියවර සර්ව සම්පූර්ණ නොවන බව කිව යුතු ය. බොහෝ අඩුපාඩුකම් ඇති බවට කිසි සැකයක් නැත. අවුරුද්දක් පමණ සුලු කාලෙක දී මෙතරම් බරපතල වගකීමකින් යුත් කාර්යයක් සම්පූර්ණ ලෙස අවසන් කිරීම දුෂ්කරය. ආයුර්වේද ඖෂධ සංයෝගයන්හි (සන්දිග්ධ) අවිනිශ්චිත ද්‍රව්‍ය බොහෝ තන්හි විද්‍යාමානය. එබඳු ඖෂධ සංස්කෘත නාමයෙන් ම යොදා ඇත. “බාලා” “බාලක” යන නමින් සඳහන් ද්‍රව්‍යය ලංකාවේ වෛද්‍යවරු අතර ඉරිවේරිය වශයෙන් ව්‍යවහාරය. එහෙත් බාලා ඉරිවේරිය නොවේ. එය සැවැන්දරා වැනි සුවද මුල් විශේෂයකි. එබඳු අවිනිශ්චිතව පවත්නා ද්‍රව්‍ය , මුල් නාමයෙන් ම යොදන ලදී. අනාගතයේදී විනිශ්චයක් ලද විට එය වෙනස් කළ යුතු ය. ඉන්දියාවේ (සන්දිග්ධ) අවිනිශ්චිත ද්‍රව්‍ය විනිශ්චය සඳහා වෙනම කාරක සභාවක් පත්කර ඇත. නුදුරු අනාගතයේදී ලංකාවේ ද එය සිදුවීමට පුළුවන.

ඖෂධ සංග්‍රහයක් වූ කලී වැඩෙන ගසක් වැනිය. වැඩෙන ගසෙක පැරැණි අතුපතර දිරාපත් වන අතර අලුත් අතුපතර ලියලයි. එමෙන් ම ඖෂධ සංග්‍රහයෙක් ද ඇතැම් කරුණු වෙදසමාජයට අනවශ්‍යය යි පෙනී යන විට ඉවත්ව, වඩා සුදුසු කරුණු අලුතෙන් එක්වන්නේ ය. මෙම ඖෂධ සංග්‍රහයෙහි ද අඩුපාඩු, අයෝග්‍ය තැන්, භාවිතයේදී පෙනී යාමට පුළුවන. අනුග්‍රහ බුද්ධියෙන් එබඳු තැන් පෙන්වා දීම බුද්ධිමත් වෛද්‍ය සමාජයේ යුතුකමෙකි. එබඳු කරුණු වරින්වර සංශෝධනය කිරීමට අනාගත ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටි අදහස් කරණුවට සැකයෙක් නැත. එනිසා ඖෂධ සංග්‍රහ ග්‍රන්ථයෙන් ප්‍රයෝජන ගන්නා වෙද සමාජයෙන්, එහි අඩුලුහුඬුම් පෙන්වා දෙන අතර වඩ වඩා සුදුසු අදහස් ඉතසිතීන් පෙන්වා දෙන ලෙස ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටිය ගෞරවයෙන් ඉල්ලා සිටී. ලියාපදිංචි වූ සෑම වෛද්‍යවරයකු විසින්ම මෙම ඖෂධ සංග්‍රහය අනිවාර්ය වශයෙන්ම භාවිත කළයුතු වන හෙයින් සෑම දෙනාටම අදහස් දැක්වීමට අවස්ථාව විවෘතව ඇත්තේය.

මේ වග
 ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ කොමිටියේ සම්මතය හා
 මුල් පියවර සැපයීමේ කාරක සභාවේ නියමය පරිදි,
 වෛද්‍යාචාර්ය ඩී.ඇම්. ජයසිංහ
 (1970/71 කාරක සභාවේ සභාපති)

1970 ක්වු මැයි මස 2 වෙනි දිනදීය.

AYURVEDA PHARMACOPOEIA

FOREWORD.

1. Section 41 (2) (c) of the Ayurveda Act No. 31 of 1961, empowers the Ayurveda Research Committee to compile and publish an Ayurvedic Pharmacopoeia. Accordingly-on the request of the Research Committee, a sub committee for the compilation of the Ayurveda Pharmacopoeia comprising of the following members was appointed by the then Minister of Health Hon. E. L. Senanayake-on 6th February, 1969.

1. Vidyacharya H. K. Buddhadasa (Chairman)
2. „ D. H. Rajapaksa
3. „ D. M. Jayasinghe
4. „ Pandit K. G. P. Jayatilleke
5. „ S. D. S. Nanayakkara, Medical Supdt. (Secretary)

2. This sub committee completed compilation of the major portion of part 1 of the Ayurveda pharmacopoeia.

3. Ayurvedic system of medicine claims an uninterrupted existence for over thirty centuries. If so, the question arises whether there was no pharmacopoeia for Ayurveda? The answer to be offered is very concise. That is composite compilation containing information on all aspects of Ayurveda is non existent in the Ayurvedic Literature hitherto known. But we have to accept that preceptor Sarngadhara considering the necessity of a documentation in this form wrote the first leaves of Ayurveda pharmacopoeia in this treatise ‘Sarngadhara Samhita’.

4. The eminent Ayurvedacharya ‘Charaka’ classified the Ayurveda into three important treatises namely;

- I. Etiology - හේතුසූත්‍ර the doctrine of causes, specially of the causes of disease, ‘Causation
- II. Diagnosis - ලිඛිතසූත්‍ර signs and symptoms of disease.
- III. Treatment - ඖෂධසූත්‍ර Remedy of disease-medicines.

(හේතුලිඛිතඖෂධඤ්ඤානං ස්වස්ථාතුරපරායනම්

ත්‍රිසූත්‍රං ශාස්ත්‍රිකං පුණ්‍යං බ්‍රහ්මදෙවං පිතෘමහ: ‘ (ව: සු: 1 අ 23) *

The third treatise, treatment, medicines, consists of all that is expected to be found in a pharmacopoeia. It appears in various chapters in the 'Charaka' and Susruta Samhitas. Reference to this subject matter is contained in the 'Suthrasthana', Chikitsashana', 'Kalpasthana' and 'Siddhisthana'. This distribution of subject matter makes it very inconvenient for the practitioners of today to engage in efficient treatment although it would have been different in the past.

*Translation of the 'Sloka'

Brahma realized this 'Shastra', Ayurveda, which is holy and eternal consisted of three reatises namely: I. Etiology-Cause of disease II. Diagnosis, signs and symptoms of disease and III. Treatment-remedy (medicines) of disease connected with the healthy and the sick.

I.	Swastha-parayana-hetusutra-gnanskandha	=	Etiology
II.	„ „ linga „ „	=	Diagnosis
III.	„ „ aushadha sutra „ „	=	Treatment
IV.	Athura „ hetu „ „	=	Etiology
V.	„ „ linga „ „	=	Diagnosis
VI.	„ „ aushadha „ „	=	Treatment

5. Around 1930-32, the executive committee of the All Ceylon Ayurvedic Congress discussed the necessity of compiling an Ayurvedic Pharmacopoeia. Similar discussion arose among the distinguished Ayurvedic Physicians of India at the same time and they too pointed attention to the need of bringing about a similar compilation. This keen interest shown by physicians of India resulted in the appointment of the Pharmacopoeia Committee in September, 1932 by the Government of India under the chairmanship of Sri Ramanathaji Chopra. It was very favourable for us that the physicians of both countries held almost the same views on this subject at a contemporaneous time. The name "Ayurveda Pharmacopoeia" had been in vogue in both countries assigning the same meaning as ascribed to it today. It was perhaps due to the realisation of the scientific value of the British Pharmacopoeia which was in vogue at that time and a feeling of the necessity of a similar book for the use of the Ayurvedic physicians of both countries, Ceylon and India Yet-the question of compiling a suitable Pharmacopoeia laid dormant for a long period of over thrity five years without any favourable solution.

6. Although in 1951, a committee for the compilation of an Ayurvedic Pharmacopoeia was appointed by the late Prime Minister Rt. Hon'ble D. S. Senanayake, it did not yield the desired results. In India too, during the past twenty years, or so, All India Ayurvedic Congress, discutsed this question, at every general meeting but no follow up action was witnessed. However, as a result of the agitation in India, an Ayurvedic Pharmacopoeia Committee was again appointed by the Central Government in 1966. That committee had conducted five conferences from 27.1.67 to 29.6.67 counting a period of twenty one days and had collected and compiled systematically 452 preparations (මෘෂධ සංයෝග) including weights and measures (මානපරිමාණ), and completed a considerable portion of the Pharmacopoeia. It should be appreciated that the sub committee appointed on 6.2.1969 in Ceylon to compile part I of the book, had done a great job within an year, completing it successfully despite enormous set bucks

7. Although the distinguished Ayurvedic Physicians of Ceylon and India pay great homage and respect to the British Pharmacopoeia, it should be clearly noted that neither of these countries copied it or imitated its style. Un biased critics would invariably release that the Committee has spared no pains in getting up a book that would help the practitioners in the various aspects of treatment. It can be stated without any doubt that, though it is not an imitation of the British Pharmacopoeia, it consists to a great percentage of the most essential material that should be included in such an important compilation.

8. Accurate weights and measures (මානපරිමාණ), substitutes for materials not available or scarce, methods of Pharmacy, Instruments for the manufacture of drugs. Ways of purification (ශෝධන) and inceneration of metals (මාරණ), minerals consisting chiefly of mercury and (රසාශාමධ ධාතු, උප ධාතු) rasaushadha, dhatu, upadhatu and gems and inferior precious stones (රත්න ,උප රත්න), purification of poison and sub poisons like Aconite (වව්වනාවි) (Aconitum ferox wall), Opium, Croton (ජයපාල) (Croton Tiglium Linn), Nuxvomica (ගොඩකදුරු) (Strychnos nuxvomica Linn), various preparations of medicinal wines (අරිෂ්ට, ආසව), concentrated pills (ගුලි, වටිකා), paste (කල්ක) tablets, boluses (මෝදන), oils, medicated ghee (සාන), formulae of preparations, short introductions to materials, storage and collection of materials, definitions in the preparation of stomachic (දීපන) and digestive (පාවන) and other technical terms, explanation of 'thrikatu', 'thrikata', 'thrisugandha' and such other collective terms, latest methods of Pharmacy in the daily practice of concentrated decoctions (ක්වාථ), tinctures (සුරාසව) and extracts (සාර), index of diseases and formulae of preparations leading to each disease (This is indicated in the appendix) and all that is essential in the treatment of patients have been explained in the simplest style in this Pharmacopoeia. It needs special mention here that we were not able to include the chemical composite analysis of each material and formula as no facilities are available for characterisation of Ayurveda drugs in this country.

9. Thousands of medical practitioners both in India and Ceylon constantly use thousands of compounds (සංයෝග) amongst them. The medical books indicate tens of thousands of such compounds(සංයෝග). In the book 'Rasayoga sagara alone there are 4500 preparations. A single individual practitioner will never be able to prepare all these preparations (යෝග) nor will he ever be able to practise them on patients. It is immaterial. Yet, each individual practitioner needs a limited number of compounds for carrying out his system of treatment effectively.

10. The late Rishikalpa Acharya Yadavaii Trikamji was an outstanding Physician who lived in India during recent times. He compiled the book named "Siddhavoga Sangraha", after having collected 256 compounds which he practised and found successful during a period of fifty years. In its introduction he states thus, "It has become a great problem to the beginners of Ayurveda who had not received any apprenticeship under an experienced practitioner to decide which drug compound should be attempted, out of the innumerable compounds appearing in Ayurveda. Hence. I compiled this book named 'Siddhayoga Sangraha' with a view to give guidance to such practitioners, having collected all the compounds which I found specially successful and practicable, during a course of fifty years of my practice". It should be mentioned with much

gratitude that the said advice of Ayurvedacharya Yadawaji was respectfully accepted by Ayurveda Pharmacopoeia Committee while compiling the first part of the Ayurveda Pharmacopoeia. We have great pleasure in stating here that we took every endeavour to include in the first part of the book, only the most effective and practicable compound (ഘടക) which had been largely in use, among the physicians of India and Ceylon.

11. There is no doubt that the opinions of our fraternity of Ayurvedic physicians should be canvassed in the matter of prescribing an Ayurvedic Pharmacopoeia. The task on our part has been done-quite accurately we should say On 29th May 1966, the Commissioner for Ayurveda announced the appointment of a Pharmacopoeia Committee by the then Minister of Health Hon. M. D. H. Jayawardena. Consequently, with a view to obtain personal views of our Ayurvedic practitioners-following notice was sent by the Commissioner by registered post to 5745 Registered Ayurvedic Medical practitioners, 705 Siddha practitioners and 278 Unani practitioners. (Total 6738)

12. The questionnaire.

According to the terms of reference of the Pharmacopoeia Committee appointed by the Minister of Health, as mentioned in the Communication No. AD 67/66 dated 4th July 1966, of the Permanent Secretary, the Minister expects the Committee to prepare a Formulary and Pharmacopoeia (Yoga Samhita and Bhaisajya Samhita) to facilitate and standardise the practice and medical preparations of Ayurveda. The Formulary could be arranged under two sections.

- I. Indisputable single drug preparations
- II. Compound Preparations mostly used by Ayurveda, Sidhda and Unani Physicians. In this connection, you are requested to send in your answers and views on the questionnaire mentioned below.
 1. This Formulary should include botanical, mineral and animal preparations about which descriptions are available in the texts used in various dispensaries and Government or State aided hospitals or subsidized hospitals and dispensaries, private institutions, Pharmacies, private practitioners and hereditary specialists.

Do you agree to this suggestion? If not, please indicate your views in detail.

2. The Committee hopes to enlist single drugs in a specific and alphabetical order to make it convenient for use by the physicians under two methods mentioned below.
 - I. According to the botanical names.

II. According to the Sanskrit and Sinhalese nomenclature. Please state which order is agreeable to you. If you do not agree to either order, please suggest a better order giving your reasons for same.

3. All drugs could be classified under three divisions.

I. According to the action of the particular drug on the various organs and structures of the body. Examples-drugs acting on heart, liver, kidney, nervous system, circulatory system etc.

II. The action of drugs on the diseases and

III. their groupings as available in the Samhitas.

Which of these three divisions, do you prefer most? Please state your views with reasons.

4. The compound preparations of Ayurveda could be included in the Formulary in the following manner.

I. According to compounds in the Ayurvedic Texts.

II. As used by the various state hospitals and dispensaries and state aided institutions.

III. As accepted by the manufacturing pharmacies.

Of these, which do you prefer most? If you prefer any other method, please state it giving your reasons.

5. There are many local Ayurvedic books and manuscripts and also books and manuscripts of heredita physicians in which are found many compounds.

Please state which books and manuscripts and names of hereditary clans of physicians you recommend for the inclusion in the Formulary and from where you can obtain them.

6. Should you include in the Formulary the most efficacious preparations that are not found in medical book but used by the physicians? If so, please mention, the names of such preparations along with their formulae and uses.

7. Do you agree with the following suggestions regarding the compound preparation?

- I. Inclusion in the Formulary the compound preparations in the alphabetical order without any consideration for their groupings and classifications given in Ayurvedic Texts.
- II. To describe powder (චූර්ණ) concentrated decoctions (ක්වාථ), medicated oils(තෙල)ghee (සාක) and wines (අරිෂ්ට- ආසව), distilled mineral acids (ද්‍රාවක) and essence, starch (සන්ච) extracts (සන සන්ච), tablets (වටිකා), boluses (මෝදක), linctus (අවලේභ), “Kupeepakwa, (Khalle Rasayana), sindura etc. according to the terms of pharmacy.

Of these two suggestions which do you prefer? If you are in favour with any other suggestion, please state. It giving your reasons.

8. Differences of opinion are inevitable in the compound preparations and in the manufacture of compounds. Various differences are found in Texts and practice regarding the weights and measures, quantity, kinds of medicines and number of compounds of the same formula. Hence, it has been decided to present the following suggestions as deserving for consideration of such preparations.
 - I. To ignore the minute and negligible differences in the formulae of preparations. (Text wise)
 - II. Any important difference observed in the same preparation should be shown in a foot note.
 - III. If there are discernible differences in methods of preparation, they should be treated as separate formulae.
9. It is extremely essential to analyse physically, chemically and biologically, the Ayurvedic preparations that are meant for the prevention of diseases, in order to explain their actions, reactions and results. This enables us to ascertain the genuineness of the compounds and to ascertain efficacy and propriety of the prescription.
10. Would you agree to this? If not, what is your alternative suggestion?
11. After paying due consideration and attention to the aforesaid questionnaire, you are requested to send in your views and criticisms regarding the inclusion of the single and compound drug preparations in the Formulary stating their importance and utility.
12. Please state if you have other better suggestions for the preparation of the Formulary which would be helpful in the compilation of the Pharmacopoeia of Ayurveda.
13. The questionnaire was addressed to 6728 physicians, associations and pharmacies and 273 replies were received. These replies represent a wide field because most of the associations which responded to the questionnaire have hundreds of members. However, certain questions had unfavourable replies evidently because the questionnaire had not been clearly understood. Except these replies, the rest were in favour.

14. We have great pleasure in mentioning here with due respect and appreciation, the replies from Ayurveda Chakrawartha Pandit G. P. Wickramarachchi, Director, Siddhayurveda Vidyalaya, Gampaha.

Mr. Harsha, the Ex-manager of the Ceylon Ayurvedic Drugs Corporation. Nawinna too pointed out the importance of rationing weights and measures (මාන පරිහාෂා) standardising medicated wines (ආසවාච්ඡේද) and streamlining the methods of fermentation, 'Sandhana Paribhasha' (සන්ධානපරිහාෂා) and bringing some uniformity in them.

We desire to express our thanks to the Ayurvedic Physicians under Local Government service for their contributions in supplying us with invaluable information in regard to the compounds mostly in current use, Our thanks are also due to the Kandy Ayurvedic Society and the Kandy Ayurvedic Pharmacy Ltd. For the replies sent jointly. We highly valued especially the following suggestions made by them. "It had been emphasized at the very beginning of the questionnaire that its aim was to facilitate standardisation of the medical practice and preparations. In order to achieve that aim, we propose that steps should be taken to remove the differences prevalent in the country regarding all weights and measures and medical preparations and bring some uniformity among them all over the country.

"The latest preparations of tinctures, extracts and concentrated decoctions are in common use in treatment today in Ceylon. They are manufactured in Ceylon today and they form a useful section which cannot be dispense with. The methods of preparation are kept secret. We propose that you introduce a uniform method for the manufacture of tinctures, extracts, concentrated decoctions etc. and include it in the Pharmacopoeia, for the use by the public. From times immemorial, the substitution of ingredients was in existence but today various materials are scarce more than they were in the past. Hence, a chapter on substitutes should also be included in the Formulary". We have attempted to incorporate these suggestions and we are glad to express that we have done it with success. Although the eighteen months allowed for the Committee appointed in May 1966, was over, we have been able to make use all the material collected during the period, to be included in Part I of this compendium.

15. Acharya Sarngadhara's view is that there cannot be a combination or compound of materials without exact and accurate weights and measures (න මානන විනා යුක්තිර්ද්‍රව්‍යාණං ජායනෙක්වචිත්). The need for the introduction of a perfectly accurate form of weight and measures for the preparation of compounds is evidenced by such statements exponents in Ayurveda. The existence of a number of systems of weights and measures like 'Kalinga mana, Magadha mana' etc. is proof that, not only today, but in the past too, there had been a variety in the forms of weighing and measuring. We had to engage extensive efforts to evolve uniformity from such variety.

16. It is a theory in Ayurveda that the method of weighing and measuring originated from the atom (පරමාණුව) which is only 1/30 part of a particle of dust, floating in the air according to Acharya Sarngadhara. The measuring through the unit of the atom is impracticable for anybody. Hence, from very early stages, the units of measure were evolved into grains, seeds, fruits and coins. Paddy seed, barley seed, black gram seed, (Phaseolus mungo Linn) gingelly seed, mustard seed, millet seed (අමු), Jujuba fruit (මසන්) Zizyphus jujuba Lam, (කෝල-වදර-බදර) seed of terminalia belarica Roxb. (බුළු-කර්ෂඵල-අක්ෂ) etc., have been mostly used as the units of weighing. Indian Liquorice (ගුණ-රක්තීකාව-මලිඳ ඇටය) Abrus Precatorious Linn could be considered as the most used unit of weights. The ‘madatiya’ seed (manchadiya) (Adenantha Pavonina Linn) too occupied a very prominent place in the units of weights and measures from the distant past in Ceylon. ‘Masuran’ (ස්වණීමාමරන්මසු-මසුරන්) ‘Kahawanu’ (Kahapana) ‘Panam’ “Anna”, rupee and other coins have been used for weighing medicines and other materials. It is natural that as the weights of coins differ from time to time according to the economic conditions of a country, weights also vary as it is difficult to obtain seeds and grains of equal weight.
17. The Indian coins like, ‘Paisa’ anna, four annas, eight annas, sixteen annas (rupee) as well as coins in Ceylon like sixteen panams (rupee) eight panams, four panams, cent and half cent were used for weighing till recent times. The use of the one cent coin for measuring the weight of ‘Kalanda’ has not become totally extinct even today. Research done by Professor Senerat Paranawithana has revealed that the word ‘පලපංච’ had been its use as the value of a coin a century or two before Christ. According to professor Paranawithana, there had also been a gold coin for the weight of a ‘Kalanda’ with the imprint ‘පලපංච’ on it, during the time of Kasyapa I and a copper coin in use in the 12th Century. According to him, the word “Kalanda’ he has been gradually derived thus. ‘පලපංච -කලකංච-කලහංච -කලංජු-කලඳ’. The Professor describes the usage of “Kalan’ as follows. “A kalanda’ is in reality, the same as කමීපන-කහාපන of twenty masakas which was in use in Magadha in the time of Lord Buddha. The standard ‘Kassa’ or “Kahapana’ was 56 grains (Troy) in weight, while the average weight of the “Kalanda’ coin was 70 grains. This is five fifths parts of the “Kahapana’. The fifth part was known as the ‘pala’ and full five parts was called “පලපංච -කලකංච-කලහංච’ and ‘Kalanju’ in Tamil. It could be contended that there was use of ‘Kalan’ almost from the beginning of the History of Ceylon, and a coin was used to weigh the ‘Kalanda’ and is in existence upto date. Hence, our physicians of old could not be blamed for using a copper coin to weigh the “kalanda’; but, as said before, it is natural that according to the economy of a country, the weight of coins too differ at intervals. As such, grains, seeds, fruits, coin etc. Are unsuitable to be used as units for weighing and measuring. Therefore, though with great difficulty and inconvenience, we had to evolve a local standard of weighing (මංවාඩි-කලං)with restraint and constant accuracy.
18. Acharya Charaka says that specialists of the systems of weights and measures have accepted the well know table of ‘Magadhamanaya’ of Magadha Desha as the best of all the systems of weights and measures (‘කාලිචීගන් මාගධංග්‍රෙෂ්ඨමෙවං මානවිදො වීදු:’ වරක, කල්ප 12. අ). We are happy to be able to amalgamate that famous “Magadha mana system and our long standing Lanka system of ‘මංවාඩි-කලං’ and introduce a most scientific system

of weights and measures. The system of weights and measures adopted in ‘Saratha Sangraha’ and ‘Sinhala Yogaratnakara was made the basis; the table of weights and measures beginning with two olinda seeds-one madatiya seed (මොඩාඩී) twenty madatiya seeds-one kalanda and so on was evolved by us.

In that connection, our grateful thanks are due to Professor S. R. Kottegoda, the Professor of Pharmacology, University of Ceylon. Colombo, for his invaluable advice and his untiring efforts to weight with utmost care each of 1000 olinda’ seeds and 1000 ‘Madatiya’ seeds one by one and supplying us with the exact and accurate weights (vide the note on weight and measure in the appendix).

19. Metric system :-The metric system is being rapidly introduced by all the developed countries (about 126) in the world today. In India metric system is now used for all the Ayurvedic preparations and Commercial purposes. By the promulgation of Act No. 89 of 1956, regarding weights and measures the old weights of “Thola”, ‘chatanka”, Seer (සේරු), (Paseri), maund etc. have been abolished by the Central Government of India and instead ordered conversion into the metric system within ten years. In accordance with the said Act, all the systems of weights and measures are being converted into the metric system today in India. The Ayurveda Pharmacopoeia Committee too unanimously agreed to the proposal of conversion of the Lanka ‘manchadi-kalan’ table into the metric system and accordingly; the table of weights and measures have been introduced. An interesting note by Mr. H. L. R. W. Madanayake (B.Sc.) the Deputy Director of weights and measures on ‘manchadi-kalan’ system of weights appears as an appendix in this publication. The table of length too (පායමාන) is constantly needed in Pharmacy and as such it has also been evolved according to the Metric system. Special time limits are prescribed in the manufacture of mineral preparations etc. (රස ඖෂධ සංස්කරණය). Hence, the old table of (සටිකා, ප්‍රහර) etc. is converted into the table of seconds and minutes etc. and included in the Pharmacopoeia In the near future, in order to facilitate the conversion of Ceylon ‘manchadi-kalan’ table into the metric system, the sets of weights needed in milligram and gram etc. will be made available through the Director of weights and measures and legalised. It would undoubtedly be a matter of historical significance in Ayurveda.
20. There is no doubt that some might protest the latest medical preparations of tinctures, extracts and concentrated decoctions on the grounds that they have been copied from the Western system. Such belief is a result of ignorance of the intrinsic fundamentals of pharmacy in Ayurveda. According to the most accurate Ayurvedic preparations described in the section on practicals in the “Charaka Samhita Kalapasthana’ one can realize that these methods that are supposed to be the latest today, had been invented the. Please see note on this subject appearing the appendix.

The preparation of medicines in Ayurveda is very ingenious and accurate. It is recorded in Buddhist Literature that the eminent Ayurvedacharya Jeewaka caused a purgative by Lord Buddha by getting Him to smell three ‘Mahanel’ flowers (Nymphaea stellata), soaked in medicine. Handing over the flowers, Jeewaka has said, “My Lord’ smell first flower once,

there will be ten motions which would clean off all the defiled substances from the system. Smell this second flower, it too will cause ten motions which would remove all the minor vitiated elements. Finally, smell this third flower which will cause another ten motions to clear the system of all the other minute vitiated elements for the system” (chapter 28 Pujavali). Thus, Jeewaka got the Lord Buddha to have thirty well balanced motions by getting him to smell three ‘mahanel’ flowers. The Ayurvedic Pharmacy is fully independent. It is quite evident that the system is built on an extremely accurate and scientific basis. We like to remind the public that the formulae of a purgative and a vomit by smelling were included in the book merely for honouring the Ayurveda (Vide chapter 2 -10 charaka, Kalpa). We owe our deepest gratitude to Mr. D. A. E. Munasinghe, Superintendent of Government Medi Stores for the invaluable information afforded on the latest scientific methods of preparations of tinctures and extracts.

21. The Committee appointed in India for the Compilation of the Pharmacopoeia had sub committees for each section namely, the technical explanation of measure (මනපරිමාණ), preparations from medicated ghee and oils (සාන තෙල කල්පනා) and medicated wines (අරිෂ්ට ආසව කල්පනා) and so on; But the single Committee appointed in Ceylon for the compilation of Part I of this book had to face much hardships and inconveniences as they had to cover all aspects by themselves. Our readers will realize, without doubt, that although under such strain we have fulfilled our task with eagerness.

We record our sincere thanks and deep gratitude to Vaidyacharaya Misses M.H.S. Gunatilaka, D.I.M.S. & H.P.A. S.Kekulawala D.I.M.S. &H.P.A. and Miss T. A. Chandrawathie for the prompt assistance rendered to us in collecting data from various books etc. and Messrs. M.K. Kularatna and W.J. Fernando, the two typists for getting all the documents duly type written and the stenographers of the Department of Ayurveda for their unstinted cooperation.

22. The readers will undoubtedly realize that our Pharmacopoeia Committee had been able to obtain much information from the Pharmacopoeia Committee in India without incurring any expenditure to the Government. With deep appreciation and gratitude, we place on record the name of President of the Council of All State Boards and Faculties of Indian medicine Pranacharya Pandit shri Durga Prasad Sharma of Patna, Bihar, for assisting the Committee to obtain such data as to make the compilation of the book a success.

We also owe our deep gratitude and respect to the Ex-Professor Sri Vasudeva Mula Sankar Dvivedi, Professor of Ayurvedic Pharmacology and ‘Rasha Shastra’, of the Ayurvedic University of Jam Nagar, for permitting us to include in our Pharmacopoeia-in the chapter on Purifications of mercury and other minerals-the illustrations of Vasudeva and Ram Narayana distillation apparatus and the table of Eight Purifications of mercury. We wish to express our gratitude to the Board of Directors of the Sri Sharma Ayurveda Institution of Dathiya in Madhya Pradesh of India who conducted the Research on Eight Purifications of mercury and Vaidya Siva Kumar Misra M. A., Senior Ayurvedic Research

Officer of the Ministry of Health, New Delhi, who supplied us with the reports and tables connected with the conversion of Ayurvedic weights and measures into the Metric system.

23. We also desire to express our warmest thanks to the Ex-Ministers of Health, Hon'ble Messrs. A. P. Jayasuriya, Dr. Badi-ud-din Mahamud and M. D. H. Jayawardena and the Permanent Secretary Mr. K. Balasingham of the Ministry of Health and all those participated in the conferences connected with the Pharmacopeia along with the Ex-Commissioners of Ayurveda Messrs. W. J. Fernando and M. W. S. Gunaratna. We should also specially thank Professor S. W. Bibile and Dr. R. R. Pathak for their invaluable contributions given in all our Conferences. The present Commissioner of Ayurveda, Mr. Wimal Nawagamuwa deserves highest appreciation for his strenuous efforts in discharging all his duties most efficiently towards the successful compilation of the first part of the Pharmacopoeia. The present Minister of Health Hon'ble E. L. Senanayake's name, no doubt, will be inscribed in gold characters in the history of Ceylon for doing all he could and authorising the Ministry of Health to handle the task of the completing the Pharmacopoeia which was originally started by the late Right Hon'ble D. S. Senanayake, the first Prime Minister of Independent Ceylon.
24. Finally, we should confess that this first endeavour of ours is not all perfect, as undoubtedly, there could be many omissions. It is quite unimaginable that an arduous and difficult task of such great magnitude be completed in full within so short a time of about an year. Materia Medica in dispute (සන්දිග්ඛ) are often found in the Ayurvedic Formulae and such names are included in the book in their Sanskrit names. As an illustration, the term known as "Bala-Balaka" is used by the practitioners in Ceylon as 'Iriveriya' (ඉරිවේරිය) *Plectranthus Zeylanicus* Benth, whereas it refers to a herb with fragrant roots like the Sevendara (සැවැන්දරා) plant *Vetiveria Zizanioides* Stapf. Such controversial or disputed materials were included in the book in their original names. They should be altered or renamed in future whenever the exact or accurate names are settled. In India, a separate sub-committee has been appointed for the correct specification of such controversial drugs and in Ceylon too such a committee might come into operation in the future.
25. A Pharmacopoeia could be compared to a growing tree. On such a tree, whilst the old foliage withers away, fresh foliage springs up gradually. Similarly, in a Pharmacopoeia too, material considered not necessary to the physicians may be deleted and evaluated material substituted instead. In this Pharmacopoeia too, shortcomings etc. might be discovered in course of its practical usage. It is the duty of the intelligent and impartial medical practitioners to point out such shortcomings and enable us to remedy them. There is no doubt that the future Pharmacopoeia Committees would take steps to revise, alter or amend any such discrepancies. Therefore, the Pharmacopoeia Committee while requesting the Ayurveda practitioners fraternity to make use of this compendium, solicits their frank and candid opinions for further improvement.

By order and consent of the Ayurveda
Pharmacopoeia Committee for the
Compilation of Step I

Vaidyacharya D. M. Jayasinghe
Chairman (1970/71) Committee

2nd May, 1970
61, Raja Vidya,
Kandy,
CEYLON

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ සම්පාදක මණ්ඩලය

1969 - 1970

සභාපති : වෛද්‍යවායායී එච්.කේ. බුද්ධදාස , D.I.M. & S. (Hon) Cey. මහතා
“වෛද්‍යශිෂ්‍යවර්ග”
විශ්‍රාමලත් වෛද්‍යාධිකාරී , රජයේ ආයුර්වේද මහාරෝග්‍යශාලාව , කොළඹ.

වෛද්‍යවායායී ඩී.ඇම්. ජයසිංහ, D.S.A.C. (Hon) Cey. මහතා
“සිද්ධායුර්වේදඥ” ප්‍රණාලායායී

වෛද්‍යවායායී ඩී.එච්. රාජපක්ෂ, D.I.M. & S. (Hon) Cey. මහතා
විශ්‍රාමලත් ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාලායායී, රජයේ ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාලය, කොළඹ.

වෛද්‍යවායායී පණ්ඩිත, කේ.ඒ.පී. ජයතිලක, D.I.M. & S. (Hon) Cey. M.A.M.S.
(Hon.Cal.) A.S.F.& M.A.S.F. (Bengal) මහතා

වෛද්‍යවායායී ඇස්.ඇම්. පොන්නයියා, L.I.M. Madras මහතා
විශ්‍රාමලත් සිද්ධ කලීකාලායායී, රජයේ ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාලය , කොළඹ

වෛද්‍යවායායී ඒ. සභාපතිපිල්ලේ , L.I.M. Madras මහතා,
විශ්‍රාමලත් සිද්ධ වෛද්‍යවායායී, රජයේ ආයුර්වේද මහාරෝග්‍යශාලාව, කොළඹ

වෛද්‍යවායායී එච්.ඇම්. ජාපර් , L.I.M. Madras මහතා
“රාජවෛද්‍ය” J.P.
විශ්‍රාමලත් යුනානි ප්‍රධාන කලීකාලායායී,, සහ විශ්‍රාමලත් වෛද්‍යාධිකාරී, රජයේ
ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාලය සහ මහ රෝග්‍යශාලාව , කොළඹ.

ලේකම්: වෛද්‍යවායායී ඇස්.ඩී. ඇස්. නානායක්කාර D.I.M. & S. (Hon) Cey. මහතා,
“වෛද්‍යශිෂ්‍යවර්ග”
වෛද්‍යාධිකාරී , රජයේ ආයුර්වේද මහාරෝග්‍යශාලාව , කොළඹ.
1970 - 1971

සභාපති : වෛද්‍යවායායී ඩී.ඇම්. ජයසිංහ, D.S.A.C. (Hon) Cey. මහතා
“සිද්ධායුර්වේදඥ” ප්‍රණාලායායී
“වෛද්‍යවායායී” ඩී.එච්.රාජපක්ෂ , D.I.M. & S. (Hon) Cey. මහතා,
විශ්‍රාමලත් ජ්‍යෙෂ්ඨ කලීකාලායායී, රජයේ ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාලය , කොළඹ.

වෛද්‍යවායායී පණ්ඩිත, කේ.ඒ.පී.ජයතිලක, D.I.M. & S. (Hon) Cey. M.A.M.S.
(Hon.Cal.) A.S.F.& M.A.S.F.(Bengal) මහතා

වෛද්‍යවායායී ඩී.එච්. එදිරිසිංහ , D.I.M. & S. (Hon) Cey. L.M. Dub මහතා,

හිටපු විද්‍යාලයාධිපති, රජයේ ආයුර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාලය , කොළඹ.
විශේෂ ශ්‍රේණියේ වෛද්‍ය නිලධාරී, රජයේ ආයුර්වේද මහාරෝග්‍යශාලාව, කොළඹ.

වෛද්‍යවාය්‍යී ඇස්.ඇම්. පොන්නයියා , L.I.M. Madras මහතා
විශ්‍රාමලත් සිද්ධ කලීකාවාය්‍යී, රජයේ ආයුර්වේද මහාරෝග්‍යශාලාව, කොළඹ.

වෛද්‍යවාය්‍යී ඒ. සභාපතිපිල්ලේ , L.I.M. Madras මහතා,
විශ්‍රාමලත් සිද්ධවෛද්‍යවාය්‍යී, රජයේ ආයුර්වේද මහාරෝග්‍යශාලාව, කොළඹ.

වෛද්‍යවාය්‍යී එච්.ඇම්. ජාපර් , L.I.M. Madras මහතා
“රාජවෛද්‍ය ” J.P.
විශ්‍රාමලත් යුනානි ප්‍රධාන කලීකාවාය්‍යී සහ
විශ්‍රාමලත් වෛද්‍යාධිකාරී, ආයුර්වේද විද්‍යාලය සහ මහාරෝග්‍යශාලාව , කොළඹ.

ලේකම් : වෛද්‍යවාය්‍යී ඇස්.ඩී. ඇස්.නානායක්කාර, D.I.M. & S. (Hon) Cey. මහතා,
“වෛද්‍යශිරෝමණි ”
වෛද්‍යාධිකාරී , රජයේ ආයුර්වේද මහාරෝග්‍යශාලාව , කොළඹ.

සභායක ග්‍රන්ථ

අභිධාන වික්‍රමාංක	...	මණිප්‍රභා හින්දිව්‍යාධ්‍යා, ශ්‍රී භරගෝවින්ද ශාස්ත්‍රී, වෙබ්මිබා, බාරාණසී , 1964
අමරකොෂ	...	අමරසිංහවායසී, වැ. විමලජෝති හිමි සංස්කරණය 1934
අර්කප්‍රකාශ	...	ශාලිග්‍රාමපී වෛශ්‍ය, භාෂාටීකා සහිත, බොම්බාය , ශ.ව. 1828
අෂ්ටාංග සංග්‍රහ	...	සර්වාංගසුන්දරී ව්‍යාධ්‍යා, පණ්ඩිත ශ්‍රී ලාල් වන්ද්‍ර ශාස්ත්‍රී, ශ්‍රී වෛද්‍යනාථ ආයුර්වේද භවන්, කල්කටා , 1965
අෂ්ටාංග භෘදය සංහිතා	...	අන්තා මොරේශ්වර්කුංචේ සංස්කරණය , බොම්බාය, නිර්ණය සාගර, 1925
ආයුර්වේද විඥාන	...	කවිරාජ විනෝද ලාල් සේන් සංස්කරණය , කල්කටා , 1916
ආයුර්වේද සංග්‍රහ	...	කවිරාජ ශ්‍රී නරේන්ද්‍ර නාථ සේන්, කල්කටා , 1928
ආයුර්වේද සංග්‍රහ, සවිත්‍ර	...	ශ්‍රී වෛද්‍යනාථ ආයුර්වේද භවන් ප්‍රකාශන , කල්කටා , 1968-69
ආයුර්වේද සාර සංග්‍රහ	...	6 වෙනි සංස්කරණය , රාමී නාරායණ වෛද්‍ය, ශ්‍රී වෛද්‍යනාථ ආයුර්වේද භවන් ප්‍රකාශන , කල්කටා , 1966
ආසවාරිෂ්ට විඥාන	...	ආවායසී ශ්‍රී පක්ෂධරකුමාර, පටිනා ආයුර්වේද විද්‍යාලය, වෞඛමිබා බාරාණසී මුද්‍රණය, 1962
කාය විකිත්සා 2 භාග	...	ආවායසී රාමීරක්ෂ පාද්ක, වෞඛමිබා මුද්‍රණය , 1965
කුමාරොෂධමාලා	...	ඒ.ජේ. පෙරේරා අප්පුහාමි, පැලියගොඩ සත්‍යසමුච්චය, 1889
කෞටිලිය අර්ථශාස්ත්‍රම	...	හින්දිව්‍යාධ්‍යා, ශ්‍රී වාචස්පති ගෛරෝලා, වෞඛමිබා බාරාණසී, 1962
චක්‍රදත්ත	...	ශ්‍රීමත් ජයදේව විද්‍යාලංකාර සංස්කරණය , මෝතිලාල් බනාර්සීදාස්, ලාහෝර් , 1925
චක්‍රදත්ත සිංහලානුවාදය	...	ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රී, ආර්. බුද්ධදාස, කොළඹ අනුලා මුද්‍රණය , 1961
චරක සංහිතා	...	කවිරාජ නරේන්ද්‍රනාථ ශාස්ත්‍රී සංශෝධනය, මෝතිලාල් බනාර්සීදාස්, ලාහෝර් , 1929
චරක සංහිතා සිංහලානුවාදය	...	ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රී, ආර්. බුද්ධදාස, ලංකාණ්ඩුවේ මුද්‍රණාලය , 1960
දේශීය වට්ටෝරු මුද්‍රිත හා අත්පිටපත් ආදිය	...	ද්‍රව්‍යගුණ, 9 සංස්කරණය
පරිභාෂා ප්‍රදීප (වෛද්‍යක)	...	කවිරාජ දේවෙන්ද්‍රනාථ හා උපෙන්ද්‍රනාථ සේන් ගුප්ත කල්කටා, වංගාබද, 1342
පාවන සංග්‍රහ 10 සංස්කරණය	...	ශ්‍රී ගෝවින්දසේන, කල්කටා, 1906.
පාරද විඥනීයම	...	කවිරාජ දේවෙන්ද්‍රනාථ සේන් කල්කටා , වංගාබද 1344.
ප්‍රයෝග සමුච්චය	...	වෛද්‍ය වාසුදේව මූලශංකර් ද්විවේදී, දකිසා මධ්‍යම ප්‍රදේශ, ඉන්දියාව, 1969
එලිත විකිත්සා විධාන 2 සංස්කරණය	...	වෛද්‍යක ජේ. ඇස්. රාජසුන්දර ආරච්චි තැන, ග්‍රන්ථප්‍රකාශ යන්ත්‍රාලය, ශ්‍රී බු ව 2438
හයිසජ්‍ය තෙල් පොත	...	කවිරාජ ශ්‍රී රාබාල්දත්ත වෛද්‍ය ශාස්ත්‍රී , ඩැකා , 1928
	...	දොන් ජෝන් වයිද්‍යාවාරි තැන, ශ්‍රාස්ත්‍රාධාර යන්ත්‍රාලය, 1897

භාරත භෞෂ්‍ය රත්නාකර	...	1 - 5 කාණ්ඩ, ශ්‍රී නගීන්දාස් ජගත්ලාල් ශාන් , වෞඛ්‍ය, 1935
භාරතීය වනෝෂධි	...	1 - 3 කාණ්ඩ, දොස්තර ශ්‍රී කාලිපද විශ්වාස, කල්කටා විශ්ව විද්‍යාලය , මුද්‍රණය, 1950
භාරතීය භෞෂ්‍යතත්ව භාව ප්‍රකාශ	දෙස්තර ශ්‍රී කාර්තික් වන්ද්‍ර ඛසු, කල්කටා, වංගාබ්ද 1342
I භෞෂ්‍යරත්නාවලී	...	කවිරාජ ශ්‍රී දෙවේන්ද්‍රනාථ සේන් සංස්කරණය කල්කටා , වංගාබ්ද 1338 (1938)
II භෞෂ්‍යරත්නාවලී	...	කවිරාජ විනෝදලාල් සේන් සංස්කරණය, වංගානුවාද සහිත 6 මුද්‍රණය , කල්කටා 1909
මහෝෂධි මංජුසා	...	කවිරාජ ශ්‍රී නරේන්ද්‍රනාථ මිත්‍ර සංස්කරණය, මෝතිලාල් ඛනාර්සීදාස්, ලාහෝර්, 1930
යාදවස්මාති ග්‍රන්ථ යෝගදාරණ සිංහල පද්‍ය	...	කවිරාජ ශ්‍රී සුශීල කුමාර් සේන් , විශ්වනාථ ආයුර්වේද මහා විද්‍යාලය , කල්කටා , වංගාබ්ද, 1342
යෝගරත්නාකර ශ්‍රී (සංස්කෘත)	...	ශ්‍රී යාදවස් ත්‍රිකම්ඡී ආචාර්ය අභිනන්දන ග්‍රන්ථය.
යෝගරත්නාකර (සිංහල)	...	භිෂග්වර්ය කෘෂණශර්මන්බරේ, බොම්බාය, නිර්ණයසාගර , 1929
රසජලනිධි	...	දොන් ජෝර්ජ් සමරතුංග රන්දුනු සංස්කරණය, සත්‍යසම්‍රච්චය , 1897
රසතරංගිනී	...	ශ්‍රී භූදේව මුබර්ජි, කල්කටා.
රසරත්න සම්‍රච්චය	...	සදානන්ද ශර්මා සංස්කරණය.
රස ශාස්ත්‍ර (සංස්කෘත)	...	කවිරාජ දේවේන්ද්‍රනාථ සේන් ගුප්ත සංස්කරණය , කල්කටා , 1930
රස ශාස්ත්‍ර (සිංහල)	...	කවිරාජ ශ්‍රී රාබාල්දාස් කාව්‍යනිර්ථ, කල්කටා.
රස භාද්‍ය	...	රාජ වෛද්‍ය ඩී.ඩී. උබයසේකර, කොළඹ.
I රසේන්ද්‍රසාර සංග්‍රහ	...	මුකුන්ද ශූරී, කල්කටා .
II රසේන්ද්‍රසාර සංග්‍රහ	...	කවිරාජ දේවේන්ද්‍රනාථ සේන් ගුප්ත සංස්කරණය , කල්කටා , 1931
වනෝෂධි දර්පණ	හරිදාස සංස්කෘත ග්‍රන්ථ මාලා
වටිකාප්‍රකරණය	...	රාජ වෛද්‍ය කවිරාජ විරජාවරණ ගුප්ත කවිභූෂණ , කල්කටා , 1908
වෛද්‍යාත්තංස	...	අයිලජ්පෙරුම 1933 හා නව සංස්කරණ
I ශාර්ඛිගධර සංහිතා	...	ජේ.ඇස්. රාජසුන්දර වෙද ආරච්චි, ආනන්ද යන්ත්‍රාලය මදුරාසිය, 1919
II ශාර්ඛිගධර සංහිතා	...	පරශුරාම ශාස්ත්‍රී සංස්කරණය.
ශ්‍රී සුමංගල ශබ්ද කෝෂය (සිංහල - සිංහලාර්ථ)	...	සිංහලානුවාදය, පණ්ඩිත ආයර්දාස කුමාරසිංහ, 1962
ස්තේභවිධිය හෙවත් බෙහෙත් තෙල් පොත	...	ශ්‍රී සෝරත නාහිමි 1952
සර්පවිෂ සංභාරය	...	නලගම ඥානාලෝක හිමි, 1954
සාරා සංග්‍රහය	...	දොන් හර්මානිස් සමරසිංහ කවිරත්න සන්තය 1911
සාරාර්ථ සංග්‍රහය	...	පුස්කොළ පොත, නාවිත්තෝ බ.අ. ආයුර්. පර්යේෂණ පුස්තකාලය
සිද්ධියෝග සංග්‍රහ	...	වෛද්‍ය යාදව්ව ත්‍රිකම්ඡී ආචාර්ය- , 5 සංස්කරණය , ශ්‍රී වෛද්‍යනාථ ආයුර්වේද භවාන් ප්‍රකාශන, කල්කටා , 1957

- I සුග්‍රහ සංහිතා ... වෛද්‍ය යාදවනී ත්‍රිකමිනී ආවායා- සහ නාරායණ රාමි ආවායා-
සංස්කරණය , බොම්බාය , 1938
- II සුග්‍රහ සංහිතා ... සිංහලානුවාදය ආයුර්වේද ශාස්ත්‍රී ආර්. බුද්ධදාස , ලංකාණ්ඩුවේ
මුද්‍රණය , 1962

විෂයානුක්‍රමණිකාව

1. මානා පරිභාෂා - ලංකා (මංවාඩි-කලං) මාන වක්‍රය.
 - I. කඨින ද්‍රව්‍ය මානය
 - II. ද්‍රව ද්‍රව්‍ය මානය
 - III. කාලමාන වක්‍රය
 - IV. පායා (දිග) මාන වක්‍රය
2. දීපන පාවනාදි (සංකේතික) පරිභාෂාව
3. සංඛ්‍යාවාවක ද්‍රව්‍ය පරිභාෂාව
4. ප්‍රතිනිධි පරිභාෂාව
5. පඤ්චාශත් මහාකෂාය
 1. ප්‍රථම වර්ගය
 2. ද්විතීය වර්ගය
 3. තෘතීය වර්ගය
 4. චතුර්ථ වර්ගය
 5. පංචම වර්ගය
 6. ෂ්‍ෂ්ඨම වර්ගය
 7. සප්තම වර්ගය
 8. අෂ්ටම වර්ගය
 9. නවම වර්ගය
 10. දශම වර්ගය
6. සප්ත ත්‍රිංශත් ද්‍රව්‍ය ගණය
 1. අංජනාදි ගණය
 2. අම්බන්ජටාදි ගණය
 3. ආර්කාදි ගණය
 4. ආමලකායාදි ගණය
 5. ආරග්වධාදි ගණය
 6. උත්පලාදි ගණය
 7. උෂකාදි ගණය
 8. ජීලාදි ගණය
 9. කාකෝලායාදි ගණය
 10. ගුච්ච්චාදි ගණය
 11. තණපස් මූල
 12. ත්‍රස්වාදි ගණය
 13. ත්‍රිකුටු ගණය
 14. ත්‍රිඵලා ගණය
 15. දශමූල ගණය
 16. න්‍යග්‍රෝධාදි ගණය
 17. පටෝලාදි ගණය
 18. පරුෂකාදි ගණය
 19. පිප්පලායාදි ගණය
 20. ප්‍රියඛගවාදි ගණය
 21. මහපස්මුල් ගණය
22. මුස්තාදි ගණය
23. මුෂ්කකාදි ගණය
24. ලාක්ෂාදි ගණය
25. ලෝධිරාදි ගණය
26. වවාදි ගණය
27. වරුණාදි ගණය
28. වැල්පස්මුල් ගණය
29. විදාරිගන්ධාදි ගණය
30. වීරතර්වාදි ගණය
31. වෘහතායාදි ගණය
32. ශාරිඛාදි ගණය
33. ශ්‍යාමාදි ගණය
34. ශාලසාරාදි ගණය
35. සුරසාදි ගණය
36. සුළු පස්මුල් ගණය
37. හරිද්‍රාදි ගණය
7. ද්‍රව්‍ය ග්‍රහණ නිර්දේශය
 - I. ද්‍රව්‍ය ග්‍රහණ විධිය
 - II. වර්ජනීය ඖෂධ ග්‍රහණය
 - III. ද්‍රව්‍යමාන ක්‍රමය
 - IV. යෝග ගුණ භීතත්වය
 - V. ඖෂධ ප්‍රයෝග කාල
 - VI. ඖෂධ සංරක්ෂණ නියමය
8. භෛෂජ්‍ය කල්පනා පරිභාෂාව - කෂාය සංස්කරණ විධි
 1. ස්වරස
 - I. සුටපාක ස්වරස
 - II. දෝලාපාක ස්වරස
 2. කල්ක
 3. ක්වාථ = ශාත කෂාය
 - III. ප්‍රමථ්‍යා කෂාය
 - IV. ක්ෂීර කෂාය
 - V. ස්වර්ණසන්තීර කෂාය
 - VI. වාලු කෂාය
 4. හිම - ශීත කෂාය
 5. ඵාණ්ට කෂාය
 6. වූර්ණ
 7. භාවනා
 8. ක්ෂාර නිර්මාණ
 9. සත්ව කල්පනා
10. ගුටිකා
 - I. වර්ති
 - II. වක්‍රිකා

11. අවලේභ
 1. රසත්‍රියා
12. 2. සෘත තෙල කල්පනා
 3. විධි නියමය
 4. පාකය
 5. තෙල මුර්චිතා
 I. තිල තෙල මුර්චිතා
 II. සෘත මුර්චිතා
 III. ඒරණ්ඩ තෙල මුර්චිතා
 IV. කටු තෙල මුර්චිතා
 V. නාරිකේල තෙල මුර්චිතා
13. සන්ධාන කල්පනා
 1. ආසව
 2. අරිෂට
 I. පරිභාෂාව
 II. මධුර පදාර්ථ යෙදීම
 III. කේෂපය
 IV. ස්වණ් ප්‍රකේෂපය
 V. ලෞහමිශ්‍රණය
 VI. ධාතකීපුෂ්ප - මධුක පුෂ්ප ප්‍රයෝගය
 VII. සුරා බීජ = කිණුවප්‍රයෝගය
 VIII. සන්ධානභාජන මුඛ බන්ධනය
 IX. සන්ධානකාලය
 X. රක්ෂණ කායභීය
 1. ස්වණ් ලවණය
 1. ලෞහදැනිය
14. සුරාසන්ධානය
 I. ප්‍රසන්නා
 II. කාදම්බරි
 III. ජගල
 IV. සුරාබීජ
 V. සීඳු
 VI. වාරුණී
 VII. සුරාසාර
15. ශුක්ත සන්ධානය
 I. ගුඩ ශුක්තය
 II. ඉක්ෂු ශුක්තය
 III. කාංජික
 IV. තුෂාම්බු
 V. සෞචිර
 VI. ආරනාල
 VII. සංඛාකී
 VIII. දේශීය බස්න ක්‍රමය
 IX. නාරිකේලාසව
16. ඖෂධසාර-තරල සාර සංස්කරණය(ඉංග්‍රීසි පිටපත)
 1. ද්‍රවසාර ගණය
 I. මිශ්‍රණය ද්‍රව සාරය
 II. ත්වක් ද්‍රව සාරය
 III. පූදිනා ද්‍රව සාරය
 IV. අපමොදා ද්‍රව සාරය
 V. කර්පුර ද්‍රව සාරය
 2. ඖෂධසාරගණය
 1. භීංගුසාරය
 2. මාංසී සංයෝග සාරය
 3. ගුණ්ඩීසාරය
 4. විෂනින්දුක සාරය
 5. අභිචේන සාරය
 6. එලා සාර සංයෝග සාරය
 7. කර්පුරසාර සංයෝග සාරය
 8. ලගුන සාරය
 9. ගුගුලු සාරය
 10. අජ්චාන් සාරය
 11. චිරතා සාරය
 12. කුෂ්ඨ සාරය
 13. කනක සාරය
 3. ඖෂධ තරල සාර ගණය
 1. යශ්ඨි මධු තරල සාරය
 2. ස්වර්ණ පත්‍ර තරල සාරය
 3. ධාන්‍යක තරල සාරය
 4. ගුඩුචී තරල සාරය
 5. සජ්තපර්ණි සාරය
 6. තුලසී තරල සාරය
 7. කිරාතනික්ත තරල සාරය
 8. පර්පටක තරල සාරය
 9. ධන්වයාස තරල සාරය
 10. භුනිම්බ තරල සාරය
 11. මංජිෂ්ඨා තරල සාරය
 12. නිම්බත්වක් තරල සාරය
 13. ලතා හරිද්‍රා තරල සාරය
 14. ශාරිබා තරල සාරය
 15. බිල්ව තරල සාරය
 16. කුටජ තරල සාරය
 17. ලෝධිර තරල සාරය
 18. අර්කමුල තරල සාරය
 19. දගුමුල තරල සාරය
 20. අර්ජුන තරල සාරය
 21. වාසක තරල සාරය
 22. කණ්ටකාරි තරල සාරය
 23. ගෝක්ෂුර තරල සාරය
 24. පුනර්නවා තරලසාරය

25. කුෂ්ඨ තරල සාරය
26. සර්පගන්ධා තරල සාරය
27. විඩංග තරල සාරය
28. බ්‍රාහ්මී තරල සාරය
29. අශෝක තරල සාරය
30. අජමෝදා තරල සාරය
31. අශ්වගන්ධා තරල සාරය
32. ගතාවරී තරල සාරය

32. ශය්‍යාදී තරල සාර ක්වාචය
33. තිකුළුභිංග්වාදී තරල සාර ක්වාචය
34. සජ්තපර්ණාදී තරල සාර ක්වාචය
35. බාහතයාදී ගණ තරල සාර ක්වාචය
36. තාමලකායාදී තරල සාර ක්වාචය
37. දාර්වායාදී තරල සාර ක්වාචය
38. යක්ෂාක්ෂායාදී තරල සාර ක්වාචය
39. දේවදාර්වායාදී තරල සාර ක්වාචය
40. ශය්‍යාදී තරල සාර ක්වාචය

4. ක්වාච සාර සංස්කරණය

1. මධ්‍යසාර මිශ්‍ර ක්වාචය
2. මධ්‍යසාර ස්වයංජාතකරණය
3. ක්වාච තරලසාර පරිභාෂාව

- I. මහාරාස්නාදී ක්වාච තරල සාරය
- II. මංජිෂ්ඨාදී ක්වාච තරල සාරය
- III. දශමූල ක්වාච තරල සාරය

1. අමාතෝශිරාදී තරල සාර ක්වාචය
2. ප්‍රානදාජමෝදවිශ්වාදී තරල සාර ක්වාචය
3. දාරුපර්පටාදී තරල සාර ක්වාචය
4. නිධිග්කාදී තරල ස්වාරය
5. ක්ෂුද්‍රාමාතාදී තරල සාර ක්වාචය
6. ධාන්‍ය පංචක තරල සාර ක්වාචය
7. කාලගාකාභයාදී තරල සාර ක්වාචය
8. ශාතාවාරී ගෝපකන්‍යාදී තරල සාර ක්වාචය
9. ත්‍රිවික්ෂාකාභයාදී තරල සාර ක්වාචය
10. විරබ්ලේව පුනර්නවාදී තරල සාර ක්වාචය
11. අභයකණාදී තරල සාර ක්වාචය
12. බලා බ්ලේව ශුණ්ඨි තරල සාර ක්වාචය
13. පුනර්නවාඡ්ටක තරල සාර ක්වාචය
14. මුස්තාබ්‍රුකර්ණයාදී තරල සාර ක්වාචය
15. දන්තිමූල බලාදී තරල සාර ක්වාචය
16. ඒරණ්ඩ සජ්තක තරල සාර ක්වාචය
17. රාස්නාපංචක තරල සාර ක්වාචය
18. දශමූල තරල සාර ක්වාචය
19. පටෝලකටුකාදී තරල සාර ක්වාචය
20. මහාමංජිෂ්ඨාදී තරල සාර ක්වාචය
21. මහා රාස්නාදී තරල සාර ක්වාචය
22. ගුඩුවායාදී තරල සාර ක්වාචය
23. බ්ලේව ඉන්ද්‍රයවාදී තරල සාර ක්වාචය
24. මුර්වාදී තරල සාර ක්වාචය
25. බාකුවායාදී තරල සාර ක්වාචය
26. ත්‍රිකටුකාදී තරල සාර ක්වාචය
27. රාස්නාදී තරල සාර ක්වාචය
28. දෙනිඹාදී තරල සාර ක්වාචය
29. කඵභර තරල සාර ක්වාචය
30. දේවදාර්වායාදී තරල සාර ක්වාචය
31. පංචමූලී ලසු ද්‍රාක්ෂාදී තරල සාර ක්වාචය

17. අර්ක කල්පනා

1. නියමය
2. කායඝී විධිය
3. පොදු අර්ක නීතිය
4. ද්‍රාව ද්‍රාව්‍යාර්කය
5. දුර්ගංඛ නාශනය
6. අග්නිය
7. විධිය
8. අර්කපාත්‍රය
9. අර්ක පානය

18. ද්‍රාවක

- I. ශංඛද්‍රාවකය
- II. ශංඛ ද්‍රාවය
- III. යන්ත්‍රවිධිය

9. ද්‍රව්‍ය ශෝධන මාරණ විධිය

1. රස අෂ්ට විධ සංස්කරණය

- I. ස්වේදන
- II. මර්දන
- III. මුර්ච්ඡන
- IV. උත්ථාපන
- V. පාතන
- VI. රෝධන
- VII. නියමන
- VIII. දීපන

2. සාධාරණ විධිය

3. මාරණ විධිය

- I. රසභස්මය
- II. රසසින්දුරය
- III. රසකර්පුරය
- IV. රස පර්පටිය
- V. මකරද්ධවජය
- VI. පීතභස්මය
- VII. කජ්ජලිය
- VIII. හිංගුලෝත්තරස

4. උපරස ශෝධන මාරණ විධිය

1. ගන්ධක
2. වජ්ජ
3. වජ්ජභස්මය
4. වෛක්‍රාන්ත
5. අභේරක
 1. ධාන්‍යාභේර සංස්කරණය
6. හරිතාල
7. මනෑශීලා
8. බර්පර
9. තුන්පක
10. වජ්ජ
11. සවර්ණමාක්ෂික
12. රජතමාක්ෂික
13. කාශීස
14. කාන්තපාෂාණ
15. වරාටිකා
16. අඤ්ජන
17. හිංගුල
18. ගෛරික
19. ශංඛ
20. ටංගණ
21. ස්ඵටිකා
22. ගෞරිපාෂාණ
23. රිදිතුන්පං
24. ශීලාජතු

5. ධාතු උපධාතු ශෝධන මාරණ විධිය

1. ස්වර්ණ
2. රජත
3. තාමිර
 - I. තාමිර අමෘතීකරණය
4. සීසක
5. වංග
6. යශද
7. ලෞහ
 - I. භානුපාකය
 - II. ස්ඵටිපාකය
8. මණ්ඩුර
9. මෘද්දාරශාංග
10. කාංසා
11. පිත්තල
12. මාණිකා
13. මුක්තා
14. ප්‍රවාල
15. නවසාදර
16. සෝරක
17. ගුක්ති
18. මෘගශාංග

19. සමුද්‍ර ඵෙණ
20. ගල්මද - ගල්නහර
21. ලවණ ශුද්ධිය

6. රස පරිභාෂාව

1. රෙඛාපූර්ණ භස්මය
2. වාරිතර භස්මය
3. නිරුක්ඵ භස්මය
4. සර්වාංග ශීත ක්‍රමය
5. බාහ්‍ය ශීත විධිය

7. විෂ උප විෂ ශෝධනය

1. වත්සනාහ
2. විෂනිද්‍රවක බීජ
3. ජයපාල බීජ
4. ධුස්තුර බීජ
5. කංසා
6. ගුඤ්ජා
7. අභිඵේන
8. ක්ෂේත්‍රභී ක්ෂීර
9. හල්ලාතක
10. ගුග්ගුලු
11. විත්‍රක
12. හිංගු
13. වෘද්ධධාරක

යොග සංග්‍රහය

10. ස්වරස (අනුපාත බණ්ඩය)

1. උක්පැණි අනුපාතය
2. කොහොඹ රඹුක් අනුපාතය
3. යකිනාරන් කොල අනුපාතය
4. මාතාවෘතනි අනුපාතය
5. කුබෙර ලගුනාදී අනුපාතය
6. මකරන්දං අනුපාතය
7. හිඟුරුපට අනුපාතය
8. හිඟුරුපට අනුපාතය (2)
9. එරඹුදළු නිකදළු අනුපාතය
10. මාන්තූපහ ගුලි අනුපාතය-
(පඹුරු දොඩම් නිකදළු අනුපාතය)
11. දෙහි පොතු ඉඟුරු අනුපාතය
12. සීතාරාම ගුලි අනුපාතය-
(ඔලිද ආදී දළ අනුපාතය)
13. කොහොඹ දළ අනුපාතය
14. ඇහැළ දළ අනුපාතය
15. කඹුරු දළ අනුපාතය
16. ගොටුකොළ අනුපාතය

17. මහදළ අනුපාතය-
(චන්ද්‍ර කල්කය-දෙසිද්දොඩංනික ආදී)

11. කල්ක ඛණ්ඩය

- (අ) 1. නිමිඛ කල්කය
2. රසෝන කල්කය (1)
3. රසෝන කල්කය (2)
4. ශුණ්ධි-නිල-ගුඩ කල්කය

- (ආ) 1. කණ්ඩමාල කල්කය
2. චන්ද්‍ර කල්කය
3. ජීවක කල්කය
4. නවරත්න කල්කය

11. කල්ක ඛණ්ඩය

- (අ) 1. නිමිඛ කල්කය
2. රසෝන කල්කය (1)
3. රසෝන කල්කය (2)
4. ශුණ්ධි-නිල-ගුඩ කල්කය

- (ආ) 1. කණ්ඩමාල කල්කය
2. චන්ද්‍ර කල්කය
3. ජීවක කල්කය
4. නවරත්න කල්කය
5. දෙමටමල් කල්කය
6. දෙසඳුන් කල්කය
7. බාලකුමාර (වැල්මී) කල්කය
8. බුද්ධරාජ කල්කය (1)
9. බුද්ධරාජ කල්කය (2)
10. බුද්ධරාජ කල්කය (3)
11. යශෝදරා කල්කය
12. යඡ්චි කල්කය
13. විජයකුමාර කල්කය
14. ශර්කරාදි කල්කය
15. සුරජීවක කල්කය

12. ක්වාච ඛණ්ඩය

1. අභයාදි ක්වාචය (සන්නිපාත ජවර)
2. අභයාකණාදිය
3. අමාන වාණාදි කණය 1
4. අමාන වාණාදි කණය 2
5. අමානාඡ්චක ක්වාචය
6. අර්කග්‍රන්ථයාදි කණය
7. අර්කානන්තාදි කණය
8. අරළ මාසක්කාදි කණය
9. අළ කෙහෙල් ආදි කණය
10. අශ්වගන්ධාමානාදි ක්වාචය
11. අහු ආදි කණය
12. ආරෝග්‍ය (ආරග්වඩ) පඤ්චකය

13. ඉරමුසු ආදි කණය
14. උක් පුරුක් කණය
15. උක්ගැට කණය
16. උත්පලාඡ්චක පෙයා
17. උණ ගොඛ කණය
18. උශීරාදි කණය 1
19. උශීරාදි කණය 2
20. ඒරණ්ඩසජ්තක කණය
21. ක්ෂුද්‍රාදි ක්වාචය
22. කච්චලාදි ක්වාචය
23. කණ්චකායඡාදි ක්වාචය 1
24. කණ්චකායඡාදි ක්වාචය 2
25. කණමදු ආදි කණය
26. කටුවැල්බටු මුඩමහණ කණය
27. කතකඛදිරධාත්‍රී ආදි කණය
28. කප්පරවල්ලිය ආදි කණය
29. කලාපුරු ආදි කණය
30. කලාපුරු ජලදර ආදි කණය
31. කාලිඛිගාදි ක්වාචය
32. කාලිඛිගාදි ක්වාචය 2
33. කාලිඛිගාදි කණය
34. කාරව්‍යාදි ක්වාචය
35. කාලශාකාදි ක්වාචය
36. කීරාත තික්තාදිය
37. කීරාතාදි කණය
38. කුඹුරු කොහොඹ ආදි කණය
39. කුච්ඡාදි ක්වාචය
40. කුලන්ථාදි ක්වාචය I
41. කුලන්ථාදි ක්වාචය II
42. ගන්සුරිය පොතු කණය
43. ගන්ධර්වභස්තාදි කණය
44. ග්‍රන්ථීන්ද්‍රාදි මහා කණය
45. ගුඩුව්‍යාදි කණය
46. සනකරඤ්ජාදි ක්වාචය
47. වන්දනාදි ක්වාචය
48. වන්දනාදි කණය
49. ජලසන ආදි කණය
50. ත්‍රයොදශාඛක ක්වාචය
51. තාමලකායාදි කණය
52. තිකුළුතිපල් ආදි කණය
53. තිකුළුභිංගු කණය
54. තිප්පිලි ආදි කණය
55. ත්‍රිඵලාදි ක්වාචය
56. ත්‍රිවෘතාදි කණය
57. තුන්දොස් කෝල කණය
58. තුඹුලුල් ආදි කණය ද්වයය
59. තොටිල පොතු ආදිය
60. ද්‍රාක්ෂාදිය I
61. ද්‍රාක්ෂාදිය II

62. ද්‍රාක්ෂාදිය III
63. ද්‍රාක්ෂාදිය IV
64. ද්‍රාක්ෂාමාතෘ ක්වථය
65. ද්‍රාක්ෂාබර්ජුරාදි ක්වථය
66. ද්‍රාක්ෂාහයාදි ක්වථය
67. දන්තිමුලාදි ක්වථය
68. දළද බටුන් කුප්පමේනිය ආදිය
69. දගමුල ක්වථය
70. දසමුල් ඉඟුරු ආදි ක්වථය
71. දගමුලබලාදි ක්වථය I
72. දගමුල බලාදි ක්වථය II
73. දගමුලාදි ක්වථය
74. දාරුපර්පටාදි ක්වථය
75. දුරාලභාදිය
76. දෙදුරු අනුපට්ඨා ආදිය
77. දෙනිඹ දෙබටු ආදිය
78. දෙසදුන් උළුවා ආදි කෂාය
79. දෙසදුන් ආදි කෂාය
80. ධාන්‍යකාදි ක්වථය
81. ධාන්‍ය පංචකක්වථය
82. ධාන්‍යාකශුණ්ඨි ක්වථය
83. නවකාර්ෂිකය
84. නාගරාදි ක්වථය I
85. නාගරාදි ක්වථය II
86. නාරිකේලෝදක යෝගය I
87. නාරිකේලෝදක යෝගය II
88. නික නිමිඛ කෂාය
89. නිකමුල්බර කෂාය
90. නිදිග්ධිකාදි ක්වථය
91. නිමිඛාදිය
92. නිලොත්පලාදි ශීත කෂාය
93. ප්‍රාණදාදි ක්වථය
94. පටෝලාදි ක්වථය I
95. පටෝලාදි ක්වථය II
96. පටෝලාදි කෂාය III
97. පටෝලමුලාදි ක්වථය
98. පඤ්චකෝල ක්වථය
99. පඤ්චනිකිත ක්වථය
100. පර්ණාසපංචක ක්වථය
101. පංචමුලාදි ක්වථය I
102. පංචමුලාදි ක්වථය II
103. පථ්‍යාදි ක්වථය
104. පාවනාමාතෘ ක්වථය
105. පායාදි ක්වථය I
106. පායාදි ක්වථය II
107. පායාකරංජාදි ක්වථය
108. පායා සම්භිගාදි ක්වථය
109. ප්‍රියංගුකාදි ක්වථය
110. පිකිත ශ්ලේෂමහර අෂ්ටාදශාංග ක්වථය
111. පුනර්නවාදිය
112. පුනර්නවාෂ්ටකය
113. පෙරුංකායම් ආදි කෂාය
114. එලත්‍රිකාදිය
115. බටුදෙවගේ කෂාය
116. බලාකෝරණ්ඩාදි ක්වථය
117. බලාබිල්වාදි කෂාය
118. බලාමාතෘදි කෂාය
119. බලාමුස්තාදිය
120. බිල්ව වීර බිල්ව ආදි කෂාය
121. බිල්වාදි කෂාය
122. බිල්වාමාතෘදි ක්වථය
123. බිල්වෝරාස්තාදි ක්වථය
124. බෙලි මුල් බර (පථ්‍යාදි) ක්වථය
125. භාර්ග්‍යාදිය (නිස්දෙවගේ)
126. මඤ්ජිෂ්ඨාදි ක්වථය
(ගුඩුවාදි නමින්ද දැක්වේ)
127. මකරන්ද කෂාය
128. මධුකාදි ක්වථය
129. මල් කෂාය
130. මහරත්හදුන් කෂාය
131. මහා මඤ්ජිෂ්ඨාදිය
132. මාෂ බලාදි ක්වථය
133. මුකුණුවැන්න තුන්බර
(මහා ත්‍රිඵලාදි ක්වථය)
134. මුල්ගාදි ක්වථය
135. මුද්ගාදි ජේයාව
136. මුස්තාකරඤ්ජාදි කෂාය
137. මුස්තාබුකර්ණ්‍යාදි ක්වථය
138. මුස්තාදි ක්වථය
139. මුස්තාදි කෂාය
140. මුස්තා ගුණ්ඨි ආදිය (මුර්වා දහය) ක්වථය
141. මාද්විකාදිය
142. යක්ෂාණ්‍යාදිය
143. යෂ්ටිමධු ආදිය
144. රතුලුණු අනුපට්ඨා ආදිය
145. රාස්නා විශ්වාදී, රාස්නා දගමුල
146. රාස්නා සජ්තකය
147. රාස්නා ශිග්‍ර ක්වථය
148. ලාජා ජේයාව
149. ලුණු ඉඟුරු කෂාය
150. වම්මුතු ආදිය
151. වම්මුතු ආදි කෂාය
152. මධ්වාදිගණ ක්වථය
153. වත්සකාදි (හතලිස් වගය) ක්වථය
154. වදසිවිය ආදිය
155. වරාලාදි (ජේයා) ක්වථය
156. වාතශ්ලේෂ්මහර අෂ්ටාදශාංග ක්වථය
157. වාලු කෂාය I

- 158. වාලු කෂය 2
- 165. වෘත්තයාදී ගණ ක්වාවය
- 166. වෘත්ත ගාලපර්ණයාදී (ජේයා) ක්වාවය
- 167. ශ්‍රී පර්ණයාදී කෂය.
- 168. ගධී ආදිය (ගධ්‍යා- ගධ්‍යාදී)
- 169. ගට්‍යාදී ක්වාවය
- 170. ගතාවරි ආදී ක්වාවය
- 171. ගතාවයඹදිය
- 172. ගර්කරාදී කෂය
- 173. ගාරිබාදී ක්වාවය I
- 174. ගාරිබාදී ක්වාවය II
- 175. ගුණධීආරු ක්වාවය
- 176. ගුණධීබලා මෘත කෂය
- 177. සුදුහඳුන් ආදී කෂය
- 178. සුළුපහ ආදී කෂය
- 179. සුවද හොට ආදී කෂය
- 180. සුවද හොට ආදිය II
- 181. හරිතකායාදිය
- 182. හරිද්‍රාදීගණ ක්වාවය

13. හිම කෂය

- 1. ආමිරාදී හිමකෂය
- 2. නිලෝත්පලාදීහිමකෂය
- 3. ධාන්‍යාදී හිමකෂය(I)
- 4. ධාන්‍යාදී හිමකෂය(II)

(අ) මන්ථය

- 1. බර්ජුරාදී මන්ථය
- 2. මසුරාදී මන්ථය

14. එාණ්ඨ කෂය.

- 1. ත්‍රිඵලා එාණ්ඨ කෂය
- 2. ලසු මධුක එාණ්ඨය
- 3. වෘත්තමධුක එාණ්ඨය

15. වූර්ණ බණ්ඩය.

- 1. අජමෝදාදී වූර්ණය
- 2. අලබේත් වූර්ණය I
- 3. අලබේත් වූර්ණය II
- 4. අජ්ඨාංග ලවණය (වූර්ණය)
- 5. අවිපත්තිකර වූර්ණය
- 6. අශ්වගන්ධාදී වූර්ණය
- 7. ආමලකායාදී වූර්ණය
- 8. ඒලාදී වර්ණය (I)
- 9. ඒලාදී වූර්ණය (II)
- 10. ඒලාදී වූර්ණය (III)
- 11. ඒලාදී වූර්ණය (IV)
- 12. වෘත්තකඵලාදී වූර්ණය
- 13. කකුභාදී වූර්ණය

- 14. කපිත්ඵාණ්ඨක වූර්ණය
- 15. කර්ජුරාදී වූර්ණය I
- 16. කර්ජුරාදී වූර්ණය II
- 17. කොත්තමල්ලි වූර්ණය (ගර්කරාදිය =විනාකිරි බස්නය)
- 18. වන්දනාදී වූර්ණය
- 19. වෝපවිනි වූර්ණය
- 20. ජාතිඵලාදී වූර්ණය
- 21. තාලිසාදී වූර්ණය
- 22. ත්‍රිඵලාදී වූර්ණය
- 23. ත්‍රිවෘතාදී වූර්ණය
- 24. දාඩිමාණ්ඨක වූර්ණය
- 25. දාඩිමකුටජ වූර්ණය
- 26. ධාත්‍රී වූර්ණය
- 27. නාරසිංහ වූර්ණය
- 28. නාරායණ වූර්ණය
- 29. නිම්බාදී වූර්ණය
- 30. පඤ්චසම වූර්ණය
- 31. පිප්පලායාදී වූර්ණය
- 32. පිප්පලායාදී ගණ වූර්ණය
- 33. පුෂ්‍යානුග වූර්ණය
- 34. භාස්කර ලවණ වූර්ණය
- 35. භුක්තපාක වූර්ණය
- 36. භුනිම්බාදී වූර්ණය
- 37. මහානිම්බ වූර්ණය
- 38. මහා සරස්වතී වූර්ණය
- 39. මානිමන්ථ වූර්ණය
- 40. සරස්වතී වූර්ණය
- 41. ලවංගාදී වූර්ණය
- 42. ලොහිත වූර්ණය
- 43. වජ්‍රකෂාරය
- 44. වැල්දෙහි වූර්ණය - ගෝදඹු වූර්ණය
- 45. විඩංගාදී වූර්ණය
- 46. විෂමජ්වරාන්තක වූර්ණය
- 47. වෛශ්වානර වූර්ණය
- 48. වෘත්තංගාධර වූර්ණය
- 49. ගධ්‍යාදී වූර්ණය 1
- 50. ගධ්‍යාදී වූර්ණය 2
- 51. ගතාවරි වූර්ණය
- 52. ශාංගායාදී වූර්ණය
- 53. ෂඬධරණයෝග වූර්ණය
- 54. සර්පගන්ධා වූර්ණය
- 55. සරස්වතී වූර්ණය
- 56. සාරස්වතී වූර්ණය
- 57. සිතොපලාදී වූර්ණය
- 58. සුකුමාර වූර්ණය (1)
- 59. සුකුමාර වූර්ණය (2)
- 60. සුදර්ශන වූර්ණය
- 61. හිංග්වණ්ඨක වූර්ණය

62. හිංග්වාදි වූර්ණය

2. ලෝහ බණ්ඩය

1. අමාතාංකුර ලෝහය
2. ගගනාදි ලෝහය
3. ධාත්‍රී ලෝහය
4. ධාත්‍රී ලෝහය
5. නවායස ලෝහය
6. පුටපාකවිෂමජීවරාන්තක ලෝහය
7. ප්‍රදරාන්තක ලෝහය
8. ප්‍රදරාරි ලෝහය
9. යකෘදිරි ලෝහ
10. වරුණාදි ලෝහ
11. වාහත් සර්වජීවරහර ලෝහ
12. ශාරිබාදි ලෝහ
13. සජ්තාමාත ලෝහ
14. සර්වජීවරහර ලෝහ

3. පර්පට්

1. කාමිර පර්පට්
2. මණ්ඩුර පර්පට්
3. පංචාමාත පර්පට්
4. රස පර්පට්
5. ලෝහ පර්පට්
6. විජය පර්පට්
7. ස්වර්ණ පර්පට්

14. වට්-වට්කා බණ්ඩය

1. වට්-වට්කා

1. අනිසාරවට් (1)
2. අනිසාරවට් (2)
3. අබ්ං ගුලිය
4. ආකාරකරහාදිවටිය (කුංකුමාදි වටිය)
5. කරල් ගුලිය
6. කෝල දවුණ්ඩය
7. ගොපලු ගුලිය
8. ජීවානන්ද ගුලිය
9. දළ පණු ගුලිය
10. දියතාරාමය
11. නාගරාදි ගුලිය
12. පලු ගුලිය
13. මදුවලිප්පු ගුලිය
14. මහාසන්නිවජ්ජරකපාට ගුලිය
15. මහාවර්තකාව
16. මාන්තු පහ
17. රත්නාදි ගුලිය
18. ශාන්ති රසය
19. සන්නිගජාංකුශය

20. සිතාරාමය
21. සුරන්ච්ඳුර
22. හඳුන්තිලක ගුලිය
23. හිංගුලාදි රසය
24. ලුණු විරේක වට්
25. භුක්තපාක වට්
26. වායු විරේකය (අණ්ඩවාද්ධිගුලිය)

2. ගුල්ගුලු බණ්ඩය.

1. අමාතා ගුල්ගුලුව
2. කාවනාර ගුල්ගුලුව
3. කෙකෙයෝර ගුල්ගුලුව
4. ගොක්ෂුරාදි ගුල්ගුලුව
5. ත්‍රිඵලා ගුල්ගුලුව
6. පඤ්ච නික්ත සාත ගුල්ගුලුව
7. පත්ථාදි ගුල්ගුලුව
8. පුනර්නවාදි ගුල්ගුලුව
9. යෝගරාජ ගුල්ගුලුව
10. රාජනාදි ගුල්ගුලුව
11. ලාක්ෂා ගුල්ගුලුව
12. ලෝහ ගුල්ගුලුව
13. වාහත් යෝග රාජ ගුල්ගුලුව
14. වාහත් සිංහනාද ගුල්ගුලුව
15. සජ්ත විංශතික ගුල්ගුලුව
16. සිංහනාද ගුල්ගුලුව

4. මෝදකය

1. අගස්ති හරිතකී
2. අභයා මෝදකය 1
3. අභයාමෝදකය 2
4. ආමචාතගජසිංහ මෝදකය
5. කංසහරිතකී
6. කස්තුරි මෝදකය
7. කාංකායන මෝදකය
8. කාමේශ්වරී මෝදකය
9. ගොක්ෂුරාදි මෝදකය
10. මදන මෝදකය
11. මාණිහඳු මෝදකය
12. මුස්තකාදි මෝදකය
13. මෙථී මෝදකය
14. සුරණ මෝදකය
15. සෞභාග්‍ය ගුණ්ඩී මෝදකය
16. ශිවාමෝදකය

4. පිණ්ඩි-ගුඩ

1. ප්‍රමේහගජකේශරී
2. ප්‍රමේහ ගජාංකුශය
3. භාර්ග්‍ය ගුඩය
4. රණභංස රසායනය

5. කලායාණ ගුඩය
6. ගුඩ කුෂ්ලාණ්ඩය
7. ධාත්‍රී රසායනය
8. හරිද්‍රා ඛණ්ඩය
9. ආර්ථරක ඛණ්ඩය

15. රස ඛණ්ඩය

1. අග්නි කුමාර රසය
2. අග්නි තුණ්ඩ රසය
3. අග්නි රසය
4. අර්ශස් කුයාර රසය
5. ආනන්ද හෙරව රසය (1)
6. ආනන්ද හෙරව රසය (2)
7. ආනන්ද හෙරව රසය (3)
8. ආරෝග්‍ය වර්ධනී වට්ටි
9. ඉච්ඡාභේදී රසය
10. ඉන්ද්‍ර වට්ටි
11. උන්මාද ගජාංකුශ
12. කනක සුන්දර රසය
13. කන්දර්ප රසය
14. කළුකේතු රසය (1)
15. කළුකේතු රසය (2)
16. කර්පුර රසය
17. කස්තුරි හෙරව රසය
18. කාඤ්චනාභර රසය
19. කීටාරි රසය
20. කීටමර්ද රසය
21. ක්‍රිමී මුද්ගර
22. කුමාරකලායාණක රසය
23. කුෂ්ඨසනී වට්ටිකාව
24. ක්‍රිමීකාලානල රසය
25. ක්‍රිමී නාශක රසය
26. ක්‍රිමීස්න රසය
27. කෘෂ්ණ චතුර්මුඛ රසය
28. ගගන සුන්දර රසය
29. වන්ද්‍ර ප්‍රභා වට්ටි (1)
30. වන්ද්‍ර ප්‍රභා වට්ටි (2)
31. චතුර්භුජ රසය
32. වන්ද්‍රාමාත වට්ටි
33. වන්ද්‍රාමාත රසය
34. චින්තාමණි රසය
35. ජයමංගල රසය
36. ජලොදරාරි රසය
37. ජීවර මුරාරි රසය
38. ජීවර කේශරිකා රසය
39. නාරදීය ලක්ෂ්මී විලාශ රසය
40. නිත්‍යානන්ද රසය
41. නිද්‍රොදය වට්ටි
42. තාලකේශ්වර රසය (1)
43. තාලකේශ්වර රසය (2)
44. ත්‍රිභුවනකීර්ති රසය
45. පියුෂවල්ලී රසය

46. වෘහත් පූර්ණ වන්ද්‍ර රසය
47. පුෂ්පධන්වා රසය
48. ප්‍රලාපාන්තක රසය
49. බාලරොගාන්තක රසය
50. මහාභර වට්ටිකාව
51. මහාමාගාංක රසය
52. මහාශංඛවට්ටි රසය
53. මාණිකාය රසය
54. මෙභවජීර රසය
55. රත්නගර්භ පොට්ටලී රසය
56. රාමබාණ රසය
57. රාජමාගාංක රසය
58. ලක්ෂ්මීවිලාශය (1)
59. ලක්ෂ්මීවිලාශය (2)
60. ලස්වානන්ද රසය
61. ලක්ෂ්මීවිලාශ රසය
62. ලෝකනාඨ රසය
63. වසන්තමාලිනී රසය
64. වසන්තකුසුමාකර රසය
65. වඩිගාශ්ටක
66. වෘතකුලාන්ත රසය
67. වෘතාරි රසය
68. වෘතගජේන්ද්‍රසිංහ රසය
69. වෘතගජංකුශ රසය
70. වෘතගජංකුශය රසය
71. විද්‍යාධරාභර රසය
72. වෘහත් කනකසුන්දර රසය
73. වෘහත් කස්තුරිහෙරව රසය
74. වෘහත් සෝමනාඨ රසය
75. වෘහත් කාඤ්චනාභර රසය
76. වේදනාන්තක රසය
77. වෛශ්වාතරී වට්ටි
78. ශඬිඛපුෂ්‍යාදී රසය
79. ශ්වාස කුයාර රසය
80. ශම්බුනාඨ රසය
81. ශාංඛිගාරාභර රසය
82. ශූලභරණ වට්ටිය
83. ශ්‍රී ජයමංගල රසය
84. ශ්‍රීමත් ජයතිලක රසය
85. ශ්‍රී මෘත්‍යාංජය රසය
86. ශ්‍රේෂ්ඨ ශෛලෙන්ද්‍ර රසය
87. ස්වර්ණවංග පඤ්චක රසය
88. සර්වතොභද්‍ර වට්ටි
89. සර්වතෝභද්‍ර රසය
90. සර්වාංග සුන්දර රසය
91. සිද්ධප්‍රාණෙශ්වර රසය
92. සෞභාග්‍ය වට්ටිය
93. සොමෙශ්වර රසය
94. හිංගුලෙශ්වර රසය
95. හෘදයාර්ණව රසය

16. අවලේභ බණ්ඩය

1. අෂ්ටාඩ්ගාවලේභය
2. කණ්ටකායඝ්ඵලේභය
3. කල්‍යාණාවලේභය
4. කුට්භාවලේභය
5. කුෂ්මාණ්ඩාවලේභය
6. ව්‍යවනප්‍රාශය
7. රක්තකල්‍යාණාවලේභය
8. ශ්වාසාදී ලේභය
9. ශෝථහර ලේභය (ඉංචි කුලම්බුව)

17. ආසව බණ්ඩය

1. අංගුරාසවය 1, 2
2. අයස්කෘතිය
3. අරවින්දාසවය
4. අභිචේනාසවය
5. උගිරාසවය
6. කනකාසවය
7. කර්පුරාසවය
8. කුමායඝ්ඵාසවය
9. බර්ජුරාසවය
10. චන්දනාසවය
11. චචිකාසවය
12. ජම්බිවාසවය
13. ත්‍රිඵලාසවය
14. ද්‍රාක්ෂාසවය
15. පත්‍රාඩ්ගාසවය
16. පිප්පලාද්‍යාසවය (පිප්පලාසවය)
17. පුනර්නවාසවය
18. මධුකාසවය
19. මෘගමදාසවය
20. ලෞභාසවය
21. ලොධිරාසවය
22. වාසාකාසවය
23. සෝමරාජ්‍යාසවය
24. ශාරිවාද්‍යාසවය
25. ශ්‍රීබණ්ඩාසවය

18. අරිෂ්ට බණ්ඩය

1. අභයාරිෂ්ටය (1)
2. අභයාරිෂ්ටය (2)
3. අමාතාරිෂ්ටය
4. අශ්වගන්ධාරිෂ්ටය
5. අශෝකාරිෂ්ටය
6. කනකාරිෂ්ටය
7. කිරාතාදාරිෂ්ටය
8. කුට්භාදාරිෂ්ටය
9. බදිරාරිෂ්ටය
10. බර්ජුරාරිෂ්ටය
11. ජීරකාදාරිෂ්ටය

12. තකාරිෂ්ටය (1)
13. තකාරිෂ්ටය (2)
14. දන්තාරිෂ්ටය
15. දගමුලාරිෂ්ටය
16. දේවදාර්වරිෂ්ටය
17. ද්‍රාක්ෂාරිෂ්ටය
18. ධාත්‍රයරිෂ්ටය
19. නිම්බාරිෂ්ටය (1)
20. නිම්බාරිෂ්ටය (2)
21. පර්පටාදාරිෂ්ටය
22. පාර්ථාදාරිෂ්ටය (අර්ජුනාරිෂ්ටය)
23. පුනර්නවාදාරිෂ්ටය
24. බබ්බුලාරිෂ්ටය
25. බලාරිෂ්ටය
26. මුස්තකාරිෂ්ටය
27. මෘතසංජීවනී සුරාව
28. රෝහිතකාරිෂ්ටය
29. වාසකාරිෂ්ටය
30. විඩංගාරිෂ්ටය
31. ශීරිෂාරිෂ්ටය
32. සාරස්වතාරිෂ්ටය

19. දේශීය බස්න බණ්ඩය

- පුහුල් බස්නය (සන්ධාන විධිය)
- රා බස්නය
- එළ පිකුදු බස්නය
- තෝර බස්නය
- හා බස්නය (සස බස්නය)

20. තෛල බණ්ඩය

1. අණු තෛලය
2. අම්බාදි තෛලය
3. අමුක්කු තෛලය
4. අර්ක තෛලය
5. අර්ශස් තෛලය
6. අශ්වගන්ධා තෛලය 1,2,3
7. ඉරිමේදාදි තෛලය
8. උගිරාදි තෛලය 1,2
9. කනක තෛලය
10. කර්පාසාදි තෛලය
11. කාසීසාදි තෛලය
12. කාසීසාද්‍ය තෛලය
13. කුඩුම් බිඳුම් තෛලය
14. කුංකුමාදි තෛලය
15. කුඛ්චප්‍රසාරණී තෛලය
16. කුමාරි තෛලය
17. කෙණ්ඩාපෙරලුම්හර තෛලය
18. කොලශ්ලෙෂ්මා තෛලය
19. ගරුධිරාජ තෛලය
20. ගුගුලාදි තෛලය
21. ගුඩුවාදි තෛලය

20. තෙල බණ්ඩය

22. ගුරුළුරාජ තෙලය
23. ග්‍රහණි වන්දුකාන්ති තෙලය
24. වන්දුකාන්ති තෙලය
25. විත්තකරඤ්ඡ තෙලය
26. ජාත්‍යාදී තෙලය
27. කෝරවතුර තෙල
28. ත්‍රිඵලා තෙලය
29. දශපාක අණු තෙලය
30. දශපාක බලා තෙලය
31. දශබලා තෙලය
32. දශමූල තෙලය 1,2
33. දශවග ප්‍රමේභ තෙලය
34. දිව්‍ය නාග තෙලය
35. දිව්‍යාභිගනාදී තෙලය
36. දුර්වාදී තෙලය
37. නයනකේතකී තෙලය
38. නයනාහරණ තෙලය
39. නවපටල තෙලය
40. නාරායණ තෙලය
41. නාරායණ තෙලය (මධ්‍යම)
42. නිම්බාදී තෙලය
43. නිර්ගුණ්ඩ්‍යාදී තෙලය
44. නිශාදී තෙලය
45. නිලාදී තෙලය
46. නීලරාජ තෙලය
47. නෙත්‍රපටලකාන්තිරත්න තෙලය
48. පක්ෂසානවායුසුන්‍ය තෙලය
49. පසකුරු තෙලය
50. පිණ්ඩ තෙලය 1,II,III, IV
51. පිලිස්සුම් තෙලය
52. බටුතෙල
53. බලා කෝරණ්ඩ තෙලය
54. බුද්ධරාජ තෙලය
55. බොධිසත්ව තෙලය
56. භානුපාක කුෂ්ඨ තෙලය
57. භඬිගරාජ තෙලය
58. මංජුණ්ඩාදී සෙලය
59. මහා කොරණ්ඩ තෙලය
60. මහා නාරායණ තෙලය
61. මහා බලා තෙලය
62. මහා වාතමේස තෙලය
63. මහා මාෂ තෙලය
64. මහා වායුරක්ෂස තෙලය
65. මහා විකාර තෙලය
66. මාෂ තෙලය
67. යමදේවරාජ තෙලය
68. රත්පිත්තකේතකී තෙලය
69. රත තෙල
70. රතිකාමරත්න තෙලය
71. රත්නලත්‍ර තෙලය
72. ලඟුතෙරණ්ඩ තෙලය

73. ලෝකනාථ තෙලය
74. ලුණුකඩවැල්ලෙ පීනස් තෙල
75. වජ්‍රකන්ද තෙලය
76. වාත තෙලය
77. වාතරාක්ෂස තෙලය
78. වාත (වාණ) විදුරංග තෙලය
79. විෂණු තෙලය
80. විශගභී තෙලය
81. විෂස්නනීල තෙලය
82. විෂහරනාදී තෙලය
83. විසභීහර තෙලය
84. වාහන් සෙසන්ධවාදී තෙලය
85. සත්තවාදී තෙලය
86. සර්වවිෂාදී තෙලය
87. සිද්ධාර්ථ තෙලය
88. සිද්ධාර්ථක තෙලය
89. සීතෝදක තෙලය
90. සෙසන්ධවාදී තෙලය
91. සෝමරාජී තෙලය
92. ශ්වාසවජ්‍ර තෙලය
93. ශ්විත්‍රහර තෙලය
94. ශුද්ධ බලා තෙලය
95. ශුෂ්ක මූලකාදී තෙලය
96. ෂඩ්බින්දු තෙලය
97. හිංගු ත්‍රිගුණ තෙලය
98. හිමසාගර තෙලය

21. සාත බණ්ඩය

1. අමානප්‍රාග සාතය
2. අර්ජුන සාතය
3. අශ්වගන්ධා සාතය
4. අශෝක සාතය
5. ඉන්ද්‍රකාන්ත සාතය
6. කලායාණ සාතය
7. කාමදේව සාතය
8. කුමාර කලායාණ සාතය
9. වච්ඡාදී සාතය
10. වාංගේරී සාතය
11. ජාගලාදී සාතය
12. ජාත්‍යාදී සාතය
13. දශමූලෂට්ඵල සාතය
14. පංචගව්‍ය සාතය
15. පංච තික්ත සාතය (1)
16. පංචතික්ත සාතය (2)
17. ඵලකලායාණ සාතය
18. ඵල සාතය
19. බලාදී සාතය
20. බ්‍රාහ්මී සාතය
21. මහා වෛතස සාතය
22. මහාතික්ත සාතය
23. වාහන් අශ්වගන්ධාදී සාතය
24. වාහන් ජාගලාදී සාතය

- 25. සිද්ධාර්ථක ඝාතනය
 - 26. ශතාවරි ඝාතනය
22. ආලේප බණ්ඩය
- 1. අනෝද කොල ආලේපය
 - 2. කප්පලිකොදය මලහර
 - 3. තිලාදි ලේපය (I)
 - 4. තිලාදි ලේපය (II)
 - 5. දාරුහෙමවනි ලේපය
 - 6. දෝෂස්ත ලේපය
 - 7. ධුස්තුරාදි ලේපය (1)
 - 8. ධුස්තුරාදි ලේපය (2)
 - 9. එලවර්නි (I)
 - 10. එල වර්නි (II)
 - 11. මකුළු ඇට ආදි ලේපය
 - 12. මුරුගාදි ලේපය
 - 13. රණවරාදි ලේපය
- 14. රසපුෂ්පාදාය මලහර
 - 15. රසොක්තමාදි ලේපය
 - 16. වියන්දුඹුලු ආදි ලේපය
 - 17. ශ්විත්‍ර ලේපය - තාලකාදි ලේපය (I)
 - 18. ශ්විත්‍ර ලේපය - තාලකාදි ලේපය (II)
 - 19. සිකප් තෙලය
23. නෙත්‍ර බිංදු
- 1. නෙත්‍ර බිංදු I, II, III, IV, V
- අතිරික්තය :-
- 1. ඖෂධ සංග්‍රහ ද්‍රව්‍ය නාම ලේඛනය
 - 2. ආනයනය කළ හැකි ඖෂධ
 - 3. ආනයනය කළ හැකි අමු ඖෂධ

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය

ප්‍රථම පියවර - පළමුවන කොටස
මානපරිභාෂා

වෛද්‍යකීය ව්‍යවහාරය සඳහා සම්මත ලංකා (මංවාඩ් - කලං) මාන වක්‍රය.

ලංකා (මංවාඩ් - කලං) මානය, දශම (මෙටරික්) ක්‍රමයට පරිවර්තන ය.

රක්තකා (ගුංජා)	1	=			125	මිලිග්‍රෑම්
රක්තකා (ගුංජා)	2	=	මංවාඩ්	1	=	250 මිලිග්‍රෑම්
මංවාඩ්	20	=	කලං	1	=	5 ග්‍රෑම්
කලං	3	=	කර්ෂ	1	=	15 ග්‍රෑම්
කර්ෂ	2	=	අඛපලං	1	=	30 ග්‍රෑම්
අඛපලං	2	=	පල(පලං)	1	=	60 ග්‍රෑම් (කලං 12යි)
පලං	2	=	ප්‍රසානි	1	=	120 ග්‍රෑම්
ප්‍රසානි	2	=	අර්ධශරාව	1	=	240 ග්‍රෑම්
අර්ධශරාව	2	=	ශරාව	1	=	480 ග්‍රෑම්
ශරාව	2	=	ප්‍රස්ථ	1	=	960 ග්‍රෑම්
ප්‍රස්ථ	4	=	ආසික	1	=	3840 ග්‍රෑම්
ආසික	4	=	ද්‍රෝණ	1	=	15360 ග්‍රෑම්
ද්‍රෝණ	2	=	ශූර්ප	1	=	30720 ග්‍රෑම්
ශූර්ප	2	=	ද්‍රෝණි	1	=	61440 ග්‍රෑම්
පලං	100	=	තුලා	1	=	6000 ග්‍රෑම්

නියෝජ්‍ය සම්මත ප්‍රමාණ භාරකාර මහතා විසින් මෙටරික් (දශම) ක්‍රමයට පරිමේය කරණ ලද කඩින ද්‍රව්‍ය මාන වක්‍රය හා ද්‍රව මාන වක්‍රය පරිශීෂ්ට සංග්‍රහයෙහි බලන්න.

ලංකා ද්‍රවමාන - ක්‍යුබික් සෙන්ටිමීටර් සමක වක්‍රය.

1	රක්තකා	=	125 මි.ග්‍රෑ.	=	1/8 මිලිලීටර
2	රක්තකා	=	1 මංවාඩ් = 250 මි.ග්‍රෑ.	=	1/4 මි.ලී.
★4	මංවාඩ්	=	1 මාෂ = 1 ග්‍රෑම්	=	1 මි.ලී. = 1 ක්‍යු.සෙ.මි. = 15 බින්දු(පමණ)
†20	මංවාඩ්	=	1 කලං = 5 ග්‍රෑම්	=	5 මි.ලී. = 5 1/3 ක්‍යු.සෙ.මි. = 80 බිං.
3	කලං	=	1 කර්ෂ = 15 ග්‍රෑ.	=	15 මි.ලී. = 16 ක්‍යු.සෙ.මි. = 240 බිං.
2	කර්ෂ	=	අර්ධපල = 30 ග්‍රෑ.	=	30 මි.ලී. = 32 ක්‍යු.සෙ.මි. = 480 බිං. =1 අචු.
2	අර්ධපල	=	1 පලං = 60 ග්‍රෑ.	=	60 මි.ලී. = 64 ක්‍යු.සෙ.මි. = 960 බිං. =2 අචු.
2	පලං	=	1 ප්‍රසානි = 120 ග්‍රෑ.	=	120 මි.ලී. = 128 ක්‍යු.සෙ.මි. = 32 ඩයිමස් =4 අචු.
2	ප්‍රසානි	=	1 අර්ධශරාව(පත) = 240 ග්‍රෑ.	=	240 මි.ලී. = 256 ක්‍යු.සෙ.මි. = 8 අචුන්ස

ඉන්දියානු වක්‍රය අනුව:

4	මාෂක	=	1	ශාණ	=	4	ගැ.	=	මි.ලී.	4	=	කයු.සෙ.මී.	4	බින්දු	60
2	ශාණ	=	1	කෝල	=	8	ගැ.	=	මි.ලී.	8	=	කයු.සෙ.මී.	8	බින්දු	120
2	කෝල	=	1	කර්ෂ	=	16	ගැ.	=	මි.ලී.	16	=	කයු.සෙ.මී.	16	බින්දු	240

† කයු.සෙ.මී. 5 = බින්දු 75 කි. එහෙත් දැනට ව්‍යවහාරයෙහි මුල්බැස ඇති බින්දු ඩී.ඊ.සී- අවුත්ස වක්‍රය හා සමවීමේ පහසුව පිණිස කලං 1 = කයු.සෙ.මී. 5 1/3 = බින්දු 80 වශයෙන් සලකා වක්‍රය සැපයීම සුදුසුය යි නියෝජ්‍ය සම්මත ප්‍රමාණය භාරකාර තුමා විසින් අනුමත කරණ ලදී.

ද්‍රව මාන වක්‍රය.

රක්තකා	1	=	.125	මිලිලීටර්	(මිලිලීටරයකින් 1/8 කි)
මංවාඩි	1	=	.250	මිලිලීටර්	
කලං	1	=	5	මිලිලීටර්	
කලං	3	=	15	මිලිලීටර්	
අඩපලං	1	=	30	මිලිලීටර්	
පලං	1	=	60	මිලිලීටර්	
ප්‍රසාති	1	=	120	මිලිලීටර්	
අර්ධශරාව	1	=	240	මිලිලීටර්	(පත 1යි)
ශරාව	1	=	480	මිලිලීටර්	(මනා 1යි)
ප්‍රස්ථ	1	=	960	මිලිලීටර්	(නැලි 1යි)
ආසක	1	=	3.840	ලීටර්	(ලාස් 1යි)
දෝණ	1	=	15.360	ලීටර්	
ශූර්ප	1	=	30.720	ලීටර්	
දෝණි	1	=	61.440	ලීටර්	
තුලා	1	=	6.000	ලීටර්	

මිලි ලීටර් 1ක් බිංදු 15 කි. එහෙත් නියෝජ්‍ය සම්මත ප්‍රමාණ භාරකාර මහතා කලඳ මිනිම් (බිංදු) 80 වශයෙන් ගැනීම සුදුසු ලෙස සටහන් කර ඇත්තේය. ඒ අනුව ගත් විට පලම් 1 පොදු ව්‍යවහාරයේ එන අවුත්ස 2ය. පරිශීෂ්ට සංග්‍රහයේ සඳහන් සම්මත ප්‍රමාණ භාරකාර මහතාගේ මාන වක්‍රය විමසන්න.

කාලමාන වක්‍රය.

‘අ’ වැනි ලඝු අක්ෂරයක් උසුරුවන කාලය ‘අක්ෂිනිමේෂ’ 1 කි.

අක්ෂිනිමේෂ	1	=	තත්පර 1/3යි (ඉතා කිට්ටු වශයෙනි.)		
අක්ෂිනිමේෂ	15	=	කාෂ්ඨා	1 යි	= තත්පර 4, 2/3යි (ඉතා කිට්ටු වශයෙනි.)
කාෂ්ඨා	30	=	කලා	1 යි	= මිනිත්තු 2, තත්පර 20 ”
කලා 20යි 1/10		=	මුහුර්ත	1 යි	= මිනිත්තු 48 යි.
මුහුර්ත	30	=	අහෝරාත්‍ර	1 යි	= (දින 1=පැය 24යි)
අහෝරාත්‍ර	15	=	පක්ෂ	1 යි	= දින 15 යි.
පක්ෂ	2	=	මාස	1 යි	= දින 30 යි.
මාස	2	=	සෘතු	1 යි	= දින 60 යි.
සෘතු	3	=	අයන	1 යි	= මාස 6 යි.
අයන	2	=	සංවත්සර	1 යි	= (වර්ෂ 1 යි)
සංවත්සර	5	=	යුග	1 යි	
සව්	1	=	මිනිත්තු	24 යි	

පාඨයමාන (දිග මැනීම) වක්‍රය.

යවමධ්‍යා (යවෝදර)	8	=	අංගුලි	1 යි		
යවමධ්‍යා	1	=	අභලෙන්	3/32 යි		සෙන්ටිමීටර් 0.24
අංගුලි	1	=	අභල්	3/4 යි		” 1.95
අංගුලි	12	=	චිතස්නි(වියන්)	1 යි	=	අභල් 9 ” 22.86
චිතස්නි	2	=	රියන් (හස්ත)	1 යි	=	” 18 ” 45.72
අරත්නි (මිට්ටියන්)	1	=			=	” 16 ½ ” 41.91
රාජ (නෘප) හස්ත	1	=			=	” 22 ” 55.88
හස්ත	4	=	බඹ	1 යි	=	” 72 ” 182.98

කෞටිලිය අර්ථශාස්ත්‍රම් ග්‍රන්ථය අනුව ය.

මෙම වක්‍ර දෙක නවදිල්ලියේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙහි ප්‍රධාන ආයුර්වේද පර්යේෂණ නිලධාරී තැන්පත් වෛද්‍ය ශිව කුමාර මිශ්‍ර (ඇම්.ඒ) මහතා විසින් ද අනුමත කර ඇත්තේය.

මාන පරිභාෂා

ලංකා (මංවාඩ්-කලං) මානය

තලඇට	3	=	අමු ඇට	1	යි
අමු ඇට	3	=	වී ඇට	1	යි
වී ඇට	4	=	රක්තිකා (ගුණ)	1	යි ★
රක්තිකා (ගුණ)	2	=	මංවාඩ් (මදට)	1	යි (වී ඇට 8)
මංවාඩ්	20	=	කලං	1	යි
කලං	3	=	කර්ෂ (හුණ)	1	යි
කර්ෂා (හුණ)	2	=	අඩ පලං	1	යි
අඩපලං	2	=	පලං	1	යි
පලං	2	=	ප්‍රසාති (කුළුදුල්)	1	යි
ප්‍රසාති (කුළුදුල්)	2	=	අර්ධගරාව (පත)	1	යි (පත - කුඩව- අක්ෂේප් 1 යි)
අර්ධගරාව (පත)	2	=	ගරාව (මානිකා - මනා)	1	යි (මානිකා - මනා 1 යි)
ගරාව (මානික - මනා)	2	=	ප්‍රස්ථ (නැලි)	1	යි (නැලි- නැඬුම් 1 යි)
ප්‍රස්ථ (නැලි)	4	=	ආසක (ලාස්)	1	යි (ලාස් - කුරුණි 1 යි)
ආසක (ලාස්)	4	=	ද්‍රෝණ	1	යි
ද්‍රෝණ	2	=	ශුර්ප	1	යි
ශුර්ප	2	=	ද්‍රෝණි	1	යි
පලං	100	=	තුලා	1	යි

සාරාර්ථ සංග්‍රහය, සිංහල යෝගරත්නාකරය හා ශාර්ඛගධර සංභිතා ප්‍රථම බණ්ඩ ප්‍රථම අධ්‍යාය ඇසුරෙනි.

ශාර්ඛගධර විරිභාදි මානය අනුව වී ඇට 4 ක් ගුණ 1 කි, සාරාර්ථ සංග්‍රහය අනුව වී ඇට 8 ක් මදට එකකි. එනිසා රක්තිකා (ගුණ) 2 ක් මදටිය එකක් වශයෙන් නිශ්චය වේ.

* විවිධ මානවක්‍ර 336-352 දක්වා පිටු බලන්න.

ස්වර්ණඵලක පිණ්ඩය.....1992.04.07 දිනමිණ පුවත්පත.

“අනුරාධපුරයේ අභයගිරි විහාර භූමියේ කැනීම් කටයුතු වලදී නමු වූ ස්වර්ණඵලක පිණ්ඩයේ බර එහි එකසිය දෙකලන්දැයි යනුවෙන් සටහන් කර තිබිණ. එය කිරා බැලූ විට කැටි 438.10 ක් වේ. ඒ අනුව රන් කළඳක බර ග්‍රෑම් 4.30 කි. ලෝහ මිශ්‍රණයෙන් 80% ක් පමණ රන් ඇති අතර කැටට 20 කට නොඅඩු රත්තරන් එහි ඇත.

මෙය උපයෝගී කර ගනිමින් පැරණි ලංකාවේ පැවැති බර කිරුම් පිළිබඳව ඉතිහාසය අළුත්කර ගත හැකි ය. පැරණි මිනුම් අනුව, තල ඇට 3 අමු ඇට 1ක් වශයෙන්ද, වී ඇට 8ක් මුදටිය ඇටයක් වශයෙන්ද, මදටිය 20 කළඳක් වශයෙන් ද සඳහන්වේ. අත කාසි ආදිය පැරණි කාලයේදී ලැබී ඇති නමුත් ඒවායේ නියම බර ග්‍රෑම් වශයෙන් කොපමණ විය යුතුද යන්න මේ අනුව නිශ්චය කර ගත හැකි ය.

පැරණි බර මිණුම් ක්‍රම පිළිබඳව විශේෂ අධ්‍යයනක් කර ඇති එච්. ඩබ් කොච්චින්නන් මහතා පැරණි පොත්වල සාක්ෂි අනුව කළඳක් වූ කලී ට්‍රෝයි ග්‍රේන්ස් 72 ක් පමණ බව දක්වා ඇත. මෙම හමු වී ඇති රන් එලකයේ බර සමීක්ෂණ කළ කල්හි කළඳක බර ට්‍රෝයි ග්‍රේන්ස් 73.16 ක් වේ. මීට පෙර ක්‍රි. ව. 1791 දී රාජාධිරාජසිංහ රජතුමා විසින් සිය අගමෙහෙසියට පිං පිණිස දළඳා මාලිගාවට පියන සහිත පාත්‍රයක් පූජා කර ඇත. එය කළං 462යි මදටිය 9 ක් බර ඇතැයි එහිම සඳහන් කොට තිබේ. එහෙත් එම පාත්‍රයේ පියන දැනට මාරු වී ඇත. එසේම එය පාත්‍රය ගෙවී ගොස් ඇති නිසා ද එහි රක් ප්‍රමාණය හරියටම මැන ගැනීමට නොහැකිව ඇත. එහෙත සාමාන්‍ය වශයෙන් ඒ මිණුම් අනුව නම් මංවාචියක් ට්‍රෝයි ග්‍රේන්ස් 3.3 ක් අනුව වේ.

එහෙත් අභයගිරියෙන් ලැබී ඇති ඉහත සඳහන් පුරාවස්තුවෙ කිරුම් මිණුම් අනුව රන් මංවාචියක් යනු ට්‍රෝයි ග්‍රේන්ස් 3.66 කි. කොටා ඇති අක්ෂරවල කාල නිර්ණය අනුව එය 7-9 සියවස අතරට අයත් වෙතැයි සිතිය හැකි ය.”

දීපන - පාවනාදී වර්ගය (සංකේතික පරිභාෂාව)

1. දීපන ද්‍රව්‍ය :- Stomachicsකඳුව
ආමය නො පැසවයි. එහෙත් අග්නිය ඇති කරයි.
ශතපුෂ්ප මෙනි.
2. පාවන ද්‍රව්‍ය :- Digestives
ආමය පැසවයි. එහෙත් අග්නිය ඇති නො කෙරේ. නාමල්රේණු මෙනි.
3. දීපන පාවන ද්‍රව්‍ය:- Stomachics and Digestives
ආමය පැසවයි. අග්නිය ද උපදවයි.
රත්තිටුල් මෙනි.
4. ශමන ද්‍රව්‍ය:- Gastric Sedatives
සමදෝෂ විෂම නොකොට, විෂම දෝෂ ශමනය කරයි. එහෙත් ශෝධන වශයෙන් පිට
කිරීමක් නො කෙරේ.
රසකිඳ මෙනි.
5. අනුලෝමන ද්‍රව්‍ය:- Carminatives
මලාදීන් පැසවීම කොට බන්ධන ලිහා පහතට පමුණුවනු ඇත.
අරළු මේ ක්‍රියාව කරයි.
6. සරංසන ද්‍රව්‍ය:- Simple and Anthracene Purgatives
රැස් වූ, පැසවූ හෝ නොපැසවූ කොෂ්ඨගත මලාදිය නො පැසවා ම පහතට ඇද පිට කරයි.
ඇසල කරල් පැණිය මෙනි.
7. හේදන ද්‍රව්‍ය:-Drastic Purgatives
බැඳුණු හෝ නොබැඳුණු, දෝෂයන්ගෙන් පිඩුවූ මල කොටස් බිඳ දමා පහතට හෙලයි.
කටුකරෝසන මෙනි.
8. රේවන ද්‍රව්‍ය:- Purgatives
පැසවූ හෝ නොපැසවූ මලාදිය ද්‍රව බවට පමුණුවා පිට කෙරේ.
තිරැස්සවාලු මෙනි.
9. වමන ද්‍රව්‍ය:- Emetics
නොපැසවූ සෙම්, පිත බලයෙන් උඩට පමුණුවයි; හෙවත් වමනය උපදවා ලයි.
කුකුරුමුවන් ගෙඩි මෙනි.
10. සංශෝධන ද්‍රව්‍ය:- Emetics and Purgatives
මල සහ දෝෂාදිය රැස් වූ ස්ථානයෙන් ඉහළින් හෝ පහළින් හෝ - (මුව නාසා මගින් හෝ
මල මුත්‍ර මාර්ගවලින්) පිට කරයි. දේවදාලී මෙනි.
11. ඡේදන ද්‍රව්‍ය:- Expectorants

බැඳුණු (ඇලුණු) සෙම් ආදි දෝෂයන් බලයෙන් මුලින් උපුටා ලයි. යවක්ෂාර ආදි ක්ෂාර, ගම්මිරිස්, ශීලාජතූ ආදිය මෙනි.

12. ලේඛන ද්‍රව්‍ය:- Curatives

ශරීර ගත රස ආදි ධාතූන් හෝ වාතාදී මල වියලවා ශරීරය කෘෂ් කරයි. මී පැණි, උණු දිය, වදකහ, යව ආදි ද්‍රව්‍යයන් මෙනි.

13. ග්‍රාහී ද්‍රව්‍ය:-

යම් ද්‍රව්‍යයක් දීපන පාවන ගුණ යුක්ත ද, එහි ඇති උෂ්ණ වියරිය නිසා ද්‍රව ස්වරූප දෝෂ, ධාතූ, මලාදීන් වියලවා ලයි ද, ඒ ද්‍රව්‍ය ග්‍රාහී නම්. වියලී ඉඟුරු, සුදුසුරු, ගජනිජ්ජිලි මෙනි.

14. ස්තම්භන ද්‍රව්‍ය:-

යම් ද්‍රව්‍යයක් රුක්ෂ ගුණය, ශීත වියරිය, කෂාය රස, ලඝුපරිපාකය යන වාත ගුණ සාධර්මය හේතු වතුෂ්ටය කරණ කොට ගෙන වාතය වඩන සුලු ද ඒ ද්‍රව්‍යය ස්තම්භන නම්. කුටජ (කෙළිඳ) තොටිල දෙවගය මෙනි. වාතයාගේ ශෝෂණාත්මක ගුණ ඊට හේතුව ය. වාත ගුණ භූමිෂ්ඨ ද්‍රව්‍ය ස්තම්භනය යනු අභිප්‍රාය යි.

15. රසායන ද්‍රව්‍ය:-

යම් ද්‍රව්‍යයක් ජරා, ව්‍යාධි නසයි ද, ඒ ද්‍රව්‍යය රසායන නම්. රසකිඳ, රුදන්තී, ගුගුලු, අරළු යනාදිය මෙනි

16. වාජීකරණ ද්‍රව්‍ය:- Aphrodisiacs

යම් ද්‍රව්‍යයකින් ස්ත්‍රී පුරුෂයන් කෙරෙහි, හර්ෂය පහළ කෙරේ ද, හෙවත් කාමසම්භොග ශක්තිය වර්ධනය කෙරේ ද, ඒ ද්‍රව්‍යය වාජීකරණ නම්. නාග බලා, වදුරුමැ ඇට ආදිය මෙනි.

17. ශුක්‍රල ද්‍රව්‍ය:-

යම් ද්‍රව්‍යයකින් ශුක්‍ර ආර්තව වැඩි කෙරේ ද, ඒ ශුක්‍රල නම්. අමුක්කරා. බින්තල් අල, සීනි, භාතාවාරිය ආදිය මෙනි.

18. ශුක්‍ර රෙත:ප්‍රවර්තක ද්‍රව්‍ය:-

රේතස් (ශුක්‍ර) ප්‍රවර්තක හා ජනක ද්‍රව්‍ය යි. රේතස් ඇති කිරීම හා පැවැත්ම මෙයින් සිදු වේ. කිරි, උඳු, හල්ලාතක, නෙල්ලි යනාදිය මෙනි.

19. ශුක්‍ර රේචක ද්‍රව්‍ය:-

ශුක්‍ර වගුරුවා ලන්නේ ශුක්‍ර රේචක නම්, වාහත් කණ්ටකාරිකා (මහ කටුවැල්බටු) ගෙඩි මෙනි.

20. ශුක්‍රස්තම්භන ද්‍රව්‍ය:-

ශුක්‍ර ධාතුව (ස්තම්භ) තද බවට පත් කරන්නේ ශුක්‍රස්තම්භන නම්. සාදික්කා මෙනි.

21. ශුක්‍රශෝෂණ ද්‍රව්‍ය:-

ශුක්‍ර ක්ෂය කොට වියලවා ලනුයේ ශුක්‍ර ශෝෂණ නම්.

අරථ මෙනි

22. සුක්ෂ්ම ද්‍රව්‍ය:- Minuteness

ශරීරයෙහි සියුම් සිදුරු වල (ස්රෝතසුන්හි) පිවිසීමේ ශක්තියක් ඇති ද්‍රව්‍ය සුක්ෂ්ම නම්. සිඳුලුණු, මී පැණි, කොහොඹතෙල්, එරඩුතෙල් යනාදිය මෙනි.

23. ව්‍යවාසී ද්‍රව්‍ය:-

පළමුව අපක්ව අවස්ථාවෙහිම සියලු සිරුරෙහි පැතිර, පසුව පැසවීමට (පාකයට) යයි. අබිත්, කන්සා මෙනි.

24. විකාශී ද්‍රව්‍ය:-

සන්ධි බන්ධනයන් ලිහිල් කොට, ධාතු ඔපය වියලවා (ඔප:ක්ෂය දනවා) පැසීමට යනුයේ විකාශී ද්‍රව්‍ය නම්. පුවක්, අමු යන ද්‍රව්‍ය මෙනි.

25. මදකාරී ද්‍රව්‍ය:- Narcotics

බුද්ධිය, අධික තමෝගුණ බලයෙන් වසා (ආවිභාදනය කොට) මත් ගතිය උපදවයි. සුරා හා සුරා සංස්කරණ මෙනි.

26. යෝගවාහී ද්‍රව්‍ය:-

යම් යෝගයකට අයත් සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ ගුණරාශිය හෙවත් එය හා සංයෝග වන අනික් ද්‍රව්‍යයන්ගේ ගුණ ඇද ගනී. එම (සංසර්ගගුණග්‍රාහක) ද්‍රව්‍ය, යෝගවාහී නම්. රසදිය, මීපැණි, ගිතෙල්, තලතෙල් මෙනි.

27. ආග්නේය ද්‍රව්‍ය:-

ශරීරය උෂ්ණකොට නාචිත්ගේ ශක්තිය ඇති කරන්නේ ආග්නේය (අග්නිගුණභූයිෂ්ඨ) ද්‍රව්‍ය නම්. ගොඩකදුරු (කුවිලා ඇට) මේ ගණයට අයත් ය.

28. විෂ ජීවිතහර (ප්‍රාණහර) ද්‍රව්‍ය:- Poisonous

ව්‍යාවාසී, විකාශී, සුක්ෂ්ම, ජෙදි, මාදක, ආග්නේය. යෝගවාහී යන කර්ම ශක්තින් සියල්ල ඇති ද්‍රව්‍ය ජීවිතහර (ප්‍රාණහර) ද්‍රව්‍ය නම්. විෂ වර්ග, වච්චනාවි, පාෂාණම් මේ ගණයට අයත් ය.

29. ප්‍රමාටී ද්‍රව්‍ය:-

ස්වකීය ප්‍රභාවයෙන් ස්රෝතසේහි රැස්වූ දෝෂ සමුහය බැහැරකර ලනුයේ ප්‍රමාටී නම්. ගම්මිරිස් වදකහ මෙනි.

30. අභිෂාන්දි ද්‍රව්‍ය:-

ගුරු හා පිච්ඡිල (බෙලසුල්) ගුණ යුත් හෙයින්, ශාරීරික රස වහනය වන ශිරා ආවරණය කොට, සිරුරේ බර බවක් ඇති කරයි. දධි (දීකිරි) මෙනි.

31. විදාහී ද්‍රව්‍ය:- Irritants

හත් දාහයත්, අම්ලොද්ගාරය හා පිපාසාව ඇතිකර ප්‍රමාද වී පාකයට යන ද්‍රව්‍ය විදාහී නම්.

අවර, කොල්ලු, අබපලා මෙනි.

32. වෘෂ්ණ ද්‍රව්‍ය:-

ශරීරය පුෂ්ටිමත් කරන සජන ධාතු වර්ධක ද්‍රව්‍ය, වෘෂ්ණ නම්. ජීවකාදී අෂ්ට වර්ග, ජීවනිය ගණ, බලාවතුෂ්ටය ආදිය මේ ගණයට අයත් ය.

33. පීඩන ද්‍රව්‍ය:-

යම් ද්‍රව්‍යයක ලේපයෙන් චරණයන්ගේ පුයාදිය නිර්ගත වේද එය පීඩන නම්. ලෝලු, ශාල්මලී, වවාදිය මෙනි.

34. දහන ද්‍රව්‍ය:-

ක්ෂාර ආදියෙන් ශල්‍යකර්මයට අයත්, දැවිම් ක්‍රියා මින් සිදුවේ.

35. මාදන:- Anaesthetic

ශල්‍යකර්මයන් සඳහා රෝගියා සිහිනැති කිරීම (හෝ ස්ථානික හිරිය ඇති කිරීම) මින් සිදු කෙරේ.

මද්‍යසාර මෙනි.

36. විෂප්‍රගමන ද්‍රව්‍ය:- Antidote

උද්භිජ්ජ, පාර්ථිව, ජාන්තව, විෂ ද්‍රව්‍යවලින් පෙළෙනවුන් සුවපත් කරණු සඳහා යෙදේ.

සාංකේතික සංඛ්‍යාවාවක ද්‍රව්‍ය පරිභාෂාව.

දෙකසා	=	වියලි කහ, වෙනිවැල්ගැට
දෙදුරු		සුදුරු, කලුදුරු
දෙමොද	=	හින් අසමෝද, මහ අසමෝද
දෙසඳුන්	=	සුදුහඳුන්, රත්හඳුන්,
ත්‍රික'ත්‍රික		ත්‍රිකුළු, ත්‍රිඵල, ත්‍රිසුගන්ධ
තිකුළු	=	වියලි ඉහුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි
ත්‍රිකටු	=	වියලි ඉහුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි
ත්‍රිකණ්ටක	=	කටුවැල්බටු, දුරාලහා, (ධන්වයාස), ගොක්ෂුර
ත්‍රිකෂාර	=	ස්වර්ජිකෂාර, යවක්ෂාර, පුෂ්කර
ත්‍රිකාර්ෂික	=	වියලි ඉහුරු, අතිවිඩියම්, කළාදුරු
ත්‍රිගන්ධ	=	ගෙන්දගම්, හිරියල්, මනෝශීල
ත්‍රිජාත	=	එන්සාල්, හින් කුරුඳු පොතු, තේජපත්‍ර
ත්‍රිඵලා (තිප්ල)	=	අරළු, බුළු, නෙල්ලි
ත්‍රිඵලා (සුගන්ධ)	=	සාදික්කා මද, එන්සාල්, කරාබු
ත්‍රිඵලා (මධුර)	=	මීදි, ඇද්දෙමට, රටඉදි
ත්‍රිඵලා (ස්වල්ප)	=	ඇද්දෙමට ගෙඩි, උගුරුස්ස, මීදි
ත්‍රිමද	=	වළහසාල්මද, රත්තිටුල්, කලාදුරු
ත්‍රිමධුර	=	ගිතෙල්, මී පැණි, උක්හකුරු
ත්‍රිලවණ	=	සවිදලුණු, සුවසලුණු, බළල්ලුණු (කාලලවණ සුවස වෙනුවට ඇතැම්)
ත්‍රිසම	=	අරළු, වියලි ඉහුරු, රසකිද
ත්‍රිසුගන්ධ	=	හින්එන්සාල්, කුරුඳු පොතු, තේජපත්‍ර
චතුර්ජාත	=	එන්සාල්, කුරුඳු පොතු, තේජපත්‍ර, නාමල්රේණු
චතුර්මල	=	මසන්, දෙළුම්, වාක්ෂාමල, අම්ලවේතස
චතුරුෂණ	=	වියලි ඉහුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි, තිප්පිලි මුල්
චතුර්සම	=	අරළු, සවිදලුණු, කරාබු, අසමෝදගම්
චතු: ස්තේහය	=	ගිතෙල්, තල තෙල්, වසා, මජ්ජා
(මහාස්තේහය)		
චතුෂ්පර්ණි	=	ශාල පර්ණි, පාෂණිපර්ණි, මුද්ගපර්ණි, මාෂපර්ණි
චතුර්බලා	=	බලා, මහාබලා, අතිබලා, නාගබලා
චතුර්බීජ	=	උළුහාල් චන්ද්‍රගුරු, කළුදුරු, අසමෝද
චතුර්හද	=	වියලි ඉහුරු, අතිවිඩියම්, කළාදුරු, රසකිද
කටුපස්මුල	=	කරඹ මුල්, ගොකටු, කටුවැල්බටු, කටුකරඹ දෙවගය
තණ පස්මුල	=	රිතණ, උක්, වැලුක්, රණ උණ, ඉලුක්
වැල් පස්මුල	=	කිරිබදු, ඉරමුසු, මැඩහඟු, පුවටා, කසඹිලියා
පංචක්ෂාර	=	තල, කැල, අපාමාර්ග, ස්වර්ජිකෂාර, යවක්ෂාර
පංචකෝල	=	තිප්පිලි, තිප්පිලි මුල්, සිවිය, රත්තිටුල්, වියලි ඉහුරු
පංච ගව්‍ය	=	දැඩි, කිරි, ගිතෙල්, ගෝමුත්‍ර, ගොම
පංච ද්‍රාවක	=	එළ මළිද, පුෂ්කර, මීපැණි, ගිතෙල්, පැරණි උක්හකුරු
පංච තික්ත	=	රසකිද, කොහොඹ, කටුවැල්බටු, දුම්මැල්ල (පටෝල), ආඩතෝඩා
පංච පල්ලව	=	අඹ, දඹ (මාදං), දිවුල්, නස්නාරං, බෙලි (දළු)
පංච මාත්තිකා	=	ඉෂ්ටිකා= ගඩොළු, ගෙරික, ලවණ, හස්ම=කළු මැටි, හුඹස් මැටි
පංචමධුර (පඤ්චාමාන)	=	කිරි, උක්හකුරු, ගිතෙල්, දැඩි, මීපැණි

පංච මහා විෂ	=	ගෞරි පාෂාණ, තාලක, මනාඃශීලා, වත්සනාහ, සර්පවිෂ
පංච මිත්‍ර (මිත්‍ර පංචකය)	=	මීපැණි, ගිතෙල්, ඔළිඳ, ටංගන, ගුගුලු (ඇතැම් තැනක මී පැණි වෙනුවට ගුඩ) එළඟි තෙල්, ඔළිඳ ඇට, පුස්කර, මී පැණි, ගුගුල් යන මේ පංචකය ලෝහ ආදි ධාතු ද්‍රාවණය සඳහා ද හස්ම වර්ග සම්පූර්ණයෙන් හස්ම වී තිබේදැයි පරීක්ෂාව පිණිසද රස ශාස්ත්‍රයෙහි භාවිත කෙරේ. (රස තරංගිණි)
පංච මූල (වෘහත්)	=	බෙලි මුල්, මිදි මුල්, තොටිල මුල්, පළොල් මුල්, ඇද්දෙමට මුල්
පංචමූල (ලසු)	=	(1) ශාලපර්ණි, පෘෂ්ණිපර්ණි, එළබටු මුල්, කටුවැල්බටු, තෙරෙංචි (11) ශාලපර්ණි, පෘෂ්ණිපර්ණි, බෙන්ඵරඬු මුල්, කටුවැල්බටු, එළබටු මුල්
පංචමූල (මධ්‍යම)	=	බැවිල, සාරණ, එරඬුමුල්, මුත්ඵැන්න, මස්ඵැන්න
පංච ලවණ	=	සවිඳලුණු, ලේවාලුණු සුවසලුණු, උද්භිඳලුණු, බළල්ලුණු (ඇතැම් තැනෙක උද්භිඳ ලවණ වෙනුවට කාල ලවණ)
පංච වල්කල	=	නුභ, දිඹුල්, ඇසතු, පුලිල, ජලක්ෂ - පොතු
පංච සුගන්ධි	=	ශීතලවීනි, සුපාරි, (පුවක්), කරාඬු, සාදික්කා, වසාවාසි (ඇතැම්තැන ශීතලවීනි වෙනුවට කපුරු)
පංචාංගය	=	මුල්, මල්, කොළ, පොතු, ගෙඩි (ඇතැම් තැන ඇට)
පංචාමීල	=	චතුරමීල සහ ලජ්නාරං
පස්කුළුබඩු	=	ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි, අබ, වියලි කහ
පස් කොළ වර්ග	=	නික, එරඬු, තොටිල, බෙලි, කුඹුරු කොළ
පස්ගෝරස	=	කිරි, දීකිරි, මෝරු, ගිතෙල්, වෙඬරු
පස්තෙල්	=	ගිතෙල්, තලතෙල්, එරඬුතෙල්, කොහොඹතෙල්, මීතෙල්
පස්දුරු	=	සුදුදුරු කළුදුරු, මහදුරු ,අසමෝදගම්, ගතපුෂ්ප
පස් පලවන	=	සාදික්කා, තකුල්, හීන්ඵන්සාල්, අරඵ, පුගඵල
පස් පැණි	=	මීපැණි, කණමීපැණි, බඹරපැණි, දඬුවැල්බෑ පැණි, උක් පැණි
පස්පැහිරි	=	දෙහි, දොඩං, නාරං, යකිනාරං, පුඩලුදෙහි
පස්මල් (ලදපස්මල්)	=	විළඳ, සමන්කැකුළු, හෙලඅබ, හීතණ, සුදුමල්කැකුළු (ඇතැම් තැන සුන් සහල්)
පසකුරු	=	(1)ඇසතු, බෝ, නුග, පුලිල, අට්ටික්කා, හෝ (2) අඹ, දඹ, ගිවුලු, ලජ්නාරං බෙලි
ෂඩ් ලවණ	=	ලේවාලුණු, සවිඳලුණු, රුවකලුණු, බළල්ලුණු, රෝමලුණු, ගල්ලුණු
ෂඩුෂණ	=	ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි, තිප්පිලි මුල්, රත්නිටුල්, සිවිය
සජ්ත ධාතු	=	ස්ඵර්ණ, රජත, තාමිර, යශඳ, සීස, ලෞහ
සජ්ත උපධාතු	=	ස්ඵර්ණ මාක්ෂික, රෞප්‍යමාක්ෂික, පල්මාණික්කම්, මුද්‍රාශංඛ, බර්පර, සින්දුර ,මණ්ඩුර
සජ්ත උපරත්ත	=	වෛක්‍රාන්ත, රාජාවර්ත, පිරොජා, ශුක්ති, ශඬබ, සුයඹිකාන්ත, චන්ද්‍රකාන්ත
සජ්ත සුගන්ධි	=	අගරු ශීතලමිරිඵ ලෝබාන්, කරාඬු, කපුරු, නාමල්රේණු, චතුර්ජාත මිලිතඵ
අෂ්ටක්ෂාර	=	පලාශ, අපාමාර්ග, කදලි, තිත්නිඬි, අර්ක, තිල, ස්ඵර්ජිතාක්ෂර, යවකාර
අෂ්ටක්ෂිර	=	බැටඵ, එඵ, ගඵ, මහිස, ඔටු, ඇත්, අස්, නාරි කිරි
අෂ්ට ගණය	=	කපුරු, සුදුහඳුන්, කලාඳුරු, කුංකුම, දේඵදාර, ගෝරෝඵන, නාමල්රේණු, සැඵැන්න (ගන්ඵ මුස්තකද මුස්තක සඳහා ගනු ලැබේ.)
අෂ්ට මුත්‍ර	=	මීගඵ, ගඵ, එඵ, බැටඵ, කොටඵ, අශ්ඵ, ඔටු, ඇත් මුත්‍ර
අෂ්ට ලවණ	=	සුවස, සවිඳ, කලු, ලේවා, මැටි, බළල්, උද්භිඳ, රෝම ලුණු

අෂ්ට වර්ග	= ජීවක, සෘෂ්ඨක, මේදා, මහාමේදා, කාකෝලී, ක්ෂීරකාකෝලී, සාධි, වෘද්ධි
අෂ්ට සුගන්ධ	= (සර්වසුගන්ධ), එන්සාල්, කුරුඳු පොතු, තේජ පත්‍ර, නාමල්රේණු, කපුකිනිස්ස, අගිල්, ගිලා රස, කපුරු
නවරත්න	= රතුකැට, මුතු ,පබළු, මරකත, පුෂ්පරාග, දියමන්ති, නිල්කැට, ගෝමේද, වෛද්‍යයී
දසමූල	= බෙලි, මීදි, තොටිල, පළොල්, ඇද්දෙමට, ශාලපර්ණි, පෘෂ්ණිපර්ණි, එළඬු මුල්, කටුවැල්ඬු, නෙරොච්චි
දශාංගය	= මුල්, ගෙඩි, මල්, පොතු, හර, කොළ, කටු, මද, මැලියම්, නැටි
මහිෂාක්ෂපංචකය	= ගුගුල්, සල්මැලියම්, හොරමැලියම්, කළු අගිල්, කරාඬු
සූතිකා දසමූල	= ප්‍රසාරනී මුල්, ඉඟුරු, රසකිඳ, කලාඳුරු අල, කටුකරඬු, සුලුපහ

ප්‍රතිනිධි පරිභාෂාව

අභාව ද්‍රව්‍යයන් වෙනුවට ප්‍රතිනිධි යෙදීම.

- 1) යෝග්‍යයෙකුගේ යම්කිසි ඖෂධ ද්‍රව්‍යයක් අභාව (අප්‍රාප්ත) හෝ දුෂ්ප්‍රාප්ත කල්හි ඒ වෙනුවට වෙනත් ද්‍රව්‍යයක් යෙදීම ප්‍රතිනිධි නම්. එසේ වෙනුවට යොදන ප්‍රතිනිධි ද්‍රව්‍යය රස, ගුණ, වියද්‍රව්‍ය, විපාක විසින් අප්‍රාප්ත ද්‍රව්‍යය හා සමගුණවිශිෂ්ට විය යුතු ය.
- 2) ප්‍රතිනිධි පූර්ව - පර වශයෙන් යෙදිය හැකියි.

නිදසුන්:-

කොත්තමල්ලි අභාවයේ දී ශතපුෂ්ප, ශතපුෂ්ප අභාවයෙහි කොත්තමල්ලි, චිත්‍රක අභාවයෙහි දන්තී, දන්තී අභාවයෙහි චිත්‍රක මෙනි. යෝග්‍යයෙකුගේ අප්‍රධාන ද්‍රව්‍ය සඳහා ප්‍රතිනිධි යෙදීම මැනවි.

- 3) එහෙත් ප්‍රධාන ද්‍රව්‍යයන් වෙනුවට ප්‍රතිනිධි ද්‍රව්‍යය යෙදීම නො මැනවි. ද්‍රාක්ෂා සඳහා ඇද්දෙමට ගෙඩි ප්‍රතිනිධි ද්‍රව්‍යය ලෙස යෙදිය හැකි ය. ද්‍රාක්ෂාර්ෂ්ටයෙහි ද්‍රාක්ෂා ප්‍රධාන ද්‍රව්‍යය වේ. ඒ සඳහා ඇද්දෙමට ගෙඩි යෙදීම නො මැනවි.
- 4) ප්‍රතිනිධි ද්‍රව්‍යය අභාවයෙහි මූල ද්‍රව්‍යය ද, මූල ද්‍රව්‍යය අභාවයෙහි ප්‍රතිනිධි ද්‍රව්‍යය ද ගත යුතු ය. මේ නියමය “අප්‍රධාන” ද්‍රව්‍ය විෂයයෙහි පමණි. “ප්‍රධාන” ද්‍රව්‍ය විෂයයෙහි කිසිවිටෙකත් නො යෙදේ.

අභාවයෙහි

1. අක්ෂොට= (Indian Walnut)	„	පියල් (ඇටඹ හෝ කෙට්ටම්බා)
2. අගරු= අගිල්	„	කුරුඳු පොතු, කරාඹු, නාමල්රේණු,
3. අජමෝදා	„	අජ්වායන (අසමෝදගම් විශේෂයක්)
4. අජාමුත්‍ර = එළමුත්‍ර	„	ගෝමුත්‍ර
5. අජාක්ෂිර = එළකිරි	„	එළකිරි
6. අතිවිෂා	„	කලාදුරු
7. අභ්‍රක භස්ම	„	ලොහ භස්ම
8. අම්ලවේතස	„	චූකු= චූකා පාලම්, (බෙං) කෝකම් (ලංකාවේ ගොරක ව්‍යවහාරයි.)
9. අර්කක්ෂිර = වරාකිරි	„	පැසුණු වරා කොළ යුෂ
10. අභිංස්‍රා	„	මාණකන්ද=හබරල අල
11. අභිඵන = අබිං	„	කොරාසානි, කුවිලා = ගොඩකදුරු, අබිං ගෙඩියේ පොතු=පෝස්තක කෂායේ සන සාරය
12. ආඨකි (හිං) අර්හර් = රටතෝර	„	මයිසුර් පරිප්පු
13. ආකාරකරහ= අක්කරපට්ටා	„	තිප්පිලි, මහාරාෂ්ට්‍රි මල්
14. ආර්ද්‍රක = අමුඉභුරු	„	වියලි ඉභුරු
15. ඉක්ෂු මූල	„	නල = බට මුල්
16. ඉන්ද්‍රියව	„	කෙළිඳු පොතු, සාදික්කා

17. ඊසබගෝල්(හිං)	„	බිහිදානා = බේදානම් ඇට
(අයිසගුල්)=ශීතබීජ		
18. ඔලිවතෙල්	„	තලතෙල්
19. සාද්ධි, වාද්ධි	„	බලා = බැබිල මුල්, මහාබලා= මහබැබිල මුල්
20. කක්කෝල	„	ජාතිපුෂ්ප = දැසමන් මල්
21. කණ්ටකාරිමූල	„	නිම්බපංචාංගය
22. කණ්ටකාරි = ක්ෂුද්‍රා	„	මහ කටුවැල්බටු, කොට්ටං
23. කමලකේශර = නෙළුම් රේණු	„	නාමල් රේණු
24. කර්වුර	„	අමුඉඟුරු හෝ හිඟුරුපියලි
25. කර්පුර	„	බාලා, ග්‍රන්ථිපර්ණි,
26. කළු ඉරමුසු	„	සුදු ඉරමුසු
27. කස්තුරි	„	ලතාකස්තුරි = කපුකිනිස්ස ඇට, වසාවාසි, වාල්මොල්භු
28. කට්ඵල	„	ඇත්දෙමට පොතු
29. කාංජි	„	දෙනි ඇඹුල්,
30. කාකෝලි	„	අශ්වගන්ධා = අමුක්කරා, ශතාවරි,
31. කාන්තලොභ = කාන්දම්	„	තීක්ෂණලොභ = වානේ, (ඉස්පාන්, බේංගාලි)
32. කාලමුෂලී = කළු බිංතල්	„	සුදුබිංතල්,
33. ලවණ = කළු ලුණු	„	සාම්බර ලවණ,
34. කුංකුම = කුංකුමප්පු	„	කුසුම්භ පුෂ්ප, වසාවාසි, සපුමල් කැකුළු, සමන්පිච්ච, (වාද්ධි වෛද්‍ය ව්‍යවහාරයකි.)
35. කුෂ්ඨ	„	සුවදකොට්ටං, අක්කරපට්ටා,
36. කුශතණ	„	සැන්දරා , ඊතණ
37. කුලිංජන = සුගන්ධවවා, මහාහරිවාවා	„	කුරුඳු පොතු,
38. කිණ්ච = සුරාබීජ මුහුං	„	ධාතකී, මිපුප් (මී මල්)
39. කේතකී.	„	රක්ත වන්දන, දුනුකේ
40. කේශර	„	වසාවාසි, සපුමල් කැකුළු
41. කෘෂ්ණජීර = කලුදුරු	„	සුදුදුරු
42. ක්ෂීරකාකෝලි	„	ශතාවරි, කිරිබදු අල
43. බදිර = කිහිරි	„	ගෛරික = සිවංගුරු, බදිරසාර, (කයිප්පු)
44. බදිරත්වක් = කිහිරිපොතු	„	කොහොඹ ගසෙහි ඇතුළු පොත්ත
45. ගුඩුවීසත්ව = රසකිඳු පිටි	„	රසකිඳු සනසාරය,
46. ගෝක්ෂුර = ගොකටු	„	කැකිරි ඇට
47. ගොදුග්ධ	„	මීකිරි = මීගව කිරි, මුං යුෂ හෝ පරිප්පු යුෂ
48. ගොපී වන්දන	„	සීනක්කාරං
49. විත්‍රක = රත්නිටුල්	„	දන්තී හෝ අපාමර්ගක්ෂාර, හෙළනිටුල් මුල් හෝ සිවිය මුල්
50. වචිකා = සිවිය	„	තිප්පිලි මුල්
51. වීන අල	„	කබරස මුල්
52. ජාතිපුෂ්ප = සමන්මල්	„	ලවංග = කාරබු, ගැටපිච්චාමල්
53. ජාතිකෝෂ = වසාවාසි	„	සාදික්කා, කරාබු
54. ජීරක = සුදුදුරු	„	කොත්තමල්ලි
55. ජීවක, සෘෂභක	„	ශතාවරි, කිරිබදු අල, උණකපුරු, රසකිඳු,
56. තගර	„	සීහලිපටා, කොට්ටං, සේපාලිකාමල් ජටාමාංස

57.	තාලිසපත්‍ර	„	ස්වර්ණනාලි, කටුවැල්බටු.
58.	දාඩිම = දෙළුම්	„	වාක්ෂාමල = සියඹලා
59.	දාරුහරිද්‍රා	„	හරිද්‍රා = වියලි කහ
60.	දේවදාලි	„	වැටකොළ, හීනි වැටකොළ, තිත්ත වැටකොළ
61.	ද්‍රාක්ෂා	„	ගාමිහාරිඵල = ඇද්දෙමට ගෙඩි, රට ඉඳි
62.	ධන්වයාස	„	දුරාලභා, ධන්වයාස දුරාලභා අභාවයෙහි වැල්කහඹිලියා
63.	ධාන්‍ය = කොත්තමල්ලි	„	ශතපුෂ්ප
64.	නබ්	„	ලවංග = කරාඬු
65.	නාගකේශර	„	නෙළුම්රේණු
66.	නිර්ගුණ්ඩි = නික	„	තුලසී, මදුරුතලා
67.	නිලොත්පල = නිල්මානෙල්	„	කුමුදු
68.	නිලකලමී = කාලාදානා (බෙං)	„	ගොංකැකිරි ඇට,
69.	නෙත්‍රබාලා = සුගන්ධබාලා	„	කලාඳුරු, සැවැන්දරා, (ලංකාවේ ඉරිවේරිය),
70.	රක්ත වන්දන	„	නව උශිර = අලුත් සුවදහොට, පතහීහර, මදටහර
71.	රජත හස්ම = රිදී අළු	„	කාන්තලොහ හස්ම, රජතමාක්ෂික හස්ම
72.	රසාංජන	„	දාරුහරිද්‍රා ක්වාඵ සන සාරය
73.	රස හස්ම	„	රස සින්දුර
74.	රාස්නා	„	හීන් අරත්ත හෝ මහ අරත්ත, වීන අල,
75.	රුවක ලවණ	„	පාංශු ලවණ
76.	රෝහිතක	„	කොහොඹ පොතු, ලාක්ෂා, යක්ඵරබදු
77.	රෝපාමාක්ෂික හස්ම	„	ස්වර්ණමාක්ෂික හස්ම, විමල හස්ම
78.	පංචක්ෂාර	„	අපාමාර්ගක්ෂාර,
79.	පංච ලවණ	„	සහිද ලුණු.
80.	පද්මකාෂ්ඨ	„	නෙළුම්දඬු, කීණ අරටු
81.	පන්තා හස්ම	„	ප්‍රවාල හස්ම
82.	පටෝල	„	දුම්මැල්ල
83.	පාෂාණහේද	„	පොල්පලා, අක්කපාන, කස්පරවල්ලිය
84.	පෞෂ්කර	„	කොටටං
85.	පිප්පලි	„	ගම්මිරිස්, තිප්පලි මුල්
86.	පිත්ත	„	මාංස මිරිකා ගත් යුෂ
87.	ඵ්වක, සෘෂහක	„	විදාරි = කිරිබදු අල, ශතාවරි, උණකපුරු
88.	පිප්පලි මූල	„	රත්නිටුල්, ජටාමාංසි තිප්පලි
89.	පුනර්නවා	„	රක්තපුනර්නවා,
90.	පුරාතණ ගුඩ	„	යාම සතරක් අවිචේ වියලා ගත් ගුඩ හෝ එබදු සීනි
91.	පුෂ්කර මූල	„	කොටටං, එරඬු මුල්
92.	පුෂ්ප = මල්	„	අපක්ඵ ඵල = ගැට
93.	පුෂ්පරාග හස්ම	„	අභරක හස්ම
94.	පෘෂ්ණිපර්ණි	„	පොල්පලා
95.	ප්‍රියංගු	„	රුක්මල්
	බාලා = ඉරිවේරිය	„	කලාඳුරු, සැවැන්ත
96.	බ්‍රාහ්මී	„	ගොටුකොළ
97.	භාර්ගී	„	සිරිතේක්කු

98.	හල්ලාතක = සෙම්කොට්ටං	„	බදුල්ල ඇට
99.	මත්සාණ්ඩිකා = සුකිරි බවට පත් ගුඩ	„	සුදුසිනි
100.	මදා	„	ආසව, අරිෂ්ට
101.	මධු = මීපැණි	„	පුරාතණ ගුඩ, (පරණ උක්භකුරු)
102.	මධුයෂ්ටි=වැල්මී	„	ධාතකි = මලිතමල්, ඔල්ද මුල්
103.	මයුර මාංස	„	කුකුළු, හංස හෝ භාමස්
104.	මාහිෂක්ෂීර = මීකිරි	„	එලකිරි
105.	මාණිකා හස්ම	„	රිදී හස්ම
106.	මිශ්‍රි = සුකිරි	„	සීනි, පුරාණ ගුඩ
107.	මුක්තා	„	මුක්තා ශුක්ති - මුතුබෙලි කටු හස්ම
108.	මූල රාස්නා	„	චීන අල
109.	මූර්වා	„	කුරුඳු පොතු, වැල්මදට, තිස්සිලි මුල්,
110.	මේදා, මහාමේදා	„	අශ්වගන්ධා (අමුක්කරා), ශාරිඛා (ඉරමුසු), හාතාවාරිය අල
111.	යවාස	„	වැල්කහඹිලියා
112.	ලක්ෂ්මණාමූල	„	මොණරකුඩුමිඛිය, සුදු මල් සහිත හීන් කටුවැල්බටු හෝ මහකටුවැල්බටු
113.	ලවංග	„	ගම්මිරිස්
114.	ලාංගලි = නියහලා	„	කොට්ටං
115.	ලෝධර	„	බදිර, බෝඹු පොතු(ඔ.සං.II ලෝත් බලන්ත)
116.	ලොහ හස්ම	„	ලොහමල=යබොර හස්ම
117.	චකුල = මූනමල්	„	කහ්ලාර, උත්පල හෝ පද්ම
118.	චජ්ර = දියමන්ති	„	වෛක්‍රාන්ත
119.	චාරාහිකන්ද	„	කිරිබදු අල
120.	චිදාරි = කිරිබදු	„	අමුක්කරා, හාතාවාරිය, සුදුබිංතල් අල
121.	චෛද්‍යයී හස්ම	„	යසද හස්ම, ශුක්ති හස්ම
122.	චෘද්ධදාරක	„	ගිරිතිල්ල
123.	චෘක්ෂරුහා	„	පිළිල
124.	ස්ත්‍රීදුග්ධ = තන කිරි	„	එලකිරි, එළකිරි
125.	ස්වර්ණ හස්ම	„	ස්වර්ණමාක්ෂික හෝ රජත මාක්ෂික හස්ම
126.	රජත හස්ම	„	කාන්ත ලොහ හස්ම
127.	ස්වර්ණ මාක්ෂික = රන්මැසිදැ	„	ගෛරික =සිවංගුරු(ලොහ එක් කොටසකට ගෛරික කොටස් 3ක් එක් කිරීමද කෙරේ.) මුදුලුණු හෝ බලල් ලුණු, පෝරන් ලුණු
128.	සෛන්ධව ලවණ	„	පඩිකපර්පට් = වියලි පුපුරන ලද මඩ,
129.	සෞරාෂ්ට්‍ර මාත්තිකා = සුරන්මැටි	„	
130.	සිතා (සීනි)	„	බණ්ඩගර්කරා = සුකිරි
131.	සුවර්ණ - රොහා = රන්,රිදී	„	ලොහ
132.	සෝමරාජී= කරුවාඅරිසි, කරොල්දරිසි	„	ප්‍රපුන්තාඩ = ඇත්තෝර ඇට
133.	සාද්ධි - චෘද්ධි	„	චරාහිකන්ද, බලා, කිරිබදු අල, මහබැබිල මුල්,
134.	ශඪී	„	රක්ත චන්දන,ඉභුරුපියලි, හරංකහ
135.	ශඩ්බිනි	„	එළකටරොළ
136.	ශ්‍රී බණ්ඩචන්දන	„	කර්පුරද්වය (කපුරු දෙක)

137.	ශිලාපත	„	වෙඩිලුණු
138.	ශාලි = ඇල්වි	„	ෂෂට් = හැටදා වී
139.	ශාමා = කලු ඉරමුසු	„	සුදු ඉරමුසු
140.	ශුක්ල සර්ෂප = එළ අබ	„	සාමාන්‍ය ව්‍යවහාර අබ
141.	හංස ඩිමබ (බිත්තර)	„	කුකුළු බිත්තර
142.	හපුෂා	„	ගම්මිරිස්, මුඩමහණ මල්
143.	හීරා = දියමන්ති	„	වෛක්‍රාන්ත හස්ම

පඤ්චාශන් මහා කෂාය ද්‍රව්‍ය ගණය

1. ප්‍රථම වර්ගය

1.	ජීවණිය	ගණය
2.	වාංභණිය	,,
3.	ලේඛනිය	,,
4.	භේදනිය	,,
5.	සන්ධානිය	,,
6.	දීපනිය	,,

යන මේ ගණ සය ප්‍රථම වර්ගයට අයත් වේ. මෙය මහා කෂාය යනුවෙන් ද සඳහන් වේ

1. ජීවණිය ගණය:-

ජීවක, සෘෂභක, මේදා, මහාමේදා, කවෙලු, කිරිකවෙලු, මුංවැන්න, මස්වැන්න, ජීවන්තී, වැල්මී යන දශකය ජීවණිය = ආයුචර්ධක වේ.

2. වාංභණිය ගණය:-

ක්ෂීරිණි, රාජක්ෂවක, බැබිල, කවෙලු, කිරි කවෙලු, සුදු බැබිල, කහ බැබිල, වන කපු, සුදු කිරිබදු, වාධදාරක යන දශකය වාංභණිය = පුෂ්ටිකාරක වේ.

3. ලේඛනිය ගණය:-

කලාදුරු, සුවඳ කොට්ටං, කහ, දාරුහරිදා, වදකහ, අතිවිඩයම්, කුළර්ණ, රත්නෙටුල්, කරද, සුදු වදකහ යන දශකය ලේඛනිය = කෘශකාරක වේ.

4. භේදනිය ගණය:-

තිරස්සවාලු, වරා, එරඩු, හල්ලාතක, දැත්ත, රත්නෙටුල්, කරද, ශඛබිණි, කුළර්ණ, රන්කිරි ගොකටු යන දශකය භේදනිය = මල විරේචක වේ.

5. සන්ධානිය ගණය:-

වැල්මී, රසකිද, පෘශ්ණිපර්ණි, දියමිත්ත, නිදිකුම්බා, ඉඹුල් මැලියම්, මලිතමල්, ලොත්, පුවඟ, කට්ඵල යන මේ දශකය සන්ධානිය (හග්න සංයෝජක) වෙයි.

6. අග්නිදීපක ගණය:-

නිප්පිලි, නිප්පිලි මුල්, සිවිය, රත්නෙටුල්, ඉඟුරු, අම්ලවෙනස, ගම්මිරිස්, අසමෝදගම්, හල්ලාතක ඇට (ශුද්ධ). පෙරුම්කායම් යන මේ දශකය දීපනිය හෙවත් අග්නි දීපක වෙයි. මේ ෂඩ්විධ ප්‍රථම කෂාය වර්ගය යි.

2. ද්විතීය වර්ගය

1.	බලකාරක	ගණය	(බලය)
2.	වර්ණකාරක	,,	(වර්ණය)
3.	ස්වරකාරක	,,	(කණ්ණිය)

4. භාද්‍යයට හිතකර ,, (භාද්‍ය)

යන ගණ හතරකින් යුක්ත වේ.

1. බලකාරක ගණය:-

ගොන් කැකිරි, වදුරුමැ ඇට, භාතාවාරිය, මස්වැන්න --මාෂපර්ණි, කිරිබදු, අමුක්කරා, ශාලපර්ණි, කුළුරැණ, මල් සුදු බැබිල, මල් කහ බැබිල යන දශකය බලකාරක (බලය) වේ.

2. වර්ණකාරක ගණය:-

රත්හඳුන්, දොඹ, පද්මකාෂ්ඨ, සැවැන්දරා මුල්, වැල්මී, වැල්මදට, ඉරමුසු කිරිබදු, ශර්කරා) දුර්වා = ඊතණ යන දශකය වර්ණය = වර්ණකාරක වේ.

3. ස්වරකාරක ගණය:-

ඉරමුසු, උක්මුල්, වැල්මී, තිස්පිලි, මුද්දරප්පලම්, කිරිබදු, කට්ඵල, ගොටුකොළ, එළබඩු, කටුවැල්බඩු යන දශක ය කණ්ඨය = ස්වරකාරක වෙයි

4. භාද්‍ය ගණය:-

අඹ, ඇඹුරැල්ල, නිකුව, කරඹ, සියඹලා ගොරක, මහ මසන්, කුඩා මසන්, දෙළුම්, ලජ්නාරං යන දශකය භාද්‍ය = භාද්‍යයට හිත වෙයි.

සැයු: - නිකුව = වල්දෙල් හෙවත් සිංහල දෙල් යයි ද, ඇතැමෙක් වැල්දෙහි ය යි ද කියති.

4. තෘතීය වර්ගය

- 1. තෘප්තිස්න ද්‍රව්‍ය
- 2. අර්ශෝස්න ද්‍රව්‍ය
- 3. කුෂ්ඨස්න ද්‍රව්‍ය
- 4. කණ්ඨස්න ද්‍රව්‍ය
- 5. ක්‍රිමීස්න ද්‍රව්‍ය
- 6. විෂස්න ද්‍රව්‍ය

යන ගණ සයකින් යුක්ත ය.

1. තෘප්තිස්න ද්‍රව්‍ය:-

ඉහුරු, සිවිය, රත්නෙටොල්, වළඟසාල්, මුර්වා, රසකිද, වදකහ, කලාඳුරු, තිස්පිලි, පටෝල යන දශකය තෘප්ති නාශක = ක්ෂුධාවර්ධක වේ.

2. අර්ශෝස්න ද්‍රව්‍ය:-

කෙළිද, බෙලි, රත්නෙටොල්, ඉහුරු, අතිවිඩයම්, අරළු, දුරාලභා, දාරුහරිද්‍රා, වදකහ, සිවිය යන දශකය අර්ශස් නාශක වෙයි.

3. කුෂ්ඨස්න ද්‍රව්‍ය:-

කිහිරි, අරළු, නෙල්ලි, කහ, හල්ලාතක, රුක්අත්තන, ඇසල, කනේරු, වළඟසාල්, අමු දැසමන් කොළ යන දශකය කුෂ්ඨ නසන්නේ ය

4.කණ්ඩුස්න ද්‍රව්‍ය:-

රත්හඳුන්,ජටාමාංස,ඇසල, කරද,කොසඹ,කෙළිද,අඹ, වැල්මී, දාරුහරිද්‍රා, කලාදුරු යන දශකය කැසීම් නසන්නේ වෙයි.

5.ක්‍රිමීස්න ද්‍රව්‍ය:-

මුරුංගා, ගම්මිරිස්, ගණ්ඨීර, කේලුක = තෙබු, වළඟසාල්, නික, දුහුදු, ගොකටු, මීකන්පලා, දැත්ත යන දශකය ක්‍රිමී නාශක වෙයි.

6.විෂස්න ද්‍රව්‍ය:-

කහ, වැල්මදට, අරත්ත, හීන් එන්සාල්, කළු ඉරමුසු, රත්හඳුන්, ඉහිනි ඇට, මහරි, නික, ලෝලු යන දශකය විෂ නාශක වෙයි.

4. වතුර්ථ වර්ගය

1.	ස්තනය ජනන	ගණය
2.	ස්තනය ශෝධන	ගණය
3.	ශුක්‍ර ජනන	ගණය
4.	ශුක්‍ර ශෝධන	ගණය

යන ගණ සතරකින් යුක්තය.

1.ස්තනය ජනන ගණය:-

සැවැන්දරා, ශාලි ධාන්‍ය = ඇල්, හැටදා ඇල්, ඉක්ෂු බාලිකා, ඉලුක්, කුශතණ, වැලුක්, රසකිද, ඉක්කට, පැහිරිමාන් යන මේ දශකය ස්තනය ජනන වෙයි.

2.ස්තනය ශෝධන ගණය:-

දියමිත්ත, ඉහුරු, දේවදාර, කලාදුරු, මුර්වා, රසකිද, කෙළිද, බිංකොහොඹ, කුළුරැණ, ඉරමුසු යන මේ දශකය ස්තනය ශෝධන වෙයි.

3.ශුක්‍ර ජනන ගණය:-

ජීවක, සෘෂභක, කවෙලු, කිරිකවෙලු, මුං වැන්න, මස්වැන්න, මේදා, වෘක්ෂරුහා, (පිලිල) කිරිබදු හෝ ජටාමාංශ කකුළු සුභු යන මේ දශය ශුක්‍ර ජනන වෙයි.

4.ශුක්‍ර ශෝධන ගණය:-

කොට්ටං, එල්වලු, කට්ඵල, මුහුදු පෙන, කොළොම් මැලියම්, කළු උක්, ඉකිරි කතුරුමුරුංගා සැවැන්දරා යන දශකය ශුක්‍ර ශෝධන වෙයි.

5. පඤ්චම වර්ගය

1.	ස්නේහෝපග	ද්‍රව්‍ය
2.	ස්වේදෝපග	ද්‍රව්‍ය
3.	වමනෝපග	ද්‍රව්‍ය
4.	විරේචනෝපග	ද්‍රව්‍ය
5.	ආස්ථාපනෝපග	ද්‍රව්‍ය
6.	අනුචාසනෝපග	ද්‍රව්‍ය
7.	ශිරෝචිරේචනෝපග	ද්‍රව්‍ය

1. ස්නේහෝපග ද්‍රව්‍ය:-

මුද්දරජපලම්, වැල්මී, රසකිද, මේදා, කිරිබදු, කවෙලු, කිරිකවෙලු, ජීවක, ජීවන්ති, ශාලපර්ණි යන මේ දශකය ස්නේහ කායඝ්‍රීයන්හි ප්‍රයෝජ්‍ය යි.

2. ස්වේදෝපග ද්‍රව්‍ය:-

මුරුංගා, එරඬු, වරා, සුදුසාරණ, රතුසාරණ, යව, තල, කොල්ලු, උදු, මසන් යන මේ දශකය ස්වේදකායඝ්‍රීයන්හි ප්‍රයෝජ්‍ය යි.

3. වමනෝපග ද්‍රව්‍ය:-

මීපැණි, වැල්මී, රතු කොබෝලීල, සුදු කොබෝලීල, කොළොම්, ජලවේතස කොවක්කා, වන හණ =කැලෑ හණ, වරා, කරල් හැබ යන මේ දශකය වමන කායඝ්‍රීයන්හි ප්‍රයෝජ්‍ය යි.

4. විරේචනෝපග ද්‍රව්‍ය:-

මුද්දරජපලම්, ඇද්දෙමට ගෙඩි, බොරළුදමුනු ගෙඩි, අරළු, බුළු, නෙල්ලි, මහ මසන්, කුඩා මසන් කැළෑ මසන්, මොර යන මේ දශකය විරේචනයෙහි ප්‍රයෝජ්‍ය වෙයි.

5. ආස්ථාපනෝපග ද්‍රව්‍ය:-

තිරුස්සවාලු, බෙලි, තිප්පිලි කොට්ටං, අබ, වදකහ, කෙලිද, ශතපුෂ්ප, වැල්මී, කුකුරුමාන් යන මේ දශකය ආස්ථාපනයෙහි ප්‍රයෝජ්‍ය යි.

6. අනුචාසනෝපග ද්‍රව්‍ය:-

අරත්ත, දේවදාර, බෙලි, කුකුරුමාන්, ශතපුෂ්ප, සුදු සාරණ, රතු සාරණ. ගොකටු, මිදි, තොටිල යන මේ දශකය ස්නේහ වස්ති කර්මයන්හි ප්‍රයෝජ්‍ය යි.

7. ශිරෝචිරේචනෝපග ද්‍රව්‍ය:-

දුහුදු, ක්ෂවක, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි, වළහසාල්, මුරුංගා ඇට, අබ, කරල් හැබ ඇට, එළ කටරොළු නිල් කටරොළු යන මේ දශකය ශිරෝචිරේචනයෙහි ප්‍රයෝජ්‍ය යි.

5. ෂෂ්ඨ වර්ගය

1.	ජර්දිනිග්‍රහණ	ද්‍රව්‍ය
2.	තෘෂ්ණානිග්‍රහණ	ද්‍රව්‍ය
3.	හික්කානිග්‍රහණ	ද්‍රව්‍ය

1. ජර්දිනිග්‍රහණ ද්‍රව්‍ය:-

මාදම් කොළ, අඹකොළ ,ලජ්නාරං, ඇඹුල් මසන් ,දෙළුම්, යව, වැල්මී, සැවැන්දරා සොරාජටු මාත්තිකා= සුරත් මැටි ,විලද යන මේ දශකය වමන නිවාරක වේ.

2. තෘෂ්ණානිග්‍රහණ ද්‍රව්‍ය:-

ඉඟුරු, දුරාලහා, කලාඳුරු, පැපිලිය, රත්හඳුන්, බිම්නිඹ, රසකිද, බාලක, කොත්තමල්ලි, පටෝල යන මේ දශකය තෘෂ්ණා නිවාරක වෙයි.

3. හික්කානිග්‍රහණ ද්‍රව්‍ය:-

ශට්, පොකුරුමුල්, මසන් ඇට, කටුවැල්බටු, එළබටු, පිලිල, අරළු, තිප්පිලි ,දුරාලහා, කකුළුසුභු යන මේ දශකය හික්කා නිවාරක වෙයි.

7. සජ්තම වර්ගය

- 1. පුරිෂ සංග්‍රහණිය ද්‍රව්‍ය
- 2. පුරිෂ විරජනිය ද්‍රව්‍ය
- 3. මුත්‍ර සංග්‍රහණ ද්‍රව්‍ය
- 4. මුත්‍ර විරජනිය ද්‍රව්‍ය
- 5. මුත්‍ර විරේචනිය ද්‍රව්‍ය

1. පුරිෂ සංග්‍රහණිය ද්‍රව්‍ය:-

පුවඟු, ඉරමුසු, අඹ ඇට, තොටිල, ලොත්, ඉඹුල් මැලියම්, නිදිකුම්බා, මලිත මල්, භාර්හී, නෙළුම්රේණු යන මේ දශකය මල = පුරිෂ දැඩි කෙරේ.

2. පුරිෂ විරජනිය ද්‍රව්‍ය:-

මාදම් පොතු, ශල්ලකිත්වක් = ඉන්සල් පොතු, වඳුරුමැ ඇට, වැල්මී, ඉඹුල් මැලියම්, සිරිවටු, දැවුණු මැටි, කිරිබදු, නිලුපුල්, පොතු රහිත තල යන මේ දශකය මල පිරිසිඳු කොට ස්වාභාවික වර්ණයට පමුණුවන්නේ ය.

3. මුත්‍ර සංග්‍රහණ ද්‍රව්‍ය:-

මාදම්, අඹ, පුලිල, නුග, ඇඹුරැල්ලා, අට්ටික්කා, බෝ, හල්ලාතක, අශ්මන්තක, කිහිරි යන මේ දශකය මුත්‍ර සංග්‍රහණිය වෙයි.

4. මුත්‍ර විරජනිය ද්‍රව්‍ය:-

සුදු නෙළුම්, නිල් මානෙල්, රතු නෙළුම්, සුදු මානෙල්, අතිශයින් සුවඳවත් නිල් මානෙල්, සුදු නෙළුම්, ශතපත්‍ර නම් නෙළුම්, වැල්මී, පුවඟු, මලිත මල් යන මේ දශකය මුත්‍ර ස්වාභාවික වර්ණයට පමුණුවයි.

5. මුත්‍ර විරේචනිය ද්‍රව්‍ය:-

පිලිල, ගොකටු, කතුරුමුරුංගා, වගිර = වල් අබ හෝ වේලා, පාෂාණභේද, ඉළක්, කුශතණ, වැලුක්, රසකිද, ඉත්කට යන මේ දශකය මුත්‍ර විරේචන වෙයි.

8. අන්තර්ගත වර්ගය

1. කාසහර ද්‍රව්‍ය
2. ශ්වාසහර ද්‍රව්‍ය
3. ශෝඨහර ද්‍රව්‍ය
4. ජීවරහර ද්‍රව්‍ය
5. ශ්‍රමහර ද්‍රව්‍ය

1. කාසහර ද්‍රව්‍ය:-

මුද්දරප්පලම්, අරළු, නෙල්ලි, තිප්පිලි, දුරාලහා, කකුළුසුභු, කටුවැල්බටු, රතු සාරණ, සුදු සාරණ, එල පිටවක්කා යන දශකය කාසය නසන්නේ ය.

2. ශ්වාසහර ද්‍රව්‍ය:-

ශඬි, සුවදකොට්ටං, එන්සාල් අම්ලවේතස, පෙරුම්කායම්, අගිල්, මදුරුතලා, එල පිටවක්කා, ජීවන්ති, වෝරපුෂ්පී යන දශකය ශ්වාසහර වෙයි.

3. ශෝඨහර ද්‍රව්‍ය:-

පළොල්, මිදි, බෙලි, තොටිල, ඇද්දෙමට, කටුවැල්බටු, එළබටු, ශාලපර්ණ, පාශ්ණිපර්ණ, ගොකටු යන දශකය ශෝඨහර වෙයි.

4. ජීවරහර ද්‍රව්‍ය:-

ඉරමුසු, සීනි, දියමිත්ත, වැල්මදට, මුද්දරප්පලම්, මොර, බොරළුදමුනු, අරළු, බුළු, නෙල්ලි යන දශකය උණ නසන්නේ වෙයි.

5. ශ්‍රමහර ද්‍රව්‍ය:-

මුද්දරප්පලම්, රටඉදි, කොට්ටම්බා, මසන්, දෙළුම්, කොටදිඹුලා, බොරළුදමුනු, උක්, යව සැටදා හැල් යන දශකය විඩා දුරු කරන්නේ ය.

9. නවම වර්ගය

1. දාහප්‍රශමන ද්‍රව්‍ය
2. ශීතප්‍රශමන ද්‍රව්‍ය
3. උදර්දප්‍රශමන ද්‍රව්‍ය
4. අංගමර්දප්‍රශමන ද්‍රව්‍ය
5. ශූලප්‍රශමන ද්‍රව්‍ය

යන පස්වැදෑරුම් ද්‍රව්‍ය ගණ නවම කෂාය වර්ගයට අයත් වෙති.

1. දාහ ප්‍රශමන ද්‍රව්‍ය:-

විලද, සුදුහඳුන්, ඇද්දෙමට ගෙඩි, වැල්මී, ශර්කරා, නිල්මානෙල්, සැවැන්දරා, ඉරමුසු, රසකිද, ඉරිවේරිය යන මේ දශකය දැවිලි සංසිදුවා ලයි.

2. ශීත ප්‍රශමන ද්‍රව්‍ය:-

කුචරලා, අගිල්, කොත්තමල්ලි, ඉඟුරු, අසමෝදගම්, වදකහ, කටුවැල්බටු, මිදි, තොටිල, තිප්පිලි යන මේ දශකය ශීතය සංසිදුවන්නේ ය.

3. උදර්ද ප්‍රශමන ද්‍රව්‍ය:-

තිඹිරි, කොට්ටම්බා, මසන්, කිහිරි, සුදුකිහිරි, රුක්අත්තන, සල්, කුඹුක්, අසන, අරිමේදා යන මේ දශකය උදර්ද ප්‍රශමනය කරයි.

4. අංගමර්ද ප්‍රශමන ද්‍රව්‍ය:-

ශාලපර්ණි, පෘෂ්ණිපර්ණි, එළබටු, කටුවැල්බටු, එරඹු, කවෙලු, සඳුන්, සැවැන්දරා, එන්සාල්, වැල්මී යන මේ දශකය අංගමර්දය සංසිදුවන්නේ ය.

5. ශූල ප්‍රශමන ද්‍රව්‍ය:-

තිප්පිලි, තිප්පිලි මුල්, සිවිය, රත්නෙටොල්, ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, අසමෝදගම්, වල් අසමෝදගම්, සුදුදුරු, ගණ්ඨිරශාක යන මේ දශකය ශූලය සංසිදුවන්නේ ය.

10. දශම වර්ගය

1.	ශොණිතස්ථාපන	ද්‍රව්‍ය
2.	වේදනාස්ථාපන	ද්‍රව්‍ය
3.	සංඥාස්ථාපන	ද්‍රව්‍ය
4.	ප්‍රජාස්ථාපන	ද්‍රව්‍ය
5.	වයසස්ථාපන	ද්‍රව්‍ය

1. ශොණිතස්ථාපන ද්‍රව්‍ය:-

මීපැණි, වැල්මී, කුංකුමප්පු, ඉඹුල් මැලියම්, කැබ්ලිති, ලොන්, සිවංගුරු, පුවඟු, සීනි, විලඳ යන දශකය රක්තස්ථාපන වේ.

2. වේදනාස්ථාපන ද්‍රව්‍ය:-

සල්, කට්ඵල, කොළොම්, පද්මකාෂ්ඨ, දොඹ, ඉඹුල් මැලියම්, මහරි, වේ, එල්වලු, අශෝක යන දශකය වේදනා නවත්වයි.

3. සංඥාස්ථාපන ද්‍රව්‍ය:-

පෙරුම්කායම්, කට්ඵල, අරිමේද, වදකහ, වෝරපුෂ්පි, බ්‍රාහ්මී, ගෝලෝමී= නික, ජටාමාංස, ගුගුල්, කුචර්ණ යන දශකය සංඥාස්ථාපන නම්.

4. ප්‍රජාස්ථාපන ද්‍රව්‍ය:-

ගොන්කැකිරි, ලුණුවිල, දුර්වා = ඊතණ, ශ්වෙත දුර්වා, පළොල්, නෙල්ලි, අරළු, කුචර්ණ, බැබ්ල, පුවඟු යන දශකය ප්‍රජාස්ථාපන (ගප්සාවීම වලක්වන්නේ) වේ.

5. වයසස්ථාපන ද්‍රව්‍ය:-

රසකිද, අරළු, නෙල්ලි, අරත්ත, එළකටරොළු, ජීවන්ති, භාතාවාරිය, ගොටුකොළ, ශාලපර්ණි, සාරණ යන දශකය වයසස්ථාපන (තරුණ බව රකින්නේ) වේ.

සජ්ඣාන ක්‍රියා ගණය

1. අක්ඛණ්ඩාදි ගණය

සෞචරාක්ඛණ්ඩාදි	නිලුපුල්
රසාක්ඛණ්ඩාදි	ජටාමාංස
නාමල් රේණු	නෙළුම් රේණු
පුච්ච	වැල්මි

යනු වේ.

මේ ගණය රත් පිත් පහ කෙරේ.විෂ ගමනය කරයි. අභ්‍යන්තර දාහය බෙහෙවින් නසාලයි.

2. අම්බන්ධාදි ගණය

අම්බන්ධා	වැල්මි	කැළ
ධාතකි	බෙලිගැට මද	නන්දි වාක්ෂ
නිදිකුම්බා	ලොත්	නෙළුම් රේණු
තොටිල	සාවරලොත්	

යනු වේ.

පක්වාතීසාර නසයි, හග්න සන්ධානය කරයි, පිතට හිතකර ය,විරණ රෝපණය කෙරේ.

3. අර්කාදි ගණය

රකුචරා	අරත්ත
එළවරා	ඉන්ද්‍රපුෂ්පි
කරද	එළකටරොළ
කුණුකරද	නිල්කටරොළ
නාගදන්ති	කහඹිලියා
කරල්හැබ	අලවණ = දුහුදු
සිරිතේක්කු	තාපසවාක්ෂ = ඉඩගුදි

යනු වේ.

මේ ගණය කළු,මේදස් ,විෂ පහ කෙරේ.කෘමි හා කුෂ්ඨ ගමනය කෙරේ.විරණ ශුද්ධිය කෙරේ.

4. ආමලකාදි ගණය

නෙල්ලි	තිස්පිලි
අරළු	රත්තෙටුල්

යනු වේ.

මෙම ගණය සියලු උණ පහ කෙරේ. ඇසට හිතකරය. ගින්න දල්වයි. වෘණය ය. සෙම් අරුවි නසයි.

5. ආරග්වධාදි ගණය

ඇහැළ	දියමිත්ත	කොහොඹ	කරද
කුකුරුමාන්	පළොල්	කහකටුකරඬු	කුණුකරද
ගෝපසෝණ්ඨා	මුර්වා	රසකිද	පටෝල
කටුවැල්බටු	කෙළිද ඇට	රත්නිටුල්	බිං කොහොඹ
කෙළිද පොතු	රුක්අත්තන	ශර්ඛගණ්ඨා	කරවිල

යනු වේ.

මෙම ගණය සෙම හා විෂ පහ කෙරේ. මේහ, කුෂ්ඨ, උණ, වමන, කැසිලි යන මේවා නසාලයි. වරණ ශෝධනය කරයි.

6. උත්පලාදි ගණය

නිලුපුල්	හෙල්මැලි
රතුපුල්	මඳක් නිල්පාට හෙළකොඳ
හෙළ කොඳ	හෙළ නෙළුම්
වැල්මී	

යනුවේ.

මෙම ගණය දාහ, පිත්ත, රක්ත දුෂ්ටි, පිපාස, විෂ, හෘදරෝග, වමන, මූර්ච්ඡා යන මේවා නසයි.

7. උෞෂකාදි ගණය

උෞෂක	ශිලාජතූ	පෙරුංකායම්
සවිඳලුණු	කසිස් දෙවර්ගය	පල්මානික්කම්

යනුවේ.

මේ ගණය සෙම නසාලයි. මේදස් වියළවයි. අශ්මරී, ශර්කරා, මුත්‍රකෘච්ඡර ශූල, ගුල්ම නසයි.

8. එලාදි ගණය

එන්සාල්	ශුක්ති	කුරුෂ්ක
සුවඳකොට්ටන්	ග්‍රන්ථිපර්ණි	අගිල්
පැහිරිමාන්	හොරමැලියම්	පික්මල්
තේජපත්‍ර	චෝච	සැවැන්දරා
නාමල්රේණු	චෝරක	දේවදාර
පුවහු	භරිවේර	කුංකුමප්පු
වටරැහැණි	ගුගුල්	දොඹ
නබ්	හල්දුම්මල	මුණමල්

යනුවේ.

මෙම ගණය වාත, කප්, විෂ, කැසිලි, පිඩකා, කෝශ් යන මේවා නසාලයි, වර්ණය පහත් කෙරේ.

9. කොකෝලයාදි ගණය

කවෙලු	කකුළුසුහු
කිරිකවෙලු	උණ කපුරු
දිව් - ජීවක	පද්මකාෂ්ඨ
ඔසනිය - සෘෂභක	පොඬුරු
මුවැන්න	සාද්ධි
මස්වැන්න	වාද්ධි
මෙවන් - මේදා	මුද්දරප්පලම්
මහමෙවන් - මහමේදා	ජීවන්ති
රසකිඳ	වැල්මී

යනුවේ.

මෙම ගණය පිත්ත - රක්ත හා වායුව ද නසාලයි. ජීවනයට හිත යි. වෘහණය, වෘෂ්‍යය, තනකිරි වඩයි, සෙම ඇති කරයි.

10. ගුඛ්ච්චාදි ගණය

රසකිද කොත්තමල්ලි
කොසඹ හඳුන්
පද්මකාශ්ඨ

යනුවේ.

මෙම ගණය සියලු උණ නසාලයි. ගින්න දල්වයි, ඔක්කාර, අරුවි, වමන, පිපාසය, දාහ යන මේවා නසයි.

11. තණ පස්මුල

කුග තණ
වැලුක්
බට
ඉළක්
උක්

යනුවේ.

මෙම ගණය එළකිරි සමග ප්‍රයෝග කිරීමෙන් මුත්‍ර දෝෂ, රක් පිත්, වහා විනාශ කෙරේ.

12. ත්‍රුප්වාදි ගණය

ත්‍රුපු (වංග) රිදි
කළුරියම් කෘෂ්ණලොහ(වානේ)
තඹ රත්රන්
ලොහමල = යබොර

යනුවේ.

මෙම ගණය ගරවිෂ, ක්‍රමි, පිපාසා, විෂ, හෘද්‍රෝග, පාණ්ඩු රෝග, ප්‍රමේහ යන මේ සියළු රෝග නසයි.

13. ත්‍රිකටු-තවුෂණ

තිප්පිලි
ගම්මිරිස්
වියලි ඉඟුරු

යනු වේ.

මෙම තිකුළු සෙම්, මේදස්, මේහ, කුෂ්ඨ, වර්ම රෝග, ගුල්ම, පිනස, අග්නිමාන්ද්‍රය යන රෝග නසයි. ගින්න දල්වයි.

14. ත්‍රිඵලා - තිපල්

අරළු
බුළු
නෙල්ලි

යනු වේ.

මෙම තිපල සෙම්, පිත්, මේහ, කුෂ්ඨ, නසයි, ඇසට හිතයි, ගින්න දල්වයි, විෂමජීවරය ද නසයි.

15. දසමුල්

සුළු පස්මුල
මහ පස්මුල

යනු වේ.

මෙම දසමුල ශ්‍රීවාස, සෙම්, පින්, වායු නස යි. ආමය පැසවයි. උණ නසයි.

16. න්‍යග්‍රෝධාදි ගණය

නුග	කොහු අඹ	බක්මී
අත්තික්කා	වෝරක පත්‍ර	ඩෙබර
බෝ	කුඩාමාදම්	තිඹිරි
පුලිල	මහමාදම්	සල්ලකීවාක්ෂ
වැල්මී	මොර	ලොන්
ඇඹරැල්ල	මීපුප්	සාවරලොන්
කුඹුක්	කට්ඵල	හල්ලාතක
අඹ	වේතස	කැළ
		නන්දිවාක්ෂ

යනු වේ.

මෙම ගණය වණවලට හිතකර ය. සංග්‍රාහී ය. හග්නසන්ධානය, රත් පින්, දාහ, ප්‍රමේහ, යෝනි දෝෂ යන රෝග සුව කරයි.

17. පටෝලාදි ගණය

පටෝල	මුර්වා
සුදුහඳුන්	රසකිද
රත්හඳුන්	දියමිත්ත
කුළුරැණ	

යනු වේ.

මෙම ගණය පිත්ත, කළු, අරුවි, ප්වර, වමන, කැසිලි යන මේවා පහ කෙරේ. වණ වලට හිතකරයි.

18. පරුෂකාදි ගණය

පරුෂක	කිරිපළු
මුද්දරප්පලම්	ඉහිනි ඇට
කට්ඵල	තේක්ක ගෙඩි
දෙළුම්	තිපල්

යනු වේ.

මෙම ගණය වායු හා මුත්‍ර දෝෂ නසයි. හෘදයට හිතකරයි. පවස නසයි. රුවිය ඇති කරයි.

19. පිප්පලාදි ගණය

තිප්පිලි	දියමිත්ත
තිප්පිලි මුල්	සුදුදුරු
සිවිය	අබ
රත්තොටොල්	ලුණුමිදෙල්ල ගෙඩි
ඉහුරු	පෙරුකායම්
ගම්මිරිස්	සිරිතේක්කු
ගජතිප්පිලි	මුර්වා
රැහැණිය	අතිවිඩයම්
ඵන්සාල්	වදකහ
අසමෝදගම්	වළහසාල්

කෙළිඳ

කුළුරැණ

යනු වේ.

මෙම ගණය සෙම පහ කෙරේ. ප්‍රතිශ්‍යාව, වායු, අරුවී, ගුල්ම, ගුල නසාලයි. ආමය ද පැසවයි.

20. ප්‍රියංගුවාදි ගණය

පුවහු	ඉඹුල් මැලියම්
සමඬිගා	රසාඤ්ජන
මලිතමල්	කුම්භිකා
දොඹ	සෞචිරාඤ්ජන
නාමල් රේණු	නෙළුම් රේණු
සුදුහඳුන්	වැල්මී
රත්හඳුන්	දීර්ඝමුලා

යනු වේ.

මෙම ගණය පක්වානිසාර නසයි. හග්න සන්ධානය කරයි., පිතට හිතකරයි. වරණ රෝපණය කෙරේ.

21. මහපස්මුල්

බෙලි මුල්	තොටිල මුල්
මිදි මුල්	පළොල් මුල්
ඇද්දෙමට මුල්	

යනු වේ.

මෙම පස්මුල් සෙම, වා දෙක නසයි. ගින්න දල්වයි.

22. මුස්කකාදි ගණය

කලාඳුරු	බුළු	දියමිත්ත
කහ	සුවඳ කොට්ටන්	ශාර්ඛිගණ්ටා
දාරුහරිද්‍රා	එළවදකහ	අතිවිඩියම්
අරළු	වදකහ	එන්සාල්
නෙල්ලි	කුළුරැණ	හල්ලාතක

යනු වේ.

මෙම ගණය සෙම හා යෝනි දෝෂ පහ කෙරේ. තනකිරි ශෝධනය කෙරේ. ආමදෝෂ පැසවා ලයි.

23. මුස්කකාදි ගණය

එළපළොල්	රත්තිවුල්	ඇට්ටේරිය
කැල	කුකුරුමාන්	දළක්
දැව	කෙළිඳ	තිපල්

යනු වේ.

මෙම ගණය මේදස් නසා ලයි. ගුකු දෝෂ පහ කෙරේ. ප්‍රමේහ, අර්ශස්, පාණ්ඩු, ශර්කරා, අශ්මරි නසා ලයි.

24. ලාක්ෂාදි ගණය

ලාකඩ	කහ
ඇසළ	දාරුහරිද්‍රා
කෙළිඳ	කොසඹ

කතෝරු	රුක්අත්තන
කට්ඵල	දෑසමන්
ත්‍රායමාණ	

යනු වේ.

මෙම ගණය කළු රෝග, පිත්ත රෝග, කුෂ්ඨ, ක්‍රිමි රෝග නසයි. දුෂ්ට වරණ ශෝධනය කෙරේ.

25. ලෝද්ධිරාදි ගණය

ලොන්	කට්ඵල
සවරලොන්	ඵල්වලු
කෑල	ශල්ලකි
තොටිල	වැල්මදට
අශෝක	කොළොම්
සිරිතේක්කු	හල්
කෙසෙල්	

යනු වේ.

මෙම ගණය මේදස් හා සෙම් පහ කෙරේ. යෝනි දෝෂ නසා ලයි. ස්ඵම්භන ගුණයෙන් යුක්තයි. වර්ණයට හිතකරයි. විෂ ද නසයි.

26. වවාදී ගණය

වදකහ	අරළු
කලාභුරු	දේවදාර
අතිවිඩයම්	නාකෙසරු

යනු වේ.

මෙම ගණය තනකිරි ශුද්ධ කරයි. ආමානීසාරය සංසිදවයි. විශේෂයෙන්ම ආම දෝෂ පැසවයි.

27. වරුණාදි ගණය

ලුණුවරණ	කහකටුකරඬු
කුඹුක්	කෙම්වැල්
මුරුංගා	කතුරුමුරුංගා
රතුමුරුංගා	සැබෝ
ජයන්තී	රත්තිටුල්
මැඩහඟු	සාතාවාරිය අල
කරද	බෙලි
කුණු කරද	අජශාඬ්භි
මෝරටා	කුශතණ
මිදි මුල්	ඵලබටු
නිල්කටුකරඬු	කටුවැල්බටු

යනු වේ.

මෙම ගණය කළු, මේදස් දෙකින් වන දෝෂ නිවාරණය කෙරේ. ශිරාශූල, ගුල්ම අන්තර් විදුධි නසා ලයි.

28. වැල් පස්මුල

කිරිබදු	කහ
ඉරමුසු	රසකිඳ
අජශාඬ්භි	

යනු වේ.

මෙම ගණය රත්පිත, තෙවැදෑරුම් ශෝථය, සියළුම ප්‍රමේභ, ශුක්‍ර දෝෂයන් යන මේවා පහ කෙරේ.

29. කටු පස්මුල

කරඹ	කටුකරඹු
ගොකටු	භාතචාරිය
	ගෘධිරනබ

යනු වේ.

මෙම ගණය රත්පිත තෙවැදෑරුම් ශෝථය, සියළු ප්‍රමේභ, ශුක්‍ර දෝෂයන් යන මේවා පහ කෙරේ.

30. විදාරි ගන්ධාදිගණය

ශාලපර්ණි	පෘශ්ණිපර්ණි	සෘෂභක	සාරණ
කිරිබදු	භාතචාරිය	මස්වැන්න	එරඹු
විශ්වදේවා	ඉරමුසු	මුංවැන්න	භංසපාදී
සහදේවා	කළු ඉරමුසු	එළබටු	කහඹිලියා
ගොකටු	ජීවක	කටුවැල්බටු	වඳුරු මෑ

යනු වේ.

මෙම ගණය පිත් හා වායු පහකර ලයි. ශෝෂ, ගුල්ම, (අඬිගමර්ද) ඇඟමැඬුම්, ඌර්ධවශ්වාස, කාස යන මේවාද නසා ලයි.

31. වීරතර්වාදි ගණය

අන්දර	කුශතණ	කරල්හැබ
නිල් කටුකරඹු	වැලුක්	තොටිල
කහ කටුකරඹු	පෘෂාණභේද	ඇත්සොඬ
ඉළක්	මිදි මුල්	කොබෝවක්කා
වාක්ෂාදනී	මෝරටා	ගොකටු
ගුන්ද්‍රා	කතුරුමුරුංගා	බට

යනු වේ.

මෙම ගණය වාත විකාර නසාලයි. අශ්මරී, ශර්කරා, මුත්‍රකෘච්ඡර, මුත්‍රා සාත යන රෝග ද පහ කෙරේ.

32. වෘහන්‍යාදි ගණය

එළබටු	කෙළිඳ
කටුවැල්බටු	දියමිත්ත
	වැල්මී

යනු වේ.

මෙම ගණය ආමදෝෂ පැසවා ලයි. පිත්, වායු, කළු, අරුවී, හෘද් රෝග, මුත්‍රකෘච්ඡර, පහ කෙරේ.

33. ශාරිවාදි ගණය

ඉරමුසු	පද්මකාශ්ඨ
වැල්මී	ආද්දේමට
සුදුහඳුන්	මීපුප්
රත්හඳුන්	සැවැන්දරා

යනු වේ.

මෙම ගණය පිපාසය රත්පිත්, පිත් උෂ්ණ පහ කරයි. දාහ නසා ලයි.

34. ශ්‍යාමාදි ගණය

කළුතිරුස්සවාලු	කම්පිල්ල	කුණුකරද
වාද්ධදාර	රමාක	රසකිද
අරුණුවන් තිරුස්සවාලු	පුවක්	සප්තලා
දැත්ත	පුත්‍රග්‍රේණි	ජගලාන්ත්‍රී
ශඬබිණි	ගොන්කැකිරි	දළක්
තිල්වක	ආසළ	රත්කිරිගොකටු කරද

යනු වේ.

මෙම ගණය ගුල්ම හා විෂ පහ කෙරේ. ආනාහ, උදාවර්ත නසයි.

35. සාලසාරාදි ගණය

හල්අරටු	මැඩහඟු	දැව
අපකර්ණ	කොඬු ගස්	කුඹුක්
කිහිරි	සුදුහඳුන්	තල්
ගුරුන්ද	පතභි	තේක්ක
කාලස්කන්ධ	ආට්ටේරියා	කරද
පුවක්	මහරි	කුණුකරද
භූර්ප	අසන	අශ්වකර්ණ කාලියක

යනු වේ.

මෙම ගණය කුෂ්ඨ, ප්‍රමේහ, පාණ්ඩු යන රෝග පහ කරයි. සෙම් මේදස් වියලවයි.

36. සුරසාදි ගණය

කළුමල් මදුරුතලා	වළහසාල්
සුදුමල් මදුරුතලා	කට්ඵල
සුවඳතලා	සුරසී
අර්ජක	නික
පැහිරිමාන්	කුලහල
කුඹ	මිකන්පලා
සුමුබ	සිරිතේක්ක
කාලමාල	මුකුණුවැන්න
පෙනිතෝර	කළුකැමීමේරිය
කිෂ්වක	ලුණු මිදෙල්ල හිරපුෂ්පා

යනු වේ.

මෙම ගණය සෙම පහ කෙරේ. කෘමි, ප්‍රතිශ්‍යාය, කාස, අරුවිය, ශ්වාස, නසයි. චරණ ශෝධනය කරයි.

37. සුළු පස්මුල

ගොකටු
එළබටු

කටුවැල්බටු
ශාලපර්ණි
පාශ්නිපර්ණි

යනු වේ.

මෙම සුළු පස්මුල කසට, තික්ත, මිහිරි යන රසවලින් යුක්තය. වායුව නසන අතර පිත ශමනය කෙරේ. වාඩිහණ හා බලය වර්ධනය වේ.

38. හරිද්‍රාදි ගණය

කහ
දාරුහරිදා
පාශ්ණිපර්ණි
කෙළිඳ
වැල්මි

යනු වේ.

මෙම ගණය තනකිරි ශුද්ධ කරයි. ආමානිසාර සංසිදවයි. විශේෂයෙන්ම ආම දෝෂ පැසවයි.

ද්‍රව්‍ය ග්‍රහණ නිර්දේශය

1. සියලු ඖෂධ කල්පනාවන් සඳහා ශුෂ්ක ද්‍රව්‍ය යෙදිය යුතු ය. එහෙත් ආර්ද්‍රතාවයෙන් යුක්ත වූ ද්‍රව්‍ය අමුච්ච ගත යුතු වේ. එය අභාවයෙහිදී වර්ෂයකට නොවැඩි වියලී අලුත් ද්‍රව්‍ය ගනු උචිත වේ. එහෙත් වළඟසහල් - තිප්පිලි දෙවගය, ගුඩ, ගිතෙල් ධාන්‍ය, මීපැණි, ආදිය පුරාතණ වූයේ ම යෝග්‍යත් සඳහා මනා ය.
2. ප්‍රයෝගයන්හි දී කාලය නොදැක්වූ කල ප්‍රභාතය ද ද්‍රව්‍යයෙහි අංගය නොකී කළ මුල් ද, මානය (භාගය) නොදැක් වූ අවස්ථාවෙහි සමභාගව ද, පාත්‍රය නොදැක් වූ කල මැටි බඳුන් ද, ද්‍රව නොකී කල ජලය ද, තෙලය නොදැක් වූ අවස්ථාවෙහි තලතෙල් ද ගත යුතු වේ.
3. වන්දන සඳහා රත්හඳුන් යෙදිය යුතු වේ. එහෙත් වූර්ණ, ස්නේහ, ආසව, ලේහ උදෙසා සුදුහඳුන් ද, කෂාය, ලේප සඳහා රත්හඳුන් ද යොදන්නේ ය. යෝග්‍යයන්හි නිර්දේශයක් නොකළ කල්හි ලවණ සඳහා සෙත්ධව ලවණ ද, මුත්‍ර උදෙසා ගෝ මුත්‍ර ද ශකාත් රස ක්ෂීර, සාත පිණිස එළ ගව ගොම, කිරි, ගිතෙල් ද යෙදිය යුතු ය. උත්පල සඳහා නිල්මහනෙල්ද, සිද්ධාර්ථ උදෙසා සුදු අඛ ද, ක්ෂාර සඳහා යවක්ෂාර ද ප්‍රයෝග කටයුතු වේ.
4. එක් යෝග්‍යක එක් ද්‍රව්‍යයක් දෙවරක් යෙදුනහොත්, එය දෙවරක් කිරා ගත යුතු වේ.
5. ද්‍රව්‍ය ගණයන්හි හා යෝග්‍යයන්හි දක්වන ලද නමුදු යම් ද්‍රව්‍යයක් රෝගයට අහිත වේ නම්, එය ඉවත් කළ යුතු ය. නො කියන ලද ද්‍රව්‍යයක් වුව ද රෝගයට යෝග්‍ය නම් එය යෝග්‍යට එකතු කළ යුතු වේ.

ද්‍රව්‍ය ග්‍රහණ විධිය :-

සියලු හෙෂජ්‍ය කාර්යයන් සඳහා ශරත් කාලයෙහි ද්‍රව්‍ය රැස් කළ යුතු වේ. එහෙත් විරේක, වමන කායසීයන් සඳහා යෙදෙන ද්‍රව්‍ය වසන්තාන්තයෙහි හෙවත් ග්‍රීෂ්ම සෘතුවෙහි මුල් භාගයෙහි දී ලබා ගත යුතු වේ.

සෘතු භේදය: -

සෘතු - රාශිය	මාසය	සෘතුව	සිංහල මාස ක්‍රමය
මීන - මේෂ	මාර්තු - අප්‍රියෙල්	වසන්ත	මැදින් - බක්
වාෂභ - මීච්චන	මැයි - ජූනි	ග්‍රීෂ්ම	වෙසක් - පොසොන්
කටක - සිංහ	ජූලි - අගෝස්තු	වර්ෂා	ඇසළ - නිකිණි
කන්‍යා - තුලා	සැප්තැම්බර් - ඔක්තෝබර්	ශරත්	බිහර - වස්
වාශ්චික - ධනු	නොවැම්බර් - දෙසැම්බර්	හේමන්ත	ඉල් - උදුවස්
මකර - කුම්භ	ජනවාරි - පෙබරවාරි	ශීශිර	දුරුතු - නවම්

සිංහල යෝග්‍යත්තාකරයෙහි ෂඩ් සෘතුවක් සඳහන් කළ ද, ලංකාවෙහි එය ප්‍රකටව නො පවතී. එහෙයින් විකල්පයක් එහිලා වුව ද එය නිවරද වේ.

බක් - වෙසක් = වසන්ත පොසොන් - ඇසළ = ගිම්භාන

නිකිණි - බිනර = වර්ෂා වජ් - ඉල් = ශරත්
 උඳුවජ් - දුරුතු = හිම නවම් - මැදින් = ශීගිර යනුවෙනි.

3. විශේෂයෙන් සිසිර, ග්‍රීෂ්ම සෘතූන්හි දී මුල් ද, වර්ෂා වසන්ත කාලයන්හි දී පත්‍ර ද, ශරත් සෘතුවෙහි අල ද, කිරි, මල්, ගෙඩි ඒවා උපදනා සෘතූන්හි ද, අරටු වර්ග හේමන්තයෙහිදී ද රැස් කළ යුතු වේ.

මල් පිපීමට ආසන්න කාලයෙහි කොළවල වියඬය අධික ය. එහෙයින් වර්ෂා වසන්ත කාලයන්හි දී පත්‍ර රැස් කරණු යෝග්‍ය වේ. යුහුව ප්‍රයෝජනයට ගනු සඳහා මල්, අලුයම හෝ සන්ධ්‍යා සමයෙහි ද, සුගන්ධය උදෙසා සුයෙඹාදයට පෙර ද, දිගු කලක් තබා ගනු පිණිස පිනි සහිත අළුයම ද රැස්කොට පවතේ වියලා සුරැකිව තැබිය යුතු වේ. ගෙඩි ප්‍රයෝජනයට ගන්නා ආකාරය අනුව රැස් කළ යුතු වේ. බෙලි ගැට මද උදෙසා මඳක් පැසුණු ගෙඩි ද, බීජ සඳහා පක්ව ඵල ද ගත යුතු වෙති. ශීත සෘතුවෙහිදී කාෂ්ඨ ද, වසන්තයෙහි පොතු ද සපයා ගනු යෝග්‍ය වේ.

4. අති මහත් මුල්හි පොතු ද, වෘහත් මූල යුක්ත වට, ආමීර ආදියෙහි පොතු සුඹුළු ද, කුඩා මුල් යුක්ත ඖෂධීන්ගේ මුල්, පත්‍ර, පුෂ්ප, ශාඛාදි සමස්තය ද, බදිර, අසන, බබ්බුල ආදියෙහි අරටු ද, තාලිශාදියෙහි පත්‍ර ද, ත්‍රිඵලා, ප්‍රියංගු, කංකෝල, මදන ආදියෙහි ගෙඩි ද, ධාතකී ආදියෙහි මල් ද ස්ත්‍රීහි ආදියෙහි කිරි ද, අනුක්තයන්ගේ යෝග්‍ය භාගයන් ද නිර්දේශිත යෝග්‍යන් සඳහා යෙදිය යුතු වේ.

5. වින්ධ්‍යාදි ප්‍රදේශ අග්නි ගුණ යුක්ත වේ. හිමවත් පෙදෙස් සෞම්‍ය ගුණයෙන් සමන්විත වෙයි. එහෙයින් ඒ ඒ තන්හි උපන් ඖෂධ වර්ග ඒ ඒ ගුණයෙන් යුක්ත වනු ඇත. මේ අයුරින් ඉන් අනෙක් වන, උපවනයන්හි උපන් ඖෂධ ද හේතු විසින් ද, සෘතු ආදීන්ගෙන් ද ඒ ඒ ස්ථාන, කාල ගුණ අනුව වියඬ දනවයි.

6. ඒ තත්ත්ව සලකා පවිත්‍රව, සුමනස්කව, මනා දිනයන්හි දී උදය වරුවෙහි හිරුට මුහුණ ලා උතුරු දිශා ගත ඖෂධ ද්‍රව්‍ය රැස් කර ගන්නේ යි.

වර්ජනීය ඖෂධ ග්‍රහණය:-

හුඹස්, කුත්සික කැලි-කසලාදිය ලන ප්‍රදේශ, ආනුපභූමි (දිය සිරාව සහිත බිම්) සොහොන්, කර මැටි බිම්, මාර්ග යනාදී ස්ථානයන්හි උපදනා ඖෂධ වර්ග ද, කෘමි, අග්නි, හිම ආදියෙන් විපත් වන ඖෂධ ද යෝග්‍ය සඳහා නොගත යුතු වේ.

ද්‍රව්‍ය මාන ක්‍රමය:-

1. ආර්ද්‍ර අමු ද්‍රව්‍ය කිරීමෙහිදී ගුණක = වියලි ද්‍රව්‍ය බර මෙන් දෙගුණයක් ගත යුතු වේ. එහෙත් රසකිඳු, කෙළිඳු, වංආපල, පුහුල්, භාතාවාරිය, අභවගන්ධා, සහවරි, ශතපුෂ්පා, ප්‍රසාරණී යන ද්‍රව්‍ය අමුව ගත යුතු වුව ද, දෙගුණයක් ගත යුතු නොවේ. නිම්බ, පටෝල, කේතකී, බලා, හිංගු, ඉන්දිවර = නිල් උපුල්, පුනර්නවා, මාංස, නාගබලා, ගුගුලු යන ද්‍රව්‍යයන්ගේ ගැනීම ද ඒ නියමයට අනුව වේ. එහෙත් වූර්ණය කළ යුතු අවස්ථාවන්හි දී මෙම ද්‍රව්‍ය ද වියලා ගත යුතු වේ.

2. ගුණාවෙහි පටන් කුඩාව දක්වා ද්‍රව, ආර්ද්‍ර, ශුෂ්ක ද්‍රව්‍යයන්ගේ මැනීමේ ක්‍රමයෙහි වෙනසක් සිදු නොකෙරේ. (ගුණ, මාෂ, කෝල, අක්ෂ, ශුක්ති යන ලෙසින් කුඩාව යි.) එහෙයින් ජල ආදී ද්‍රව වර්ග ද, එකෙණෙහි උදුරා ගත් අමු ද්‍රව්‍ය ද, වියලි ද්‍රව්‍ය ද පූර්වෝක්ත මැනුම්වලින් කිරීමෙහිදී ද, මැනීමෙහිදී ද ද්විගුණ කිරීමක් අවශ්‍ය නොවේ.
3. ප්‍රස්ථයෙහි පටන් තුලාව දක්වා ද්‍රව, ආර්ද්‍ර ද්‍රව්‍ය දෙගුණයක් ගත යුතු ය; හෙවත් වියලි ද්‍රව්‍ය ප්‍රස්ථ 1 ක් යෙදේ නම්, අමු ද්‍රව්‍යය ප්‍රස්ථ 2 ක්ද, ද්‍රව වර්ග ප්‍රස්ථ 2 ක් ද යන අයුරිනි. මෙහි ලා, සැලකිය යුත්තේ කිරීමෙන් මිස මැනීමෙන් නොවේ.
4. තුලාවේ සිට ඉහළට ද්‍රව, ආර්ද්‍ර, ශුෂ්ක ද්‍රව්‍යයන්ගේ මාන ක්‍රමය සමාන වේ. හෙවත් ද්‍රව, ආර්ද්‍ර, ශුෂ්ක ද්‍රව්‍ය දෙගුණ කිරීමක් අවශ්‍ය නොවේ. මේ නියමය ඝෘත, තෙල, සාධනයෙහිදී බෙහෙවින් අනුගමනය කරණු උචිත වේ.
5. කුඩව, මානිකා, තුලා,පල යන වචන ව්‍යවහාරයෙන් ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය නියමිත තන්හි විශේෂ නිර්දේශයක් යෝග්‍යයෙහි නොවේ නම් දෙගුණ කිරීමක් අනවශ්‍ය වේ. දන්තී ඝෘතයෙහි කුඩව වචනය සඳහා දෙබරක් ගත යුතු යැයි නිර්දේශිතය. ඉන් අන් තැන ද්විගුණත්වය අපේක්ෂා නොකෙරේ.
6. ගිතෙල්, සීනි, ජල, මධු, තෙල, දුග්ධ, ආසව, නාරිකේලජල යන ද්‍රව්‍ය විෂයෙහි කුඩව මානය නියමිත තන්හි පල අටකින් සමන්විත කුඩවය ප්‍රයෝග කළ යුතු ය. (ඒ සඳහා පලම ලකුණු කළ මැනුම් භාජන භාවිත කරණු උචිත වේ.) එය ද්විගුණ කළ යුතු නොවේ.

සංලක්ෂ්‍යය:-

1. විලද තම්බායත් වතුර, තැඹිලි වතුර, ගෝ මුත්‍ර, ජලය, කාඩි,
පල 32 කින් ප්‍රස්ථ 1 යි. = නැලි 1 (ග්‍රෑම්ස් 1920 යි)
2. කොල, පොතු ආදිය කොටා මිරිකා ගත් ස්වරසය
පල 16 කින් ප්‍රස්ථ 1 යි. = නැලි 1 (ග්‍රෑම්ස් 960 යි)
3. ගෝ දුග්ධ (ගවාදීන්ගේ කිරි)
පල 30 කින් ප්‍රස්ථ 1 යි. = නැලි 1 (ග්‍රෑම්ස් 1800 යි)
4. දධි
පල 25 කින් ප්‍රස්ථ 1 යි. = නැලි 1 (ග්‍රෑම්ස් 1500 යි)
5. ගුඩ

පල 18 කින් ප්‍රස්ථ 1 යි. = නැලි 1 (ග්‍රෑම්ස් 1080) යි
 මෙහි ලා, පල ශබ්දය යොදනුයේ කිරා ගැනීම
 සඳහා යි.
 පොදුව පල 16ක් ප්‍රස්ථ 1ක් වේ.
 ශරාවය=පල 8 කි.

ශරාව ශබ්දය ග්‍රන්ථාන්තරයෙහි සේර් = සේරු ශබ්දයෙන් ප්‍රකාශ වුව ද, රාත්තල් දෙකේ = සේරුව නොවේ.
 හිංදි, බෙංගාලි වෛද්‍ය ග්‍රන්ථයන්හි ශරාවය සඳහා යෙදෙනුයේ ද සේර් යන වචනයයි. එය රාත්තල් 1 ට
 සමාන වේ. (රාත්තල් 2 ට ද සේර් යන වචනය ව්‍යවහාරයෙහි යෙදේ.) පරිශීෂ්ටයෙහි බලන්න.

1. දේවදාර ප්‍රස්ථ 1 = පල 16 = ශරාව (සේර) 2.
2. තල තෙල් ප්‍රස්ථ 1 = පල 32 = ශරාව (සේර) 2. (තල තෙල් ද්‍රව පදාර්ථයක් හෙයිනි)
3. අමු ද්‍රව්‍ය ප්‍රස්ථ 1 = පල 32 යන ක්‍රමය නිදසුන් සඳහා වේ.

ගුණාවේ සිට කුඩවය දක්වා මෙසේ දෙගුණ නොවේ :-

1. ගිතෙල් මාෂ 1 ක් ද, පිප්පලි මාෂ 1 ක් ද යනු කියු කල එය රක්තිකා 8= මාෂයක් වේ. එහි දී ගිතෙල්
 මාෂයක් සඳහා රක්තිකා 16 ක් ගත යුතු නොවේ.

2. කුඩව, මානිකා, තුලා, පල යන වචන යෙදුනු තන්හි දෙගුණ කිරීම අනවශ්‍ය ය.

ගිතෙල් තුලා 1 = පල 100 = ශරාව (සේර්) 12 1/2 යි.
 දේවදාර තුලා 1 = පල 100 = ශරාව (සේර්) 12 1/2 යි.
 තලතෙල් පල 16, තිප්පිලි පල 16 (දෙගුණ නොවේ.)
 ගිතෙල් කුඩව 1 = පල 4 යි. =
 තිප්පිලි කුඩව 1 = පල 4 යි. =
 නිර්දේශයක් ඇති තන්හි පමණක් දෙගුණ කළ හැකි වේ. දන්ති සෘතයෙහි මෙනි.

(භෞෂජ්‍ය රත්නාවලි. විනෝදලාල් සේන්, සංස්කරණය. පිටු 8 - 10 වංග භාෂා)

3. ගිතෙල්, සීනි, ජලය, මීපැණි, තෙල, කිරි, ආසව , කාඩි, නාරිකේලජල, මේවා පල 8 = කුඩව 1 යි.
 මේ පරිභාෂා නියමය නිත්‍ය නොවේ. අවස්ථා විශේෂයෙන් වෙනස් වේ. “ අනිත්‍යා පරිභාෂෙයං යථා
 දර්ශන මුඛ්‍යතෙ”

(භෞෂජ්‍ය රත්නාවලි විනෝදලාල් සේන්.)

යෝග ගුණ භීතත්වය :-

1. වර්ෂයකට වඩා ශක්තියක් නොපවත්නා තද්‍රූප (හුදු) ද්‍රව්‍යයන්හි ශක්තිය වර්ෂයකින් භීත වේ.

2. ලඝුපාක ඔෂධීන්ගේ හෙවත් යව, ගෝධුම, තිල, මාෂ ආදීන්ගේ වීයඝීය වර්ෂයකින් පිරිහෙයි.
3. වූර්ණ සංස්කරණ මාස ද්වයකින් හීන වීයඝීයත්වයට භාවමාත්‍ර වශයෙන් පැමිණේ. (මාස 3 කින් පමණ ය යි භාරතීය භෞෂ්‍යතත්වය කියයි.) තාලිසාදි වූර්ණය මෙනි. භාවමාත්‍ර යනු එක් ප්‍රමාණයකින් යෝගයෙහි ශක්තිය හීන වීම යි. සම්පූර්ණයෙන් ගුන හීනත්වයක් නොවේ. එහෙත් ද්‍රව්‍ය සම්භාරයෙන් යෞගික වූර්ණය එසේ ගුණ හීන නොවේ. ලවණ භාස්කර වූර්ණය මෙනි.
4. ගුටිකා, ලේභ සංස්කරණයන්ගේ ශක්තිය වර්ෂයකින් පිරිහේ. විජයාදි ගුටිකාව මෙනි. එහෙත් ඇතැම් ලේභ වර්ග විරකාලයක් වුව ද ශක්තියෙන් යුක්ත වේ. එය එසේ වුව ද, කිසියම් ගුණයකින් උගත වනු ඇත.
5. සෘත, තෛල සංස්කරණ සිවු මසකින් ගුණ හීන වේ. එහෙත් වර්ෂයකින් පසුව වුව ද ශක්තිය පවතින සෘත තෛල කල්පනා ඇත්තේ වේ. එය එසේ වුව ද යම්කිසි ශක්තියක් අඩු වේ. වර්ෂා කාලයෙහි නිර්මාණය කරන ලද්දේ ද එසේ වනු ඇත.
6. ආසවාදි සන්ධාන වර්ග ද, ධාත්‍ර, රස සංස්කරණ යෝග සහ දේශීය, රසයුක්ත ගුලි ද පුරාණ වූ කල්හි ද ගුණයෙන් යුක්ත වේ.

ඖෂධ ප්‍රයෝග කාලය :-

1. විශේෂයෙන් ස්වරසාදි කෂාය සංස්කරණ ප්‍රභාතයෙහි = අලුයම යෙදීම සාමාන්‍යයෙන් පොදු නියමය වේ.
2. එහෙත් රෝග තත්වයන් අනුව සකසා ගත් යෝග යොදනු ලබන කාල පංචකයක් සම්මතයෙහි පවතී.
 1. සුයෙඝ්ඛාදයෙන් අනතුරුව ද,
 2. දහවල් භෝජන සමයයෙහි ද,
 3. සන්ධ්‍යා භෝජන කාලයෙහිද,
 4. නිති නිතිද,
 5. ආහාර රහිතව රාත්‍රියෙහිද යනුවෙනි.
1. පිත්ත උත්කල්පයෙහි විරේකය ද, කඵෝල්බණයෙහි වමනය ද, ලේඛන කාර්යය ද උදෙසා සුයෙඝ්ඛාදයෙන් අනතුරුව ඖෂධ ප්‍රයෝග කටයුතු වේ.
2. අපාන වාතය කුපිත කල ද, අරුවියෙහි ද රුවිජනක දහවල් භෝජනය සමග ඔසු යෙදිය යුතු වේ. සමාන වාත කෝපයෙහි දී ද, මන්දාග්නියෙහි අග්නි දීපනය සඳහා ද බොදුන් මැද දී ඖෂධ යෙදිය යුතු වේ.
ව්‍යාන වාතය කුපිත කල භොජනාන්තයෙහි ද, හික්කා, ආක්ෂේප, කම්ප යන රෝගෝපද්‍රවයන්හි ද බොදුනෙන් පෙර සහ අන්තයෙහි ඖෂධ ප්‍රයෝග කළ යුතු වේ.
3. ස්වරහංග, මුක්තව, කණ්ඨ ගත රෝග අවස්ථා සහිත උදාන වාත කෝපයෙහි දී සන්ධ්‍යා භෝජනයෙහි ආහාර පිඩක් පිඩක් අතර දී ඖෂධ යෙදිය යුතු වේ.

4. පිපාසා, වමන, විෂාවස්ථා යන උපද්‍රවයන්හි දී ආහාර පාන සමග නිති නිති (විටින්විට) ඖෂධ යොදනු යෝග්‍ය වේ.
5. උෂ්ණවස්තු රෝගයන්හි ද, ලේඛන, වාංභණ කායරීයන්හි ද ආහාර විරහිතව ඖෂධ යෙදිය යුතු වේ.
6. එහෙත් මේ නියමය විකල්ප වේ. අතිපාතික අවස්ථාවන්හි දී ශීඝ්‍ර ප්‍රතික්‍රියා පිළියෙල යෙදිය යුතු වේ. අතිපාතික යනු ඇට සම්පූර්ණයෙන් බිඳී ගිය අවස්ථාව ය. (සු.නි. 15. අ 11 - අස්ථි නිශ්ලේෂණ හින්තං, හවති වෛ.ශ:සි:)

7. වරක මතානුකූලව:-

1. අහක්ත = උදෑසන හිස්බඩ බෙහෙත් වැළඳීම,
2. ප්‍රාක්හක්ත = ඖෂධ වළඳා ඉක්බිතිව ආහාර ගැනීම හෙවත් ආහාර ගැනීමට ආසන්නයෙහිදී ම බෙහෙත් ගැනීම.
3. අධෝහක්ත = ආහාරගත් ඉක්මණින් බෙහෙත් වැළඳීම,
4. මධ්‍යහක්ත = ආහාර කොටසක් වළඳා ඉක්බිති බෙහෙත් බී යලි ආහාර ගැනීම,
5. අන්තරාහක්ත = උදය සවස ආහාර ද්වය මධ්‍යයෙහි බෙහෙත් වැළඳීම,
6. සහක්ත = ආහාර සමග බෙහෙත් වැළඳීම.
7. සාමුද්ග = හික්කාදියෙහිදී කෂාය අවලේභ සංස්කරණ ලඝු අල්ප ආහාරයාගේ ආදි අන්ත දෙක අතර වැළඳීම.
8. සග්‍රාස = ආහාර පිඬු අතර, තබා ඖෂධ වැළඳීම යන විධි ද ප්‍රකටව පවතී.

ඖෂධ සංරක්ෂණ නියමය:-

1. හෙෂජ්‍යා කල්පනා සඳහා ගනු ලබන අමු ද්‍රව්‍ය මනාව වියලා හොඳින් ආවරණය කළ පවිත්‍ර භාජනවල හෝ ගෝනි මලු ආදියෙහි අහුරා වාතාශ්‍රයෙන් තොරව තැන්පත් කළ යුතු ය. සෙනෙහෙකොළ, සුදුලූනු, වදකහ, ඉඟුරු වැනි ද්‍රව්‍ය ආලෝකයෙන් සහ තද සූර්‍ය කිරණින් ගුණ හීන බවට පත් වේ. ලවණ වර්ග ජලය ඇද ගන්නා හෙයින් සම්පූර්ණ රුද්ධ භාජනයන්හි තැන්පත් කළ යුතු වේ.
2. විෂ ද්‍රව්‍ය අනෙක් ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් වෙන් කොට භාජනයන්හි ලා, රක්ත වර්ණ ලේබල් වල ද්‍රව්‍යනාම සඳහන් කොට අලවා ආරක්ෂා සහිතව තැබිය යුතු ය.
3. පිළියෙල කළ යෝග්‍ය පවිත්‍ර රුද්ධ භාජනයන්හි ලා, නාම සහිත ලේබල් අලවා, ගුණ හීන වන කාලය හෝ යෝග්‍ය පිළියෙල කළ වකවානුව සඳහන් කළ යුතු ය.

ගෛෂ්‍ය කල්පනා පරිභාෂාව

රෝග උපද්‍රව ප්‍රශ්මනය සඳහා ප්‍රයෝග කරන ද්‍රව්‍යයන් හෝ යෝග්‍යයන් ගෛෂ්‍යය යනුවෙන් සැලකේ. එහි සංස්කරණ ක්‍රම කල්පනා යන නමින් ගැනේ. එයින් ද්‍රව්‍යයන්හි පවත්නා රස, ගුණ, වීර්‍ය, විපාක, ශක්ති යන අවස්ථාවන්ගේ යථායෝග්‍ය සංයෝගය අවස්ථානුකූලව උපදී.

1. කෂාය සංස්කරණ විධි පසෙකි:-

1. ස්වරස (කෂාය) :-

- I. කෘමිහක්ෂණ ආදී හේතු විසින් දුෂිත නො වූ, එකෙණෙහි ලබාගත් අමු ද්‍රව්‍ය පවිත්‍ර කොට සියුම්ව කොටා, වස්ත්‍ර කැබැල්ලක ලා අතින් හෝ යන්ත්‍රයෙන් මිරිකා ගන්නේ ස්වරස නම්.

මාත්‍රාව:- අඩපලං 1කි. - (මි:ලි: 30යි.)

- II. අමුද්‍රව්‍ය අභාවයෙහිදී චූර්ණකොට ගත් වියලි ද්‍රව්‍ය කුඩව 1 ක් හා දිය කුඩව 2ක් සමග භාජනයක බහා දිවැයක් පෙහනුව තබා මිරිකා ගන්නේ ද ස්වරස ගණයෙහි වැටේ.

මාත්‍රාව:-පලං 1කි- (මි:ලි: 60 යි.)

- III. වියලි ද්‍රව්‍ය භාග 1 ක් හා ජල භාග 8 ක් යොදා පාදාවශේෂකොට (4-1 ට) සිඳුවා ගන්නේ ද ස්වරස නම්.

මාත්‍රාව: -පලං 1කි- (මි:ලි: 60 යි.)

(I) පුටපාක ස්වරස: -

යෝග්‍යන් සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය පවිත්‍ර කොට ජලය ලා, සියුම්ව අඹරා ගලියක් තනා අඹ, නුග, ඇත්දෙමට, එරඹු යන වර්ගයක පත්‍රයන්ගෙන් ඔතා හුයකින් බැඳිය යුතු ය. ඉක්බිතිව ඊමත අඟුල් 1 ක් 2 ක් පමණ වන සේ. (තිරිඟු පිටි ගා) මැටි ආලේපකොට, ගිනි අඟුරු යට තබා අංගාර වර්ණය වන තෙක් දවා ගන්නේ ය. පසුව මැටි සහ එතුම් පත්‍ර ඉවත් කොට යෝග්‍ය මිරිකා පෙරා ගත යුතු යි.

අතිසාරයෙහි ශෝශානක සහ කුටජ පුටපාක මෙනි.

මාත්‍රාව :-පලං 1කි - (මි:ලි: 60 යි.)

ප්‍රක්ෂේපය: - මී පැණි කර්ෂ 1 කි - (මි:ලි: 15 යි.)

(II) දෝලාපාක ස්වරස: -

නියමිත ද්‍රව්‍ය පවිත්‍ර කොට, සියුම්ව කොටා, පොට්ටනි බැඳ දෝලා යන්ත්‍රයෙන් ස්වේද දී හෝ තම්බා හෝ ගෙන මිරිකා ගන්නේ යි. යෝග්‍ය යුක්ත පොට්ටනිය දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ලූ ද්‍රව්‍යට ඉහළින් සිටින සේ යොදා ගිනි දීම ස්වේද දීම වේ. පොට්ටනිය ද්‍රව්‍යෙහි ගිල්වා ගිනි දීම පාක තැම්බීම යනුවෙන් සැලැකේ. තලා අඹරාගත් ද්‍රව්‍යයන් කඩ උන්නේ තබා තම්බා ගැනීම ද දෝලාපාක විධියේ තව ද අවස්ථාවකි. දේශීය විකිත්සා ක්‍රමයන්හි එන දළ අනුපාත සංස්කරණ මෙනි.

2. කල්ක කෂාය:-

අමු ද්‍රව්‍ය පවිත්‍රකොට ජලය සමග හෝ වියලි ද්‍රව්‍ය සුණුකොට, දියෙන් හෝ අඹරා ගන්නේ කල්ක නම්.

මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1 කි. (ග්‍රෑ: 15 යි.)

ප්‍රක්ෂේපය:- මී පැණි, ගිතෙල් කලතෙල් ආදිය කල්කය මෙන් දෙගුණයක් ද, සීනී, ගුඩ ආදිය සමභාගව ද යෙදිය යුතු වේ. ද්‍රව්‍ය සිව් ගුණයකි.

3. ක්වාච් = ගෘත කෂාය :-

- I. පවිත්‍රකොට සිනිදුව කපා කොටා ගත් ද්‍රව්‍ය පලං 1 ක්, (ග්‍රෑ: 60) ක් දිය සොළොස් - 16 ගුණයක්ලා මට්ටි හෝ ලෝහ බඳුනක මෘදු අග්නියෙන් අෂ්ටමාංශාවශේෂ (8 - 10) කොට සිඳුවා පෙරා ගන්නේ ක්වාච් කෂාය නම් වේ.
- II. ක්වාච්‍ය ද්‍රව්‍ය පලං 1 ක් (ග්‍රෑ: 60 ක්) ජලය අට පතක (ලී: 1.920) ලා, පෙර පරිදි පත 1 (මී: ලී: 240) ට සිඳුවා ගැනීම ද ව්‍යවහාර ක්‍රමය වේ. ජීවරයෙහි පඤ්චතික්තකෂාය මෙනි.
- III. දිය ද්‍රෝණද්‍රව්‍යකට යෝජිත ද්‍රව්‍ය තුලාවක් ලා, චතුර්භාගාවශේෂ කොට (4 -1 ට) සිඳුවා ගන්නේ ද ක්වාච් විධියකි. ඒ අනුව, මෘදු ද්‍රව්‍ය විෂයෙහි සිව්ගුණයක් ද කඨින ද්‍රව්‍ය සඳහා අට ගුණයක් ද අත්‍යර්ථකඨින ද්‍රව්‍යයන්හි සොළොස් ගුණයක් ද ජලය යොදනු ව පරිභාෂාව අවස්ථාව සලසා තිබේ. මේ ක්‍රම තෙල, සාත, සන්ධාන (= අරිෂ්ට ආසව) නිර්මාණය සඳහා උපයෝගී වේ.

මාත්‍රාව: - පලං 1 කි. (මී:ලී: 60 යි.)

විශේෂය:- උත්තම මාත්‍රාව පලං 1 කි. (මී:ලී: 60 යි.)

මධ්‍යම ,, අක්ෂ 3 කි. (මී: ලී: 45 යි.)

හීන ,, අර්ධ පලං 1 කි. (මී: ලී: 30 යි.)

ප්‍රක්ෂේපය:- වාතජ රෝගයන්හි දී සීනි 1/4 - මී පැණි 1/16 යි. }
 පිත්තජ රෝගයන්හි දී සීනි 1/8 - මී පැණි 1/8 යි. } ක්වාච්‍යෙන්.
 කළුජ රෝගයන්හි දී සීනි 1/16 - මීපැණි 1/4 යි. }

සුදුසුරු, ශෝධිත ගුණ්‍ය, ලවණ, ක්ෂාර, ශෝධිත හිංගු, ශෝධිත ශිලාජනු, ත්‍රිකටු ආදිය අවශ්‍යයෙන් ශාණ 1යි. (ග්‍රෑ: 4) කිරි, ගිතෙල්, ගුඩ, තෙල්, මුත්‍ර කර්ෂ 1 කි. (ග්‍රෑ: 15 යි) චූර්ණ ආදිය කර්ෂ 1 කි. (ග්‍රෑ: 15 යි.)

(I) ප්‍රමථ්‍යා කෂාය:-

යෝජිත ද්‍රව්‍ය පලං 1 ක් මනාසේ ජලයෙන් අඹරා දිය අට පලමක් ලා, චතුර්භාගාවශේෂ කොට සිඳුවා නිවා පෙරා ගත්තේ ප්‍රමථ්‍යා නම්.

මාත්‍රාව:- පලං 2කි. (මි:ලි: 120 යි.)

ප්‍රක්ෂේපය:- මධු, ගුඩ ආදිය වේ.

මාත්‍රාව :- පෙර පරිදි ය. රක්තාතීසාරයෙහි මුස්තකෙන්ද්‍රව්‍යවාදි ප්‍රමථ්‍යාව මෙනි.

(II) ක්ෂීර කෂාය -

යෝගයෙහි නිර්දේශිත ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය මෙන් අටගුණයක් කිරි ද, කිරි මෙන් සිව්ගුණයක් දිය ද ලා, චතුර්භාගාවශේෂ වන තෙක් සිඳුවා පෙරා ගනුයේ වේ.

යෝජිත ද්‍රව්‍ය පලං 1 - ද්‍රව්‍ය පලං 1 යි. (ග්‍රෑ: 60 යි.)

කිරි පලං 8 - කිරි පත 2 යි. (මි:ලි: 480යි.)

ජලය පලං 32- ජලය පත 8 යි-ශේෂය පත 2යි(ලි:1.920 මි:ලි:480 ව.)

සුළුපස්මුල් කිරි කෂාය (ක්ෂීර පාකය) මෙනි.

(III) ස්වණී සන්තීර කෂාය - තැඹිලි දිය කෂාය: -

1. ජලය වෙනුවට තැඹිලි හෝ නිල්පොල්වැවර දිය හෝ යොදා ක්වාච පරිදි සිඳි කරණයේ යි.
2. තැඹිලි (හෝ නිල්පොල්) වැවරයෙහි ඇස්ස කපා මඳක් දිය ඉවත් කොට අඹරා ගත් හෝ උරගා ගත් ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ලා, පියන් පත වසා රාත්‍රියක් පින්තෙහි තබා උදය කලතා පෙරා ගත්තේ ද තැඹිලි කෂාය ක්‍රමයකි.

(IV) වාලු කෂාය: -

යෝජිත ද්‍රව්‍ය සමඟ ගෙන මනාව කොටා සියුම් රෙදි කඩක ලිහිල්ව පොට්ටනි බැඳ වතුර පත 8 ක් ලූ භාජනයක බහා එය හිල් කළ පොල්කටුවකින් වසා පත 2 ට සිඳුවිය යුතු ය. එහි දී ගහකින් හෝ ඔයකින් ගත් පවිත්‍ර දෝරවැලි මීටක් පමණ ගිනියම් වනතෙක් කබලෙන් බැඳ හිල් පොල්කටුවෙන් කෂාය සැලියට සලන්නේ ය. එපරිදි පත 8 - 2 ට සිඳුවා ගනු ක්‍රමය යි.

විශේෂය:-වාලු කෂාය සැකැස්මෙහි ගිනියම් කළ වැලි කෂාය සිඳෙන අවස්ථාවෙහි ලීම ද, කෂාය නියමිත ප්‍රමාණයට සිඳගත් පසු ලීම ද ව්‍යවහාරික ක්‍රම වෙති. (පරිශීෂ්ටය බලන්න)

උණු දිය:-

ජලය අටෙන් එකට හෝ දෙකෙන් එකට හෝ හතරෙන් එකට සිඳුවා ගැනීමෙන් සිද්ධි දායක උණු ජලය ලබාගත හැකිය.

ෂඩම්භ පානය:-

සැවැන්න මුල්, පැපිලිය, කලාදුරු, වියලි ඉඟුරු, සුදුහඳුන් පානීය ක්‍රමයෙන් සාදා සිසිල් කර ගැනීම.

පානීය යුෂ:-

චූර්ණ කල ද්‍රව්‍ය පලම් 01

ජලය පලම් 64 අඩකට සිඳුවා පෙරා ගැනීම

යවාගු (කැඳ) :-

ද්‍රව්‍ය පලම් 04

ජලය පලම් 64

අඩකට සිඳුවා පෙරාගැනීම.

සහල් භාග 01, ජලය භාග 06, යොදා උකුවන තුරු සිඳුවා ගැනීම.

මණ්ඩ (කැඳ වතුර) :-

සහල් පලම් 04, ජලය 32 දෙගුණයක් දමා පිස පෙරා ගැනීම. එයට වියලි ඉඟුරු, සවිඳ ලුනු චූර්ණය දමා ගත යුතු ය.

වාට්‍ය මණ්ඩය :-

පොතු හා නිවුඩු හළ යව සහලින් සෑදූ මණ්ඩය මෙනම් වේ. මෙය පානයෙන් සෙම් පිත් නැසේ. රත්පිත් සංසිදේ. ගෙළ රෝගවලට හිත යි.

ලාජ මණ්ඩ (පොරි කැඳ) :-

බැඳි සහලින් හෝ විලඳින් සෑදූ මණ්ඩය මෙනම් වේ. එය පානයෙන් සෙම්පිත් දුරුවේ. මල බැදේ. පිපාසය හා උණ නසයි.

යුෂ විධි :-

බෙහෙත් ද්‍රව්‍ය පලම් 1ක් කල්ක පදමට අඹරා එය ජලය නැලී එකක බහා වියලා ඉඟුරු නිෂ්පිලි කලං 1 ½ බැගින් සුනු කර දමා සිඳුවා යුෂය සාදන්න.

4.හිම = ශීත කෂාය: -

මනාව චූර්ණකොට ගත් ද්‍රව්‍ය පලං 1 (ග්‍රෑ: 60) ක් දිය පලං 6 (මී: ලී: 360) ක් සමග මැටි හෝ වීදුරු බඳුනක බහා රාත්‍රියක් තබා මිරිකා පෙරා ගන්නේ වේ. මේ අරබයා ජලය අට පලමක් යෙදිය යුතු ය යි ද ග්‍රන්ථාන්තරයෙහි සඳහන් වේ.

මාත්‍රාව :- පලං 2 කි. (මී: ලී: 120)

ප්‍රක්ෂේපය:- සීනි, මී පැණි, සුකිරි ආදිය යි.ශීත වියඹ, සුගන්ධිත ද්‍රව්‍ය යෝග්‍යත් බෙහෙවින් හිම කෂාය සංස්කරණයෙහි යෙදෙනු විශේෂත්වයකි.

(තැම්බීමේදී එම ද්‍රව්‍යයන්ගේ වාෂ්පශීලී තෙල වාෂ්පාකාරයෙන් පිටවන හෙයිනි.) රක්ත පිත්තයෙහි ධාන්‍යකාදී හිම කෂාය මෙනි.

5. එාණ්ට කෂාය:-

I. ඉතා සිනිඳුව වූර්ණ කොටගත් ද්‍රව්‍ය පලං 1 (ග්‍රෑ:60) ක් මැටි බඳුනක බහා එයට, අඩක් සිඳුවා ගත් (අර්ධශාක) උෂ්ණ ජලය කුඩවයක් ලා, දෙලොස් පැයක් වසා තබා පෙරා යන්නේ වේ. වූර්ණ ද්‍රව්‍ය යනු ද මෙයට නමකි.

මාත්‍රාව :-

පලං2 කි. (මී: ලී: 120)

ප්‍රක්ෂේපය :-

සීනි, මී පැණි, සුකිරි, ආදිය ද, සාත, ක්ෂීර, තෙල, මුත්‍ර ආදිය ද වේ.

මාත්‍රාව :-

ක්වාචයෙහි මෙනි. ජීවරාදියෙහි ආමිරාදි එාණ්ටය සේ ය.

II. වූර්ණ ද්‍රව්‍ය භාග 1 ක් හා අර්ධ ශාක උෂ්ණ ජලය භාග 8 ක් සමග මැටි බඳුනක බහා සම්පූර්ණ රාත්‍රියක් තබා (පසුදා) උදය පෙරා ගන්නේ ද එාණ්ට ගණයෙහි ලා සැලැකේ.

III. මන්ඵය: -

මනාව කුඩුකොට ගත් ද්‍රව්‍ය පලං 1 ක් (ග්‍රෑ:60ක්) සිහිල් දිය පලං 4 (මී: ලී: 240) ක බහා යෝග්‍ය පරිදි මන්ඵනය කොට (කලතා) පෙරා ගන්නේයි. මදාත්‍යයෙහි බර්ජුර මන්ඵය මෙනි .

IV. පානීය: -

වූර්ණකොට ගත් ද්‍රව්‍ය පලං 1 ක් (ග්‍රෑ:60 ක්) ජලය පලං 64 ක්හි (ලී: 3.840 ක) බහා අර්ධාවශේෂ කොට (64-32=1-1/2 ට) සිඳුවා සිහිල් කොට ගන්නේ පානීය නමි. ජීවරාදියෙහි ෂඩ්ඛගපානීය මෙනි.

V. ජේයාව :-

ෂඩ්ඛගපානීය සිද්ධ කරන අයුරින් සකසා ගන්නේ වේ.
ද්‍රව්‍ය පලං 1 යි. (ග්‍රෑ: 60යි)
ජලය පලං 64 යි. (ලී: 3.840 යි)

විශේෂත්වය :-

මෙහි දී ලාජා - විලඳ එකතු කිරීම සිදු වේ. (පරිශීෂ්ටය බලන්න) යව, මුංපියලී, බැඳි සහල් යන ද්‍රව්‍ය ද ජේයා සංස්කරණ යෙහි යෙදේ.

6. වූර්ණය:-

අවිවේන් වියලා හෝ වර්ෂා සෘතුවෙහිදී කබලෙන් බැද ගත් හෝ ද්‍රව්‍ය මනාව කොටා (හෝ අඹරා) පෙතේරයෙන් හලා ගත් සියුම් කුඩු, වූර්ණය යනුවෙන් සැලැකේ. ක්ෂේද යනු ද මෙයට නමකි.

156 - වූර්ණ බණ්ඩය බලන්න.

මාත්‍රාව :-

කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ: 15 යි)

ප්‍රක්ෂේපය:-

ගුඩ වූර්ණ ප්‍රමාණය හා සමච ද, ශර්කරා වූර්ණය මෙන් දෙගුණයක් ද විය යුතු ය. ලේභය සඳහා මධු, සෘත, තෙල, වූර්ණය මෙන් දෙගුණයක් ද පානය උදෙසා තෝය, ක්ෂීර, මද්‍ය, මුත්‍ර, සිච් ගුණයක් ද යෙදිය යුතු ය.

7. භාවනා :-

- I. වූර්ණ කොට ගත් ද්‍රව්‍ය යෝග්‍ය නිර්දේශිත ද්‍රව්‍යන් වූර්ණ ප්‍රමාණය වැසෙන තෙක් බහා දඟවල අවිවේනීද, රාත්‍රියෙහි පින්තෙහි ද, තබා වියලා ගත යුතු වේ. දින නියමයක් නො දැක්වූ කල, දින 7 ක් ඒ සඳහා යෙදිය යුතු ය.
- II. භාවනා යුක්ත ඇඹරීම නම්, වූර්ණය වැසෙන තෙක් ද්‍රව්‍ය හෝ ද්‍රව්‍යන් හුදුව හෝ වෙන් වෙන්ව හෝ බහා සිඳෙන තෙක් අඹරා (පේෂණයකර) ගැනීමයි.
- III. ක්වාථයෙන් භාවනා දිය යුතු කල භාවනා කටයුතු වූර්ණය හා සමග සමාන භාගයක් ක්වාථ්‍ය ද්‍රව්‍ය ගෙන එයට අටගුණයක් ජලය ලා එකභාගාවශේෂ වන තෙක් (8-1 ට) සිඳුවා ක්වාථ්‍ය සකසා ගත යුතු වේ. මේ අයුරින් පිළියෙල කොට ගන්නේ භාවනා වූර්ණ නම් වේ.
- IV. ලවණ, ක්ෂාර, ලෞහ හස්මය, මණ්ඩුර හස්මය ආදිය විශේෂත්වයෙන් යොදාවූර්ණ පරිභාෂා අනුව සංස්කරණය කළ යෝග්‍ය ද මේ ගණයෙහි වැටේ. භාස්කර ලවණය, පුනර්නවා මණ්ඩුරය මෙනි.

8. ක්ෂාර නිර්මාණය:-

ක්ෂාර සඳහා නිර්දේශිත ගස්, පැලෑටිවල පංචාංගය දෝෂ වියුක්තව ගෙන කපා, කොටා මනාව වියලා ලෝහ බුදුනක ලා හෝ ගජප්‍රටයකින් හෝ දවා ගත යුතු ය. පසුව එය පෙතේරයෙන් හලා මැටි බදුනක ලා එමෙන් සය (6) ගුණයක් දිය ද යොදා කලතා, රැයක් කබා පසු ද උදැසන ද්‍රව ප්‍රමාණය බේරා පිරිසිඳු රෙදි කඩින් 21 වරක් පෙරන්නේ ය. ඉක්බිතිව එය සිඳෙන තෙක් ගින්නෙන් සිඳුවා ක්ෂාර වූර්ණය ලබා ගත යුතු වේ. සිතප්‍රභ (සිනි අයුරු) ක්ෂාරය යෝග්‍යන් සඳහා යෙදේ.

වක්තව්‍යය:-

ක්ෂාර නිර්මාණය සඳහා දවාගත් ද්‍රව්‍ය අළු ප්‍රමාණය මෙන් අට ගුණයක් ජලය සමග බදුනක ලා, ලී

දණ්ඩකින් මනාව කලතා දින 2-3 ක් නිශ්චලව පැදෙනුව තබා පසුව සතරට නමාගත් රෙදි කඩකින් පෙරන්තේ ය. ඉක්බිතිව පෙරාගත් ජලය යළි ලීප තබා සිඳුවිය යුතු ය. එය අඩක් සිඳුනු පසු ද්‍රවය ධුම්ර වර්ණව තිබේ නම්, නැවත එයට අලුත් ජලය සිඳුනු ප්‍රමාණය ලා ගිනි නොලා සිසිල් වනුව තැබිය යුතු ය. දිනකට පසුව යළි පෙරා ලීප තබා ගිනි දෙන්නේ ය. එයින් සන අවස්ථාවට පැමිණි පාකය අවිච්චි තබා ජලය සිඳෙන තෙක් වියලවා සිතප්‍රභ ක්ෂාරය ලබා ගන්නේ ය. එය වායු නිවාරක පිධානක මේ බෝතල් තැන්පත් කරන්නේ ය.

අෂ්ට ක්ෂාර

දළක් ක්ෂාර, පලාෂ ක්ෂාර. අපාමාර්ග ක්ෂාර, විංචා, (සියඹලා පොතු) ක්ෂාර, අර්ක, තිලක්ෂාර, ස්වර්ජිතාක්ෂාර, යවක්ෂාර (ර.ත.)

රස තරංගිණි 2 අධ්‍යාය පරිභාෂා :-

9. ක්ෂාර වෘක්ෂ - ඔෂධි :-

කුටජ, කැල, අශ්වකර්ණ, පාරිභද්‍ර, බුළු, ඇසළ, බෙලි, වරා, දලුක්, කරල්සැබෝ, පළොල්, කරද, කදලි = අළුකෙසෙල්, රත්නිචුල්, පුතික - කුඹුරු, ඉන්ද්‍රවෘක්ෂ, ආස්ථොත = කටරොළු, හයමාර = කනෝරු, රුක් අත්තන, මිදි, ගුංජා වර්ග, තිත්ත වැටකොලු ,සියඹලා (කරල් පොතු), ඉක්ෂුර = නිරමුල්ලි යනු ක්ෂාර ද්‍රව්‍ය ගණය වේ.

සත්ව කල්පනා :-

ගුඩුවී = රසකිඳු මනාව සෝදා කුඩා කැබලිවලට කපා සියුම් වන සේ කොටා බඳුනක බහන්නේ ය. ඉක්බිතිව ද්‍රව්‍ය මෙන් සිවුගුණයක් ජලය ලා, දෙඅතින් මඩිමින් මිරිකා රොඩු හැර වස්ත්‍රයකින් පෙරා රාත්‍රියක් පැදෙනුව තැබිය යුතු ය. පසුව එහි මතුපිට පවත්නා ද්‍රව කොටස බේරා හැර බඳුන පතුලෙහි පිහිටි පිටි වැනි සත්ව කොටස වියලා ගත යුතු ය.

හුලංකීරිය = අරලොප්පිටි, කිතුල් පිටි ආදිය ද මේ අයුරින් පිළියෙල කෙරේ.

10. ගුටිකා :-

- (I) ගුඩ සීනි, ගුගුලු ආදිය ගින්නෙන් පැසවා, එය ලේභ පදමට ආ කල, එයට යෝජිත ද්‍රව්‍යවූර්ණය ලා මිශ්‍රකොට සිහිල් වූ කල නිර්දේශිත ප්‍රමාණයෙන් ගුලි කොට ගන්නේ ගුටිකා නම්. අවන්ති සිද්ධියෙන් ද, ගුගුලු ආදියෙන් වටිකා පිළියෙල කෙරේ.
- (II) ද්‍රව හෙවත් රසාදිය ද මධු, ගිතෙල් ආදිය ද සමග යෝජිත ද්‍රව්‍ය වූර්ණය ගලෙහි ලා, භාවනා යුක්තව හෝ වියුක්තව හෝ අඹරා ගුලි කොට ගන්නේ ද වටිකා නම්.
- (III) අති සියුම්ව වූර්ණකොට ගත් ඖෂධ යෝග්‍ය ද්‍රවයන් (ස්වරසාදිය) සමග අති සියුම් වන සේ අඹරා නිර්දේශිත මාත්‍රාවෙන් ගුලි කොට ගන්නේ ද ගුලි = ගුටිකා නම්. සීතාරාම ගුලිය මෙනි.

ගුටිකා, වටි ,මොදක ,වටිකා, පිණ්ඩි, ගුඩ, වර්ති යන නාම ගුලි යන්තට පයඝීය ලෙස යෙදේ.

ප්‍රමාණය

ගුවිකා සාධකයෙහි දී,

සීනි වූර්ණය මෙන්	භාග 4 කි.
ගුඩ ,,	භාග 2 කි.
ගුගුල් ,,	භාග 1 කි.
මධු ,,	භාග 1 කි.
කිරි,ස්වරස ආදිය වූර්ණය මෙන්	භාග 2 කි.

මාත්‍රාව

කර්ෂ 1 ක් (ග්‍රෑ: 15ක්) හෝ දෝෂ, වයස් ආදියට අනුරූපව හෝ යෙදිය යුතු ය. රස, විෂ ද්‍රව්‍ය ආදීන්ගෙන් කරනු ලබන සංස්කරණ යෝජිත මාත්‍රාවෙන් ගුවිකා සකසන්නේ ය.

නිදර්ශන:-

පීනසයෙහි	- ව්‍යාජාදි ගුවිකාව,
අර්ශස්හි	- සුරණ වටකය,
ආමචාතයෙහි	- යෝගරාජ ගුගුලුව,
ග්‍රහණ රෝගයෙහි	- මදන මෝදකය,
ස්වරසෙහි	- මාත්‍රාංජ රසය,
අර්ශස් රෝගයෙහි	- බාහුශාල ගුඩ මෙනි.

(IV) වර්ති:-

වර්ති නම් වූර්ණකොට ගත් ඖෂධ යෝගය යෝජිත ද්‍රව්‍යන්ගෙන් අති සියුම් වන සේ අඹරා කරල් මෙන් නිර්දේශිත මාත්‍රාවන් පිළියෙල කිරීම යි.

ඵල වර්ති:-

ගුදයෙහි ගැසීම සඳහා ගුඩ පාක විධියෙන් පිළියෙල වේ.

නේත්‍ර වර්ති:-

ඇසෙහි ගැම උදෙසා සැකැසෙන බෙහෙත් කරල් විශේෂය වේ.

(V) වක්‍රිකා:-

පෙර පරිදි ගුවිකා සඳහා පිළියෙලකර ගත් සැකැසුම යන්ත්‍ර සහායකත්වයෙන් පෙනි අයුරින් නිර්මාණය කිරීම වක්‍රිකා නම්.

අනුපාතය:-

(සාධාරණ) ජල, අර්ක, ක්ෂීර, තක්‍ර, මධු, ඵල රස ආදිය යි.

11. අවලේභ:

ස්වරස ආදිය යලි සිදුවා සන බවට පමුණුවන ලද්දේ අවලේභ නම්. එහි දී ප්‍රක්ෂේපය ලෙස යෝජිත වූර්ණ යෙදීමත්, මධු ,ගුඩ ආදි කාලාපෙක්ෂිත ද්‍රව්‍ය යෙදීමත් සිදු වේ.

(I) ක්වාච කල්පනා අනුව කෂාය සිදු පෙරා යලි සන වන තුරු සිඳුවා ගැනීම ද ,

(II) අවලේභයෙහි වූර්ණය මෙන් සිව්ගුණයක් ද්‍රවය ද, වූර්ණය මෙන් සිව්ගුණයක් සීනි ද, වූර්ණය මෙන් දෙගුණයක් ගුඩ ද යෙදීම සිදු වේ.

පාකය:-

මද ගින්නෙන් සිඳුවා නූල් ඇදෙන පමණට බා නිවා ගන්නේ යි. ඇඟිලි දෙකකින් පාක ද්‍රව්‍යය තද කළ විට අඟුලි රේඛා (අංගුලි මුද්‍රා) පිහිටීම ද පාක ලක්ෂණයකි. ක්ෂය රෝගයෙහි වාසාවලේභය මෙනි. අග්නි සංයෝගයෙන් තොරව ද්‍රව, ද්‍රව්‍යයන් ගලෙහි ලා, අඹරා ගැනීමෙන් ද අවලේභ සංස්කරණ පිළියෙල වේ.

පිත්තජ කාසයෙහි ද්‍රාක්ෂාවලේභය මෙනි.

රසක්‍රියා:-

ක්වාචාදීන් යලි සිඳුවා සන අවස්ථාවට පැමිණවීම රස ක්‍රියා යනුවෙන් සැලකේ. එය ම ලේභ, අවලේභ යන පර්යායයන් ගෙන් ද හැදින්වේ. ද්‍රවරසක්‍රියා ය, සනරසක්‍රියා යනුවෙන් එය දෙපරිදි වේ. ඉන් පැණි පදමට සිඳුවා ගන්නේ ද්‍රවරසක්‍රියා ද, ගුලි කළ හැකි පදමට කකාරා ගන්නේ සනරසක්‍රියා ලෙස ද හැදින්වේ.

- ද්‍රව්‍ය - භාග 1
- ජලය - භාග 16 අෂ්ටාවශේෂ කොට (16 -8) හෝ,
- ද්‍රව්‍ය - භාග 1
- ජලය - භාග 8 චතුර්භාගාවශේෂට කොට (8-4) හෝ සිඳුවා පැණි පදමට ගැනීම එහි ක්‍රමය වේ. එය ඵාණික යනුවෙන් ද සැලැකේ. සන වූ රස ක්‍රියාව ලේභ, අවලේභ, ලෙස ගැනේ. මෙහි ප්‍රක්ෂේපයන් යෙදීම පාක අවස්ථාවට පෙර සිදු කළ යුතු වේ.

මාත්‍රාව

කර්ෂ 1 කි. (ග්‍රෑ: 15 යි)

කිරි, යුෂ වර්ග, කෂාය, ජලය, ඵල රස අනුපාත ලෙස යෙදේ.

12. ඝෘත-තෛල කල්පය :-

ක්වාච, ස්වරස, මාංස රස, ආදි ද්‍රව්‍යන් සමග ඝෘත හෝ තෛල හා ඖෂධ ද්‍රව්‍යයන්ගේ කල්කය යොදා පාක කොට ගනුයේ ඝෘත - තෛල ගණයෙහි ලා සැලැකේ.

එහි ක්වාචය සඳහා,

- ද්‍රව්‍ය - භාග 1
- ජලය -භාග 4

ශේෂය

-භාග 1

හෙවත් චතුර්භාගාවශිෂ්ට කොට ගන්නේ ය. එහෙත්,

මෘදු ද්‍රව්‍ය සඳහා 4 ගුණයක් ද

මධ්‍ය ද්‍රව්‍ය සඳහා 8 ගුණයක් ද

අතිකයීන ද්‍රව්‍ය සඳහා 16 ගුණයක් ද

ජලය යෙදිය යුතු ය යි නියමයෙකි.

සෘත-තෙල නිර්මාණයෙහි දී ද්‍රව්‍ය භාග 16 යි.

සෘත හෝ තෙල භාග 4 යි.

කල්කය භාග 1 යි.

නිර්දේශ නොකළ කල්හි කිරි, තෙලය හා සමභාගව වේ. එහෙත් ඇතැම් යෝග්‍යන්හි දී කිරි, තෙලය මෙන් සිවු ගුණයකි.

ද්‍රව්‍ය නොදැක්වූ කල ජලය ද කල්කය නො දැක්වූ කල අභිෂ්ට (යෝග්‍යට නියමිත) ගණයන් ද ප්‍රයෝග කළ යුතු ය.

පාකය:-

සෘත-තෙල පාකයෙහි මෘදු, මධ්‍ය, බර යන අවස්ථා තුනක් සැලැකේ. පාකයෙහි දී කල්කය ඉටි හා සමානව උපදනා අවස්ථාව මෘදුපාකය වේ. කල්කය විසිරණ නියතීයක් මෙන් පවතින්නේ බර පාකයෙහි දී ය. තෙල - සෘතසුපාක යෙහි දී කල්කය ඇතිලි තුඩින් අඹරණ ලදුයේ වැටී ගැසේ. තෙල ගින්නෙහි ලූ කල විටි, විටි අනුකරණයෙන් ශබ්ද නො නංවයි.

තෙලයෙහි දග්ධපාකය වර්ජනය වේ. ප්‍රයෝගයන් සඳහා අයෝග්‍ය ද වේ.

මෘදුපාක තෙලය, නසා කර්ම සඳහා ද,
මධ්‍යපාක තෙලය, පාන, වස්ති කර්ම සඳහා ද
බර පාක තෙලය, අභ්‍යංග කර්ම සඳහා ද යෙදේ.

මාත්‍රාව:-

පලං 1කි. (මි:ලි: 60 යි) කම්1/2-1 දක්වාය. (මි:ලි: 7.50-15 යි.)

සෘත කල්පනා:-

කල්කය මෙන් සිව්ගුණයක් සෘතය ද සෘතය මෙන් සිව්ගුණයක් ද්‍රව්‍ය ද යොදා සුපාක අවස්ථාව සලකා පිළියෙලකර ගන්නේ සෘත නම්. සෘත පාකයෙ දී ස්නේහපාක ලක්ෂණ සාධාරණ වේ.

13. තෙල මූර්ච්ඡා:-

තෙලයන්හි පවත්නා ගන්ධාදි දෝෂයන් දුරු කරණුවද යෝග්‍ය ශක්තිය තෙලයට වැද ගනුව ද මූර්ච්ඡා විධිය අනුගමනය කරණු ලැබේ.

1. තිල තෙල මූර්ච්ඡා:-

ලෝහ භාජනයක මද ගින්නෙන් තලතෙල් පැසවා නිෂ්පේන භාවයට වත් කල, බා මදක් සිසිල් වූ පසු එයට අඹරාගත් වියලි කහ, වැල්මදට ජලයෙහි දියකොට ක්‍රමයෙන් ලා, පසුව ලොත්, කලාඳුරු, නාලිකා, අරළු, බුළු, නෙල්ලි, වැටකේ මුල්, හිරිවෙර යන ද්‍රව්‍ය අඹරාගත් කල්කය තෙලට යොදන්නේ ය. ඉක්බිතිව

තෙල් මෙන් සිවුගුණයක් ජලය ලා ස්තෝභපාක විධියෙන් මදක් ජලය ශේෂ වන සේ පැසවා, සන් දිනක් නිශ්චලව තබා පෙරා ගත යුතු ය.

2. ඝාත මූර්ච්ඡා :-

අරළු, බුළු, නෙල්ලි, කලාඳුරු අල, වියලි කහ, මාතුලුංග රස, කුඩව 1 (ග්‍රෑ: 240) බැගින් ගෙන ගිතෙල් ප්‍රස්ථ 1 (ග්‍රෑ 960 ක්) ලා, ලෝභ භාජනයක මන්දාග්නියෙන් පෙන රහිත වන තෙක් මූර්ච්ඡා විධියෙන් පැසවා පෙරා ගත යුතු ය. ඉන් ඝාතයෙහි ආම දෝෂාදිය නැසී වියඹවක් භාවය උපදී.

3.ඵරණ්ඩ තෙල මූර්ච්ඡා :-

වැල්මදට, කලාඳුරු අල, කොත්තමල්ලි, තිපල්, ජයන්ති පත්‍ර, හරිවෙර, ඉදිමුල්, නුගඅරළු, වියලි කහ, වෙනිවැල් ගැට, නාලිකා, වැටකේඅරළු, දඬු, කාඩි යන ද්‍රව්‍ය කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ: 15) බැගින් ගෙන කල්ක කොට ඵරඬු තෙල් සේරු 4 ක ලා, මූර්ච්ඡා විධියෙන් සකසා ගත යුතු ය.

4.කටු තෙල - අබතෙල් මූර්ච්ඡා :-

අබතෙල් නිෂ්පේන වන තුරු සිඳුවා මදක් නිවී ගිය පසු, වැල්මදට, වියලි කහ නෙල්ලි, කලාඳුරු, බෙලි පොතු, දෙළුම් ලෙලි, නාමල්රේණු, කළුදුරු, හරිවෙර, නාලිකා, බුළු, කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ:15) බැගින් ගෙන කල්ක කොට තෙල ප්‍රමාණය මෙන් සිව්ගුණයක් ජලය ද සමග මාදු පාකයට පැසවා නිවා පෙරා ගන්නේ ය.

5.නාරිකේල තෙල මූර්ච්ඡා:-

දෙහි ලෙලි, බුලත් නැටි, කළුදුරු, සැවැන්නමුල්, අඹරා තිල තෙල පරිභාෂා අනුව මූර්ච්ඡාකොට ගන්නේ යි.

පොල්තෙල් මූර්ච්ඡා නො ඉවසන තරම් මාදු හෙයින් තෙල් හා සමප්‍රමාණයක් ජලය යොදා මදගින්තෙහි, තෙල් නො දැවෙන සේ ඉතා ප්‍රවේශමින් මූර්ච්ඡාව කටයුතු ය.

සැ:යු:-

ඝාත තෙල පාක සඳහා මූර්ච්ඡා කොට ගත් තෙල යෙදිය යුතුයි. ඝාත- තෙලපාකයන්හි සෑම විට ම මද ගින්න යෙදිය යුතු ය. තික්ෂණග්නියෙන් තෙල ජාතීන්ගේ ප්‍රකෘති ගුණ පවා දැවී යන හෙයිනි.

සන්ධාන කල්පනා

ද්‍රව්‍යයන්හි ද්‍රව්‍යයන් බහා විරකාලයක් තබා සන්ධිත කරන ලදුයේ සන්ධාන නම්. ආසව අරිෂ්ටාදි හේදයෙන් එය විකිත්සා ව්‍යවහාරයෙහි පවතී. ද්‍රව හා ද්‍රව්‍ය බහා ලූ බඳුනෙහි කට වසා මැටි බැඳ කිණ්චිකරණය (සුරාබීජ ඉපදීම) සඳහා තැන්පත්කර තැබීම සන්ධිත කිරීම නම්. එහි දී සාමාන්‍යයෙන් ආසව අරිෂ්ට කල්බය සඳහා පක්ෂයක් හෝ පක්ෂඵයක් හෝ විශේෂ අවස්ථාවන්හි දී නියමිත කාලයක් හෝ පැසීමට (උත්සෙවනයට) තබා පෙරා ගැනීම ක්‍රමය වේ. පූර්වෝක්ත සන්ධාන නිර්මාණය, මද්‍ය, ශුක්තය යි දෙපරිදිය. ඉන් මද්‍යගණයේ සංස්කරණයන්හි මද්‍ය ශක්තියද, ශුක්ත ගණයේ නිර්මාණයන්හි අම්ල ශක්තිය ද පවතී.

1. ආසව:-

නොපැස වූ හෙවත් අපක්ව ඖෂධ ද්‍රව්‍ය ජලය සමග සන්ධානය කොට ගත් මද්‍යය ආසව නම්.

2. අරිෂ්ටය: -

පක්ව ක්වාචයන්ගෙන් සන්ධානය කර ගත් මද්‍යය අරිෂ්ට නම්.

I. පරිහාණාව :-

I. ආසව, අරිෂ්ට නිර්මාණය සඳහා යෝග්‍යයන්හි දක්වන ලද ද්‍රව, ද්‍රව්‍යයන්ගේ පරිමාණය සාධාරණ මිම් ලෙස අනුමත කරනු ලැබේ.

II. එහෙත් ද්‍රව, ද්‍රව්‍යයන් නො දැක්වූ කල

ද්‍රවය	ද්‍රෝණ	1 යි.	(ලී:15.360)
ගුඩ	තුලා	1 යි.	(ග්‍රෑ:6000)
මධු	තුලා	1/2 යි.	(ග්‍රෑ:3000)
ශර්කරා	තුලා	1/2 යි.	(ග්‍රෑ:3000)

ධාතකී, ද්‍රාක්ෂා, චූර්ණ ආදිය දශමාංශකය යි,

III. ආසව, අරිෂ්ට නිර්මාණය සඳහා යොදන භාජන උදෙසා,

1. මැටි භාජන,
2. චීන මැටි භාජන,
3. තේක්ක ලී භාජන යන උපකරණ භාවිත කළ යුතු වේ.

IV. ආසව අරිෂ්ට සැකැසීම සඳහා ප්‍රථම කොට භාජනය සෝදා හැර එහි ධාතකී, කුඹුක්, මාදම් වැනි ද්‍රව්‍යයන් ලා, ප්‍රමාණ වත්ව ජලය යොදා තැම්බිය යුතු ය. එයින් බඳුනෙහි වන කුඩා සිදුරු ඇහිරේ. පසුව අගිල්, කපුරු, සුදුහඳුන්, ජටාමාංස, ගුගුල්, දුම්මල, හොරඉටි යන ද්‍රව්‍ය දවා එහි දුම භාජනයේ ඇතුළතට මනාව වැදෙන සේ තැබිය යුතු ය. එයින් විෂාණුන්ගේ විනාශයක් සිදු වේ. ඉක්බිතිව භාජනයෙහි ඇතුළත ගිතෙල් ගා වියලා ධාතකී, ලෝධිර කල්ක කොට යලි එහි ගා වියලා ගත යුතු

වේ. එයින් භාජනාභාන්තරයෙහි සන්ධාන ජනක අණුන්ගේ ආරක්ෂා ව ද, ක්ෂුද්‍ර ජීවයන්හි වැසීම ද සිදු වේ. තැම්බීම මැටි භාජන සඳහා පමණෙකි.

V. පූර්වෝක්ත අයුරින් සකස් කළ භාජනයට ජලය හෝ ක්වාට්පය හෝ බහා ගුඩාදි මධුර ද්‍රව්‍ය ද්‍රවයෙහි දියකොට පෙරා යොදා ඉක්බිතිව පවිත්‍ර කොට තලා ගත් ධාතකී ආදි සන්ධානීය ද්‍රව්‍යයන් ද, වූර්ණකොට ගත් ප්‍රක්ෂේපය ද දමා මිශ්‍රකොට බඳුන් කට කුඩා දැල් රෙදි ආවරණයකින් වසාතබා පසුව කඩ මැටි බැඳ අවශ්‍යතම හෝ නිර්දේශිත උෂ්ණ ප්‍රමාණය රැකෙන විධි-විධාන අනුව භාජනය තැබිය යුතු වේ. වළැ දැමීම, වී පෙට්ටියෙහි තැබීම යන ක්‍රියා ඉන් අදහස් කරණු ලැබේ.. (වක්තව්‍යය විමසන්න.)

II. මධුර පදාර්ථ යෙදීම: -

1. ආසව, අරිෂ්ට නිර්මාණයෙහි දී යෙදෙන මධුර ද්‍රව්‍ය උනාව හෝ අධිකව හෝ නො යෙදිය යුතු ය. ඉදින් එය අඩුවුව සන්ධානය අම්ලතාවයට යෙයි. අධික වුව සන්ධානයෙහි සුරාබීජ වර්ධනයට බාධා පැමිණේ.
2. එහෙත් යෝග්‍යයන්හි නිර්දේශිත ප්‍රමාණ අනුව සංස්කරණ පිළියෙල කිරීමෙහි දී මධුර ද්‍රව්‍ය යොදන ප්‍රමාණය අවධානයට යොමු කළ යුතු ය.
3. ආසව අරිෂ්ට නිර්මාණයෙන් පසු පෙරා රක්ෂිත කිරීමෙහි දී ද මධුර පදාර්ථ මිශ්‍ර කිරීමේ ක්‍රමයක් පවතී. එය වක්තව්‍යයෙහි දැක්වේ. රක්ෂිත කිරීම නම් බෝතල්හි ඇහිරීම යි.

III. ප්‍රක්ෂේපය: -

1. ආසව අරිෂ්ටයන්හි ප්‍රක්ෂේපය ලෙස යෙදෙන සුගන්ධ හීන ද්‍රව්‍යයන්හි සුක්ෂ්ම වූර්ණය ද, සුගන්ධ ද්‍රව්‍යයන්හි දළ වූර්ණය ද කායබී සිද්ධියෙහි භාවිත කළ යුතු ය.
2. එහෙත් ඇතැම් සුගන්ධ ද්‍රව්‍ය යෙදිය යුත්තේ සන්ධාන නිර්මාණයෙන් පසුව ය. දශමුලාරිෂ්ටයෙහි කස්තුරි මිශ්‍රණය මෙනි. කස්තුරි ප්‍රමාණය සුරාසාරයෙන් (ඇල්කොහොලින්) අමුරා මිශ්‍ර කිරීම ඒ අනුව ප්‍රතිඵලදායී ක්‍රමය වේ.

IV. ස්වර්ණ ප්‍රක්ෂේපය: -

ආසව අරිෂ්ටයන්හි ස්වර්ණ ප්‍රයෝගය ද එක් ප්‍රක්ෂේප ක්‍රමයකි. සාරස්වත අරිෂ්ටයෙහි ස්වර්ණ මිශ්‍රණය මෙනි. එහි ලා,

ස්වර්ණ පත්‍ර යෙදීම,
ස්වර්ණ හස්ම යෙදීම,
ස්වර්ණ ලවණ යෙදීම,
ස්වර්ණ ද්‍රාව (දැත) යෙදීම,

යන ක්‍රම ව්‍යවහාරයෙහි පවතී. එහෙත් එහි දැක්වෙන විධින්ගෙන් ස්වර්ණයෙහි සමයක් යෝග්‍යයක් අරිෂ්ටය හා සිදුවනු දුර්ලභ ය. එහෙයින් රසතරංගිනී නිර්දේශිත අයුරින් සැකැසූ ස්වර්ණ ලවණය සන්ධානය රක්ෂිත කිරීමෙහිදී මිශ්‍රකරනු යෝග්‍ය වේ.

V. ස්වර්ණ ලවණය:-

ශෝධිත ස්වර්ණ පත්‍ර කාව ශරාවයක ලා, ත්‍රිපාදිකා උද්‍රනක තබා සුරාප්‍රදීපයෙන් මදව ගිනි දෙන්නේ ය. පසුව ස්වර්ණ ප්‍රමාණයෙන් 1/4 ක් පමණ වූ සෞරාම්ලය = නයිට්‍රික් ඇසිඩ් මදව මදව එයට ලිය යුතු ය. එකල ස්වර්ණය ද්‍රව බවට පැමිණ සෞරක අම්ලය හා මිශ්‍ර වූ කල එයට 10 ගුණයක් පමණ සෙසන්ධව ලවණ ලා, කුරු ගා රක්ත පිත වන තෙක් ගිනි දී බා නිවා ගත යුතු ය. එයින් හටගත් ස්වර්ණ ලවණය වීදුරු බඳුනක බහා යෝගයන් සඳහා ජලය සමග යෙදිය යුතු වේ.

VI. ලෝහ මිශ්‍රණය:-

ලෝහ මිශ්‍රණය කිරීමක් ඇතැම් ආසව, අරිෂ්ටයන් සමග යෙදේ. ලෝහාසවය කුමාය්‍යාසවය මෙනි. එහි ලා උපයෝගී කරගන්නා ක්‍රම නම්:-

1. ලෝහ වූර්ණය යෙදීම,
2. මණ්ඩුර වූර්ණය යෙදීම,
3. ලෝහ හස්මය යෙදීම,
4. මණ්ඩුර හස්මය යෙදීම, යනු වේ.

එහෙත් එය සන්ධානය හා මනා අයුරින් මිශ්‍ර නොවේ. එහෙයින් ලෝහ දැනය එහි ලා මිශ්‍ර කරනු යෝග්‍ය යි නවා කෘත හස්තයන්ගේ නිගමනය යි.

VII. ලෝහ දැනය: -

ත්‍රිපලා වූර්ණය ලෝහ වූර්ණය හා පාත්‍රයක ලා, ජලය ද මිශ්‍රකොට සත් රැයක් තබන්නේ ය. එයින් පිළියෙල කර ගත් ලෝහ දැනය පෙරා සන්ධාන කාය්‍යියෙහි යොදන්නේ ය.

VIII. ක්‍රමය - නිදර්ශන: -

නිපල් ප්‍රත්‍යාකව තෝලා 10 (ග්‍රෑ: 120) බැගින් ගෙන වතුර සේරු 4 (ලී: 3.840) ක් දමා 4-1 (මී: ලී: 960) ට සිදුවා පෙරා ඊට මණ්ඩුර හස්ම තෝලා 10 (ග්‍රෑ: 120) ක් දමා වසා දින 3 ක් තබා ගන්නේ ය.

IX. ධාතකී පුෂ්ප, මධුක පුෂ්ප ප්‍රයෝගය: -

ආසවාරිෂ්ටයන්හි සන්ධාන ක්‍රියාව ශක්තිමත් කරනුව, මලිත මල් හෝ මිපුප් හෝ සංයෝග කිරීම යෝග්‍යයන්හි නිර්දේශිතව පවතී. එහෙයින් එය පරිභාෂා මාන ක්‍රමය අනුව යෙදිය යුතු වේ. එහෙත් මිපුප්හි මධුර පදාර්ථ ප්‍රමාණයක් අතිරේකව පවත්නා හෙයින් සන්ධානයෙහි මද්‍යාංශ ප්‍රමාණය අධිකව ලබනු අවශ්‍ය නම් මිපුප් ප්‍රයෝගය උචිත වේ.

X. සුරාඛිප (කිණ්ඩ) ප්‍රයෝගය: -

එක් එක් අරිෂ්ටයක් හෝ ආසවයක් සඳහා ඊට ම විශෂ වූ කිණ්ඩ = මුහුන් යෙදිය හැකි ය. එනම් දුක්භාරිෂ්ටය පෙරා ගත් පසු එහි මණ්ඩි කොටස වෙන්කර වේලා ගැනීමෙන් ඊට යෝග්‍ය මුහුන් ලැබේ. දශමුලාරිෂ්ට, පිප්පලාසව ආදිය සඳහා ද එසේ ම ය. සුරාඛිප යනු ආසවාරිෂ්ට සුරාසන්ධානයෙහි දී භාජනයේ අධෝභාගයෙහි පවත්නා මණ්ඩි කොටස වේ. කිණ්ඩ (මුහුන්) යනු ද එයට නමකි. ආසවාරිෂ්ට සන්ධානයේදී එය යෙදීමෙන් සන්ධාන කාය්‍යියෙහි ශක්තිය වැඩේ. ඒ ඒ යෝග්‍යට විශේෂ වූ කිණ්ඩ නො ගතහැකි කල්හි ඊස්ට යෙදීම ද පොදු මුහුන් ක්‍රමයක් වේ.

ඒ අනුව:-

ද්‍රව ද්‍රව්‍ය ද්‍රෝණ 1ක්, (ලී: 15.360 ක්),
කිණිව ප්‍රස්ථ 1 (ග්‍රෑ: 960) ක් හා යොදනු යෝග්‍ය වේ.

එවැනි සන්ධානයක් සඳහා දින 15 - 20 ක් පමණ කාලයක් අවශ්‍ය වේ. එහෙත් එයට ද මධුර ද්‍රව්‍යයන්ගේ යෝග්‍ය ප්‍රමාණය යෙදීම ද අවශ්‍ය තාප පරිමාණය දැනවීම ද කළ යුතු ය.

XI. සන්ධාන භාජන මුඛබන්ධනය :-

ආසවාරිෂ්ට සඳහා සන්ධාන කාර්යයෙහි දී භාජනයෙහි මුඛබන්ධනය ද විශේෂ පරිච්ඡිදයෙන් සහ විද්‍යානුකූලව සිදු කළ යුතුව තිබේ. සන්ධානයට අංගාරිකාමිල වායුව වැනි විෂ වායූන්ගේ පිවිසීමක් විය හැකි හෙයින්, වක්තව්‍යයෙහි එය සඳහන් වේ.

XII. සන්ධාන කාලය: -

ගරත්, හෙමන්ත යන සෘතූ, සන්ධාන කායඝීය සඳහා යෝග්‍ය වේ. එහි දී ස්වාභාවික තාපයේ යෝග්‍ය ප්‍රමාණයක් සන්ධාන කායඝීයට අදාලව ලැබෙන හෙයින්, ඒ අනුව ශීත සෘතුවල දී සන්ධානයට දින 20-25 ක් පමණ කාලය ද, ශ්‍රීෂ්මාදී සෘතූන්හි දී දින 15-20 ක් පමණ කාලය ද යොදනු යෝග්‍ය වේ. එහෙත් ඇතැම් යෝග්‍යන්හි නිර්දේශිත කාලය වෙනස් කරණු නො යෙදේ.

XIII රක්ෂණ කායඝීය:-

ආසව අරිෂ්ට නිර්මාණයෙන් පසු එය මනාව පෙරා බෝතල්වල හෝ බරණිවල ඇහිරීම රක්ෂණ කායඝීය යනුවෙන් සැලකේ. එහි දී එය ධූමිල වර්ණ කාව බෝතල්වල (නිල් හෝ - දුඹුරු පාට) ඇහිරීම ද එහි මූඛිය තදව සහ කාබන් මිශ්‍රිත වායුව නො ඇතුළු වන සේ යෙදීම ද කටයුතු වේ.

වක්තව්‍යය :-

1. අතිශයින් පවිත්‍ර, ක්‍රමානුකූලව සකසා ගත් භාජන ආසව අරිෂ්ට නිර්මාණය සඳහා යොදා ගත යුතු වේ.
2. අරිෂ්ටය සඳහා පිළියෙලකර ගත් ක්වාථය සිසිල් වූ පසු පෙරා ගුඩ, සීනි, මධු, ආදී මධුර ද්‍රව්‍ය එහි දිය කොට නැවත පෙරා සන්ධාන භාජන වලට ලිය යුතු ය.
3. ඉක්බිති රොඩු-කුණු ඉවත්කොට සෝදා වෙලා මැනැවින් කොටා ගත් ධාතකී ආදී සන්ධාන ද්‍රව්‍යයන් ද, තද උණු දියෙන් සෝදා තලාගත් මිදි, මීපුස් ආදිය ද එයට දැමිය යුතු වේ. (මෙහි දී වඩා යෝග්‍ය වනුයේ මිදි තම්බා මර්දනය කොට යෙදීම යි)
4. පරිභාෂාවෙහි නියමිත ප්‍රමාණයෙන් මුහුං යෙදීම ද එහි දී අනුගමනය කළ යුතු වේ.
5. පසුව පවිත්‍ර දණ්ඩකින් හෝ හැන්දකින් සියල්ල මනාව කලතා බඳුනෙහි කට සියුම් දැල් රෙද්දකින් වසා බැඳ, සමශීතෝෂ්ණ පවිත්‍ර ස්ථානයක සන්ධාන බඳුන තැබිය යුතු ය.

6. දිනපතා නියමිත වෙලාවෙහි කඩ වැසුම් හැර දැක්වීම සන්ධානය මන්ථනය කළ යුතු ය. එයින් අරිඡ්ටාසව යෙහි උපදනා කාබන් වායු වර්ග (කාබනික් ඇසිඩ් ගැස්) බැහැර කළ හැකි වේ. ඉදින් ද්‍රවයන් සහිත ප්‍රක්ෂේපයන් බඳුනට ලූ අවස්ථාවෙහි ම කට කඩමැටි බැඳුම් කළහොත්, එහි උපදින කාබනික් වායු, සන්ධානය අම්ලතාවයට යොමු කරන හෙයිනි. එහෙයින් දිනපතා සන්ධාන බඳුනට කණ තබා ඉන් නහනා සුරු, සුරු යන ශබ්දය නවනනා තෙක් දින කීපයක් එය කලතා (මන්ථනය කොට) කට වැසුම් දැමිය යුතු වේ. ඉන් සන්ධානයේ සුරා සාර උපැත්ම යෝග්‍ය ප්‍රමාණයෙන් ඉක්මන් වෙයි. පූර්වෝක්ත කායඝීය සඳහා දින 5 සිට 7 දක්වා කාලයක් ගත වේ.
7. ගිනිකුරක් හෝ පහන් තිරයක් හෝ දල්වා භාජනයේ මුච්චිටට ලං කළ විට ගිනිදළුව නිව්ගියේ නම් සුරාසාර නො පහළ බව දත යුතු ය. ඉදින් ඒ පරීක්ෂණයේ දී ගිනි දළුව නොනිව් මනාව දල්වේ නම් බාහිර වාතය ඇතුළු නො වන සේ වහාම බඳුනෙහි කට කඩමැටි බැඳුම් යොදා සන්ධාන කායඝීයේ අවසානය සඳහා තැබිය යුතු වේ. සුරු සුරු ශබ්දය නැවතීම ද ගිනි දැල්ල මනා සේ දැල්වීම ද කඩමැටි බැඳීමට යෝග්‍ය අවස්ථාව වන්නේ ය.
8. කට කුඩා භාජන සන්ධාන කායඝීය සඳහා අයෝග්‍ය වේ. කට පුළුල් බඳුන් එයට යෝග්‍යය. සන්ධාන ද්‍රව ද්‍රව්‍ය ලූ පසු බඳුනෙහි 1/3 ක් හිස්ව පවත්නා සේ භාජන පිළියෙල කිරීම ද අනුගමනය කළ යුතු ය.
9. සන්ධාන ක්‍රියාරම්භයෙහි දී භාජනයට ක්ෂුද්‍ර ප්‍රාණීන්ගේ පතිතවීම හෝ අපවිත්‍ර ද්‍රව්‍යයන්ගේ වැටීම හෝ වළක්වනු ව සියලු විධි විධාන යෙදිය යුතු වේ.
10. සන්ධාන කාලය නිම වූ පසු ආසව අරිඡ්ට පෙරීමට පෙර එය පවිත්‍ර දැක්වීමක් හෝ හැන්දකින් හෝ මනාව ආලෝචනය කරණු යෙදේ. එසේ නො කළහොත් මිහිරි පදාර්ථ බඳුන් පතුලෙහි මිදී පැවැතිය හැකි ය.
11. ඉක්බිතිව බාහිර වාතාක්‍රමණය හැකිතෙක් අඩුවන අයුරින් සන වස්ත්‍රයකින් පෙරා, සියුම් වූර්ණාදිය ඉවත් කොට සතියක් පමණ කල් පැදෙනු ව තබා යලි පෙරා රක්ෂණය කළ යුතු ය.
12. රක්ෂණයෙහි දී හෙවත් බෝතල්වල ඇහිරීමට පළමු අරිඡ්ටාසවයන්හි මධුරතර භාවය හා යලි අම්ලතාවයට නොයනු පිණිස සීනි මිශ්‍ර කළ යුතු ය. එහි අනුපාතය 8 -1 ප්‍රමාණයට වේ; හෙවත් සන්ධානය රාත්තල් 80 ට සීනි රාත්තල් 10 බැගිනි. ඉන්පසු පෙරා බෝතල්වල අහුරා බාහිර වාතය ඇතුළු නොවන සේ පොරොප්ප සවිකොට සිල් තබනු යෝග්‍ය වේ. බෝතල් මුඩ් ශබ්ද නගා ගැලවී යාම අරිඡ්ටාසව මිශ්‍රණයේ අයෝග්‍යතාවයක් දක්වයි. එහි කාබනික් වායුව (කාබනික් ඇසිඩ්) ඇති වූ හෙයිනි. ඒ අනුව අම්ලත්වය ද එහි උපදී. එහෙයින් ආසව, අරිඡ්ට බෝතල්වලට පිරවීමේ දී බාහිර වාතය එය තුළට නො වදනා සේ කටයුතු යෙදිය යුතු ය.
13. ආසවාරිඡ්ට නිර්මාණය සඳහා ක්ලෝරීන් ආදී රාසායනික ද්‍රව්‍ය මිශ්‍ර කළ ජලය යොදනු අයෝග්‍ය වේ. පවිත්‍ර, උල්පත් ජලය ඒ සඳහා යෙදිය යුතු වේ.
14. මෘතසංඡීවනී සුරාව මෙන් පළමුව සන්ධාන කොට ඉක්බිති වාරුණී යන්ත්‍රයෙන් පෙරා ගන්නා ලද්දේ උත්කෘෂ්ට සුරා වශයෙන් සැලකිය යුතු ය.

15. විශේෂයෙන් ආසවාරිෂ්ට කල්පනා සඳහා ද්‍රව්‍ය, භාජන, සෘතු, ස්ථාන යන මේ සිවු කරුණෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු යි.
16. අරිෂ්ට, ආසවයන් නියමිත සන්ධාන කාලය සම්පූර්ණ වූ වහාම පෙරා ගත යුතු ය. එසේ නොකොට කල්ගත කළහොත් නැවතත් උත්සේවනය ඇරැඹී අම්ලත්වයට පැමිණේ.
17. සෞඛ්‍ය නීති අනුව බෙදාහරිනු ලබන ජලයෙහි අඩංගු ක්ලෝරීන් මාත්‍රාව සන්ධානකාර්යයට බාධක නොවේ. එහෙත් පිවිතුරු ලිං වතුර පෙරා ගැනීම වඩා උචිත ය.

මාත්‍රාව :-

තෝලා 1 - 2 ½ වේ. (ග්‍රෑ: 12- 30)

එය දෙගුණයක් ජලය හා ආභාරයට පසුව ගනු අනුදන්නා ලැබේ. බාල, මධ්‍ය, වෘධ යන අවස්ථා සඳහා මාත්‍රා විකල්පයක් යොදායනු උචිත වේ.

සූරා සන්ධානය :-

පැසවා ගත් අන්තයෙන් -බතින් සන්ධානය කරණ ලදුයේ සූරා නම්, අන්ත සඳහා ශාලි, යව ආදි ධාන්‍ය වර්ග යොදා ගනු ලැබේ.

නිර්දේශිත ජල ප්‍රමාණය හා යෝග කොට ගත් අන්ත, කිණ්ව - (මුහුණ) සමග පෙර පරිදි සන්ධානය කොට පෙරා ගැනීම සාධාරණ ක්‍රියාමාර්ගය වේ.

සන්ධාන කායභීය සඳහා පක්ෂද්වයක් හෝ එයට වැඩි කලක් හෝ යොදා ගැනීම ද ආසවාරිෂ්ට නිර්මාණයෙහි දී දැක්වූ ක්‍රම විධිය ද අනුගමනය කළ යුතු ය.

1. ප්‍රසන්නා:-

සන්ධානය වූ සූරාවෙහි මතුපිට පවත්නා පැහැදිලි ද්‍රව භාගය ප්‍රසන්නා නම්.

2. කාදම්බරී:-

එහි ගාස්භාගය කාදම්බරී සූරා යනුවෙන් ගැනේ.

3. ජගල - මේදක:-

එහි දු යටි කොටස ජගල යනුවෙන් ද, එහි දු යට භාගය මේදක යන නාමයෙනු ද හැඳින්වේ.

4. සූරාබීජ:-

සාධිත සූරාවෙහි මණ්ඩි කොටස හෙවත් මුහුන් භාගය සූරාබීජ යනුවෙන් සැලැකේ. කිණ්ව යනු ද එයට නමකි.

සිදු:-

1. ඉක්ෂුරස වැනි අපක්ව මධුර ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් සන්ධානය කොට ගන්නේ අපක්වරසසිදු (ශීතරසසිදු) නම්.

2. මනාකොට පැසවාගත් මධුර ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් සන්ධාන පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කරන ලදුයේ පක්වරසසිඬු නම් වේ.
3. මෙහි දූ සන්ධාන විධිය ආසව අරිෂ්ට නියමය මෙනි. ප්‍රක්ෂේපය ලෙස කිණ්වයන් යොදනු ලැබේ.

වාරුණි :-

තල්, ඉඳි, නාලිකේර ආදි ඵල හා පුෂ්ප රසයෙන් සන්ධානය කරණ ලදුයේ වාරුණි සුරා නම්. ඉඳි වෘක්ෂයෙහි උපරිභාගය සිදුරු කොට වැහෙන රසය යොදා ද මේ නිර්මාණය සකසනු අනු දන්තා ලැබේ. එහෙත් තල්, පොල් වෘක්ෂ පුෂ්පයෙන් ලබාගන්නා රසය ද වාරුණි සුරා සඳහා උපයෝගී කරගනු ප්‍රකට ය.

සුරා සාරය:-

පරිශීෂ්ටය බලන්න.

ශුක්ත සන්ධානය :-

සුරණ, රාබු යන කන්දමුලයන් ද, කරමර්ද, රම්භා වැනි ඵලයන් ද, පුෂ්ප පත්‍ර ද යොදා රාජිකා හරිදා, ලවණ, ස්නේහ සමග ජලය බහා සන්ධානය කොට ගන්නේ ශුක්ත නම්. එහි ලා අභිෂ්‍රය කිරීම යන ක්‍රමය යෙදේ. ඒ නම් අරිෂ්ට ආසව සන්ධානය මෙන් පැසීමට තැබීම යි. එයින් ශුක්තය අම්ල බවට පැමිණි විනාශට මදාය ලෙස සැලැකේ. ඉක්ෂුරස, දම් ගෙඩි ආදියක් ජලය සමග මැටි භාජනයක ලා කට කඩවැසුම් බැඳ අව්වෙහි තබන්නේ ය. එය අම්ල තාවයට වත් පසු පෙරා, යළි මැටි බඳුනක ලා කඩ මැටි බැඳ සන්ධානය සඳහා තබන්නේ ය. දින 45 - 60 ක් පමණ කාලයක් එයට යෙදිය යුතු ය. එයින් ද සිරිකා = විනාකිරි සන්ධානය වේ. චූක්‍ර යනු ද එයට නමකි.

ගුඩ ශුක්තය :-

උක් හකුරු දියකොට ගත් ජලය සමග තෙල, ලවණ, කන්දමුල ඵලාදිය යොදා සන්ධානය කරණ ලදුයේ යි.

ඉක්ෂු ශුක්තය :-

උක් රස යොදා පෙර පරිදි සකසා ගන්නේ යි. එ පරිදි මිදිඵල රස යොදා මෘද්විකා ශුක්තය පිළියෙල කළ හැකි වේ.

කාඤ්ඡික :-

1. උඳු (කුල්මාෂ), ධාන්‍ය (රක්තශාලී) ආදියෙහි මණ්ඩය හෙවත් බත්භුළු රහිත කැඳ පෙරා, ජලය සමග පෙර පරිදි සන්ධානය කරන ලදුයේ වේ.
2. සහල්, ජලයෙන් සිද්ධකොට හෙවත් කැඳ පිස පෙරා එමෙන් තෙගුණයක් ජලය සමග මැටි බඳුනක කට කඩ වැසුම් බැඳ සත් දිනක් සන්ධානයට තබා අම්ල රස යුක්ත වූ කල පෙරා ගන්නේ ද වේ.
3. මණ්ඩ විරහිතව ධාන්‍ය යොදා ශුක්ත පරිභාෂා අනුව සකසා ගන්නේ ධාන්‍යාම්ල යනුවෙන් ගැනේ.
4. රසසංස්කරණයන්හි නිර්දේශට විශේෂ කාංචිකයෝ ද වෙති.

සංලක්ෂ්‍යය:-

කාචිය :-

කුරුඳු පොතු, ගම්මිරිස්, එන්සහල්, වසාවාසි, විලඳ, සුදුලුහුනු, ඉඟුරු, නිප්පිලි කලං 1 යි මද්විය

10 (ග්‍රෑ: 7.5 බැගින් ගෙන තලා, නැවුම් බඳුනක ලා, උණු දිය පත 8 (ලී: 1.920) ක් වත්කොට මැටි බැඳ ලීප අළුයට හෝ වී අටුවෙහි (වී මැද) හෝ දින 7ක් තබා පෙරා ගන්නේ යි.

තුෂාම්බු හෝ පක්ව යව :-

1. පොතු සහිත අමු යව හෝ ජලය හා යොදා ශුක්ත පරිභාෂාවෙන් සකසා ගන්නේ තුෂාම්බු (තුෂෝදක) යනුවෙන් ගැනෙයි.
2. පොතු රහිත පැසුනු යවධාන්‍යයෙන් පෙර පරිදි පිළියෙල කර ගන්නේ සෞචීර නම් වේ.
3. යව, කොටා සය ගුණයක් ජලය සමග මැටි බඳුනක කට කඩවැසුම් ලා අභිෂ්‍රය කොට පෙරා ගන්නේ ද තුෂෝදක වේ.
4. යව වෙනුවට ගොදුම (තිරිඟු) ඇට ද මේ කායඝීය සඳහා යොදා ගනු ලැබේ.

සෞචීර:-

පොතු රහිත යව හෝ ගෝදුම හෝ තම්බා හෝ අමුවෙන් හෝ තුෂාම්බු සංස්කරණ විධියෙන් සන්ධානය කොට ගන්නේ වේ.

ආරනාල:-

පොතු රහිත ගෝදුම ධාන්‍යයෙන් සකසා ගන්නේ යි.

සංඛාකීය:-

රාබු, අබකොල යොදා ශුක්ත පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කර ගනු ලැබේ.

දේශීය බස්න ක්‍රමය:-

පොල් රා, දෙහි ඇඹුල්, ඉඟුරු යුෂ, කිතුල් පැණි හෝ පොල් පැණි, ආදිය සංයෝගය කොට පුහුල් ගෙඩියක් තුළ හෝ නැවුම් බඳුනෙකිහි ලා වසා තැබීමෙන් කෙරෙන සන්ධාන විශේෂයකි. එයට යෝගයන්හි නිර්දේශිත ප්‍රක්ෂේපය ද යොදනු ලැබේ. සන්ධාන කාලය යෝගයෙහි උක්ත අයුරෙනි.

නාරිකේලාසව:-

ජලය වෙනුවට තැඹිලි වතුර හෝ නිල් කුරුම්බා වතුර හෝ යොදා සෙසු ඖෂධ වූර්ණ හා සන්ධාන ද්‍රව්‍ය සංයෝග කොට කෙරෙනුයේ නාරිකේලාසව නම්.

ආ:ඖ:සං: 2 කොටසෙහි නාරිකේලාසවය ඇතුළත් වේ. පොල් විස්තරයෙහි බලන්න.

ඇකුවා - ටින්ක්චර්ස් - ලික්විඩ් එක්ස්ට්‍රැක්ට්ස් - සහ ක්වාච්

ඖෂධ ද්‍රව සාර ගණය(AQUAS)

1. සුරා (මද්‍ය) ආසව:- ව.ක. 2 අධ්‍යාය . 6 පද්‍යය.

ජීව්‍යක ගෙඩි සුරා මණ්ඩයෙහි බහා රැයක් තබා ඉන්පසු සුරා මණ්ඩයෙන් ම අඹරා ඊට දිය කර පෙරා ගන්නා ලද සුරාසවය අරුවී, කාස, පාණේඩු, ක්ෂය, රෝගයන්හි වමනය සඳහා මාත්‍රානුසාරයෙන් පානය කරවන්නේ ය.

2. මිශ්‍රයා ද්‍රව සාරය. (Aq: Anethi Co.)

සංයෝගය :-

ශතපුෂ්ප තෙලය	20 මි:ලී:
සුරා (90%)	600 මි:ලී:
පරිස්ථරුත ජල	1000 මි:ලී:

ප්‍රයෝගය:-

ආමාශය ආන්ත්‍රික කලා ශාන්තකර ය. ආමපාවක, රුවක ක්‍රියා දනවයි. උදරශූල නාශක ශක්තියෙන් ද ගර්භාශය සංකොච ක්‍රියාවෙන් ද යුක්ත වේ.

මාත්‍රාව :- බින්දු 5 - 15 දක්වා වේ.

3. ත්වක් ද්‍රව සාරය. (Aqua: Cinnamomi Conc.)

සංයෝගය :-

ත්වක් තෙලය	2
සුරා සාරය (90%)	60
වාරුණි පාන (පරිස්ථරුත) ජල	100

ප්‍රයෝගය:-

පූර්වෝක්ත ගුණයන් හා සමානව ක්‍රියා කෙරේ. අතිරේකව එය ශෝෂක ගුණයෙන් යුක්ත වේ. එහෙයින් විසුචිකා, අතීසාර ආදී ආන්ත්‍රික ප්‍රදාහ යුක්ත අවස්ථාවන්හි දී ප්‍රයෝග කරනු ලැබේ.

මාත්‍රාව :- බින්දු 5 - 15 දක්වා වේ.

4. පුදිනා ද්‍රව සාරය. (Aqua Menthae Piperitae Conc.)

සංයෝගය :-

පුදින තෙලය	2
සුරා සාරය (90%)	60
වාරුණිපාන ජලය	100

ප්‍රයෝගය:-

අග්නිමාන්ද්‍ය නාශක යි. ආම පාවක යි.

මාත්‍රාව :- බින්දු 5 - 15 දක්වා වේ.

5. අජමෝදා ද්‍රව සාරය. (Aqua. Ajwan or Pthychotis)

සංයෝගය :-

අජමෝදා තෙලය	2
සුරාසාර (90%)	60
වාරුණි පාන ජලය	100

ප්‍රයෝගය:-

ආධිමාන, උද්ගාර, ආම අවස්ථා නසයි. කෘමීරෝග අවස්ථාවනට ද යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව :- බින්දු 5 - 15 දක්වා වේ.

6. කර්ජුර සාරය:- (Aqua Camphar)

සංයෝගය :-

කර්ජුර	1
සුරාසාර (90%)	2
වාරුණි පාන ජලය	100

ප්‍රයෝගය:-

අන්ත්‍ර ශූල නාශක ය. ආම පාවක ය. සර්ම කාරක ය. ජීවරයනට ද හිත වේ.

මාත්‍රාව :- අචුන්ස 1/2 - 1 දක්වා වේ.

ඖෂධ සාර ගණය

1. හිංගු සාරය. (Tinc. Asafoetida)

සංයෝගය :-

හිංගු	2	
සුරා සාරය (70%)	10	
ශෝධිත ජලය	15	(අවශ්‍ය ප්‍රමාණය)

ප්‍රයෝගය:-

ආමපාවක ය; මලබද්ධිහාරක ය; උදර ශූල නාශක ය.

මාත්‍රාව :- බින්දු 30 - 60 දක්වා වේ.

2. මාංසි සංයෝග සාරය. (Tinc. Veleriana Co.)

සංයෝගය :-

මාංසි මූර්ණය	200
ජාතීඵල තෙලය	3
නිම්බු තෙලය	2
තනු ඇමෝනියා ද්‍රාවක	100
සුරා සාරය (60%)	1000
ශෝධිත ජලය	5

ප්‍රයෝගය:-

නාඩික්‍රියා අවසාදකත්වය දනවයි අපස්මාර ගණයේ රෝග සඳහා භිතවති.

මාත්‍රාව :- බින්දු 30 - 60 දක්වා වේ.

3. ශුණ්ඨි සාරය. (Tinc. Zingiberis)

සංයෝගය :-

තනු වර්ගය	1. ශුණ්ඨි සත්වය	5
	සුරා සාරය (90%)	10
සාන්ද්‍ර වර්ගය	2. ශුණ්ඨි සාරය	20
	සුරා සාරය	100

ප්‍රයෝගය:-

අග්නි වර්ධක වේ. ආම පාවක ය.

මාත්‍රාව :- සාන්ද්‍රය. බින්දු 5 -10 යි. - තනු බිංදු 30-60 යි.

4. විෂනින්ද්‍රක සාරය. (Tinc. Nux Vomica)

සංයෝගය :-

විෂනින්ද්‍රක තරල සාරය	83.4
සුරා සාරය (90%)	500
වාරුණි පාන ජලය	1000

ප්‍රයෝගය:-

විෂ ද්‍රව්‍යයකි. එහෙයින් අධික මාත්‍රාව මාරක වේ.

මාත්‍රාව :- බින්දු 5 - 30 දක්වා වේ.

5. අභිචේන සාරය. (Tinc. Opii)

සංයෝගය :-

- අභිචේන 200
- සුරාසාර (90%)
- ශෝධිත ජලය
- මිශ්‍රණය මෝපින් 10% ක් යෙදෙන අයුරිනි.

ප්‍රයෝගය:-

අභිචේන ද විෂ ද්‍රව්‍යයකි. එහෙයින් එහි අධික මාත්‍රාව මාරක වේ. අජීර්ණ, විසුචිකා, අතීසාර රෝග වලට පක්චාවස්ථාවෙහි යෝග කළ හැකි ය. පුරාණ කාසයට මනා ය. නාඩික්‍රියා අවසාදය කෙරෙයි. නිද්‍රා කාරක, ශාන්ත කාරක ද වනු ඇත.

මාත්‍රාව :- බින්දු 5 - 30 දක්වා වේ.

6. එලා සාර සංයෝගය:- (Tinc. Cardamom Co.)

සංයෝගය :-

- එලා බීජ 14
- ජීරක 14
- ත්වක් 28
- කොච්චිල් 7
- ග්ලසරින්, 50 මි:ලී:
- සුරාසාර (60%) 1000.

ප්‍රයෝගය:-

ආම පාවකය;අග්නි වර්ධක වේ.

මාත්‍රාව :- බින්දු 30 -60 දක්වා වේ.

7. කර්පුර සාර සංයෝගය:- (Tinc. Comphor Co)

සංයෝගය :-

- අභිචේන සාරය 50
- බෙන්ෂොයික් ඇසිඩ් 5
- කර්පුර 3
- ශුල්ඵා තෙලය 3
- සුරාසාර (60%) 1000.

ප්‍රයෝගය:-

ආම පාවක වේ; හෘත් උත්තේජකය; සර්ම කාරක ය; ජීවරස්න ය; පුරාතණ කාසය සඳහා මනා ය. කළුනිසාරක දවේ.

මාත්‍රාව :- බින්දු 30 -60 දක්වා වේ.

8. ලඟුන සාරය (Tinc. Garlic)

ප්‍රයෝගය:-

විසබිජ නාශකය; ආධිමාන හර ය; අග්නිමාන්ද්‍රය, පුරාතණ කාසය, සුනිකා රෝග අවස්ථා සඳහා යෙදේ.

මාත්‍රාව: - බින්දු 30 - 60 යි.

9. ගුල්ගුලු සාරය. (Tinc. Guggul)

ප්‍රයෝගය:-

සර්මකාරක, මුත්‍රකාරක ශක්තියෙන් යුක්ත වේ. ආමවාත, වාතරක්ත, වාතරෝග අවස්ථා සඳහා ද ප්‍රයෝග කෙරේ.

මාත්‍රාව: - බින්දු 30 - 60 දක්වා.

10. අජ්වන් සාරය. (Tinc. Ajwan)

ප්‍රයෝගය:-

අග්නිමාන්ද්‍රය, කෘමි රෝග, අජීර්ණ, ආධිමාන නසයි.

මාත්‍රාව: - බින්දු 30 - 60 යි.

11. චිරතා සාරය. (Tinc. Chirata)

ප්‍රයෝගය:-

විෂමජීවර නාශක වේ. පුරාතණ ජීවර, කාමලා, අග්නිමාන්ද්‍රය, යනාදී රෝග අවස්ථා සඳහා ද මනා ය.

මාත්‍රාව: - බින්දු 30 - 60 දක්වා වේ.

12. කුෂ්ඨ සාරය. (Tinc. Kusta)

ප්‍රයෝගය:-

කම්පනිවාරක වේ. කළුනිසාරක ද වනු ඇත. කාස, ශ්වාස, රාජයක්ෂ්මා, ගලරෝග, චුස්චුස රෝග සඳහා යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව: - බින්දු 5 - 30 දක්වා වේ.

13. කනක සාරය. (Tinc. Kanaka)

ප්‍රයෝගය:-

කම්ප නිවාරක වේ.

මාත්‍රාව: - බින්දු 5 - 30 දක්වා වේ.

ඖෂධකරලසාර ගණය.

1. සංස්කරණය:- යෂ්ටිමධු කරලසාරය

යෂ්ටිමධු චූර්ණය (පොතු හැර)	1000
මෝහිනී = ක්ලොරොපෝම් ද්‍රවය	
සුරා සාරය = 90% ඇල්කොහොල්	යෝග්‍ය ප්‍රමාණය

ප්‍රයෝගය:-

නේත්‍ර රෝගයන්ට හිතවති; බලකාරක ය; වර්ණකාරක ය; ශුක්‍ර ජනක ය; කේශය ය; පිත්ත, වාත රක්ත රෝග නසයි. වරණශෝථ, විෂ, වමනය, තෘෂ්ණා, ශ්ලානි යන උපද්‍රවයන්ට යෝග්‍ය වේ. ක්ෂය, ශෝෂ රෝගයන්ට ද ප්‍රත්‍යක්ෂ ය.

මාත්‍රාව:- බින්දු 10 - 30 දක්වා වේ.

2. ස්වර්ණපත්‍රී කරල සාරය:-

සංස්කරණය -

ස්වර්ණපත්‍රී = සෙනෙහෙකොළ චූර්ණය	1000	(ග්‍රෑ:)
ධාන්‍යක තෙලය	6	(මි:ලී:)
සුරාසාර (90%)	250	(මි:ලී:)
මෝහිනී ද්‍රවය (ක්ලොරොපෝම්) මිශ්‍ර		
වාරුණි පාත ජලය යෝග්‍ය ප්‍රමාණය, එනම්:	1000	(මි:ලී:)

ප්‍රයෝගය:-

මල හේදකය. අග්නිමාදාය දුරු කෙරේ. යකාන්දාලායුදරය, ප්ලීහොදර, බද්ධ ගුදය, අජීර්ණය, විෂමජීවරය, කාමලා, පාණ්ඩු යන රෝගයන්ට යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව:- බින්දු 30 - 60 දක්වා වේ.

3. ධාන්‍යක කරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

විසලි කොත්තමල්ලි බීජයන්ගෙන් කරල සාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල වේ.

ප්‍රයෝගය:-

මූත්‍රකාරක ය, අග්නිවර්ධකය, ආමපාවක ය, ජීවර නසයි. ත්‍රිදෝෂ නාශකය. තෘෂ්ණා දාහ, වමන, ශ්වාස, කාස, අර්ශස්, කෘමි යන රෝගෝපද්‍රව නාශක ද වේ.

මාත්‍රාව:- ඩිඊම් 1/2 - 1 දක්වා වේ.

4. ගුඩුච්චි තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

රසකිද දඩුයෙන් තරල සාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල වන්නේ යි.

ප්‍රයෝගය:-

ත්‍රිදෝෂස්ත ය, මූත්‍රකාරක ය, ජීවරසන ය, අග්නිදීපක ය, කුෂ්ඨ, කාමලා, පාණ්ඩු, වාතරක්ත, කෘමි යන රෝගාවස්ථාවනට ද යෝග්‍ය වේ. ප්‍රදර, සෝමරෝග, මේභ යන රෝගයනට ද හිතවතී. ආම, තෘථ, දහ, කාස, හික්කා, වමන යන උපද්‍රවයනට ද ප්‍රයෝග කරණු ලැබේ.

මාත්‍රාව:- ඩිඊම් 1/2 - 1 යි.

5. සප්තපර්ණි තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වියලි රුක්අත්තන පොතු වලින් තරල සාර නිර්මාණ විධි අනුව පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

චරණ, ශ්ලේෂ්මවාත රෝග, කුෂ්ඨ, ඇස්රෝග, කෘමිරෝග නාශක ය. ශ්වාස, ගුල්ම, ශූල යන උපද්‍රව දුරු කෙරේ. විෂම ජීවරයට ද යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව:- ඩිඊම් 1/2 - 1 යි.

6. තුලසී තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වියලි මදුරු තලා පැලෑටියෙන් පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

හෘද්‍ය ය; උෂ්ණ ය, දාහය පිත්තය වඩයි. කුෂ්ඨ, මූත්‍රකෘච්ඡර, ඇස්රෝග, පාර්ශ්වරූපා සහ කළුවාත රෝග අවස්ථා නසයි. තව ද විෂමජීවරයට ද, කළුප කාසයට ද යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව:- ඩිඊම් 1/2 - 1 යි.

7. කිරාතනික්ත තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වියලි වල් බිංකොහොඹ පැලෑටියෙන් තරලසාර පරිභාෂා අනුව සකස් කරනු ලැබේ.

ප්‍රයෝගය:-

සන්නිපාත ජීවරය, ශ්වාස, කළුපිත්තජ අවස්ථා, රක්තරෝග, දාහ, කාස, ශෝථ, තෘට්, කුෂ්ඨ, විෂමජීවර, චරණ, කෘමීරෝගාවස්ථාවනට ද යෝග්‍ය වේ. මලධ්වංසක ය. බාලක රෝග සඳහා ද හිතවත් වේ.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/2 - 1 යි.

8. පර්පටක තරල සාරය

සංස්කරණය:-

වියලි පත්පාඨගම් පැලෑටියෙන් තරල සාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල වේ.

ප්‍රයෝගය:-

පිත්තාස්රරෝග, කළුජීවර, කළුපිත්තජීවර, නසයි. භ්‍රම, තෘෂ්ණා, දාහ, අරුවි, ශ්ලානි මද යන උපද්‍රව ද දුරු කෙරේ.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/2 - 1 යි.

9. ධන්වයාස තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වැල්කසඹිලියා පැලෑටියෙන් තරලසාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කරනු ලැබේ. (වැල්කසඹිලියා ප්‍රතිනිධිය යි.)

ප්‍රයෝගය:-

කළුජ රෝග, මේද, මද, භ්‍රම, පිත්තාස්ර, කුෂ්ඨ, කාස, තෘෂ්ණ, විසර්ප, වාතරක්ත, විෂමජීවර යන රෝගොපද්‍රව නසයි ශ්ලේෂ්ම පිත්ත, ඡර්දි, දාහ යන උපද්‍රව අවස්ථා ද ශමනය කෙරේ.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/2 - 1 යි.

10. භුනිම්බ තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

බිංකොහොඹ පැලෑටියෙන් සකස් කරනු ලැබේ

ප්‍රයෝගය:-

විෂම ජීවරය, ආධිමානය, යකාන්රෝග සඳහා යෝග්‍ය වේ. තික්ත ය, සාරක ය, කෘමීඝන ය, අග්නි වර්ධක ය. පාණ්ඩු, ශ්වාස යනා දී උපද්‍රවයන් ද නසයි.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/2 - 1 දක්වා වේ.

11. මඤ්චිෂ්ඨා තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වියලි වැල් මදටිය වැලින් තරල සාර පරිභාෂා අනුව සකස් කරනු ලැබේ.

ප්‍රයෝගය:-

ස්වර කාරක, වර්ණකාරක වේ. ශ්ලේෂ්මජ රෝග අවස්ථා නසයි. යෝනි, අක්ෂි, කර්ණ රුජාවනට යෝග වේ. රක්තාතිසාර, කුෂ්ඨ, වාතරක්ත, විසර්ප. වර්ණ, මේභ යන රෝගයනට හිතවත් ය. ශෝඨස්න ය, මුත්‍ර කාරකය.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/2 - 1 දක්වා වේ.

12. නිම්බන්වක් තරල සාරය:- වියලි කොහොඹ පොතු වලින් තරලසාර විධියෙන් සකස් කෙරේ.

13. වෙනිවැල් තරල සාරය :- වියලි වෙනිවැල් වලින් තරලසාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කෙරේ.

14. ශාරිබා තරල සාරය:- වියලි ඉරමුසු වලින් තරලසාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කෙරේ.

15. බිල්ව තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වියලි බෙලි මද වලින් තරල සාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

වාතශ්ලේෂ්ම නාශක ය. ග්‍රාහී ය, අග්නි වර්ධක ය, බලය ය, ආමපාවක ය. වමනනාශක ය, ග්‍රහණ-අතීසාර- අචීර්ණ යන රෝගයනට ශ්‍රේෂ්ඨ ය. මුත්‍රකාරක ද ජීවරස්න ද වේ.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/2 - 1 දක්වා වේ.

16. කුටජ තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වියලි කෙළිඳ පොතු වලින් පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

දිපන, තික්ත ග්‍රාහී, ගුණයෙන් යුක්ත වේ. අර්ශස්, අතීසාර, පිත්තාස්, කළු රෝගයනට යෝග්‍ය වනු ඇත. තෘෂ්ණා, ආමදෝෂ, කුෂ්ඨ ජලිහාමය, කෘමි රෝග යන අවස්ථාවනට ද මනා ය.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/2 - 1 දක්වා වේ.

17. ලෝධිර තරල සාරය :-

සංස්කරණය:-

ලොන් වලින් කරල සාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

ග්‍රාහී ය, ලඝු ය. නෙත්‍රරෝගයනට යෝග්‍ය වේ. රක්ත පිත්ත, අස්ථිරෝග, ජීවරාතීසාර, ශෝෂ යන රෝග උදෙසා ද මනා ය. තෘෂ්ණා, හුම, අරෝවක, විෂ යන උපද්‍රවයනට ද සුදුසු ය.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/2 - 1 දක්වා වේ.

18. අර්කමුල තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වියලි එළවරා මුල්පොතු වලින් පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

වාත, කුෂ්ඨ, කණ්ඩු, විෂාවස්ථා, වරණ, ප්ලීහ, ගුල්ම, අර්ශස්, ශ්ලේෂ්මෝදර, ශකාත්කෘමි රෝග ශාන්ත කෙරේ. කාසශ්වාස රෝගාවස්ථා සඳහා ද යෝග්‍ය ය. ශ්ලේෂ්ම භාරක ය.

මාත්‍රාව:- බින්දු 5 - 30යි.

19. දශමුල තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

බෙලිමුල්, මීදි මුල්, පළොල් මුල්, ඇත්දෙමට මුල්, තොටිල මුල්, ශාලපර්ණි පාශ්නිපර්ණි, බටුමුල්, කටුවැල්බටු, ගොකටු යන ද්‍රව්‍යයන්ගේ සමහාග සංයෝගයෙන් තරලසාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල වේ.

ප්‍රයෝගය:-

වාතරෝග අවස්ථා සඳහා විශේෂ වේ. විෂමජීවර, සුනිකාජීවර, චුස්චුස රෝග සඳහා ද යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/2 - 1 දක්වා වේ.

20. අර්ජුන තරල සාරය :-

සංස්කරණය:-

වියලි කුඹුක්පොතු වලින් තරල සාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කළ යුතු ය.

ප්‍රයෝගය:-

හෘද්‍යය, ක්ෂත, ක්ෂය, විෂ, අස්ථිරෝග, මෙද, මේහ, කඵ පිත්ත රෝග නසයි. වරණ ශෝධක ය. පිත්තාස්ථිර අවස්ථා, තෘටි, හග්න යන රෝග අවස්ථාවනට ද යෝග්‍ය වේ. රක්ත ශමනය ද වේ.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/2 - 1 දක්වා වේ.

21. වාසක තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වංඤාපල මුල් පොත වියලා එයින් තරල සාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කළ යුතු ය.

ප්‍රයෝගය:-

ස්වර ප්‍රසාදක ය; කඵපිත්ත, රක්ත දෙෂ නසයි. ශ්වාස, කාස, ජ්වර, ජර්දි, මේහ කුෂ්ඨ යන රෝගවස්ථාවනට ද හිතවත් ය. ක්ෂය රෝගය, අර්ශස්, හෘද්‍රෝගයනට ද ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/ 2 - 1 දක්වා වේ.

22. කණ්ටකාරී තරල සාරය :-

සංස්කරණය:-

වියලි කටුවැල්බටු පැලෑටියෙන් පිළියෙල කළ යුතු ය.

ප්‍රයෝගය:-

අග්නිදීපකය, ආමපාවකය, කාස, ශ්වාස, ජ්වර, කඵවාතජ රෝග, පිතස, පාර්ශව ශූල, කෘමි, හෘද්‍රෝග, ආමදෙෂ, ගුල්ම, ජලිහ රෝග යන රෝග උපද්‍රවයන් උදෙසා යෝග්‍ය වේ. වාත කඵ උල්බන අවස්ථා සඳහා ද මනා ය.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/ 2 - 1 දක්වා වේ.

23 ගොක්ෂුර තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වියලි ගොකටු පැලෑටියෙන් තරල සාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

වස්ති ශෝධක ය, බල්‍ය ය, පුෂ්පටිකාරක ය, අශ්මරී නාශක ය, ප්‍රමේහ, මුත්‍ර කෘච්ඡර, හෘද්‍රෝග, ශ්වාස, කාස, වාතරෝග සඳහා ද යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/ 2 - 1 දක්වා වේ.

24. පුනර්නවා තරල සාරය

සංස්කරණය:-

වියලි සාරණ පැලෑටියෙන් පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

වාතජනකය, ග්‍රාහීය, ශ්ලේෂ්ම, පිත්ත රක්ත රෝග නසයි. සාරක ය, ශෝඨ, රක්ත ප්‍රදර, පාණ්ඩු, පිත්තජ රෝග, හෘද්‍රෝග, ශ්වාස, වාත කඵජරෝග යන අවස්ථාවනට යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව:- ඩර්ම 1/ 2 - 1 දක්වා වේ.

25. කුෂ්ඨ තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

කොට්ටං අලයෙන් තරල සාර පරිභාෂා අනුව සකස් වේ.

ප්‍රයෝගය:-

වාතරක්ක, වාතකළු රොගාවස්ථා ද, විසර්ප, කාස, කුෂ්ඨ යන රෝග ද නසයි.
හික්කා, ජීවර, ශ්වාස, විෂාවස්ථා ද ශාන්ත කෙරේ.

මාත්‍රාව:- බින්දු 5 - 15 දක්වා වේ.

26. සර්පගන්ධා තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වියලි ඒකාවේරිය මුල් වලින් තරල සාර ක්‍රමයෙන් පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

අධික රුධිර පීඩන, අනිද්‍රා, උන්මාද, මානසික රෝගාවස්ථාවන් හි යෙදේ.

මාත්‍රාව:- මාත්‍රාව:- බින්දු 2 - 5 දක්වා ය.

27. විඩංග තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

වියලි වළඟසාල් බීජයන්ගෙන් පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

උදරගත කෘමිස්ත ය, රුක්ෂ ය, බලකාරක ය, ශූල, ආධිමාන, උදර රෝග,
වාතවිබන්ධ නසයි. වාත කළු අවස්ථා ශමනය කෙරේ. අග්නිමාන්ද්‍රය දුරු
කෙරේ.

මාත්‍රාව:- ඩිංගම් 1/ 2 - 1 දක්වා වේ.

28. බ්‍රාහ්මී තරල සාරය

සංස්කරණය:-

වියලි ලුණුවිල පැලෑටියෙන් තරල සාර පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

මේධ්‍ය ය. බුද්ධිවර්ධකය, සර ගුණයෙන් යුක්ත ය. රසායන ය, ස්වරභාසක ය.
ස්මානිජනක ය. පාණ්ඩු මේහ, අස්ඵරෝග, කාස, විෂාවස්ථා, තෘෂ්ණා, ශෝථ, ජීවර
යන රෝගෝපද්‍රවයනට යෝග්‍ය වේ. කුෂ්ඨ, කණ්ඩු, ප්ලීහ රෝග, වාත කළු රෝග
නසයි.

මාත්‍රාව:- මාත්‍රාව:- බින්දු 10 - 60 දක්වා වේ.

29. අශෝක තරල සාරය :-

සංස්කරණය:-

වියලි අශෝක පොතු වලින් පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

ග්‍රාහී ය. අපච්ඡි, තෘට්, දාහ, කෘමි, ශෝඨ, විෂ, අස්ථරුරෝග නාශක ය. පිත්තජ රෝග, ගුල්ම, උදර, ශූල ආධිමාන, අර්ශස්, චිරණ, ජීවර, රක්ත ප්‍රදර යන උපද්‍රවයන්ට ද යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව:- ඩිඊම් 1/2 - 1 දක්වා වේ.

30. අපමෝදා තරල සාරය:-

සංස්කරණය:-

අපමෝදගම් බීජයෙන් තරල සාර පරිභාෂා අනුව සැකැස්.

ප්‍රයෝගය:-

පිත්ත කාරකය, ශූල නාශක ය, වාත ශ්ලේෂ්ම රෝග නසයි. උදර, ආනාහ, ගුල්ම, ජලිහ රෝග, කෘමි යන රෝගාවස්ථාවනට ද යෝග්‍ය වේ. වමනය, ශුක්‍ර දෝෂ, හෘදරෝග, ගුල්ම යන අවස්ථාවනට ද සුදුසු ය.

මාත්‍රාව:- ඩිඊම් 1/2 - 1 දක්වා වේ.

31 අශ්වගන්ධා තරල සාරය:-

වියලි අමුක්කරා අල වලින් සංස්කරණය කෙරේ.

32. ශතාවරි තරල සාරය:-

වියලි හාතාවාරිය අල වලින් සංස්කරණය කෙරේ.

ප්‍රයෝග-මාත්‍රාව:- එම ද්‍රව්‍යයන්ගේ ගුණ ප්‍රයෝගනයට අනුරූප ව ය.

335-336 - 337 පිටුවල ඇතුළත් සුරාසව වර්ග පහත සඳහන් ක්‍රමයට පිළියෙල වේ.

ක්වාඨ සංස්කරණ.

ක්වාඨ කල්පනා.

පැරණි ක්වාඨ කල්පනාවේ ම විකාශයක් වන නවීන මද්‍ය සංයුක්ත ක්වාඨ පරිභාෂාව ආයුර්වේද හෛමජ්‍යා කල්පනා සිද්ධාන්තයන්ට, වෙනම මෙහි ඇතුළත් කළ යුතු ය. වරක කල්පස්ථානයෙහි සුරා යුක්ත ලෝධිර කෂාය ආදර්ශයක් ලෙස ගැනේ.

1. මද්‍යසාරමිශ්‍ර ක්වාඨ:- ශක්තිය රාශිභූත කොට සිද්ධ කරණ ලද ක්වාඨයන්හි මද්‍යසාර (Alcohol) හෝ ස්පිරිතු (Rectified Spirit) සියයට ගණනක් මිශ්‍ර කිරීමෙන් සිද්ධි කෙරේ. ඒ සඳහා මද්‍යසාර 5

- 10% දක්වා ප්‍රමාණයන් මිශ්‍ර කෙරේ.

2. මධ්‍යසාර ස්වයංජාත කරණය:- ශක්තිය රාශිභූත කොට සිද්ධ කරණ ලද ක්වාටයන්හි මධු, ශුඛ, සීනි, ද්‍රාක්ෂා, මීපුප්, ධාතකි සංයෝගයෙන් අරිෂ්ට ආසව පරිහාණාව අනුව සුරා ඉපදවීමෙන් සිද්ධ කෙරේ.

නිදර්ශන

සුරා යුක්ත ලෝධිර ක්වාටය:-

වරක. කල්ප 9 අධ්‍යාය
5 පද්‍යය.

ලෝධිර ක්වාටය හා සම ප්‍රමාණයක් සුරා මිශ්‍ර කොට සුදුසු බඳුනෙකින් බහා කඩමැටි බැඳ පසළොස් දිනක් තබා ඉක්බිති පෙරා ගන්නේ ය. විරේචනය සඳහා ය.

දශමූල ක්වාටය.

දශමූල එක් එක් ද්‍රව්‍යය තෝලා 64 බැගින්	=	තෝලා	640	යි.	(ග්‍රෑ: 7680) හෙවත්
		රාත්තල්	16	යි.	(ලී. 7.680 යි)
ජලය		රාත්තල්	128	යි.	(ලී. 61.440 යි)
ශේෂය		රාත්තල්	32	යි.	(ලී. 15.360 යි)
ගුඩ හෝ සීනි		රාත්තල්	12 ½	යි.	(ග්‍රෑ: 6000 යි)
ධාතකි (ජටංක 10)		තෝලා	50	යි.	(ග්‍රෑ: 600 යි)
★මුද්දරජපලම්, මීපුප් හෝ රට ඉදි		තෝලා	50	යි.	(ග්‍රෑ: 600 යි)

සංස්කරණය :- ක්වාටය ද්‍රව්‍ය සෝදා පවිත්‍ර කොට වියලා සියුම් ලෙස කිරා, සමාන ලෙස කපා, තලා, පවිත්‍ර ජලය (රසායන ද්‍රව්‍ය ආදිය අමිශ්‍රව) බහා මධ්‍යම අග්නියෙන් සතරින් එකට සිඳුවා ගන්නේ ය. සිසිල් වූ පසු ගුඩ හෝ සීනි දියකර පෙරා ගත යුතු ය. සෝදා වියලා, ඉතා හොඳින් තලා ගත් ධාතකි සහ සෝදා, තම්බා ගත් මුද්දරජපලම්, මීපුප් හෝ රටඉදි මිශ්‍ර කළ යුතු ය. කට පළල් මැටි- වීන මැටි හෝ තේක්ක ලී භාජනයකින් බහා පෙතේර රෙද්දක් වැනි දුහුලකින් මුව වසා තැබිය යුතු ය. දිනපතා නියමිත වේලාවන්හි පවිත්‍ර දණ්ඩකින් ක්වාටය තදින් ආලෝඛනය කරන්නේ ය. එහි උපදින අංගාර වායුව (Carbonic acid gas) ඉවත් වීමට අවකාශ දිය යුතු ය. මෙසේ දිනපතා ආලෝඛනය කරණ අතර පහන් තිරයක් හෝ ගිනිකූරක් දල්වා භාජනය තුළට ලං කරන්න. වහා නිව් යේ නම්, සන්ධානය අයථාපන්න ය. දින 5 - 7 අතර කාලයේ දී සන්ධානය සම්පූර්ණ වන්නේ ය. ගිනිදැල්ල මනා සේ දැවේ නම් සුරාසාර උපන් බව සැලකිය යුතු ය. එවිට බාහිර වායුව ඇතුළු නො වන සේ වහාම කඩමැටි බඳින්නේ ය. රෙදි පට 5-7 ක් පමණ සැහෙයි. මසක් සම්පූර්ණ වූ විට මැටිකඩ ඉවත් කොට කට කුඩා භාජනයකින් හි බාහිර වාතය ඇතුළු වීමට අවකාශ නො තබා වහා පෙරා ගන්නේ

මාත්‍රාව :- ය. ඉන්පසු දින කීපයකට පසු නැවත පෙරා ක්වාටයෙන් 1/8 ක් සීනි මිශ්‍ර කොට පෙරා ගැනීමෙන් නැවත සන්ධාන ක්‍රියාරම්භය වළකින අතර රසය මිහිරි වේ.

ප්‍රයෝග :- වා සෙම් උණ, සුනිකා රෝග, හෘදය රෝග, පාර්ශව ශූල, ආදියෙහි යෙදේ.

අති කඩින ද්‍රව්‍ය ක්වාටකරණයෙහි දී අටින් එකට සිඳුවා ගත යුතු ය.

කාසා, ප්‍රවාහී, කඩු යන නාමයෝ ක්වාට පයඝීය වෙති.

❖ ඖෂධ සංග්‍රහ සම්පාදක කමිටුවේ තීරණයකි. (පරිශීෂ්ටය බලන්න.)

ක්වාටකරලසාර.

පරිභාෂාව :-

ක්වාට්‍ය ද්‍රව්‍ය එක් ගුණයකට අට ගුණයක් ජලය ලා එකට සිඳුවා පෙරා ගනු ලැබේ. පසුව එය සුරා සාර ප්‍රමාණයට සමාන වන සේ ජලය සිඳෙන අයුරින් යළි කකාරා එම ක්වාට්‍ය ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයක් ගෙන විනිසේටර් යන්ත්‍රයෙන් කුඩා කැබලි වලට කඩා සුරාසාර බහා රැයකට වරක් කලතමින් තුන් රැයක් තබා, එයට කලින් පිළියෙල කළ ක්වාට්‍ය බහා සත් රැයක් තබා පීඩන යන්ත්‍රයෙන් පෙරා ගන්නේ යි. සුරාසාර 5-10% අතර සුදුසු ප්‍රමාණයක් යොදන්නේ ය. කල්කය 1/4 කි.

යෝග්‍ය ක්වාට ශීර්ෂයෙන් බලන්න.

1. මහාරාස්නාදි ක්වාටකරලසාරය :-

සංස්කරණය :-

මහාරාස්නාදි ක්වාට්‍ය ද්‍රව්‍ය ක්වාටකරලසාර ක්‍රමය අනුව පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය:-

සර්වාංග කම්පය, කුබ්ජත්වය, පක්ෂාසාන, අවබාහුක, ගෘධිරසී, ආමවාත, ශ්ලීපද, අපතානක, අන්ත්‍රවාධි, ආධිමාන, ජංසා - ජානුගත වාත, අර්දිත, ශුක්‍ර රෝග, මෙඛිර රෝග, යෝනි රෝග යන රෝගයනට යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව:-ඩිඳම් 1-2 යි.

2. මහා මඤ්ඡිකාදි ක්වාච්චකරලසාරය:-

මහාමඤ්ඡිකාදි ක්වාච්චා ද්වා ක්වාච්චකරලසාර සංස්කරණ පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කෙරේ.

ප්‍රයෝගය :- ක්වාච්ච ශීර්ෂයෙහි බලන්න.

මාත්‍රාව :- ඩැම 1-2 යි.

3. දශමූල ක්වාච්චකරලසාරය:- ඉහතදී විස්තර විය.

1. අමාතෝශිරාදි තරලසාරක්වාච්චය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච්ච පරිභාෂා අනුව ය.

ප්‍රයෝගය :- ආමජීවර පාවකයි.

මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

2. ප්‍රාණදාජමොදවිශ්වාදි තරලසාරක්වාච්චය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච්ච පරිභාෂා අනුව ය.

ප්‍රයෝගය :- මන්දාග්නි, ආම, ගුල්ම, අජීර්ණ.

මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

3. දරුපර්පටාදි තරලසාරක්වාච්චය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච්ච පරිභාෂා

ප්‍රයෝගය :- කඵලාත ජීවර, හික්කාශ්වාස, කාසක්ෂය යනාදි රෝගවලට නියමිත ය.

මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

4. නිදිග්ධිකාදි තරලසාරක්වාච්චය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච්ච පරිභාෂා අනුව ය.

ප්‍රයෝගය :- ජීවර, කාසශ්වාස නාශක යි.

මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

5. ක්ෂුද්‍රාමාතාදි තරලසාරක්වාච්චය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච්ච පරිභාෂා අනුව ය.

ප්‍රයෝගය :- ශ්වාසකාස, අරුචි, ජීවර

මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

6. ධාන්‍යපංචක තරලසාරක්වාච්චය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච්ච පරිභාෂා අනුව ය.

ප්‍රයෝගය :- ජීවරාතීසාර, ආම, අජීර්ණ, නසයි. දීපන පාවක ය.

මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

7. කාලශාකාභයාදි තරලසාරක්වාචය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- ආම. ගුල්ම, ශූල, පීනස සඳහා යෙදේ.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

8. ශතාවරිගොපකන්‍යාදි තරලසාරක්වාචය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- අධෝගත හා ඌර්ධවගත රක්ත පිත්ත, ප්‍රදර, උන්මාද, දාහ යන රෝග සඳහා යෙදේ.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

9. ත්‍රිවෘත්ද්‍රාක්ෂාභයාදි තරලසාරක්වාචය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- ඌර්ධවගත රක්තපිත්ත නාශක යි.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

10. විරබිල්ව පුනර්නවාදි තරලසාරක්වාචය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- අර්ශස්, හගන්දරා, ගුල්ම නසයි. ජයරාග්නි වර්ධනය කරයි.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

11. අභයාකණාදි තරලසාරක්වාචය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- උදාවර්ත, මන්දාග්නි නසයි. වාතානුලෝමන යි.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

12. බලාබිල්වශුණ්ඩී තරලසාරක්වාචය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- ජීවර, ගුල්ම, අර්ශස්, වාතරෝග, අරුචි, වමන, ශිරෝරෝග සඳහා නියමිත ය.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

13. පුනර්නවාජ්වක තරලසාරක්වාචය.

සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- සර්වාංග ශෝථ, උදර, පාර්ශ්ව ශූල, පාණ්ඩු, රෝග සඳහා යෙදේ.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

14. මුස්තාකර්ණයාදි තරලසාරකවෘත්තය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරකවෘත්ත පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- කෘමි රෝග සඳහා නියමිත ය.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1/2 - 2 දක්වා.

15. දන්තිමූලබලාදි තරලසාරකවෘත්තය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරකවෘත්ත පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- වාත රෝග, ගෘධිරසී, ක්‍රොමුකශීර්ෂ, අර්දිත, පක්ෂාසාත, අවබාහුක, උරුස්ථම්භ සඳහා යොදනි.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

16. ඒරණ්ඩසප්තක තරලසාරකවෘත්තය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරකවෘත්ත පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- කට්ඨි, හෘද්, ලිංග, දැල ආදියෙහි ඇතිවෙන ශූලයනට නියමිත ය.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

17. රාස්නාපංචක තරලසාරකවෘත්තය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරකවෘත්ත පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- සන්ධිගත, අස්ථිගත, මජ්ජාගත, ආමවාත සඳහා නියමිත යි.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

18. දශමූල බලාරාස්නා තරලසාරකවෘත්තය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරකවෘත්ත පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- සන්තිපාත උණ, කැස්ස, ඇදුම, දැල වේදනා නාශක යි.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

19. පටෝලකවුකාදි තරලසාරකවෘත්තය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරකවෘත්ත පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- දාහ සහිත වාත රක්තයට නියමිතයි.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

20. මංජිෂ්ඨාදි තරලසාරකවෘත්තය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරකවෘත්ත පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- අජ්ටාදශ ක්‍රමය, වාත රක්ත, අර්දිත, උපදංශ ශ්ලීපද, පක්ෂාසාත, මේදෝදෝෂ, තෝත්‍ර රෝග යන රෝග සුව කෙරේ.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

21. මහා රාජ්‍යාදි තරලසාරක්වාචය .

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- කම්පවායු, කුදුගැසීම, අංශභාගය, අවබාහුක, ගාධිරසී. ආමවාත, ශ්ලීපද, අපතානක, අන්ත්‍රවාධි, අර්දිත යන රෝග නාශක යි.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

22. ගුඩුවාදි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- සියලුම උණ, දැවිලි, පිපාසය, වමන, අරුචි රෝග සඳහා යෝග්‍ය යි.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

23. බිල්වඉන්ද්‍රයවාදි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- වමන, අතීසාර, ග්‍රහණි.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

24. මුර්වාදි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- කළුපිටර සඳහා
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

25. බාකුචි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- සියලුම කුෂ්ඨ රෝග හා ශ්විත්‍ර
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

26. ත්‍රිකටුකාදි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- සන්තීපාත උණ
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

27. රාජ්‍යාදි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- සියලුම වාතරෝග, පක්ෂාසාත, අපතානක, හනුස්තම්භ, අර්දිත.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

28. දෙනිඹාදි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.

ප්‍රයෝගය :- සන්නිපාත උණ, වා සෙම් උණ සඳහා යෙදේ.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

29. කළුහර තරලසාරකවාවය.

සංස්කරණය :- තරලසාරකවාව පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- කාස, ශ්වාස සඳහා
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

30. දේවදාර්ව්‍යාදි තරලසාරකවාවය.

සංස්කරණය :- තරලසාරකවාව පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- සුනිකා ජීවර, කාස, ශ්වාස, ශූල, මූර්ච්ඡා, කම්ප, ශිර්ෂ ශූල යන රෝගයන්හි යෙදේ.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

31. පංචමූලීලසුදාකෂාදි තරලසාරකවාවය.

සංස්කරණය :- තරලසාරකවාව පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- වාත පිත්ත ජීවර, කාමලා, දාහ ජීවර ආදියෙහි යෙදේ.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

32. පිප්පල්‍යාදි තරලසාරකවාවය.

සංස්කරණය :- තරලසාරකවාව පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- කළු ජීවර, පිටගැස්ම, සන්නිපාත උණ සඳහා යෙදේ.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

33. ශයාදි තරලසාරකවාවය.

සංස්කරණය :- තරලසාරකවාව පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- සන්නිපාත උණ, කැස්ස, ඇඳුම, තන්ද්‍රාව ආදියෙහි යෙදේ.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

34. තිකුළුහිංග්වාදි තරලසාරකවාවය.

සංස්කරණය :- තරලසාරකවාව පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- ඇඳුම, කැස්ස, වාත කළු ජීවරාදියෙහි යෙදේ.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

35. සප්තපර්ණ්‍යාදි තරලසාරකවාවය.

සංස්කරණය :- තරලසාරකවාව පරිභාෂා අනුව ය.
ප්‍රයෝගය :- විෂම ජීවරයෙහි යෙදේ.
මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

36. බෘහතරාදිගණ තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- සන්නිපාත උණ, ශ්වාස, කාසයන්හි යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

37. තාමලකාදි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- පීනස, අර්ශස්, කැස්ස, ඇදුම, ක්ෂය අග්නිමාන්ද්‍ය යන රෝගයන්හි යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

38. දාර්ච්‍යාදි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- විවිධ පාචන් යුත් ප්‍රදර හා ශූල නසයි.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

39. යක්ෂාක්ෂාදි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- සියලුම කෘමීරෝග සඳහා යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1/2 - 2 දක්වා.

40. ශුෂ්ඨිදාර්ච්‍යාදි තරලසාරක්වාචය.

- සංස්කරණය :- තරලසාරක්වාච පරිභාෂා අනුව ය.
- ප්‍රයෝගය :- සුනිකාජ්වර, කාස, ශ්වාස, ශූල, මුර්ච්ඡා, කම්ප, ශීර්ෂශූල, පක්ෂාසාන යනාදියෙහි යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා.

සැ.යු. මෙම ක්වාචයන්ගේ වට්ටෝරු ක්වාච බණ්ඩයෙහි විමසන්න. මෙහි සඳහන් නො කරණ ලද ක්වාචයන් ද ඉහත පෙනෙන පාරිභාෂික නියමයන් අනුව තරලසාරක්වාච වශයෙන් සංස්කරණය අනුමත කෙරේ.

17. අර්ක කල්පනා

ද්‍රව, ද්‍රව්‍යයන් ජලය සමග යෝග්‍ය අග්නියෙන් පැසවා ඉන් නහන වාෂ්පය යළි ද්‍රව බවට පමුණුවා ගනුයේ අර්ක විධි නම්. අර්ක ගබ්දයෙහි අර්ථය ක්වාට් යනුවෙන් ද තැනෙක විග්‍රහ කෙරේ. ඒ අනුව පැසවීමේ තවත් ක්‍රමයකින් ද්‍රව්‍යගත සාරභූතය ලබා ගැනීම අර්ක විධියෙන් සිදු වේ.

1. නියමය :-

1. ක්වාටින් විසින් නො සපන ලද ගන්ධාදියෙන් තොර, රසාදියෙන් යුක්ත නවීන උත්තම ද්‍රව්‍ය අර්ක කායයීය සඳහා යොදා ගත යුතු වේ.
2. එහි ලා යෙදෙන ද්‍රව්‍ය අත්‍යන්ත කඨිනය, කඨිනය, ආර්ද්‍රය, බුල්බුලය, ද්‍රව ද්‍රව්‍යය යනුවෙන් පස් වැදැරුම් වේ. එයින් ආර්ද්‍ර ද්‍රව්‍ය සරස ය, නිරස ය යි දෙපරිදිය. නිරස ද්‍රව්‍යය ද සදුග්ධය, ගුප්ත රස ය යි. දෙඅයුරු වේ.

1. දේවදාර, සදුන්, කිහිරි ආදිය අත්‍යන්ත කඨින ද්‍රව්‍ය වෙති.
2. අසමෝද, ඉභුරු, තිප්පිලි, දුරු. බිංකොහොඹ ආදිය කඨින ද්‍රව්‍ය ගණයෙහි වැටෙති.
3. කුරතම්පලා, අබපලා, නික කොළ, එරඬු, කිකිරිදිය ආදිය ආර්ද්‍ර සරසද්‍රව්‍ය නම්.
4. නුග, ඇසතු, කරිර ආදිය නිරස ආර්ද්‍ර ද්‍රව්‍ය තීක්ෂණදුගධ ද්‍රව්‍ය වෙති.
5. සාතලා, වජ්ර, සෙහුණ්ඩ, ගෙරිණි යන ද්‍රව්‍ය තීක්ෂණදුගධ ද්‍රව්‍ය වෙති.
6. දද කිහිරිය වරා, ක්ෂීරිණි ආදිය මෘදුදුග්ධ ද්‍රව්‍ය නම්.
7. කෝමාරිකා, අක්කපාන ආදිය බුල්බුල ද්‍රව්‍ය වෙති.
8. බහුවාර (ලෝලු) ආදිය පිච්චිල ද්‍රව්‍ය ගණයෙහි වැටෙති.
9. දොඩම්, අන්තාසි ආදිය එල වර්ගය වේ.
10. ද්‍රව පදාර්ථ ද්‍රව ගණයෙහි වැටේ. දී ගිතෙල් ආදිය යි.

2. කායයී විධිය :-

1. අත්‍යන්ත කඨින ද්‍රව්‍ය කෙදි ඉහිරි බුසි (භූසි) වන ආකාරයට කොටා එමෙන් දෙගුණයක් ජලය ලා ප්‍රභර 4 ක් අවිච්චි ද ප්‍රභර 4 ක් පින්තේ ද තබා ද්‍රවය සිදුවා ද්‍රව්‍ය මෘදු කොට ගත යුතු ය. ඉක්බිතිව ද්‍රව්‍යය හා සමාන භාගයක් ජලය ලා අර්ක යන්ත්‍රයෙහි ලා පෙරා ගන්නේ ය.
2. සරස ගණයෙහි ද්‍රව්‍ය නාලාදිය කුඩු කොට එමෙන් 20 ගුණයක් ජලය ලා මුහුර්තයක් උෂ්ණයෙහි තබා අර්කය පෙරා ගත යුතු ය.
3. නිරස ආර්ද්‍ර ද්‍රව්‍ය වූර්ණයට 20 ගුණයක් ජලය ලා යාමයක් සර්මයෙහි තබා අර්කය පෙරා ගන්නේ ය.
4. සදුග්ධ ද්‍රව්‍ය කුඩා කැබලි වලට කපා උෂ්ණ ජලය භාගයක් ලා දින තුනක් තබා පසුව යලි ජලය ලා කොටන්නේ ය. පසුව එහි කිරි ගතිය පහවූ කල 10 ගුණයක් ජලය ලා අර්කය පෙරිය යුතු වේ.
5. දුග්ධිකා, අර්ක ආදි ද්‍රව්‍ය කුඩා කැබලිවලට කපා කොටා 4 ගුණයක් ජලය ලා අවිච්චි තබන්නේ ය. ජලය රත් වූ පසු එය යන්ත්‍රයට යොදා අර්කය පෙරිය යුතු වේ.

වියළි ද්‍රව්‍ය දළ වැ වූර්ණකොට 16 ගුණයක් ජලය ලා අර්කය පෙරා ගැනීම එහි ලා අනුදන්නා ලැබේ.

6. අමුගෙඩි ආදි සරස ද්‍රව්‍යයන්හි අර්කය ජලය රහිතව ලබා ගත යුතු වේ. කාෂ්ඨොදුම්බරාදි එලයන් කුඩා කැබලිවලට කපා වෙන් වෙන්ව ස්වර්ජිකෂාර, සෙසන්ධව යොදා අතින් මිශ්‍රකොට සතලිස් ගුණයක් ජලය ලා යාමාර්ධයක් සර්ම යෙහි තබා රත් වූ පසු අර්කය පෙරා ගත යුතු ය.
7. අතිපක්ව එලයන්ගෙන් සහ අපක්ව එලයන්ගෙන් පානීය ලෙස අර්කය පෙරිය යුතු ය. පුෂ්පයන්ගෙන් අර්ක පෙරිය යුත්තේ 16 ගුණයක් ජලය හා මිශ්‍රණයෙනි.
8. ද්‍රව්‍ය පොහවන ජලයෙන් 2/3 ක් අර්ක ගත යුතු ය. පෙරා ගත් අර්කය ගැලුම් 1 කට, ඉතා පිරිසිදු වෝක් පවුඩර් = කයික වූර්ණ (රටහුණු) අවුන්ස 1/2 ක් මිශ්‍රකර, දෙතුන් පැයක් තබා ඉන්පසු සතරට නමා ගත් රෙදි කඩකින් හෝ පිල්ටර් බෑගයකින් පෙරා, වායු නිරෝධකයන්ගෙන් වසා තැබිය යුතු ය. බාහිර වාතය ඇතුළු වීමෙන් අර්කය දුෂිත වන හෙයිනි.

3. පොදු අර්ක නීතිය:-

ද්‍රව	රාත්තල් 5 යි	= සේරු	2 ½ යි	පල	40 =	ග්‍රෑ:2400 යි
වතුර	සේරු 20 යි	= රාත්තල්	40 යි	පල	320 =	ලී:19.200 යි
අර්කය	රාත්තල් එකේ	බෝතල	20 යි			

නිදර්ශන :-

දශමුල අර්කය:-

දශමුල රාත්තල් 5 යි. = පල 40 = ග්‍රෑ: 2400 යි.

හොදට කපා, කොටා, තලා ගෙන වතුර රාත්තල් 40 = ක්, ලී: 19.200 දමා රාත්‍රියක් පෙහෙන්නට තබා, උදෑසන අර්ක යන්ත්‍රයෙහි ලා පෙරා, රාත්තල් 20 ක් අර්කය ලබා ගත යුතු ය.

මාත්‍රාව :- තෝලා 2 - 10 යි. (ග්‍රෑ:24 - 120 යි.)

4. ද්‍රව ද්‍රව්‍යාර්කය:-

1. කිරි, දී වසා = වුරුණු තෙල්, තක්‍ර, මී පැණි, තෙල, ගිතෙල්, මුත්‍ර යනාදීන්ගෙන් අර්ක පෙරා ගන්නා කල සමත් මලින් වසන්නේ ය. තව ද පද්ම, සමන්, මාලතී, පාරිජාත, කේතකී ආදි පුෂ්පයන්ගෙන් ද පිධාන යෙදිය යුතු වේ.
2. ඒ සඳහා ස්තම්භක ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් හෙවත්, ලෝහ හෝ පාෂාණයෙන් නිර්මාණය කරණ ලද පාත්‍ර උත්තම වේ.

3. දැඩි, නවනීත, ජලය හා මිශ්‍ර කොට මී, ගිතෙල් ද යොදා කිරි, තෙල, පිණ්‍යාක යනාදිය ගිතෙල සමානව ගෙන එද සැලියට බහා කලතා එය බිම් තබා අනෙක් සැලියෙන් වසා පෙන ඉවත් කොට යන්ත්‍රයෙහි ලා අර්කය පෙරා ගත යුතු වේ.

5. දුර්ගන්ධ නාශනය :-

1. පෙරුංකායම්, සුදුදුරු, උළුභාල්, අබ යන ද්‍රව්‍ය වූර්ණකොට ගිතෙලින් අනා, නැවුම් හට්ටියක ලා දවා එහි දුම අර්කයට ඇල්ලීමෙන් ගන්ධය නැසේ.
2. සියලුම අර්කයන්ට ගන්ධ ධූපයෙන් දුම් දී වාසනා කරන්නේ ය.

1. වාත රෝගයන් සඳහා යෙදෙන අර්ක මහිෂාක්ෂ = ගුගුල් ධූපයෙන් වාසනා කළ යුතු ය. ගුගුල්, සල් මැලියම්, හොර මැලියම්, කළු අඟිල්, කරාබු යන මහිෂාක්ෂ පංචකයෙන් දුම් දීම එහි ලා යෙදේ.
2. සියලු පිත්තජ රෝගයන් සඳහා යෙදෙන අර්ක වන්දනාදියෙන් දුම් දෙන්නේ ය. සුදු සඳුන්, සැවැන්න, කපුරු, සුගන්ධ බාකුච්චි, එන්සහල්, හිඟුරුපියලි, පුෂ්ප ප්‍රියංගු යන යෝගය ඒ සඳහා ගැනෙයි.
3. කළු රෝගයන් සඳහා යෙදෙන අර්කයන් ජටාමාංසාදියෙන් වාසනා කරන්නේ ය. ජටාමාංස, නබ්, තේජපත්‍ර, කරාබු, තුවරලා, රස කපුරු, ගන්ධක යන ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් යෝගය සෑදේ.
4. ත්‍රිදෝෂජ රෝගයන් සඳහා යෙදෙන අර්කයන් දශාංග ධූපයෙන් වාසනා යෙදිය යුතු වේ.

දශාංග ධූපය:-

ගන්ධක	භාග	5 යි	ස්වර්ජික්ෂාර	භාග	3 යි
ගුගුල්	,,	5 යි	සල්මැලියම්	,,	3 යි
සුදුහඳුන්	,,	4 යි	සැවැන්න මුල්	,,	3 යි
ජටාමාංස	,,	4 යි	ගිතෙල්	,,	8 යි
ශතාවරි	,,	4 යි	කපුරු	,,	1 යි
කස්තුරි	,,	1 යි			

යන ද්‍රව්‍ය වූර්ණය ගිතෙලින් අනා පෙර සේ දුම් දෙන්නේ ය.

6. අග්නිය :-

අර්ක කල්පනාවෙහි දී ගිනි දිය යුතු ආකාරය මෙයින් දැක්වේ:-

1. ධූමාග්නිය නම් දැල්වෙන ගිනිදැල් සහිත වූයේ වේ.
2. දෙගුණයක් හෝ සිවුගුණයක් හෝ පමණ ශක්තියෙන් යුත් දැල්වෙන ගින්න දීප්තාග්නිය නම්.
3. දීප්තාග්නියෙන් සතරින් කොටසක් පමණ ශක්තියෙන් යුක්ත වූයේ මන්දාග්නිය යි.

4. දැලි බැඳෙන අයුරින් ගින්න නැඟීම හෝ මන්දාග්නියෙන් අඩක් පමණ වූයේ හෝ මධ්‍යමාග්නිය වේ.
5. පුර්වාග්නිය මෙන් පස් ගුණයක් පමණ ශක්තිමත් වූයේ බරාග්නිය නම්. සියලු අර්කකර්මයන්හි දී එය පසස්තා ලැබේ.

7. විධිය:-

1. අර්කපාකයෙහි දී ප්‍රථම කොට ද්විතියයක් ද, දෙවැනිව සාර්ධ යාමයක් ද, තෙවැනිව යාමයක් ද, සිවුවැනිව දෙමුහුර්තයක් ද, පස් වැනිව මුහුර්තයක් ද අග්නිය යෙදිය යුතු ය.
2. හර සහිත, අතිවියලී. මිටින් ගත හැකි ප්‍රමාණ මහතින් යුත් දර, ගින්න දල්වනුව අනු දන්තා ලැබේ.

8. අර්ක පාත්‍රය -

ජීර්ණාස්ථි මිශ්‍රණයෙන් හෝ කාව හෝ පාෂාණයෙන් හෝ අර්ක පාත්‍රය නිර්මිත විය යුතු ය. එය අභාවයෙහි මැටි බඳුනක් යෙදිය හැකි වේ. මේ සඳහා නූතනයෙහි සම්පාදිතව ඇති අර්ක යන්ත්‍ර ව්‍යවහාරය වඩා පහසු ය. යෝග්‍ය ය.

9. අර්ක පානය:-

අර්ක පානයෙන් අනතුරුව තාම්බූල හක්ෂණය කටයුතු වේ. එය අභාවයෙහි ලවංග හැපීම අනු දන්තා ලැබේ.

18. ද්‍රාවක.

1. යෝග නාමය :- ශංඛ ද්‍රාවකය.

යෝගය:-	ශංඛ චූර්ණය	පුෂ්කර
	යවක්ෂාර	පංච ලවණ
	ස්වර්ජික්ෂාර	සීනක්කාරං
	වෙඩිලුණු	

සංස්කරණය:- සමභාගව ගෙන අඹරා කාවකුපිකාවක බහා වාරුණී යන්ත්‍රයෙන් පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝගය:- සවැදැරුම් අර්ශස්, උදර, ගුල්ම, ප්ලිහාහිවාද්ධි රෝග, යකාත්රෝගයන් සඳහා මනා ය. අජීර්ණයෙහි උත්කාෂ්ට යි.

මාත්‍රාව :- බින්දු 10 - 12 දක්වා වේ.
2. යෝග නාමය :- ශංඛද්‍රාවය (ක්ෂාරාර්කය),

යෝගය:-

ස්වර්ජිකෂාර

ශංඛ හස්ම

යවකෂාර

අර්ක

ශ්වේතකෂාර = කෞඨිහස්ම (කවඨි අඵ)

සේහුණ්ඩ

ටංගණ

පලාශ

සෞභාග්‍යකෂාර

තුවරී

සෞරකෂාර = වෙඨිලුණු

අපාමාර්ග

සංස්කරණය:- යන ද්‍රව්‍යයන්ගේ කෂාර, අෂ්ට ලවණ යන ද්‍රව්‍ය සමභාගව ගෙන 21 වරක් දෙහි ඇඹුලෙන් (- නිම්බු නිරයෙන්) භාවනා යුක්තව අඹරා එමෙන් 20 භාගයක් පමණ දෙහි ඇඹුල් යොදා ගුලියක් තනා කාව කුපිකාවක බහා යන්ත්‍රයෙහි යොදා ක්‍රමයෙන් යාමයෙන් යාමය යාම යාම පහක් ගිනි දී පෙරා ගන්නේ ය.

3. යන්ත්‍ර විධිය: - පරිශීෂ්ටය බලන්න.

(1) රස - උපරස ද්‍රව්‍ය ශෝධන මාරණ විධිය.

රස අෂ්ටවිධ සංස්කරණ.

(1) ස්වේදන	(5) පාතන
(2) මර්දන	(6) රොධන (බෝධන)
(3) මූර්ච්ඡන	(7) නියමන
(4) උත්ථාපන	(8) දීපන

1. ස්වේදන:- .

1. ස්වේදන සංස්කාරය:-

ක්ෂාර, අම්ල ද්‍රව්‍ය සමග දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දීම මෙයින් අදහස් කෙරේ.

ස්වේදන විධිය:-

(ආසුරි, පටුක, කටුත්‍රය, චිත්‍රක, ආර්ද්‍රක, මූලක) අබ, සහිදලුණු, ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි, රත්නිටුල්, අමුඉඟුරු, රාබු අල යන මේ ද්‍රව්‍ය එකක් එකක් පාරද වලින් 1/16 (දහසයෙන් එක) බැගිනි. (පාරද පලං 16 ක් නම් ද්‍රව්‍ය එක් එක් වගෙන් පලම බැගිනි.)

අමු ඉඟුරු සහ රාබු හැර අනික් ද්‍රව්‍ය ඉතා සියුම් ලෙස මුර්ණ කරන්නේ ය. අමු ඉඟුරු සහ රාබු අල ඉතා සියුම් ලෙස අඹරා කල්කය සකසා ගන්නේ ය. ඉන්පසු ඒ සියල්ල කාඩියෙන් අඹරා, සියුම් කල්කය සාදා ගත යුතු යි. ඉක්බිති සතරට නවාගත් වස්ත්‍රයෙකින් පලාශපත්‍ර වලින් ගොටුව සාදා එහි තුළ පළමු කල්කය අංගුලියක් පමණ සන ලෙස ලේප කරන්නේ ය, එහි පාරද තැන්පත් කළ යුතු ය. ඉතිරි කල්කය පාරද මතුපිටින් බහා වස්ත්‍රය පොට්ටනියක් ලෙස බැඳිය යුතු යි. එම රසදිය පොට්ටනිය ලෝහ කුරක (දණ්ඩක) මැද භාගයෙහි එල්ලා ලෝහ බඳුනෙකින් කාඩියෙන් දින තුනක් ස්වේදනය කරන්නේ ය.

දෝලා යන්ත්‍රයෙහි (බඳුනෙහි) රසදිය පොට්ටනිය ගිලෙන පරිදි කාඩි පිරවියැ යුතු යි. රසදිය පොට්ටනිය භාජනය පතුලේ නොගැවෙන පරිදි මධ්‍යස්ථව විය යුතු ය. දින තුනක් ස්වේදනය කොට ඉක්බිති පලාශපත්‍ර ගොටුව ඉවත් කර පොට්ටනිය මර්දනය කරමින් උණු දියෙහි හෝ උෂ්ණ කාංජිකයෙහි සෝදා ගත යුතු ය.

2. මර්දන සංස්කාරය :-

නියමිත ඔසු සමග සර්වාම්ල හෝ කාංජික සමග ඇඹරීම මර්දන සංස්කාරය වේ.

මර්දන සංස්කරණ විධිය:-

ගුඩ, දවාගත් බැටළු ලොම් (දග්ධොර්ණා), සහිදලුණු, වියන් දුඹුලු, ගඩොල්කුඩු සහ අබ පාරදයෙන් දහසයෙන් එක බැගින් ගෙන, ගුඩ හැර සෙස්ස සුක්ෂ්ම මුර්ණය කොට ඉක්බිති සියල්ල තප්ත ලෝහ බල්වයෙහි කාඩියෙන් දින තුනක් අඹරන්නේ ය. ඉක්බිති උෂ්ණ ජලයෙන් හෝ උෂ්ණ කාංජිකයෙන්, වස්ත්‍රයෙකින් පොට්ටනිය බැඳ බහා, මිරිකා සෝදා ගත යුතු යි.

3. මූර්ච්ඡන සංස්කාරය:-

නියමිත ඖෂධ ද්‍රව්‍ය සමග අඹරා ‘‘නෂ්ට පිෂ්ට ‘‘ භාවයට පත් කිරීම හෙවත් පාරදවල ද්‍රව ස්වරූපය නැති කිරීම මූර්ච්ඡන ය යි.

මුර්ච්ඡන සංස්කාර විධිය :-

ගෘහ කන්‍යා (කෝමාරිකා මද) අරළු, බුළු, නෙල්ලි, රත්තිටුල් යන ද්‍රව්‍ය සමග බල්වයෙහි “නෂ්ට පිෂ්ට” වන තෙක් දින තුනක් අඹරන්නේ ය. ත්‍රිඵලා සහ චිත්‍රක වූර්ණකර පාරද සමග කෝමාරිකා යුෂින් දින තුනක් ඇඹරිය යුතු යි.

ඉහත ප්‍රකාශිත අයුරු එක් එක් වර්ගය පාරදයෙන් දහසයෙන් එකක් බැගින් ගත යුතු යි. මුර්ච්ඡන සංස්කාරය සම්පූර්ණ වීම සඳහා දින 3 ක් ඇඹරිය යුතු යි. පළමුව කුමාරි ස්වරසින් ඇඹරීම කළ යුතු ය. ඊට පසු ත්‍රිඵලා වූර්ණය සමග, ඉන්පසු චිත්‍රක මුල වූර්ණය සමග දින දෙකක් පාෂාණ බල්වයෙහි ද, තුන් වෙනි දින ලෝහතප්ත බල්වයෙහි ද අඹරන්නේ ය.

4. උත්ථාපන සංස්කරණය:-

මුර්ච්ඡන සංස්කාරයෙන් ලබාගත් නෂ්ට පිෂ්ට පාරද (කල්ක සහිත) නැවත ප්‍රකෘති ස්වභාවයට පත් කිරීම උත්ථාපන නම්.

උත්ථාපන සංස්කාර විධිය:-

- 1) කල්කය සහිත මුර්ච්ඡිත පාරද දෙහි ඇඹුලෙහි (ගිලෙන සේ) බහා අව්වෙහි වියලා පාරද වෙන් කොට උෂ්ණ කාංචිකයෙන් සෝදා ගත යුතු යි.
- 2) පාරද මිශ්‍ර කල්කය සෝදා හැරීමෙන් පාරද වෙන් කිරීම.
- 3) අවසාන වශයෙන් කල්කය මිශ්‍ර පාරද අව්වේ වියලා පාතන යන්ත්‍රයෙන් වෙන්කර ගත යුතු යි.

5. පාතන සංස්කාරය:-

උර්ධව පාතන අධ: හෝ නියතීක්පාතන යන්ත්‍රයෙන් පෙරා ගැනීම අදහස් කෙරේ.

පාතන සංස්කාරය විධිය:-

උත්ථාපිත (රසදිය) පාරද	භාග	1	යි
තඹ සුණු	භාග	1/3	යි
සහිදලුණු	භාග	1/20	යි

දෙහි ඇඹුලෙන් ලෝහ බල්වයෙහි දෙදිනක් අඹරන්නේ ය. ඉන්පසු වෙඬරු පිඬක් බඳු රස පිෂ්ටයක් ලැබේ. එය පාතන යන්ත්‍රයෙහි බහා, පැයක් ගිනි දීමෙන් ශුද්ධ පාරද ලැබේ. පාතනය තුන් වරක් කළ යුතු යි. (පරිශීෂ්ට සංග්‍රහයෙහි පාතන යන්ත්‍ර ආකෘතිය දක්වේ.)

6. රෝධන-බෝධන සංස්කාරය:-

මර්දන, මුර්ච්ඡන ආදියෙන් ෂණ්ඩ භාවයට පැමිණි කදර්චිත පාරදයෙහි නැවත බල වෘද්ධිය ඇති කිරීම මෙයින් අදහස් කෙරේ.

රෝධන සංස්කාර විධිය:-

තෘතීය පාතනයෙන් පසු උණු දියෙන් සෝදාගත් රසදිය, චීන මැටි බරණියෙකින් හෝ එබඳු ශක්තිමත් බඳුනෙකින් සහිද ලුණු දියකර ගත් ජලයෙහි බහා දින තුනක් අව්වේ තබා හෝ අව්ව නැති සමයෙකින් නම්, ලෝහ භාජනයෙකින් බහා මද ගින්නේ තබා ගත යුතු ය. (සී 100 පමණ), ජලය ප්‍රස්ථ තුනකට සහිදලුණු පලං 10 අනුපාතයට ගත යුතු යි. දින තුනකට පසු උණු දියෙන් සෝදා ගත යුතු වෙයි.

7. නියමන සංස්කාරය:-

පාරදයාගේ වපල භාවය නැති කිරීම මෙයින් අදහස් කෙරේ.

නියමන සංස්කාර විධිය:-

බුලත් සුදුලුනු, කීකිරිදිය, තුඹකරවිල අල, සියඹලා යන මොවුන්ගේ කල්කය සමග දින තුනක් කාඩියෙහි ස්වේදනය කරන්නේ ය. ඒ ද්‍රව්‍ය වෙන් වශයෙන් පාරදයෙන් 1/16 ක් විය යුතු යි. එකී ද්‍රව්‍ය කාඩියෙන් අඹරා කල්ක කොට, එය ලෝහ භාජනයකින් දෙදිනකට පෙර අහල් 3/4 ක් පමණ සන ලෙස ආලේපකර තෙවෙනි දිනයෙහි පාරද එහි බහා ඉතිරි කල්කය ඊපිට බහා තුන්වන දිනයෙහි සතරට නමා ගත් වස්ත්‍රයකින් පාරද පොට්ටනිය බැඳ දෝලා යන්ත්‍රයෙහි කාඩියෙන් දින තුනක් දිවා රාත්‍රී ස්වේදනය කරන්නේ ය. ඊට පසු උෂ්ණ ජලයෙන් හෝ උෂ්ණ කාඩියෙන් සෝදා පොට්ටනිය මිරිකා පොඩිකර රසදිය වෙන්කර ගත යුතු යි.

8. දීපන සංස්කරණය :-

වැළදීමට යෝග්‍ය කිරීම පිණිස තීවරත්වය ආදිය ඉපදවීම යි.

දීපන සංස්කාර විධිය:-

සීනක්කාර, කාසීස, පුෂ්කර ගම්මිරිස්, සහිදලුණු, අබ, මුරුංගා පොතු, මේ ද්‍රව්‍යයන්ගේ කල්කය හා කාඩි සමග දෝලා යන්ත්‍රයෙන් දින තුනක් ස්වේදනය කරන්නේ ය. ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය හා දෝලා යන්ත්‍රයෙහි එල්ලීම ඉහත 1 ස්වේදන සංස්කාරයෙහි කී පරිදි වේ.

කාංචිකය :-

අබ	රාත්තල්	2 ½ යි	=	පලං	20	=	ග්‍රෑ:	1200
සහිදලුණු	„	5 යි	=	පලං	40	=	ග්‍රෑ:	2400
සහල්	„	2 ½ යි	=	පලං	20	=	ග්‍රෑ:	1200
පෙරුංකායම්	„	1/32 යි	=	පලං	1/4	=	ග්‍රෑ:	15
ඇල්වි සහල් හෝ සින් උඳු	„	1 යි	=	පලං	8	=	ග්‍රෑ:	480
වියලි කහ	„	1/2 යි	=	පලං	4	=	ග්‍රෑ:	240
අමුඉඟුරු කල්කය	„	1/8 යි	=	පලං	1	=	ග්‍රෑ:	60
උණකොල	„	1/2 යි	=	පලං	4	=	ග්‍රෑ:	240
වතුර	„	80 යි	=	ලී	38.400			

දින 10 - 12 ක් මැටි භාජනයෙහි මුඛ බන්ධකර (කඩමැටි බැඳ) තබා පෙරා ගන්නේ ය. සියලු රස කර්ම සඳහා අතිශයින් ම යෝග්‍ය වේ.

වක්තව්‍යය :-

- 1) වෙළඳපොළේ ඇති සාමාන්‍ය රසදිය ස්වේදන, මර්දන, මුර්ච්ඡන, උත්ථාපන විධිවලින් පසු ඌර්ධව, තියෂික්, අධ: යන පාතනත්‍රයෙන් ම පාතනය කොට ගත යුතු ය. ඒ සඳහා වාසුදේව යන්ත්‍රය හෝ ශ්‍රී රාමී නාරායණ යන්ත්‍රය විශේෂයෙන් උපයෝගී වේ. (පරිශීෂ්ටය බලන්න). ඉන්පසු ඉතිරි සංස්කාර තුන යොදාගත් පාරද හෝ,
- 2) හිංගුලාකෘෂ්ට රස හෝ රසායන විද්‍යානුකූලව දෙවරක් පාතනය කරන ලද (Double distilled mercury) පාරද සර්වදෝෂහර ශුද්ධියෙන් ශෝධනය කොට ඉක්බිති බුලත් යුෂ හා සුදුලුනු යුෂ සමග මර්දනය කොට කඩියෙන් සෝදා ගත් විට රස කර්ම සඳහා යෝග්‍ය වන්නේ ය.
- 3) කෘත්‍රීම හිංගුල වෙළඳ පොළේ ඇති හෙයින් හිංගුලෝත්කෘෂ්ට රස වුව ද නැවත දෙවෙනි වරටත් පාතනය කර ගත යුතු ය. පාරද අෂ්ටසංස්කාර ප්‍රත්‍යක්ෂ විවරණය පරිශීෂ්ටයෙහි බලන්න.

99.9999 %, ශුද්ධ රසදිය භාවිතය

වෙළඳ පොලෙහි තිබෙන නාග රියම්, වංග (ටින්) යශද (සින්ක්) ආදිය මිශ්‍රිත සාමාන්‍ය රසදිය දොළොස් ආකාර මහා දෝෂයන් ගෙන් දුෂිත නිසා අෂ්ටසංස්කාර විධි යොදා යලිත් උර්ධවපාතනය කොට ශෝධන විට ද යොදා රස ඖෂධ යෝග සංස්කරණය පිණිස යෙදිය යුතු ය. එසේ නැතහොත් ශුද්ධ සාදිලිංගං වලින් දෙවරක් උර්ධව පාතනය කොටැ ලබාගත් රසදිය ශෝධන විධි ද යොදා රස ඖෂධ සංස්කරණ සඳහා යෙදියැ යුතු ය. මෙම ක්‍රම දෙකෙන් ම ලැබෙන ශුද්ධ රසදිය ප්‍රමාණය ඉතා අල්ප ය.

ආර්ථික වශයෙන් හා පරිශ්‍රමය වශයෙන් එසේ මහත් දුෂ්කරතාවකට මුහුණ දී රසෝෂධ නිෂ්පාදනය වෙදැදුරන්ට මහත් අපහසුවෙකි. එ නිසා විකිත්සාක්ෂේත්‍රයෙහි රසෝෂධ නිෂ්පාදනය බෙහෙවින් පිරිහී තිබේ. 99.9999 %, රසදිය සඳහා ශෝධන ආදි සංස්කාර විධි අල්ප වශයෙන් යෙදීම ප්‍රමාණවත් ය. සර්වදෝෂහර ශුද්ධියෙන් සහ කොල්ලු කෂාය බුලත් ඉස්ම, සුදුලෑනු, සේම ආදිය සමග මර්දන සංස්කාරය යොදා උණු දියෙන් සෝදා රසඖෂධ සංස්කරණය සඳහා යෙදීම සුදුසු ය. පරිස්සම් සහිත ය.

සර්වදෝෂහර ශුද්ධිය

“කුමාරිකා චිත්‍රක රක්තසර්ෂපෙප: කෘතෙර්කෂායෙර්වාහතිවිමිශ්‍රෙ:

එලත්‍රිකේනාපි විමර්දිතෝ රසෝ දීනත්‍රයං සර්වමලෙර්චිමුච්චාතෙ” (ආයුර්වේද සංග්‍රහ)

කෝමාරිකාමද, රත්නිචුල්, රතුඅබ, එළබටුමුල්, අරළු, බුළු, නෙල්ලි යන මේ ද්‍රව්‍ය සමභාග කෂායෙන් දින තුනක් මර්දනය කිරීමෙන් රසදිය සර්වදෝෂයන්ගෙන් විනිර්මුක්ත වන්නේ ය. 99.9999 % රසදිය සුප්‍රසිද්ධ බටහිර ඖෂධ වෙළඳ ව්‍යාපාර වලින් ලබාගත හැකිය.

(2) රස, උපරස ශෝධන - මාරණ විධිය

සාධාරණ විධිය

රස = රසදිය:-

- I. රසදිය කෝමාරිකා ස්වරසින් ද, චිත්‍රකමුල ක්වාචයෙන් ද, කලුකැමීමේරිය ස්වරසින් ද දිනක් බැගින් අඹරා ගත යුතු ය.
- II. කෝමාරිකා, රක්ත චිත්‍රක, රක්ත සර්ෂප, බටුමුල් ක්වාචයෙන් හෝ ත්‍රිඵලා ක්වාචයෙන් හෝ තෙදිනක් බල්වයෙහි මර්දනය කිරීමෙන් රසදිය ශෝධනය වේ.
- III. සුදුලුහුනු, බුලත් සහ ද්‍රව්‍යයන්ගේ ස්වරසින් ද, ත්‍රිඵලා ක්වාචයෙන් ද දිනක් බැගින් අඹරා ගැනීමෙන් ශෝධනය වේ.
- IV. පූර්වෝක්ත ශෝධන කායඝ්‍රීයන් සඳහා උච්චතාන ක්‍රමයෙන් ලබාගත් රසදිය යෙදීම සුදුසු ය. (දනට ලබා ගත හැකි පොදු රසදිය තෙවරක් පාතනය කොට ගත යුතු යි)

මාරණ විධිය

දෙවරක් පාතනය කළ හිංගුලාකෘෂ්ටරසය යෝග සඳහා සුදුසු ය.

1. රස භස්මය:-

අෂ්ටවිධ සංස්කාරයෙන් ශෝධිත රසදිය පල 2 යි = ග්‍රෑ: 120 යි.
 ශෝධිත ගන්ධක පල 1 යි = ග්‍රෑ: 60 යි

කුමාරිකා ස්වරසයෙන් දින තුනක් නිරන්තර ප්‍රයෝගයෙන් අඹරා භූධර යන්ත්‍රයෙන් පුට දී ගන්නේ මාරණය වේ.

කුපිපක්ව රසායන:-

රස සින්දුර, ස්වර්ණ සින්දුර (මකරද්වජ), තාමර සින්දුර, ශිලා සින්දුර, මල්ල සින්දුර, යන මේවා කුපිපක්ව රසායන නම්. කාව කුපි (වීදුරු බෝතල) තුළ භස්මකරණ හෙයින් කපිපක්ව නම්.

2. රස සින්දුර:-

I. අෂ්ටවිධ සංස්කාරයෙන් ශෝධිත රසදිය පල 2 යි. = ග්‍රෑ: 120 යි.
 ශෝධිත ගන්ධක පල 3 යි. = ග්‍රෑ: 180 යි
 ශෝධිත සිසක මාෂ 1 යි. = ග්‍රෑ: 1 යි.

යන ද්‍රව්‍ය කප්පලි කොට අඹරා වීදුරු බෝතලයක ලා ඊ වටා මැටි රෙදි බැඳ වියලා, රටහුනු මුඩියෙන් වසා වාලුකා යන්ත්‍රයෙහි ක්‍රමාන්තියෙන් යාම 4 ක් දවා ගතයුතු වේ. කප්පලිය වදමල් වර්ණය වන තෙක් ගිනි දීම පදම වනු ඇත. රටහුණු මුඩිය වරින් වර විවෘත කළ යුතු හා අංශයකට ඇල කර තැබිය යුතු ය. ඒ අතර යකඩ කුරකින් වරින් වර කුරු ගාන්නේ ය.

II. ශෝධිත රසදිය තෝලා 8 යි = ග්‍රෑ: 96 යි.

ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 8 යි = ග්‍රෑ: 96 යි.

යන ද්‍රව්‍ය කප්පලි කොට පසුව නුග අරළු ස්වරසින් දින තුනක් භාවනා යුක්තව අඹරා වියලා වීදුරු බෝතලයක ලා, පියන වසා (රටහුණු මුඩියෙන්) කඩරෙදි මැටි බැඳ වියලා වාලුකා යන්ත්‍රයෙහි ක්‍රමාගතියෙන් ගිනි දී ගත යුතු වේ. කප්පලිය රක්තාවර්ණයෙන් යුක්තව රස සින්දුර බවට පැමිණීම පදම වේ. දැවීම සඳහා යෙදෙන කාලය යාම - යුගලයෙකි.

III. රස කර්පුරය:-

ශෝධිත ටංගණ, මධු, ලාක්ෂා, මෙෂ (බැටළු) රෝම, ගුංජා බීජ, ශෝධිත රසදිය යන ද්‍රව්‍ය සමභාවය ගෙන භාංගහරාජ ස්වරසින් අඹරා ශරාව බද්ධකොට ගජපුටයෙන් දවා ගන්නේ යි.

IV. රස පර්පටිය :-

ශෝධිත රසදිය ගන්ධක සමභාවයගෙන කප්පලි කොට ගිතෙල ගා ලු ලෝහ හැන්දක බහා දෙබර දර හෝ ගල් අඟුරු ගින්නෙන් වෙඩුරු වැනිව උණුවන තෙක් ගිනි දිය යුතු ය. පසුව එය ගොම පිඩක් මත එලා ලු කෙසෙල් දළුවක් මත ලා, කෙසෙල් දළුවක ඔතා ගත් ගොම පිඩකින් පැතලි කරන්නේ ය. නිවී ගිය පර්පටිය ඉක්බිතිව චූර්ණ කොට ගන්නේ යි.

V. මකරද්ධිවජය :-

ශෝධිත ස්වර්ණ පත්‍ර	තෝලා 1	(ග්‍රෑම් 12යි.)
ශෝධිත රසදිය	තෝලා 8	= (ග්‍රෑම් 96යි.)
ශෝධිත ගන්ධක	තෝලා 16	= (ග්‍රෑම් 192යි.)

යනුවෙන් සංයෝගය ගත යුතු වේ. ස්වර්ණ පත්‍ර අති සියුම් කැබලිවලට කපා රසදිය සමග බල්වයෙහි ඇඹරිය යුතු ය. ඉක්බිතිව ගන්ධක ලා, කප්පලි වන සේ යලි ජෛෂණය කොට රතු කපුමල්, රුක් අඟුන මුල්, කෝමාරිකා යන ද්‍රව්‍යයන්ගේ ස්වරසින් භාවනා දී වියලා රෙදි මැටි බැඳ ලු වීදුරු බෝතලයක බහා වාලුකා යන්ත්‍රයෙහි දවන්නේ ය. බෙලි අරටු ආදි දරින් යාම දෙකක් මන්දාගතිය ද, යාම දෙකක් මධ්‍යාගතිය ද, යාම දෙකක් ප්‍රබරාගතිය ද ඒ සඳහා ගිනි යෙදිය යුතු වේ. රත් උපුල් මල් පැහැයෙන් යුත්ව කප්පලිය දැවී ගිය කල, ස්වාංගශීත වීමට තබා යෝගය බෝතලයෙන් ඉවත් කොට චූර්ණ කර ගත යුත්තේය. මෙහි දී රස සින්දුර පරිභාෂාව අනුගමනය කළ යුතු ය.

VI. ෂඩ්ගුණ බලිජාරණ විධිය:-

රස ගන්ධක සමානව ගෙන කප්පලි කොට රස සින්දුර සමච ක්‍රමයෙන් දවා ගන්ධක අඩක් දැවී ගිය පසු ශෝධිත ගන්ධක ප්‍රමාණයක් යොදා දවන්නේ ය. මෙසේ සය වරක් ගන්ධක යොදා දවා ගන්නේ ෂඩ්ගුණ බලිජාරණය නම්.

VII. පීත හස්මය :-

ශෝධිත රසදිය ගන්ධක සම භාවය ගෙන කප්පලි කොට හස්තිශුණ්ඩි (ඇහොඩ) එළ පිටවක්කා (භූධාත්‍රී) ස්වරස යෙන් දින සතක් භාවනා යුක්තව අඹරා කෝවයක ලා සන්ධි බන්ධනය මැටි අලෙවි දී වාලුකා යන්ත්‍රයෙහි මන්දාගතියෙන් දිනක් දවා ගත යුතු වේ. එහි දී හට ගන්නා පීත වර්ණ හස්මය යෝගයන් සඳහා යෙදේ.

VIII. කප්පලිය :-

යෝග්‍යත්ව නිර්දේශිත ප්‍රමාණයෙන් හෝ සමහරවහන්සේ හෝ ශෝධිත රසදිය ගන්ධක ගෙන ද්‍රෝණි බල්වයෙහි ලා, දැලිමෙන් වන සේ සියුම්ව වූර්ණය අඹරා ගත යුතු ය. එය නිශ්චන්ද්‍ර වන තුරු ඇඹරිය යුතු ය.

IX. හිංගුලොත්ථ රස:-

I. ශෝධිත සාදිලිංගම් ජම්බීර (දෙහි) ඇඹුලින් දිනක් භාවනා යුක්තව බල්වයෙහි අඹරා උෟර්ධවපාතන යන්ත්‍රයෙන් රසදිය පෙරා ගත යුතු වේ. එය යෝග්‍යත්ව සඳහා යෙදෙයි. අඹරා ගත් හිංගුල සිනිඳු රෙදි කැබලිවල හා මනාව වියලා උෟර්ධවපාතන යන්ත්‍රයෙහි යොදා පෙරා ගනු ක්‍රමය වේ.

II. හිංගුලාකෘෂ්ට රස:-

සාදිලිංග දෙහි ඇඹුලෙන් භාවනා දී ශුද්ධ කර ගන්නේ ය. ඉන්පසු දෙහි ඇඹුලෙන් ඉතා සියුම් ලෙස අඹරා තුනී සිනිඳු රෙදි කැබලිවල හා අවිච්චි වියලා නැවුම් හැළියක් තුළ තැන්පත් කොට නැවුම් ඇතිලියක් උඩුකුරුව තබා මුඛය කඩමැටි බදින්නේ ය. රෙදි පට 7 - 8ක් වැටෙන සේ බැදිය යුතුයි. උඩ ඇතිලියේ සිසිල් ජලය පුර වන්නේ ය. ඉක්බිති ක්‍රමාගතියෙන් ගිනි දෙන අතර, ඇතිලියේ ජලය රත් විය නොදී නිරතුරු ජලය මාරු කරන්නේ ය. තිස් (30) වරක් ජලය ඉවත් කරන විට හිංගුලයෙන් පාරද වෙන්වී ඇතිලියේ යටි පැත්තේ බැඳෙයි. ස්වාංගශීත වූ කල්හි කඩමැටි ගලවා පාරද වෙන් කර ගන්නේ යි. වෙළඳපලෙහි කෘත්‍රීම හිංගුල ඇති හෙයින් එම රසදිය නැවත වරක් පාතනය කළ යුතු යි. ඉක්බිති සර්වඥෝෂ හර ශුද්ධියෙන් ශෝධනය කර ගත් විට සියලු රස කර්ම සඳහා යෝග්‍ය ය.

වක්තව්‍යය:-

හිංගුලයෙන් පාරද වෙන්කර ගැනීම පිණිස නූතන යන්ත්‍ර ව්‍යවහාරය වඩා යෝග්‍ය ය. (යන්ත්‍ර බණ්ඩය බලන්න.) ශ්‍රීමත් ගණනාථ රසාකර්ෂණ යන්ත්‍රය (ගණනාථසෙන් තුමාගේ නිර්මාණයකි.) ඒ සඳහා යෙදේ.

ගණ නාථ ක්‍රමය-

ශුද්ධ හිංගුල	ප්‍රස්ථ	1/2 යි	ග්‍රෑ:480 යි
(රට හුණු) ශුද්ධ බටිකා වූර්ණය	ප්‍රස්ථ	1/2 යි	ග්‍රෑ:480 යි

බල්වයෙහි ඉතා දැඩි ලෙස මර්දනය කරන්නේ ය. එම වූර්ණය ලොහ බෝතලයෙහි (ලොහ කුපාං) පුරවා වක්‍ර ලොහ නාලයෙන් මුඛ වසා ගිනි උදුන මත තබා එහි අග දිය සහිත අනික් වීදුරු බෝතලය හා ඒකාබද්ධ කොට ජලපූර්ණ භාජනයෙහි තබා තියුණු ලෙස යාමයක් ගිනි දල්වන්නේ ය. වාෂ්පාකාරයෙන් නිර්ගත පාරද දිය සහිත වීදුරු බෝතලයෙහි තැන්පත් වන්නේ ය.

කඩ මැටි :-

හිංදියෙහි කපර්මිට්ටි නම්, මුල්තානිමිට්ටි (මුල්තාන්මැටි), රටහුණු හා සියුම් ලෙස කතුරෙන් කපාගත් කපුනුල්, වතුර දමා කොටා ගලේ අඹරාගත් බදාමය කපර්මිට්ටි නම්. කුපිපක්ව සංස්කරණ සඳහා මෙම බදාමය අනිවිශිෂ්ටය. බෝතල් පිපිරීම වළකී. කළුපාට බීර බෝතල් කාවකුපි සඳහා යෙදේ. මුල්තානිමැටි මද කසාවත්, පදම්කළ මැටිමෙන් දැඩි හා සිනිඳු ය.

උපරස ශෝධන - මාරණ විධිය

1. ගන්ධක = නෙල්ලික්කා ගෙන්දගම් :-

- I. මැටි හැලියක එළකිරි ලා, එහි කට තුනී කඩකින් (කම්බි ලේන්සුවකින්) වැසුම් බැඳ ඊමත ගන්ධක තබා පියන වසා සන්ධි බන්ධය යොදා භූමාන්තර පුටයෙහි ගොම වැරටි 100 කින් මද ගින්නෙන් දැවිය යුතු වේ. ඉක්බිතිව උණුව රෙදි කඩින් පෙරි කිරට වන් ගන්ධක යෝගයන් සඳහා යොදන්නේ යි.
- II. ගිනෙල් ප්‍රමාණයක් ලෝහ පාත්‍රයක ලා, උණුකොට එයට සම ප්‍රමාණයක් ගන්ධක යොදා පැසවා විද්‍රාවණය = දියවන සේ උණුකොට, එළකිරට හෙලා, නිවී ගිය පසු පෙරා ගත යුතු ය. යෝගයන් සඳහා එපරිදි ශෝධනය කළ ගන්ධක යෙදිය යුතු වේ. 1- 11, කිරෙන් ඉවත් කොට තද උණු දියෙන් සෝදා වේලා ගත යුතු ය.

2. වජ්‍ර (දියමන්ති) :-

- I. කටුවැල්බටු මුලක් පලා ඉහි වජ්‍ර බහා බැඳ අමු හෝ කොල්ලු හෝ ක්වාචයෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි සත් දිනක් තම්බා ගන්නේ ය.
- II. පෙර පරිදි එක් දිනක් තම්බා ගත් වජ්‍ර අශ්ව මුත්‍රයෙහි හෝ ස්තූනික්ෂීරයෙහි හෝ බහා නිවා ගන්නේ ය. මෙ පරිදි සත් වරක් බැගින් කිරීමෙන් ශෝධනය වේ.

3. වජ්‍ර හස්ම :-

ශෝධිත වජ්‍ර හා සමභාව වශයෙන් ශෝධිත හරිතාල, හිංගුල, ගන්ධක, ස්වර්ණ මාක්ෂික යොදා ඩෙබර එල ස්වරසින් අඹරා පසුව බෝ පොතු ස්වරසින් භාවනා දී වියලා සම්පුටගතව ගජපුටයෙන් දවා ගන්නේ ය. එසේ පුට 7 ක් දීමෙන් උත්තම හස්මය නිර්මාණය වේ. හස්ම වීම ප්‍රමාද වුවහොත් 2 වැනි පුටයෙහි සිට ස්වර්ණ මාක්ෂික හැර ඉතිරි ද්‍රව්‍ය යොදා අඹරා පෙර පරිදි පුට දෙන්නේ ය.

4. වෛක්‍රාන්ත = දග්ධභීරක:-

වජ්‍ර ශෝධන අයුරින් මෙය ද ශෝධනය කට යුතු වේ.

ශෝධිත වෛක්‍රාන්ත හා සමභාව වශයෙන් ශෝධිත හිංගුල ගන්ධක යොදා දෙහි ඇඹුලෙන් සියල්ල අඹරා වියලා සම්පුට ගත ගජ පුටයකින් දවා ගන්නේ ය. පසුව එය පාරද ගන්ධක යුක්තව දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරා සම්පුට යුක්තව ගජ පුටයෙන් දවා ගත යුතු ය. මෙසේ 8 වරක් පුට දීමෙන් වෛක්‍රාන්ත හොඳින් හස්ම වේ.

5. අභරක = තලඅතු මිනිරන් :-

- I. තල අතු මිනිරන් යකඩ බඳුනක ලා, ගිනියම් කොට කාඤ්චිකයෙහි සත් වරක් හෙලා නිවා ගැනීමෙන් ශෝධනය වේ. පසුව ඇඹුල් වර්ගයේ ස්වරසයකින් දිනක් අඹරා ගැනීම ද කළ යුතු ය.

- II. ලෝභ භාජනයක ලා, ගිනියම් කොට ගත්, වජ්‍රාභර සත් වරක් එළකිරෙහි හෝ ත්‍රිඵලා ක්වාචයෙහි හෝ ගෝ මුත්‍රයෙහි, කාක්ඡිකයෙහි වෙන් වෙන්ව හෙළා නිවා ගැනීමෙන් ශෝධනය වේ.
- III. ධාන්‍යාභරක, පෙනි තෝර කොළ ස්වරසයෙන් දිනක් අඹරා චක්‍රිකා කොට වියලා, ගජ පුටයෙහි දස වාරයක් මාරණය සඳහා දවා ගන්නේ ය. වරා කිරෙන් අඹරා පෙර දැක්වූ අයුරින් විසි වරක් පුට දී දවා ගැනීමෙන් සින්දුර සදාශ මාරණ යුක්ත අභර භස්මය ලැබේ.

ධාන්‍යාභර සංස්කරණය:

- I. අභර කළ කම්බලයක ධාන්‍ය සමග බැඳ මැඩීමෙන් ධාන්‍යාභර සාදා ගත හැකි ය.
- II. අභර භාග 1 යි.
ධාන්‍ය භාග 2 යි.

යන ද්‍රව්‍ය කම්බලයක= සන රෙද්දක ලා, බැඳ දියෙහි රැස්ක බහා තබා පෙහි ගිය පසු දෙඅතින් ජේදනය කිරීමෙන් අභර කැබලි වී දිය බඳුනෙහි තැන්පත් වේ. පසුව දිය පෙරා හැර ධාන්‍යාභර ලබා ගනු ද ක්‍රමයකි.

6. හරිතාල = හිරියල්:-

- I. හරිතාල කුඩා කැබලි කොට කුෂ්මාණ්ඩ ස්වරසින් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී හෝ හුණු දියෙහි ගලා ඉන් ප්‍රභරයක් ස්වේද දී හෝ පසුව උණු දියෙන් සෝදා ගත යුතු ය. ඉක්බිතිව, පොට්ටනි බැඳ තල තෙලින් යළි ස්වේද දී උණු දියෙන් සෝදා වියලා ගන්නේ ය.
- II. හිරියල් කැබලි පොට්ටනි බැඳ දෙහි ඇඹුලෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි යාමයක් තම්බා ගැනීමෙන් හෝ කාඩියෙන් තම්බා ගැනීමෙන් හෝ ශෝධනය වේ.
- III. ශෝධිත හරිතාල සාරණ ස්වරසින් දිනක් අඹරා චක්‍රිකා කොට වියලා ශරාවයක බහා පුනර්නවාක්ෂාරයෙන් වසා භස්ම යන්ත්‍රයෙන් දවා ගන්නේ හරිතාල මාරණය වේ.
- IV. හරිතාල චූර්ණෝදකයෙහි ලා, සත් වරක් භාවනා දී ගන්නේ ය.

රසමාණිකාය:-

- V. හරිතාල කුෂ්මාණ්ඩ ස්වරසින් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි යාමයක් ස්වේද දෙන්නේ ය. අනතුරුව දෙහි ඇඹුලෙන්, පෙරසේ ස්වේද දී ඉක්බිතිව වියලා සහල් කැබලි පමණ කුඩු කොට ඇතිලියක තලාතු මිනිරන් පතුරු තබා ඊපිට හරිතාල දමා ඊමත තලාතු මිනිරන් පතුරින් වසා, මෙසේ තට්ටු කීපයක් ශරාවයක් ලා තැන්පත් කොට බෙබර පත්‍ර කල්කයෙන් ශරාව බුද්ධිය වසා වියලා, යටි බඳුන ගිනියම් වන තෙක් දවා ගත යුතු ය. මෙහි පදම නම් ශරාවයෙහි පතුල ගිනියම් වන තරම වේ. ශරාවය තුළ දැවී ගිය මාණිකාය සදාශ හරිතාල යෝග සඳහා යොදනු යෙදේ.

7. මන:ශීලා = මනෝශීල:-

- I. මනෝශීල කුඩා කැබලි වලට කඩා පොට්ටනි බැඳ ජයන්ති ස්වරසින් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි දිනක් තම්බා ගත යුතු ය. පසුව කීකිරිදිය ස්වරසින් ද රතු කතුරු මුරුංගා ස්වරසින් ද තම්බා ගන්නේ ය. ඉක්බිතිව එය මුත්‍රයෙන් යාමයක් පාක දී කාඩියෙන් සෝදා ගත යුත්තේ වෙයි.
- II. මනෝශීල කුඩා කැබලි හුණු වතුරෙහි දිනක් ගලා තබා සෝදා ගත යුතු වේ. භෘංගරාජ ස්වරසින් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි සිව් යාමයක් තම්බා ගැනීමෙන් ද ශෝධනය වේ.
- III. මනෝශීල කැබලි දෙහි ඇඹුලින් භාවනා දී උණු දියෙන් සෝදා ගත යුතු ය.

8. බර්පර = රසක:-

- I. බර්පර බල්වයක ලා ලෝහ මෝලකින් කොටන්නේ ය. එහි දී පතුරු ලෙස නො කෙටි පවත්නා කොටස ඉවත් කොට, සෙසු භාගය දෙහි ඇඹුලෙන් දින හතක් අඹරා වියලා ගන්නේ ය. එකල එහි පිතෘභ වර්ණයක් උපදී. යෝග සඳහා එය යොදනු ලැබේ.
- II. බර්පර දැඩි ගින්නෙහි ගිනියම් කොට දෙසි ඇඹුලට ලා, සත් වරක් නිවා ගැනීමෙන් ද ශෝධනය වේ.
- III. ශෝධිත බර්පර පල දෙකක් ගෙන ශෝධිත පාරද පල දෙකක් ද ලා අඹරා ගොම වැරටි යොදා තෙවරක් පුට දී ගැනීමෙන් මාරණය වේ.
- IV. බර්පර වූර්ණ කොට වීදුරු බඳුනක ලා, ගෝ මුත්‍ර පුරවා දිනපතා පරණ මුත්‍ර ඉවත්කොට අලුත් මුත්‍ර යොද 7 දිනක් ශෝධනය කළ යුතු ය.

9. තුන්ඵක = පල්මානික්කම් :-

- I. වූර්ණ කරණ ලද තුන්ඵක, දස පලමක් ගෙන අත්‍යුෂ්ණ ජලය පල පහක් ලා, මනාව කලතා සාරක පත්‍ර = f පිල්ටර් ජෙපර් හෝ වස්ත්‍ර කැබැල්ලක් හෝ යොදා භාජනයකට පෙරන්නේ ය. එය වීදුරු බඳුනක නිශ්චලව තැබීමෙන් පල්මානික්කම් සියුම් කැබලි බඳුන පතුලෙහි රැස් වේ. දිය පෙරා හැර එය වියලා යනු නිර්මලීකරණය යි.
- II. තුන්ඵක සුණු කොට නව නිම්බු ස්වරසයෙහි යාම දෙකක් පමණ ගලා තබා, අඹරා ගැන්මෙන් ශෝධනය වේ.
- III. ශෝධිත තුන්ඵක දෙහි ඇඹුල් සහ ඇල්දියෙන් අඹරා වක්‍රිකා කොට වියලා ලසුපුටයක් දී දවා ගත යුතු ය. ඉක්බිතිව එය දැඩි මස්තුවෙන් දින තුනක් අඹරා ප්‍රයෝග සඳහා යොදන්නේ යි.
- IV. පල්මානික්කම් කබලෙහි ලා, සුදු පාට අළු වන තෙක් බැඳ ගැනීමෙන් ශෝධිත මාරණ වේ. ප්‍රචලිත ක්‍රමය යි.

10. වපල:-

- I. ජම්බර, කරකොට, අමු ඉඟුරු ස්වරසින් භාවනා දීමෙන් වපල ශෝධනය වේ.
- II. වපල පාරද සමභාව ගෙන නික කොළ ස්වරසයෙන් භාවනා යුක්තව අඹරා වාලුකා යන්ත්‍රයෙහි පැසවා ගනුයේ රක්ත වර්ණ හස්මය උපදී. ඒ සඳහා කාවකුපිකාවක් යෙදිය යුතු වේ.

11. ස්වර්ණ මාක්ෂික=රන්මැසිදැ:-

- I. ස්වර්ණ මාක්ෂික චූර්ණය තුනී වස්ත්‍ර කැබැල්ලක පොට්ටනි බැඳ කටු තම්පලා, භාල් ක්වාචයෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී ඉන් භාජනයට දිය වී වැටෙන ස්වර්ණ මාක්ෂික යෝග සඳහා ගන්නේ යි.
- II. ශෝධිත ස්වර්ණ මාක්ෂික භාග 4 යි.
ශෝධිත ගන්ධක භාග 1 යි.
එරඩු තෙලින් අඹරා වක්‍රිකා තතා වියලා, ශරාව බද්ධකොට ගජ පුටයකින් දවා ගන්නේ සින්දුර සමාන මාක්ෂික හස්මය ලැබේ.
- III. සහිදලුණු භාග 1 යි.
ස්වර්ණ මාක්ෂික චූර්ණය භාග 3 යි.
ඇඹුල් දෙඩම් හෝ දෙහි ඇඹුලෙන් යකඩ තාවිවියේ බහා හස්ම වන තුරු යකඩ හැන්දෙන් හැඳි ගා ගත යුතු ය. සහිද ලුණු සම්පූර්ණයෙන් දැවී යන තෙක් හස්ම කළ යුතු ය.

12. රජත මාක්ෂික ශෝධනය:-

ස්වර්ණ මාක්ෂික ශෝධනය පරිදි ය.

13. කාශිස=කසිස්:-

- I. කාශිස කිකිරිදිය ස්වරසින් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී ගැනීමෙන් ශෝධනය වේ.
- II. ජම්බර ස්වරසින් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී මද උණුසුම් දියෙන් සෝදා වියලා ගැනීමෙන් ද, කාශිස ශෝධනය වේ.
- III. ශෝධිත කාශිස සිනුක් පත්‍ර ස්වරසින් අඹරා වක්‍රිකාකාරයෙන් හෝ ලසුපුටයක් දී ගැනීමෙන් හස්මතාවයට හෙවත් මාරණයට පැමිණේ.

14. කාන්තපාෂාණ = කාන්දම් ගල්:-

- I. කාන්ත පාෂාණ කුඩුකොට පොට්ටනි බැඳ ගව ගිතෙල සහිත මී කිරෙන් ලෝහ භාජනයක දෝලා යන්ත්‍රයෙහි යාම තුනක් තිවිර අග්නියෙන් පැසවන්නේ ය. පසුව උණු දියෙන් සෝදා ලවණ ක්ෂාර මිශ්‍රිත මුරුංගා පොතු ස්වරසින් දිනක් අඹරා අව්වේ වියලා ගත යුතු ය. පසුව අම්ල වර්ග ස්වරසින් දිනක් අඹරා අව්වෙන් වියලා ඉක්බිතිව පෙර මෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී වියලා ගත යුතු ය.

15. වරාටිකා = කවඩ් (කපර්දක):-

- I. වරාටිකා පොට්ටනි බැඳ කාඤ්ඪිකයෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී උණු දියෙන් සෝද ගැනීමෙන් ශෝධනය වේ.

- II. ශෝධිත වරාටිකා ශරාවයක ලා, සන්ධිබන්ධ කොට ගොමවැරටියෙන් පුටයක් දී අඹරා ගත යුතු වේ. එය මාරණය හෙවත් හස්මය යනුවෙන් සැලකේ.
- III. සමභග වළක් කැණ එහි ලෝහ පාත්‍රයක් තබා අඩක් දහයි යා වලින් එය පුරවා ශෝධිත වරාටිකා චූර්ණය මුෂා යන්ත්‍ර යෙහි ලා, සන්ධිබන්ධන යුක්තව එහි තබා ගොම වැරටි උඩින් ලා. ගිනි දී දවා ගන්නේ යි.

16. අඤ්ජන = අඤ්ජන කැට:-

- I. නිලාඤ්ජන චූර්ණයකොට ජම්බර නිම්බු ස්වරසින් දිනක් භාවනා දී අව්වෙන් වියලා ගත යුතු ය.
- II. සෞචීරාඤ්ජන වරාටිකා ශෝධන විධියෙන් ද ශෝධන මාරණ කරණු අනු දන්නා ලැබේ.
- III. සියලු අඤ්ජන වර්ග භෘංගරාජ ස්වරසින් භාවනා දී ගැන්මෙන් ශෝධනය වේ.

17. හිංගුල = සාදිලිංගමි:-

- I. හිංගුල කුඩා කැබලි වලට කඩා අමු ඉඟුරු යුෂයෙන් භාවනා දී සෝදා ගත යුතු ය.
- II. හිංගුල කුඩා කැබලි අම්ල වර්ගයෙහි ද්‍රවයෙන් අඹරා යලි මී කීරෙන් අඹරා වියලා ගන්නේ ය
- III. හිංගුල කුඩා කැබලි වලට කඩා දෙහි ඇඹුලෙන් භාවනාදී උණු දියෙන් සෝදා වියලා ගන්නේ යි.

18. ගෞරික = සිවන්ගුරු :-

- I. ගෞරික එළකිරෙන් භාවනා යුක්තව ඇඹිරීමෙන් ශෝධනය වේ.
- II. ගෞරික එළගිතෙලින් මන්දාග්නියෙන් බැඳ ගැනීමෙන් ශෝධනය වේ.

19. ශංඛ = හක්:-

- I. පලමක් පමණ සක් කැබලි පොට්ටනි බැඳ ජම්බිර ස්වරසයෙන් යාමයක් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී මාෂ අර්ධයක් ශෝධිත ටංගණ සමග මුෂාවෙක අසුරා දණ්ඩ යන්ත්‍රයෙන් මාරණය කොට චූර්ණය පිළියෙල කර ගත යුතු වේ.
- II. වරාටිකා ශෝධන ක්‍රමය ද මෙහි දී අනුදන්නා ලැබේ.
- III. ශංඛ අම්ලවර්ග ජලයෙන් යාමයක් භාවනා දී ගජපුටයකින් දවා ගන්නේ ය.

20. ටංගණ = පුස්කර:-

- I. ටංගණ කබලක ලා, බැඳ ගැනීම ශෝධනය සඳහා යෝග්‍ය වේ.

21. ස්ඵටිකා = සිනක්කාරමි:-

- I. කබලෙහි ලා බැඳ ගනු ශෝධනය සඳහා යෝග්‍ය වේ.

22. ගෞරි පාෂාණ :-

- I. පාෂාණ කැබලි, කර්විල යුෂයෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙන් දිනක් ස්වේද දීමෙන් ශෝධනය වේ.

II. පාෂාණම් කුඩා කැබලි වලට කඩා සිහින් රෙදි කඩක පොට්ටනි බැඳ ඇට ඉවත් කළ කර්විල ගෙඩියක බහා, නූල්වලින් වෙළා එළකිරෙන් තම්බා ඉක්බිති උණු දියෙන් සෝදා ගත යුතු ය.

23. රිදී තුත්ත:-

කුඩා කැබලි වලට කඩා, දුන් තෙලින් අනා පොට්ටනි බැඳ එළමුත්තයෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙන් තම්බා ගත යුතු වේ.

24. ශිලාජතු:-

- I. ශිලාජතු ශුද්ධකොට කැබලි කොට දැඩි උණු දියෙහි බහා යාමයක් තබන්නේ ය. පසුව බඳුනෙහි ම තබා මන්ටනය කොට රෙද්දකින් පෙරා, එය පවිත්‍ර මැටි භාජනයක දමා දැඩි අවිවේ ලා වියලා ගත යුතු ය. එහි දී ක්‍රමයෙන් ද්‍රවය උඩ බඳින යොදය (සන සාරය) බේරා ගත යුතු ය. උෂ්ණෝදකය වෙනුවට ත්‍රිඵලා ක්වාථය හෝ ශාලසාරාදී ගණ ක්වාථය හෝ යෙදීම වඩා යෝග්‍ය ය.
- II. ශිලාජතුවල මල කොටස් ඉවත් කොට, එළකිරි, ත්‍රිඵලා ක්වාථය, භාංගරාජ ස්වරස යන ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් එක් දිනක් බැගින් ලෝභ පාත්‍රයක තබා ගන්නේ ශෝධනය වේ. ශිලාජතු සමග කළුකැමීමේරිය සහ කොල්ලු සේවනය නිසිද්ධ ය.

පිෂ්ටි:-

මුක්තා, ප්‍රවාල, මුක්තා ශුක්ති (සිප්පි) යන මේවා, ශුද්ධියෙන් පසු අති සුක්ෂ්ම ලෙස ගලෙහි ලා අඹරා ගැනීම පිෂ්ටි නම්, හස්ම නොකළ හුදු පිෂ්ටි යෝග්‍යතාව දි කේවලව ද යෙදේ.

සුරයතාපි දෙවරක් ශෝධික (Ripined) ශිලාජතු.

අශුද්ධ ශිලාජතු පලං 12 යි. භාග 01 යි. උතුරුවා ගත් දැඩි උණුවතුර පලං 24 යි = භාග 02 යි. නිපල් කෂාය පලං 06 යි = භාග 1/2 යි. (යනු යම් අනුපාතයට)

මෙම මිශ්‍රණය 01 දරණ ලෝභ යකඩ භාජනයට දමා දඩි හිරුරැසෙහි දැඩි අවිවේහි පැය 03 ක් තබා ඉන්පසු ඉතා හොඳට මිශ්‍රණය පොඩිකර රෙද්දකින් පෙරා ගන්නේ ය. එම පෙරා ගත් වැලි ගල් කුඩු ආදිය රහිත පිරිසිදු මිශ්‍රණය අංක 02 දරණ ලෝභභාජනයට දමා දැඩි උණු වතුර දමා, පෙරා සේරු දැඩි අවිවේහි තබන්නේ ය. එම අංක දෙක දරණ භාජනයෙහි වතුර මත මිදෙන ශිලාජතු පරිස්සමින් එකතු කර අංක 03 දරණ ලෝභ භාජනයෙහි බහා දැඩි වතුර දමන්නේ ය. එම භාජනයෙහි දිය මතුපිට මිදෙන ශිලාජතු පරිස්සමින් (වතුර නො කළඹා) එකතු කර අංක 04 දරණ ලෝභ භාජනයට දමා දැඩි අවිවේහි සම්පූර්ණයෙන් වේලෙන තෙක් තබා එකතු කැර සුදුසු භාජනයක සංරක්ෂණය කරන්නේ ය. එය දෙවරක් හිරුරැසින් ශෝධිත සුරයතාපි (Ripined) ශිලාජතුය. (රසතරංගිනී) කල්කටාවේ දොස්තර කාර්තික් වන්දු ඔසු (බෝස් රසායනාගාරය) මහතා මෙම ශෝධනයට උණු වතුර වෙනුවට නිපල් කෂාය සහ දසමුල් කෂාය යෙදීම සුදුසු යැයි සඳහන් කරයි. (භාරතීය භෞසජ්‍යය)

ධාතු - උපධාතු ශෝධන මාරණ විධිය.

1. ස්වර්ණ =රන්:-

- I. කටුවෙන් සිදුරු කළ හැකි තරම් තුනී වූ ශෝධිත ස්වර්ණ පත්‍ර මාතුලුංග ස්වරසින් අනන්‍ය ලද පඤ්චමාත්තිකාවෙහි බහා ඉන් මර්දනය කර, පසුව පඤ්චමාත්තිකා, ගොමවැරටි, අලු, ලවණ යෝගය දෙසි ඇඹුලෙන් අඹරා රන් පත්ති ගා වියලා කපොත ප්‍රටයෙන් පුට දී ගන්නේ ය.
- II. ශුද්ධ රස භාග 1 යි
 ශුද්ධ ගන්ධක භාග 2 යි
 ශුද්ධ ස්වර්ණ භාග 1/4 යි

කප්පලි කොට මැටි මුභාවක ලා ගොමවැරටි 30 කින් පුට දෙන්නේ ය. පුට දෙකකින් නිරුත්ථ හස්ම වේ. (රස හෘදය.)

- III. වරා කිරෙන් අඹරණ ලද ශෝධිත ස්වර්ණ මාක්ෂික, සීසක කල්කය ශෝධිත ස්වර්ණ පත්‍රයන්හි ගා වියලා මුභාවක අහුරා කුක්කුට පුටයක් දිය යුත්තේ ය. මාරණය වේ.
- IV. ශෝධිත ස්වර්ණ පත්‍ර කර්ෂයක් ගෙන, ඒ සමාන භාගයක් ශෝධිත රසදිය ලා, දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරා පසුව සෝදා හරන්නේය. ඉක්බිතිව, ශෝධිත හිංගුල, ගන්ධක, මන:ශිලා, නවසාර කර්ෂය බැගින් ගෙන දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරා ස්වර්ණ සමග මර්දනය කොට, රන් කැබලි නො දිස්නා තෙක් (නිශ්චන්ද්‍ර වන තෙක්) පුට දී ගන්නේ ය. ඒ අනුව පුට 1-2ක් යෙදිය යනුව ඇත. ඉන් ස්වර්ණ හස්ම ලැබේ.

2. රජත=රිදි :-

- I. ශෝධිත නාග චූර්ණය (සීසක), ටංගණ ක්ෂාරය සමග තුනී රජත පත්‍රයන්හි ආලේප කොට, ඉක්බිතිව යවක්ෂාර සහිත දෙහි හෝ දොඩම් ඇඹුලෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි පැසවා ගන්නේ ශෝධනය වේ.
- II. ශෝධිත හිංගුල දෙසි ඇඹුලෙන් අඹරා රජත පත්‍රයන්හි ආලේප කොට, ලාර්ධිවපාතන යන්ත්‍රයෙන් තෙවරක් පැසවිය යුතු ය. එකල ලාර්ධිව පාත්‍රයෙහි රසදිය ද, යටි බඳුනෙහි ශෝධිත රජත ද පිහිටයි.
- III. ශෝධිත හරිතාල, ගන්ධක, රජතපත්‍ර සමඟ ගෙන දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරා ගරාවයක ලා, පුටයක් දී දවා ගත යුතු වේ. මෙසේ පුට තුනක් යෙදීමෙන් රජත හස්මය ලබා ගත හැකි ය.

3. තාමිර = (තඹ) :-

- I. සෛන්ධව ලවණ වරා කිරෙන් අඹරා එය තුනී තඹපත්ති හා තිවිර අග්නියෙන් ගිනියම් කොට නික කොළ ස්වරයෙහි සත් වරක් හළා නිවා ගන්නේ ය.

- II. ශෝධිත රසදිය භාග 1 යි
- ශෝධිත ගන්ධක භාග 2 යි
- ශෝධිත තාමිර පත්‍ර භාග 3 යි

රසදිය ගන්ධක කෝමාරිකා ස්වරසින් අඹරා තඹපත්ති ආලේප කොට වියලා එය ශරාවයක බහා ඊ මත සුරණ කන්ද කල්කය යොදා ශරාව බද්ධකොට ගොම වැරටියෙන් යාම සතරක් ගිනි දෙන්නේ ය. ඒ අතර, පුටය වටේ ආලවාලයක් තනා එය පවිත්‍ර ජලයෙන් වරින් වර පිරවිය යුතු වේ. පසුව ශරාවය ස්වාගශීත කොට තාමිර හස්මය ගත යුතු වේ.

III. තාමිර අමෘතීකරණය :-

- I. තාමිර හස්ම, ගිතෙල්, කිරි, රස, ගන්ධක සමභාගව ගෙන නික කොළ යුෂ යොදා අඹරා චක්‍රිකා කොට පුට දී ගන්නේ ය.
- II. තාමිර හස්ම කිඩාරන් අල යුෂයෙන් අඹරා, කිඩාරන් අලය තුළ බහා බැඳ, උණු අලුවෙන් හෝ ගින්නෙන් තම්බා ගත යුතු ය.

ශෝධිත තාමිර භාග 1 යි .
 ශෝධිත රසදිය භාග 1/4 යි.
 ශෝධිත ගන්ධය භාග 1 යි.

යනුවෙන් ගෙන පාරද තාමිර අඹරා පසුව ගන්ධක සමග ඇඹුලැඹිලිය ස්වරසින් මනාව පෙෂණය කොට වියලා ශරාව යෝගයෙන් ගජපුටයෙහි දවා ගන්නේ ය. මෙසේ තෙවරක් පුට දී ගැන්මෙන් තාමිර හස්ම ලැබේ. ඉක්බිතිව එය අමෘතීකරණය කොට ගත යුත්තේ යි.

4. සීසක = කළු ඊයම් = නාග:-

- I. නාග (කළු ඊයම්), වංග (සුදු ඊයම්), ලෝහ බඳුනක උණුකොට ඇතුළත තල තෙල් හෝ වරාකිරි හෝ පිරවූ සිදුරක් සහිත බද්ධකොට ලූ ශරාවයකට සිදුරෙන් වත්කළ යුතු ය. මේ අයුරෙන් සත් වරක් අලුත් තෙල යොදා ශෝධනය කරන්නේ ය. පසුව මෝරු, ගෝමුත්‍ර, කාඤ්ඡික, උදක කුලත්ථ ක්වාචය යන ද්‍රවයන් ද යොදමින් පෙර පරිදි ශෝධනය කළ යුතු ය. නාග (කළු ඊයම්) විශේෂ ශෝධනය ලෙස, පෙර පරිදි වරාකිරි යොදා තෙවරක් ස්වරස හෝ ක්වාචය හෝ යොදා ගත හැකි වේ.
- II. ශෝධිත නාගපත්‍ර කතුරුමුරුංගා පත්‍ර කල්කය හා මැටි වළඳක ලා. ගින්නෙන් උණු කොට එයට නාග ප්‍රමාණයෙන් 1/4 ක් වංආපල, කරල්හැබක්ෂාරය මද මදව ඉස පැසවා හස්මය වූ පසු වංආපල ස්වරසින් අඹරා ගජ පුටයෙන් පුටයක් දී ගන්නේ ය. ඉන් සීසක හස්මය ලැබේ.

5. වංග = සුදු ඊයම්:-

- I. ලෝහ හැන්දක ලූ වංග ප්‍රමාණය ගිනියම් කොට පෙර පරිදි අම්ලතක්‍ර යෙදූ බඳුනකට ලා නිවා ගන්නේ ය. පසුව යළි උණුකොට කෝමාරිකා ස්වරසින් යෙදූ බඳුනට ලා නිවාගත යුතු ය. මේ අයුරින් තෙවර බැගින් ශෝධනය කටයුතු වේ.

- II. ශෝධිත වංග පත්‍රයන් වරා කිරෙන් අඹරා ගත් ශෝධිත හරිතාල කල්කය හා වියලා, අඹරා ගත් බෝ පොතු කල්කය හා මධ්‍ය ගත කොට ශරාවයෙහි ගජපුටයකින් දවා ගන්නේ ය. මෙසේ සත් වරක් හස්ම කටයුතු ය.
- III. වංග යුගෝධි බඳුනක උණු කොට එයට කහ කුඩු, යමානිකා, ජීරක, සියඹලා කරල් පොතු, ඇසතු පොතු වූර්ණය වංග හා සමාන බරක් වෙන් වෙන්ව ක්‍රම ක්‍රමයෙන් යොදා හැදී ගැ යුතු ය. ශෝධිත හස්ම වේ. ප්‍රසස්ථයි.

6. යශද = තත්ථනාගම් (දස්තා):-

- I. යශද ලෝහ හන්දක ලා තීවර අග්නියෙන් උණුකොට හුණුදිය පිරවූ ශරාවයකට මුව වසා ලූ සිදුරක් සහිත ශරාවයේ සිදුරෙන් වත් කරන්නේ ය. මෙසේ සත් වරක් යෙදීමෙන් ශෝධනය වේ.
- II. පෙර පරිදි යශද උණුකොට නිකමුල් ස්වරසයෙහි සත් වරක් හෙළා නිවා ගැනීමෙන් ද ශෝධනය වේ.
- III. ශෝධිත යශද ලෝහ බඳුනක ලා උණු කොට ඒ හා සමාන බරක් රසදිය යෙදූ බල්වයක ලා යුහු යුහුව අඹරන්නේ ය. ඉක්බිති එය දෙහි ඇඹුලෙන් සෝදා හැර යළි යශද හා සමාන බරක් ශෝධිත ගන්ධක යොදා අඹරා ශරාවයකලා පුටයක් දී ගන්නේ හස්ම වේ.

7. ලොහ = යකඩ:-

- I. තීක්ෂණ, කාන්තාදී ලොහ කැබලි ලෝහ බඳුනක ලා ගිනියම් කොට තෙල, තක්‍ර, ගෝමුත්‍ර, කාඤ්චික, කුලත්ථ ක්වාථය යන ද්‍රව්‍යන්හි වෙන් වෙන්ව සත්වර බැගින් ලා නිවා ගැනීමෙන් ද, ගිනියම් කොටගත් ලෝහ කැබලි කෙසෙල් අල ස්වරසෙහි සත් වරක් බහා නිවා ගැනීමෙන් ද ශෝධනය වේ.

II. හානුපාකය:-

- I. ශෝධිත ලෝහ කැබලි ලෝහ වංගෙඩියක ලා, සියුම්ව කොටා ත්‍රිඵලා ක්වාථයෙන් සත් වරක් සෝදා ගත යුතු ය. පසුව ලෝහ බඳුනක හෝ මැටි පාත්‍රයක හෝ එය ලා, ත්‍රිඵලා ක්වාථය වරින් වර යොදමින් අන අනා දින තුනක් වියලා ගත යුතු ය. ඒ සඳහා ලෝහ ප්‍රමාණය හා සමච ත්‍රිඵලා ගෙන එමෙන් දෙගුණයක් දිය ලා 1/4 ට සිඳුවා ගත් ක්වාථය යෙදිය යුතු වේ.

(අ) ස්ථාලි පාකය:-

- II. හානු පාකයෙන් සකසා ගත් ලෝහ වූර්ණය ස්ථාලි පාකයෙන්ද සංස්කරණය කර ගත යුතු ය. ඒ සඳහා ලෝහ මෙන් තුන් ගුණයක් ත්‍රිඵලා ගෙන එමෙන් සොළොස් ගුණයක් දිය ලා 1/8 ට සිඳුවා ක්වාථය තනා ගත යුත්තේ ය. ලෝහ වූර්ණය එය හා මැටි හැලියකට ලා. බරාග්නියෙන් සිඳුවා ගත යුතු ය. මේ කායඨීය සඳහා හස්තිකර්ණපලාශ හෝ වන්‍ය පලාශ හෝ ශතාවරී මූල භාංගරාජ යන ද්‍රව්‍යයන්ගේ ස්වරස වෙන් වෙන්ව හෝ මිලිතව හෝ යෙදිය හැකි ය.

- III. ශෝධිත ලෝහ වූර්ණය හා සමාන වූ ශෝධිත හිංගුල යොදා කෝමාරිකා ස්වරසින් අඹරා චක්‍රිකා කොට වියලා ගජ පුටයකින් දවා ගත යුත්තේ ය. යළි ඉන් 1/20 ක් පමණ ශෝධිත හිංගුල යොදා

ත්‍රිඵලා ක්වාචයෙන් ද භාංගරාජ ස්වරසින් ද අඹරා වක්‍රිකා කොට ගජපුටයෙහි දවා ගත යුතු ය. මේ විධිය තීක්ෂණ, කාන්ත ආදි ලොභ භස්මකරණය සඳහා යෙදේ.

IV. සාමාන්‍ය ලෝහ ශෝධනය කොට දියෙන් සෝදා වියලා වක්‍රිකා කොට පුට දී ගැනීම ක්‍රමය වේ. එපරිදි පුට 10 - 100 ක් දක්වා යොදනු ලොභ භස්මයේ ගුණෙන්කර්ෂය සඳහා යෙදෙයි. සහස්රපුටිත භස්මය අති ශ්‍රේෂ්ඨ ය.

8. මණ්ඩුර = යබොර :-

I. තෙල, තක්‍රාදියෙන් සාමාන්‍ය ශෝධනය කළ මණ්ඩුර ලෝහ බඳුනක ලා බුලු දරින් ගිනියම් කොට ගෝමුත්‍රයෙහි ලා නිවා ගන්නේ ය. මේ අයුරින් සත් වරක් සැකැසිය යුතු යි. ශෝධිත මණ්ඩුර ත්‍රිඵලා ක්වාචයෙන් අඹරා වියලා තිස්වරක් පුට දී ගැනීමෙන් රක්තවන්දනසදාශ මණ්ඩුර භස්මය ලැබේ.

9. මාද්දාර ශාංග (මුද්‍රා ශංඛ):-

මාද්දාරශාංග කැබලි වනෙහි ලා, සියුම් වන සේ කොටා පතුරු වැනි කොටස් ඉවත් කොට අඹරන්නේ ය. පසුව වස්ත්‍රයකින් හලා ජලයෙන් පක්ෂයක් අඹරා අව්වෙහි ලා වියලා චූර්ණකොට ගත යුතු වේ.

10. කාංසා = ලෝකඩ:-

- I. කාංසා තුනී පත්‍ර තනා අග්නියෙන් ගිනියම් කොට යුහුව ගෝමුත්‍රයෙහි සත් වරක් ලා නිවා ගැනීමෙන් ශෝධනය වේ. එක් එක් වාරයක් සඳහා නව ගෝ මුත්‍ර යෙදිය යුතු වේ.
- II. ශෝධිත කාංසා පත්‍ර හා සමභාගයක් ශෝධිත ගන්ධක යොදා වරාකිරෙන් මනාව අඹරා දැඩි අව්වෙහි ලා වියලා ගජ පුටයෙහි ලා, පුට දී ගන්නේ ය. වාර තුනක් පුට දීමෙන් භස්මය ලැබේ.

11. පිත්තල:-

- I. පිත්තල තුනී පත්‍ර පිළියෙල කොට රියම් ආලේප කළ ලෝහ භාජනයක ගෝ මුත්‍ර ලා, එයට යොදා ප්‍රබර අග්නියෙන් යාම හතරක් තබා ගන්නේ ශෝධනය වේ.
- II. ශෝධිත පිත්තල පත්‍ර සම ප්‍රමාණ වූ ශෝධිත ගන්ධක සමග අර්කක්ෂීරයෙන් අඹරා වියලා සම්පුට යුක්ත ගජපුටයෙන් දවා ගන්නේ ය. මෙසේ තෙවරක් යෙදීමෙන් පිත්තල භස්මය ලැබේ.
- III. ශෝධිත මනෝශීල, ශෝධිත ගන්ධක නිකකොළ යුෂයෙන් අඹරා තුනී පිත්තල පත්‍රයන්හි ආලේප කොට අට වරක් ගජපුට දී ගන්නේයි.

12. මාණිකා = රතු කැට (පද්මරාග):-

I. මාණිකා දෙහි ඇඹුල් යෙදූ දෝලා යන්ත්‍රයෙහි යාමයක් ස්වේද දී ගන්නේ ය. ඒ සඳහා අම්ල ගණයේ ද්‍රවයන් ද දෝලා ස්වේදය සඳහා යොදන හැකි ය.

- II. ශෝධිත මාණිකාභාවය වර්ණකොට සමභාවය ගත් ශෝධිත මනෝශීලී, හරිතාල, ගන්ධක යන ද්‍රව්‍ය සමග දෙහි ඇඹුලෙන් දින සතක් අඹරා චක්‍රිකා කොට වියලා ගජපුටයෙන් අට වරක් පුට දී ගන්නේ මාණිකාභාවය පසුවනව ලැබේ.

13. මුක්තා = මුතු:-

- I. මුතු, ජයන්ති ස්වරස යුක්ත දෝලා යන්ත්‍රයෙහි යාමයක් ස්වේද දී ගත යුතු ය.
- II. ශෝධිත මුක්තා එළකිරෙන් සිනිඳුව අඹරා තෙවරක් ලඝු පුට දී ගැනීමෙන් හස්මතාවට පැමිණේ.

14. ප්‍රවාල = පබලු:-

පබලු (විදුම) ජයන්ති පත්‍ර ස්වරසින් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි යාමයක් මනාව සවේද දී ගැනීමෙන් ශෝධනය වේ. ශෝධිත පබලු සිනිඳුව වූර්ණකොට කෝමාරිකා ස්වරසයෙන් අඹරා චක්‍රිකා තනා වියලා තෙවරක් ලඝු පුට දී ගැනීමෙන් හස්ම වේ.

15. නුව සාදර = (නවසාර) :-

- I. නවසාර ප්‍රමාණය මෙන් තෙගුණයක් දිය ලා දියකොට වස්ත්‍රයකින් පෙරා එය හට්ටියක ලා, තීවිර අග්නියෙන් සිඳුවා ගත යුතු ය.
- II. නවසාර ජලයෙහි දිය කොට පෙරා වියලා ගත යුතු ය.

16. සෝරක = වෙඩිලුණු (සුයඹිකාර) :-

- I. සෝරක ප්‍රමාණයෙන් අඩක් වූ අති උෂ්ණ ජලය ලා දිය කොට පෙරා අව්වෙහි තැබිය යුතු ය. භාජනය පතුලෙහි නිර්මල සෝරක රැස් වේ. පසුව එය බල්වයෙහි ලා වූර්ණ කොට එන්සහල් ජලයෙන් තෙවරක් භාවනා දී ගන්නේ ශෝධනය වේ.
- II. වෙඩි ලුණු වතුරෙහි දියකර පෙරා මැටි බඳුනෙකින් ලා සිඳුවා ගත යුතු ය.

17. ශුක්ති = මුතුබෙලිකටු:-

මුතු බෙලිකටු ජයන්ති ස්වරසින් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි යාමයක් පැසවා ගන්නේ ශෝධනය වේ.

බෙලිකටු අම්ල වර්ගයක ස්වරසින් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි තම්බා ගන්නේ ද, ශෝධනය වේ.

ශෝධිත ශුක්ති සියුම්ව කැබලි කොට ගරාව බද්ධකොට පුටයක් දී ගන්නේ ශ්වේත හස්මය ලැබේ. මාරණය ද වේ.

18. මාගශාංග = මුව අං:-

- I. මාගශාංග කියතකින් කැබලිවලට කපා සුණුකොට පසුව අර්කකෂීරයෙන් අඹරා චක්‍රිකා කොට වියලා ගරාව බද්ධකොට පුටු දී ගන්නේ ය. මෙසේ තෙවරක් යෙදීමෙන් මාගශාංග හස්මය ලැබේ.

II. මයුර ප්‍රවීණ භස්ම:-

මොණර පිල්, ගිතෙල් පහන් තිරයක දැල්ලෙන් දවාගත් කල භස්මය ලැබේ. මොණර පිල් වක්‍රිකා කොටස විශේෂයෙන් ගුණදායක වේ. එම නිසා එම කොටස වෙන්කර දවා ගැනීම උචිත ය.

19. සමුද්‍ර ඵෙන = මුහුදු පෙන:-

- I. සමුද්‍ර ඵෙන කැබලිවල වැලි ආදී අනවශ්‍ය දැය ඉවත් කොට සියුම්ව වූර්ණකොට දෙහි ඇඹුලෙන් එක් දිනක් භාවනා දී විසලා ගන්නේ ශෝධනය වේ.

20. ගල්මද ගල්නහර :-

යන ද්‍රව්‍යයන් දේශීය විකිත්සාවේ ගුලි, කල්ක, සඳහා බෙහෙවින් ව්‍යවහාර වන පාර්ත්වීව ද්‍රව්‍ය වෙති. විශේෂ ශෝධන මාරණ ක්‍රමයක් නොදක්නා ලැබේ. එහෙත් දුලි වැලි අපවිත්‍ර දැය ඉවත් කොට යෝග සඳහා ගනු ක්‍රමය යි.

21. (1) ලවණශුද්ධිය:-

- I. මුදුලුණු, සන්තෘප්තික (Saturate = ද්‍රාවයක්) වන අයුරු තැඹිලි වතුරෙහි (ජලයෙහි දියවන උපරිම ප්‍රමාණයට) දියකර රෙදිකඩින් හොඳාකාර පෙරා ඉක්බිති ලෝහ හෝ මැටි බඳුනෙකින් බහා වූර්ණයක් ලෙස ජලය සම්පූර්ණයෙන් සිඳී යන තෙක් සිඳුවා යන්නේ ය. ආහාර පිණිස හෝ ඖෂධ පිණිස යෝග්‍ය ය.
- II. කටුඵරමුදු කොළ යුෂයෙහි සන්තෘප්තික ද්‍රාවයක් වන අයුරු ලුණු දියකර පෙරා පෙර සේ ම සිඳුවා ගන්නේ ය. මෙය අක්ෂි රෝගීන්ට එතරම් අහිතකර නොවන්නේ ය.
- III. මුරුංගා කොළ යුෂයෙහි සන්තෘප්තික ද්‍රාවයක් වන අයුරු ලුණු දිය කොට පෙර සේ ම පෙරා සිඳුවා ගන්නේ ය. අධික රුධිර පීඩනයෙන් පෙළෙන්නවුන්ට මෙයින් ඉතා ස්වල්පයක් යෙදීම අන්තරාදායක නොවේ.
- IV. වල්හබරල අල කොටා මිරිකා ගත් යුෂයෙහි සන්තෘප්තික ද්‍රාවයක් වන අයුරු ලුණු දිය කොට පෙරා ඉහත සඳහන් ලෙස සිඳුවා ගන්නේ ය. විශේෂයෙන් ම මෙසේ සිඳුවා ගත් ලවණ ශෝඨ රෝගීන්ට ඉතා ස්වල්ප වශයෙන් දීම අනතුරු දායක නොවේ.

(2) සහිදලුණු ශුද්ධිය:-

කිකිරිදිය යුෂයෙහි සහිදලුණු සන්තෘප්තික ප්‍රමාණයට දියකර පෙරා ඉහත සඳහන් පරිදි සිඳුවා ගන්නා ලද්දේ ඔසු පිණිස ද ශෝඨ ආදී රෝගයන්හි ද අල්ප වශයෙන් යෙදිය හැකි ය. විශේෂයෙන් ලවණ වර්ජිතව සේවනය කළ යුතු රසපර්පටි ආදී සංයෝග වැළඳීමෙහිදී ද මෙසේ ශෝධිත සහිදලුණු මද වශයෙන් ගත හැකි ය. හබරල අල යුෂයෙහි ඉහත පරිදි ශෝධිත සහිදලුණු ශෝඨ රෝගීන් විෂයයෙහි ඉතා අයෝග්‍ය නොවේ.

සුවස ලුණු, බළල් ලුණු ආදිය ද ඉහත සඳහන් කිසියම් ආකාරයකින් ශෝධනය කොට ගැනීම යෝග්‍ය ය. සිද්ධ වෛද්‍ය ක්‍රමයෙහි ලවණ ශුඛිය වෙසෙසින් සඳහන් ය. (‘‘ ලවණනි පාඨක් පාඨක් ශොධ්‍යන්තෙ මාය්‍යන්තෙව’’) එහි සඳහන් එක් ක්‍රමයක් නම් භාවනා දීමය. සිව්ගුණයෙන් වූ භාවනා

ජලයෙහි ලවණ දිය කොට පෙරා අවිච්චි සිඳුවා ගැනීම ය. භාවනා ජලය සඳහා හිම වැටෙන කාලයේදී අලුයම පිරිසිඳු බඳුනෙකි රැස් කර ගත් පිනිදිය ගත යුතු ය.

22. රස පරිභාෂා :-

I. රේඛාපූර්ණ හස්ම :-

කිසියම් හස්මයක් මාපටුහිල්ල හා තර්ජනී අංගුලියෙන් තුඩු දෙකින් මර්දනය කළ කල්හි හස්මය එහි ඇහිලි තුඩු රේඛා තුළ පිවිසෙනසුලු ද ඒ රේඛා පූර්ණ ලක්ෂණ නම්.

II. වාරිතර හස්ම :-

විදුරු හෝ ලෝහ බඳුනෙකි නිශ්චල ජලය මත සෙමින් සෙමින්, ඇහිලි තුඩින් බහාලූ හස්මය නොහිලී මතුපිට පාවෙනසුලු ද එය වාරිතර හස්ම නම්.

III. නිරුත්ථ හස්ම:- “නිරුත්ථං යන්න පුනර්ථීවති”

ස්වර්ණාදී ධාතු හස්ම උත්තාප සහ මිත්‍රපංචක සහායත්වයෙන් නැවත මුලින් පැවති ධාතු අවස්ථාවට පත් නොවන සේ සම්පූර්ණ ලෙස හස්ම වූයේ ද එය නිරුත්ථ හස්ම නම්.

IV. කිසියම් ධාතුවකගේ හස්මය ගුඩ, පුස්කර, මී පැණි, ගිතෙල් ආදියත් සමග කෝවයෙකි ලා පුට දීමෙනුදු හස්මයෙන් ධාතුව වෙන්වී නො පෙනේ ද, එම හස්මය අපුනර්භව හස්ම නම්. (නිරුත්ථ මෙනි)

V. ස්වාංග ශීත:-

පුටුදුන් වළෙන් හෝ ලීපෙන් ඉවත් නොකොට හස්ම භාජනය එහි ම සම්පූර්ණයෙන් නිවී ගියේ ස්වාංගශීත නම්.

VI. බාහ්‍ය ශීත:-

පුටුදුන් වළෙන් හෝ ලීපෙන් ඉවත්කර තබා සිසිල් වූයේ බාහ්‍ය ශීත නම්.

VII. නිශ්චන්ද්‍ර:-

අභර රජන ආදිය හස්ම කිරීමෙන් පසු විපුලදර්ශක කාවයෙකින් (මැග්නීෆයින් ග්ලාසයෙකින්) බැලූ විට එම අභර රජන ආදියේ ඇති සුක්ෂ්ම කැබලි හෝ නොපෙනී යේ නම් එය නිශ්චන්ද්‍ර බව දත යුතු ය.

විෂ - උප විෂ ශෝධනය

1. වත්සනාභ = වච්චනාවී :-

- I. වච්චනාවී අල කුඩා කැබලි වලට කපා මැටි බඳුනක ලා, එය වැසෙන සේ ගෝ මුත්‍ර වත්කොට දැඩි අවචේ තැබිය යුතු වේ. ඉක්බිතිව ද්‍රවය සිඳි ගිය පසු යලි අලුත් ගෝ මුත්‍ර යොදමින් දින තුනක් භාවනා දී පසුව උණු දියෙන් සෝදා අවචේ ලා වියලා ගත යුතු වේ. මෙය අමෘතීකරණය යනුවෙන් සඳහන් වේ. අවශ්‍ය ම ශෝධනය ද මෙය වේ.
- II. වච්චනාවී කුඩා කැබලි වලට කපා රෙදි කඩක බැඳ, එළකිරි ලා දෝලා යන්ත්‍රයෙන් යාම 1-2ක් තම්බා උණු දියෙන් සෝදා අනතුරුව වියලා ගනු යෙදේ.
- III. වච්චනාවී, ත්‍රිඵලා ක්වාචය යොදා, දෝලා යන්ත්‍රයෙන් ස්වේද දී වියලා ගත යුතු ය.
- IV. වච්චනාවී කැබලි වලට කපා පොට්ටනි බැඳ එළකිරි ලා තම්බා වියලා ගැනීම ද අනු දන්තා ලැබේ.
- V. වච්චනාවී අල කැබලි එන්සහල් සුණු සහිත සාල්පානු දියෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙන් ස්වේද දී ගැනීම ද ක්‍රමයකි.

2. විෂනින්ද්‍රුක බීජ = ගොඩකදුරු ඇට (කුච්ලා) :-

- I. ගොඩකදුරු ඇට කාඤ්ඡිකයෙහි ලා දින තුනක් තබා පොතු හැර අංකුරය ඉවත් කොට කැබලි කපා වියලා ගත යුතු ය.
- II. අංකුරය ඉවත්කොට ගත් ගොඩකදුරු ඇට පිට පොත්ත කර වන තෙක් ගිතෙලින් බැඳ ගත යුතුයි.
- III. අංකුරය ඉවත්කොට ගත් ගොඩකදුරු ඇට පොට්ටනි බැඳ, එළකිරිලා, දෝලා යන්ත්‍රයෙන් යාමයක් තම්බා වියලා ගනු යෙදේ.
- IV. ගොඩකදුරු ඇට කැබලි වලට කපා ගිතෙලින් මඳව බැඳ ගත යුතු ය
- V. පැසුණු ගොඩකදුරු ඇට මැටි හෝ වීදුරු හෝ බඳුනෙකින් ගෝ මුත්‍ර සමග බහා දිනකට පසු ගෝ මුත්‍ර ඉවත් කළ යුතු ය. අලුත් මුත්‍ර යොදමින් මෙසේ දින 7 ක් පොහවා, අටවැනි දින ඇට දෙකට පලා එහි පොත්ත සහ අංකුර ඉවත් කොට පසුව එළකිරෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙන් තම්බා ගත යුතු ය. මෙය යෝග්‍යතම ශෝධන විධිය යි.

3. ජයපාල බීජ = ජයපාල ඇට:-

- I. ජයපාල ඇට පොතු හැර මඳ පලා ඊ මැද වූ පත්‍ර ඉවත් කොට, ඉන් 1/8 ක් ශෝධිත ටංගණ යොදා, පොට්ටනි බැඳ මැටි පාත්‍රයක දුග්ධ ලා, දෝලා යන්ත්‍ර නියමයෙන් රාත්‍රී තුනක් ස්වේද දී වියලා ගත යුතු වේ.
- II. ජයපාල ඇට පොතු හැර පලා දඳුව ඉවත්කොට, පොට්ටනි බැඳ මැටි පාත්‍රයක ගොදුග්ධ සහිතව දෝලා යන්ත්‍රයෙන් ස්වේද දිය යුතු ය. පසුව, එය අඹරා මැටි කබලක හෝ රෙදි කඩක හෝ මසීශෝෂණ පත්‍රයක (බ්ලොටින් ජේපරයක) හෝ ආලේප කොට, මඳ පවනේ, වියලා ගත යුතු ය.
- III. ජයපාල ඇට පොතු හැර මී ගොමයෙහි ලා, තබා පසුව පලා දඳුව ඉවත්කොට එළකිරෙන් තම්බා වියලා ගත යුතු ය.
- IV. මේ සියලු ශෝධන අවසානයෙහිදී නවමු මැටි වළඳක ලා බැඳ ගත යුතු ය. මෙය යෝග්‍ය තම ක්‍රමය වේ.

4. ධුස්තුර බීජ = අත්තන ඇට :-

- I. අත්තන ඇට පොට්ටනි බැඳ එළ කිරෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි යාමයක් ස්වේද දී පසුව උණු දියෙන් සෝදා වියලා ගත යුතු වේ.
- II. අත්තන ඇට, පොට්ටනි බැඳ ගෝවුත්‍රයෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙන් යාමයක් ස්වේද දී වියලා වූර්ණකොට රෙදි කඩින් හලා ගත යුතු ය.
- III. අත්තන ඇට, ගෝවුත්‍රයෙහි යාම සතරක් පෙගෙන්නට තබා, පොතු හැර වියලා ගත යුතු වේ. (දේශීය ක්‍රමයකි).

5. කංසා = ගංජා:-

- I. වියලි කංසා කොළ (පැලෑටිය) ජලයෙහි ලා මැඩ සෝදා වියලා එළ ගිතෙලින් මඳක් බැඳ ගත යුතු වේ.
- II. වියලි කංසා සමස්තය පොට්ටනි බැඳ බබ්බුල ක්වාචය යොදා මඳ ගින්නෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී ගත යුතු ය.

6. ගුංජා = ඔලිද:-

- I. ඔලිද ඇට වූර්ණය දෙපටක් වූ රෙදි කඩක පොට්ටනි බැඳ එළකිරෙන් යාමද්වයක් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී හෝ ගන්නේ ය.
- II. ඔලිද ඇට එක්පට රෙද්දක පොට්ටනි බැඳ කාඩ් යොදා දෝලා යන්ත්‍රයෙහි යාමයක් ස්වේද දී ගනු යෝග්‍ය වේ.
- III. ඔලිද ඇට කාඩ්‍යෙන් හෝ එළ කිරෙන් තම්බා ගනු ද යෙදේ. (දේශීය ක්‍රමයකි)

7. අභිඵන = අබින්:-

- I. අබින් අමු ඉහුරු ස්වරසින් සත් වරක් භාවනා දීමෙන් ශෝධනය වේ.
- II. අබින්, අමු ඉහුරු යුෂයෙහි එක් විසිවරක් බහා තබා ගැනීමෙන් ද ශෝධනය වේ.
- III. අබින් කබලක ලා, බැඳ ගැනීම ද ශෝධනය සඳහා යෙදේ.
- IV. අබින් තද උණුසුම් සඳුන් කෂායෙහි දියකොට පෙරා භාවනා දී ගත යුතුයි.

8. ස්ණුභික්ෂිර = දළක්කිරි :-

- I. දළක් කිරි පල දෙකක් වස්ත්‍රයක යොදා කොසඹ කොල ස්වරස කුඩවයක බහා තබා පසුව දැඩි අවචෙන් වියලා ගත යුතු වේ.

9. හල්ලාතක = සෙම්කොට්ට:-

- I. හල්ලාතකඑල ඉෂ්ටිකා = ගඩොළු වූර්ණය සහිතව පොට්ටනි බැඳ තදින් සර්ෂණය කළ යුතු ය. අනතුරුව එහි තෙල සහ පොතු ඉවත් වූ පසු උණු දියෙන් සෝදා වියලා ගත යුතු වේ.
- II. හල්ලාතකඑල පොට්ටනි බැඳ කසපැන් දියෙන් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී වියලා ගනු ද යෙදේ.

10. ගුල්ගුල = ගුල්ල :-

- I. ගුගුල්හි අපවිත්‍ර රොඩු ගල් ආදිය ඉවත් කොට එමෙන් සිවු ගුණයක් ගව්‍ය දුගධ = එළකිරි යොදා දෝලායන්ත්‍රයෙන් ස්වේද දී ගන්නේ ය.
- II. දශමුල හෝ රසකිද හෝ ත්‍රිඵලා හෝ ක්වාථය දැඩි උණුසුම් කොට, ගුගුල් එයට ලා, දිය කර මීරිකා පෙරා වියලා ගත යුතු ය.
- III. වර්ෂා සාතුවේදී නම් ගිතෙල් මදක් සමග ලෝහ භාජනයකින් මද ගින්නේ හැදී ගා පදමට බා ගන්නේ ය.

11. චිත්‍රක = රත්නිචුල් මුල් :-

- I. රත්නෙචුල් මුල් නාරටිහැර කැබලි හුණුදියෙහි ගලා වහා ම සෝදා වියලා ගනු යෙදේ.

12. හිංගු = පෙරුංකායම් :-

- I. පෙරුංකායම් ගිතෙල ගා ලු බඳුනක ලා බැද ගනු යෙදේ.

13. වෘද්ධදාරක :-

- I. වෘද්ධදාරක බීජ එළ කිරෙන් යාමයක් දෝලා යන්ත්‍රයෙහි ස්වේද දී පවනැ වියලා ගත යුතු ය.

යෝග සංග්‍රහය

ස්වරස අනුපාත බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- උක්පැණි අනුපාතය

යෝගය :- උක්පැණි, මී පැණි, දෙහි ඇඹුල්, විලඳ කුඩු, සාදික්කා ගලගා දියකර සීතාරාම ගුලි හෝ සුරන්විදුර ගුලි සමග දෙන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- සියලු වමනයට සීතාරාම ගුලි සමග යෙදිය යුතු ය.

2. යෝග නාමය :- කොහොඹ, රඹුක් අනුපාතය

යෝගය :- කොහොඹ පොතු
රඹුක්බඩ
සිදුලූනු

සංස්කරණය :- සමච ගෙන කොටා උනාළුවෙන් හෝ වණ්ඩුවෙන් තම්බා මිරිකා පෙරා ගත යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- වැදුගෙයි සන්තියට හා වැදුගෙයි උණට යෙදේ.

අනුපාත :- කොහොඹ තෙල්, කෝලදවුණ්ඩ හෝ මාත්තුපහ ගුලි සමග වේ.

3. යෝග නාමය :- යකිනාරන් කොළ අනුපාතය

යෝගය :- යකිනාරන් කොළ හා පොතු වේ.
කොටා වණ්ඩුවෙන් තම්බා මිරිකා, පෙරා කෝලදවුණ්ඩ මාත්තුපහ හෝ සීතාරාම ගුලි හා මී පැණි දමා දෙන්න.

ප්‍රයෝග :- සියලු ආම සහිත අජීර්ණ උණට යෝග්‍ය වේ.

4. යෝග නාමය :- මාකා වෘහතී අනුපාත

යෝගය :- පාවට්ටා දළ කිරි අඟුන දළ
බටු දළ අමු ඉඟුරු
නිකදළ සිදුලූනු

ප්‍රයෝග :- මීට මීට සමච ගෙන කොටා වණ්ඩුවෙන් හෝ උනාළුවෙන් තම්බා මිරිකා පෙරා ගත යුතු ය. සෙමි වා ප්‍රධාන සන්තීපාත උණට (ශ්වසනක ජීවරයට) සුදුසු අවස්ථාවන්හි යෙදිය යුතු ය. ශ්වාස කාස ගමනය කරයි.

අනුපාත :- සීනි, මී පැණි, ඇඹුල් දොඩම් යුෂ හා බුද්ධිරාජ කල්කය දියකර ගත යුතු ය.
★ පාවට්ටා නාමය සඳහා මේ සියළු යෝගයන්හි ආධාතෝධා ගත යුතු ය. පාවට්ටා නමින් ප්‍රසිද්ධ වෙනත් ද්‍රව්‍යයක් ද තිබේ.

5. යෝග නාමය :- කුවේර ලසුනාදි අනුපාතය

යෝගය :- කුඹුරු දළ යකිනාරන් දළ යකුවනස්ස දළ
අමු ඉඟුරු දෙහි දළ
සිදුලූනු නික දළ

සංස්කරණය :- මීට මීට සමච ගෙන කොටා, වණ්ඩුවේ හෝ උනාළුවෙන් තම්බා මිරිකා පෙරා ගත යුතු ය.

- ප්‍රයෝග :- සන්නිපාතජීවරයෙහි තරුණ අවස්ථාවේ සිට දිය හැකි පැරණි වෛද්‍යවරුන්ගේ නිතර භාවිතයෙහි යෙදෙන අනුපාතයකි. වා, සෙම් ප්‍රධාන ශ්වාස කාස නසයි.
- අනුපාත :- ඇඹුල් දොඩම් යුෂ, බුද්ධරාජ කල්කය සමග වේ.
6. යෝග නාමය :- මකරන්දන් අනුපාතය
- යෝගය :- ඇඹුල් දොඩම් යුෂ (වරකට) තේ හැඳි 3 යි
 අමු ඉඟුරු යුෂ තේ හැඳි 2 යි
 මී පැණි තේ හැඳි 1 යි
 සීනි තේ හැඳි 2 යි
- ප්‍රයෝග :- වා සෙම් අධික කළුප රෝගයන්හි දී, පපුවේ සෙම් වියලුම්. කරවීම් (ඉලප්පු) කැස්ස, හික්කා, ඇදුම බලවත් රෝගීන්ට වරින් වර ටික ටික රසානයක් වශයෙන් ලේභ කිරීමට යොදනි. ක්ෂණික ගුණ දෙන යෝගයකි.
- අනුපාත :- බුද්ධරාජ කල්කය සමග ය.
7. යෝග නාමය :- හිඟුරුපට අනුපාතය (1).
- යෝගය :- හිඟුරුපට ඇඹුල්දොඩම් පැහිරි
 කුප්පමේනිය දළ අමු ඉඟුරු
 සුදුලුනු
- සංස්කරණය :- සමච ගෙන කොටා වණ්ඩුවෙන් හෝ උනාළුවෙන් තම්බා මිරිකා පෙරා ගත යුතුයි.
- ප්‍රයෝග :- දෙඅත්, දෙපා ශීතලව කපා කිරීම ගොත ගසන කල්හි ද, ඉලප්පු අවස්ථාවට ද යොදයි.
- අනුපාත :- තල තෙල්, සීනි, මී පැණි, ඇඹුල් දොඩම් යුෂ, ලුණ දියර. බුද්ධරාජ කල්කය දියකර දෙනු.
8. යෝග නාමය :- හිඟුරුපට අනුපාතය (II)
- යෝගය :- හිඟුරුපට බුලත්ගිරිදා
 කුප්පමේනිය දළ ඇඹුල්දොඩම් පැහිරි
- සංස්කරණය :- සමච ගෙන කොටා වණ්ඩුවෙන් තම්බා මිරිකා පෙරා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- දරුණු උණ ඉලප්පු ඇතිව බස ගොළු වී ඇඟ ශීතල වී ඇති අවස්ථාවට යොදයි.
- අනුපාත :- ඇඹුල්දොඩම් යුෂ, ලුණුදියර සමග බුද්ධරාජ කල්කය දියකර දෙන්න.
9. යෝග නාමය :- එරඹු දළ නිකදළ අනුපාතය
- යෝගය :- එරඹු දළ
 නික දළ
 බුලත් දළ
- ප්‍රයෝග :- අජීර්ණ බඩේ රුදා නසයි.
10. යෝග නාමය :- මාත්තුපහ - පඹුරු දොඩම් නිකදළ අනුපාත
- යෝගය :- පඹුරු දළ යකුවනස්සදළ හීන්තාරං දළ
 දොඩම් දළ බෙලි කොළ කුප්පමේනිය දළ
 නික දළ පාවට්ට දළ කුඩුමිරිස දළ
 දෙහි දළ කුඹුරු දළ අමු ඉඟුරු
 සුදුලුනු

- සංස්කරණය :- දළ අනුපාත සංස්කරණ ක්‍රමය අනුව ය.
- ප්‍රයෝග :- රුදුරු සන්නි උණ ගිනියම් වනසා ලයි. සුනිකා ජීවරයට විශේෂ යි.
- අනුපාත :- මී පැණි, තලතෙල්, කොහොඹතෙල්, ගිතෙල්, මාත්තුපහ ගුලි සමග වේ.
11. යෝග නාමය :- දෙහි පොතු ඉඟුරු අනුපාතය
- යෝගය :- දෙහි පොතු
දෙහි දළ
අමු ඉඟුරු අනුපාත සංස්කරණ විධියෙනි.
- ප්‍රයෝග :- වමන, අතීසාර නසයි. ශ්‍රේෂ්ඨයි.
- අනුපාත :- මාත්තුපහ ගුලි සමග ය. මේ සමග ඉරිවේරිය මුල් කෂාය ද යෙදේ.
12. යෝග නාමය :- ඔලිද ආදී දළ අනුපාතය
- යෝගය :- ඔලිද දළ කොහොඹ දළ
පාවට්ට දළ කුප්පමේනිය දළ
- සංස්කරණය :- සමච ගෙන කොටා වණ්ඩුවෙන් තම්බා මිරිකා පෙරා ගැනීම වේ.
- ප්‍රයෝග :- වාත පිත්ත සන්නියට, උණ වැඩිවීම්, දෙඩවීම් අවස්ථාවට යොදයි.
- අනුපාත :- ගිතෙල්, තලතෙල්, සීතාරාම ගුලි සමග දෙනු ලැබේ.
13. යෝග නාමය :- කොහොඹ දළ අනුපාතය
- යෝගය :- කොහොඹ දළ යකුවනසු දළ
නික දළ පාවට්ට දළ
වේලා දළ අමුවදකහ
සුදුලුනු
- සංස්කරණය :- සමච ගෙන කොටා පස් තෙලෙන් අනා, වණ්ඩුවෙන් හෝ උනාළුවෙන් තම්බා මිරිකා පෙරා ගත යුතුයි. අත පය දරදඩුව පිටට බෙල්ල නැමී හුස්ම ගැනුමේ අපහසුව ඇති සෙම් ප්‍රධාන උණ රෝග අවස්ථාවන්ට යොදනි.
- ප්‍රයෝග :- සීතාරාම ගුලි සමග ය.
14. යෝග නාමය :- ඇහැළ දළ අනුපාතය
- යෝගය :- ඇහැළ දළ
සියඹලා දළ
- අනුපාත :- කොටා වණ්ඩුවේ තම්බා මිරිකා පෙරා සුරංචිදුර විරේක ගුලි සමග දෙන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- විරේකය සඳහා මනා ය.
15. යෝග නාමය :- කුඹුරු දළ අනුපාතය
- යෝගය :- කොහොඹ දළ
නික දළ
කුඹුරු දළ
- සංස්කරණය :- පුටපාක කොට ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- සියලු රුජාවට බඩේ කැක්කුමට.
- අනුපාත :- සුරංචිදුර ගුලි සමග ය.
16. යෝග නාමය :- ගොටුකොළ අනුපාත
- යෝගය :- ගොටුකොළ බිම් කරල් හැබ

උද්භිසලිය කුඹුරු දළ
අමු ඉඟුරු

- සංස්කරණය :- සමච ගෙන කොටා දෙහි ඇඹුලෙන් අනා ගිනි පුටයෙනි.
අනුපාත :- සුරංචිදුර ගුලි සමග ය. තුන්වරක් පමණ දීමෙන් ලේ මුසු බඩයාම නවතී. මේ යෝගයට ම, රතුලූනු, දෙහිගැට එක්කොට කොටා, දෙහි ගෙඩි 3 ක ඇඹුලෙන් අනා, වණ්ඩුවේ තමබා මිරිකා, පෙරා ගුලි සමග දීමෙන් සංක්‍රාමක රක්තාතිසාරය ගුණ වේ. ළදරුවනට විශේෂ යි.

17. යෝග නාමය :- දළද කුප්පමේනිය දළ අනුපාතය
යෝගය :- කුප්පමේනිය දළ ඔළිද දළ
පාවට්ට දළ අමු ඉඟුරු
සිදුලූනු
සංස්කරණය :- ගිනි පුටයෙනි.
ප්‍රයෝග :- සෙම් වා ප්‍රධාන ළදරු උණට යොදති. මාන්දම් උණ දනසයි. බඩවක පිටවක සන්නි වලිප්පු නසයි.
අනුපාත :- තලතෙල්, ගිතෙල්, තනකිරි, සීනි, සුරංචිදුර ගුලි දිය කොට දෙන්නේ ය.

18. යෝග නාමය :- වන්දු කල්කය මහදළ අනුපාතය
යෝගය :- දෙහිදළ දොඩම් දළ
නික දළ බටු දළ
යක්නාරන් දළ හීන්නාරං දළ
පාවට්ට දළ ඔළිද දළ
කුප්පමේනිය දළ කුඹුරු දළ
කුඹුරු ඇට සිදුලූනු
අනුපාත :- කොටා, වණ්ඩුවේ තමබා මිරිකා, පෙරා සීනි, මී පැණි, එළඟිතෙල්, දොඩම් ඇඹුල් යොදා දෙන්න.

දේශීය කල්ක

කල්ක බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- **කණ්ඩමාල කල්කය**

යෝගය	:- කළුදුරු	සවිදලුණු	පල්මානික්කම්
	සුදුදුරු	සවුක්කාරම්	සාදික්කා
	ඔංකාරම්	අසමෝදගම්	වෙඩිලුණු
	පත්පාඩගම්	තිප්පිලි	කොසඹ ඇට මද
	කරාබු	නවසාරම්	මීමුරු
	සීනක්කාරම්	වසාවාසි	ගස්පෙනෙල ගෙඩි පොතු

සංස්කරණය :- (ගැ. 5) කලඳ බැගින් කිරා ඉතා සියුම්ව වූර්ණ කර දෙමට ගෙඩි යුෂ, කුකුරුමාන් ගෙඩි යුෂ, හිඟුරුපට යුෂ යන ද්‍රව්‍යයෙන් එක එකින් දින බැගින් අඹරා රක්තිකා එක (මි.ගැ: 125) පමණට ගුලි කරන්න.

ප්‍රයෝග :- උගුර ඉදිමීම, කටහඬ වෙනස් වීම, උගුරේ ගෙඩි . උගුර කැසීම- දාහය, උගුරේ සෙම් වියලීම, නාසය ඇහීම් හිසරුණ ඇතිවීම, ගිලීමට අපහසුව, ගොළුවීම, උගුර ඉදිමීම, කාස, කණ යට වේදනා යන උගුර හා අවට රෝග නසා ලයි.

අනුපාත :- කුකුරුමාන් ගෙඩි යුෂ දෙමටගෙඩි යුෂ
හිඟුරුපට ගෙඩි යුෂ තලතෙල්
හබරල පිති යුෂ කොසඹ තෙල්
යන මේවා කීපයක් හෝ සියල්ල සමග කල්කය මිශ්‍ර කර දීම මැනවි.

මාත්‍රාව :- ගුලි 1 -3 දක්වා වේ.

2. යෝග නාමය :- **වන්දු කල්කය**

යෝගය	:- සුදුහඳුන්	ඉඟුරු	හින් අරත්ත අල
	වැල්මී	කොත්තමල්ලි	හිඟුරුපියලි
	තිප්පිලි	කෙළිඳ ඇට	එන්සාල්
	ත්‍රිවර්ග	වළඟසාල්	කටුකරෝසන
	දෙදුරු	උපුල් කොළ	සුවඳ කොට්ටං
	අසමෝදගන්	යහවපු (ගතපුෂ්ප)	නික දළ
	දේවදාර	කටුකරෝහිණි	සාරණ මුල්
	(ඉවද) අතිවිඩයම්	තිපල්	කලාදුරු අල
	වැල්තිබ්බටු මුල්		

සංස්කරණය :- මේ ද්‍රව්‍ය සියල්ල සමභාව ගෙන සිනිඳුව වූර්ණ කර තල තෙලින් අනා තබා අඹරා ගන්න. පසුව නැවත වරක් මී පැණියෙන් අඹරා කල්කය සාදන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- සන්නි, කෝල, වලිප්පු, හතිකැක්කම්, සෙම් වියලීම සහ ශ්වාසය යන රෝග සංසිදුවන්නේ ය.බඩ පිපීම, කාස, ජීවර, රතගාය, උල්ලෝගම් යන රෝගයන් ද සංසිදුවයි.

අනුපාත :- බුද්ධරාජ කල්කයේ අනුපාත වලින් මේ කල්කයක් දිය හැකි ය.

මාත්‍රාව :- (මි.ගැ: 250) මංවාඩිය ප්‍රමාණ ගුලි 1-2 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතුයි. කුඩා දරුවන්ට ඔළිඳ ඇට ප්‍රමාණ යොදනු ලැබේ.

3. යෝග නාමය :- **ජීවය කල්කය**

යෝගය	:-	දෙදුරු ත්‍රිවර්ග ක්‍රීමස්ත්‍රු ඉඟුරු ගම්මිරිස්	නිජපිලි වදකභ රතුලුණු නිපල් කොතඹුරු	ඉහිනි ඇට පුස්කර වැල්මී යවක්ෂාර සවිදලුණු
------	----	--	--	---

සමභාගව ගත යුතු වේ.

ඒ බරින් අර්ධයක් රත්හඳුන් ද, ඉතිරි අර්ධය සුකිරි ද ගතයුතු වේ.

සංස්කරණය :- මේවා සියල්ල සිනිඳුව වූර්ණ කර පළමුව තන කිරෙන් අඹරා ගන්න. දෙවනුව දොඩම් ඇඹිලෙන් තෙවනුව ගිතෙලින් අඹරා ගත යුතු ය. පසුව වීදුරු බඳුනක බහා සුරක්ෂිතව තබන්න.

ප්‍රයෝග :- කුඩා දරුවන්ගේ රක්තජ රෝග, උණ, වමනය, බඩ පිපුම, උල්ලෝගම්, කිරි මැලියම්, කාස, මලමුත්‍ර බද්ධය, වෙලුම්, සිහි නැතිව යන රෝගයන්ට හිත යි.

අනුපාත	:-	1. සුදුහඳුන් ඉහිනි ඇට යවක්ෂාර	වදකභ රතුලුණු වැල්මී
		2. වම්මුතු වැල්නිබ්බමුල්	කොත්තමල්ලි වැල්මී- ආඩතෝඩ පංචාංගය

කලං 1 (ග්‍රෑ: 5) බැගින් ගෙන පත 4 - 1/2 (මී:ලී: 960-120) ට සිඳුවා උදය, දවල්, සවස, රාත්‍රිකල්කය සමග දිය යුතු ය.

නිජපිලි	සැවැන්දරා මුල්
කලාදුරු අල	වැල්මී
කොත්තමල්ලි	ඉඟුරු
වැල්නිබ්බමුල්	

මිලිතව අඩ පලමකි. ක්වාථය කල්කය සමග උක්පැණි තනකිරි ප්‍රක්ෂේප කොට යොදන්න.

ගංසුරිය පොතු	අරළු
මදටිය පොතු	සහිදලුණු

කලද (ග්‍රෑම5) බැගින්, පත 2- පත 1/4 ට (මී:ලී: 480-60) සිඳු පෙරා කල්කය සමග යොදනු. විරේචනය සඳහා ය. ලේ ගෙඩි වලට හිතය.

මාත්‍රාව :- ඔළිද ඇට 1 ප්‍රමාණයේ සිට මදටිය ඇට 1 ප්‍රමාණ (මී:ග්‍රෑ: 125 - 250) යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතුයි.(කෂාය බණ්ඩයෙහි ද බලන්න)

4. යෝග නාමය :- නවරත්න කල්කය

යෝගය	:-	අසමෝදගම් දෙවිදුරු වාසාවාසි	වැල්මී කරාබු පෙරුම්කායම්	සන්නිනායම් ඇට දෙදුරු ඉඟුරු	නිජපිලි සාදික්කා කටුකරෝසන
------	----	----------------------------------	--------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

කලං 1 (ග්‍රෑ: 5) බැගිනි.

අරළු කලං 26 යි. (ග්‍රෑ: 130 යි).

බුළු කලං 13 යි. (ග්‍රෑ: 65 යි).

සංස්කරණය :- සියල්ල සිනිඳුව වූර්ණකර හලා මී පැණියෙන් ඉතා සිනිඳුව අඹරා ගත යුතු වේ.

- ප්‍රයෝග :- අපේක්ෂා සහිත වමන, අතීසාර, ජවර, ඇමීම, අඛස්සිය යන රෝග සුව කරන්නේ ය.
- අනුපාත :- අමුඉඟුරු යුෂ, දෙහි ඇඹුල්, මී පැණි සමග කල්කය දෙනු ලැබේ. සුදුලුනු, ගම්මිරිස් තැම්බූ කෂාය සමග ද යොදනු ලැබේ. අවස්ථානුකූලව අනුපාත යෙදිය හැකි ය.
- මාත්‍රාව :- මදටිය ඇට 3 සිට 5 (මි:ග්‍රෑ: 750-1250) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය හැක.
5. යෝග නාමය :- දෙමටමල් කල්කය
- යෝගය :- දෙමට මල් සාදික්කා
ශුද්ධ අබින් වජ්‍රවල්ලී (හීරස්සපලු)
දුම්මල කයිප්පු
ගොලෑපුවක් හීනටි භාල් පිටි
දිවුල්ලාටු
- සංස්කරණය :- සමභාගව ගෙන ගිතෙලින් තම්බා මී පැණියෙන් අඹරා ගත යුතු වෙයි.
- ප්‍රයෝග :- උග්‍ර කැක්කුම් වේදනා උණුවතුරෙන් දීම ද,
සහිත පක්වාතීසාරයට -
- අනුපාත :- හික්කාවට උක්පැණියෙන්ද,
-
අතීසාරයට උදුපියලි, අමු ඉඟුරු, අසමෝද, ගොටුකොළ,
- දෙහිගැට, රතුලුණු, උණුඅඵවෙන් තම්බාගත් යුෂින් දීමෙන් ද ගුණ වන්නේ ය
- මාත්‍රාව :- මදට 1-2 (මි:ග්‍රෑ: 250-500) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි අවස්ථානුකූලව යෙදේ
6. යෝග නාමය :- දෙසඳුන් කල්කය
- යෝගය :- කොල්ලු රත්හඳුන්
වදකහ සුදුහඳුන්,
වැල්මී සමභාගව ගන්නේ ය.
සවිදලුණු - බරට බරක් ගත යුතු ය.
- සංස්කරණය :- සියල්ල දෙහි ඇඹුලෙන් තම්බා අඹරා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- ළදරු වලිප්පු උණට සහ සාමාන්‍ය මාදු විරේචනයක් වශයෙන් යොදනු ලැබේ. මේ කල්කයට රත කල්කය, රත්හඳුන් කල්කය, දෙසඳුන් කල්කය, කොත්තමල්ලි කල්කය යන නම් ව්‍යවහාර කරති.
- අනුපාත :- කොත්තමල්ලි තැම්බූ දිය සමග යෙදිය යුතු ය. ළදරු රතගායට විශේෂ යි.
- මාත්‍රාව :- රත්තිකා 1-2 (මි:ග්‍රෑ: 125-250) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු ය.
7. යෝග නාමය :- බාල කුමාර - වැල්මී කල්කය
- යෝගය :- දෙදුරු පැපිලිය
අසමෝදගන් අනුපට්ටා
කටුකරෝසන වළඟසාල් ඇට මද
ක්‍රිමීග්‍රෑ ත්‍රිවර්ග

ලඟුන පල්මාණික්කම්
 පුස්කර සීනක්කාරම්
 නිජපිලි - සමභාගව ගත යුතු වේ.
 වැල්මී - මේ හැම බරට බරක් ගත යුතු ය.
 සංස්කරණය :- පස්තෙලින් කල්කය අඹරා ගත යුතු වේ.
 ප්‍රයෝග :- ළදරුවන්ගේ සන්නි රෝග, වලිප්පු, ශ්වාස, කාස රෝග ශාන්ත වේ.
 අනුපාත :- පුපුල ඔළිඳ
 නික පාවට්ටා
 කුප්පමේනිය බෙලි
 වල්නිජපිලි එළබටු සහ මුල
 යන ද්‍රව්‍ය කොටා වණ්ඩුවේ තම්බා ගත් ස්වරසය සමග කල්කය දෙනු ලැබේ.
 තවත් නික අනුපාත සමග ද දිය හැකි ය.
 මාත්‍රාව :- මංවාඩි 1-2 (මී:ග්‍රෑ: 250-500) දක්වා ප්‍රමාණයක් දිය හැකි ය.

8. යෝග නාමය :- බුද්ධරාජ කල්කය (I)

යෝගය :-	සාදිලිංගම්	ගල්මද	සීනක්කාරම්
	කඵදුරු	ගල්නහර	පල්මාණික්කං
	සුදුදුරු	උළුහල්	ගෞරිපාෂාණම්
	රන්හිරියල්	සුවද කොට්ටං	මනෝසීල
	කරාබු	වැල්මී	හිඟුරුපියලි
	වසාවාසි	පෙරුංකායම්	සහිදලුණු
	සාදික්කා	අබිං	අක්කරපට්ටා
	ඉඟුරු	පුස්කර	කටුකරෝසන
	පිතකරෝසන		

මෙම ද්‍රව්‍ය එක් වගෙන් කලං 8 (ග්‍රෑ. 40) බැගින්, (කලං 200 සියලු බර) = (ග්‍රෑ: 1000 යි.)

රත්හඳුන්	කලං 100 යි.	කලං (ග්‍රෑ: 500 යි.)
සුදුහඳුන්	100 යි.	(ග්‍රෑ: 500 යි.)
සම්පූර්ණ යෝගය	කලං 400 යි.	(ග්‍රෑ: 2000 යි.)

සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය ඉතා සිනිඳුව වූර්ණ කර කීප වරක් පෙනේරයෙන් හලා ගත යුතුයි. පැසුණු (නො ඉදුනු) ඇඹුල් දොඩම් ගෙඩි 100 ක ඉස්මෙන් භාවනා දී අඹරා අවසන්හි මී පැණියෙන් අඹරා ගන්නේ ය.

- සැ:යු:-
- 1) රස බෙහෙත් ද්‍රව්‍ය සහ අබිං පෙරුංකායම්, සහිදලුණු වෙන් වශයෙන් ගලේ දමා අඹරනු විනා ද්‍රව්‍ය සියල්ල සමග වූර්ණ නොකළ යුතු යි.
 - 2) පුස්කර, සීනක්කාරං සහ පල්මාණික්කං කබලේ බැදගත් හස්මය ගත යුතු යි.
 - 3) ගල්මද, ගල්නහර දෙවගය ද්‍රව්‍ය සමග වූර්ණ කිරීම මැනවි.
 - 4) සාදිලිංගම්, ගෞරිපාෂාණම්, රන්හිරියල් සහ මනෝසීල පළමු ගලට දමා ඇඹරිය යුතු ය. ඉතා හොඳින් ඇඹරුණාට පසු පුස්කර, සීනක්කාරං, පල්මාණික්කං, සහිදලුණු, පෙරුංකායම්, අබිං එකතු කළ යුතු ය. මේ සියල්ල අඹරන්නේ ඇඹුල් දොඩම් යුෂයෙන් ය.
 - 5) රස බෙහෙත් හා ලවණ වර්ග අබිං ආදිය දින 3 ක් පමණ ඇඹරුණාට පසු, දොඩම් ඇඹුලෙන් භාවනා දුන් වූර්ණය එකතු කරන්නේ ය.
 - 6) දොඩම් යුෂ හොඳ හැටි වියලුණ තත්ත්වයට පැමිණියාට පසු මී පැණියෙන් අඹරා ගන්නේ ය.

- 7) අබිං ඉඟුරු යුෂින් හෝ සුදුහඳුන් කසායයෙන් ශුද්ධ කර ගැනීම මැනවි.
- 8) සාදිලිංගම් සහ මනෝසීල දෙහි ඇඹිලෙන් භාවනා දී උණුවතුරෙන් සෝද ගන්නේ ය.
- 9) රන්හිරියල්, හුණුවතුරෙන් භාවනා දී උණුවතුරෙන් සෝදා ගන්නේ ය.
- 10) ගෞරීපාෂාණම් කුඩා කැබලි වලට කඩා සිහින් රෙදි කඩක බැඳ කරවිල ගෙඩිය තුළ බහා වෙලා එලකිරෙන් තම්බා ගෙන තද උණු වතුරෙන් සෝදා වෙලා ගත යුතු ය.

(දේශීය ලේඛනයකිනි. වෛද්‍යාවාර්ය, ඩී. එම්. ජයසිංහ මහතාගේ ප්‍රත්‍යක්ෂ ක්‍රමය යි.)

9. යෝග නාමය :- බුද්ධරාජ කල්කය (II)

යෝගය :-	සාදිලිංගම්	පෙරුංකායම්	ගෞරීපාෂාණම්
	වසාවාසි	සුදුදුරු	අබිං
	කෙළිද හාල්	හිරියල්	කළුදුරු
	කරාබු	අතිවිඩයන්	උළුහාල්
	ගල්නහර	හිඟුරුපියලි	වැල්මී
	ගල්මද	අක්‍රපටට	වියලි ඉඟුරු
	පල්මාණික්කන්	සිනක්කාරං	පුස්කර
	සුවද කොට්ටන්	රිදී තුත්තං	සාදික්කා

සංස්කරණය :- මේවා සමච්ච ගෙන ඒ සියල්ල බරට සුදුහඳුන් ද, සුදුහඳුන් වලට සමාන බරක් රත්හඳුන් ද ගෙන මදුරුතලා කොළ ඉස්මෙන් පළමුව අඹරා ඊට පසු මී පැණියෙන් අඹරා ගත යුතු යි

(ගම්පහ සිද්ධසූර්වේද වෛද්‍ය විද්‍යාලයේ වට්ටෝරුවකි.)

10. යෝග නාමය :- බුද්ධරාජ කල්කය (III)

යෝගය :-	සාදිලිංගම්	පෙරුකායම්
	දෙදුරු	අබින්
	රන්හිරියල්	හින්අරත්ත
	ත්‍රිවර්ග	මහඅරත්ත
	ඉඟුරු	පල්මාණික්කම් අළු
	ගලමද	කන්සා ඇට
	ගල්නහර	ගම්මිරිස්
	උලාඅරිසි	මනෝශීල
	සුවද කොට්ටං	ඉඟුරුපියලි
	වැල්මී	අක්‍රපටට

කලං 1 (ග්‍රෑ: 5) බැගින් ගෙන සුදුහඳුන් කලං 5 මදට 5 යි. (ග්‍රෑ: 26.250 යි.) රත්හඳුන් කලං 10 ½ යි. (ග්‍රෑ: 52.500)

සංස්කරණය :- මේවා සිහින්ව වුර්ණ කර මී පැණියෙන් අඹරා කල්කය සාදා ගන්නේ ය.

- ප්‍රයෝග :-
- I. ඉඟුරු යුෂ, ඇඹිල්දොඩම් යුෂ, මී පැණි මිශ්‍රණය සමග කල්කය දෙනු ලැබේ.
 - II. කටුවැල්බටු, ඉඟුරු, කෂාය සමග යොදයි. අනුපාත ශීර්ෂය බැලිය යුතු ය.

- අනුපාත :- පසුවේ සෙම් බුරුල්ව ඇති අවස්ථාවන්හි විශේෂයෙන් යොදනු ලබයි. උගුරේ සෙම් හිරවීම්, කාස, ශ්වාස, ප්‍රතිශ්‍යාය, ශ්වසනක ජීවරය යන පෙනහළු ගත සෙම් බහුල අවස්ථාවට හිත යි.
- මාත්‍රාව :- මංචාඩ් 1 - 2 යි. (මි:ග්‍රෑ: 250-500)
11. යෝග නාමය :- සසෝදරා කල්කය
යෝගය :-	අබින්	අබ	කුරුඳුඇට
	දෙදුරු	සිවන්ගුරු	වෙප්පල් අරිසි =කෙළිද
	නිවග =ත්‍රිවර්ග	දේවදාර	කොට්ටං
	තිකුළු	වදකහ	පුස්කර
	අසමෝදගම්,	වැල්මී	රත්හඳුන්
	කර්කටකශාංගි	ගතපුෂ්ප	හින්අරත්ත අල
	ලුණුදෙහි ඇට	කොහොඹ ඇට මද	මීපුස්
	සුදුහඳුන්	කෙළිදසහල්	ගප්තිප්පිලි
	සුදුලුනු	කුළුරැණ	සිවිය මුල්
	පල්මාණික්කම්	උළුහාල්	ඕංකාරන්
	තිපල්	වළහසාල් ඇට මද	සීනි
	රන් හිරියල්	කහ	

සමභාගව ගත යුතු යි.

- සංස්කරණය :- මේ ද්‍රව්‍ය සමභාගව ගෙන ඉතා සියුම්ව වූර්ණකර, ඒ වූර්ණයෙන් දෙකෙන් කොටසක් බරට ශුද්ධ ජයපාල දමා සියල්ල දොඩම් ඇඹුලෙන් අඹරා කල්කය සාදා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- සුනිකාවන්ගේ කෝල, සන්ති, ජීවර, අනිසාර, වේදනාව, කර්ණශූල, ඇවිලිලි, කාස, කදගැට රුදා පිටගැස්ම, වෙවිලීම, දෙඩවිලි, හනුපුටු, ශ්වාස, තෘෂ්ණා, අඩස්සි, තුන්දොස් කිපුම ආදී රෝගයන්ට පත්තියං පංගුව යෙදේ.
- අනුපාත :- සීනි, මී පැණි, ගිතෙල්, පරණ පොල් අරක්කු, ඇඹුල් දොඩම් යුෂ යන මේවායින් එකකින් හෝ කීපයකින් මිශ්‍ර කර දීම හිත යි.
- මාත්‍රාව :- මංචාඩ් 1 -2 (මි: ග්‍රෑ: 250 -500) දක්වා යි.
- සැ.යු :- ජයපාල මිශ්‍ර කොටස විරේක පංගුව ද අමිශ්‍ර කොටස පත්තියම් පංගුව ද වේ.

12. යෝග නාමය :- යෂ්ටි කල්කය

යෝගය :-	සුදුදුරු	කටුකරෝසන ඉහුරු	සුදුලුනු
	කළුදුරු	ගම්මිරිස්	රතුලුනු
	අසමෝදගම්	තිප්පිලි	සුදුහඳුන්
	ත්‍රිවර්ග	තිපල්	උළුවා
	පල්මාණික්කම්	අක්‍රපට්ටා	මාලති පත්‍ර = සමන් පිව්ව කොළ
	මාසක්කා	ඉහිනි ඇට	තිරැස්සවාලු
	සීනක්කාරං	අතිවිඩියම්	සවිදලුණු

සමභාගව ගත යුතු ය

- සංස්කරණය :- සියල්ල බරට වැල්මී යොදන්න. සියළු ද්‍රව්‍ය සීනිදුටු වූර්ණ කර ගිතෙල්, මී පැණි යන මේවායින් අඹරා ගත යුතු ය. කොටසකට සමාන බරක් ශුද්ධ ජයපාල දමා වෙනම අඹරා තබා ගන්නේ ය. එය විරේක පංගුවයි. විරේචනය අවශ්‍ය විට එය යොදන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- කුඩා දරුවන්ගේ උණට

- I. දොඩම් ඇඹුල්, මී පැණි, ගිතෙල්, තල තෙල් හා කල්කය සමග
- II. තනකිරි, කුඹුරු පත්‍ර යුෂ, සමග කල්කය හා
- III. තනකිරි, ගිතෙල් සමග, කල්කය යොදනු ලැබේ.
- IV. පණුකෝප, වමන, ඔක්කාරය ඇති වීට, සස්සදමුල් දෙහි ඇඹුලෙන් උරගා කල්කය සමග යෙදේ.
- V. උණ, හනි තැක්කුම්, කෝල, වලිප්පු, කට තොල වියලීම්, බද්ධයාමට තිප්පිලි, දිම්බිපු, වැල්මී . සුදුලූනු, රතුලූනු, අක්‍රපට්ට, කටුකරෝසන, මාසක්කා, කලං 1 මදට 10 (ග්‍රෑ: 7.500) බැගින් ගෙන, පත අට එකට සිඳ (ලී: 1.920 - මී: ලී: 240 ට). උදේ සවස මී පැණි හෝ සීනි නැතහොත් ගිතෙල් තල තෙල් වැනි අනුපානයන් සමග දිය යුතු ය.

අනුපාත :- මංචාඩ් 1-2 (මී:ග්‍රෑ: 250-500) දක්වා වේ.
 මාත්‍රාව :- විරේචනය සහිත නම් කටුකරෝසන ඉවත් කර කලාදුරු අල සමග යොදන්න. බාල දරුවන් සඳහා ද්‍රව්‍ය අඩු පලමක් (ග්‍රෑ: 30) පත 4 පත ½ ට සිඳවා (මී:ලී: 960 - 120) සිව් වරකට යෙදීම මැනවි.

13. යෝග නාමය :- විජය කුමාර කල්කය

යෝගය :-	අරළු	අබ්බ
	බුළු	හිරියල්
	නෙල්ලි	කළුදුරු
	ඉඟුරු	සුදුදුරු
	ගම්මිරිස්	ගස් පෙනෙල ගෙඩියේ පොතු
	තිප්පිලි	වාල් මොලඟු ඇටමද
	යවකර ලුණු	කොරාසානි
	වදකහ	කොහොඹ ඇටමද
	සුදුලූනු	සුදුහඳුන්
	පෙරුංකායම්	කොත්තමල්ලි
	උළුහාල්	පුස්කර
	සුවදකොට්ටන්	දේවදාර
	සාදිලිංගම්	කටුකරෝසන

සංස්කරණය :- වූර්ණකර රෙදිකඩින් හලා,

- 1) දොඩම් ඇඹුලින්,
- 2) ඉඟුරු යුෂින්,
- 3) කොල්ලු කෂායෙන්,
- 4) මී පැණියෙන් - අඹරා කල්කය සාදා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- අතීසාර
 රක්තාතීසාර
 රක්ත ප්‍රදර
 සුනිකා රෝග, ආදි
 රක්තස්ථාවයන්හි, ශ්‍රේෂ්ඨයි.

මාත්‍රාව :- මංචාඩ් 1 -2 (මී:ග්‍රෑ: 250-500) දක්වා වේ.

14. යෝග නාමය :- ශර්කරාදි කල්කය

- යෝග්‍ය :- ගම්මිරිස් උපුල්කොළ= සුවද කොට්ටන්
සවිදලුණු අතිවිඩයන්
වැල්මී යවක්ෂාර
තිප්පිලි සුවසලුණු
වළඟසාල් ඇටමද සිරිතේක්කු
ගස් පෙනෙල ගෙඩියේ පොතු සුදුලුනු
වාල්මොලඟ ඇටමද කකුළුසුගු=කර්කටක ශාංචි
(ගු: 5) කලං 1 බැගිනි.
අක්‍රපට්ට (ගු: 15) කලං 3 යි
කටුකරෝසන (ගු: 30) කලං 6 යි.
- සංස්කරණය :- සියල්ල බරට සීනි. චූර්ණය සාදා, මී පැණියෙන් අඹරා ගත යුතුයි.
ප්‍රයෝග :- ළදරුවන්ගේ ජීවර, කාස, ශ්වාස, මලමුත්‍ර බද්ධය, ඇම්ම, වෙවුලුම් යන රෝග සුව කෙරේ
- අනුපාත :- 1) කටුවැල්බටු 2) ඉඟුරු 3) සුවසලුණු
දෙදුරු සහිදලුණු සහිදලුණු
කටුකරෝසන සීනි දෙහි යුෂ
සිරිතේක්කු ඇඹුල් දොඩම් යුෂ
නස්නාරන් යුෂ
සීනි ඉඟුරු යුෂ
- මාත්‍රාව :- කෂාය හෝ අනුපාත සමග මේ කල්කය දිය යුතු වේ. අවස්ථාවනට සුදුසු අනෙක් අනුපාතයකින් දීම ද මැනවි.
උපන් දින සිට තුන් මසක් යන තුරු වී ඇට ප්‍රමාණ දිය හැකි යි. තුන් මස සිට අවුරුද්ද දක්වා ළදරුවන්ට ගම්මිරිස් ප්‍රමාණ දිය යුතු ය. අවුරුද්දෙන් ඉහළ දරුවන්ට මදටිය පමණ දෙන්න.

15. යෝග්‍ය නාමය :- සුරජීවක කල්කය

- යෝග්‍ය :- සාදිලිංගම් සවිදලුණු අරළු
තිප්පිලි කරාබු බුළු
කවෙළු කළුදුරු නෙල්ලි
කිරිගරුඩ ගල් සුදුදුරු අත්තන ඇට
වැල්මී අසමෝද කංසා ඇට
වසාවාසි සුදුපාෂාණම් කුඹුරු ඇට මද
සාදික්කා සුදුලුනු අබ
සුවද කොට්ටං ගම්මිරිස්

මේවා කළද (ගු: 5) බැගිනි.

අබ්බං කලන් 2 යි. (ගු: 10)

- සංස්කරණය :- ඇඹුල් දොඩම් යුෂින් භාවනා යුක්තව දින 3 ක් අඹරා සැවැන්දරා කෂායෙන් භාවනා යුක්තව දින 3ක් අඹරා රක්තිකා (මී:ගු: 125) පමණ ගුලි පිළියෙල කරන්නේ ය.
ප්‍රයෝග :- පව්‍යමාන හා පක්ව අතීසාරයට යොදනු මනා ය.
අනුපාත :- ගුලි 1/2 - 1 දක්වා යි. ගුලි 1/2 ළදරුවන් සඳහා ය.

ක්වාට් බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- අභයාදී ක්වාට්ටය (සන්නිපාත ජීවරයෙහි)
- යෝගය :- අරළු කෙළිඳ සහල්
කලාඳුරු අල සැවැන්දරා
කොත්තමල්ලි රසකිඳ
රත්හඳුන් ඇහැළ පොතු
පද්මකාෂ්ඨ දියමිත්ත
ආඩතෝඩා වියලි ඉඟුරු
කටුකරෝසන
- ප්‍රයෝග :- ත්‍රිදෝෂජීවර, පිපාසා, කාස, දාහ ප්‍රලාප, ශ්වාස, තන්ද්‍රා යන මේවා නසයි. දීපන, පාවන, ගුණ යුක්තයි. මල, මුත්‍ර, වාත යන මේවායේ විෂ්ඨමිභය, වමනය, අරුවිය නසයි. පිටගැස්ම වැනි අවස්ථාවනට ද යෙදේ.
- අනුපාත :- තිස්පිලි සුණු

2. යෝග නාමය :- අභයා කණාදිය
- යෝගය :- අරළු තිරස්සවාලු
තිස්පිලි එරඬු
කරපිංචා නැටි සාරණ
දැත්ත අල බෙලි මුල්
- ප්‍රයෝග :- අර්ශස් රෝගයට අනුලෝමන කෂායෙකි.
- අනුපාත :- සීනි, පෙරුම්කායම්, මී පැණි යොදන්නේ යි.

3. යෝග නාමය :- අමෘතවාෂාදී කෂාය (1)
- යෝගය :- රසකිඳ කොහොඹ පොතු නෙල්ලි
ආඩතෝඩා මුල් අරළු රත් කිහිරිය
පටෝල (දුම්මැල්ල) බුළු ඇහැළ පොතු
- ප්‍රක්ෂේපය :- ශුද්ධ ගුගුල්
- ප්‍රයෝග :- විෂ, විසර්ප, අෂ්ටාදශ කුෂ්ඨ රෝගයනට මනා ය.

4. යෝග නාමය :- අමෘතවාෂාදී කෂාය (අංක II)
- යෝගය :- රසකිඳ රත් කිහිරිය
ආඩතෝඩා මුල් වේබොඩ
පටෝල (දුම්මැල්ල) කොහොඹ කොළ
කලාඳුරු අල වියලි කහ
රුක්අත්තන පොතු වෙනිවැල්ගැට
- ප්‍රයෝග :- විවිධ විෂ, විසර්ප, කුෂ්ඨ, විස්ථොට, කණ්ඩු, වසුරිය, ශීත පිත්ත, උණ නසයි.
- ප්‍රක්ෂේපය :- ශුද්ධ ගුගුල්

5. යෝග නාමය :- අමෘතාෂ්ටක ක්වාට්ටය
- යෝගය :- රසකිඳ කටුකරෝසන
කෙළිඳ සහල් ඉඟුරු

		කොහොඹ පොතු
දුම්මැල්ල	සුදුහඳුන්
කලාඳුරු අල
ප්‍රයෝග	:-	භාලේලාස, අරෝවක, ජර්දි, තෘෂ්ණා, දාහ සහිත පිත්තශ්ලේෂ්මජීවර නාශක යි.	
අනුපාත	:-	තිප්පිලි සුණු	
6.	යෝග නාමය	:- අර්කග්‍රන්ථිකාදී කෂාය.	
	යෝගය	:-	වරා මුල්
සිවිය මුල්
කීකිරිදිය
බිංකොහොඹ
තිප්පිලිමුල්
නිකමුල්
සාරණ මුල්
			ඉඟුරු
මුරුංගා මුල්
තිප්පිලි
ශුද්ධරත්නිචුල්
දේවදාර
භීංඅරත්ත අල
වදකහ
	ප්‍රයෝග	:- වාත ප්‍රධාන සන්තිපාත, ශ්වාස, සුක්‍රිකා සන්ති, වාත ජනිත ශෛත්‍ර්‍යය, අපස්මාර යන රෝගයන්හි යෙදේ.	
7.	යෝග නාමය	:- අර්කානන්තාදී කෂාය.	
	යෝගය	:-	වරාමුල්
(රාස්නා) අරත්ත අල
මුරුංගා මුල්
ශුද්ධ රත්නිචුල් මුල්
ඉරමුසු මුල්
නික මුල්
			තිප්පිලි
ඉඟුරු
බිං කොහොඹ
වදකහ
තිප්පිලි මුල්
			අතිවිඩයම්
දේවදාර
මීදි මුල්
සිවිය මුල්
කීකිරිදිය = මාර්කව
	ප්‍රයෝග	:- වාත ප්‍රධාන සන්තිපාත, පිටගැස්ම, හනුසුවිචුච, අධික ශීත සහිත සන්තිපාත, සුක්‍රිකා සන්ති, ශ්වසනය ජීවරයන්හි යෙදේ.	
8.	යෝග නාමය	:- අරළ මාසක්කා ආදී කෂාය.	
	යෝගය	:- අරළ
මාසක්කා.
රතුලුනු	
	ප්‍රයෝග	:- ළඳරු රත, උල්ලෝගම් ආදියට හිත යි.	
	අනුපාත	:- යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අනුපාතයක් යෙදිය යුතු ය.	
9.	යෝග නාමය	:- අළකෙහෙල් ආදී කෂාය	
	යෝගය	:-	අළකෙහෙල් අල
දිඹුල්පොතු
			මාදම්පොතු
පොල්මල්
	ප්‍රයෝග	:- රක්තමේහ, රක්ත ප්‍රදර නසයි.	
	අනුපාත	:- ලාකඩ, කයිප්පු, මී පැණි.	
10.	යෝග නාමය	:- අශ්වගන්ධාමාතාදී ක්වාචය	
	යෝගය	:-	අමුක්කරා
රසකිද
භාතාවාරිය
දගමුල
			බැබිල මුල්
පාවට්ටමුල්
සුවද කොට්ටං
අතිවිඩයම්

මේ යෝග්‍ය භාවිත කිරීමේදී කිරි සහ මාංස රස වැළඳිය යුතු ය.

- ප්‍රයෝග අනුපාත :- ක්ෂය රෝග නාශක යි.
 :- සුදුසු අනුපාතයක් සමග යොදන්නේ ය.
11. යෝග නාමය :- අහු ආදි කෂාය
 යෝගය :- අහු කරපිංචනැටි
 කොහොඹ සුදුඳුනු
 බිං කොහොඹ වං ඇපල
 නික ඉඟුරු
 ප්‍රයෝග :- සුතිකා උණට විශේෂ යි.
 අනුපාත :- නිඹ තෙල්, සීනි, මී, තනකිරි, ගුලි සමග ප්‍රයෝග ය.
12. යෝග නාමය :- ආරෝග්‍ය (ආරෝවධ) පංචකය
 යෝගය :- ඇහැළ පොතු තිස්පිලි මුල්
 කටුකරෝසන අරළු
 කලාදුරුඅල
 ප්‍රයෝග :- ආම, ගුල සහිත කළුවාතජීවරයෙහි යෙදේ. දීපන, පාවන යි. උණ රෝගයෙහි අගනා විරේක යෝගයෙකි.
13. යෝග නාමය :- ඉරමුසු ආදි කෂාය.
 යෝගය :- ඉරමුසු එලබටු ගම්මිරිස්
 ඉරිවේරිය කොත්තමල්ලි තිස්පිලි
 කලාදුරු අල වැල්මී යකිනාරංමුල්
 විෂ්ණුක්‍රාන්තිය කටුකරෝසන අරළු
 බැවිල වළඟසාල් බුළු
 සැවැන්න අසමෝදගම් තෙල්ලි
 වංඇපල ඉඟුරු
 ප්‍රයෝග :- කෝල, සන්නි, වලිප්පු සහ උණසන්නිපාතයට විශේෂ යි.
 අනුපාත :- ගුලි සමග යෙදිය යුතු ය.
14. යෝග නාමය :- උක්පුරුක් කෂාය
 යෝගය :- උක්දඬු පද්මකාෂ්ඨ (ප්‍රතිනිධි තෙළං අල)
 නිල්මාතෙල්අල නුගඅරළු
 තෙළංරේණු නුගදළු
 ඉඹුල්මැලියම් මුද්දරප්පලම්
 වැල්මී රට ඉදි
 ප්‍රයෝග :- රක්ත පිත්ත, ප්‍රමේහ නසයි. සෝම රෝගයට විශේෂ යි.
 අනුපාත :- මී පැණි.
15. යෝග නාමය :- උක්ගැට කෂාය
 යෝගය :- උක්ගැට= උක්දඬු බෙලි මුල්
 සුදුහඳුන් සුවද හොට
 විලද
 ප්‍රයෝග :- ගැබ්ණි විමනයට විශේෂ යි.
16. යෝග නාමය :- උක්පලාෂ්ටක (ජේයා)

යෝගය	:-	උද්භිසලී
බැබිල මුල්
බෙලිමුල්	ඉඟුරු
මානෙල් අල
කොත්තමල්ලි
ප්‍රයෝග	:-	ජීවරාතීසාරයෙහි ජේයාව හෝ කවාටය වශයෙන් යොදනි.	
අනුපාත	:-	සහිදලුණු.	
17. යෝග නාමය :- උණගොබ කෂාය
යෝගය	:-	උණගොබ	කලං 6 යි. (ග්‍රෑම් 30 යි)
		අට්ටික්කා පොතු	කලං 6 යි. (ග්‍රෑම් 30 යි)
ප්‍රයෝග	:-	සුනිකා රක්තස්ථාවය අධික බවට හිතයි	
අනුපාත	:-	තිකුළු සුණු	
18. යෝග නාමය :- උශිරාදි ක්වාටය. (1)
යෝගය	:-	සැවැන්දරා
සුදුහඳුන්
පාවට්ටමුල්	මුද්දරජපලම්
වැල්මී
තිජ්පිලි
ප්‍රයෝග	:-	රක්ත පිත්ත නාශක ය.	
අනුපාත	:-	මී පැණි සමග යි	
19. යෝග නාමය :- උශිරාදි ක්වාටය (2)
යෝගය	:-	සැවැන්දරා
ඉරිවේරිය
කලාදුරු අල	කොත්තමල්ලි
වියලි ඉඟුරු
නිදිකුම්බ	මලිතමල්
ලොත්
බෙලිමුල්
ප්‍රයෝග	:-	අරුවි, පිච්ඡා, ආම, විබන්ධ, අතිවේදනා සහිත රක්තාතීසාරයෙහි යෙදේ.		
අනුපාත	:-	යෝග්‍ය අනුපාතයක් යොදන්න.		
20. යෝග නාමය :- එරණ්ඩ සජ්තකය
යෝගය	:-	එඬරු මුල්
බෙලිමුල්
එළබටුමුල්
හීන්ගොකටු	කටුවැල්බටු
නස්නාරන්මුල්
පොල්පලා (පාෂාණ හේද වෙනුවට)
ප්‍රයෝග	:-	ශ්‍රෝණි, උරු, මේඛර, හෘදය, ස්තන වේදනා නසයි. කට්වායුවට විශේෂ යි. හෘත්වේදනාවට ද මනා ය. වෘක්කශූලයට ද හිතව ති.	
අනුපාත	:-	පෙරුංකායම්, සවිදලුණු, එඬරුතෙල්, යවක්ෂාර සමග ය.	
21. යෝග නාමය :- ක්ෂුද්‍රාදි ක්වාටය
යෝගය	:-	කටුවැල්බටු
රසකිද
කර්කටකශාංගි	ඉඟුරු
සුවඳ කොට්ටං
ප්‍රයෝග	:-	ශ්වාස, කාස, අරුවි, පාර්ශ්වශූල සහිත වාත කඵජීවරයෙහි යෙදේ.	
අනුපාත	:-	සුදුසු අනුපාතයක් සමග යොදන්න.	
22. යෝග නාමය :- කට්ඵලාදිය
යෝගය	:-	කට්ඵල	වදකහ

		කටතෘණ (ප්‍රතිනිධි), සැවැන්දරා
හාර්ගී
කලාඥරු අල
කොත්තමල්ලි
දේවදාර	අරළ
කර්කටකශාංගී
පත්පාපාගම්
ඉඟුරු
ප්‍රයෝග
අනුපාන	:-	වාත කථාධික කාස, ශ්වාස, සදහා යෙදේ
:- මී පැණි, පෙරුංකායම්	
23.	යෝග නාමය
යෝගය	:- කණ්ටකායඝාදී ක්වාථය. (1.)
:- කටුවැල්බටු
රසකිද
සිරිතේක්කු
ඉඟුරු
කෙළිදසාල්
කටුකරෝසන	කහඹිලියා මුල්, (යවාස)
බිංකොහොඹ
සුදුහඳුන්
කලාඥරු අල
දුම්මැල්ල
ආඩතෝඩා
ප්‍රයෝග	:-	දාහ, තෘෂ්ණා, අරුවි, ජර්දි, කාස, හාත්පර්ශවශුල සහිත
පිත්තශ්ලේෂ්මජීවරහර යි.	
අනුපාන	:-	යෝග්‍ය අනුපාතයක් යොදන්නේ යි.	
24.	යෝග නාමය
යෝගය	:- කණ්ටකායඝාදී ක්වාථය. (2)
:- කටුවැල්බටු
එලබටුමුල්
මුද්දරප්පලම්
ආඩතෝඩාමුල්	රටඉදි
ඉරිවේරිය (බාලක)
ඉඟුරු
තිප්පිලි
ප්‍රයෝග	:-	පිත්තකාස, ක්ෂය, රක්තපිත්තකාස නසයි. ඉඟුරු අත්හැර වාසා
පංචාංගය සමග යෙදීම පෙනහලු වලින් ලේ යන කැස්සට ප්‍රත්‍යක්ෂ යි.	
අනුපාන	:-	ශර්කරා, මධු	
25.	යෝග නාමය
යෝගය	:- කණමදු ආදිය
:- තිප්පිලි
වැල්මී
කොත්තමල්ලි	සුදුහඳුන්
රත්හඳුන්
ප්‍රයෝග	:-	ලදරුවන්ගේ සෙම් උණට, ඇඳුමට, ජීවක කල්කය හෝ යෂ්ටි කල්කය
සමග යොදනු ලැබේ.	
26.	යෝග නාමය
යෝගය	:- කටුවැල්බටු, මුඩ මහණ කෂාය.
:- කටුවැල්බටු
මුඩ මහණ
සැවැන්න	කලාඥරු අල
තිප්පිලි
කොත්තමල්ලි
ප්‍රයෝග	:-	වැඩිහිටියන්ගේ ශ්වාස, කාස ආදියට හිත යි.	
අනුපාන	:-	සුදුසු අනුපාතයක් සහ බුද්ධරාජ කල්කය යෙදිය යුතු ය.	
27.	යෝග නාමය
යෝගය	:- කතකබදිරධාත්‍රී ආදිය
:- ඉහිනි ඇට	විදුල (මාවේබොඩ)
කහ
දියමිත්ත

		රත්කිහිරි	අඹඇටමද
		නෙල්ලි	අරළු
		රණවරා	කලාඳුරු අල
		වෙනිවැල්ගැට(දාර්ථී)	
		වැල්මදට	
ප්‍රයෝග	:-	ප්‍රමේභ නසයි. මධු මේභයට විශේෂ යි.	
අනුපාන	:-	මී පැණි	
28. යෝග නාමය :- **කප්පරවල්ලිය ආදි කෂාය.**
යෝගය	:-	කප්පරවල්ලිය	තිප්පිලි
		අරළු	විෂ්ණුක්‍රාන්තිය
		වැල්මී	මහෝෂධ (වියලි ඉඟුරු)
		බැමිතිරිය (එණුවිල)	රතුලුනු
ප්‍රයෝග	:-	ළදරු කැසි සහිත සෙම් උණට ද, කක්කල්කැස්සට ද විශේෂ යි.	
අනුපාන	:-	සුදුසු අනුපානයක් යෙදිය යුතු ය.	
29. යෝග නාමය :- **කලාඳුරු ආදි කෂාය**
යෝගය	:-	කලාඳුරු අල	බෙලි මුල්
		ඉරමුසු	යකිනාරමුල්
		ඉරිවේරිය	කටුකරෝසන
		විෂ්ණුක්‍රාන්තිය	වැල්මී
		බැවිල	වළඟසාල්
		සැවැන්න	අසමෝදගම්
		කුප්පමේනිය	කොත්තමල්ලි
		වං ඇපල.	තිකුළු
		තිපල්	
ප්‍රයෝග	:-	උණ සන්නිපානයේ තුන්වෙනි අවස්ථාවට යෝග්‍ය වේ.	
අනුපාන	:-	සුදුසු අනුපානයකින් යෙදිය යුතු ය.	
30. යෝග නාමය :- **කලාඳුරු ජලදර ආදි කෂාය.**
යෝගය	:-	කලාඳුරු අල	ඉරිවේරිය
		සුදුහඳුන්	ආඩතෝඩා පංචාංගය - ප්‍රත්‍යාකව
ප්‍රයෝග	:-	පිත්තජීවරයට හා රත්පිත් උපද්‍රව සඳහා ද සන්නිපානයට අවස්ථානුකූලව යොදනු ලැබේ.	
අනුපාන	:-	සුදුසු අනුපානයක් යෙදිය යුතු ය.	
31. යෝග නාමය :- **කාලිංගාදි ක්වාථය. (1)**
යෝගය	:-	කෙළිඳසාල්	කලාඳුරු අල
		ඇත්දෙමට මුල්	දියමිත්ත මුල්
		කටුකරෝසන	
ප්‍රයෝග	:-	පිත් උණ පැසවීමට යෙදේ.	
අනුපාන	:-	ගර්කරා සමග ය.	
32. යෝග නාමය :- **කාලිංගාදි ක්වාථය. (2)**
යෝගය	:-	කෙළිඳ හාල්	දුම්මැල්ල කොළ	කටුකරෝසන

- ප්‍රයෝග :- සන්නතජීවර නස යි.
33. යෝග නාමය :- **කාලිංගාදී කෂාය(3)**
 යෝගය :- කෙළිඳ හාල් කටුවැල්බටු ආඩාතෝඩා මුල්
 බිංකොහොඹ හාර්භි කටුකරෝසන
 පත්පාඩගම් කලාඳුරු අල කොත්තමල්ලි
 පටෝල රසකිද රත්හඳුන්
 ඉඟුරු සුවඳකොට්ටන් පද්මකාෂ්ඨ
 කොහොඹ පොතු
- ප්‍රයෝග :- වාතපිත්තෝලබණ සන්නිපාත ජීවරයෙහි ද, දාහ සහිත උණ,
 ක්‍රිමීරෝග, අරුවි, කාමලා රෝගයන්හි ද යෙදේ. ආන්ත්‍රිකජීවරයෙහි
 විශේෂ යි. මලහේද සහිත නම් කටුකරෝසන ඉවත් කළ යුතු යි.
- අනුපාත :- මී පැණි සමග ය.
34. යෝග නාමය :- **කාරවායාදී ක්වාථය**
 යෝගය :- කළුඳුරු ඉඟුරු කර්කටක ශෘංභි
 සුවඳකොට්ටන් රසකිද කහඹිලිය මුල් (යවාස)
 එරඬුමුල් දගමුල සිරිතේක්කු
 ලුණුවිල හිඟුරුපියලි සාරණ
- ප්‍රයෝග :- උග්‍ර අභිනාසජීවරයෙහි යෙදේ. ගෝ මුත්‍ර යොදා මේ කෂාය සෑදීමට
 නියමිත ය. ස්රෝතස් ශුද්ධ කරයි.
- අනුපාත :- යෝග්‍ය අනුපාතයකින් යෙදිය හැකි ය
35. යෝග නාමය :- **කාලශාකාදී ක්වාථය.**
 යෝගය :- කරපිංචනැටි
 අරළු
 ඉඟුරු
- ප්‍රයෝග :- ආම, ගුල්ම ජනිත ශූල හා පිපාසා මලබද්ධ නස යි.
36. යෝග නාමය :- **කිරාත තික්තාදිය.**
 යෝගය :- බිං කොහොඹ රත්හඳුන්
 රසකිද වියලි ඉඟුරු
- ප්‍රයෝග :- තෘතීයක ජීවරයට හිත යි.
37. යෝග නාමය :- **කිරාතාදී කෂාය**
 යෝගය :- බිංකොහොඹ කටුකරෝසන කලාඳුරු අල
 පත්පාඩගම් රසකිද පස්වගයෙ කෂාය
- ප්‍රයෝග :- පුනරාවර්තක ජීවරයෙහි යොදනු ලැබේ.
 අනුපාත :- මී පැණි සමග යි.
38. යෝග නාමය :- **කුඹුරු කොහොඹ ආදී කෂාය**
 යෝගය :- කුඹුරු මුරුංගා පොතු දෙදුරු
 කොහොඹ සුදුසු වදකහ
 යකුභණසු සාරණ අබ
 වේලා අසමෝද ගතපුෂ්ප

		බුලත්ගිරිදා	අමුක්කරා	කහ
		විඡ්ඤාක්‍රාන්තිය	තිප්පිලි	ගම්මිරිස්
		ඉභුරු	තිපල්	පෙරුංකායම්
ප්‍රයෝග	:-	මක්කල්ලගුලය, පුතිගන්ධස්ථාව නිකුත්වන අවස්ථාවට හිත යි. කැසි, හනි, උණ, ඔක්කාරය නසයි		
අනුපාන	:-	යවකාර ලුණු, සවිදලුණු		
39. යෝග නාමය :- කටපාදි ක්වාථය
යෝගය	:-	කෙළිඳ සහල්	මලිතමල්	ලොත් (ලෝධර)
		දෙළුම් ගැට	බෙලි ගැට මද	සුදුහඳුන්
		කලාදුරු අල	ඉරිවේරිය	දියමිත්ත මුල්
- ප්‍රයෝග :- ආමගුල හා පිච්ඡාස්ථාව (හීදම්) සහිත රක්තාතීසාරයෙහි යෙදේ. සියලු අතීසාර නස යි. රක්ත ප්‍රවාහිකාවට ද ප්‍රසිද්ධය.
- අනුපාන :- මී පැණි
40. යෝග නාමය :- කුලත්පාදි ක්වාථය (I)
යෝගය	:-	කොල්ලු	කටුවැල්බටු
		ඉභුරු	පාවට්ටමුල් (ආඩතෝඩා)
		සුවඳකොට්ටං	
- ප්‍රයෝග :- හික්කා, ශ්වාස නස යි.
41. යෝග නාමය :- කුලත්පාදි ක්වාථය (II)
යෝගය	:-	කොල්ලු	ත්‍රිකටු	සිවිය මුල්
		බෙලි මුල්	දෙදුරු	සුදුලුණු
		තිපල්	අසමෝදගම්	
- ප්‍රයෝග :- හික්කා, ශ්වාස, කාස නස යි. විවිධ පීනසට හා අර්ධවභේදක, සුයඹාවර්ත යන රෝගයන්ට විශිෂ්ට යි.
42. යෝග නාමය :- ගංසුරිය පොතු කෂාය
යෝගය	:-	ගංසුරිය පොතු
		අරළු
		මදටිය පොතු
- ප්‍රයෝග :- ළදරුවන්ගේ ජලමල අඩස්සිය, ගල් රත, රත ගෙඩි නස යි.
- අනුපාන :- සහිදලුණු හා ජීවක කල්කය.
43. යෝග නාමය :- ගන්ධර්වභස්තාදි කෂාය.
යෝගය	:-	ඵරඬුමුල්	බැබිල මුල්
		රසකිඳ	නෙරොච්චි
		ආඩතෝඩ මුල්	ඉකිරි
- ප්‍රයෝග :- වාතරක්තයට විශේෂයෙන් දැනින් පහල පුපුරා තෙත දියර ගලන රෝගයන්ට හිත ය.
- අනුපාන :- සුදුසු අනුපානයක් යෙදිය යුතු ය.
- යෝග නාමය :- ගන්ධර්වභස්තාදි කෂාය 2.

- යෝගය :- එරඬු මුල්, කරද මුල්, රත්තිටුල්, ඉඟුරු, අරළු, සාරණ මුල්, යවාස (ප්‍රතිනිධි වැල්කහඹිලියා මුල්), බිංතල්අල, අෂ්ටාවශේෂිතව, ප්‍රක්ෂේපය සවිදලුණු සහ උක්භකුරු.
- ප්‍රයෝග :- කේරලිය පංචකර්ම විකිත්සාවෙහි පළමුකොට වාතය ගමනය වීම, ජයරාග්නිය දැල්වීම, රුවිය සහ මලශෝධනය පිණිස යොදන්නේ ය.
44. යෝග නාමය :- ග්‍රන්ථීන්ද්‍රාදි මහා කෂාය.
- යෝගය :-
නිප්පිලි මුල්	ශුද්ධ රත්තිටුල්	එළබටු මුල්
භාර්ගි (සිරිතේක්ක)	අරළු	බිංකොහොඹ
නිප්පිලි	නිකමුල්	ක්‍රිමිගනු
භිංඅරත්තඅල	දියමිත්ත	ගම්මිරිස්
අසමෝදගම්	දේවදාර	සුවදකොට්ටන්
සිවිය මුල්	ඉඟුරු	කටුවැල්බටු
කෙළිදහල්	කට්ඵල	වදකහ
කිකිරිදිය		
- ප්‍රයෝග :- උග්‍ර සන්තිපාත ජීවර, වාත ප්‍රබල සන්තිපාත, ප්‍රලාප සහිත සිහිය නැති සන්තිපාත රෝග, දරුණු සුනිකා රෝග. පක්ෂාසාතාදි දරුණු වාතරෝගයන්හි යෙදේ.
45. යෝග නාමය :- ගුඩුවාදි කෂාය
- යෝගය :-
රසකිද	භර්වේර, (බාලක)
අතිවිඩයම්	දියමිත්ත
කොත්තමල්ලි	බිංකොහොඹ
බෙලිගැට මද	කෙළිද ඇට
ඉඟුරු	රත්භඳුන්
කලාඳුරු අල	සැවැන්දරා
පද්මකාෂ්ඨ	
- ප්‍රයෝග :- ජීවරානිසාර, ඔක්කාර, අරුවි, වමන, පිපාසා, දැවිලි යන මේවාට හිත ය.
- අනුපාත :- සුදුසු අනුපාතයක් යෙදිය යුතු ය.
46. යෝග නාමය :- සන කරඤ්ජාදි ක්වාඨය (මුස්තාකරංජාදිය)
- යෝගය :- කලාඳුරු අල
මඟුල්කරද මුලේ පොතු
ඉඟුරු
- ප්‍රයෝග :- ග්‍රහණි, අතීසාර, අජීර්ණ නස යි.
- අනුපාත :- නිප්පිලි සුණු
- සැයු: :- බාල ග්‍රහණි රෝගයේදී මේ කෂාය ප්‍රත්‍යක්ෂ යි. අනුපාත වශයෙන් යොදා ඇති නිප්පිලි කෂායට ම යෙදුම පහසු ක්‍රමයකි. එහෙත් මාත්‍රා නියමය වයස අනුව ප්‍රමාණ කර ගත යුතු ය.
47. යෝග නාමය :- වන්දනාදි ක්වාඨය (1)
- යෝගය :-
සුදුභඳුන්	කලාඳුරු අල
නිප්පිලි	විෂ්ණුක්‍රාන්තිය
ලොත්	භාතාවාරිය
සැවැන්දරා	ඉරිවේරිය (භර්වේර)
නෙළුම්බේණු	දියමිත්ත මුල්

		බෙලි ගැටමද
කෙකටිය අල	කෙළිද සහල්
කෙළිද පොතු
ප්‍රයෝග	:-	උණ, තෘෂ්ණ, දාහ ආදී උපද්‍රව සහිත අතිසාරය, රක්තපිත්ත, රක්තාර්ශස්
නස යි. රක්ත ප්‍රදරයෙහි විශිෂ්ට යි. ප්‍රසවපූර්ව චලිතගර්භ අවස්ථාවට ද
යෝග්‍යයි. මෙහි ශීත කෂාය හෝ ශෘත කෂාය යෙදිය හැකි ය.	
48.	යෝග නාමය	:- වන්දනාදී කෂාය (2)	
	යෝගය	:- සුදුහඳුන්
බාලක = ඉරිවේරිය - (ප්‍රතිනිධි)
මුද්දරප්පලම්
වැල්මී	පත්පාඩගම්
සැවැන්දරා
කලාදුරු අල
ඉඟුරු
	ප්‍රයෝග	:- රත්පිත්, ශීර්ෂ රුජා, දාහ නස යි.	
	අනුපාන	:- සීනි, මී පැණි	
49.	යෝග නාමය	:- ජලස්න ආදී කෂාය.	
	යෝගය	:- රණවරා
මාදං පොතු
කුඹුක් පොතු
කලාදුරු අල
මුද්දරප්පලම්	නුග අරළු
දෙකසා
අරළු
බුළු
නෙල්ලි
	ප්‍රයෝග	:- ප්‍රමේහ, මධුමේහ වලට විශේෂ යි.	
50.	යෝග නාමය	:- ත්‍රයෝදශංග ක්වාථය	
	යෝගය	:- කොත්තමල්ලි
තිප්පිලි	ඉඟුරු
දශමුල
	ප්‍රයෝග	:- පාර්ශ්වශූල, ජීවර, ශ්වාස, කාස, පිනස නස යි.	
	අනුපාන	:- යෝග්‍ය අනුපානයක් යොදන්න.	
51.	යෝග නාමය	:- කාමලකායාදී කෂාය.	
	යෝගය	:- පිටවක්කා
අරළු
සිරිතේක්කු
සිවිය
තිප්පිලි
නාගර	වැල්තබ්බටු මුල්
රසකිද
වංආපල
ඵලබටුමුල්
ගම්මිරිස්
කටුවැල්බටු
	ප්‍රයෝග	:- පීනස, ළය පීනස, ඇදුම, කැස්ස යන රෝගයනට යෝග්‍ය වේ.	
	අනුපාන	:- යෝග්‍ය අනුපානයක් සමග යෙදිය යුතු ය.	
52.	යෝග නාමය	:- තිකුළු තිපල් ආදී කෂාය	
	යෝගය	:- ඉඟුරු
ගම්මිරිස්
තිප්පිලි
අරළු	බුළු
නෙල්ලි
කොත්තමල්ලි
වදකහ
කටුකරෝසන
රසකිද
කොහොඹ පොතු
කලාදුරු අල
	ප්‍රයෝග	:- සුදුසු අනුපානයක් යෙදිය යුතු ය.	
53.	යෝග නාමය	:- තිකුළු හීංගු කෂාය	

යෝගය	:-	ඉභුරු
ගම්මිරිස්
කොත්තමල්ලි	නිජ්පිලි
පෙරුංකායම්
ප්‍රයෝග	:-	ශ්වාස රෝගයට විශේෂ යි.	
අනුපාත	:-	සුදුසු අනුපාතයක් යෙදිය යුතුයි. මී පැණි සමග විශේෂය.
කෙනෙක් වැල්මී සමග ද යොදනි.	
54. යෝග නාමය :- **නිජ්පිලි ආදි කෂාය**
යෝගය	:-	නිජ්පිලි
කලාඤුරු අල
කොත්තමල්ලි
ඉභුරු	වැල්මී
වැල්නිබ්බටු මුල්
සැවැන්දරා මුල්
ප්‍රයෝග	:-	ළදරු ශ්ලේෂ්මජීවරයට යෝග්‍ය වේ.	
අනුපාත	:-	උක්පැණි, තනකිරි, ජීවක කල්කය සමග ය.	
55. යෝග නාමය :- **ත්‍රිඵලාදි ක්වාඨය.**
යෝගය	:-	අරළු
බුළු
නෙල්ලි
ඉභිනිඇට
දියමිත්ත මුල්	කලාඤුරු අල
මාදං පොතු
දෙකසා
වැල්මදට
රණවරාමුල් හා පොතු
ප්‍රයෝග	:-	සියලු ප්‍රමේහ නස යි. මුත්‍ර ශර්කරා රෝගය (අශ්මරී) සහ විශේෂයෙන් ප්‍රමේහ පිඩකා නස යි.	
අනුපාත	:-	මී පැණි	
56. යෝග නාමය :- **ත්‍රිවෘතාදි කෂාය**
යෝගය	:-	තිරුස්සවාලු
මුද්දරජපලම්	අරළු
නෙල්ලි
ප්‍රයෝග	:-	රක්තපිත්ත, අර්ශස්, අග්නිමාන්ද්‍ය ආදියට අගනා මාදු විරේකයයි.
කාමලා මුල් අවස්ථාවට යෝග්‍ය වේ.	
අනුපාත	:-	සීනි, මී පැණි.	
57. යෝග නාමය :- **තුන්දොස් කෝල කෂාය**
යෝගය	:-	දුම්මැල්
වං ඇපල
ඵලබටු මුල්
වැල්නබ්බටු මුල්
කලාඤුරු අල	වැල්කසඹිලියා
මිදි මුල්
සැවැන්ත
ඉරිවේරිය
ප්‍රයෝග	:-	තුන්දොස් කෝලයට සන්නිපාත ජීවරයට යෙදේ.	
අනුපාත	:-	කෝලදවුණ්ඩ ගුලි සමග යෙදිය යුතු ය.	
58. යෝග නාමය :- **තුඹමුල් ආදි කෂාය ද්වය**
යෝගය	:-	තුඹ මුල්
කරදමුල්
නිකමුල් | } හෝ | දෙදුරු
ගම්මිරිස්
කුරුඳුමුල් | පෙරුම්කායම්
වියලි කහ |
|------|----|--------------------------------|------|-----------------------------------|-------------------------|

- ප්‍රයෝග :- සුනිකාවන්ගේ මක්කල්ලගුලය = බඩේ කැක්කුමට යෝග්‍යයි.
 අනුපාත :- මේ යෝග හෙණරාජගුලි හැල් අරක්කු සමග ගුලි සහිතව යොදනු.
59. යෝග නාමය :- නොට්ල පොතු ආදිය.
 යෝගය :- නොට්ල පොතු වදකහ
 අමු ඉහුරු බැබිල
 කොල්ලු මුරුංගා පොතු
 ගම්මිරිස් සුදුලුනු
 ප්‍රයෝග :- සුනිකා සන්නියට විශේෂ යි.
 අනුපාත :- තල තෙල්, කොහොඹ තෙල් සමග ය.
60. යෝග නාමය :- ද්‍රාක්ෂාදිය (I).
 යෝගය :- මුද්දිරප්පලම් ඉරිවේරිය (ප්‍රතිනිධි)
 මීමල් (මීපුස්) නෙළුම් රේණු
 වැල්මී පද්මකාෂ්ඨ
 ලෝධිර පොතු නෙළුම් අල
 ඇද්දෙමට ගෙඩි (හෝ පොතු) සුදුහඳුන්
 ඉරමුසුමුල් සැවැන්දරා මුල්
 කලාඳුරු අල නිල්මාතෙල් අල
 නෙල්ලි
 පරුෂක (බොරළු දමනු හෝ උගුරැස්ස ගෙඩි)
 ප්‍රයෝග :- ක්වාටය බෝතලයෙකිහි බහා ඊ මතු පිටින් දැසමන් මල් යොදා රාත්‍රි
 පින්තෙහි තබා උදැසන පෙරා, සිනි, මී පැණි ප්‍රක්ෂේපකර පානය කරන්න.
 අනුපාත :- වා පින් උණ, මදාත්‍යය, වමන, මුර්චිඡා, භ්‍රම, පිපාසා, කාමලා නස යි. මෙය
 ඵාණ්ඨ, හිම සහ ක්වාටය විසින් යෙදේ.
 ප්‍රත්‍යක්ෂතා :- උන්මාදයෙහි විශිෂ්ඨ යි. ක්ෂය, රක්ත පිත්ත, හේතුවෙන් ලේ ගැලීමට හෝ
 අන්ත්‍ර මාර්ගයෙන් ලේ ගැලීමට හා රක්තප්‍රදරයට විශිෂ්ඨයි.ගර විෂ
 අවස්ථාවට සුදුසු ය.
61. යෝග නාමය :- ද්‍රාක්ෂාදි ක්වාටය (II).
 යෝගය :- මුද්දිරප්පලම් කෙළිදසාල්
 සුදුහඳුන් පත්පාඩගම්
 පද්මකාෂ්ඨ පරුෂක (උගුරැස්ස ගෙඩි)
 කලාඳුරු අල ප්‍රියංගු
 කටුකරෝසන වැල්කහඹිලියා (ප්‍රතිනිධි, යවාස)
 රසකිද ආඩතෝඩා මුල්
 නෙල්ලි වැල්මී
 ඉරිවේරිය (ප්‍රතිනිධි) දුම්මැල්ල
 සැවැන්දරා මුල් බිංකොහොඹ
 ලෝධිර පොතු කොත්තමල්ලි
 ප්‍රයෝග :- පිත්තජීවර, පිත්ත ප්‍රධාන සන්නිපාත ජීවර, භ්‍රම, මුර්චිඡා, ඡර්දි, ගුල,
 මුඛශෝෂ, අරුචි, අර්ශස් යන රෝගයන්හි යෙදේ.
 අනුපාත :- මී පැණි.
62. යෝග නාමය :- ද්‍රාක්ෂාදි ක්වාටය (III) (අෂ්ටාදශාංගය)

යෝගය	:-	මුද්දරප්පලම් රසකිද ගඩ් කර්කටකශාංගී කලාදුරු අල රත්හඳුන් ඉඟුරු කටුකරෝසන දියමිත්ත	බිත්කොහොඹ දුරාලහා (වැල්කහඹලියා) සැවැන්දරාමුල් කොත්තමල්ලි පද්මකාෂ්ඨ බාලා (ඉරිවේරිය ප්‍රතිනිධි) කටුවැල්බටු සුවදකොට්ටන් කොහොඹ පොතු
ප්‍රයෝග	:-	පිත්තජ ජීවර, පිත්ත ප්‍රධාන සන්නිපාත ජීවර, භ්‍රම, ක්ලම, මූර්චිඡා, ඡර්දි, ශූල, මුඛශෝෂ, අරුවි, කාස, ශ්වාස, හාල්ලාස යන රෝග සඳහා යෙදේ.	
අනුපාත	:-	මී පැණි.	
63.	යෝග නාමය	:-	ද්‍රාක්ෂාදි කෂාය (IV)
යෝගය	:-	මුද්දරප්පලම් අරළු නෙල්ලි පිට්ටක්කා	කර්කටකශාංගී වැල්කහඹලියා තිප්පිලි සාරණ රතු සාරණ කටුවැල්බටු
ප්‍රයෝග	:-	පිනස, කැස්ස, ඇදුම, ළය පිනස රෝගවලට යෝග්‍ය වේ	
64.	යෝග නාමය	:-	ද්‍රාක්ෂාමාතා ක්වාඨය
යෝගය	:-	මුද්දරප්පලම් නෙල්ලි රසකිද	වැල්මී සුදුහඳුන් පද්මකාෂ්ඨ (ප්‍රතිනිධි නෙළුංඅල)
ප්‍රයෝග	:-	පිත්තජ උණ, රක්ත පිත්ත ආදිය නසයි.	
අනුපාත	:-	සීනි	
65.	යෝග නාමය	:-	ද්‍රාක්ෂා බර්ජුරාදි ක්වාඨය
යෝගය	:-	මුද්දරප්පලම් ගතපුෂ්ප = මිශි කරාබු ඉරිවේරිය (ප්‍රතිනිධි) කොට්ටං	රටඉදි වැල්මී සුදුහඳුන් කලාදුරු අල ඉඟුරු ලෝධිර බෙලිගැට මද සැවැන්දරා ඇද්දෙමට ගෙඩි තිප්පිලි එන්සාල් නෙළුම්රේණු
ප්‍රයෝග	:-	උන්මාද, භූත මූර්චිඡා, පිපාසා, කාස, දාහ, ජීවර, වමන, මද, උඹවගත රක්තපිත්ත නසයි.	
අනුපාත	:-	මී පැණි, සීනි	
66.	යෝග නාමය	:-	ද්‍රාක්ෂාහයාදි ක්වාඨය
යෝගය	:-	මුද්දරප්පලම් අරළු පත්පාඩගම්	කලාදුරු අල කටුකරෝසන ඇහැළකරල්පැණි
ප්‍රයෝග	:-	පිත්ත ජීවර නසයි. ප්‍රලාප, මූර්චිඡා, භ්‍රම, දාහ, ශෝඨ, තෘෂ්ණා, පිත්තකජීවරාදියට ශ්‍රේෂ්ඨමාදු විරේචනයකි. කාමලා රෝගයට ද යෝග්‍ය වේ.	

- අනුපාන :- සුදුසු අනුපාතයක් යොදනු.
67. යෝග නාමය :- දන්තිමුලාදි ක්වාථය
 යෝගය :- දැන්තමුල් දේවදාර
 බැබිල මුල් නිකමුල්
 ඉඟුරු බෙලි මුල්
 කටුකරඬුමුල් සුදුලුනු
 එරඬුමුල් උඳු
 කොල්ලු
- ප්‍රයෝග :- ඉතා බලවත් වාත රෝග, විශ්වාචී, ගාධිරසී, ක්‍රොෂ්ටුක ශිර්ෂ අපතාන, අර්දිත, පක්ෂාසාත, අවබාහුක උගුරුස්තම්භ, ශිරස්තොද හා ශුක්‍ර ධාතු ගත රෝග ද වෙනත් වාතයෙන් හට ගත් රෝග ද නස යි.
- අනුපාන :- සුදුසු අනුපාතයක් යෝග්‍ය පරිදි යොදන්න.
68. යෝග නාමය :- දලුද බටුත් කුප්පමේනිය ආදිය.
 යෝගය :- බටුදළු ඔලිදදළු
 කුප්පමේනියදළු ඇඹුල්දොඩම්යුෂ
 කිරිඅඟුනදළු හිරංජන (කොත්තමල්ලි හෝ කරාඬු)
 පාවට්ටාදළු රතුලුනු
- ප්‍රයෝග :- මේ සියල්ල සමච ගෙන කොටා වණ්ඩුවෙන් තම්බා, යුෂ මිරිකා ගත යුතු යි.
 උණ, කැසි, කෝල, වලිප්පු, කටතොල වියලුම, හනිය සහිත ඊලේ ඇදුම, අතීසාරය, සෙමෙන් ගෙල ඇහැරීම, හුස්ම ගැනීමේ අපහසුව නස යි.
- අනුපාන :- යෂ්ටි කල්කය, ගිතෙල්, තල තෙල්, මී පැණි යොදන්නේ ය. වෙනත් සමාන කල්ක සමග යෙදිය හැක.
69. යෝග නාමය :- දගමුල ක්වාථය.
 යෝගය :- බෙලි මුල් අස්වැන්නමුල්
 තොටිලමුල් පොල්පලා මුල්
 මීදි මුල් බටුමුල්
 පළොල් මුල් කටුවැල්බටුමුල්
 ඇත්දෙමටමුල් ගොකටුමුල්
- ප්‍රයෝග :- කාස, ශ්වාස, තන්ද්‍රා, පාර්ශ්වශූල, කණ්ඨග්‍රහ, හෘද්ග්‍රහ හා සන්නිපාතජීවර නස යි.
- අනුපාන :- තිප්පිලි සුණු
70. යෝග නාමය :- දසමුල් ඉඟුරු ආදි ක්වාථය
 යෝගය :- දසමුල් කොට්ටං
 ඉඟුරුපියලි තිප්පිලි
 අරත්තඅල කර්කටකශාංගි
 සිරිතේක්කු තිප්පිලි මුල්
 බෙලි මුල් පිටවක්කා
 බැවිලමුල් රසකිද
 ඉඟුරු
- ප්‍රයෝග :- ශ්වාසය නසයි

71. යෝග නාමය :- දශමූලබලාදි ක්වාථය (I)
 යෝගය :- දසමූල
 බැබිල
 උදු
 ප්‍රයෝග :- විශ්වාචී, අවබාහුක රෝග නස යි. සායං කාලයෙහි ආහාර ගැනුමෙන් පසු මේ කෂාය ශක්ති පරිදි නාසයෙන් පීමට අනුදන්නා ලදී.
 අනුපාන :- තල තෙල්, ගිතෙල්
72. යෝග නාමය :- දශමූලබලාදි ක්වාථය (II)
 යෝගය :- දසමූල්. නිකමුල්
 බැබිලමුල් දේවදාර
 එරඩුමුල් වේලා මුල්, වල් වේලාමුල්
 පංච කෝල (තිජ්පිලි, තිජ්පිලි මුල්, සිවිය මුල්, රත්තිටුල්, ඉඟුරු)
 ප්‍රයෝග :- සියලු වාත රෝග නස යි.
 අනුපාන :- සුදුසු අනුපානයක් යෝග්‍ය පරිදි යොදන්න.
73. යෝග නාමය :- දශමූලාදි ක්වාථය
 යෝගය :- දශමූල සුවද කොට්ටං
 බැබිල මුල් දේවදාර
 අරත්ත අල ඉඟුරු
 ප්‍රයෝග :- පාර්ශ්ව අංශ, ශිරොරූපා සහිත ක්ෂය කාස නාශක යි.
 අනුපාන :- සුදුසු අනුපානයක් යෙදිය යුතු ය.
74. යෝග නාමය :- දරුපර්වතාදි ක්වාථය.
 යෝගය :- දේවදාර කොත්තමල්ලි
 පැපිලිය කට්ඵල
 සිරිතේක්කු (හාර්ගී) අරළු
 කලාඳුරු අල ඉඟුරු
 වදකහ බිම්කොහොඹ
 ප්‍රයෝග :- හික්කා, ශ්වාස, කළුඵල, ගලග්‍රහ නස යි. කාස, ශ්වාස, ප්‍රසේක යනාදී උපද්‍රව ද දුරු කෙරේ.
 අනුපාන :- පෙරුම්කායම්, මී පැණි.
- යෝග නාමය :- දාරුපර්වතාදි ක්වාථය (II)
 යෝගය :- දේවදාර කට්ඵල
 පැපිලිය සුවදකොට්ටම්
 කලාඳුරුඅල සිරිතේක්කු
 අරළු කටුචැල්බටු
 ඉඟුරු තිජ්පිලි
 ප්‍රයෝග :- ප්‍රයෝග අංක (I) මෙනි
 හික්කා, ශ්වාස, කළුඵල, ගලග්‍රහ නසයි. කාස, ශ්වාස, ප්‍රසේක යනාදී උපද්‍රව දුරු කෙරේ
 අනුපාන :- පෙරුම්කායම්, මී පැණි

75. යෝග නාමය :- දුරාලභාදිය (I)
 යෝගය :- දුරාලභා (කහඹිලියා) බිං කොහොඹ
 පත්පාඩගම් පාවට්ටාමුල්
 රුක්මල් (ප්‍රතිනිධි) කටුකරෝසන
- ප්‍රයෝග :- දාහ, ජීවර, තෘෂ්ණා, රක්ත පිත්ත ආදිය නස යි. අගනා විරේචනයකි.
 අනුපාන :- යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අනුපානයෙන් යොදන්න.
- යෝග නාමය :- දුරාලභාදිය (II)
 යෝගය :- දුරාලභා (වැල්කහඹිලියා) පත්පාඩගම්
 කලාඳුරු අල ඉඟුරු
 රසකිඳි කොත්තමල්ලි
 කටුවැල්බටු
- ප්‍රයෝග :- ආම සහිත ජීවරයෙහි, ආන්ත්‍රික ජීවරයෙහි ආරම්භයෙහි විශේෂ යි. අධික
 මල බද්ධිය සහිත අවස්ථා වෙහි කටුකරෝසන සමග ද විරේචන
 අවස්ථාවෙහි ඉරිවේරිය සමග ද යෙදේ.
 අනුපාන :- යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අනුපානයෙන් යොදන්න.
76. යෝග නාමය :- දෙදුරු අක්‍රපට්ට ආදිය
 යෝගය :- දෙදුරු කටුකරෝසන
 අක්‍රපට්ටා නිකුළු
 වැල්මී යකුචනසු
 කොත්තමල්ලි දේවදාර
 ඉහිනි ඇට රත්භඳුන්
 වංඇපල
- ප්‍රයෝග :- සියලු සන්නි, කෝල, වලිප්පු, නස යි.
 අනුපාන :- තලතෙල්, ගිතෙල්, තනකිරි, උක්යුෂ, සීනි, මී පැණි, ඉඟුරු යුෂ මෙකි
 අනුපාන සමග මොර ඇටයක් පමණ වන්දු කල්කය සහිතව දෙන්න.
77. යෝග නාමය :- දෙනිඹ දෙබටු ආදී කෂාය.
 යෝගය :- කොහොඹ පොතු තොටිල පොතු
 බිංකොහොඹ දියමිත්ත
 එලබටු ලුණුවරණ පොතු
 කටුවැල්බටු ඉඟුරු
- ප්‍රයෝග :- වාත කඵජීවර හා ඇම්ම, අඩස්සි, සන්නි කෝලවලට හිතය.
 අනුපාන :- සීතාරාම ගුලි හා සුදුසු අනුපානයක් යෙදිය යුතු ය.
78. යෝග නාමය :- දෙසඳුන් උළුවා ආදී කෂාය.
 යෝගය :- සුදුභඳුන් රතුලුහු
 රත්භඳුන් ඉහිනි ඇට
 උළුවාල් සාරණ මුල්
 වැල්මී හිඟුරුපට
 කොත්තමල්ලි බැබිල කොළ
- ප්‍රයෝග :- සමභාව ගෙන, කසපැන්, එළකිරි වත්කොට කෂාය සිඳගත යුතුයි.

උණ, අතීසාර, ලේහීදම් යාම, ගත ඉදිමුම්, උගුර - තොල - කට වියලුම්, උල්ලෝගම්, උස්මුරුත, ගත සුදුවීම, පාණ්ඩුව, මාන්දමින් ඇති වන නොයෙක් උපද්‍රව වලට බිළිඳුන් හට ද මේ කෂාය සුදුසු ය.

- අනුපාන :- යෂ්ටි කල්කයෙහි අනුපාන
79. යෝග නාමය :- දෙසඳුන් ආදි කෂාය
 යෝගය :- රත්හඳුන් සැවැන්දරා මුල්
 සුදුහඳුන් පත්පාඩගම්
 රතුලුනු වදමල් කැකුළු
 වැල්මී රත්මල්
 ඉරමුසු මුල්
- ප්‍රයෝග :- ළදරුවන්ගේ බරපතල රතගායට විශේෂ යි.
 අනුපාන :- යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අනුපාතයකින් යෙදිය යුතු ය.
80. යෝග නාමය :- ධාන්‍යකාදි ක්වාචය
 යෝගය :- කොත්තමල්ලි
 නෙල්ලි
 වියලිමිදි
 පැපිලිය
 සුදුහඳුන්
- සැ:යු :- මෙහි විශේෂයක් ලෙස හිමි යන්නට සුදුහඳුන් යෙදේ. එහෙත් යෝගයෙහි අදාහස් කරන ලදුයේ පූර්වොක්ත යෝගයේ හිම කෂාය යි.
81. යෝග නාමය :- ධාන්‍යපඤ්චකක්වාචය
 යෝගය :- කොත්තමල්ලි කලාඳුරුඅල
 ඉහුරු ඉරිවේරිය (ප්‍රතිනිධි)
 බෙලිගැට මද
 මෙය ඉහුරු රහිතව වූ කල ධාන්‍ය චතුෂ්කය නම්.
- ප්‍රයෝග :- ආම ශූල, විඛන්ධ නසා දීපන පාවන ඇති කරයි. රක්තාතීසාරයෙහි ධාන්‍යචතුෂ්කය වශයෙන් හෝ ඉහුරු අස්කොට අතිවිධියම් සහිත පංචකය හෝ වෘද්ධ ව්‍යවහාරය යි.
- අනුපාන :- මී පැණි
82. යෝග නාමය :- ධාන්‍යාකශුණ්ඩීක්වාචය
 යෝගය :- කොත්තමල්ලි එඬරු මුල්
 ඉහුරු බැවිල මුල්
 දේවදාර බෙලිමුල්
- ප්‍රයෝග :- හෘද්ග්‍රහ, කෝෂ්ඨවාත, ගුල්ම, ප්ලීහ, පාර්ශ්වරූපා
 අනුපාන :- සෛන්ධව සමග ය
83. යෝග නාමය :- නවකාර්ෂාය
 යෝගය :- වෙනිවැල් (දරුහරිදා) රසකිඳ කටුකරෝසන
 වදකහ වැල්මදට කොහොඹ පොතු
 අරළු බුළු නෙල්ලි
- ප්‍රයෝග :- කුෂ්ඨ, ස්ඵරාච්ඡාකිත - දාහයුක්ත දරුණු වාතරක්තයට හිත ය.

- අනුපාත :- සුදුසු අනුපාතයක් යෙදිය යුතු ය.
84. යෝග නාමය :- නාගරාදී ක්වාච (I)
 යෝගය :- ඉභුරු බිම්කොහොඹ
 අනිච්චයන් රසකිඳු
 කලාදුරු අල කෙළිඳසාල්
- ප්‍රයෝග :- උණ සහ අතීසාර නාශක යි.
 අනුපාත :- යෝග්‍ය අනුපාතයක්.
85. යෝග නාමය :- නාගරාදී ක්වාච (II)
 යෝගය :- ඉභුරු කොත්තමල්ලි
 දේවදාර බටුමුල්
 කටුවැල්බටු
- ප්‍රයෝග :- ජීවරයෙහි ආමය පැසවීමට යෙදේ. ජීවර නාශක යි. කළුස්නයි.
86. යෝග නාමය :- නාරිකෙලොදක යෝගය. (1)
 යෝගය :- තැඹිලි වතුර හෝ පොල් (කුරුම්බා) වතුර
 ප්‍රක්ෂේපය :- උක්භකුරු සහ බුළු සුණු
 ප්‍රයෝග :- දාහජීවර ප්‍රලාප හා සන්තිපාත උණ නස යි.
87. යෝග නාමය :- නාරිකෙලොදක යෝගය (II)
 යෝගය :- තැඹිලි වතුර හෝ කසපැන් සමග ඉදුණු කදලි ඵල, (කෙසෙල්ගෙඩි)
 ප්‍රයෝග :- භ්‍රම දාහ ජීවරය නස යි.
88. යෝග නාමය :- නිකනිඹ කෂාය.
 යෝගය :- කොල්ලු ඉභුරු
 වදකහ කොහොඹ මුල්
 නිකමුල් මදුරුතලා
 කුඩුමිරිසමුල් බුළු
 අරළු තෙල්ලි
- ප්‍රයෝග :- වැදුගෙයි සන්තියට විශේෂ යි. (ගුලි සහ කොහොඹ තෙල් ප්‍රතිවාප) ඇතැම් කෙනෙක් තිපලුත් යන්නට “තිකුළුත්” යි කියත්. එය ද නිවැරදිය. සීතාරාමය ගුලි සමග යෙදේ.
89. යෝග නාමය :- නිකමුල් බර කෂාය.
 යෝගය :- දගුමුල පංච කෝල
 දේවදාර දෙදුරු
 ගම්මිරිස් වේලා මුල්
 අසමෝදගම් රම්මනිස්ස
 නිකමුල් බරක් ගත යුතුයි.
- ප්‍රයෝග :- සමභාගව ගත යුතු ය
 ඇතැම් කෙනෙක් රම්මනිස්ස වෙනුවට වල්වේලා ගනිත්
 අනේකභේතුජබාධියම් , පෘෂ්ඨ ගුල, ශීර්ෂකම්ප ආධිමාන, අන්ත්‍රවාත, හෘදගුල, අන්තරායාම, බාහිරායාම ආදිය නස යි.

90. යෝග නාමය :- නිදිග්ධිකාදි ක්වාථය.
 යෝගය :- කටුවැල්බටු
 ඉඟුරු
 රසකිද
 ප්‍රයෝග :- අරුවි, කැස්ස, පිනස, ඇඳුම, ජීර්ණජීවර නස යි.
 අනුපාන :- සුදුසු අනුපානයක් යෙදිය යුතු ය.
91. යෝග නාමය :- නිම්බාදිය
 යෝගය :- කොහොඹ පොතු නෙල්ලි
 දුම්මැල්ල මුද්දරජපලම්
 අරළ කලාඳුරු අල
 බුළ කෙළිඳහාල්
 ප්‍රයෝග :- අනොද්‍යුෂ්ක ජීවරය නස යි.
 අනුපාන :- යෝග්‍ය අනුපානයකි.
92. යෝග නාමය :- නිලොක්පලාදි ශීත කෂාය
 යෝගය :- නිල්මානෙල් අල වැල්මි
 බැබිල මුල් සැවැන්දරා මුල්
 මුද්දරජපලම් පද්මකාෂ්ඨ
 මීමල් ඇද්දෙමටගෙඩි
 යන මේවායේ ශීත කෂාය.
 ප්‍රයෝග :- වාත පිත්ත ජීවර, ප්‍රලාප, හුම, ඡර්දි, මෝහ, තෘෂ්ණා නස යි.
93. යෝග නාමය :- ප්‍රාණදාදි ක්වාථය.
 යෝගය :- අරළ ඉඟුරු
 අසමෝද කරපිංචනැටි
 ප්‍රයෝග :- සෙම් පිනස, අග්නිමාද්‍ය, ආම, කාස, වාතගුල්ම, ජලීහ, යකාන්ගුල, ශ්වාස සඳහා යොදනි.
94. යෝග නාමය :- පචෝලාදි ක්වාථය (I)
 යෝගය :- දුම්මැල්ල සුදුහඳුන්
 දැසමන් රත්හඳුන්
 කොහොඹ පොතු පද්මකාෂ්ඨ
 ප්‍රයෝග :- රත්පිත්, ක්ෂය නසයි
 අනුපාන :- යෝග්‍ය අනුපානයක් යොදන්න
95. යෝග නාමය :- පචෝලාදි ක්වාථය (II)
 යෝගය :- දුම්මැල්ල කලාඳුරු අල
 ඉරමුසු දියමිත්ත
 කටුකරෝසන
 ප්‍රයෝග :- සන්තත ජීවරය නස යි.
96. යෝග නාමය :- පචෝලාදි ක්වාථය (III)
 යෝගය :- දුම්මැල්ල කටුකරෝසන
 හාතාවාරිය අල අරළ

		බුළු	නෙල්ලි
	ප්‍රක්ෂේපය	:- රසකිඳු	
	ප්‍රයෝග	:- සීනි, මී පැණි.	
		:- වාතරක්තයෙහි යෙදේ.	
97.	යෝග නාමය	:- පටෝල මූලාදි ක්වාචය	
	යෝගය	:- දුම්මැල්ල	දේවදාර
		ලුණුවිල	සුදුහඳුන්
		වැල්මී	දැත්ත
		කටුකරෝසන	ගොංකැකිරිආල
		අරළු	නිවුල (දියමිදෙල්ල එල)
		වෙනිවැල්ගැට	තිප්පිලි
	ප්‍රයෝග	:- අෂ්ඨවිධ ශෝථ, විසර්ප, දාහ, විෂමජීවර නස යි.	
98.	යෝග නාමය	:- පඤ්චකොල ක්වාචය	
	යෝගය	:- තිප්පිලි	සිවිය
		තිප්පිලි මුල්	ශෝධිත රත්නිටුල්
		වියලි ඉඟුරු	
	ප්‍රයෝග	:- අජීර්ණ (ආහාර නොදිරුම් දොෂාවස්ථාවන්ට) විශේෂයෙන් ගුණයි. ගුල්ම, ශූල, උදාවතී, ආම, නාශක යි. මක්කල්ල ශූලයට පංච කොල වූර්ණය මද්‍යසාරය සමග යෙදුමෙන් විශේෂ ගුණ ලැබේ යයි සඳහන් කළ හැකි ය.	
99.	යෝග නාමය	:- පඤ්චතික්ත ක්වාචය	
	යෝගය	:- කටුවැල්බටු	ඉඟුරු
		රසකිඳු	සුවදකොට්ටං
		බිංකොහොඹ	
	ප්‍රයෝග	:- අටවැදෑරුම් උණ නසයි	
	අනුපාත	:- සීනි	
100.	යෝග නාමය	:- පර්ණාසපඤ්චක ක්වාචය	
	යෝගය	:- රසකිඳු	සිරිතේක්කු
		ඉඟුරු	කටුවැල්බටු
		මදුරුතලා	
	ප්‍රයෝග	:- කාස, ශ්වාස නසයි	
	අනුපාත	:- තිප්පිලි සුණු	
101.	යෝග නාමය	:- පඤ්චමූලාදි ක්වාචය. (I)	
	යෝගය	:- සුළුපහ	කටුකරෝසන
		මුද්දරජපලම්	නෙල්ලි
		දියමිත්ත මුල්	රසකිඳු
	ප්‍රයෝග	:- වාතපිත්තජීවරයෙහි ප්‍රත්‍යාක්ෂයි. කථාධික වූ කල මෙය මහත් පංචමූල සහිතව යෙදේ. කාමලා රෝගයට ද විශේෂ යි.	
	අනුපාත	:- උක්භකුරු සහ යෝග්‍ය අනුපාතයකින් යොදනු ලැබේ.	
102.	යෝග නාමය	:- පඤ්ච මූලාදි ක්වාචය (II)	

	යෝගය	:-	සුළුපස්මුල
බැබිලමුල්
බෙලි මුල්
රසකිද
කලාඋරු අල
ඉඟුරු	දියමිත්ත මුල්
බිම්කොහොඹ
ඉරිවේරිය
කෙළිද පොතු
කෙළිදසාල්
	ප්‍රයෝග
අනුපාත	:-
:-	ජීවර, වමන, ශූල, දරුණු ශ්වාස, කාස සහිත ජීවරානිසාරයට හිත යි.
යෝග්‍ය පරිදි	
103.	යෝග නාමය	:-	පඤ්චාදි ක්වාචය	
	යෝගය	:-	අරළ
බුළ
නෙල්ලි
බිංකොහොඹ	වියලිකහ
කොහොඹ පොතු
රසකිද
	ප්‍රයෝග
අනුපාත	:-	අක්ෂිරෝග, දරුණු ශීර්ෂරෝග නස යි.	
104.	යෝග නාමය	:-	පාවනාමාන ක්වාචය	
	යෝගය	:-	රසකිද
සැවැන්දරා
දියමිත්ත
කලාඋරුඅල
ඉඟුරු	බිම්කොහොඹ
හිරිවෙර (බාලක)
පැපිලිය
කොත්තමල්ලි
කහඹිලියමුල් (ධන්වයාස)
	ප්‍රයෝග
අනුපාත	:-
:-	උණ පැසවීම සඳහා යෙදේ. ආන්ත්‍රික ජීවරය පිළිබඳ මුල් අවස්ථාවට විශේෂයෙන් ගුණ ලැබේ.
සීනි	
105.	යෝග නාමය	:-	පාඨාදි ක්වාචය (I)	
	යෝගය	:-	දියමිත්ත මුල්
කෙළිදසාල්
බිම්කොහොඹ
ඉඟුරු	කලාඋරු අල
පැපිලිය
රසකිද
	ප්‍රයෝග
අනුපාත	:-
:-	ආම සහිත ජීවරානිසාරයෙහි යෙදේ.	
106.	යෝග නාමය	:-	පාඨාදි කෂාය (II)	
	යෝගය	:-	ඉඟුරු
කලාඋරු අල	දියමිත්ත
පත්පාඩගම්
කෙළිදසාල්
රසකිද
බිංකොහොඹ
	ප්‍රයෝග
අනුපාත	:-
:-	ජීවරානිසාර, ආමානිසාරයන්හි යෝග්‍ය වේ.	
107.	යෝග නාමය	:-	පාඨාකරඤ්ජාදි ක්වාච	
	යෝගය	:-	දියමිත්ත මුල්
මඟුල්කරද මුල්
කුණුකරදමුල් (කුඹුරු)	ඉඟුරු
කරපිංචනැටි
අරළ

		නිජපිලිමුල
සිවිය මුල්
රත්නිටුල්	පිල මුල්
බෙලිමුල්
නිජපිලි
ප්‍රයෝග	:-	ආම අතීසාරයට විශිෂ්ට ය. අග්නිමාදා, ග්‍රහණ, අර්ශස් යන රෝගයන් සඳහා යෝග්‍ය වේ.	
අනුපාත	:-	යෝග්‍ය අනුපාතයක් යොදන්නේ ය.	
108. යෝග නාමය :- පාඨාසමංගාදි ක්වාථය
යෝගය	:-	දියමිත්ත මුල්
භීන්තිදිකුම්බ
අතිවිඩයම්
කලාඳුරුඅල	බෙලි ගැටමද
කහඹිලියමුල් (ප්‍රතිනිධි)
ඉරිවේරිය
ඉඟුරු
ප්‍රයෝග	:-	සාම, නිරාම, ජීවරයුක්ත රක්තාතීසාරයෙහි සුදුසු ය.	
අනුපාත	:-	යෝග්‍ය අනුපාතයක් යොදනු.	
109. යෝග නාමය :- ප්‍රියංගුකාදි ක්වාථය.
යෝගය	:-		
ප්‍රයෝග	:-	දරුණු රක්ත පිත්ත නස යි. රක්ත ප්‍රදරයෙහි විශිෂ්ට යි.	
අනුපාත	:-	සුදුසු අනුපාතයක් යොදනු.	
		රුක්මල් (ප්‍රතිනිධි)
සුදුහඳුන්
ලෝධිර
මලිතමල් (ධාතකී)
ඉරිවේරිය (ප්‍රතිනිධි)	මීමල් (මීපුජ්)
කලාඳුරු අල
සැවැන්නමුල්
ඉරමුසුමුල්
110. යෝග නාමය :- පිත්තශ්ලේෂමහර අෂ්ටාදශාංග ක්වාථය
යෝගය	:-	බිම්කොහොඹ
දේවදර
දගමුල	ඉඟුරු
කලාඳුරු අල
කටුකරෝසන	කෙළිදසාල්
කොත්තමල්ලි
ගජනිජපිලි
ප්‍රයෝග	:-	තන්ද්‍රා, ප්‍රලාප, කසනා (කැස්ස) අරුවි, දාහ, මොහ, ශ්වාස සහිත සන්තිපාත ජීවර නස යි.		
අනුපාත	:-	යෝග්‍ය අනුපාතයක් යොදන්න.		
111. යෝග නාමය :- පුනර්නවාදිය.
යෝගය	:-	සාරණ මුල්
එරඹුමුල්
ඉඟුරු	සුදුලූනු
කුඹුරු ඇට මද
ප්‍රයෝග	:-	අණ්ඩවෘද්ධිය නස යි.	
112. යෝග නාමය :- පුනර්නවාදි මහා කෂාය
යෝගය	:-	සාරණ මුල්
දේවදාර
අරළු
නිජපිලිමුල්
සිවියමුල්
රත්නිටුල් | |
|------|----|--|--|

- නිප්පිලි
ඉඟුරු
දසමුල් ප්‍රත්‍යාකව ගන්න. (මෙම කෂාය ගෝ මූත්‍ර පත 2 ක් වතුර පත 14 ක්, දමා පත 2 ට සිඳුවාගෙන ද, දිය හැක. (අවස්ථානුකූලව යොදන්න.)
- ප්‍රයෝග :- වාත, කප්ප ප්‍රබල සර්වාංග ශෝථ.
113. යෝග නාමය :- කුණ්ඩිකා කර්ණිකා වල්ලි ආදි කෂාය.
 යෝගය :- කොතල හිඹුටු (මුල්)
 නිපල්
 සුදුහඳුන්
 අළුකෙසෙල් අල
 ගොකටු මුල්
 බැබිල මුල්
 ප්‍රයෝග :- සියළු ප්‍රමේහ නසයි. මධුමේහයෙහි විශේෂ යි.
 අනුපාත :- සුදුසු පරිදි අනුපාතයක් යෙදිය යුතු ය.
114. යෝග නාමය :- පුනර්නවාඡ්චකය
 යෝගය :- සාරණ මුල් කටුකරෝසන
 කොහොඹ පොතු රසකිඳ
 පටෝල දාරුහරිද්‍රා
 ඉඟුරු අරළු
 ප්‍රයෝග :- ශෝථ, සර්වාංග ශෝථ, උදර, පාණ්ඩු නස යි.
 අනුපාත :- යෝග්‍ය අනුපාතයකි.
115. යෝග නාමය :- පෙරුම්කායම් ආදි කෂාය
 යෝගය :- පෙරුංකායම් කහ දෙදුරු
 අසමෝද හරන්කහ මුරුංගා පොතු
 ඉඟුරු කංසා බුලත්මල්
 ගම්මිරිස් කුඹුරු ඇට මද
 ප්‍රයෝග :- මක්කල්ල ශූලයට විශේෂ යි.
 අනුපාත :- හෙණුරාජ ගුලි සමග යෙදීම
116. යෝග නාමය :- ඵලත්‍රිකාදිය
 යෝගය :- අරළු ආඩාතෝඩාමුල්
 බුළු කටුකරෝසන
 නෙල්ලි බිංකොහොඹ
 රසකිඳ කොහොඹ පොතු
 ප්‍රයෝග :- කුෂ්ඨ නස යි.
 අනුපාත :- මී පැණි යොදනු ලැබේ.
117. යෝග නාමය :- ඵලත්‍රයාදි ක්වාථය
 යෝගය :- අරළු ගොංකැකිරි අල
 බුළු කොවක්කා අල (වාද්ධ වෛද්‍ය ව්‍යවාරයෙකි)
 නෙල්ලි කලාදුරු අල
 වෙනිවැල්ගැට වියලි කහ

අනුපාන	:-	මී පැණි සහිතව ය. සමහර තැනෙකිනි වියලිකහ වූර්ණ කොට ප්‍රතිවාස විසින් ද යෙදේ.
ප්‍රයෝග	:-	ප්‍රමේහ, මධුමේහ, විෂමේහයනිනි උත්කෘෂ්ට ය.
- 118.
යෝග නාමය	:-	බටු දෙවගේ කෂාය.
යෝගය	:-	එරඩු මුල්
එළබටුමුල්
කටුවැල්බටු
පුස්වැන්න
		හාතාවාරිය අල
බැබිල මුල්
අස්වැන්න
ප්‍රයෝග	:-	ගර්භස්ථාව, ප්‍රදර ආදි ගර්භාශය ගත ස්ථාවයන් සඳහා යෙදේ.
අනුපාන	:-	කිරි කෂාය වශයෙන් වෙසෙසින් යෙදේ. සුදුසු අනුපාතයක් යොදන්න
- 119.
යෝග නාමය	:-	බලාකොරණ්ඩාදී ක්වාඨය
යෝගය	:-	බැබිල මුල්
කටුකරඩු මුල්
ඉඟුරු
ප්‍රයෝග	:-	වාතරෝග නස යි. කොෂ්ඨගත වායු, විට්තේද, ගුල්ම, ගුල, යකාත් - ප්ලිහ රෝග නස යි.
අනුපාන	:-	තලතෙල්
- 120.
යෝග නාමය	:-	බලා බිල්ව කෂාය
යෝගය	:-	බැවිල මුල්
බෙලිමුල්
නිකමුල්
පුස්වැන්න
		පංච කෝල
වේලාමුල්
එරඩු මුල්
ප්‍රයෝග	:-	වාත රෝග, වාතාධික වාතරක්ත රෝග සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨ වේ.
අනුපාන	:-	එරඩු තෙල්
- 121.
යෝග නාමය	:-	බලාමාකාදී කෂාය
යෝගය	:-	බැවිල මුල්
රසකිද
දේවදාර
ඉඟුරු
		බෙලිමුල්
නෙරංචි
හාතාවාරිය අල
එරඩු මුල්
ප්‍රයෝග	:-	වාතරක්තයෙහි විශේෂ යි.
අනුපාන	:-	සුදුසු පරිදි අනුපාතයක් යෙදිය යුතු ය
- 122.
යෝග නාමය	:-	බලාමුස්කාදිය
යෝගය	:-	බැබිලමුල්
එළබටුමුල්
නෙල්ලි
මාදං පොතු
කටුකරඩු මුල්
අට්ටික්කා ගෙඩි
		කලාඤුරු අල
කටුවැල්බටු
කුරුඳු පොතු
නෙරංචි
දේවදාර
ඉඟුරු
පොල් මල්
ප්‍රයෝග	:-	රක්ත ප්‍රදර නස යි.

- අනුපාත :- ගිනෙල් සමග වේ
123. යෝග නාමය :- වීර බිල්වාදි කෂාය
 යෝගය :- බෙලි මුල් නිජ්ජිලි මුල්
 කරදමුල් වියලි ඉඟුරු
 තිජ්ජිලි සුදුසුනු
- ප්‍රයෝග :- වාත ශූලයට ශ්‍රේෂ්ඨයි. ජ්ලිහ, තූනී, අජ්ඨිලිකා, ආමශූලයනට ද මනා ය.
- අනුපාත :- යවක්ෂාර, හිංගු, ලවණ සහිතව ය.
124. යෝග නාමය :- බිල්වාදි කෂාය
 යෝගය :- බෙලිගැට මද කලාඳුරු අල
 ධාතකී ලෝධිර පොතු
 ගජතිජ්ජිලි
- ප්‍රයෝග :- ළදරු අතීසාරයට අතිශය යෝග්‍ය වේ.
 අනුපාත :- මී පැණි.
125. යෝග නාමය :- බිල්වාමානාදි ක්වාචය
 යෝගය :- බෙලි මුල් එලබටුමුල්
 රසකිද සැවැන්දරා
 ඉඟුරු ඉරිවේරිය(හිරිවේර)
 පැපිලිය බැබිල
 කලාඳුරු අල දුම්මැල්ල
 දේවදාර කොත්තමල්ලි
 කහඹිලියා (දුෂ්පර්ශ) දියමිත්ත
 බිංකොහොඹ (කිරාත) තිජ්ජිලි මුල්
- ප්‍රයෝග :- අග්නිමාන්ද්‍ය, කාස සහිත තරුණ ජීවර හා සන්නිපාතයට විශේෂයෙන් යෙදේ.
- අනුපාත :- යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අනුපාතයක් යෙදිය යුතු යි
126. යෝග නාමය :- බිල්වෝරාස්නාදි ක්වාචය
 යෝගය :- බෙලිමුල් අරත්ත අල
 බැවිලමුල් කලං 2 බැගිනි දේවදාර
 කලාඳුරු අල පත්පාඩගම්
 බිංකොහොඹ වැල්කහඹිලියා (ධත්වයාග ප්‍රතිනිධි)
 කලං 1 බැගිනි
- ප්‍රයෝග :- සර්වාංග වේදනා සහිත තරුණජීවරය, වාතශ්ලේශ්මජ උණ, සන්නිපාත ජීවර යන රෝගයන්හි යෙදේ. ආමවාත (සන්ධික) ජීවරයෙහි විශේෂ යි.
127. යෝග නාමය :- බෙලිමුල් බර (පට්‍යාදී) ක්වාචය
 යෝගය :- අරළු ඉහිනි ඇට වැල්මී
 එන්සාල් සැවැන්දරා මුල් කළුදුරු
 පත්පාඩගම් වියලි ඉඟුරු සුදුසුරු
 සුදුහඳුන් කරාඹු තිජ්ජිලි

- සංස්කරණය :- බෙලිමුල් සියල්ල බරට ගත යුතු ය. තැඹිලි වතුර යොදා 1/8 ට සිඳවා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- රත්පිත්, හස්තපාද දාහ, තමකය, මද, උග්‍ර වූ ශීර්ෂ ශූල නස යි. අක්ෂිරෝගයන්හි ප්‍රත්‍යක්ෂයි. උන්මාදයෙහි විශේෂ යි.
128. යෝග නාමය :- **භාර්ග්‍යාදි (කිස් දෙවගේ) කෂාය**
- යෝගය :-
භාර්ගි (සිරිතේක්කු)	පටෝල	කටුවැල්බටු
කටුකරෝසන	පළොල් මුල්	බුළු
තිප්පිලි	රසකිද	කලාඳුරු අල
ඉරමුසුමුල්	ත්‍රායමාණා	ගම්මිරිස්
වියලි කහ	අරළු	හිංඅරත්තඅල
වෙනිවැල් (දාරුහරිද්‍රා)	කොහොඹ පොතු	බ්‍රාහ්මී
සුවදකොට්ටන්	ඉඟුරු	අතිවිඩයම්
කෙළිදහල්	ගොංකැකිරිඅල	එලබටුමුල්
බිංකොහොඹ	දේවදාර	නෙල්ලි
වදකහ	තොටිලමුල්	ගවී
ආඩතෝඩා	තිරැස්සවාලු	
- ප්‍රයෝග :- ත්‍රයෝදග සන්නිපාතයෙහි ප්‍රයෝජ්‍ය ය. ශූල, කාස, ශ්වාස, හික්කා සහ දරුණු ආධිමාන, උරුස්තම්භ අන්ත්‍රවෘද්ධි, ගලරෝග, සන්ධිග්‍රහ, ආදියෙහි යෙදේ.
129. යෝග නාමය :- **මංජිෂ්ඨාදි ක්වාථය (ගුඩුව්‍යාදිය නමින් ද දැක්වේ)**
- යෝගය :-
වැල්මදට	බාකුච්චි	ඉකිරිය
රසකිද	අරළු	රත්හඳුන්
කොහොඹ මුල්	හාතාවාරිය	කොහොඹ පොතු
ආඩතෝඩා	ඇත්තෝර	නෙල්ලි
වැල්මී	වියලි කහ	නාගබලා
සැවැන්දරා	බැවිල	පටෝල
- ප්‍රයෝග :- කුෂ්ඨ, කණ්ඩු, මණ්ඩලකුෂ්ඨ, වාතරක්ත, ශ්විත්‍ර ආදියෙහි ශ්‍රේෂ්ඨයි.
- අනුපාත :-
130. යෝග නාමය :- **මකරන්දං කෂාය**
- යෝගය :-
නෙළුම්රේණු	සුදුහඳුන්	කුරතම්පලා
වැල්මී	රසකිද	උක්භකුරු
හාතාවාරිය අල	රසාඤ්ජන (ප්‍රතිනිධි වෙනිවැල්)	
- ප්‍රයෝග :- රක්ත ප්‍රදරයෙහි වෙසෙසින් යෙදේ
- අනුපාත :- මී පැණි සමග ය
131. යෝග නාමය :- **මධුකාදි ක්වාථය**
- යෝගය :-
වැල්මී	සුදුහඳුන්	අරළු
මහඉරමුසු	මානෙල් අල	බුළු
හිංඉරමුසු	ඇද්දෙමටගෙඩි	නෙල්ලි
මුද්දරප්පලම්	පද්මකාෂ්ඨ	නෙළුම්රේණු
මීමල් (මීපුප්)	ලෝධිර	

- සංස්කරණය :- සහල් දෙවුන් දියෙහි රැයක් තබා හිම කෂාය හෝ අෂ්ටාවශෙෂිත කෂාය යොදන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- වාත පිත්ත ජීවර, දාහ, තෘෂ්ණා, මුර්ච්ඡා, වමන, හුම, රක්ත පිත්ත යන රෝග නසයි.
- විශේෂතා :- විෂ, උන්මාදයන්හි ද, රක්තාර්ශස්, උග්‍රධවගත, අධෝගත රක්ත පිත්ත යනාදි රෝග වලට ප්‍රත්‍යක්ෂයි. විෂ කැවුණු අයට ද, ගර්භිණී වමනයට ද යෝග්‍ය වේ.
132. යෝග නාමය :- මල්කෂාය
යෝගය :-	ඔලිඳ	කරල්හැබ	කලාදුරු අල
	භාතාවාරිය	බෙලි	නාමල්රේණු
	පෙනෙල	වැල්මී	රණුවරා
	වැටහිර	ඉභිනිඇට	සපු
	දෙමට	තිපල්	නෙළුම්
	එලබටු	රත්හඳුන්	වැටකේ
	නික	නාමල්	පුහුල්
			රසකිඳ
- (මෙයින් ලද හැකි හැම මල් වර්ගයක් ම ගත යුතු ය.)
- ප්‍රයෝග :- සන්නිපාතජීවරයේ තුන්වන සතියට ඉතා හොඳය
- අනුපාත :- සීනි, මී පැණි, ගුලි සමග
133. යෝග නාමය :- මහරත්හඳුන් කෂාය.
යෝගය :-	රත්හඳුන් පල 1 යි. (ග්‍රෑම් 60 යි)	සැවැන්නමුල්	ඉරිවේරිය
	දෙදුරු	දේවදාර	මාසක්කා
	සුදුහඳුන්	එන්සහල්	අක්‍රපට්ටා
	තිබ්බටුමුල්	කුරමුල්	කරල්හැබ
	වැල්තිබ්බටු	කලං 1 බැගින් (ග්‍රෑම් 5 බැගින්)	
- සංස්කරණය :- තැඹිලි වතුර පත 16 - 2 ට සිඳුවා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- උග්‍ර වාතරක්ත සර්වවිධ කුෂ්ඨ මේහ ආදියට විශේෂ යි.
- අනුපාත :- මී පැණි
134. යෝග නාමය :- මහාමංජිෂ්ඨාදිය
යෝගය :-	වැල්මදට	භාතාවාරිය අල	කරොල්අරිසි
	කොට්ටං	ආඩාතෝඩා මුල්	කරද මුල්
	වදකහ	රත්කිහිරිය	ඉරමුසු
	අරළු	බිං කොහොඹ	රසකිඳ
	රත්නිටුල්	ලුණුමිදෙල්ල පොතු	කටුවැල්බටු
	කෙළිඳසාල්	ගොන් කැකිරි අල	වෙනිවැල්ගැට
	දියමිත්ත	ඉරිවේරිය (ප්‍රතිනිධි)	පටෝල
	ලුණුවරණ	කෙළිඳ පොතු	ගම්මාලුඅරටු (හෝ පොතු)
	ගැටනෙටුල් පොතු	භාර්ග්‍ය	නිෂ්පිලි
	පත්පාඩගම්	වියලිකහ	දේවදාර
	කලාදුරු අල	නෙල්ලි	

		ඉඟුරු	වළඟසාල්	තිරැස්සවාලුමුල්
		කොහොඹ පොතු	ත්‍රායමාණා	ඇසළකරපැණි
		බුළු	කීකිරිදිය	අතිවිඩයම්
		මුරුවා (මුර්වා)	රත්හඳුන්	මහඉරමුසුමුල්
ප්‍රයෝග	:-	අඡ්චාදන කුෂ්ඨ, වාත රක්ත, උපදංශ, ශ්ලීපද, සුප්තිවාත - හිරිය, ශ්විත්‍ර ආදියෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය.		
අනුපාත	:-	සුදුසු අනුපාතයක් යෙදිය යුතු ය.		
135. යෝග නාමය :- මාෂබලාදි ක්වාචය.
යෝගය	:-	උදු	පැහිරිමාන්
		බැබිල මුල්	අරත්ත අල
		වදුරු මෑ ඇට	අමුක්කරා
		බේත්ඵරඬු මුල්	
ප්‍රයෝග	:-	පක්ෂවාත, මන්‍යාස්තම්භ, කර්ණනාද, රුජා, අර්දිත වාත සදහා යෙදේ. මේ කෂාය මද උණුසුම් සහිතව නාසයෙන් බීමට නියමිත ය)	
අනුපාත	:-	පෙරුම්කායම්, සහිදලුණු	
136. යෝග නාමය :- මුකුණුවැන්න තුන්බර (මහා ත්‍රිඵලාදි ක්වාචය)
යෝගය	:-	වැල්මී	සුදුහඳුං	ඵන්සාල්
		මුංපියලි	ඉරමුසු මුල්	අසමෝදගම්
		වළඟසාල්	රසකිද	ඉඟුරු
		ගම්මිරිස්	තිස්පිලි	බෙලිගැට මද
		කෙලිදහාල්	මොණරකුඩුමිබිය	පත්පාඩගම්
		දේවදාර	මුද්දරස්පලම්	ලුණුවරණ පොතු
		සැවැන්දරා මුල්	අරඵ	බුළු
		භාතාවාරිය අල	ඉරිවේරිය	දියමිත්ත
		නෙල්ලි	කොට්ටං	ගට්ටි
		කටුකරෝසන	කරතම්පලා මුල්	කොත්තමල්ලි
		බැවිල මුල්		
		මේ සියල්ල බරට මුකුණුවැන්න මුල් භාග 3 යි. තැඹිලි වතුර පත 16/2 ට සිඳුවා ගත යුතු ය.		
ප්‍රයෝග	:-	නාසනරෝග, වාතරක්ත, දාහයන්හි අති ශ්‍රේෂ්ඨයි. වාතරක්තජ උන්මාදයට ද යෝග්‍ය වේ.		
අනුපාත	:-	ගිතෙල්, මී පැණි සහ සීනි.		
137. යෝග නාමය :- මුද්ගාදි ක්වාචය
යෝගය	:-	මුංපියලි	සුදුහඳුන්
		උක්පුරුක්	ඉරමුසු
		ඉරිවේරිය (ප්‍රතිනිසි)	සැවැන්දරා
ප්‍රයෝග	:-	පිත්ත ජ්වර හා රක්ත පිත්ත නස යි.	
අනුපාත	:-	සුදුසු අනුපාතයක් යොදන්නේ ය.	
138. යෝග නාමය :- මුද්ගාදි ජේයාව.
යෝගය	:-	මුංඇට පියලි
		ඉඟුරු

- කොත්තමල්ලි
- ප්‍රයෝග :- පිපාසා, දාහ සහිත උණ රක්ත පිත්තජීවරය නස යි.
139. යෝග නාමය :- මුස්තාකරංජාදි කෂාය
 යෝගය :- කලාඳුරු අල කරදමුලේ පොතු අතිවිඩයම්
 ශුද්ධ රත්තිටුල් බෙලිගැට මද ඉඟුරු
 තිප්පිලි මුල් කෙළිදහල්
- ප්‍රයෝග :- ශූල, ආම සහිත බලවත් අතීසාරය නස යි.
 අනුපාන :- යෝග්‍ය අනුපානයෙනි.
140. යෝග නාමය :- මුස්තාකුකර්ණාදි ක්වාචය
 යෝගය :- කලාඳුරු අල සාදික්කා
 මීකන්පලා මුරුංගාමුල්
 දේවදාර
- ප්‍රයෝග :- ක්‍රිමි රෝග නස යි.
 අනුපාන :- ක්‍රිමි ගනු, තිප්පිලි සුණු
141. යෝග නාමය :- මුස්තාදි ක්වාචය
 යෝගය :- කලාඳුරු අල බිංකොහොඹ
 පත්පාඩගම් කහඹිලියමුල්(ධන්වයාස)
 ඉඟුරු
- ප්‍රයෝග :- සියළුම උණ පැසවීමට යෙදේ. පිත්තජීවර නස යි.
142. යෝග නාමය :- මුස්තාදි කෂාය
 යෝගය :- කලාඳුරු අල දේවදාර
 කෙළිදහල් දුස්පර්ශ (වැල්කහඹිලියා)
 සාරණ මුල් ඉඟුරු
- ප්‍රයෝග :- ඉදිමීම සහිත ජීවරාතීසාරයෙහි යෝග්‍ය වේ.
143. යෝග නාමය :- මුස්තාශුණ්ඩී ආදිය (මුරුවදාහය) ක්වාචය
 යෝගය :- කලාඳුරු අල ඉඟුරු කොත්තමල්ලි
 රසකිඳු එලබටුමුල් දුම්මැල්ල
 බෙලිමුල් ඉරිවේරිය (බාලක) මුර්වා
 කටුකරෝසන
- ප්‍රයෝග :- ආම හා මලබඩ සහිත තරුණජීවරයෙහි යෙදේ. විරේචක ය.
 අනුපාන :- තිප්පිලි කුඩු සහිතව ය.
144. යෝග නාමය :- මෘද්වීකාදිය
 යෝගය :- මීදි මානෙල්අල
 නාමල්රේණු ඉරමුසු
 වැල්මී
- ප්‍රයෝග :- අර්ශස් රත්පිත්, රක්තජ කාස පොදු කාස, ආදියට ගුණ යි.
 අනුපාන :- සීනි, මී පැණි සමග වේ.
145. යෝග නාමය :- යක්ෂාක්ෂාදි කෂාය

	යෝගය	:-	කුඹුරු ඇට මද සුදුලු අරළු වළඟසාල්	එළබටුමුල් කටුවැල්බටු කොහොඹනැටි කළුදුරු
	ප්‍රයෝග	:-	සියලු ක්‍රීම් රෝග සුව කරයි.	
146.	යෝග නාමය	:-	යෂ්ඨිමධු ආදිය	
	යෝගය	:-	වැල්මී මීමල්	වියලි මිදි ඉරමුසු
	ප්‍රයෝග	:-	පිත්ත ජීවර, රක්ත පිත්ත නස යි.	
147.	යෝග නාමය	:-	රතුලුනු අක්‍රපට්ට ආදිය	
	යෝගය	:-	රතුලුනු අක්‍රපට්ටා මාසක්කා	ඉහිනි ඇට කටුකරෝසන වැල්මී
	සංස්කරණය	:-	සමහාගව ගෙන අඹරා කෂාය සිඳිනු ලබන භාජනයට බහා, ජලය පත 4 ක් දමා, පත 1ට සිඳුවා ගත යුතු ය.	
	ප්‍රයෝග	:-	සියලු කෝල, හනිකැක්කුම, උණ ගිනියම්, කට - තොල වියලුම, දිය පිපාසය නස යි.	
	අනුපාත	:-	යෂ්ඨි කල්කය, තලතෙල්, සීනි, ගිතෙල්, සමග ය	
148.	යෝග නාමය	:-	රාස්නාවිශ්වාදිය (රාස්නා දශමුල)	
	යෝගය	:-	අරන්ත ඉඟුරු වළඟසාල් එරඬු මුල් ගෞමා (කළු ඉරමුසු මුල්)	අරළු බුළු තෙල්ලි දශමුල්
	ප්‍රයෝග	:-	ආමවාත, වාතරක්ත, අර්ධාවහේද, අර්ඳිත ආදියෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය.	
	අනුපාත	:-	සුදුසු අනුපාතයක් යෙදිය යුතු ය.	
149.	යෝග නාමය	:-	රාස්නා සජ්තකය	
	යෝගය	:-	අරන්ත රසකිද ඇහැළ සාරණ මුල්	දේවදාර ගොකටු එරඬු
	ප්‍රයෝග	:-	ආමවාත ජනිත සියලු වේදනා නස යි.	
	අනුපාත	:-	ඉඟුරු වූර්ණය.	
150.	යෝග නාමය	:-	රාස්නාශීරුක්වාඨය	
	යෝගය	:-	අරන්තඅල මුරුංගමුල් සාරණමුල් අගිල් හිඟුරුපියලි නිකමුල්	සිවිය මුල් බැබිලමුල් එරඬුමුල් සිරිතේක්කු(ගාර්හි) සුදුලුනු සුවදකොට්ටන්
				වියලිකහ. කටුකරඬුමුල් ඉඟුරු රත්නිටුල් දසමුල දේවදාර

- ප්‍රයෝග :- සියලු වාත රෝග නස යි. පක්ෂාසාන, අපනානක, හනුස්තම්භ, අර්දින ආමවාන ආදී වූ වාත රෝගයන්ට විශේෂ යි.
- අනුපාන :- සුදුසු අනුපාතයක් යෝග්‍ය පරිදි යොදනු.
151. යෝග නාමය :- ලාජා ජේශාව
- යෝගය :- විපෝරි කලං 12 යි (ග්‍රෑම් 60 යි)
 කොත්තමල්ලි කලං 1 1/2 යි (ග්‍රෑම් 7.5 යි)
 වියලි ඉඟුරු කලං 3 යි (ග්‍රෑම් 15 යි)
 සහිදලුණු කලං 1 යි (ග්‍රෑම් 5 යි)
- ප්‍රයෝග :- ආම, නිරාම ජීවරයෙහි යෝග්‍ය වේ.
152. යෝග නාමය :- ලුණුඉඟුරු කෂාය
- යෝගය :- සුදුලුනු සුවසලුණු
 වියලි ඉඟුරු බැවිල
 කොල්ලු බෙලිමුල්
 තිප්පිලි මුල් මිදි මුල්
 තිප්පිලි එරඬුමුල්
 කලාඳුරු අල වදකහ
- ප්‍රයෝග :- දරුණු වාත රෝග අවස්ථාවන්හි දී මනාය
- අනුපාන :- ගිතෙල් ,තලතෙල් සමග දිය යුතු වේ
153. යෝග නාමය :- වම්මුතු ආදිය
- යෝගය :- කලාඳුරු අල කොත්තමල්ලි
 වැල්තබ්බටුමුල් වැල්මී
 ආධාතෝඩා පංචාංගය
- ප්‍රයෝග :- ළදරුවන්ගේ සෙම් කෝප සහිත උණට යෝග්‍ය ය.
- අනුපාන :- ජීවක කල්කය
154. යෝග නාමය :- වම්මුතු ආදී කෂාය
- යෝගය :- වංමුතු බිංකොහොඹ
 ඉරිවේරිය කටුකරෝසන
 දියමිත්ත රසකිද
- ප්‍රයෝග :- වා, පිත් උණට යෝග්‍ය ය.
- අනුපාන :- සුදුසු අනුපාතයක් සහ ගුලි සමග යෙදිය යුතු ය.
155. යෝග නාමය :- වවාදි ගණ ක්වාචය
- යෝගය :- වදකහ ඉඟුරු
 කලාඳුරුඅල අතිවිධයම්
 දේවදාර අරළ
- ප්‍රයෝග :- විශේෂයෙන් බාලයන්ගේ ආමානිසාර නස යි. මලබද්ධ සහිත ශොචානිසාරයට විශිෂ්ට යි. ස්තනාශ ශෝධනය ද කරයි.
156. යෝග නාමය :- වන්සකාදී (40 වගය) ක්වාචය
- යෝගය :- කෙලිදහල් හරිවේර(ඉරිවේරිය) අරළ
 කටුකරෝසන කොහොඹ පොතු මුරුවා
 පටෝල තිප්පිලි වදකහ

වැල්මි	සහදේවි	වෙනිවැල්
සුවඳකොට්ටන්	දියමිත්ත	සැවැන්දරා මුල්
ගම්මිරිස්	වියලි කහ	රසකිඳ
නෙල්ලි	පත්පාඩගම්	ඉඟුරු
ඇහැළ පොතු	බැවිලමුල්	බුළු
දේවදාර	රත්හඳුන්	බෙලිගැට මද
ධන්වයාස		

(මොණරකුඩුමිඛිය)

තිස්සිලි මුල්	මීපුස්	ඉරමුසුමුල්
රටඉදි	අතිවිඩයම්	නෙළුමරේණු
කොට්ටං	ආඩාතෝඩා මුල්	මානෙල් අල
කලාඳුරු අල	මුද්දරස්පලම්	හාතාවාරිය අල

- ප්‍රයෝග :- ජීර්ණ ජීවරයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨයි. විෂමජීවර, සන්නිපාත ජීවර ශීතජීවරයන්හි යෙදේ. වාතරක්තයට ද මැනවි.
- අනුපාත :- මී පැණි බොහෝ කොට යෙදිය යුතුයි.

157. යෝග නාමය :- වදසිව් ආදිය

යෝගය :-	වදකහ	යහවපු (ශතපුෂ්ප)	ඉවද
	සිවිය	රසකිඳ	කහඹිලියාමුල්
	සාරණ	හාතාවාරිය	එරඬු
	වගපුල්	මුරුවා	නෙරෙංචි
	දෙබටු	අරළු	ඇහැළ
	දේවදුරු	වම්මුතු	කටුකරඬු මුල්
	කොත්තමල්ලි	අස්ගොඳු	

- ප්‍රයෝග :- සුනිකා සන්නි, අන්තරායාම, බතිරායාම, සුනිකා විකාර, හනුපුටු ආදියට ගුණය.
- අනුපාත :- වියලි ඉඟුරු, පෙරුංකායම්, අසමෝදගම්, තිස්සිලි බැඳ සුණුකොට යොදන්නේ යි.

158. යෝග නාමය :- වරාලාදි (ජේයා) ක්වාචය

යෝගය :-	කරාබු	තිස්සිලි
	අසමෝදගම්	ඉඟුරු
	විලඳ	

- ප්‍රයෝග :- අජීර්ණ, විසුචිකා, (වමන අතීසාර) ආදියෙහි යොදනු ලැබේ.
- අනුපාත :- යෝග්‍ය අනුපාතයකින් යෙදිය යුතු ය.

159. යෝග නාමය :- වාජිගන්ධාදි කෂාය

- යෝගය :- අමුක්කරා අල, බැවිල මුල්, සිරිවැඩිබැවිල මුල්, බෙන් අනෝදා මුල්, දසමුල (ප්‍රත්‍යාකව) ඉඟුරු, කළු වෙල්ලන්ගිරිය මුල්, සුදු වෙල්ලන්ගිරිය මුල්, (අභාවයෙහි මසන් මුල් සහ මහ එරමිණියා මුල්) අරත්ත අල සියල්ල කලං 24 පත 16/2 ට සිඳුවා අවස්ථානුසාරයෙන් ප්‍රක්ෂේපය සහිතව හතරවරකට. ප්‍රයෝග :- ස්නායුච්ඡේදන බලවත් වාත රෝගයන්හි ද මස්තිෂ්ක ගත වාතයන්හි ද යෙදේ

160. යෝග නාමය :- වාතශ්ලේෂ්මහර අෂ්ටාදශාංග ක්වාථය
 යෝගය :- දශමූල කහඹිලිය මුල්
 නිභුරුපියලි සිරිතේක්කු (හාර්ගී)
 කර්කටකශාංගි කෙළිදසාල්
 සුවදකොට්ටං දුම්මැල්ල
 කටුකරෝසන

ප්‍රයෝග :- කාස හෘද්ග්‍රහ, පාර්ශ්වාර්තී, ශ්වාස, හික්කා. වමන සහිත වාතකපොල්වණ සන්නිපාතජීවරයෙහි යෙදේ. ආන්ත්‍රිකජීවරයෙහි උපද්‍රවයක් වශයෙන් එන ශ්වසනකජීවරයට විශේෂයෙන් ගුණය.

අනුපාන :- යෝග්‍ය අනුපාතයක් යොදනු.

161. යෝග නාමය :- වාලු කෂාය (I)
 යෝගය :- සුදුලුනු අරළු
 අසමෝදගම් රසකිද
 තිප්පිලි ඉරමුසුමුල්
 ඉඟුරු ගම්මිරිස්
 කළුදුරු සුදුදුරු
 හාතාවාරිය අල සස්සදමුල්

සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය කලද බැගින් හොඳට කොටා, ලිහිල් පොට්ටනියක් බැඳ වතුර පහ 8 ක් ලා, එහි බහා ඔයකින් හෝ ගහකින් ගත් පිරිසිඳු වැලි (දෝරවැලි) වියලා, ගිනියන් වන තුරු බැඳ කෂාය භාජනය හිල් පොල් කටුවෙන් වසා, එම සිදුරෙන් වැලි දමන්නේ ය. ඉන්පසු කෂාය පහ 2 ට සිඳුවා පෙරා, එක් උදය තුනක් බොන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- වැදුගෙයි උන්මාදයට විශේෂ යි. සුනිකා රෝග, සුනිකා උන්මාද, හිස දාහ-රුදා, උණ වෙළුම, අත් පා කලවා හිරි වැටීම් සහ හිරිවාතයට හිත යි.

162. යෝග නාමය :- වාලු කෂාය (II)
 යෝගය :- කළුදුරු ඉරිවේරිය සුදුලුනු
 සුදුදුරු පැපිලිය කොහොඹ පොතු
 කළාදුරු කිරිඅඟුණ මුල් සස්සද මුල්
 අසමෝදගම් ඉඟුරු වළඟසාල්
 සුදුහඳුන් ගම්මිරිස් උණකුඩු (කුරුටු)
 රත්හඳුන් තිප්පිලි ඉරමුසු
 හාතාවාරිය

සංස්කරණය :- මේවා සමච ගෙන හොඳට කොටා, ලිහිල් සේ පොට්ටනියක් බැඳ වතුර පහ 8 ක් ලා කෂාය භාජනය හිල් පොල්කට්ටෙන් වසා, පිරිසිඳු සුදු දෝර වැලි ගිනියම් වෙන තුරු බැඳ මිටක් පමණ හිල් පොල්කටුවෙන් කෂායට බහා පහ 2 ට සිඳුවා ගන්න.

ප්‍රයෝග :- වැදුගෙයි උන්මාදයට විශේෂ යි. සුනිකා රෝග, සුනිකා උන්මාද, හිස - දහ - රුදා උණ, වෙළුම අත්-පා කලවා කිරි වැටීම් සහ හිරි වාතයට හිත යි.

163. යෝග නාමය :- වාසා ද්‍රාක්ෂාදී ක්වාථය
 යෝගය :- ආඩතෝඩමුල්
 මුද්දරප්පලම්
 අරළු
 ප්‍රයෝග :- අර්ශස් හා රත්පිතෙහි මෘදු විරේචකය. රක්තකාස ආදියෙහි ද යෙදේ.

- අනුපාත :- මී පැණි, සීනි.
164. යෝග නාමය :- වාසා මුස්තකාදි ක්වාථය (I)
 යෝගය :- ආඩාතෝඩා මුල් වැල්තබ්බු සස්සද
 බැවිල රසකිද කොහොඹ
 කත්තිරික්කා බටු ඉරිවේරිය දෙදුරු
 බෙලි මුල් නිපල් අසමෝද
 කිරිඅඟුණ කසඹලියා වැල්මී
 කලාදුරු අල ඉරමුසු තිප්පිලි
 දුම්මැල්ල
- ප්‍රයෝග :- ජීවරාතීසාර, සන්තිපාත, ශ්වාස, උපද්‍රවයන්ට ඉතා යෝග්‍යයි.
 අනුපාත :- සීනි, මී පැණි සමග.
165. යෝග නාමය :- වාසා මුස්තකාදිය (II)
 යෝගය :- ආඩාතෝඩා මුල් සැවැන්දරා කෙළිදහල්
 කලාදුරු අල වැල්මී නෙළුම්මල්
 කොහොඹ පොතු මානෙල් අල ඉරමුසු
 සුදුහඳුන් ලුණුවිල රුක්මල්
 මීපුස් මදයන්ති (ඉද්දමුල්) ඉරිවේරිය
- ප්‍රයෝග :- රත්පිතට විශේෂයෙන් යෙදේ.
 අනුපාත :- මී පැණි සමග යොදන්නේ යි.
166. යෝග නාමය :- වැල්පෙනෙල කෂාය
 යෝගය :- වැල්පෙනෙල සහමුල පෙරුම්කායම්
 සුදුලුණු කුඹුරු ඇටමද
- ප්‍රයෝග :- අණ්ඩ වෘද්ධි නස යි.
 අනුපාත :- විරේචනය සඳහා ඵරඬු තෙල් යෙදිය යුතු ය.
167. යෝග නාමය :- විශ්වාමාකාදි (නවාංග) ක්වාථය
 යෝගය :- ඉඟුරු කලාදුරු අල
 රසකිද බිං කොහොඹ
 (ලසු) පද්මමුල (සුළුපස්මුල)
- ප්‍රයෝග :- වාත පිත්තජීවර හරය. මීට සුළු පස්මුල හැර වෘහත් පඤ්චමුලය යෙදුමෙන් වාත කළුජීවර හර වේ
168. යෝග නාමය :- වෘහත් පංචමුලයාදි කෂාය
 යෝගය :- බෙලිමුල් කඤ්චට දියමිත්ත
 මීදි මුල් කලාදුරුඅල බෙලිගැට මද
 තොටිල මුල් මාදංදළු හීන්තිදිකුම්බ
 පළොල් මුල් දෙළංදළු කෙළිද පොතු
 ඇදෙමට මුල් බැවිලමුල් කෙළිදහල්
 ඉඟුරු බාලක (සැවැන්දරා) කොත්තමල්ලි
 කටුපෙදකොල (ශාංගාට) රසකිද මලිතමල්
- ප්‍රයෝග :- ලේ සහිත- ලේ රහිත - අතීසාර ජීවරාතීසාරයන්හි ද, අසාධ්‍ය අතීසාරයෙහි ද සුප්‍රසිද්ධයි.
 ප්‍රක්ෂේපය සුදුදුරු සහ අතිවිඩයම් වූර්ණය මාෂ 2 (ග්‍රෑම් 2) බැගින් යොදනු.

සැ:යු: :- ශාංචා :-
 කටුපෙද, දියඉකිලි ,විලකටු නමින් ප්‍රසිද්ධ, ජලාශයන්හි විශේෂයෙන් වැව් වල වැවෙන ජලජ පැලෑටියෙකි. ගෙඩියේ මදය රසවත් ආහාරයෙකි.

කඤ්ච :-
 වියලි කලාපයේ. විශේෂයෙන් හලාවත ප්‍රදේශයේ තෙල්පලා නමින් හැඳින්වෙන දිය මතුපිට පැතිරී වැවෙන මල් සහිත ජලජ පැලෑටියෙකි. ප්‍රතිනිධිය වශයෙන් දියකොව්ව් = වෙල්කිරිහැන්ද - වනලවංග යෙදිය හැකිය.

169. යෝග නාමය :- වෘහත්‍යාදිගණ ක්වාචය
 යෝගය :- දෙබටු කර්කටකශාංභි
 සුවද කොට්ටං කහඹිලියාමුල්
 සිරිතේක්කු (හාර්ගී) කෙළිදසාල්
 හිඟුරුපියලි දුම්මැල්ල
 කටුකරෝසන
 ප්‍රයෝග :- කාස උපද්‍රව සහිත සන්නිපාත උණට යොදනි.
 අනුපාත :- යෝග්‍ය පරිදි.

170. යෝග නාමය :- වෘහත් ශාලපර්ණාදී (පෙයා) ක්වාචය
 යෝගය :- අස්වැන්න (ශාලපර්ණි) ගොකටුමුල්
 පොල්පලා (පෘෂ්ණිපර්ණි) බෙලිගැට මද
 එලබටුමුල් දියමිත්තමුල
 කටුවැල්බටු ඉඟුරු
 බැවිලමුල් කොත්තමල්ලි
 ප්‍රයෝග :- ආම, පව්‍යාමාන, පක්ව යන සියලු අතීසාර අවස්ථාවන්හි පේයා හෝ ක්වාච වශයෙන් යෙදිය හැක.
 අනුපාත :- යෝග්‍ය පරිදි

171. යෝග නාමය :- ශ්‍රීපර්ණාදී කෂාය
 යෝගය :- ඇද්දෙමට ගෙඩි ඉරිවේරිය (ප්‍රතිනිධි)
 හාතාවාරිය අල කලාදුරුඅල
 මුද්දරප්පලම් පත්පාඩගම්
 වන්දන (සුදුහඳුන්) වැල්මී
 සමහාගව ය.
 ප්‍රයෝග :- පින් උණ, භ්‍රම, දාහ, වර්ම රෝග නස යි.
 අනුපාත :- සීනි.

172. යෝග නාමය :- ශඨ්ආදී (ශධ්‍යා -ශධ්‍යාදී).
 යෝගය :- ශඨ් කටුකරඹු මුල් කොත්තමල්ලි
 වදකහ හිං අරත්ත අල අරළ
 රසකිද දුරාලහා කොට්ටං
 කර්කටකශාංභි කෙළිද පොතු වෙනිවැල්ගැට
 මුරුංගාමුල් කටුකරෝසන දශමුල
 දියමිත්ත වියලිකහ

		ගොංකැකිරි අල පටෝල ආධාතෝඩා	බිංකොහොඹ හාර්ගී කෙළිඳහාල්	හාතාවාරිය අල දේවදාර වියලිඉභුරු ත්‍රායන්ති
173.	ප්‍රයෝග	:- ශ්වාස, කාස, ශූල සහිත ශ්ලෙමජ්වර, පෙනහළු ආක්‍රාන්ත ශ්ලේෂ්මකජ්වර සන්නිපාත, වාතාධික සන්නිපාත, වීරජ්වර, මලග්‍රහයන්හි විශිෂ්ට ය.		
	අනුපාත	:- යෝග්‍ය අනුපාතයන් සමග යොදන්නේ ය		
	යෝග නාමය	:- ශය්‍යාදි ක්වාථය		
	යෝගය	හිභුරුපියලි සුවඳකොට්ටං කටුවැල්බටු කර්කටකශාංගි කහඹිලියමුල්	රසකිඳ ඉභුරු දියමිත්ත මුල් බිමකොහොඹ කටුකරෝසන	
	ප්‍රයෝග	:- කාස, හෘද්ග්‍රහ, පාර්ශ්වාර්ති, ශ්වාස, තන්ද්‍රා (සහිත වූ) සන්නිපාතජ්වරයෙහි යෙදේ.		
	අනුපාත	:- යෝග්‍ය අනුපාතයකි.		
174.	යෝග නාමය	:- ශතාවාරි ආදි ක්වාථය		
	යෝගය	හාතාවාරිය ඉරමුසුමුල් සුදුහඳුන් සැවැන්දරා මුල් ඉරිවේරිය	සුළුකුර මුද්දරජපලම් වැල්මදට මානෙල් අල වැල්මී	
	ප්‍රයෝග	:- උෂ්ණවග්‍රහ රක්ත පිත්ත, අධෝග්‍රහ රක්ත පිත්ත, ප්‍රදර. උන්මාද, දාහ. පිත්තජ්වර යන අවස්ථාවන්ට යෝග්‍ය ය.		
	අනුපාත	:- සීනි, මී පැණි		
175.	යෝග නාමය	:- ශතාවයඹිදිය		
	යෝගය	හාතාවාරිය අල කාශ (ප්‍රතිනිධි ඉළක්) කුශතණ (ප්‍රතිනිධි සැවැන්දරා) ඉභුරු	ඉරිවේරිය (ප්‍රතිනිධි) නෙල්ලි කොත්තමල්ලි පත්පාඩගම්	
	ප්‍රයෝග	:- අශ්මරි, මුත්‍රකෘච්ඡර, මුත්‍රාසාතාදිය නස යි.		
176.	යෝග නාමය	:- ශර්කරාදි කෂාය		
	යෝගය	කටුවැල්බටු සුදුදුරු සිරිතේක්කු	කළුදුරු කටුකරෝසන	
	ප්‍රයෝග	:- බාලයින්ගේ ශ්වාස, කාස, ප්‍රතිශ්‍යා ආදියට හිත යි.		
	අනුපාත	:- සුදුසු අනුපාතයක් යෙදිය යුතු ය.		
177.	යෝග නාමය	:- ශාරිවාදි ක්වාථය (I)		
	යෝගය	:- ඉරමුසු කලාදුරු අල හාතාවාරිය		

- මිදි
වැල්මී
- ප්‍රයෝග :- උග්‍රධවගත රත්පිතට ගුණයි.
අනුපාන :- සීනි, මී පැණි
178. යෝග නාමය :- **ශාරිවාදි ක්වාචය (II)**
 යෝගය :- මහඉරමුසු සෙනෙහෙකොළ කොහොඹ පොතු
 නිරැස්සවාලු කටුකරෝසන වියලිකහ
 මුද්දරප්පලම් ආඩාතෝඩා වෙනිවැල්
 හීංඉරමුසු අරළු තෙරංචි ඇට
- ප්‍රයෝග :- වාතරක්ත, කුෂ්ඨ, ප්‍රමේහ පිඩකා, විසර්ප ආදියට හිත යි. පුරාතණ
 වෘක්කප්‍රදාහයට විශේෂ යි.
 අනුපාන :- සුදුසු අනුපානයක් යෙදිය යුතු ය.
179. යෝග නාමය :- **ශුණ්ධීදාරු ක්වාචය**
 යෝගය :- ඉඟුරු එලබටුමුල්
 දේවදාරු කටුකරෝසන
 ගඬි බිංකොහොඹ
 පර්පට ඉරිවේරිය
 ඉරමුසුමුල්
- ප්‍රයෝග :- සන්තිපාත ජීවරයෙහි යෙදේ.
 අනුපාන :- තිප්පිලිකුඩු, මී පැණි.
180. යෝග නාමය :- **ශුණ්ධීබලාමෘත කෂාය**
 යෝගය :- වියලි ඉඟුරු දගමුල
 බැවිලමුල් අරත්ත
 රසකිඳු හාතාවාරිය
- ප්‍රයෝග :- වාතාධික වාත රක්තයට ශ්‍රේෂ්ඨයි.
 අනුපාන :- එරඩුතෙල් සමගයි.
181. යෝග නාමය :- **සඳුන් ආදි කෂාය**
 යෝගය :- සුදුහඳුන් නෙළුමිරේණු
 සුවඳහොට බැබිල
 නෙළුමිරේණු සිරිවැඩිබැබිල
 වැල්මී තිපල්
- ප්‍රයෝග :- වමන නස යි.
 අනුපාන :- මී පැණි, උක්සකුරු
182. යෝග නාමය :- **සලුපහ ආදි කෂාය**
 යෝගය :- අස්වැන්න බැබිල දියමිත්ත
 පොල්පලා බෙලිමද (වියලි) කොහොඹ පොතු
 බටුමුල් රසකිඳු සුගන්ධබාලා (ඉරිවේරිය ප්‍රතිනිධි)
 කටුවැල්බටු කෙලිඳු පොතු

		නෙරෙවි	කලාඥා අල	කෙළිඳ හල්
			ඉඟුරු	
	ප්‍රයෝග	:- සියලු අතීසාර, ජීවර, වමන, ශුලෝපද්‍රව සහිත ශ්වාස, කාස නස යි.		
183.	යෝග නාමය	:- සුවඳහොට ආදී ක්වාචය (I)		
	යෝගය	:- සුවඳහොට		විලද
		මානෙල්අල		සුදුහඳුන්
		ඉරිවේරිය		
	ප්‍රයෝග	:- මද, තෘෂ්ණා, පිත් කෝප දාහ, රත්පිත් නස යි. උන්මාදයෙහි ප්‍රථම අවස්ථාවට මෙය විශේෂයෙන් ගුණ ය.		
184.	යෝග නාමය	:- සුවඳහොට ආදිය (II)		
	යෝගය	:- සුවඳහොට		හානාවාරිය
		සුවඳකොට්ටන්		කෙළිඳඇට
		නෙළුම්අල		ආඩතෝඩා
		සුදුහඳුන්		ඉරිවේරිය
	ප්‍රයෝග	:- රක්තාර්ශස් නස යි.		
185.	යෝග නාමය	:- හරිතකායාදිය		
	යෝගය	:- අරළු		ඉභිනිඇට
		ඇහැළ පොතු		කහ
		කපුඇටමද		වෙනිවැල්ගැට
		මාදම්පොතු		වැල්පෙනෙල
	ප්‍රයෝග	:- ශුක්‍රාශ්මිරි, මධුමේහ, මේහජසන්ධිවාත, රක්තජ සන්ධිවාත නස යි.		
186.	යෝග නාමය	:- හරිද්‍රාදි ගණ ක්වාචය		
	යෝගය	:- වියලි කහ		එලබ්බුමුල්
		වෙනිවැල්ගැට		කෙළිඳසාල්
		වැල්මී		
	ප්‍රයෝග	:- බාලයන්ගේ (විශේෂයෙන්) ආමානීසාර නස යි. ක්ෂීර ශෝධනයට විශිෂ්ටයි. උණ අතීසාර නස යි.		

වූර්ණ බණ්ඩය

අතිශයින් වියලා ගත් ඖෂධ ද්‍රව්‍ය ඉතා සියුම් ලෙස සුණු කර රෙදි කඩින් පෙරා සලා ගන්නා ලද්දේ වූර්ණය යි. වූර්ණ, රජ, ක්ෂෝද්‍ර යනු පර්යාය වේ. වූර්ණයෙහි ගුඩ, සීනි, මිශ්‍ර කළ යුතු අවස්ථාවන්හි එම මධුර පදාර්ථ දෙගුණයක් ගත යුතු ය. වූර්ණයට පෙරුංකායම් ගත යුතු කල්හි ගිතෙලින් බැඳ ගන්නේ ය. එලහිතෙල්, මී පැණි, ආදිය සමඟ ගත යුතු කල්හි ඒවා දෙගුණයක් ද එළකිරි හෝ මුත්‍ර වැනි අත්‍යන්ත ද්‍රව පදාර්ථ සමඟ නම් එම ද්‍රව වූර්ණය මෙන් සිවු ගුණයකි. (ශාරංගධර)

කරාබු, එන්සාල්, කුරුඳු පොතු වැනි වාෂ්පශීලී තෙල සහිත සුගන්ධ ද්‍රව්‍ය දැඩි හිරු රැසින් වේලීම නුසුදුසු ය. වූර්ණයක් අධික ප්‍රමාණයෙන් සෑදීමේ දී එක් එක් ද්‍රව්‍යය වෙන වෙනම වූර්ණකොට ඉක්බිති අනුපාතයට අනුව මිශ්‍ර කර ගන්නේ ය. අරිෂ්ට ආසව ප්‍රක්ෂේප සහ එාණ්ඩ සඳහා අංක 60 හෝ 40 පෙතෝර දැලෙන් ද අති සුක්ෂ්ම වූර්ණ සඳහා අංක 80 න් ද, සුක්ෂ්මාති සුක්ෂ්ම වූර්ණ සඳහා හිසකේ තරම් සියුම් පෙතෝරයෙන් (Fine - hair - sieve) ද හලා ගත යුතු ය. (අංක ක්‍රමය හතරැස් අභලක කම්බි සංඛ්‍යාව අනුව ය.)

වරක .කල්ප. 10 අධ්‍යාය.
13-14-15-16 පද්‍ය.

ආසුණු විරෙවන යෝගය:-

නිරස්සවාලු මුල්, ඇහැළ, දැත්ත, ශංඛිනී, සප්තලා යන මේ ද්‍රව්‍ය සමඟාව ගෙන සියුම් ලෙස වූර්ණකොට රාත්‍රී ගෝමුත්‍රයෙහි බහා තබා, පසු දින අවටේ වියලා ගන්නේ ය. ය. මෙසේ සත් දිනක් භාවනා දී ඉක්බිති සතියක් දළක් කිරෙන් භාවනා දී වියලා සුණුකොට ගත යුතු ය. එම වූර්ණය සුවද මල්දමෙක්හි තවරා, සිරුර වස්ත්‍රයෙකින් වසා එම මල්දම ආසුණුය කරවන්නේ ය. රජදරුවන් වැනි මෘදු කෝෂ්ඨ ඇති අයට සුව සේ විරෙවනය සඳහා ය.

වරක .කල්ප. 3 අධ්‍යාය.
10- පද්‍ය.

ආසුණු වමන යෝගය:-

තුම්බි (තිත්තලබු) ගෙඩි කොටා මිරිකාගත් යුෂයෙහි තුම්බි මල් බහා තබා වියලා සුණුකොට එම වූර්ණය මල්දමෙක්හි ගල්වා ආසුණුය කරවන්නේ ය.

(පරිශීෂ්ටය බලන්න.)

1. යෝග නාමය	:-	අජමෝදාදි වූර්ණය	
යෝගය	:-	අසමෝදගම්	දේවදාර
		වලභසාල්	රත්නෙටුල්
		සහිදලුණු	නිජපිලි මුල්
			ගතපුෂ්ප
			නිජපිලි
			ගම්මිරිස්

ප්‍රත්‍යාවක කර්ම 1 (ග්‍රෑම් 15) බැගින් ගත යුතු යි.

අරළු කර්ම 5 යි. (ග්‍රෑම් 75)

වාද්ධදාරක කර්ම 10 යි. (ග්‍රෑම් 150)

ඉඟුරු කර්ම 10 යි. (ග්‍රෑම් 150)

ප්‍රයෝග :- ශෝථ නස යි. ආමවාතරුජා, සන්ධි පීඩා, ගාධිරසි, කටිය - පෘෂ්ඨය - ගුද යන ස්ථාන රුජා, ජංසාරුජා නස යි. තුනී, ප්‍රතුනී, විශ්වාචී, කළු-වාත රෝග නසන්නේ ය. ගුඩ මිශ්‍රකර මෙය වටකයක් මෙන් ද, සාදා ගත හැකි වේ.

අනුපාත :- උෂ්ණෝදකය වේ.

මාත්‍රාව :- කලං 1/2 - 1 දක්වා දීම මැනවි. (ග්‍රෑම් 2.5 - ග්‍රෑම් 5)

2. යෝග නාමය :- අලබේත් චූර්ණය(I)

යෝගය :- චීන අල පලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 60)

තිප්පිලි

කරාඬු

වසාවාසි

කලං 1 බැගින් (ග්‍රෑම් 5)

සාදික්කා කලං 2 යි. (ග්‍රෑම් 60)

ගම්මිරිස් කලං 2 යි. (ග්‍රෑම් 60)

ප්‍රයෝග :- දුෂිත පිනස, ළය පිනස ආදී රෝගාවස්ථාවනට මනා ය.

* චූර්ණ සංස්කරණයේ දී ද්‍රව්‍ය සමභාගව හෝ විෂමභාගව කිරා චූර්ණ කරණුවට වඩා එක් එක් ද්‍රව්‍යයන්ගේ චූර්ණ කිරා මිශ්‍ර කිරීම සුදුසු ක්‍රමය බව සැලකිය යුතු ය.

අලම්බුෂාදි චූර්ණය. (ආයුර්වේද සංග්‍රහය)

මුඩ මහණ සහමුලින්, හිංතොරංචි, රසකිඳු, වාද්ධදාරක (ප්‍රති: ගිරිකිල්ල), තිප්පිලි, තිරස්සවාලු, කලාදුරු අල, ලුණුවරණ මුල්, සාරණ මුල්, අරළු, බුළු, නෙල්ලි, ඉඟුරු, සමභාග සියුම් චූර්ණය.

ආමවාත, සන්ධිවාතජ ශෝථ, සන්ධි මජ්ජාගත වාත ආදියෙහි යෙදේ.

කලං 1 1/2 -3 දක්වා, අනුපාත මෝරු, කාංඡික, ආදි අවස්ථානුකූල කෂාය එාණ්ඩ් ආදිය වේ.

3. යෝග නාමය :- අලබේත් චූර්ණය (2)

යෝගය :- චීන අල පලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 60)

තිප්පිලි පෙරුංකායම්

කරාඬු සුදුදුරු

වසාවාසි සුදුලුනු

කලං 1 බැගින් (ග්‍රෑම් 5)

සාදික්කා කලං 2 යි. (ග්‍රෑම් 10)

ගම්මිරිස් කලං 2 යි. (ග්‍රෑම් 10)

කොරාසානි කලං 1/2 යි. (ග්‍රෑම් 2.5)

කළුදුරු කලං 1 1/2 යි. (ග්‍රෑම් 7.5)

අරළු කලං 2 යි. (ග්‍රෑම් 10)

අබ

ඉඟුරු

උළුහාල් කලං 1 බැගින් (ගැම 5)
 ගෝධින අබිං කලං 2 යි. (ගැම 10)
 ගෝධින සාදිලිංගං මංවාඩි 5 යි. (ගැම 1.250)
 ගෝධින සාදිලිංගං කලං 1/2 යි. (ගැම 2.500)

සංස්කරණය :- අවිචේන් වේලා වූර්ණකර රෙදි කඩින් හලා ගත යුතු වේ.
 ප්‍රයෝග :- අරමණ වණ, පරංගි, සුලකට්ටු, කොරවාදන්, උපදංශ, කුෂ්ඨ, උදර වණ, පීනස යන රෝග සුව කරයි
 අපථාය :- ලුණු හා ඇඹුල් ය. දවසක් ඇර දවසක් නාන්න. දින 16 ක් වළදන්නේ ය.
 අනුපාත :- මී පැණිය.
 මාත්‍රාව :- වරකට මංවාඩි 5 බැගින්. (ගැම 1.25)

4. යෝග නාමය :- අෂ්ටාංග ලවණය (වූර්ණය)
 යෝගය :- සීනි
 සුවසලුණු
 කළුදුරු
 සියඹලා
 ගොරක

හාග 1 බැගින් ගත යුතු වේ.

කුරුඳු පොතු
 එන්සාල්
 ගම්මිරිස්

හාග 1/2 ය බැගින් ගත යුතුයි.

ප්‍රයෝග :- සෙම බහුලව ඇති මදාත්‍යයෙහි මෙම ලවණය යෙදීමෙන් ස්වරෝක්ෂ් සියල්ල ශුද්ධ වන අතර කුසගින්න දල්වේ.
 මාත්‍රාව :- කලං 1/2 - 1 දක්වා වේ. (ගැම 2.5 - ගැම 5)

5. යෝග නාමය :- අවිපත්තිකර වූර්ණය
 යෝගය :- නිකුළු මිලිතව හාග 03 වළඟසාල් හාග 01
 නිපල් මිලිතව හාග 03 හීන්එන්සාල් හාග 01
 කලාදුරු අල හාග 01 තේජපත්‍ර (කුරුඳු කොළ) හාග 01

සමහාගව සියල්ලෙන්ම කලන් 10 යි. (ගැම 50 යි.)

කරාඬු කලං 10යි. (ගැම 50 යි.)
 නිඳස්සවාලු කලං 40යි. (ගැම 200 යි.)
 ගර්කරා කලං 60යි. (ගැම 300 යි.)

සංස්කරණය :- ගර්කරා හැර යෝගයෙහි සඳහන් සියල්ල වියලා වූර්ණකර නැවත ගර්කරා වූර්ණය සමග මිශ්‍රකොට පිළියෙල කරන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- මෙය ආහාරයට පෙර හා පසුව ප්‍රයෝග කට හැකි ය. අම්ලජින්න, ශූල, මලමුත්‍ර රෝධ, අග්නිමාන්දාය ජනිත රෝග සමූහ, ප්‍රමේහ, අශ්මරි සන්සිදුවයි.
 අනුපාත :- ගිතෙල්, මී ,තැඹිලි වතුර, ශීතල ජලය වේ.
 මාත්‍රාව :- කලං 1 /2 සිට 1 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය. (ගැම 2.5 - ගැම 5).
 සැ:යු: කරාඬු වැනි සුගන්ධ ද්‍රව්‍ය තද අවිචේන් වේලීම නො මැනවි.

6. යෝග නාමය :- අශ්වගන්ධාදි වූර්ණය.

යෝගය	:-	අමුක්කරා	පලම්	10 යි	(ගැම 600)
		වියලි ඉඟුරු	පලම්	5 යි	(ගැම 300)
		තිප්පිලි	පලම්	2 1/2 යි	(ගැම 150)
		ගම්මිරිස්	පලම්	1 1/4 යි	(ගැම 75)
		චතුර්ජාත	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		කරාබු	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		(භාර්ගි) සිරිතේක්කු	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		තාලිසපත්‍ර	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		හිඟුරුපියලි	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		සුදුදුරු	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		කරපිංචා කොළ	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		ජටාමාංස	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		කපුකිනිස්ස ඇට	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		කළාදුරු අල	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		අරත්ත අල	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		කටුකරෝසන	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		ජීවන්ති	කලං	3 යි	(ගැම 15)
		කොට්ටං	කලං	3 යි	(ගැම 15)

ද්‍රව්‍ය බරට බරක් සිනි ගත යුතු ය.

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව කිරීමෙන් වියලා ඉතා සිනිදුව වූර්ණ කර ගත යුතු ය. පසුව සිනි මිශ්‍රකර ගන්නේ යි.

ප්‍රයෝග :- ක්ෂතක්ෂිණයෙහි විශේෂ බල වර්ධක වේ. මේදස් නස යි. මන්දාග්නි, කුක්ෂිගුල, උදර නස යි.

අනුපාත :- උණුසුම් ජලය භාවිත කළ යුතු ය. (පොදු අනුපාතය) වාතක්ෂයෙහි ද, පිත්තශෝෂයෙහි ද, එළඹිතෙල් ද, ශ්ලේෂ්මක්ෂයෙහි මී පැණි ද, ප්‍රමේහයෙහි නවනීත ද, ශිරොහ්‍රම, පිත්ත රෝගවලදී එළකිරි ද සමග යෙදිය යුතු ය.

මාත්‍රාව :- කලං 1/2 - 1 දක්වා වේ. (ගැම 2.5 - ගැම 5)

7. යෝග නාමය :- ආමලකාන්දි වූර්ණය

යෝගය :- වියලි නෙල්ලි
රත්තෙටුල්
අරළු
තිප්පිලි
සවිදලුණු

ප්‍රයෝග :- සියළු ජීවර නසයි හේදනයි රුචිකර යි ශ්ලේෂ්මහරය දීපන පාවන වේ.

මාත්‍රාව :- කලං 1/2 - 1 දක්වා යෙදේ. (ගැම 2.5 - ගැම 5)

8. යෝග නාමය :- එලාදි වූර්ණය (I)

යෝගය :- එන්සාල්
තේජපත්‍ර
නාමල්රේණු
කරාබු

භාග 1 බැගින් ගත යුතුයි.

රටඉදි භාග 2 යි.

මුද්දරජපලම්

වැල්මී
සීනි
නිජපිලි

භාග 4 බැගින් ගත යුතුයි.

- ප්‍රයෝග :- රාජයන්ගේවට විශේෂයෙන් ගුණය. කාසයට හිතය.
 අනුපාත :- මී පැණිය.
 මාත්‍රාව :- කලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 5 යි).

9. යෝග නාමය :- එලාදි චූර්ණය (2)
 යෝගය :- හීන්එන්සාල් භාග 1 යි
 කුරුඳු පොතු භාග 2 යි
 නාමල්රේණු භාග 3 යි
 ගම්මිරිස් භාග 4 යි
 සුවදකොට්ටන් භාග 5 යි
 නිජපිලි භාග 6 යි
 සීනි භාග 21 යි

- ප්‍රයෝග :- ග්‍රහණි, අර්ශස්, යක්ෂ්ම, රක්ත පිත්ත, කළු, කණ්ඩ රෝග, අරුවි, කාස, ප්ලීහ රෝග සුව කෙරේ.
 අනුපාත :- මී පැණිය.
 මාත්‍රාව :- කලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 5 යි).

10. යෝග නාමය :- එලාදි චූර්ණය (3)
 යෝගය :- එන්සාල්
 ප්‍රියංගු
 කලාඤ්ජරා
 බදර (මසන් ඇට)
 නිජපිලි
 සුදුහඳුන්
 විලද
 කරාබු
 නාමල්රේණු

- ප්‍රයෝග :- වාත, පිත්ත, කළුපාද්‍යුත ජර්දි නස යි.
 අනුපාත :- සීනි, මී පැණි සහිතව ලේහ කරන්නේ ය.
 මාත්‍රාව :- කල 1/2 - 1 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 2.5 - ග්‍රෑම් 5)

11. යෝග නාමය :- එලාදි චූර්ණය (4)
 යෝගය :- එන්සාල්
 අශ්මහේද - පොල්පලා (ප්‍රතිනිධි)
 ශිලාජතු
 පිප්පලි

සමභාගව ගත යුතු වේ.

- ප්‍රයෝග :- ප්‍රමේහ, අශ්මරී, නාශක යි. මූත්‍ර අඩස්සියට ද යෝග්‍ය වේ.
 අනුපාත :- භාල්පාත්‍ර ජලය වේ.
 මාත්‍රාව :- කලං 1 යි. (ග්‍රෑම්ස් 5)

12. යෝග නාමය :- කකුභාදි චූර්ණය
 යෝගය :- කුඹුක්පොතු
 වදකහ
 අරත්ත
 බැවිල
 නාග බලා
 අරළු
 ගඩු
 පුෂ්කරමූල (සුවදකොට්ටන්)
 තිප්පිලි
 වියලි ඉඟුරු
 සමභාගව ගත යුතු ය
- ප්‍රයෝග :- හෘදය රෝග නස යි.
 අනුපාත :- ගිනෙල් වේ.
 මාත්‍රාව :- ශාණ 1 කි. (ග්‍රෑම් 4 යි).

13. යෝග නාමය :- කට්ඨලාදි චූර්ණය (වෘහත්)
 යෝගය :- කට්ඨල
 සුවදකොට්ටන්
 කකුළුසුඟු
 කලාසුරුඅල
 ත්‍රිකටු
 ගඩු
- ප්‍රයෝග :- කළු නස යි. ශූල, වාත, අරුචි, වමන, කාස, ශ්වාස, ක්ෂය නස යි.
 අනුපාත :- අමුඉඟුරු යුෂ, මී පැණි සමග ලේභ කළ යුතු ය.
 මාත්‍රාව :- කලං ½ -1 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 2.5 - ග්‍රෑම් 5)

14. යෝග නාමය :- කපිත්ථාෂ්ටක චූර්ණය.
 යෝගය :- අසමෝදගම්
 තිප්පිලි මුල්
 චතුර්ජාත
 වියලිඉඟුරු
 ගම්මිරිස්
 චිත්‍රක
 ජල (සැවැන්දරා, ප්‍රතිනිධි)
 කළුදුරු
 කොත්තමල්ලි
 සෞචර්වල -සුවස ලුණු
 අම්ලවේතස (ගොරක)
 ධාතකී
 තිප්පිලි
 බෙලිගැට මද
 දෙළුම්ගැට
 ශුද්ධවිෂතින්ද්‍රක (ගොඩකදුරු ඇට)
 සීනි
- භාග 1 බැගිනි.
 භාග 3 බැගිනි.
 භාග 6 යි.

වියළි දිවුල් මද භාග 8 යි.

- ප්‍රයෝග :- අතීසාර, ග්‍රහණි, ගුල්ම, ගල රෝග, කාස, ශ්වාස, අරුවි, හික්කා නස යි.
 අනුපාත :- මී පැණි ය.
 මාත්‍රාව :- කලං ½ -1 (ග්‍රෑ: 2.5 -ග්‍රෑම් 5) දක්වා වේ. යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය.

15. යෝග නාමය :- **කර්ජුරාදි වූර්ණය (I)**

- යෝගය :- කපුරු ඉඟුරු
 තිප්පිලි ගම්මිරිස්
 රාස්නා පංචලවණ
 අරළු සුවර්ජිකාක්ෂාර
 යවක්ෂාර නස්නාරං මුල්

මෙම ද්‍රව්‍ය සමභාගව ගන්නේ ය.

- සංස්කරණය :- වූර්ණ පරිභාෂාවෙනි
 ප්‍රයෝග :- වාසෙම්ඡනිත ග්‍රහණි රෝග, ග්‍රහණි ජනිත අන්ත්‍රශූල අන්ත්‍ර වාතයන්හි යෙදේ.
 මාත්‍රාව :- කලං 1 බැගින් උණු දියෙන් වළඳන්නේ ය. (ග්‍රෑම් 5).

යෝග නාමය :- **කර්ජුරාදි වූර්ණය. (II)**

- යෝගය :- කපුරු කරාඬු
 එන්සාල් කුරුඳු පොතු
 නාමල්රේණු සාදික්කා
 සැවැන්දරා මුල් ඉඟුරු
 කළුදුරු කළු අඟිල්
 උණකපුරු ජටාමාංස
 නිල්මානෙල් අල තිප්පිලි
 සුදුහඳුන් තුවරලා
 බාලක කක්කෝල

මෙම ද්‍රව්‍ය සමභාගව ගන්නේ ය. අර්ධයක් සීනි ගත යුතු ය.

- සංස්කරණය :- වූර්ණ පරිභාෂාවෙනි.
 ප්‍රයෝග :- වාතාර්ශයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය. හෘද්‍යෝග, ක්ෂය, අතීසාර, ග්‍රහණි, ගුල්ම රෝගයන්හි යෙදේ. බලකාරක වෘෂ්‍ය හා තෘප්තිජනක ය.
 මාත්‍රාව :- වරකට කලං 1 (ග්‍රෑම් 5) බැගින් උණු දියෙන් දිනකට තුන්වරකි.

16. යෝග නාමය :- **කොත්තමල්ලි වූර්ණය (ශර්කරාදිය)**

- යෝගය :- කොත්තමල්ලි සෝදා ගරා වේලා පත 1 යි.
 කළුදුරු කලං 5 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 2.5)
 සුදුදුරු
 වැල්මී
 කරාඬු
 වසාවාසී
 සාදික්කා
 කුරුඳු පොතු
 අසමෝදගම්
 චීන අල කලං 3 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 15)
 පලං 3 යි. (ග්‍රෑම් 180)

සංස්කරණය :- මේ සියල්ල දිනක් (පැය 24 ක්) පොල් විනාකිරේ තබා ඊට පසු වේලා සිනිඳුව වූර්ණකර රෙදි කඩින් හලා ඊට සීනි පලං 5 ක් මිශ්‍රකර වීදුරු බරණියක සුරැකිව තබා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- ළය පීනස, තුවාල සහිත පීනස්, පැරණි වූ ඇදුමට විශිෂ්ට ගුණදායී වේ.

17. යෝග නාමය :- වන්දනාදී වූර්ණය.

යෝගය :- රත්හඳුන් කුටප පොතු
 ජටාමාංස වියලි ඉඟුරු
 ලෝධිර අතිවිඩයම්
 සැවැන්දරා ධාතකී
 නෙළුම්රේණු රසාංජන (දාරුහරිද්‍රා කෘත)
 නාමල්රේණු අඹ ඇටමද
 බෙලිගැට මද මාදන්ඇට
 කලාදුරුඅල ඉඹුල්මැලියම්
 සීනි නිල්මානෙල්අල
 සැවැන්දරා හීන්තිදිකුම්බා
 දියමිත්ත හීන්ඵන්සාල්
 කෙළිදහාල් දෙළුම්ලෙලි
 සමභාගව ගතයුතු වේ.

ප්‍රයෝග :- ප්‍රදර, රක්තාකීසාර, රක්තාර්ශස්, රත්පිත් රෝග නසයි.

අනුපාත :- තණ්ඩුලෝදක හෝ මී පැණි යෙදිය හැකි ය.

මාත්‍රාව :- මාෂක 4 යි. (ග්‍රෑම් 4 යි.).

18. යෝග නාමය :- වෝපවිනි වූර්ණය. (වීන අල)

යෝගය :- වෝපවිනි (වීන අල) කුඩව1යි. (ග්‍රෑම් 240 යි.).

ශර්කරා පල 1යි. (ග්‍රෑම් 60 යි.)

තිප්පිලි

තිප්පිලි මුල්

ගම්මිරිස්

කරාබු

අක්කරපට්ට

කොරාසානි

ඉඟුරු

වළඟසාල්

කුරුඳු පොතු තෝල 1 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 8).

සංස්කරණය :- ඉතා සියුම් වූර්ණය (80 පෙතෝරයෙන් හලා) වායු නිවාරක වීදුරු බඳුනෙකින් සංරක්ෂණය කරන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- පස්වැදෑරුම් උපදංශ, කුෂ්ඨ, පුරාතණ වරණ නසයි.

අනුපාත :- එළකිරි හෝ මද උණුසුම් ජලය

මාත්‍රාව :- ග්‍රෑම් 5-6 දක්වා - උදේ සවස මී පැණි එළඟිතෙල් සමග.

19. යෝග නාමය :- ජාති එලාදී වූර්ණය.

යෝගය :- සාදික්කා කපුරු උණකපුරු
 තලිස් තිපල් නාමල්රේණු
 කළුදුරු එන්සාල්

ගම්මිරිස්	රත්තිටුල්	තුවරලා (අභාවයෙහි
තේජපත්‍ර	ඉඟුරු	ජටාමාංස)
වළඟසාල්	අරළු	කරාඬු
රත්හඳුන්		නෙල්ලි
		කුරුඳු පොතු

මෙම ද්‍රව්‍ය කර්ෂය බැගින්, (ග්‍රෑම් 15).
 කංසා කොළ පලං 7 යි. (ග්‍රෑම් 420 යි.).
 සියලු වූර්ණය බරට බරක් සිනි.

- සංස්කරණය :- වූර්ණ පරිභාෂාවෙනි.
- ප්‍රයෝග :- ග්‍රහණ, අතිසාර, අග්නිමාන්ද්‍ර්‍ය ප්‍රතිශ්‍රාය ආදියෙහි යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- මාෂක 2 යි. (ග්‍රෑම් 2 යි.)

20. යෝග නාමය :- තුලසි එංශේයය.
 යෝගය :- ආඩතෝඩා කොළ,
 මදුරුතලා කොළ
 කප්පරවල්ලිය කොළ
 කුප්පමේනිය කොළ
 නික කොළ
 කොත්තමල්ලි ඇට
 වියලි ඉඟුරු
 කළු දුරු
 කටුවැල්බටු

කෂාය හෝ එංශේයය වශයෙන්.

21. යෝග නාමය :- තුලසි එංශේට කෂාය.
 යෝගය :- ආඩතෝඩා කොළ
 මදුරුතලා කොළ
 කුප්පමේනිය කොළ
 නික කොළ
 කොත්තමල්ලි ඇට
 සංස්කරණය :- සම බරට ගෙන ද්‍රව්‍ය සියල්ල අවුන්ස 10 ට ගත හොත් එයට වියලි ඉඟුරු හා කලුදුරු කලං 2 බැගින් ගෙන අමුචෙන් ම කබලෙ බැඳ කුඩු කර ගන්න.
 කෂාය හෝ එංශේය වශයෙන් භාවිත කරන්න.
 ප්‍රයෝග :- ඇදුම, පීනස්, සුව කෙරේ.

22. යෝග නාමය :- තාලිසාදි වූණය.
 යෝගය :-
තාලිස පත්‍ර	කර්ෂ	1 යි.	(ග්‍රෑම් 15 යි.)
ගම්මිරිස්	කර්ෂ	2 යි.	(ග්‍රෑම් 30 යි.)
වියලි ඉඟුරු	කර්ෂ	3 යි.	(ග්‍රෑම් 45 යි.)
නිප්පිලි	කර්ෂ	4 යි.	(ග්‍රෑම් 60 යි.)
උණකපුරු	කර්ෂ	5 යි.	(ග්‍රෑම් 75 යි.)

හීන්ඵන්සාල්	කර්ෂ	1/2 යි.	(ග්‍රෑම් 7.5 යි.)
කුරුඳු පොතු	කර්ෂ	1/2 යි.	(ග්‍රෑම් 7.5 යි.)
සුකිරි (ගර්කරා)	කර්ෂ	32 යි.	(ග්‍රෑම් 480 යි.)

- සංස්කරණය :- සුකිරි පැණිකර වූර්ණය බහා ගලි සාදා ගැනීම ද ක්‍රමයකි.
- මාත්‍රාව :- මංවාඩ් 5 -10 දක්වා. (ග්‍රෑම් 1.25 -ග්‍රෑම් 2.5 යි.)
- ප්‍රයෝග :- රුවිකර යි, පාවක යි, කාස, ශ්වාස, ජීවර, ජර්දි, අතීසාර නාශක යි. ශෝෂ, ආධිමාන, ජලිහ, ග්‍රහණි,පාණ්ඩු රෝග නස යි.
- අනුපාත :- මී පැණි හෝ සුදුසු අනුපාතයක් සමග දිය හැකි ය.

23. යෝග නාමය :- **ත්‍රිඵලාදී වූර්ණය.**
- යෝගය :- අරළු භාග 1 යි.
බුළු භාග 2 යි.
නෙල්ලි භාග 4 යි.
 - ප්‍රයෝග :- කාස, ශ්වාස, ජීවර නස යි. හේදනියයි. අග්නි දීපනය කරයි.
 - අනුපාත :- මී පැණි.
 - මාත්‍රාව :- කලං 1/2 -1 දක්වා. (ග්‍රෑම් 2.5 -5)

24. යෝග නාමය :- **ත්‍රිවෘතාදී වූර්ණය.**
- යෝගය :- තිරුස්සවාලු
සවිදලුණු
ඉඟුරු සමභාව ගත යුතු යි.
 - ප්‍රයෝග :- විරේචන යි. ආම වාත නස යි.
 - අනුපාත :- කාඩ් වතුර සමග යෙදේ.
 - මාත්‍රාව :- මාෂ 1 -3 (ග්‍රෑම් 1 -3) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

25. යෝග නාමය :- **දාඩ්මාෂ්ටක වූර්ණය.**
- යෝගය :- උණකපුරු කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑම් 15 යි.).
චතුර්ජාත (ප්‍රත්‍යාකව) කර්ෂ 2 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 30 යි.).
අසමෝදගම්
කොත්තමල්ලි
කළුරු
තිප්පිලි මුල්
ත්‍රිකවුක (ප්‍රත්‍යාකව) පල 1 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 60 යි.).
වියලි දෙළුම් ගෙඩි පල 8 යි. (ග්‍රෑම් 480 යි.).
සීනි පල 8 යි. (ග්‍රෑම් 480 යි.).
 - සංස්කරණය :- වූර්ණ පරිභාෂා අනුව වේ.
 - ප්‍රයෝග :- කපිත්ථාෂ්ටක වූර්ණයේ ගුණවලට සමයි. අතීසාර, ග්‍රහණි, ක්ෂය, ගුල්ම, ගල රෝග නස යි.
 - අනුපාත :- තුනු - මෝරු සමග ය.
 - මාත්‍රාව :- මාෂක 1 -3 (ග්‍රෑම් 1 -3) දක්වා වේ. බාලකයනට රක්තීකා 3 -6 (ග්‍රෑම් .375 - 750)දක්වා වේ.

26. යෝග නාමය :- **දාඩ්ම කුටජ වූර්ණය.**
- යෝගය :- දෙළුම් ලෙලි සන කෂාය වියලා ගන්න.

කුට්ඨ පොතු සහ කෂාය වියලා ගන්න.
 සංස්කරණය :- වියලා ගත් දාඩිම කුට්ඨ සහ කෂාය වූර්ණකොට ගත යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- රක්තානිසාරයට විශේෂයෙන් යෙදේ.
 අනුපාත :- මී පැණි හෝ සුදුසු අනුපාතයකින් යොදන්නේ ය.
 මාත්‍රාව :- මංවාඩි 10 -20 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 2.5 -ග්‍රෑම් 5 යි.)

27. යෝග නාමය :- ධාත්‍රී වූර්ණය.
 යෝගය :- අරළු
 බුළු
 තෙල්ලි
 වැල්මී

සමභාගව ගත යුතු යි.

සෙනෙහෙකොළ පළමු ද්‍රව්‍ය බරින් ½ යි.
 සීනි සෙනෙහෙකොළ මෙන් 3 ගුණය යි.
 ප්‍රයෝග :- මෘදු විරේචක යි. ලේ පිරිසිදු කරයි. එාණ්ට කෂාය වශයෙන් රාත්‍රී නින්දට පෙර ගත යුතු ය.
 මාත්‍රාව :- කලං ½ සිට 2 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 2.5 -ග්‍රෑම් 10)

28. යෝග නාමය :- නාරසිංහ වූර්ණය.

යෝගය :-
 භාතාවාරිය ප්‍රස්ථ 1යි. (ග්‍රෑම් 960 යි.)
 ගොක්ෂුරබීජ ප්‍රස්ථ 1යි. (ග්‍රෑම් 960 යි.)
 වාරාහිකන්ද පලම් 20 යි. (ග්‍රෑම් 1200 යි.)
 -(ප්‍රතිනිධි කිරිබදු)
 රසකිද පලම් 20 යි. (ග්‍රෑම් 1200 යි.)
 ශුද්ධ හල්ලාතක පලම් 32 යි. (ග්‍රෑම් 1920 යි.)
 රත්තෙටොල් පලම් 10 යි. (ග්‍රෑම් 600 යි.)
 ශුද්ධ කළ තල ප්‍රස්ථ 1යි. (ග්‍රෑම් 960 යි.)
 ත්‍රිකටු මිලිතව පලම් 8 යි. (ග්‍රෑම් 480 යි.)
 ශර්කරා පලම් 70 යි. (ග්‍රෑම් 4200 යි.)
 මී පැණි පලම් 35 යි. (ග්‍රෑම් 2100 යි.)
 ගිතෙල් පලම් 17 1/2 යි. (ග්‍රෑම් 1050 යි.)
 කිරිබදු අල පිටි ප්‍රස්ථ 1 යි. (ග්‍රෑම් 960 යි.)

සංස්කරණය :- සියල්ල වූර්ණකොට සීනි, මී පැණි, ගිතෙල් මිශ්‍ර කොට අඹරා පිරිසිදු භාජනයක බහා තබන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- අෂ්ටාදශ කුෂ්ඨ, හගන්දර, මුත්‍රකෘච්ඡර, නානාවිධ රෝග සහ ජරා ව්‍යාධි. බල වීර්යය සහ ඉන්ද්‍රිය ශක්තිය වඩයි.
 අනුපාත :- එළකිරි සමග ය.
 මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1 කි. (ග්‍රෑම් 15 යි.)

29. යෝග නාමය :- නාරායණ වූර්ණය.

යෝගය :-
 අසමෝදගම් තිප්පිලි මුල් ස්වර්ණකෂීරී
 හපුෂා (ප්‍ර.නි. වල්අසමෝදගම් රත්තෙටුල්
 ගම්මිරිස්) ගඩ් යවක්ෂාර
 කොත්තමල්ලි වදකහ ස්වර්ජික්ෂාර
 ත්‍රිඵලා

කළුදුරු	ගත පුෂ්ප	පුෂ්කරමූල
හීන්දුරු	සුදුදුරු	(සුවදකොට්ටන්ම්)
කාරවී	නිකුළු	කුෂ්ඨ (කොට්ටං)
වළඟසාල්		ලවණපංචකය

සමභාගව ගත යුතු යි.

	දැන්ත	භාග 3 යි.	විශාලා (ගොන්කැකිරි අල)	භාග 2 යි.
	නිඳස්සවාලු	භාග 2 යි.	ගාතලා	භාග 4 යි.
	චූර්ණය සාදා ගන්නේ ය			
ප්‍රයෝග	:- උදර රෝගයට ශ්‍රේෂ්ඨය, ග්‍රහණ දෝෂ, කුෂ්ඨ, මන්දාග්නි, ජීවර සහ විෂ දෝෂ සුව කරයි.			
අනුපාත	:- උදර රෝගයට තක්‍ර සමග ද, ගුල්මයේදී බදර කෂාය සමග ද, ආනාභයෙහි සුරා සමග ද, වාත රෝගයේ දී ප්‍රසන්නසුරා සමග ද, මල බද්ධයේ දී දඬිමස්තු සමග ද, අර්ශස්වල දී දෙළුම් යුෂ සමග ද, පරිකර්නිකා රෝගයෙහි දී වෘක්ෂාමල සමග ද අචීර්ණවල දී උණු දියෙන් ද යොදන්නේ ය			
මාත්‍රාව	:- මංවාඩි 10 -30 (ග්‍රෑම් 2.5 -7.5) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.			

30. යෝග නාමය
යෝගය

- :- නිම්බාදි චූර්ණය
:- කොහොඹ පොතු	අරළු
රසකිඳ	නෙල්ලි
	ප්‍රත්‍යාකව පලම් 1 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 60 යි.)
බාකුච්චි	පලම් 1 යි. (ග්‍රෑම් 60 යි.)
වියලිඉඟුරු	බදිර (රත්කිහිරිය)
වළඟසාල්	සෛන්ධව ලවණ (සවිදලුණු)
ඇත්තෝරඇට	යවක්ෂාර
නිජ්ජිලි	වියලිකහ
අසමෝදගම්	වෙනිවැල්ගැට (දාරුහරිද්‍රා)
වදකහ	කලාදුරු අල
සුදුදුරු	දේවදාර
ගම්මිරිස්	කොට්ටං
	කර්ෂ 1 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 15)

සංස්කරණය	:- ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව වියලා ගෙන ඉතා සියුම්ව චූර්ණ කරන්න. ලවණ වර්ග වෙනම චූර්ණ කරන්න පසුව චූර්ණ දෙවර්ගය මිශ්‍ර කරන්න.
ප්‍රයෝග	:- උග්‍ර වාතරක්ත, ශ්වේතකුෂ්ඨ, උදුම්බරකුෂ්ඨ, කෝඨ, වර්මදල, සිධිම, පාමා, විජ්ජුතා, කණ්ඩු, විවර්විකා, විස්තෘත දදු, මණ්ඩල, කිට්ඨ, ආමවාත ජනිත ශෝඨ, සියළු සන්නිපාත රෝග, උදර, ජලිහ, වෘද්ධි, ගුල්ම, පාණ්ඩු, කාමලා, නස යි.
අනුපාත	:- රසකිඳ කෂාය
මාත්‍රාව	:- මාෂ 2 -4 දක්වා, (ග්‍රෑම් 2 -4 යි.)

31. යෝග නාමය
යෝගය

- :- පංච සම චූර්ණය
- :- ඉඟුරු
- අරළු
- නිජ්ජිලි

ත්‍රිවෘත්
සුවසලුණු

සියල්ල සමභාගව ගත යුතු යි.

- ප්‍රයෝග :- ශූල නසන ගුණය ශ්‍රේෂ්ඨයි. ආධිමාන, ජයර, අර්ශස් රෝග, ආමවාන නසන්නේ ය.
- මාත්‍රාව :- කලං ½ -1 දක්වා යෝග්‍ය වේ. (ග්‍රෑම් 2.5 -5 දක්වා)
32. යෝග නාමය :- පිප්පලාදි චූර්ණය (I)
- යෝගය :- නිප්පිලි
එන්සාල්
වදකහ
පෙරුංකායම්
යවක්ෂාර
සව්දලුණු
සුවසලුණු
වියලිඉඟුරු
වල්අසමෝදගම්
- සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය සමභාගව ගෙන සාදා ගත් චූර්ණය මාතුලුංග රසයෙන් භාවනා දී වියලා ගත යුතු යි.
- ප්‍රයෝග :- හෘද්‍රෝග නස යි. ශ්‍රේෂ්ඨයි.
- අනුපාත :- කාඨි, කුටජත්වක්වාට, දධි, සුරා, ආසව, තලතෙල් සමග අවස්ථානුකූලව යොදන්නේ යි.
- මාත්‍රාව :- කලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 5 යි.)
33. යෝග නාමය :- පිප්පලාදි ගණ චූර්ණය (II)
- යෝගය :- නිප්පිලි වාල්මොලඟු ලුනුමිදෙල්ල ගෙඩි
නිප්පිලි මුල් එන්සාල් පෙරුංකායම්
සිවිය අසමෝදගම් සිරිතේක්කු (හාර්ගී)
රත්තෙටුල් කෙළිඳ මුර්වා
ඉඟුරු දියමිත්ත අතිවිධියම්
ගම්මිරිස් සුදුදුරු වදකහ
ගජනිප්පිලි අබ වළඟසාල්
කුළුණු
සමභාගව ගත යුතු වේ.
- සංස්කරණය :- චූර්ණ පරිභාෂාවෙනි
- ප්‍රයෝග :- සෙම් පහ කෙරේ. ප්‍රතිශ්‍යාය, වායු, අරුවි, ගුල්ම, ශූල යන මේවා නසා ලයි. ආමය පැසවයි.
- මාත්‍රාව :- මංවාඩි 10 -20 (ග්‍රෑම් 2.5 -5) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අනුපාතයෙන් දිය යුතු ය. එාණ්ට කෂාය ලෙස ද යෙදිය හැකි ය.
34. යෝග නාමය :- පුෂ්‍යානුග චූර්ණය
- යෝගය :- දියමිත්ත මුල් සිවංගුරු
මාදංඇට ලෝධිර
අඹඇටමද කට්වංග (තොටිල පොතු)

		අශ්මහේද (පොල්පලා)	ගම්මිරිස්
		රසාඤ්ජන (දාර්වීරසාඤ්ජන)	වියලිඉඟුරු
		අම්බන්ත	මුද්දරජපලම්
		එළඉඹුල් මැලියම්	රත්හඳුන්
		සමංගා (වැල්මදට)	කට්ඵල
		පද්මකේශර (නෙළුම්පේණු)	කෙළිදසහල්
		කෙළිද පොතු	අනන්තා (ඉරමුසු)
		බාහ්ලික (කුංකුමජපු)	ධාතකී
		අතිවිධියම්	වැල්මී
		බෙලිගැට මද	කුඹුක්පොතු
		කලාඳුරු අල	
		පුසේ නැකතින් ගත් ද්‍රව්‍ය සමභාව ගන්නේ ය.	
සංස්කරණය	:-	චූර්ණ පරිභාෂාවෙනි	
ප්‍රයෝග	:-	අර්ශස්, අතීසාර ආදී ශරීරයෙන් රක්තය පිටවන රෝග, යෝනි දෝෂ, රජො දෝෂ නස යි. සුදු, නිල්, කහ සහ ශ්‍යාව වණ්ඩ ඇති වන ප්‍රදරයට විශේෂයෙන් ග්‍රණ යි.	
අනුපාත	:-	මී පැණි හා තණ්ඩුලොදකය යි.	
මාත්‍රාව	:-	මදට 10 -20 (ග්‍රෑම් 2.5 -5) දක්වා වේ.	

35. යෝග නාමය	:-	භාස්කර ලවණ චූර්ණය	
යෝගය	:-	නිප්පිලි	සවිදලුණු
		නිප්පිලි මුල්	බළල්ලුණු
		කොත්තමල්ලි	තේජපත්‍ර
		කළුදුරු	තලිස්පතුරු
		නාමල්පේණු	පලම් 2 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 120)
		සුවසලුණු	පලම් 5 යි. (ග්‍රෑම් 300)
		ගම්මිරිස්	
		අසමෝදගම්	
		වියලිඉඟුරු	පලම් 2 බැගින් ය. (ග්‍රෑම් 60)
		කුරුඳු පොතු	පලම් 1/2 යි. (ග්‍රෑම් 30)
		හීන්ඵන්සාල්	පලම් 1/2 යි. (ග්‍රෑම් 30)
		මුහුදුලුණු	කුඩව 2 යි. (ග්‍රෑම් 480)
		දෙළුම්ලෙලි	කුඩව 1 යි. (ග්‍රෑම් 240)
		අම්ලවේතස (ගොරක)	පලම් 2 යි. (ග්‍රෑම් 120)

සංස්කරණය	:-	ලුණු වර්ග වෙනම ඉතා සිනිඳුව චූර්ණකර ගන්නේ ය. ද්‍රව්‍ය වර්ග පිරිසිඳුව ගෙන වියලා වෙනම සිනිඳුව චූර්ණකර ගෙන, චූර්ණ දෙවගය ම මිශ්‍රකර ගත යුතු ය.
ප්‍රයෝග	:-	වා සෙම් රෝග නස යි. වාත ගුල්ම, වාත ශූල, මන්දාග්නි නස යි. අර්ශස්, ග්‍රහණි දෝෂ, කුෂ්ඨ, හගන්දර, හාද් රෝග, ආමදෝෂ, විබන්ධ, උදර,ජලිහ, අශ්මරී, ශ්වාස, කාස, උදර ක්‍රමී, පාණ්ඩු, හික්කා නස යි.
අනුපාත	:-	තත්‍ර, මස්තු, සුරා, සීඳු, කාඩි, මාංසරස (ජාංගල) යන ද්‍රව්‍යන් අවස්ථානුකූලව යෙදිය යුතු ය.
මාත්‍රාව	:-	මදට 5 -10 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 1.25 -2.5)

36. යෝග නාමය :- භුක්තපාක චූර්ණය

යෝගය	:-	සෛන්ධව
අරළු
බුළු
වියන්දුඹුළු
සමභාව ගත යුතු යි.	නෙල්ලි
අසමෝදගම්
බෙලි ගැට මද
සංස්කරණය	:-	චූර්ණ පරිභාෂාවෙනි	
ප්‍රයෝග	:-	ආමය ඉක්මනින් පැසවීම සඳහා ද බඩ රුජා අඩු කිරීමටද විශේෂයෙන් යොදනු ලැබේ.	
අනුපාත	:-	උණු වතුරෙන් හෝ සුදුසු අනුපාතයකින් යොදන්න.	
මාත්‍රාව	:-	වරකට මාෂ 1 යි. (ග්‍රෑම් 1 යි.)	
37. යෝග නාමය :- **භූනිම්බාදි චූර්ණය**
යෝගය	:-	බිං කොහොඹ
කුළරුණ
කලාපුරුඅල
තිකුළු
කෙළිදඇට
කර්ෂ 2 බැගින් ප්‍රත්‍යාකව ගත යුතු ය. (ග්‍රෑම් 30)
සංස්කරණය	:-	කෙළිද පොතු කලං 16 යි. (ග්‍රෑම් 80)
ප්‍රයෝග	:-	ග්‍රහණ, ගුල්ම, කාමලා, ජීවර, පාණ්ඩු, ප්‍රමේහ, අරුවි, අනිසාර නස යි.
අනුපාත	:-	උණු දිය වේ.
මාත්‍රාව	:-	කලං ½ -1 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 2.5-ග්‍රෑම් 5)
38. යෝග නාමය :- **මහානිම්බ චූර්ණය**
යෝගය	:-	අතිවිඩයම්
ඉඟුරු
වසාවාසි
තිප්පිලි
කුරුඳු පොතු
අසමෝදගම්
ගංසූරිය පොතු
ඇත්තෝරඇට
කොහොඹ පොතු
බිංකොහොඹ
චීනඅල	එන්සාල්
සාදික්කා
ගම්මිරිස්
කොරාසානි
කලං1 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 5)
කලං 2 යි. (ග්‍රෑම් 10)
පලම් 1 යි. (ග්‍රෑම් 60)
පලම් 1යි. (ග්‍රෑම් 60)
පලම් 1 යි. (ග්‍රෑම් 60)
පලම් 3යි. (ග්‍රෑම් 180)
පලම් 3යි. (ග්‍රෑම් 180)
ප්‍රයෝග	:-	සප්තවිධ කුෂ්ඨ, වාතරක්ක, පරංගි නසන්නේ ය.	
අනුපාත	:-	උණුවතුරෙන් හෝ ගිතෙල් මී පැණි සමග යෙදිය යුතු ය.	
මාත්‍රාව	:-	කලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 5)	
39. යෝග නාමය :- **මහා සරස්වතී චූර්ණය (I)**
යෝගය	:-	අමුක්කරා
අසමෝදගම්
වදකහ
කොට්ටන්
සමභාව ගත යුතු වේ. | ත්‍රිකටු
ගතපුෂ්ප
බ්‍රහ්ම බීජ (කැල ඇට)
සවිදලුණු |
|------|----|--|---|

- මුළු බරෙන් අර්ධයක් වදකහ වූර්ණය යෙදිය යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- ශාස්ත්‍ර හදාරණ අයට ද, ගොළුවන්ට ද, කපා කිරීම අපහසු වුවන්ට ද, ඉතා ගුණදායක ය. බුද්ධි වර්ධනය කෙරේ.
- අනුපාත :- මී පැණි සමග හෝ ගිතෙල් සමග යෙදීම මැනවි. කිරි පානය කළ යුතුයි.
- මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑම් 15 යි.)

40. යෝග නාමය :- මහා සරස්වතී වූර්ණය (II)
- යෝගය :-
කරාබු	ලෝධිර පොතු	ආඩතෝඩා පොතු
වසාවාසි	කොට්ටං	ආඩතෝඩා මල්
සාදික්කා	සැවැන්දරා මුල්	මානෙල් අල
බිංතල් අල	ගම්මිරිස්	සුදුහඳුන්
හාතාවාරිය අල	ඉඟුරු	නාමල් රේණු
ඉකිරිඇට	කපුකිනිස්ස ඇට	මීමල්
නෙරංවිඇට	කලාඳුරුඅල	රටඉදි
උඳු	මුද්දරප්පලම්	හිඟුරුපියලි
ශුද්ධගුගුල්	කර්කටකශාංගි	කටුකරෝසන
රසකිදපිටි	ඉරිවේරිය	ඉරමුසු මුල්
අමුක්කරා අල	කැප්පෙට්ලාකඩ	දියමිත්ත
වැල්මී	උණකපුරු	වියලිකහ
කිරිබදුඅල	නෙළුම් අල	වෙනිවැල්ගැට
ජටාමාංස	නෙළුරේණු	කොත්තමල්ලි
නෙල්ලි	නෙළුම් ඇටමද	තිත්තකපුරු
ඉඹුල් මැලියම්	බෙලි ගැට මද	තිප්පිලි
හිං එන්සාල්	කපු ඇට මද	වැල්තිබ්බටුමුල්
කුරුඳු පොතු	විලද (හීනට්)	කළුදුරු
අක්‍රපට්ට	ආඩතෝඩා මුල්	

- සංස්කරණය :- වූර්ණ පරිභාෂාවෙනි
- ප්‍රයෝග :- රත්පිත්, උන්මාද, රක්තප්‍රදර දාහ ආදියෙහි යෙදේ
- අනුපාත :- ගිතෙල්, මී පැණි, එලකිරි සමග ය
- මාත්‍රාව :- වේලකට කලං 1 ½ සිට 3 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 7.5 -ග්‍රෑම් 15)

41. යෝග නාමය :- මානිමන්ට් වූර්ණය
- යෝගය :-
සෙසන්ධව (ලවණ)	කලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 5)
සුදුදුරු	කලං 2 යි. (ග්‍රෑම් 10)
අසමෝදගම්	කලං 3 යි. (ග්‍රෑම් 15)
තිප්පිලි	කලං 4 යි. (ග්‍රෑම් 20)
ඉඟුරු	කලං 5 යි. (ග්‍රෑම් 25)
සියල්ල බරට අරළු වූර්ණය-	කලං 15 යි. (ග්‍රෑම් 75)
- සංස්කරණය :- වූර්ණ පරිභාෂාවෙනි
- ප්‍රයෝග :- අජීර්ණ, ශූල ආදි උදර ව්‍යාධීන්ට ශ්‍රේෂ්ඨයි. ආම පාවකයි. රුචිය වඩයි. අග්නිදීපන යි. විරේචක යි. වාත, ගුල්ම හා මූල රෝග නසාලයි. රසායන යි.
- අනුපාත :- උණු දියෙන් හෝ සුදුසු අනුපාතයකින් දෙන්නේ ය.
- මාත්‍රාව :- කලං ½ -1 දක්වා ය (ග්‍රෑම් 2.5-ග්‍රෑම් 5)

42. යෝග නාමය :- ලවංගාදි වූර්ණය

යෝගය :- කරාචු සැවැන්දරා නෙළුම් ඇට
 වණ්ඩුකපුරු වියලි ඉඟුරු නිප්පිලි
 හීන්එන්සාල් කළුපුරු සුදුහඳුන්
 කුරුඳු පොතු කළුඅගිල් තුවරලා
 නාමල් රේණු තුගාක්කීරි (උණකපුරු) බාලා (සැවැන්දරා)
 සාදික්කා ජටාමාංස කපුකිණිස්සඇට

සියල්ල සමභාගව ගතයුතු වේ.
 සියළු ද්‍රව්‍යයන්ගේ බරින් භාගයක් සීනි ගත යුතු ය.

ප්‍රයෝග :- අග්නි දීපන, රෝපණ, තර්පණ, වෘෂා, ත්‍රිදෝෂ හර සහ බලප්‍රද වේ.
 හෘද් රෝග, කණ්ඩරෝග, කාස, හික්කා, පීනස, රාජයෂ්මා, තමකශ්වාස,
 අතීසාර, උරුක්ෂත, ප්‍රමේහ, අරුවි, ගුල්ම, ග්‍රහණි යන රෝග නසන්නේ වේ.

මාත්‍රාව :- කලං 1/2 - 1 දක්වා යොදන්නේ ය (ග්‍රෑම් 2.5- ග්‍රෑම් 5)

43. යෝග නාමය :- ලෝහිත වූර්ණය I (ලාල් වූර්ණය)

යෝගය :- රසසින්දුර ඇනා 8 යි. (රක්තීකා 48 = ග්‍රෑම් 6 යි.)
 උණකපුරු ඇනා 6 යි. (රක්තීකා 36 = ග්‍රෑම් 4.5 යි.)
 ශෝධිත ටංගණ ඇනා 6 යි. (රක්තීකා 36 = ග්‍රෑම් 4.5 යි.)
 (අබින්) අභිචේන ඇනා 2 යි. (රක්තීකා 12 = ග්‍රෑම් 1.5 යි.)

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් අභිචේන හැර අන් සියල්ල සියුම්ව වූර්ණකර පසුව අබින් ද,
 මිශ්‍රකොට මෝටරයකින් සුක්ෂ්ම පරිදි අඹරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- පක්වාතීසාර හා ග්‍රහණි රෝග සඳහා යොදනි.

මාත්‍රාව :- ගුංජා 2 යි. (මදටිය 1 යි.) යථා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදේ (මි:ග්‍රෑ: 250 යි.)

ලාල් වූර්ණය, ලාල් වටි යනුවෙන් ද ව්‍යවහාරය

යෝග නාමය :- ලෝහිත (ලාල්) වූර්ණය II

යෝගය :- රස සින්දුර තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑම් 12 යි.)
 උණ කපුරු තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑම් 12 යි.)
 වූර්ණ කර ගන්නේ ය.

මාත්‍රාව :- (ගුංජා 2 = මි:ග්‍රෑ: 250 කි.)

ප්‍රයෝග :- අංක I - II ග්‍රහණි, උදර, ශෝථ රෝගයන්හි විශිෂ්ටය

සැ:යු :- මේ යෝග දෙකටම ස්වර්ණ සින්දුර නියමිත ය. ප්‍රතිනිධිය රස සින්දුර වේ.

44. යෝග නාමය :- වජ්රකෂාර (1) (ශ්වේත පර්පට්)

යෝගය :- සීනක්කාරම් භාග 1 යි.
 වේඩිලුණු භාග 4 යි.

සංස්කරණය :- මේවා වෙන වෙනම වූර්ණකර තාවිවියක් ලිප තබා වූර්ණ දෙවගය උණු කරණු ලැබේ. හොඳට උණුවන විට යකඩ මෝලක අගින් ගෙන බිත්තර කටු මෙන් තනා ගත යුතු වේ. පසුව ඒවා මෝටරයකින් අඹරා ගත යුතු ය.

යෝග නාමය :- වජ්රකෂාර (2)

යෝගය :- නවසාරන් භාග 1 යි.
 වේඩිලුණු භාග 4 යි.

සංස්කරණය :- (සංස්කරණය අංක 1 මෙනි)

ප්‍රයෝග :- මූත්‍රශුද්ධි කර, අග්නිදීපන හා වේදනා හර වේ. අම්ල පිත්තය නස යි.

- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 5 -10 දක්වා සුදුසු පරිදි යෝග්‍ය අවස්ථාවට යෙදේ
45. යෝග නාමය :- වැල්දෙහි වූර්ණය - ගෝදඹු වූර්ණය
- යෝගය :-
චීන අල	රාක්තල් 1 යි.	(ග්‍රෑම් 480)
සාදික්කා	කලං 8 යි.	(ග්‍රෑම් 40)
ගම්මිරිස්	කලං 6 යි.	(ග්‍රෑම් 30)
වියලි ඉඟුරු	කලං 5 යි.	(ග්‍රෑම් 25)
සපුකැකුළු (වියලා)	කලං 5 යි.	(ග්‍රෑම් 25)
කරාබු		
වසාවාසි		
- කලං 4 බැගින් වේ. (ග්‍රෑම් 20)
- තිරිඟුහාල්
කොරාසානි
කළුදුරු
මාසක්කා
වැල්දෙහිමුල්
කොට්ටං
රසකිද
වැල්මී
ගල්කුරමුල්
කුරිඤ්ඤ්ඤං මුල්
- මේ ද්‍රව්‍ය කලං 3 බැගින්. (ග්‍රෑම් 15)
- සංස්කරණය :- වූර්ණ කොට රෙදි කඩින් හලා වීදුරු බරණියක සුරැකිව තබා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- පරංගී, අලු පරංගී, ඔඩුවණ, අරමණ වණ, ගඩු, උගුරේ වණ, කබර, කුෂ්ඨ, හගන්දර, මූලවායු, අර්ශස්, ලිඟුවන, උපදංග හා විෂවාතජ සන්ධි කොරවීම් ආදියට පරණ පිනස් රෝගීන්ට විශේෂයෙන් ගුණ දායක වේ. දින 4 ක් බෙහෙත වළඳා 5 වෙනි දින උදේ තල තෙල් ඉස අල්ලා උණුවතර නාන්නේ ය.
- අපථ්‍යය :- විනාකිරි, දෙහි ඇඹුල් ය.
- අනුපාත :- උණු දිය
- මාත්‍රාව :- වරකට කෂී 1 ක්
46. යෝග නාමය :- විඩංගාදි වූර්ණය
- යෝගය :-
- වළඟසාල්
සෙන්නධව ලවණ
යවක්ෂාර
කම්පිල්ල
අරළු
- සමභාගව ගතයුතු ය.
- සංස්කරණය :- වූර්ණ පරිභාෂාවෙනි
- ප්‍රයෝග :- ක්‍රිමිපාතනය සඳහා යොදනි. රවුම් පණු, කොකු පණු, පටිපණු නාශක වේ.
- අනුපාත :- කොරාසානි තැම්බු ජලය, බටකිරිල්ල වූර්ණය හා මී පැණි, පිලමුල් තැම්බු ජලය, ක්‍රිමිගනු තැම්බු ජලය, සන්නිනායම් වූර්ණය.
- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 6 -12 (ග්‍රෑම් .75 -1.5 දක්වා) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.

47. යෝග නාමය :- විෂමජීවරාන්තක චූර්ණය
 යෝගය :- හිංගුල භාග 1යි. ඉඟුරු භාග 1යි.
 වච්චනාවි භාග 1යි. ගම්මිරිස් භාග 1යි.
 කොහොඹ පොතු භාග 1 යි. නිජ්ජිලි භාග 1 යි.
 රසසින්දුර භාග 6 යි.

සංස්කරණය :- චූර්ණ පරිභාෂාවෙනි
 ප්‍රයෝග :- විෂමජීවරයට විශේෂයෙන් ගුණ යි.
 අනුපාත :- මදුරුතලා යුෂින් හෝ සුදුසු අනුපාතයකින් අවස්ථාවට අනුව යොදන්න.
 මාත්‍රාව :- රති 1 - 4 දක්වා වේ. (මිලිග්‍රෑම් 125 - 500)

48. යෝග නාමය :- වෛශ්වානර චූර්ණය
 යෝගය :- සවිදලුණු භාග 2යි.
 අජමෝදා භාග 5යි.
 වියලිඉඟුරු භාග 5 යි.
 හරිතකී භාග 12 යි.

ප්‍රයෝග :- ආමවාත, ගුල්ම, හෘදය රෝග, වස්ති රෝග, ප්ලීහවෘද්ධි, ග්‍රන්ථි රෝග, විවිධශූල, අර්ශස්, ආනාහ, විඛන්ධ, වාත රෝග යන රෝග සුව කරන්නේ ය. වෛශ්වානර චූර්ණය වාතානුලෝමනය කරන්නේ ය.
 අනුපාත :- මස්තු, ආරතාල, තක්‍ර, ගිතෙල්, උෂ්ණ ජලය යන මේවායින් එකක් සමග යෙදිය යුතු වේ.
 මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1/2 -1 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු වේ. (ග්‍රෑම් 7.5 - ග්‍රෑම්ස් 15)

49. යෝග නාමය :- වෘහද්ගංගාධර චූර්ණය
 යෝගය :- බෙලිගැට මද කළාදුරු අල
 කටුඉඹුල්මැලියම් අතිවිඛයම්
 දියමිත්ත මුල් අබින්
 ධාතකී ලෝධිර
 කොත්තමල්ලි දෙළුම් ලෙලි
 හරිවේර (ඉරිවේරිය) කෙළිදසාල්
 ඉඟුරු ශෝධිත රසදිය
 ශෝධිත ගන්ධක
 සමභාගව ගන්නේ ය.

සංස්කරණය :- පළමුව රස ගන්ධක කප්පලි කොට , සෙසු ද්‍රව්‍ය චූර්ණ කොට එකට මිශ්‍ර කොට අඹරා ගත යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- දරුණු උණ අතිසාරයෙහි විශේෂයෙන් යොදනි. ජීවරතීසාර හා උග්‍ර විවිධ ග්‍රහණ රෝගයන් ද කොෂ්ඨ ව්‍යාධීන් ද නාශක ය
 අනුපාත :- තක්‍ර ය.
 මාත්‍රාව :- රක්තීකා 2 - 4 දක්වා වේ. (මි:ග්‍රෑම් 250 -ග්‍රෑම් 5 දක්වා)

50. යෝග නාමය :- ශය්‍යාදි චූර්ණය (1).
 යෝගය :- ශයී ස්වර්ජික්ෂාර
 වොෂා යවක්ෂාර
 අරළු නිජ්ජිලි මුල්

බිජුරක (නස්නාරං මුල්)

සමභාගව ගත යුතු යි.

- සංස්කරණය :- වූර්ණ පරිභාෂාවෙනි.
- ප්‍රයෝග :- ශ්ලේෂ්මග්‍රහණී රෝග නස යි.
- අනුපාත :- ලවණ -අම්ල සහිතව භාවිත කළ යුතු ය.
- මාත්‍රාව :- මාෂක 1 - 2 (ග්‍රෑම් 1 - 2) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට දිය යුතු ය.

51. යෝග නාමය :- ශයාදි වූර්ණය (2).

- යෝගය :- ශයී පිටවක්කා (එල)
 නිජ්පිලි මුල් එන්සාල්
 ජීවන්තී නිජ්පිලි
 කුරුඳු පොතු අගිල්
 කලාදුරුඅල ඉඟුරු
 සුවදකොට්ටං සුගන්ධබාලා - (සැවැන්දරා)
 මදුරුතලා
 සමභාගව ගතයුතු වන්නේ ය.

- සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය වූර්ණය මෙන් අට ගුණයක් සිති මිශ්‍ර කළ යුතු යි.
- ප්‍රයෝග :- තමකශ්වාස සහ හික්කාවට හිත වන්නේ යි.
- මාත්‍රාව :- කලං 1 / 2 - 1 දක්වා සුදුසු අනුපාත සමග ගන්නේ ය. (ග්‍රෑම් 2.5-ග්‍රෑම් 5)

52. යෝග නාමය :- ශතාවරි වූර්ණය.

- යෝගය :- ශතාවරි (භාතවාරිය)
 ගොකටු බීජ
 වදුරු මෑ ඇට
 ගාංගේරුකී (නාගබලා)
 අතිබලා (බේන් අනෝදා)
 ඉකිරිඇට

- ප්‍රයෝග :- වාජීකරණ වේ.
- අනුපාත :- එළකිරිය.
- මාත්‍රාව :- කලං ½ - 1 දක්වා යි. (ග්‍රෑම් 2.5 - ග්‍රෑම් 5)

53. යෝග නාමය :- ශාංග්‍යාදි වූර්ණය.

- යෝගය :- කර්කටකශාංගී සිරිතේක්කු (භාර්ගී)
 කටුත්‍රය (ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, නිජ්පිලි) පුෂ්කරමූල = සුවදකොට්ටන්
 එලත්‍රය (අරළු, බුළු, නෙල්ලි) පංචලවණ
 කටුවැල්බටු
 සමභාගව ගතයුතු ය.

- සංස්කරණය :- ලවණ වෙනම ඉතා සිනිඳුව වූර්ණකර ගන්නේ යි. අනෙක් ද්‍රව්‍ය පිරිසිඳුව ගෙන වියලා ඉතා සියුම්ව වූර්ණකර, වූර්ණ දෙවර්ගය එකට මිශ්‍ර කර ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- හික්කා, ශ්වාස, උර්ධව වාත, අරුවි, පිනස් නස යි.
- අනුපාත :- උෂ්ණ ජලය.
- මාත්‍රාව :- මංවාඩ් 5 - 10 (ග්‍රෑම් 1.25 - 2.50) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදනු මනා ය.

54. යෝග නාමය :- **ෂඩධරණ යෝග චූර්ණය.**
 යෝගය :- රත්තිටුල් මුල් කටුකරෝසන
 දියමිත්ත මුල් අතිවිඩයම්
 කෙළිදසාල් අරළු
 සමභාගව ගත යුතු වේ.
 සංස්කරණය :- චූර්ණ පරිභාෂාවෙනි.
 ප්‍රයෝග :- වාතවායාධිකයනට ඉතා ශ්‍රේෂ්ඨ යි.
 අනුපාත :- සුදුලූනු තැම්බු ජලයෙන් හෝ සුදුසු අනුපාතයකින් අවස්ථාව බලා යොදන්නේයි.
 මාත්‍රාව :- කලං 1/2 සිට 1 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 2.5 - ග්‍රෑම් 5)

55. යෝග නාමය :- **සර්පගන්ධා චූර්ණය.**
 යෝගය :- ඒකාවේරිය (සර්පගන්ධා) භාග 1 යි.
 අරළු භාග 1/2 යි
 සියුම්ව චූර්ණ කොට වස්ත්‍රයකින් හලා ගන්න
 ප්‍රයෝග :- උන්මාද රෝගයට ප්‍රශස්ත යි. අතිරක්තවාපයට ද හිත යි.
 අනුපාත :- ගිතෙල් සමග වේ.
 මාත්‍රාව :- මාෂ 1 - 2 (ග්‍රෑම් 1-2) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

56. යෝග නාමය :- **සරස්වතී චූර්ණය**
 යෝගය :- කලාදුරුඅල එන්සාල් වැල්මී
 ඉරිවේරිය සුදුදුරු ඉහනි ඇට
 නාමල්රේණු නිජ්පිලි වළඟසාල්
 අමුක්කරා අල කළුදුරු එළඹලිද ඇට
 බිංකොහොඹ දේවදුරු හොර අරටු
 බිංතල්අල අසමෝදගම් වසාවාසි
 ඉදිඅල (ඉදිබොඩ) සුදුලූනු කරාබු
 සැවැන්දරා මුල් කොට්ටං උළුහල්
 එළනෙළං අල කලාදුරුඅල සාදික්කා
 අගිල් කුඹුරු ඇට මද හිඟුරුපියලි
 දේවදාර
 සංස්කරණය :- චූර්ණ පරිභාෂාවෙනි ඇතැම් වට්ටෝරුවක වියලි ලුණුවිල හා වියලි වදමල් සඳහන්ය.
 ප්‍රයෝග :- අක්ෂිරෝග, රත්පිත්, භ්‍රම, මුර්විෂා යන රෝගයන්හි අති විශේෂ යි
 අනුපාත :- තැඹිලි වතුර, එළකරි, උක්යුෂ සමව ගෙන ඊට චූර්ණය බහා උණුකර සීනි දමා බොන්නේ ය
 මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1 යි (ග්‍රෑම් 15 යි.)

57. යෝග නාමය :- **සරස්වත චූර්ණය**
 යෝගය :- කොට්ටං කළුදුරු
 අශ්වගන්ධා වියලි ඉඟුරු
 සවිදලුණු ගම්මිරිස්
 අසමෝදගම් දියමිත්ත
 සුදුදුරු නිජ්පිලි
 ගංබපුෂ්පි

- ප්‍රයෝග :- උන්මාද, අපස්මාරයට හිත යි. බුද්ධිය, ධාරණ ශක්තිය, ඛේයය, ස්මරණ ශක්තිය යන මේවා වැඩේ.
- අනුපාත :- බ්‍රාහ්මී ස්වරස, මී පැණි, ගිතෙල් සමග යොදනු ලැබේ.
- මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1/2 සිට කර්ෂය දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 7.5 - ග්‍රෑම් 15)
58. යෝග නාමය :- සිතෝපලාදි චූර්ණය
- යෝගය :- සුකිරි කර්ෂ 16 යි. (ග්‍රෑම් 240 යි.)
 උණකපුරු කර්ෂ 6 යි. (ග්‍රෑම් 90 යි.)
 නිප්පිලි කර්ෂ 4 යි. (ග්‍රෑම් 60 යි.)
 කුරුඳු පොතු කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑම් 15 යි.)
 හීන් එන්සාල් කර්ෂ 2 යි. (ග්‍රෑම් 30 යි.)
- සංස්කරණය :- සුකිරි ඉතා සිනිඳුව චූර්ණකර ගන්න. අනෙක් ද්‍රව්‍ය පිරිසිඳුව ගෙන වියලා වෙනම සිනිඳුව චූර්ණකර චූර්ණ දෙවර්ගයම එකට මිශ්‍ර කරන්න.
- ප්‍රයෝග :- ශ්වාස, කාස, ක්ෂය නස යි. හස්ත පාදයන්හි දාහ නස යි. අග්නිමාන්ද්‍රය නස යි. සුප්ත ජීව්‍යා රෝග, පාර්ශව ශූල, අරුවි, ජීවර, උර්ධව ගත රක්ත පිත්ත නස යි.
- අනුපාත :- මී පැණි හා ගිතෙලින් ලේභ කරන්නේ ය
- මාත්‍රාව :- මදටිය 5 - 10 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 1.25 - 2.5 දක්වා)
59. යෝග නාමය :- සුකුමාර චූර්ණය. (1)
- යෝගය :- සෙනෙහෙකොළ
 අරළු
 සමභාගව චූර්ණකර බරක් සිනි දමා.
- ප්‍රයෝග :- අර්ශස්, කුෂ්ඨ, වාතරක්ත, අක්ෂිරෝග
- අනුපාත :- උණුවතුර, එලකිරි, තැඹිලි වතුර
- මාත්‍රාව :- කලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 5)
60. යෝග නාමය :- සුකුමාර චූර්ණය (2).
- යෝගය :- චීන අල පලං 2 යි. (ග්‍රෑම් 120)
 සෙනෙහෙකොළ පලං 2 යි. (ග්‍රෑම් 120)
 සුදුදුරු පලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 60)
 වැල්මී පලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 60)
 සුකිරි පලං 6 යි. (ග්‍රෑම් 60)
- ප්‍රයෝග :- අර්ශස්, කුෂ්ඨ, වාත රක්ත, වාත රෝගාදියට.
- අනුපාත :- තැඹිලි වතුර, උණුවතුර
- මාත්‍රාව :- කලං 1 යි. (ග්‍රෑම් 5 යි.)
61. යෝග නාමය :- සුදර්ශන චූර්ණය.
- යෝගය :- නිපල් වියලිකහ
 වෙනිවැල්ගැට (දාරුහරිද්‍රා) එළබටුමුල්
 කටුවැල්බටු මුල් තාලිස පත්‍ර
 ශඨී පද්මකාෂ්ඨ
 ත්‍රිකටු සැවැන්දරා
 නිප්පිලි මුල් සුදුහඳුන්
 මුර්වා අතිවිඩයන්

රසකිඳු	බැවිල මුල්
දුරාලහා (වැල්කහඹිලිය ප්‍රතිනිධි)	ශාලපර්ණි
කටුකරෝසන	පාශ්ණිපර්ණි
පත්පාඩගම්	වළඟසාල්
කලාදුරු අල	තුටරලා
ත්‍රායමාණ (ලුණුවිල ප්‍රතිනිධි)	රත්නෙටොල්
බාලක (ඉරිවේරිය ප්‍රතිනිධි)	දේවදාර
කොහොඹ පොතු	සිවිය
කොට්ටන්	පටෝල පත්‍ර
වැල්මී	ජීවක
කෙළිඳු පොතු	සෘෂභක
අසමෝදගම්	කරාබු
කෙළිඳුසාල්	උණකපුරු
සිරිතේක්කු (භාර්ගී)	ප්‍රපොණ්ඩරික
මුරුංගා ඇට	කාකෝලි
සෞරාජ්‍යමාත්තිකා (සුරත්මැටි)	තේජපත්‍ර
වදකහ	වසාවාසී
කුරුඳු පොතු	
සමභාගව ගතයුතු ය.	

- සංස්කරණය :- වූර්ණ පරිභාෂාවෙනි.
- ප්‍රයෝග :- විශේෂයෙන් ජීවර රෝගයන්හි යොදනි. තුන්දොස් සමනය කරයි. ආන්ත්‍රික උණ, විවිධ විෂම ජීවය හා ධාතුගත උණ ද නසයි. ජීවය උපද්‍රව වශයෙන් ඇති වන මෝහ, තන්ද්‍රා, භ්‍රම, තෘෂ්ණා, ශ්වාස කාස නසයි. පාණ්ඩු, භාද්‍රෝග, කාමලා හා ත්‍රික-පෘෂ්ඨ - කටි - ඡාණු, පාර්ශ්වශූල නිවාරණය කරයි.
- අනුපාත :- ශීත ජලයෙන් හෝ සුදුසු අනුපාතයකින් දිය යුතු වේ.
- මාත්‍රාව :- කලං 1/2 සිට 1 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 2.5 - ග්‍රෑම් 5).

62. යෝග නාමය :- සුරසාදි ජේයාව.
- යෝගය :- සුරසා (තුලසි - හිං මදුරුතලා සහමුලින්) භාර්ගී, වාසා මුලේ පොතු, කටුවැල්බටු, වැල්මී, සේර, (ජම්බිර තෘණ) ඇත් අඩි (ගෝජිත්වා) සහමුලින්, ගතපුෂ්ප, ගම්මිරිස්, සම භාග දළ වූර්ණය, (එණ්ටය)
- මාත්‍රාව :- මාත්‍රාව වරකට කලං 2 යි.
- ප්‍රයෝග :- වසංගතාකාර ශ්ලේෂ්ම (ඉන් ජලවත්සා) ජීවරයෙහි ප්‍රශස්ත ය. (පණ්ඩිත ශිවගර්මා)

63. යෝග නාමය :- හිංග්වෂ්ටක වූර්ණය
- යෝගය :- ත්‍රිකටු (ඉභුරු ගම්මිරිස් තිජ්ජිලි)
අසමෝදගම්
සහිදලුණු
සුදුදුරු
කළුදුරු
පෙරුංකායම්
සමභාගව ගත යුතු වේ.
- සංස්කරණය :- වූර්ණ පරිභාෂාවෙනි

ප්‍රයෝග :- අග්නි දිපනකර ය. වාතගුල්ම හා වාතරෝග නස යි.
 අනුපාත :- ගිතෙල්, උණු දිය වේ.
 මාත්‍රාව :- මාෂක 1 - 2 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 1 - 2)

64. යෝග නාමය :- නිංග්වාදි චූර්ණය
 යෝගය :- පෙරුංකායම් අම්ලවේතස (ප්‍රතිනිධි ගොරක)
 දියමිත්ත අජගන්ධා - (බර්බරිකා)
 අරළු සියඹලා
 කොත්තමල්ලි සුදුදුරු
 දෙළුම් ඇට සුවදකොට්ටන්
 රත්තෙටුල් වදකහ
 ශධී සිවිය
 අසමෝදගම් යවක්ෂාර
 ත්‍රිකටු ස්වර්ජික්ෂාර
 හපුෂා (ගම්මිරිස් ප්‍රතිනිධි) පංචලවණ

ප්‍රයෝග :- වාත- කළු ගුල්ම, හෘද්ග්‍රහ, අෂ්ඨිලා, හෘද් -වස්ති- පාර්ශ්වගුල, ගුද- යෝනි ගුල මුත්‍ර කෘච්ඡර, ආනාහ, පාණ්ඩු රෝග, අරුචි නස යි. හික්කා යකාන් ජ්ලිහ රෝග, ශ්වාස, කාස, ගලග්‍රහ, ග්‍රහණ, අර්ශස් යන රෝග සුවය කරයි. මේ චූර්ණයට මාතුලංග ස්වරස මිශ්‍ර කර ගුටිකා සාදා ගැනීමද ක්‍රමයකි
 අනුපාත :- පැසුණු සුරා, තකු, උෂ්ණොදක ආදිය වේ.
 මාත්‍රාව :- කලං 1/2 - 1 දක්වා යෝග්‍යයි (ග්‍රෑම් 2.5 - 5)

ලෞහ කණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- අමෘතාංකුර ලෞහය
- යෝගය :- (හිංගුලාකෘෂ්ට) රසදිය පලං 1 යි (ග්‍රෑම් 60)
 ශුද්ධ ගන්ධක පලං 1 යි (ග්‍රෑම් 60)
- කප්පලි කොට වර්තූල බල්වයක ලා අඹරා පිඬුවක් මෙන් තනා ඊපිට ගිනියම් කල තඹ පතෙකින් තද කොට පර්පටියක් බවට පත් කරන්නේ ය. ඉන්පසු පුස්කර තෝලා එකක් මිශ්‍රකොට මූෂාවෙක්හි ලා මදක් ගිනියම් කරන්නේ ය. ඉක්බිති එම කප්පලිය සමග
ලෞහ හස්ම	පල 1 යි	(ග්‍රෑම් 60)
තාමිර හස්ම	පල 1 යි	(ග්‍රෑම් 60)
ශුද්ධ හල්ලාතක	පල 1 යි	(ග්‍රෑම් 60)
අභර හස්ම	පල 1 යි	(ග්‍රෑම් 60)
ශුද්ධ ගුගුල්	පල 1 යි	(ග්‍රෑම් 60)
ගිතෙල්	පල 16 යි	(ග්‍රෑම් 960)
ත්‍රිපලා ක්වාචය	සේරු 4 යි	(ලී.3.84)

(මිලිතව ත්‍රිපලා සේරු 2 ජලය සේරු 16 - 4 ට සිඳුවා මිශ්‍රකොට පාක කරන්නේ ය)

පාක ශේෂය ආසන්න වූ කල්හි-

අරළු වූර්ණය	තෝලා 4 යි	(ග්‍රෑම් 48)
බුළු වූර්ණය	තෝලා 4 යි	(ග්‍රෑම් 48)
නෙල්ලි වූර්ණය	තෝලා 12 යි	(ග්‍රෑම් 144)

- සංස්කරණය :- නැවත මෙම වූර්ණය ප්‍රයෝග කොට පාකය අවසන් කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- සර්වප්‍රකාර කුෂ්ඨ, වලිපලිත, පාණුඩු, මේහ, ආමවාත, වාතරක්ත, අර්ශස්, වාත රෝගාදිය ද නස යි.
- අනුපාත :- ගිතෙල් මී සමග අඹරා උදෑසන කුරුම්බා වතුර හෝ එළකිරි සමග වළඳන්නේ ය.
- මාත්‍රාව :- රති 1- 4 සිට ක්‍රමයෙන් වැඩි කරන්නේ ය. (මි:ග්‍රෑ:125 - මි:ග්‍රෑ:500)

2. යෝග නාමය :- ගගනාදි ලෞහය
- යෝගය :- අභරක හස්මය ලෞහ හස්මය
 අරළු කෙළිඳු පොතු
 බුළු වියලි ඉඟුරු
 නෙල්ලි ගම්මිරිස්
 ශෝධිත රසදිය නිප්පිලි
 ශෝදන ගන්ධක කුරුඳු පොතු
 ශෝධිත වච්චනාවි එන්සහල්
 ශෝධිත පුස්කර තෙජපත්‍ර
 ස්වර්ජික්ෂාර වංග හස්මය
 කළුදුරු සුදුදුරු
- මේවා සමභාව ද, රත්තෙටුල් මුල් වූර්ණය ඒ ඒ සියල්ලේහි බරෙන් අඩක් ද යොදා ගන්නේ වේ.

- සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක කප්පලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යන්ගේ අති සියුම්ව පිළියෙල කරගත් චූර්ණය ද යොදා මනාව අඹරා චූර්ණය වීදුරු බඳුනක ලා තැබිය යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- මූත්‍රානීසාරය හා සෝම රෝගයට යෝග්‍ය වේ.
- අනුපාත :- මී පැණි සමග බෙහෙත් මාත්‍රාව ලේභ කටයුතු වේ.
- මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1 යි (ග්‍රෑම් 15 යි)
- සැ:යු :- ග්‍රන්ථ නිර්දේශයෙහි මාත්‍රාව කර්ෂයක් නියමිතව ඇත ද එය අදික මාත්‍රාවක් බැවින් රක්තිකා 10 ක් මාත්‍රාව වශයෙන් සලකනු ලැබේ. (ග්‍රෑම් 1.25 යි)
3. යෝග නාමය :- **ධාත්‍රී ලෞහය (1)**
- යෝගය :- ධාත්‍රී (නෙල්ලි) ඉඟුරු
ලෞහ හස්ම ගම්මිරිස්
තිප්පිලි කහ
- සමභාගවයි
- සංස්කරණය :- සියල්ල චූර්ණ කොට අඹරා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- උග්‍ර කාමලා නස යි. පාණ්ඩු රක්තක්ෂය අම්ලපිත්ත පරිණාමශූල ආනාහ ශූල නස යි.
- අනුපාත :- මී පැණි ගිතෙල්
සර්කරා රසකිඳ ක්වාචය සමග යෙදිය යුතුයි.
- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 6 (මී:ග්‍රෑම් 750) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න
4. යෝග නාමය :- **ධාත්‍රී ලෞහය (2)**
- යෝගය :- නෙල්ලි චූර්ණය පල 8 යි (ග්‍රෑම් 480)
ලෞහ හස්ම පල 4 යි (ග්‍රෑම් 240)
වැල්මී චූර්ණය පල 2 යි (ග්‍රෑම් 120)
කරදමුලේ පොතු පල 2 යි (ග්‍රෑම් 120)
- සංස්කරණය :- රසකිඳ ක්වාචයෙන් සියළු චූර්ණය සත්වරක් භාවනා දිය යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- හෝෂනයට පෙර ගැනීමෙන් පින් රෝග නස යි. අනුභව කරණ අතර ගැනීමෙන් ආනාහ සහ විෂ්ටම්භ නස යි. ආහාරයට පසු ගැනීමෙන් මන්දාග්නි රත්පිත සහ සියළු රෝග නස යි.
- අනුපාත :- දිනකට තෙවරක් දෝෂයට හීන අනුපාත සමග ගැනීම මැනවි.
- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 3 - 6 යි (මී:ග්‍රෑ:375 - 750)
5. යෝග නාමය :- **නවායස ලෞහය**
- යෝගය :- ත්‍රිකටු කලාදුරු අල
තිප්පිලි වළඟසාල් මද
- රත්නෙටුල් සමභාගව ගත යුතුයි.
- ලෞහ හස්ම බරට බරකි
- සංස්කරණය :- චූර්ණ කොට ගන්නේ ය
- ප්‍රයෝග :- පාණ්ඩු, හෘදරෝග, කුෂ්ඨ, අර්ශස්, කාමලා නස යි.
- අනුපාත :- මී පැණි ගිතෙල්
- මාත්‍රාව :- මදටිය 1 - 2 දක්වා වේ. (මී:ග්‍රෑ:250 - 500)
6. යෝග නාමය :- **පුටපාක විෂම ජීවරාන්තක ලෞහය**

යෝග්‍ය	:-	ශෝධිත රසදිය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑ:12)
		ශෝධිත ගන්ධක	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑ:12)
		ස්වර්ණ හස්මය	මාෂක 3 යි	(ග්‍රෑ: 3)
		ලොහ හස්මය	තෝලා 2 යි	(ග්‍රෑ:24)
		තාමිර හස්මය	තෝලා 2 යි	(ග්‍රෑ:24)
		මුක්තා (ශුක්ති) හස්මය	මාෂක 3 යි	(ග්‍රෑ: 3)
		අභර හස්මය	තෝලා 2 යි	(ග්‍රෑ:24)
		චංග හස්මය	මාෂක 6 යි	(ග්‍රෑ: 6)
		ප්‍රචාල හස්මය	මාෂක 6 යි	(ග්‍රෑ: 6)
		මුක්තා හස්මය	මාෂක 3 යි	(ග්‍රෑ: 3)
		ශංඛ හස්මය	තෝලා 3 යි	(ග්‍රෑ:36)
සංස්කරණය	:-	රසදිය ගන්ධක කජ්ජලී කොට එයින් පර්පටි පිළියෙල කර ගත යුතු වේ. ඉක්බිතිව එය සෙසු ද්‍රව්‍යන්ගේ චූර්ණය ද ලා කෝමාරිකා ස්වරසයෙන් දෙදිනක් භාවනා යුක්තව අඹරා ගත යුතු ය. එය මුතුබෙලි කටු තුළු අසුරා ලසුපුටයකින් දවා ගුඤජා දෙකක් පමණ ගුලි සකසා ගත යුතු වෙයි.		
ප්‍රයෝග	:-	වාතජ, පිතතජ, කඵජ, අෂටවිධ ජ්වරයනටද, විෂමජ්වරයනටද යෝග්‍ය වේ. ජලිහ, යුකාත්, ගුල්ම, කාමලා, පාණ්ඩුරෝග, ශෝථ, මේහ, අරෝචක, ග්‍රහණි, අමදෝෂ, කාස, ශ්වාස, මුත්‍රකෘච්ඡර, අතීසාර යන රෝගෝපද්‍රව්‍යනට ද හිතවති.		
අනුපාත	:-	තිජ්පිලි, පෙරුංකායං, සෙන්නධව යන ද්‍රව්‍යන්ගේ චූර්ණය සමග අවස්ථාවෝචිතව යෝග්‍ය අනුපාතයකින් යොදන්නේ ය.		
මාත්‍රාව	:-	වටිකා 1-2 යි.		

7. යෝග්‍ය නාමය :- ප්‍රදරාන්තක ලොහය

යෝග්‍ය	:-	ලොහ හස්ම	වඩා
		තාමිරහස්ම	පිජ්පලී
		හරිතාල	ශංඛහස්ම
		චංගහස්ම	වඩා
		අභරහස්ම	හපුෂා (ගම්මිරිස් ප්‍රතිනිධි)
		වරාටිකාහස්ම	කොට්ටං
		ත්‍රිකටු	ශයී
		ත්‍රිඵලා	දියමිත්ත
		චිත්‍රක	දේවදාර
		විඩංග	බලා
		පංචලවණ	වාද්ධදාරක

- සමබාගව ගත යුතු වේ.

සංස්කරණය	:-	සියල්ල චූර්ණකොට ගත යුතු ය.	
ප්‍රයෝග	:-	ශ්වේත, රක්ත, නීල, සහ පිත ආදි දුෂ්කර ප්‍රදර, කුක්ෂිගුල, කටිගුල සියලු දේහගුල නස යි. අග්නිය වඩයි. යෝනිගුල, මන්දාග්නි, අරුචි, ශ්වාසහර වේ. බල වඩයි.	
අනුපාත	:-	ගිතෙල්, මධු, සීනි සමග ය	
මාත්‍රාව	:-	රක්තිකා 1-2 දක්වා වේ. (මී:ග්‍රෑ:125-250 යි)	

8. යෝග්‍ය නාමය :- ප්‍රදරාරි ලොහය

යෝග්‍ය	:-	කෙළිද පොතු	තුලා 1 යි. (ග්‍රෑම් 6000)
--------	----	------------	---------------------------

ජලය
හීන් නිදිකුම්බ
ඉඹුල්මැලියම්
දියමිත්ත
බෙලිඇට මද
කලාඥරු අල
ධාතකී
අරුණ (අතිවිධියම්)
අභ්රහස්ම
ලොහ හස්ම

චූර්ණ පලං 1 බැගිනි (ග්‍රෑ:60)

- සංස්කරණය :- චූර්ණ මිශ්‍ර කොට ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- ශ්වෙත, රක්ත, නීල, පීත ආදි ස්රාවයන්ගෙන් යුක්ත ප්‍රදර, කුක්ෂිශූල, කටිශූල, යෝනිශූල, මන්දාග්නි, අරුචි, පාණ්ඩු, මුත්‍රකාච්ඡර, ශ්වාස සහ කාස ආදි රෝග නස යි. ආයුෂ බල වර්ණ වඩයි.
- අනුපාත :- කුශමුල් ශීත කෂාය සමග ය.
- මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1/4 - 1/2 (ග්‍රෑම් 3.75-7.5) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතුයි.

9. යෝග නාමය :- යකාදරී ලොහය
- යෝගය :- ලොහ හස්මය කර්ෂ 2 යි. (ග්‍රෑ:30)
අභ්රක හස්මය පල 1/2 යි. (ග්‍රෑ:30)
තාමිර හස්මය කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15)
දෙහිමුලේ පොතු (නිම්බුකමුල චූර්ණය) පල 1 යි. (ග්‍රෑ:60)
අන්තර්ධූමදග්ධ-මාගවර්ම හස්මය (මුවහං හස්මය) පල 1 යි. (ග්‍රෑ:60)
 - සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය සියල්ල මනාව සුණුකොට වියලා බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු වේ.
 - ප්‍රයෝග :- යකාන්, ප්ලීහ, උදර, සඳහා යෝග්‍ය වේ. තව ද කාමලා, හලීමක, කාස, ශ්වාස, ජීවර, වාත ගුල්ම යන රෝගාවස්ථාවනට ද හිතවතී. සිරුරෙහි බලය වර්ණය හා පාවකාග්නිය ද දනවයි.
 - අනුපාත :- යෝග්‍ය අනුපාතයකින් යොදන්නේ ය.
 - මාත්‍රාව :- රක්තිකා 12 යි. (මී:ග්‍රෑ:125-250)

10. යෝග නාමය :- වරුණාදී ලොහය
- යෝගය :- ලුණුවරණ පොතු තෝලා 16 යි. (ග්‍රෑ:192)
නෙල්ලි තෝලා 16 යි. (ග්‍රෑ:192)
ධාතකී තෝලා 8 යි. (ග්‍රෑ:96)
අරළු තෝලා 4 යි. (ග්‍රෑ:48)
පාශ්ණිපර්ණි තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ:24)
ලොහ හස්ම තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ:24)
අභ්ර හස්ම තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ:24)
 - සංස්කරණය :- සියල්ල චූර්ණකොට ගත යුතු ය.
 - ප්‍රයෝග :- මුත්‍රාඝනය, උග්‍ර මුත්‍ර කාච්ඡරය නස යි. අශ්මරී, ප්‍රමේහ, විෂ්මජීවර නස යි. බල පුෂ්ටි කර ය. වාෂාය ය.
 - මාත්‍රාව :- ශාණ 1 යි (ග්‍රෑ:4 යි)

11. යෝග නාමය :- විඩංගලොභ
 යෝගය :- ශුද්ධ පාරද, ගන්ධක, ගම්මිරිස්, සාදික්කා, කරාබු, තිප්පිලි, ශුද්ධ රත්තිරියල්, ඉඟුරු, වංගහස්ම, සියල්ල භාග 09 යි, ලොභ හස්ම භාග 09 යි, වලභසාල් භාග 18 යි.
 ප්‍රයෝග :- සර්වප්‍රකාර ආභාන්තර ක්‍රීම් රෝගයන්හි ප්‍රත්‍යක්ෂ ඵලදායක ය. අවශ්‍යතා අනුව දවසකට වාර 3-4 දක්වා යෙදියැ හැකිය.
 අනුපාත :- මී පැණි.
 මාත්‍රාව :- රක්තිකා 02 යි.
 කල්කටා අෂ්ටාංගායුර්වේද විද්‍යාලයානුබද්ධ ආරෝග්‍යශාලාවෙහි පර්යේෂණාත්මක වූ ප්‍රතිඵල සහතික කැරැ තිබේ. (අෂ්ටාංගායුර්වේද ස්වර්ණ ජයන්ති සංග්‍රහය.)

12. යෝග නාමය :- වෘහත් සර්වජීවරහර ලොභය
 යෝගය :- ශෝධිත රසදිය කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15)
 ශෝධිත ගන්ධක කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15)
 ශෝධිත තාමිර හස්මය කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15)
 අභර හස්මය කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15)
 කාන්තලොභ හස්මය පල 1 යි. (ග්‍රෑ:60)
 ස්වර්ණ මාක්ෂික හස්මය කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15)
 ස්වර්ණ හස්මය කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15)
 රජත අස්මය කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15)
 ශෝධිත හරිතාල හස්මය කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15)
 සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක කප්පලි කොට , එයට සෙසු ද්‍රව්‍ය වූර්ණය ද ලා, කර්විල ස්වරය, දසමුලක්වාටය, පැපිලිය ක්වාටය, ත්‍රිඵලා ක්වාටය, රසකිද කෂාය, බුලත් ස්වරස, කළුකැමීමේරිය ස්වරස, නික කොළ ස්වරස, සාරණ ස්වරස, අමු ඉඟුරු ස්වරස යන ද්‍රව්‍යන්ගෙන් වෙන් වෙන්ව දින සත බැගින් භාවනා යුක්තව අඹරා, රක්තිකාවක් පමණ ගුලි පිළියෙල කළ යුතු වේ.
 ප්‍රයෝග :- අෂ්ටවිධ ජීවරයට හිතවති. ජීර්ණ ජීවරය, වාරිදෝෂජ ජීවරය, සතතාදි ක්ෂයජ ජීවරය, ධාතුගත ජීවරය, කාම - ශොක - භූත ජීවරය, අභිසාත - අභිචාර යන රෝගාවස්ථාවනට ද යෝග්‍ය වේ. අභිනාසය, දාහ, ශීත, විෂම, ප්‍රලේපක, ප්ලීහ යන ජීවරයනට ද කාස, පාණ්ඩුරෝග, කාමඋපද්‍රවයනට ද ප්‍රයෝග කරණු ලැබේ.
 අනුපාත :- තිප්පිලි සුණු, උක්සකුරු සමග යෙදිය යුතු වේ. ඇල්හාලේ බත මෝරු හා බලල්ලුණු සහිතව යෙදීම පථ්‍ය වේ. කකාරාදි ගණයේ ද්‍රව්‍ය ප්‍රයෝගය අපථ්‍යවනු ඇත. මෙවුන්දම් සේවනය ද අයෝග්‍ය වේ.
 මාත්‍රාව :- වටිකා 1-2 දක්වාය.

13. යෝග නාමය :- ශාරිවාදි ලොභය
 යෝගය :- ඉරමුසු මානකන්ද (පරණ හබරල අල)
 අවරිය සුරණකන්ද (කිඩාරම්අල)
 අරත්ත ශංඛපුෂ්පි
 රසකිද ත්‍රිවෘත්
 එන්සාල් ශුද්ධ හල්ලාතක
 රත්තෙටොල් අරළු
 - සමභාගව ගත යුතු වේ.

ලෞභ හස්ම සමබරක් ගත යුතු ය.

සංස්කරණය :- චූර්ණ කොට ගන්නේ යි.

ප්‍රයෝග :- විශේෂයෙන් ප්‍රමේභ පිඩකා නස යි. වාතරක්ත, සයාකාර අර්ශස්, වර්මරෝග නාශකයි

මාත්‍රාව :- රති 3-6 දක්වා සුදුසු මාත්‍රාවකින් දිය යුවේ. (මී:ග්‍රෑ:375-750)

14. යෝග නාමය :- සජ්නාමාන ලෞභය

යෝගය :- වැල්මී භාග 1 යි.
තිපල් (ප්‍රත්‍යාකව) භාග 1 යි.
ලෞභ හස්ම භාග 4 යි.

සංස්කරණය :- ගිතෙල් මී පැණි දෙකින් අඹරා ගෙන සේවනය කරන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- වමන, තිමිර රෝග, ශූල, අම්ලපිත්ත, ජීවර, ක්ලාන්ත, ආනාහ, මුත්‍රබද්ධතා, ශෝථ යන රෝග නසන්නේ ය.

අනුපාත :- එළකිරි සමග ය

මාත්‍රාව :- මදට 5 - 15 දක්වා යි. (ග්‍රෑම 1.25- ග්‍රෑමස් 3.75)

15. යෝග නාමය :- සර්වජීවරහර ලෞභය

යෝගය :- රත්තෙටුල් දේවදාර
තිපල් බිංකොහොඹ
තිකුළු දියමිත්ත
වලභසහල් කටුකරෝසන
කලාභූරු අල කටුවැල්බටු
ගජතිප්පිලි මුරුංගා ඇට
තිප්පලි මුල් වැල්මී
සැවැන්දරා කෙළිදහාල්
- සමභාගව

බරට බරක් ලෞභ හස්ම ගත යුතුයි

සංස්කරණය :- සියල්ල චූර්ණ කොට ගන්නේ ය

ප්‍රයෝග :- වාත, පිත්ත, කළු සහ සාන්තිපාතික, ද්වන්දුවජ විෂමජීවර, ශීත, කම්ප තෘෂ්ණාදෝෂ, ප්‍රස්වේද, වමන, භ්‍රම, රත්පිත්, අතීසාර, මන්දාග්නි, කාස, ජලීහ, යකාත්රෝග, ගුල්ම, ආමවාත, අර්ශස්, උදර, මූර්ච්ජා, පාණ්ඩු, හලිමක, අජීර්ණ, ග්‍රහණි, යක්ෂ්මා, ශෝථ යන රෝග නස යි. බල්‍ය යි. වෘෂ්‍ය ය. පුෂ්ටි කර ද වේ.

මාත්‍රාව :- මංවාඩි 1-2 යි. (මී:ග්‍රෑ:250-500)

පරිපටි බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- පඤ්චාමාත පරිපටිය
 - යෝගය :- ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 8 යි. (ග්‍රෑම් 96)
 - ශෝධිත රසදිය තෝලා 4 යි. (ග්‍රෑම් 48)
 - ලෞහ හස්මය තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑම් 24)
 - අභ්ර හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑම් 12)
 - තාම්ර හස්මය තෝලා 1/2 යි. (ග්‍රෑම් 6)
 - සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක කජ්ජලි කොට එයට ද්‍රව්‍යන්ගේ චූර්ණය ද මිශ්‍රකර පරිපටි නිර්මාණ ක්‍රමය අනුව පිළියෙල කර ගත යුතු වේ.
 - ප්‍රයෝග :- නානා වර්ග ග්‍රහණී රෝගයන්ටද, අර්ශස් රෝග අවස්ථාවන්ට ද, වමනය,විරෝක්ථිත අතිසාරය, ජීවරය, රක්තපිත්තය, ක්ෂය යන උපද්‍රවයන්ට ද යෝග්‍ය වේ. තව ද මේ යෝගය ශරීරය වෘෂ්‍ය කෙරෙයි. පැසිගිය කෙස් කළු කෙරේ. නෙත්‍රරෝගයන්ට ද හිතවතී.
 - අනුපාත :- මී පැණි සමග ගිතෙලින් යෙදිය යුතු වේ. රසපරිපටි ප්‍රයෝගයේ දී එන පඨ්‍යාපඨ්‍ය විධිය ද සලකන්නේ ය.
 - මාත්‍රාව :- ගුංජා 2-8 දක්වා. (මි:ග්‍රෑ:250 - ග්‍රෑම් 1) ක්‍රමයෙන් වර්ධිත මාත්‍රාව යෙදෙන්නේ ය.
-
2. යෝග නාමය :- රස පරිපටිය
 - යෝගය :- ශෝධිත රසදිය
ශෝධිත ගන්ධක සමාන භාගව ගන්නේ වෙයි.
 - සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක මනාව කජ්ජලි කොට එය ගිතෙල් ආලේප කළ ලෞහ හට්ටියක බහා බදර (මසන්) දරින් ගිනි දී උණු කළ යුතු ය. ලෝහ හැන්දකින් මිශ්‍ර කරමින් ද්‍රවතාවයට වත් එය අමු ගොම පිඩක් මත එලා ලූ ලා කෙසෙල් පතක් මත හෙළා තව ද ගොම පිඩක් කෙසෙල් පතක දවටා එයින් පරිපටි (පජ්පඩම්) ආකාරය වනසේ පැතලිකර ගත යුතු වේ. පසුව නිවිගිය එය මනාව සුණු කොට වීදුරු බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු වේ.
 - ප්‍රයෝග :- ග්‍රහණී රෝග සඳහා විශේෂයෙන් හිතවත් වේ. ක්ෂය, කුෂ්ඨ, ශෝථ, අජීර්ණ, ආදී උපද්‍රව අවස්ථා සඳහා ද මනා ය.
 - අනුපාත :- යෝගය ගැනීමෙන් ඉක්බිතිව පුග (පුවක්) සේවනය ද දෙවැනි තෙවැනි අවස්ථාවන්හි දී මාංසරස, කිරි, ගිතෙල් ප්‍රයෝගය ද සුදුසු වේ. සීනි, සුකිරි සහිත කිරි අධිකව බීම අනුදන්නා ලැබේ. විදාහි ආහාර, ස්ත්‍රී සේවනය, කෙසෙල් ශාක සහ පක්ව ඵල, අබ තෙල, කෘෂ්ණ මත්ස්‍ය, පක්ෂිමංශ, අධික නිද්‍රාව අත් හරින්නේ ය. අපඨ්‍ය හෙයින්. වතුර, ලුණු සේවනය ද අහිත ය. අධික පිපාසාවට කුරුම්බා වතුර දිය යුතු ය.
 - මාත්‍රාව :- රක්තීකා 2-10 (මි:ග්‍රෑ:250 -ග්‍රෑම් 1.25) දක්වා ක්‍රමයෙන් වර්ධිත මාත්‍රාව යෙදිය යුතු ය.
-
3. යෝග නාමය :- ලෞහ පරිපටිය
 - යෝගය :- ශෝධිත රසදිය භාග 1 යි.
 - ශෝධිත ගන්ධක භාග 1 යි.
 - ලෞහ හස්මය භාග 1 යි.

- යන ද්‍රව්‍යන්ගෙන් සමන්විතවේ.
- සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක කප්පලි කොට එයට ලෞභ හස්මය ද ලා මිශ්‍රකොට රස පර්පටි පිළියෙල කරගන්නා අයුරින් සකසා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- සාධ්‍ය සහ අසාධ්‍ය දුෂ්කර වූ ග්‍රහණී රෝග අවස්ථා සඳහා යෝග්‍ය වේ. තව ද සුනිකා රෝග, පුරාණ ජීවර, ආමශූල, අතීසාර, පාණ්ඩු, කාමලා, ප්ලීහරෝග, අග්නිමාන්ද්‍රය, ආමවාත, උදාවර්ත, ගරවිෂ කුෂ්ඨ ආදී රෝග අවස්ථාවන්ට ද සුදුසු වේ.
- අනුපාත :- ශීත ජලයෙන් හෝ කොත්තමල්ලි, සුදුදුරු ක්වාචයෙන් හෝ අනෙක් යෝග්‍ය අනුපාතයකින් හෝ යෙදිය හැකි වේ.
- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 1- 10 (මි:ග්‍රෑ:125 - ග්‍රෑම් 1.25) දක්වා ක්‍රමයෙන් වර්ධිත මාත්‍රාව යොදනු උචිත වේ.

4. යෝග නාමය :- විජය පර්පටි
- යෝගය :- ශෝධිත ගන්ධක භාග 8 යි.
 පාරද භාග 4 යි.
 රජත හස්ම භාග 2 යි.
 ස්වර්ණ හස්ම භාග 1 යි.
 වෛක්‍රාන්ත හස්ම භාග 1/2 යි.
 මුක්තා හස්ම භාග 1/2 යි.
- සංස්කරණය :- සියල්ල එකට අඹරා ලෞභ බඳුනක බහා මසන් දරඅභුරු වලින් උණුකොට පර්පටි සංස්කරණය අනුව සාදා අඹරා ගත යුතුයි.
- ප්‍රයෝග :- ප්‍රවාහිකා, ග්‍රහණී, හා පුරාණ අතීසාරයෙහි මනාය
- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 2 යි. (මි:ග්‍රෑ:250 යි.)

5. යෝග නාමය :- මණ්ඩුර පර්පටි
- යෝගය :- ශුද්ධ පාරද පල 1 යි. (ග්‍රෑම් 60)
 ශුද්ධ ගන්ධක පල 2 යි. (ග්‍රෑම් 120)
 මණ්ඩුර හස්ම පල 1 යි. (ග්‍රෑම් 60)
- සංස්කරණය :- පලමුව පාරද ගන්ධක කප්පලි කොට ඉන්පසු මණ්ඩුර හස්ම යොදා දිනක් අඹරා පසුව පර්පටි විධානයෙන් පර්පටි සාදා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- පාණ්ඩු, කාමලා, යකාත් - ප්ලීහ රෝග, ශෝථ, ග්‍රහණී, මන්දාග්නි රෝගයන්හි යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- රති 1-3 දක්වා ය. (මි:ග්‍රෑම් 125-375 දක්වා)

6. යෝග නාමය :- ස්වර්ණ පර්පටිය
- යෝගය :- ශෝධිත රසදිය පල 1 යි. (ග්‍රෑම් 60)
 ගන්ධක පල 1 යි. (ග්‍රෑම් 60)
 ස්වර්ණ හස්මය තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑම් 12)
- සංස්කරණය :- රසදිය ස්වර්ණ මනාව අඹරා එයට ගන්ධක යොදා යලි අඹරා හෙවත් කප්පලි කොට පර්පටි නිර්මාණ විධි අනුව පිළියෙල කර ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- විවිධ ග්‍රහණී රෝග සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨවේ. විශේෂයෙන් ග්‍රහණී යුක්ත ක්ෂය රෝගයට ද, අෂ්ටවිධ ශූලය උදෙසා ද වෘෂාභාවයට ද යෝග්‍ය වේ. යකාත් ප්‍රදාහ සහිත කාමලාවට විශේෂ වේ.
- අනුපාත :- යෝග්‍ය අනුපාතයකින් අවස්ථාවට සුදුසු පරිදි ප්‍රයෝග කරන්නේ ය.

- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 1 සිට 10 (මි:ග්‍රෑම් 125 - ග්‍රෑ:1.25) දක්වා ක්‍රමයෙන් වර්ධිත මාත්‍රාව දක්වා යෙදිය හැකි වේ.
7. යෝග නාමය :- තාමිර පර්පටි
- යෝගය :- තාමිර හස්ම කර්ෂ 3 (ග්‍රෑම් 45 ගි)
 ශුද්ධ පාරද කර්ෂ 3 (ග්‍රෑම් 45 ගි)
 ශුද්ධ ගන්ධක කර්ෂ 6 (ග්‍රෑම් 90 ගි)
 ශුද්ධ වච්චනාවි වූර්ණය කර්ෂ 1 (ග්‍රෑම් 15 ගි)
- සංස්කරණය :- පළමුව පාරද ගන්ධක කප්පලි කොට ඉන් පසු අනිත් ද්‍රව්‍ය සමග දවසක් ම අඹරා ඊට පසු පර්පටි පරිභාෂාවෙන් පර්පටි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- අතීසාර, ග්‍රහණි, ප්‍රමේහ, පාණ්ඩු, ශූල, ශ්විත්‍ර, යකාත්රෝග, ප්ලීහරෝගාදියෙහි යෙදේ.
- අනුපාත :- අතීසාරයෙහි බිල්වාදි වූර්ණය සමග, පාණ්ඩු - ග්‍රහණි රෝගයන්හි ශතපත්‍රාදි වූර්ණය සමග මේ අයුරු ඒ ඒ රෝගයනට හිත වූර්ණ ආදිය සමග යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- රති 1-3 (මි:ග්‍රෑම් 125-375) දක්වා උදේ සවස සීනි එන්සාල් හෝ සුදුසුරු බැද ගත් සුණු සමග වේ.

වටි - වටිකා - බණ්ඩය

“ වටක, ගුටිකා, මෝදක, වටිකා, පිණ්ඩි, ගුඩ, වර්ති යන මේවා වටිකා පර්යායයෝ වෙති. (ශා.සං) දේශීය වශයෙන් ගුලි හෝ කල්ක කරල් පෙනි වශයෙන් සංස්කරණය ඒ ඒ වට්ටෝරු සමග සඳහන් ය.

1. යෝග නාමය :- අතීසාර වටි. (I)

යෝගය	:-	ඉඟුරු	අතිවිඩයම්	සුදුදුරු
		කරාබු	සාදික්කා	කෙළිඳසාල්
		ගම්මිරිස්	වසාවාසි	ලුණුඅඹඇට මද
		අසමෝදගම්	තිස්පිලි	මාදම් දළ
		කයිප්පු	සහිඳලුණු	අළු කෙහෙල් අල
		අට්ටික්කා දළ	කළුදුරු	ඵලඉඹුල් මැලියම්
		මයිලමල්		

කලන් 2 (ගුම් 10) බැගිනි.

- සංස්කරණය :- කලාදුරු අල පල 12 (ගුම් 720) ක් ගෙන කොටා යුෂ මිරිකා ඵයුෂින් භාවනා යුක්තව දින තුනක් අඹරා මංවාඩ් 1 ක් පමණ ගුලි කරන්නේ ය.
- අනුපාන :- කලාදුරු අල කෂාය හෝ අවස්ථා අනුව වෙනත් සුදුසු අනුපාතයකින් දෙන්න.
- ලදරු :- වදකහ, කලාදුරු, ඉඟුරු, පත්පාඩගම්, රසකිඳ, සැවැන්දරා මුල්” කෂායෙන් ගුලි යොදා දෙන්න.
- අතීසාරයට මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 4 දක්වා වේ.

2. යෝග නාමය :- අතීසාර වටි (II.)

යෝගය	:-	ඉඹුල් මැලියම්	භාග 2	- කලන් 2	(ගුම් 10) යි.
		සාදික්කා මද	භාග 2	-කලන් 2	(ගුම් 10) යි.
		අබින්	භාග 1/2	-කලන් 1/2	(ගුම් 2.5) යි.

- සංස්කරණය :- තරමක බෙලි ගැටයක් ගෙන ඇස්ස කපා මදය තරමක් අස්කර ඉහත සඳහන් කිරාගත් ඖෂධ අඹරා බෙලි ගෙඩිය මැද තබා ඇස්ස වසා රත් කළ කෙහෙල් කොලයක් එහි ඔතා කෙහෙල් පට්ටයකින් වෙළා මැටි ආලේපකොට, ගිනි අඟුරු මැද තබා, පැය 1/2 ක් තම්බා, නිවුනාට පසු, මැටි කඩා පියන්පත හැර, බෙලි මදයත් සමග මී පැණියෙන් අඹරා රක්තිකා තරමට ගුලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- පවාමාන, පක්වාතීසාර සඳහා යෙදේ.
- විශේෂ :- බෙලිගැට මද, කලාදුරු අල තැම්බූ වතුර සමග ය.
- අනුපාන මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 දක්වා අවස්ථාවට අනුව සුදුසු අනුපාතයකින් යොදන්න.

3. යෝග නාමය :- අබිං ගුලිය.

යෝගය	:-	කළුදුරු	අසමෝදගම්	ක්‍රිමිගත්‍රා
		රතුලුනු	දැත්ත	පෙරුංකායම්
		වදකහ	රත්හඳුන්	සස්සඳමුල්
		කංසාකොල	ත්‍රිපාත	දෙහිඇට මද
		උළුහල්	කොත්තමල්ලි	වළඟසාල් ඇටමද
		කුඹුරු ඇට මද	සවිඳලුණු	දොඩංදළු

වැල්මී අබිං දෙහිදළු
 නස්නාරං දළ සස්සඳ

- මදට 5 (ග්‍රෑම් 1.25) බැගිනි.

මාත්‍ර :- කුඹුරු කොළ යුෂ
 කොහොඹ කොළ යුෂ
 මේ යුෂයෙන් අඹරා රක්තිකා 1 ක් (මී:ග්‍රෑම් 125) පමණ ගුලි කර ගත යුතු යි.
 ප්‍රයෝග :- ක්‍රිමි රෝග සඳහා යි. වමන හා ආම අතීසාරයට යෙදේ.
 මාත්‍රාව :- වටිකා 1 යි.

4. යෝග නාමය :- ආකාරකරහාදි වටිය (කුංකුමාදි වටි).
 යෝගය :- අක්‍රපට්ටා කපුකිනිස්ස ඇට සාදික්කා
 වියලිඉඟුරු නිජ්ජිලි කරාබු
 කුංකුමස්පු සුදුහඳුන් අභිචේන
 කර්ෂ 1 (ග්‍රෑම් 15) බැගිනි. පල 1 (ග්‍රෑම් 60)යි.
 සංස්කරණය :- උණු දියෙන් අඹරා, යළි මී පැණියෙන් අඹරා රක්තිකා 2 ප්‍රමාණ ගුලි කරන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- ස්වභව මෝචනයට විශේෂයෙන් ගුණ යි. ධාතු ස්තම්භක ය.
 මාත්‍රාව :- ගුලි 1 යි.

5. යෝග නාමය :- කිංගුක වටිය
 යෝගය :- පලාගබ්ජ භාග 01 යි.
 අසමෝදගම් භාග 01 යි.
 මාත්‍රාව :- රක්තිකා 03- 04 දක්වා ය.
 ප්‍රයෝග :- සර්වප්‍රකාර අභ්‍යන්තර ක්‍රිමි රෝගයන්හි විශිෂ්ට ඵලදායක ය.
 ඉයොසීනකාමයෙහි (Eosinophilia) හි අතිශයින් මැ ඵලදායක බව කල්කටා අශ්ටාංගායුර්වේද විද්‍යාලයානුබද්ධ ආරෝග්‍යශාලාවෙහි පර්යේෂණාත්මක වෑ ඔප්පු වී තිබේ. ලංකාවේ පලාග බ්ජ දුර්ලභ නිසා ඵරබදු ඇට ප්‍රතිනිධිය වශයෙන් යෙදේ.

6. යෝග නාමය :- කෝල දවුණ්ඩය.
 යෝගය :- දෙදුරු කොත්තමල්ලි සිරිතේක්කු
 අසමෝදගම් කොට්ටං නිජල්
 පෙරුංකායම් නිජ්ජිලි වළඟසාල් ඇටමද
 අතිවිඩයන් පල්මානික්කම් මනෝසීල
 පුස්කර සවිදලුණු සීනක්කාරම්
 ත්‍රිජාත වාල්මොලඟු ඇටමද සන්නිනායම්
 ත්‍රිවර්ග අක්‍රපට්ටා කෙළිදහල්
 සුදුලුණු මාසක්කා පෙනෙල ගෙඩියේ පොතු
 වියලි ඉඟුරු කටුකරෝසන ගම්මිරිස්
 කුකුළුසුඟු වැල්මී අබින්
 වැල්තිබ්බටු මුල්

- සමභාගව කිරා ගත යුතු වේ.

සංස්කරණය :- 1. ඇඹුල්දොඩන් යුෂ 3. මී පැණි
 2. තැඹිලි දිය 4. ගිතෙල්

යන ද්‍රවයන්ගෙන් දින බැගින් අඹරා ගත යුතු යි. ඉන්පසු කල්කය දෙකට බෙදා කොටසක බරට ගුද්ධ ජයපාල ගෙන එක කොටසක් සමග දිම්බිණු, බිම්මුල් කෂායෙන් අඹරා ගන්න. එය විරේක කෝල දවුණ්ඩය යි. අනෙක් කොටස (ජයපාල රහිත) වෙනම අඹරා ගුලි කර පවනේ වියලා ගන්න. එය පත්තියම් පංගුව යි.

- ප්‍රයෝග :- ත්‍රිදෝෂ ජනිත රෝග සුව කෙරේ. කළු - වාතරෝග, පිත්ත - කළු රෝග, සුනිකා සන්නි, කෝල වලිප්පු, ඉලප්පු, වාත වේදනා හා වෙනත් සුනිකා රෝග, බිලිඳුන්ගේ සන්නි කෝල වලිප්පු, පිටගැස්ම, හනු පූට්ටු, ගොළුවීම, වෙවිලීම, අතීසාර, කළුඅක්කාරම්, හික්කා, අන්තරායාම, බහිරායාම, වාත රෝග, විෂමජීවර (මුර උණ) නසන්නේ ය.
- අනුපාත :- තනකිරි, මී පැණි, ගිතෙල් හෝ රෝගයට හිත ක්වාච හා දළ අනුපාතයන් සමග ගුලි දිය හැකි වේ.
- මාත්‍රාව :- රක්තිකා ප්‍රමාණ ගුලි 1 - 4 (මී:ග්‍රෑම් 125 - 500) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

7. යෝග නාමය :- ගොපලු ගුලිය.

යෝගය :-	නිකුළු	දෙදුරු	වදකහ
	නිපල්	අසමෝද	කෙළිදසාල්
	අබ	නිවග	අතිවිඩයන්
	සුදුලුනු	කොට්ටං	වළඟසාල් ඇට මද

- (ග්‍රෑම් 5.) කලද බැගිනි.

එලකිරෙන් තම්බාගත් කෝන්තාලන් (ගොපලු) ඇට ගෙන වියලා, කලන් 19 (ග්‍රෑම් 95) යි.

- සංස්කරණය :- නික කොළ යුමින් අඹරා රක්තිකා තරමට ගුලි කරන්න.
- අනුපාත :- උණට, මුර උණට
 - ඉඟුරු යුමින් දී පැපිලිය කිඳි කෂායෙන් ද දෙන්න.
 - වෙවිලම් උණට - තොටිල පොතු කෂායෙන් දෙන්න.
 - දාහ පිත් උණට - කිඳි කෂායෙන් දෙන්න.
 - කළුජීවරයට - කළුදුරු කෂායෙන් දෙන්න.
 - අතීසාරයට - උදුපියලිය යුෂයෙන් දෙන්න.
 - ග්‍රහණ අතීසාරයට - කෙළිද කෂායෙන් දෙන්න.
 - මාලේට - නාරම්මල් කසායෙන් දෙන්න.
 - ඇවිලිල්ලට - සුදුලුනු වතුරෙන් දෙන්න.
 - මූත්‍ර බද්ධයට - සුදුහඳුන් කෂායෙන් දෙන්න.
 - ආමානීසාරයට - කලාඳුරු, දියමිත්ත, කෙළිදඇට කෂායෙන් දෙන්න.
 - ලේ අතීසාරයට - කිරිඅඟුන, වැල්මී, ලොන්, වැල්මදට, කෂායෙන් දෙන්න.

මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 3 දක්වා වේ.

8. යෝග නාමය :- ජීවානන්ද ගුලිය.

යෝගය :-	අබ	නිකුළු	සුදුලුනු
	සවිදලුණු	පෙරුංකායම්	අබින්
	වළඟසාල් ඇට මද	වදකහ	කොත්තමල්ලි
	අසමෝදගම්	නිවග	ගලිස්

- නිපල්
- සංස්කරණය :- සමභාගව ගෙන සියුම්ව වූර්ණකර ගත යුතු ය. පසුව, අමුඉඟුරු යුෂ, එරබ්දු කොළ යුෂ යන මේවායින් දින දෙකක් අඹරා රක්තිකා 1 ක් (මී:ගු: 125) පමණ ගුලි සාදා පවනේ වියලා තබා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- බිලිදුන්ගේ බඩේ කැක්කුම, වමනය, විසුචිකා, ක්‍රිමරෝග, සන්නි, වලිප්පු, උල්ලෝගම් යන රෝග සුව කරයි.
- අනුපාත :-
1. ගැටතුඹ, ඉඟුරු යුෂ සහ මී පැණියෙන් ගුලි දිය යුතු වේ.
 2. ගොටුමුල්, සුදුලෑනු, ඉඟුරු කොටා වණ්ඩුවේ තම්බා යුෂ ගෙන විලද කුඩු මී පැණි එක්කර ගුලි යොදා දෙන්න.
 3. මින්චි, සුදුලෑනු, බෙලි මුලේ පොතු යන ද්‍රව්‍ය කොටා, කඩපිම්මේ තම්බා යුෂ මිරිකා මී පැණි මුසුකොට ගුලි යොදා දෙන්න. යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට සුදුසු අනුපාතයකින් දෙන්න.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1/2 - 2 දක්වා වේ.

9. යෝග නාමය :- දළපණු ගුලිය.

යෝගය :-	කොහොඹ ඇට මද	කොහොඹ දළ	අසමෝදගම්
	කුඹුරු ඇට මද	කුඹුරු දළ	සුදුලෑනු
	කන්සා ඇට	කන්සා දළ	තිප්පිලි
	ලුණුදෙහි ඇට මද	සුදුදුරු	කරාබු
	දෙහි දළ	කළුදුරු	වසාවාසි
	නික දළ	පෙරුංකායම්	සාදික්කා

සමභාගව ගත යුතු ය.

- සංස්කරණය :- සියල්ල වූර්ණකොට දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරා මංවාඩි 1 ක් (මී:ගු: 250) පමණ ගුලි කරන්න.
- ප්‍රයෝග :- ළදරුවන්ගේ හා ලමයින්ගේ පණු වමන, අතීසාර, අජීර්ණ, අග්නිමාන්ද්‍ය, බඩරුජා ආදියට යෙදේ.
- අනුපාත :- දෙහි ඇඹුල් සමග ය.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 4 දක්වා වේ.

10. යෝග නාමය :- දියතාරාමය.

යෝගය :-	දෙදුරු	මාසක්කා	සිරිතේක්කු
	නිවග	පෙරුංකායම්	සවිදලුණු
	අතිවිඩයන්	කටුකරෝසන	කොත්තමල්ලි
	පල්මාණික්කම්	තිකුළු	ඉහිනිඇට
	සීනක්කාරම්	සෙව්වෙල්කොඩි	වැල්තිබ්බටු මුල්
	වාල්මොලභු ඇට මද	වළඟසහල් ඇට මද	සිවිය මුල්
	අසමෝදගම්	වැල්මී	කුංකුමප්පු
	පුස්කර	රිදිතුත්තන්	සුදුලෑනු
	රත්තිටුල්	ශුද්ධ නවසාරම්	

සියළු ද්‍රව්‍ය මදට 10 (ගු: 2.5) බැගින් ගත යුතු ය.

- රත්හඳුන් කලං 1 (ගු:5) යි.
- පෙනෙල ගෙඩි පොතු කලං 2 (ගු: 10) යි.
- සංස්කරණය :-
1. කුප්පමේනිය යුෂ
 2. දොඩම් යුෂ
 5. දිම්බිපු කෂාය
 6. බිම්මුල් කෂාය

- 3. තනකිරි
- 4. ඉඟුරු යුෂ
- 7. මී පැණි
- 8. ගිතෙල්
- 9. කොහොඹ තෙල්

ප්‍රයෝග :- යන ද්‍රව්‍යන්ගෙන් ඉතා සිනිඳුව අඹරා සමාන කොටස් දෙකකට බෙදා එක් කොටසක බරට ගුද්ධ ජයපාල ගෙන අඹරා ගත යුතු වේ. එය විරේක පංගුව වේ. අනෙක් කොටස ජයපාල රහිතව අඹරා ගත මැනවි. එය පථ්‍ය කොටස යි. පත්තියම් පංගුව මංවාඩ් 1 ක් (මී:ග්‍රෑ: 250) පමණට ගුලි තනනු.

ප්‍රයෝග :- සියළු කෝල, සන්ති, වලිප්පු, ඉලප්පු, සෙම් කිපීම්, පිපාස, නෙන් රතුවීම, උමතු, දෙඩවීම, ඇවිලිලි, තද උණ, තෘෂ්ණා, අතීසාර, බඩ රුජා, අන්තරායාම, බහිරායාම, ඇම්ම, හනුවැටීම, සුනිකා රෝග, අක්කාරම්, කාස, ශ්වාස, හනි කැක්කුන්, අරුවී යනාදි රෝගාබාධ සුව කරයි.

අනුපාත :- 1. ආඩතෝඩා කොළ කොටා, වණ්ඩුවේ තම්බා යුෂ තනකිරි ලා ගුලි දිය යුතු වේ.
 2. පාවට්ටා කොළ අමුඉඟුරු
 ඔළිද කොළ රතුලූනු
 තනකිරි කුප්පමේනිය - කොටා වණ්ඩුවේ තම්බා යුෂට
 සීනි දොඩම් ඇඹුල් - සමග ගුලි දිය හැක.
 3. සුදුහඳුන් ආඩතෝඩා
 කටුකරෝසන වැල්තිබ්බටු මුල්
 ඉහිනිඇට රතුලූනු
 සුදුලූනු දිම්බේජු
 වැල්මී බිම්මුල්

මාත්‍රාව :- මේ ද්‍රව්‍ය තනකිරෙන් අඹරා හෝ ක්වාච සාදා තනකිරි ගුලි මිශ්‍රකර දෙනු ලැබේ. ගුලි 1 - 3 දක්වා දිය හැකිය.

11. යෝග නාමය :- නාගරාජ ගුලිය.
 යෝගය :- නෙරිවිෂ පුස්කර තිත්ත වැටකොළ ඇට
 කිරිගරුඩගල් රසදිය දෙදුරු
 කුළුබඩු පස (ප්‍රත්‍යාකව) තිත්ත ලබු පාෂාණම් පස්වගය (ප්‍රත්‍යාකව)
 ගන්ධක ඇට
 සංස්කරණය :- සියල්ල සමභාව ගෙන සියුම් වූර්ණ කොට දෙහි ඇඹුල්, බුලත්යුෂ, මී පැණියෙන් වෙන් වෙන්ව අඹරා පනම් පෙති හැඩයට වක්‍රිකා පිළියෙල කොට වියලා ගන්නේ යි. පසුව වායු නිවාරක බෝතලවල අසුරා තැබිය යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- සර්ප විෂ සඳහා, සර්පයා කෑ මුඛයෙහි තදකොට අලවන්නේ ය. පැය තුනකට පසු විෂ උරා ගැලවී වැටේ.

12. යෝග නාමය :- පලු ගුලිය.
 යෝගය :- අසමෝදගම් මුඩමහණ මුල් වදකහ
 පුස්කර ගම්මිරිස් සවිදලුණු
 සිවිය මුල් වියලි ඉඟුරු කුඹුරු ඇට මද
 නිප්පිලි යවක්ෂාර වළඟසාල් ඇට මද
 අතිවිඩයන් කොත්තමල්ලි දෙදුරු
 සුදුලූනු අරළු කටුකරෝසන
 කර්කටකශාංගි

- සංස්කරණය :- සමභාගව කිරා ඉතා සියුම්ව සුණුකර තන කිරෙන් අඹරා කල්කය සාදා ගත යුතු ය. පසුව පෙනි ලෙස රක්තිකා 1 ක් පමණ (මි:ග්‍රෑ: 125) පිළියෙල කර ගත යුත්තේය.
- ප්‍රයෝග :- කුඩාදරුවන්ගේ බඩ උත්තිල, බඩ රුජා, වමන, කිරි මැලියම්, උණ, ශෝඨ, ගුල්ම, පණුරෝග, අජීර්ණ, ඉලප්පු, අතීසාර, වාතරුජා, ඇනුම් සහ බැරැන්ඩ් යන රෝග ගුණ කෙරේ.
- අනුපාත :- තනකිරි හෝ සුදුසු කෂායක් සමග යෙදිය හැකි වේ.
- මාත්‍රාව :- පෙනි 1 - 2 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
13. යෝග නාමය :- පිප්පලාදි ගුලිය
- ගුණ :- තොටිල ඇට, දුම්මැල්ල මුල්, අති විඩයම්, කළු දුරු, සුදුදුරු, සුදුලුනු, රතුලුනු, වලභසාල්, වැල්මී, කරාබු වසාවාසී, සාදික්කා, අබ, වදකභ, ඉරමුසු මුල්, ගම්මිරිස්, මෙම ද්‍රව්‍ය සම භාගව, සියල්ල බරට තිප්පිලි මේ සියල්ල බරට සුදුහඳුන් දෙබරක්, රත්හඳුන් සුදුහඳුන් බරට අති සියුම් වූර්ණය පළමුව තන කිරෙන්ද ඉන්පසු අබ තැම්බූ වතුරෙන් ද අඹරා ගලේම වේලෙන්ට ඇර යලි මී පැණි ගිතෙල් සමග අඹරා මුංඇට පමණට ගුලි කරන්න. (වටිකා ප්‍ර)
- ගුණ :- ළදරුවන්ගේ අධික සෙම්කෝප, උණ, ඇදුම, ආදියෙහි සුදුසු අනුපාතයක් සමග යෙදේ. සහිත සෙම්කෝප රතගායට ප්‍රශස්ත ය.
14. යෝග නාමය :- භුක්තපාක වටිය.
- යෝගය :- අසමෝදගම් භාග 2
අරළු භාග 2
බුළු භාග 2
සහිදලුණු භාග 1
වියන්දුඹුලු භාග 1
- සංස්කරණය :- වූර්ණකොට උණු දියෙන් අඹරා කලං 1/2 ට (ග්‍රෑම් 2.5) ගුලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- අජීර්ණ, අග්නිමාන්ද්‍ය, අරුවි, ආදියෙහි ගුලි 1 - 2 දක්වා ආහාරයට පසු වළඳන්නේ ය.
15. යෝග නාමය :- බුද්ධරාජ ගුලිය
- යෝගය :- සාදිලිංගම් දෙදුරු කරාබු නැටි
වසාවාසී සාදික්කා හිරියල්
අබි තුරිසි හිඟුරු
මනෝසීල ගල්මද ගල්නභර
උලාඅරිසි කිංජල (සුවද කොට්ටන්) වැල්මී
පෙරුංකායම් කටුකරෝසන පිතකරෝසන
හිඟුරුපියලි අතිඋඩයන් සවිඳව
අක්‍රපට්ටා
- සංස්කරණය :- මේවා සම බරව කිරාගෙන ඒ සියලු බර මෙන් දෙබරක් දෙසඳුන් කිරාගෙන හීන් මදුරුතලා කොල යුමින් අඹරා මීමල් ප්‍රමාණයට ගුලිකර පවන තබා වියලා සුරැකිව තබාගත යුතු ය
- ප්‍රයෝග :- සෙම් ඉලප්පු, නොබසින උණට, ඉලප්පුවට, ඇවිලිල්ලට, උණට, කෝලෙට, සන්නියට, යෝග්‍ය වේ
- අනුපාත :- යෝග්‍ය අනුපාතයකින් අවස්ථාවෝචිතව බලා දෙන්න.

16. යෝග නාමය :- මදුවලිප්පු ගුලිය.

යෝගය	:-	අසමෝදගම්	කළුදුරු	අක්කරපට්ට
		සීනක්කාරම්	සුදුදුරු	සුදුදුනු
		කටුකරෝසන	වසාවාසි	ඉහුරු
		රතුදුනු	සාදික්කා	තිප්පිලි
		කරාබු	මාසක්කා	ගම්මිරිස්
		ඉභිනි ඇට	පල්මානික්කම්	බුළු
		අරළු	නෙල්ලි	

සංස්කරණය :- මෙම ද්‍රව්‍ය සියල්ල සමභාව ගෙන එම සියල්ල බරට වැල්මී ගෙන වූර්ණ කොට ගලෙහි ලා මී පැණියෙන් හා ගිතෙලින් අඹරා ගන්නේ ය. එය පත්තියම් පංගුව වේ. එම කල්කයෙන් හරි අඩක් ගෙන එම බරට ශුද්ධ ජයපාල යොදා නැවත අඹරා ගන්නා ලද්දේ විරේක පංගුවය.

- ප්‍රයෝග හා අනුපාත :-
- බිලිඳු වමනයට - ඇඹුල් දොඩම් හා මී පැණි මිශ්‍රව ද,
 - නොබසින උණට - තනකිරි, කොහොඹ තෙල්, ගිතෙල් මිශ්‍රණයෙන් ද,
 - වමන ඔක්කාරයට - සස්සද යුෂ, ඇඹුල්දොඩම් යුෂ, මී පැණි මිශ්‍රණයෙන් ද,
 - උණ කෝලෙට - රතුදුනු, කටුකරෝසන, සුදුදුනු, වැල්මී කෂාය සමග ද,
 - බඩයාමට - අක්‍රපට්ටා, මාසක්කා, ඉභිනි ඇට, මේවා කෂාය කර තලතෙල් සමග ද,
 - සන්නි වලිප්පුවට - ඔළිඳු දළ, රතුදුනු, සුදුදුනු, ඉහුරු, දොඩම් පැහිරි, මේවා තලා වණ්ඩුවේ තම්බා මිරිකා තලතෙල්, ගිතෙල් ඇඹුල් දොඩම් යුෂ, මී පැණි සහ ගුලි මිශ්‍ර කර දෙන්නේ ය.

මාත්‍රාව :- මදට 1/2 - 1 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
 සැ:යු විරේකය අවශ්‍ය තන්හි දී විරේක පංගුව යෙදිය යුතු වේ.

17. යෝග නාමය :- මහාසන්නි වජ්‍රපාය ගුලිය.

යෝගය	:-	සාදිලිංගම්	බුළු	සුවදකොට්ටන්
		වැල්කිබ්බු මුල්	හිරියල්	නෙල්ලි
		අසමෝද	ගල්මද	වච්චනාවි
		රිදිතුත්තං	සීනක්කාරම්	මහඅරත්ත
		මනෝසිල	පල්මානික්කං	වළඟසාල් ඇට මද
		කෘමිගත්‍රු	රසදිය	සුදුදුනු
		වැල්මදට	යකිනාරං මුල්	ගෙන්දගම්
		වෙනිවැල්ගැට	කළුදුරු	දෙහි මුල්
		පුස්කර	සුදුහඳුන්	සුදුදුරු
		මදුරුතලා මුල්	පෙරුංකායම්	වල්ගම්මිරිස්
		කුරුඳු පොතු	කුඹුරු මුල්	ගතපුෂ්ප
		ජටාමාංස	කුඹුරු ඇට මද	නික මුල්
		වදකහ	අතිවිඩයම්	කිරිකවඩිඅළු
		වේලා මුල්	කරාබු	සුදුපාෂාණම්
		දේවදාර	අමුක්කරා මුල්	සාදික්කා
		කොත්තමල්ලි	කංසා	ඇඹුල්දොඩම්මුල්

වසාවාසි	කිරිගරුඬ	අබින්
හීන්තාරන් මුල්	ඉඟුරු	සවින්දව
නාමල්රේණු	කොල්ලු	ගම්මිරිස්
යවකර	ඉහිනි ඇට	සාරණ මුල්
තිස්පිලි	බලල්ලුණු	කයිප්පු
කහ	අරළු	සුවසලුණු
එන්සාල්	කොහොඹ මුල්	

මේවා සමභාගව ගෙන වූර්ණ කරන්න.

නික කොළ	මදුරුතලා කොළ
කුඹුරු කොළ	වේලා කොළ
යකිනාරං කොළ	වදකහ
ගැටකුඹ කොළ	තනකිරි
ඇඹුල්දොඩං	අමුඉඟුරු

- සංස්කරණය :- මෙම යුෂින් දින දින බැගින් වෙන වෙනම භාවනා යුක්තව අඹරා, රක්තීකා 1 (මී:ගු: 125) ක් පමණ ගුලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- උණ, අතීසාර, වාත නස යි. ළදරුවන්ගේ සියළු රෝග හා විශේෂයෙන් සුනිකා රෝග අවස්ථාව අනුව අනුපාත යොදා ගුලි දෙන්න.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1/2 - 1 දක්වා ළදරු මාත්‍රාව වේ. වැඩිහිටියන්ට වටිකා 1-2 දක්වා ය.

18. යෝග නාමය :- මහාවර්තීකාව.

- යෝගය :- දෙදුරු කුඹුරුමුල් පොතු තල
සුදුලුනු තිපල් අබ
අසමෝදගම් තිවග වළඟසාල් ඇටමද
උලා අරිසි පත්පාඩගම් සුදුහඳුන්
වියලිඉඟුරු කුඹුරු ඇටමද කයිප්පු
පෙරුංකායම් දෙවිදුරු නාමල්රේණු
තිස්පිලි කුරුලු පොතු මලබුලත් කරල් හෝ නැටි
ගම්මිරිස් වදකහ නිකදළු
- සමභාගව කිරා ගත යුතු වෙයි.

- සංස්කරණය :- බුලත් කොළ යුෂ නික කොළ යුෂ
ඉඟුරු යුෂ මී පැණි
- යන ද්‍රවයන්ගෙන් අඹරා මංවාඩ් 1 ක් (මී:ගු: 250) ප්‍රමාණ ගුලි සාදා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- වමනයට, ගොළු වන සන්නියට හා වෙනත් සන්නි රෝගයන්ටද, ජීවර, බඩරුණ, උදාවර්ත (බඩ උත්තිල), අජීර්ණ, අතීසාර, කර්ණ රෝග (කණ වත්කිරීමට), හිසරදයට (පිටින් නලලේ ගැමට), සර්ප විෂට (කැමුබයේ ගැමට), උගුරේ රෝග, යනාදී ආබාධ වලට යෙදේ.
- අනුපාත :- යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අනුපාතයකින් යොදන්නේ ය.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 දක්වා ය.

19. යෝග නාමය :- මහා මාන්තූපහ.

- යෝගය :- දෙවිදුරු සවිදලුණු අත්තන ඇට
අසමෝදගම් වළඟසාල් ඇටමද නෙල්ලික්කාගෙන්දගම්
දෙදුරු වැල්මදට
තිවග අහිඵෙන = අබින්

නිජපිලි මුල්	අතිවිධයන්	කාන්තලොහ = උසිකාන්දම්
නිකුළු	වදකහ	මාසක්කා
සිනක්කාරම්	කර්කටකශාංගි	මහදුරු
ගතපුෂ්ප	මුන්ඇට	සන්නිනායම්
රිදිතුත්තං	සාදිලිංගම්	කයිප්පු
කටුකරෝසන	නිපල්	අනුපට්ටා
කොරාසානි	වැල්මී	උළුභාල්
ගල්මද	නවසාරන්	කොල්ලු
ගල්නහර	කංසා	වියලිකහ
යවක්ෂාර	නෙරිවිෂ	ශාස්ත්‍රවෙල්ලිය
සිවංගුරු	සුදුහඳුන්	සවුක්කාරම්
පල්මානික්කම්	රත්හඳුන්	නික මුල්
පුෂ්කර	සුවදකොට්ටන්	කුඹුරු මුල්
ගන්ධක	හරිතාල	හරන්කහ
මනෝසීල	සුරභි = ඉරමුසු	කුඩුමිරිස මුල්
කොත්තමල්ලි	ක්‍රිමිගුරු	කුරුඳු මුල්
	සුදුලුඳු	
	පත්පාඩගම්	

- සංස්කරණය :- මේ ද්‍රව්‍ය සමභාවය ගෙන සිනිඳුව වූර්ණකර අමු ඉහුරු යුෂ, නික කොළ යුෂ, යකිනාරන්කොළ යුෂ, තඹල කොළ යුෂ, මී පැණි යන ද්‍රවයන්ගෙන් අඹරා රක්තිකා 1 ක් (මි:ග්‍රෑ: 125) පමණ ගුලි සාදා ගන්න.
- ප්‍රයෝග :- සන්නි, කෝල, වලිප්පු, වමන, අතීසාර, කෙණ්ඩා පෙරලීම, තෘෂ්ණා, බිහිරි වීම, ශීත සන්නිය, සුනිකා රෝග, විලිරුදා නැතිවීම, වැදෑමස නොවැටීම, හනුපුටුව, පිට ගැස්ම, ඉලප්පු, දෙඩවිලි, කාස, ශ්වාස, ආදි සියළු රෝගයන්ට හිත වන්නේ ය. සුනිකා රෝගවලට විශේෂ යි.
- අනුපාත :- පඹුරු, දොඩම් ආදී අනුපාත.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 3 දක්වා යෝග්‍ය අනුපාත වලින් සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතුයි.

20. යෝග නාමය :- රත්නාදි ගුලිය.

යෝගය :-	ජීරක	මදවිය 1 යි.	(මි:ග්‍රෑ: 250 යි.)
	වසාවාසි	මදවිය 1 යි.	(මි:ග්‍රෑ: 250 යි.)
	සාදික්කා	මදවිය 5 යි.	(ග්‍රෑමි: 1.25 යි.)
	අත්තන ඇට	මදවිය 5 යි.	(ග්‍රෑමි: 1.25 යි.)
	කංසා ඇට	මදවිය 5 යි.	(ග්‍රෑමි: 1.25 යි.)
	කුඹුරු ඇට මද	මදවිය 5 යි.	(ග්‍රෑමි: 1.25 යි.)
	මීමුරුවට	මදවිය 3 යි.	(මි:ග්‍රෑ: 750 යි.)
	ගුද්ධ සුදු පාෂාණම්	මදවිය 4 යි.	(ග්‍රෑමි: 1 යි.)

- සංස්කරණය :- මේ හැම බරට ගුද්ධ සාදිලිංගම් ගත යුතු ය. ඉහුරු යුෂින් අඹරා රක්තිකා 1 ක් (මි:ග්‍රෑ: 125) පමණ ගුලි සාදා පවනේ වියලා තබා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- කෝල, සන්නි, වලිප්පු, කළු අක්කාරම්, දෙඩවිලි, හනි, සුනිකා කෝලය, ජීවර, ගොලුවීම, බිහිරි වීම, සුනිකා බඩ රුජා, ජීවර, අතීසාර, ප්‍රවාහිකා, ඇම්ම, අඩස්සි, රක්ත ප්‍රදර, මාන්දම් රෝග, හික්කා, විසුචිකා, ආදී රෝග සුව කරයි.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1/2 - 1 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට දිය යුතුයි.

21. යෝග නාමය :- වරාල වර්තිකාව (කරල් ගුලිය)

යෝග්‍ය :- නිපල් නිවග අසමෝද
 ලසුණු ඉවද නිකදළ
 මල්බුලන් නැටි
 සමව කිරා හැම බරට ගම්මිරිස් ඇට ඉඟුරු යුෂින් අඹරා කරාබු නැටි සේ ගුලිකර ගන්න

ගුණ :- දහ අට සන්නි, කෝල වැදු අයගේ බඩ කැක්කුම, සර්ප, දෙබර විෂට, ඇස ලැම, වමනය, බඩයාම, ශීතලය සහිත ජලසන්නි ට ඉඟුරු යුෂ මී පැණි සමග

22. යෝග්‍ය නාමය :- ගාන්ති රසය.

යෝග්‍ය :- කලාදුරු අල කෙළිද ඇට වදකහ
 අරළ ඉඟුරු කරාබු
 කළදුරු වැල්මි අතිවිඩයන්
 නිප්පිලි

සංස්කරණය :- සමභාගව තනකිරෙන් අඹරා රක්තිකා පමණ ගුලි කරන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- ළදරුවන්ගේ ලවුන, බඩරුජා, කිරි පණුගාය, බඩ දැහලීම, වමන, ඔක්කාර, මාන්දම්චිකාර, අතීසාර සහ බඩින් යන සියළු රෝග ද සුව කෙරේ.
 අනුපාත :- තනකිරි
 මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට.

23. යෝග්‍ය නාමය :- සන්නි ගජාංකුසය.

යෝග්‍ය :- වච්චනාවි සුදුපාෂාණම් රසදිය
 අක්‍රපට්ටා පුස්කර කටුකරෝසන
 නාමල්රේණු ඉඟුරු සවිදලුණු
 ගම්මිරිස් පල්මාණික්කම්

මදට 5 (ග්‍රෑම් 1.25) බැගින් කිරා සුණු කොට ගතයුතු වේ.

සංස්කරණය :- ඒ සියළු බරට සාදිලිංගම් ගත යුතු යි. එම සියළු ද්‍රව්‍ය බරට රත් සඳුන් ගත යුතුයි. ඒ සියළු ද්‍රව්‍ය බරින් අඩක් කරවිල ඇට මද උණු අළුයට තබා තම්බා ගත් කරවිල යුෂ, දෙහි යුෂ, තනකිරි, කොහොඹ තෙල් යන ද්‍රව්‍යන්ගෙන් දින බැගින් අඹරා රක්තිකා 1 ක් ප්‍රමාණ ගුලි සාදා පවනේ වියලා තබා ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- නොබසින උණ, වාත කථාධික ජීවරය, සන්නිපාත ජීවර, ආක්ෂේපක ජීවරය, පණුරෝගාගත ජීවර ආදි උග්‍ර අවස්ථාවනට යෝග්‍ය වේ.
 අනුපාත :- තනකිරි, කොහොඹතෙල් ආදි රෝගයට හිත අනුපාත සමග යෙදේ.
 මාත්‍රාව :- ගුලි 1/2 - 1 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට දෙනු ලැබේ.

24. යෝග්‍ය නාමය :- සීතාරාමය.

යෝග්‍ය :- සුදුදුරු නිප්පිලි හීංමදුරුතලා
 කළදුරු කරාබු නික
 අසමෝදගම් වසාවාසි වේලා
 මහදුරු සාදික්කා කුඩුමිරිස
 ගතපුෂ්ප නෙරිවිෂ කොහොඹ
 වියලි ඉඟුරු සුවදකොට්ටන් තුඹ
 ගම්මිරිස් වැල්මි

මේවා එක වගෙන් කලං 5 (ග්‍රෑ: 25) බැගින්.
 මෙම දළ හය වගය පවනේ වේලා කලං දෙක (02) බැගින්.
 රිදිතුත්තං සහිදලුණු

මනෝශීල	පුෂ්කර
කොත්තමල්ලි	කෙළිඳහාල්
පල්මාණිකම්	සීනක්කාරම්

මේ ද්‍රව්‍ය එක වගෙන් කලං 4 (ග්‍රෑම් 20) බැගිනි.

අතිවිඩයම්	කටුකරෝසන
ගල්මද	සාදිලිංගම්
රන්හිරියල්	

මේවා එකෙන් කලං 3 (ග්‍රෑම් 15) බැගිනි.

සුදුලුනු පොතු හැර	කලං 70 යි. (ග්‍රෑ:350 යි.)
වදකහ	කලං 12 යි. (ග්‍රෑ: 60 යි.)
රත්හඳුන්	කලං 32 යි. (ග්‍රෑ:160 යි.)
පෙරුංකායම්	කලං 15 යි. (ග්‍රෑ: 75 යි.)

- සංස්කරණය :- වියලා සිනිඳුව වූර්ණ කොට රෙද්දෙන් හලා, හීංමදුරුතලා කොළ යුෂින්, නික කොළ යුෂින්, කොහොඹ කොළ යුෂින්, ඉඟුරු යුෂින්, ඇඹුල් දොඩං යුෂින්, එක වගෙන් එක් එක් දවස අඹරා, මදක් තෙත හිඳී ගිය විට, ගිතෙල් කොහොඹ තෙල් දෙවගෙන් වෙන වෙනම දෙදිනක් අඹරා රක්තිකා 1 (මී:ග්‍රෑ: 125) පමණට ගලිකර පවනේ වියලා ගත යුතු යි.
- ප්‍රයෝග :- උණ, අතීසාර, සුනිකා රෝග, ශීතල සන්නි ආදියෙහි යෙදේ.
- අනුපාත :- අවස්ථානුසාරයෙන් ක්වාඨ, ස්වරස ආදිය සමග යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- ගලී 1 - 4 දක්වා වේ.

25. යෝග නාමය :- සුරන් විදුර.
 යෝගය :-

පුෂ්කර	දෙදුරු	සුදුලුනු
සීනක්කාරම්	අසමෝදගම්	තිපල්
ශුද්ධ පල්මානිකම්	ත්‍රිවර්ග	ගම්මිරිස්
ශුද්ධ නෙල්ලික්කා ගෙන්දගම්	වියලි ඉඟුරු	එරඬු ඇට මද
නිප්පිලි	අබින්	සිවන්ගුරු
ශුද්ධ හිරියල්	සවිඳලුණු	කටුකරෝසන
ක්‍රිමිරුපු = වළඟසාල් ඇටමද	කොට්ටං	පරණ සියඹලා බොර
වැල්මී	අබ	කන්සා කොල
පෙරුම්කායම්		

සමභාගව ගත යුතු යි.

- සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය සියල්ල කුඩු කොට දෙමට කිරෙන් අඹරා එම කල්කය දෙකට බෙදා ඉන් එක් කොටසක බරට ශුද්ධ ජයපාල එක්කර එම කොටස අඹරා ගත යුතු ය. ජයපාල රහිතව අනික් කොටස අඹරා ගත යුතු ය. පථ්‍ය සුරන්විදුර සහ විරේක සුරන් විදුර වෙන වෙනම වදකහ යුෂයෙන් සහ දුන්තෙලෙන් අඹරා රක්තිකා ප්‍රමාණයට ගලී කරන්න.
- ප්‍රයෝග :- බිලිදුන්ගේ සෙම් අධිකව කිපීම, ක්‍රිමී රෝග, ජ්වර, වෙවිලුම, කිරි මැලියම්, උස්මුරුත්තාව, මාන්දම, සන්නි, බඩ රුජාව, වමනය යන රෝග සඳහා යෙදේ.
- අනුපාත :- මී පැණි, විලද කුඩු සමග, වටිකා ප්‍රකරණයේ සඳහන්ව ඇති අනෙක් අනුපාත සමග ද යෙදීම මැනවි.
- මාත්‍රාව :- පථ්‍ය සුරන් විදුර ගලී 1 - 2 දක්වා දිය යුතුයි. විරේකය සඳහා ගලී 1 යි.

26. යෝග නාමය :- හඳුන්තිලක ගලිය.

යෝග්‍ය :- හරත්කහ තොටිල මුල්
 නිත්තවැලේ පොතු වනරාජ
 ගොඩපරගසේ පොතු නිලෝගුරු
 සතුරුසම්මැට්ට ඩෙබර ඇට
 කාමරංග මුල් රසදිය

සමභාගව ගත යුතු යි.

සංස්කරණය :- සියල්ලෙහි වූර්ණය ගොඩපර ගෙඩි ලෙලි යුෂයෙන් අඹරා කඩල ඇට පමණ ගුලි තනා පවනේ වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තබන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- විෂ වර්ග ගර්චගත වීම සහ ගරවිෂ ඇමිනියා අවස්ථාවනට යෝග්‍ය වේ.
 අනුපාත :- සුදුහඳුන් ජලය, තැඹිලි වතුර සමග යෙදිය හැකි ය.

27. යෝග්‍ය නාමය :- නිංගුලාදි රසය.

යෝග්‍ය :- දෙදුරු අසමෝදගම් ඕංකාරන්
 පෙරුංකායම් තිප්පිලි පුස්කර
 සාදික්කා කරාඬු වැල්මී
 රිදිතුත්තං වසාවාසි රත්හඳුන්
 අක්‍රපට්ටා නෙරිවිෂ සුදුහඳුන්
 වච්චනාවි සීනක්කාරං සුදුලූනු

මංවාඩි 5 (ග්‍රෑ: 1.25) බැගින් ගත යුතු වේ.

රසදිය (බුලත් යුෂින් ශෝධනය කර) මදට 5 (ග්‍රෑ:1.25) යි. සාදිලිංගම්, සියල්ල බරට දෙගුණයක් ගත යුතු යි.

1. පළමුව රස බෙහෙත් හැර සියලු ද්‍රව්‍ය වූර්ණ කර දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරා ගත යුතු වේ.
2. කංසා කොළ යුෂ
3. උක් දඬු ඉස්ම
4. ගිතෙල්

යන මේවායින් අඹරා ගන්නේ වේ. පළමුකොට රස බෙහෙත් අඹරා ගත යුතු වේ.

සංස්කරණය :- අඹරන ලද කල්කය දෙකට බෙදා එක් කොටසකට ශුද්ධ ජයපාල මිශ්‍ර කර අඹරා රක්තීකා 1 පමණ ගුලි සාදා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- සුනිකා රෝගයන්ට විශිෂ්ට යි.

අනුපාත :- තොටිල පොතු යුෂ අනුපාත වේ.

- ප්‍රසූත වීමට - උක්පැණි, රඹුක් බඩ යුෂ, සුදුහඳුන්, වැල්මී, ගලගා දියකර දීම මැනවි.
- ඉස්ගැන සිටින විට - වැකරද කොළ යුෂ, ලබු කොළ යුෂ සමග.
- රුදා වැඩිවී බිහි වෙන්නට - 1.බක්මී පොතු, වල්අවර දළ යුෂ, තලතෙල් සමග.
 2. උළුහල් කැඳ ගිතෙල් සමග.
 3. පනං පෙනි යුෂ, තලතෙල් සමග.
- කුණ වැටෙන්නට - මී අරටු, වේඅල, රතුලූනු, උක්පැණි, කෝමාරිකා යුෂ සමග.
- වැදෑමභ වැටෙන්නට - 1. කරපිංච දෙවගේ මුල් කෂාය සමග.
 2. ඔලිද කපු මුල් කෂාය, සමග.

28. යෝග්‍ය නාමය :- නීන් ගුලිය

යෝග්‍ය	:-	දෙදුරු
හිංගුල
කිරිගරුඬ
කංසා
අසමෝදගම්
සුදුපාෂාණම්
ත්‍රිවර්ග	කළු අත්තන ඇට
වැල්මී
සහිද ලුණු
තිකුළු
හිරියල්
අබින්
කිරිබදු අල	අබ
කුඹුරු ඇට මද
සුදුලුනු
	:-	මේවා සමභාගව ගෙන, ඇඹුල් දොඩම් ඉස්මෙන් අඹරා සැවැන්දරා තැම්බූ වතුරෙන් අඹරා ඔලු ඇට පමණට ගුලි කරගන්න.
උදර ශූල, අතීසාර, ප්‍රවාහිකා
ගුලි 1 සිට 2 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට.		
29. යෝග්‍ය නාමය	:-	ලුණු විරේක වටිය.		
යෝග්‍ය	:-	ඉඟුරු
වියලිකහ
මේ ද්‍රව්‍ය සමභාගව
නැවත ඒ සියල්ල බරට ගොරක
නැවත ඒ සියල්ල බරට ශුද්ධ ජයපාල
නැවත ඒ සියල්ල බරට තිරස්සවාලු මුල්	ගම්මිරිස්
සුදුලුනු	අරළු
වදකහ
(6 භාග)
(6 භාග)
(12 භාග)
(24 භාග)
සංස්කරණය	:-	චූර්ණ කළ යුතු ද්‍රව්‍ය චූර්ණ කොට ඉන් පසු සියල්ල ලුණු වතුරේ දිනක් භාවනා දී අඹරා මංවාඩියට ගුලි කර ගන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:-	දරුණු මලබද්ධ, පුරාතණ අපීර්ණ, උදර රෝග, ශෝථ, සන්ධිවාත, ආදියෙහි යෙදේ.		
මාත්‍රාව	:-	වටිකා 1 - 2 දක්වා හෝ කෝෂ්ඨ තත්වය අනුව යෙදේ.		
30. යෝග්‍ය නාමය	:-	වායු විරේකය (අණ්ඩවාද්ධි ගුලිය)		
යෝග්‍ය	:-	සුදුලුනු
කළුදුරු
පෙරුංකායම්	කුඹුරු ඇට මද
සහිදලුණු
ඉඟුරු	
සංස්කරණය	:-	මෙම ද්‍රව්‍ය සමභාගව කිරා මුරුංගා කොළ යුමින් අඹරා මංවාඩි 3 (මී: ග්‍රෑ: 750) පමණ ගුලිකර පවනෙහි වියලා ගන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:-	නාහිශූල, ගුල්මරුපා, අණ්ඩවාත, අෂ්ඨිලා වාත හා විවිධ වාතජ අන්ත්‍රශූලයන්හි යෙදේ.		
අනුපාත	:-	ඵරඬුතෙල් සමග උදේ හිස්බඩ වළදන්නේ ය. ක්වාඵ ආදී වෙනත් අනුපාත සමග ද දිය හැකි ය.		
මාත්‍රාව	:-	ගුලි 1 - 2 දක්වා.		

ගුත්ගුලු බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- අමෘතා ගුත්ගුලුව.

යෝගය	:- රසකිඳු	ප්‍රස්ථ 1 යි.	(ගු:960)
	ශුද්ධ ගුත්ගුලු	ප්‍රස්ථ 1/2 යි.	(ගු:480)
	අරළු	ප්‍රස්ථ 1/2 යි.	(ගු:480)
	බුළු	ප්‍රස්ථ 1/2 යි.	(ගු:480)
	නෙල්ලි	ප්‍රස්ථ 1/2 යි.	(ගු:480)
	ජලය	ද්‍රෝණ 1යි.	(ලී:15.36)

පාදයට (4 - 1 ට) සිඳුවා ගත යුතු වේ.

දැත්ත	නිජ්ජිලි
ඉඟුරු	වළඟසාල්
ගම්මිරිස්	රසකිඳු
ත්‍රිඵලා	
වෙන වෙනම	පලම් 1/2 බැගිනි.
නිරැස්සවාලු	කර්ෂ1 යි.
	(ගු:30 යි.)
	(ගු:15 යි.)

සංස්කරණය :- කෂාය සිඳුවා ගුත්ගුලුපාක පරිභාෂා අනුව සිද්ධ කටයුතු ය.

ප්‍රයෝග :- වාතරක්ත, කුෂ්ඨ, ගුද රෝග, නස යි. අග්නි දීපන කරයි. දුෂ්ට වුණ, ප්‍රමේහ, ආමවාත, හගන්දර, නාඛිගත වාත, ශෝථ, ආම නස යි.

අනුපාත :- උෂ්ණ ජලය සමග දීම මැනවි.

මාත්‍රාව :- තෝලා 1/2 යි. (ගු: 6 යි.)

- 2. යෝග නාමය :- කාඤ්චනාර ගුත්ගුලුව.

යෝගය	:- කොබෝලිල පොතු	පලං 5 යි.	(ගු: 300)
	ත්‍රිඵලා ප්‍රත්‍යෝකව	පලං 1 1/2යි.	(ගු: 90)
	ක්‍රිකටු මිලිතව	පලං 3 යි.	(ගු: 180)
	ලුණුවරණ පොතු	කර්ෂ1 යි.	(ගු: 15)
	එන්සාල්		
	කුරුඳු පොතු		
	තේජපත්‍ර	(කර්ෂ 1/2)	(ගු:7.5) බැගිනි.

ගුත්ගුලු සියලු වූර්ණය බරට ගත යුතු යි.

සංස්කරණය :- වූර්ණකොට අඹරා පිළියෙල කළ යුතු වේ.

ප්‍රයෝග :- උග්‍ර ගණ්ඩමාල, අපච්චි, අර්බුද, ග්‍රන්ථි, වුණ, ගුල්ම, කුෂ්ඨ, හගන්දර නස යි.

අනුපාත :- කොබෝලිල පොතු තැම්බූ ක්වාථය හෝ යෝග්‍ය අනුපාතයක් සමග දිය හැකි ය.

මාත්‍රාව :- ශාණ 1 යි. (ගුම් 4 යි.)

- 3. යෝග නාමය :- කෛශොර ගුත්ගුලුව.

යෝගය	:- ශුද්ධ ගුගුල්	ප්‍රස්ථ	1 යි. (ගු: 960)
	රසකිඳු	පල	32 යි. (ගු:1920)
	නිපල්	ප්‍රස්ථ	1 යි. (ගු: 960)
	ජලය	සේරු	96 යි. (ලීටර් 92.16)

- වූර්ණය :- නිපල් සුණු (ප්‍රත්‍යාකව) තෝලා 4 යි. (ග්‍රෑ: 48)
 නිකුළු සුණු මිලිතව තෝලා 12 යි. (ග්‍රෑ: 144)
 වළඟසහල් සුණු තෝලා 4 යි. (ග්‍රෑ: 48)
 නිරැස්සවාලු සුණු තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ: 24)
 දැත්ත මුල් සුණු තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ: 24)
 රසකිඳු පිටි පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
- සංස්කරණය :- ගුගුල් ලිහිල්ව පොට්ටනිය බැඳ නිපල් රසකිඳු ජලය නියමිත පමණ ලා පාදයට සිඳුවා පෙරා, ඒ කෂාය ලෞභ බඳුනක බහා පොට්ටනි කළ ගුගුල් එයට මිශ්‍ර කර යලිත් පිසන්නේ ය. සන වූ කල සියළු වූර්ණ එයට මිශ්‍රකර හොඳින් හැඳිගා බා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ඒකජ, ද්වන්දජ, චිරකාලජ, ස්ථාව සහිත, වියලි, පිපුරු, දණ්ඩිත තෙක් පැතුරුණු ආදි තත්වයන්ගෙන් යුක්ත සර්ව ප්‍රකාර වාතරක්ත, ව්‍රූණ, කාස, කුෂ්ඨ, ගුල්ම, ශෝඨ, උදර, පාණ්ඩු රෝග, ප්‍රමේහ අග්නි මාන්ද්‍ය, වාත ආදීන්ගේ විබන්ධ, ප්‍රමේහ පිඩකා යන රෝග නස යි.
- අනුපාත :- කඩල යුෂ, කිරි හෝ සුගන්ධි ජලය සමග ය.
- මාත්‍රාව :- තෝලා 1/2 - 1 යි. (ග්‍රෑම් 6 - 12)
- සැ:යු: :- සුගන්ධි ජලය - සුදුහඳුන්, සැවැන්දරා, සමන්පිච්ච මල් ආදිය තැම්බූ ජලයයි.

4. යෝග නාමය :- ගොක්ෂුරාදි ගුගුලුව.
- යෝගය :- ගොකටු පලං 28 යි. (ග්‍රෑම් 1680)
 ජලය හය ගුණයයි.
 අර්ධයට සිඳුවා ඊට ගුද්ධ ගුගුලු පලං 7 ක් (ග්‍රෑම් 420) දිය කර නැවත ගුඩ පාකයක් මෙන් සන වූ කල්හි
ඉඟුරු	අරළු
ගම්මිරිස්	බුළු
නිප්පිලි	නෙල්ලි
- කලාදුරු අල
- සංස්කරණය :- කර්ෂ 4 (ග්‍රෑම් 60) බැගින් (මිලිතව පලං 7 යි) වූර්ණ කර කල්කය යොදා ගිතෙල් හෝ එරඩු තෙල් මාත්‍රාවක් යොදා පදමට ගෙන රක්තිකා 3 ට (මී:ග්‍රෑ:375) ගලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- මූත්‍රකෘච්ඡර, මූත්‍රාසාත, අශ්මරී, වෘක්කරෝග, මධුමේහ, ප්‍රමේහ ආදියෙහි යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- ගලි 1 - 3 දක්වා දිනකට තුන් වරක් මූත්‍රකාරක ද්‍රව්‍ය අනුපාත වශයෙන් යෝග්‍ය ය.
- ප්‍රත්‍යාක්ෂතා :- යවක්ෂාර කර්ෂ 4 ක් (ග්‍රෑම් 60) යෙදීමෙන් විශිෂ්ට ගුණ ලැබේ.(කල්කයට)

5. යෝග නාමය :- ත්‍රිඵලා ගුගුලුව.
- යෝගය :- අරළු කලාදුරු අල ඇසළ කරල් පැණි
 බුළු පරුෂක කිරාත (භූනිම්බ ප්‍රතිනිධි)
 නෙල්ලි රත්කිහිරිය කොහොඹ පොතු
 අතිවිඩයම් ගම්මාලු අරටුව කටුකරෝසන
 දේවදාර කරද මුල් කෙළිඳහාල්
 දාරුහරිද්‍රා රසකිඳු පටෝලපත්‍ර (දුම්මැල්ල) ප්‍රතිනිධි
- මේ ද්‍රව්‍ය සම භාගව ගන්නේ ය.

ජලය අට (8) ගුණය යි.
 ශේෂය වතුර්ථාංගය යි. (1/4)
 සංස්කරණය :- ක්වාචයෙන් අර්ධාංගයක් රසකිඳ මිශ්‍ර කොට අලුත් බඳුනෙකින් රාත්‍රියක් බහා තබා පසු දින පොඩිකර පෙරා ගන්නේ ය. ඉන්පසු ගුද්ධ ගුගුල් සහ ශීලාජත්‍ර, කෂායෙන් 1/6 ක් ක්වාචයෙහි දියකර දින 7ක් භාවනා දෙන්නේ ය. ඊට පසු ගුක්ත = කාඩ් සේරු 1 යි. (මි: ලී: 960) ස්වර්ණ මාක්ෂික පල එකයි. (ග්‍රෑම් 60) මී පැණි පල 1 යි. (මි:ලී: 60) ගිතෙල් පල 1 යි(මි:ලී: 60) මිශ්‍රකොට පාක පරිභාෂාවෙන් සිද්ධකොට ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- වාතරක්ත, කුෂ්ඨ, දුෂ්ට වුණයන්හි යෙදිය යුතු ය.

6. යෝග නාමය :- පංචනික්ත සෘත ගුත්ගුලුව.

යෝගය :- කොහොඹ
 පොතු
 රසකිඳ
 පාවට්ටා
 දුම්මැල්ල
 කටුවැල්බටු

ජලය පලං 10 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 600)
 ද්‍රෝණ 2 යි. (ලී: 30.72)
 4-1ට සිඳ පෙරා ගන්න.
 ගිතෙල් ප්‍රස්ථ 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)

දියමිත්ත	වදකහ	සිවිය මුල්
වළඟසාල්	තිප්පිලි මුල්	කොට්ටං
දේවදාර	වැල්මදට	ජොයානිෂ්මතී = දුහුදු
ගජතිප්පිලි	අතිවිෂා	ගම්මිරිස්
ස්වර්ජික්ෂාර	අරළු	කෙළිඳහාල්
යවක්ෂාර	බුළු	සුදුදුරු
ඉඟුරු	නෙල්ලි	රත්තෙටුල්
හරිද්‍රා	යමානි	කටුකරෝසන
ශතපුෂ්ප		ගුද්ධ හල්ලාතක
ගුද්ධ ගුගුල්	ග්‍රෑම් 300	

ගුගුල් හැර අනික් කල්ක ද්‍රව්‍ය කර්ෂය (ග්‍රෑම් 15) බැගින් ගන්නේ ය.
 සංස්කරණය :- ගුත්ගුලු පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කට යුතු ය. සෘතය සහ කල්කය ගුලි කර ගුගුලු වහයෙන් භාවිත කෙරේ.

ප්‍රයෝග :- විෂදෝෂ, ප්‍රබල වාත රෝග, සන්ධි, අස්ථි, මජ්ජාදි ගම්භීර ධාතු ගත කුෂ්ඨ විකාර, නාඩිවුණ, අර්බුද, හගන්දර, ගණ්ඩ මාලා, උෞර්ධව ජත්‍රැගත සියලු විකාර, ගුල්ම, ගුද රෝග, ප්‍රමේහ, රාජයක්ෂමා, අරුවී ශ්වාස, පිනස, කාස, හෘදය රෝග, පාණ්ඩු රෝග ගලවිද්ධි සහ වාතරක්ත යන රෝග නස යි.

මාත්‍රාව :- මාෂ 3 - 6 (ග්‍රෑ: 3 - 6) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය.

7. යෝග නාමය :- පඨාදි ගුත්ගුලුව

යෝගය :- අරළු ගෙඩි 100 යි.
 බුළු ගෙඩි 200 යි.
 නෙල්ලි ගෙඩි 400 යි.
 ගුගුල් සේරු 2 යි. (ග්‍රෑ:1920)

	ජලය	සේරු 64 යි.	(ලී: 61.44)
		රාත්‍රියක් පෙහවීමට තබා පසුව 1/2 ට සිඳුවා ගත යුතුයි.	
කල්කය	:-	වළඟසාල්	නෙල්ලි බුළු නිප්පිලි
		දැත්ත	අරළු රසකිඳු නිරැස්සවාලු
		තෝලා 4 (ග්‍රෑම් 48) බැගින්	
සංස්කරණය	:-	නියමිත ජලය බහා බාගයට සිඳුවා පෙරා ලෝහ බඳුනක බහා ඊට කල්කය යොදා පද්ම දැන බා ගන්නේ ය.	
ප්‍රයෝග	:-	කෂිත සන්ධාන ගුණය විශේෂ යි. ශාධිරසි, බංජ, ප්ලිහ, ගුල්ම, පාණ්ඩු, ගාත්‍ර කණ්ඩු, වාතරක්ක රෝග නස යි. චක්ෂුෂ්‍ය යි. ආයුෂ්‍ය යි.	
අනුපාත	:-	ශීත ජලය සමග ය.	
මාත්‍රාව	:-	කලං 1/2 - 1 දක්වා යි. (ග්‍රෑම් 2.5 - ග්‍රෑම් 5)	

8. යෝග නාමය	:-	සුනර්නවාදී ගුණගුලුව	
යෝගය	:-	සාරණ මුල්	පල 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000)
		එරඩු මුල්	පල 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000)
		ඉඟුරු	පල 16 යි. (ග්‍රෑ: 960)
		ජලය	ද්‍රෝණ 2 යි. (ලී: 30.72)

සතරින් එකට සිඳුවා ගත යුතුයි.

ගුද්ධ ගුගුල්	පල 8 යි.	(ග්‍රෑ: 480)
එරඩු තෙල්	කුඩව 1 යි.	(ග්‍රෑ: 240)
නිරැස්සවාලු	පල 5 යි.	(ග්‍රෑ: 300)
දන්තී	පල 1 යි.	(ග්‍රෑ: 60)
රසකිඳු පිටි	පල 2 යි.	(ග්‍රෑ: 120)
නිපල් (ප්‍රත්‍යාකව)	පල 1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 30)
නිකුළු (ප්‍රත්‍යාකව)	පල 1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 30)
රත්තෙටුල්	පල 1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 30)
සවිඳු ලුණු	පල 1 යි.	(ග්‍රෑ: 60)
හල්ලාතක	පල 1 යි.	(ග්‍රෑ: 60)
විඩංග	පල 1 යි.	(ග්‍රෑ: 60)
ස්වර්ණමාකෂික	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ: 15)
සුනර්නවා	පල 1 යි.	(ග්‍රෑ: 60)

සංස්කරණය	:-	ගුණගුලු පරිභාෂා අනුව එඩිරු තෙලෙන් අඹරා ගන්න.
ප්‍රයෝග	:-	වාත රක්ත, ශාධිරසි, ජංසා- ලෞරු - පාණ්ට - අස්ථි වාත සහ ආමවාත නස යි.
මාත්‍රාව	:-	මාෂ 3 යි.(ග්‍රෑම් 3 යි.)

9. යෝග නාමය	:-	මහා යෝග රාජ ගුණගුලුව	
යෝගය	:-	ඉඟුරු, නිප්පිලි, මුල්, සිවිය මුල්, රත්නිටුල්, පෙරුංකායම් (බැඳ), අසමෝදගම්, අබ, සුදුදුරු, කළුදුරු, රේණුකා (නිකඇට), කෙළිඳහාල්, වළඟසාල්, දියමිත්ත, ගජනිප්පිලි, කටුකරෝසන, අතිවිඩයම්, සිරිතේක්කු, වදකහ, මුරුවාමුල්, මෙම ද්‍රව්‍ය විස්ස (20) මාෂ හතර (4) බැගින්, අරළු, බුළු, නෙල්ලි තුන් වගය මිලිතව සියලු ද්‍රව්‍ය බරට, එම සියලුම ද්‍රව්‍ය බරට ගුද්ධ ගුගුල්, වංග හස්ම, රිදී හස්ම, නාග හස්ම අභු හස්ම, ලොහ හස්ම, මණ්ඩුර හස්ම, රසසින්දුර මෙම වර්ග එක් වගෙන් පලම බැගින් ගන්නේ ය.	

- සංස්කරණය :- පළමුව හස්ම වර්ග සියල්ල බල්වයෙහි ලා කප්පලියක් වන තුරු අඹරා ගන්නේය. ඉන්පසු අනිත් කාණ්ඩයෙහි ඉතා සියුම් ව චූර්ණ කොට කප්පලිය සමග අඹරන්නේ ය. සුද්ද ගුගුල් වතුර ප්‍රමාණයක් දමා ලිපේ නියා ගුඩයක් මෙන් වනතුරු හැඳි ගා චූර්ණය මිශ්‍ර කරන්නේ ය. ගුලි පදමට ආ කල ලිපෙන් බා ගුගුල පිණ්ඩයක් මෙන් සකසා තබාගෙන මාෂ 03 ප්‍රමාණයට ගුලි කරන්නේය.
- ප්‍රයෝග :- දරුණු නූතන, පුරාතණ සන්ධි වාතයන්හි උපයුක්ත අනුපාත සමග යොදන්නේ ය.
- මාත්‍රාව :- දවසට ගුලි තුනකි.

(ශාරංගධර)

10. යෝග නාමය :- **යෝගරාජ ගුගුලුව**
යෝගය	:-	රත්නෙටුල්	සුවදකොට්ටන්	නිප්පිලි මුල්
		කළුදුරු	ගොකටු	අසමෝදගම්
		සුදුදුරු	කොත්තමල්ලි	වළඟසහල්
		එන්සාල්	කලාදුරු අල	වල්අසමෝදගම්
		අරත්ත	තිකුළු	දේවදාර
		නිපල්	සැවැන්දරා	සිවිය මුල්
		කුරුඳු පොතු	යවකාර ලුණු	සවිදලුණු
		තාලිසපත්‍ර		

- සමභාගව ගත යුතුයි

ශුද්ධ ගුගුල් සමාන බරක් ගත යුතු යි.

ගිතෙල් අවශ්‍ය පමණ වේ.

- සංස්කරණය :- සියළු චූර්ණය ගිතෙලින් අඹරා ගුටිකා සාදා වීදුරු බඳුනක බහා තබන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ආමවාත, ක්‍රමී, දුෂ්ටවුණ, ජලීහ, ගුල්ම, උදර, ආනාහ, සන්ධිගත වාත හා මජ්ජා ගත වාත ද ශමනය කරයි.
- මාත්‍රාව :- මාෂ 2 (ග්‍රෑම් 2) යි. ගුලි 1 - 2 දක්වා යි.

11. යෝග නාමය :- **රසාහු ගුගුලුව**
යෝගය	:-	රසදිය	කර්ෂ 2 යි.	ලෞහ හස්ම	කර්ෂ 2 යි.
		ගන්ධක	කර්ෂ 2 යි.	අග්‍ර හස්ම	කර්ෂ 2 යි.
		ශුද්ධ ගුගුල්	පලං 8 යි.		
- ක්වාචය :- රසකිද පලම් 16 යි. අරළු, බුළු, නෙල්ලි (නිපල්) මිලිතව පලම් 16 යි. වතුර දෝණ 1 දෝණ 1/4 ට සිඳුවා පෙරා ඊට ගුගුල් දියකර ලිප තබා හොඳාකාර දිය වීමෙන් පසු,
- කල්කය :- තිකුළු, නිපල්, මිලිතව, දන්තී, රසකිද, ගොංකැකිරි අල, වළඟසාල් නාමල්රේණු, තිරස්සවාලු මුල්, මෙම ද්‍රව්‍ය කර්ෂය බැගින්, සියුම් චූර්ණය, පළමුව රසඹ්‍යාසධ සිඳුවගය බල්වයෙහි ලා කප්පලියක් වනතුරු අඹරා ඉක්බිති අනිත් ද්‍රව්‍ය චූර්ණය සමග අඹරා ගුඩපාතයට කල්පය මිශ්‍ර කොට හැඳිගා, හොඳාකාර මිශ්‍රවන තෙක් හැඳිගා පදමට බා ගන්නේ ය. (මෙම ගුඩය ලිපෙන් බා ගන්නාට පසු ගිතෙල් ස්වල්පයක් සහිතව ගලෙහි අඹරා ගැනීම සුදුසු ය.)
- ප්‍රයෝග :- ආජානුස්ථිටික වාතරක්තය ආදි දරුණු වාතරක්ත අවස්ථා සහ එබඳු කුෂ්ඨ රෝගයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය.
- අනුපාත :- රසකිද කෂාය වේ.
- මාත්‍රාව :- වරකට කර්ෂ 1/2 සිට 1 දක්වාය.

(ආයුර්වේද සංග්‍රහ වාර්තාව)

12. යෝග නාමය :- රාස්නාදි ගුණගුලුව
 යෝගය :- අරත්ත දේවදාර
 රසකිද ඉභුරු
 ඵරඬු මුල් - සමභාගව සුණු කොට ගන්නේ ය.
 ශුද්ධ ගුණගුලු සියළු ද්‍රව්‍ය බරට ගත යුතු යි.
 සංස්කරණය :- ගිතෙලින් අඹරා ගත යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- වාතරෝග, කර්ණ රෝග, ශිරෝ රෝග, නාඨි ව්‍රණ, හගන්දර යන රෝග නස යි.
 අනුපාත :- උෂ්ණෝදක සමග ය.
 මාත්‍රාව :- මාෂ 1 - 2 (ග්‍රෑම් 1 - 2) දක්වා යි.
13. යෝග නාමය :- ලාක්ෂා ගුණගුලුව
 යෝගය :- ලාක්ෂා වූර්ණ අමුක්කරා
 හීර්ස්ස නාග බලා මුල්
 කුඹුක් පොතු
 - සම භාගව ගෙන වූර්ණ කර ශුද්ධ ගුලුල් සම බරක් ගන්නේ ය.
 සංස්කරණය :- ජලයෙන් අඹරා මාෂක දෙකේ (ග්‍රෑම් 2) ගුලි තනා ගන්න.
 ප්‍රයෝග :- හග්න සන්ධානය කරයි. අස්ථි වේදනා නස යි.
 අනුපාත :- මදක් උෂ්ණ කිරි සමග ය.
 මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 දක්වා ය.
 සැ:යු : :- ආයුර්වේද සංග්‍රහ හග්න විකිත්සාවෙහි, හග්න සහ (සන්ධිව්‍යුහවලට) අවහන්දිවලට ලේපයක් වශයෙන් ද මෙය දක්වා තිබේ.
14. යෝග නාමය :- ලොහ ගුණගුලුව.
 යෝගය :- ලොහ හස්ම පල 5 යි. (ග්‍රෑ: 300)
 ශුද්ධ ගුණගුලු පල 15 යි. (ග්‍රෑ: 900)
 ත්‍රිකටු (මිලිතව) පල 25 යි. (ග්‍රෑ: 1500)
 තිපල් (මිලිතව) පල 40 යි. (ග්‍රෑ:2400)
 සංස්කරණය :- ගුණගුලු පරිභාෂා අනුව ගිතෙලින් අඹරා ගත යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- රක්තහීනතා සහිත වාතරෝග, ආමවාත නස යි.
 මාත්‍රාව :- කලං 1 - 3 දක්වා වේ. (ග්‍රෑම් 5 - 15)
15. යෝග නාමය :- වෘහත් යෝගරාජ ගුණගුලුව
 යෝගය :- ත්‍රිකටු කුරුඳු පොතු දෙළුම් ලෙලි
 තිපල් එන්සාල් ඵරඬු මුල්
 දියමිත්ත තේජපත්‍ර අමුක්කරා
 භාතාවාරිය අල නාමල්රේණු තීර්ස්සවාලු
 කහ හින් මදුරුතලා දැත්ත
 වෙනිවැල්ගැට ලොහ හස්ම මසන්ගෙඩි
 අසමෝදගම් හල්දුම්මල දේවදාර
 වදකහ ගොක්ෂුර කහ
 පෙරුංකායං අරත්ත කටුකරෝසන
 අතිවිඩයම් මුර්වා

හපුෂා (ප්‍රතිනිධි ගම්මිරිස්)	වියලි ඉහුරු	වළසහල් මද
ත්‍රායමාණා (ප්‍රතිනිධි ලුණුවිල)	යවක්ෂාර	වංග හස්ම
දුරාලහා (ප්‍රතිනිධි වැල්කහඹිලිය)	අම්ලවේතස	අසමෝදගම්
ගඬි	රත්තිටුල්	ආඩතෝඩා මුල්
කොත්තමල්ලි	සුවදකොට්ටන්	අභ්රක හස්ම
බළල්ලුණු	සිවිය	ගජනිජිලි
සෞචර්වල ලවණ	වෘක්ෂාම්ල	කළුදුරු
සවිදලුණු		
නිජිලි මුල්		

මේ සියළු ද්‍රව්‍ය සමභාව ව ගැනේ.

ශුද්ධ ගුගුල් සියල්ල බරට බරකි.

- සංස්කරණය :- ප්‍රථම සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල හොඳින් වූර්ණ කර රෙද්දකින් හලා ගුගුල් සමග ගිතෙලින් අඹරා මාෂක 1 ට (ග්‍රෑම් 1.) ගුලි කර ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ආමවාත (රසවාත), කට්චි වාත, ඒකාංග ශෝෂ, කුෂ්ඨ, ක්ෂත, කුෂ්ඨ හා වාතජනිත පාද හිරිය, ගාධිරසි, සන්ධිවාත, ක්‍රොෂ්ටුක ශීර්ෂ, සියලු ශරීරයෙහි ප්‍රකූපිත වාත ආදිය නාශක යි.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 දක්වා ය.

16. යෝග නාමය :- වෘහත් සිංහනාද ගුගුලුව
- යෝගය :- අරළු
 බුළු
 නෙල්ලි ප්‍රස්ථ 1 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 960)
 ජලය ද්‍රෝණ 1 1/2 යි. (ලීටර් 23.04 යි.)
 ගුගුල් පලං 8 යි. (ග්‍රෑම් 480) පොට්ටනි බැඳ කෂායට දමා 4 - 1
 ට සිඳවා ගත යුතු
 අබතෙල් පලං 8 යි. ගුගුල් අඹරා
 ක්වාචයට
 මිශ්‍රකර
- නිකුළු වළහසාල් රත්තිටුල්
 නිපල් දේවදාර දැත්ත
 කලාඳුරු අල රසකිඳ රසදිය
 සිවිය කිඩාරං අල ගෙන්දගම් } කජ්ජලිය
 හබරල අල
- කර්ෂ 2 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 30)
- ශුද්ධ ජයපාල ඇට 1000 යි.
- සංස්කරණය :- සියල්ල සුණුකොට දමා උයා ගත යුතු යි.
- ප්‍රයෝග :- අග්නිවර්ධක වේ. ආමවාත, සන්ධිවාත, කට්චිග්‍රහ, අශ්මරි, මුත්‍ර කෘච්ඡර, හග්න, නිමීර දෝෂ, අම්ල පිත්ත, කුෂ්ඨ, ප්‍රමේහ, ගුදභ්රංශ, කාස, ශ්වාස, ක්ෂය, විෂමජීවර, ජලිහ, ශ්ලීපද, ගුල්ම, පාණ්ඩු, කාමලා, ශෝථ, අන්ත්‍ර වෘද්ධි, ශූල, අර්ශස්, නස යි. විරේචක බව සැලකිය යුතු ය.
- අනුපාත :- උණු දිය හෝ උණු ඵලකිරි සමග ය.
- මාත්‍රාව :- මාෂක 2 යි. (ග්‍රෑම් 2 යි.)

17. යෝග නාමය :- සජ්ත විංශතික ගුගුලුව
- යෝගය :- ත්‍රිකටු සුවදකොට්ටන්

නිපල්	සිවිය
කලාපුරු අල	ගොන්කැකිරි අල
වළඟසහල් මද	වියලිකහ
රසකිද	වෙනිවැල්ගැට
රත්නිටුල්	බලල් ලුණු
ශඬී	සුවසලුණු
හීන්ඵන්සාල්	යවක්ෂාර
නිප්පිලි මුල්	ස්වර්ජික්ෂාර
හපුෂා (පු. ගම්මිරිස්)	සවිදලුණු
දේවදාර	ගජනිප්පිලි

මේ සියළු ද්‍රව්‍ය සමච කිරා ගත යුතු වේ. එම බර මෙන් දෙගුණයක් ශුද්ධ ගුගුල් ගත යුතු වන්නේ ය.

- සංස්කරණය :- ගුගුලු පරිභාෂා අනුව ගුටිකා පිලියෙල කර ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- කාස, ශ්වාස, ශෝඵ, අර්ශස්, හගන්දර, හාද්ගුල, පාර්ශ්ව ගුල, කුක්ෂි ගුල, වස්ති - ගුද රුජා, අශ්මරී, මුත්‍ර කාච්ජර, උන්මාද, කුෂ්ඨ, උදර, දුෂ්ටතාඩිවුණ, සියළු ප්‍රමේහ, ශ්ලීපද යන සියළු රෝග නස යි.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 4 දක්වා යි.
- අනුපාත :- මී පැණි.
- ඇයු: :- සුවදකොට්ටන් වෙනුවට හල්ලාතක යෙදී ඇත. (ආයුර්වේද සංග්‍රහ)

18. යෝග නාමය :- සිංහ නාද ගුගුලුව.
- යෝගය :- අරළු බුළු නෙල්ලි
පල 3 (ග්‍රෑ: 180) බැගින්, වතුර සේරු 8 - 2 ට (ලී: 7.68 - 1.92) සිඳුවා ගත යුතු යි.
අරළු	බුළු	නෙල්ලි
මුර්ණය	පල 3 බැගින්. (ග්‍රෑම් 180 යි.)	
ගන්ධක	පල 1 යි.	(ග්‍රෑ: 60)
ගුගුල්	පල 1 යි.	(ග්‍රෑ: 60)
ඵරඬුනෙල්	පල 8 යි.	(ග්‍රෑ: 480)
- සංස්කරණය :- ලොහ භාජනයෙහි ගුගුලු පාක විධියෙන් සකස් කර ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ආමවාත - ගාධිරසි රෝග සඳහා මනා ය.
- මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1 - 2 යි. (ග්‍රෑම් 15 - 30 යි.)

මෝදක බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- අගස්තා හරිතකි.
 යෝගය :- දසමුල් සුවදකොට්ටන්
 වසුරු මෑ ඇට පලම 2 බැගිනි. (ගු: 120)
 ශංඛපුෂ්පි යව ආසක 1 යි. (ගු: 3840)
 (පොට්ටනිබැඳ)
 ශයී සම්පූර්ණ මනාව වැඩුණු අරළු ගෙඩි 100 යි.
 බැවිල පලය ආසක 5 යි. (ලීටර් 19.200) (1/4 ට සිඳවන්න)
 ගජතිප්පිලි ගිතෙල් කුඩව 1 යි. (ගුම් 240)
 අපාමාර්ග තලතෙල් කුඩව 1 යි. (මී.ලී. 240)
 තිප්පිලි මුල් උක් සකුරු තුලා 1 යි. (ගුම් 6000)
 රත්නිටොල් තිප්පිලි වූර්ණය කුඩුව 1 යි. (ගුම් 240)
 භාර්ගි (සිරිතේක්කු) මී පැණි කුඩුව 1 යි. (ගුම් 240)
 සංස්කරණය :- තම්බන ලද අරළු අඹරා ගිතෙලින් හා තල තෙලින් මදක් බැඳ ක්වාටයට දියකර උක්හකුරු ද දිය කර සිඳවා සන වූ කල, කුරුඳු පොතු, එන්සාල්, තේපපත්‍ර, නාමල්රේණු, මිලිතව පල 2 ක් (ගු: 120යි.) වූර්ණකර දමා මොදක පදමට සාදා ගත යුතුයි. නිවුනාට පසු මී පැණි මිශ්‍ර කර ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- කාස, ශ්වාස, ක්ෂය, හික්කා, විෂමජීවර, ග්‍රහණි, අර්ශස්, හෘදෝග, ජීනස, වලිපලිත යන රෝගයන්ට හිත යි. ආයුෂ්‍ය යි. බලකාරක යි.
 අනුපාත :- අවස්ථාවට අනුව සුදුසු අනුපාතයකින් ප්‍රයෝග කරන්න.
 මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1/2 - 1 දක්වා යි. (ගුම්ස් 7.5 - 15)

2. යෝග නාමය :- අභයාදී මෝදකය (I)
 යෝගය :- අරළු කළාඳුරු අල
 ගම්මිරිස් නෙල්ලි
 වියලි ඉඟුරු තිප්පිලි
 වළඟසාල් තිප්පිලි මුල්
 කුරුඳු පොතු තේපපත්‍ර
 යන මේවා කර්ෂ 1 බැගිනි. (ගුම් 15)
 දැත්ත අල භාග 3 යි.
 නිරූස්සවාලු භාග 8 යි.
 සීනි කර්ෂ 6 යි. (ගුම් 90 යි.)
 සංස්කරණය :- වූර්ණකර සියල්ල මී පැණියෙන් අඹරා මෝදකය තනා ගත යුතු වේ.
 ප්‍රයෝග :- විරේචන වේ. ගුල්ම, අර්ශස්, මන්දාග්නි, උදාවර්ත, කුෂ්ඨ, ගලගණ්ඩ, භ්‍රම, උදර, විෂමජීවර, පාණ්ඩු, කාස යන රෝග නස යි.
 අනුපාත :- ශීත ජලය යෙදිය යුතුයි.
 මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1/2 - 1 දක්වා යි. (ගුම් 7.5 - 15 යි.)

3. යෝග නාමය :- අභයාදී මෝදකය (II)
 යෝගය :- අරළු ඉඟුරු තිප්පිලි
 තිප්පිලි මුල් කුරුඳු පොතු කළාඳුරු අල

	ගම්මිරිස්	තේජපත්‍ර	වළඟසාල්
	නෙල්ලි	- යන මේවා කර්මය බැගිනි. (ග්‍රෑම් 15 යි.)	
	දැත්තමුල්	කර්ම 6 යි. (ග්‍රෑ: 90 යි.)	
	තිරුස්සවාලු	පලම 2 යි. (ග්‍රෑ: 120 යි.)	
සංස්කරණය	:- සියල්ල වූර්ණකර මී පැණියෙන් අඹරා මෝදකය සාදා ගත යුතු යි.		
ප්‍රයෝග	:- විෂමජීවර නස යි.		
අනුපාත	:- ශීත ජලය සමග යි. උණු දිය බීමෙන් විරෝචනය නවති.		
මාත්‍රාව	:- කර්ම 1/2 - 1 දක්වා යි.		

4. යෝග නාමය :- ආමවාත ගජසිංහ මෝදකය

යෝගය	:-	වියලි ඉඟුරු වූර්ණය	ප්‍රස්ථ 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)
		අසමෝදගම්	පල 8 යි. (ග්‍රෑ: 480)
		සුදුදුරු	පල 2 යි. (ග්‍රෑ: 120)
		කොත්තමල්ලි	පල 2 යි. (ග්‍රෑ: 120)
		ගතපුෂ්ප	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		කරාබු	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		පුස්කර	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		ගම්මිරිස්	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		තිරුස්සවාලු	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		යවක්ෂාර	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		තිජ්පිලි	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		ශඬී	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		එන්සාල්	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		තේජපත්‍ර	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		සිවිය	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		අභර හස්ම	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		ලොහ හස්ම	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		වංග හස්ම	පල 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
		ත්‍රිඵලා	පල 1 (ග්‍රෑ: 60)

	සුකිරි	සියළු ද්‍රව්‍ය මෙන් සිව් ගුණය යි.
සංස්කරණය	:- මී පැණි සහ ගිතෙලින් අඹරා මෝදකය සාදා ගන්නේ ය. ශඬී, එන්සාල්, තේජපත්‍ර, කුරුඳු පොතු, කර්ම 2 බැගින් සිනිඳුව වූර්ණ කොට එයින් සුවද කවා (අධිවාසනය කොට) ගන්නේ ය.	
ප්‍රයෝග	:- ගූල, රත්පිත්, අම්ලපිත්ත නස යි. විශේෂයෙන් ආමවාත රෝගය නසන්නේ ය.	
අනුපාත	:- ගිතෙල්, එලකිරි සමග වේ.	
මාත්‍රාව	:- කර්ම 1/2- 1 දක්වා යි. (ග්‍රෑම් 7.5-15 යි.)	

5. යෝග නාමය :- කංසහරිතකී (I)

යෝගය	:-	දසමුල්	ආසක 1 යි. (ග්‍රෑ: 3840)
		අරළු ගෙඩි	100 යි.
		ජලය	ද්‍රෝණ 1 යි. (ලී: 15.36)
		යවකාරලුණු	(ග්‍රෑම් 240 යි)
		පුරාණ ගුඩ	තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000)
		තිකුළු සුණු	(ග්‍රෑම් 240 යි)

- මී පැණි ප්‍රස්ථ 1/2 (ග්‍රෑ: 480)
- සංස්කරණය :- දසමුල් සහ ලිහිල්ව පොට්ටනි බැඳගත් අරළු නියමිත ජලය බහා පාදයට (4-1) සිඳුවා පෙරා ගත් ක්වාටයට අරළු ගෙඩි 100 ඇට ඉවත් කර අඹරා ශුද්ධ ගුඩ සමග මිශ්‍රකර සිඳුවා, එය සන වූ පසු තිකුළු ආදි වූර්ණ මිශ්‍ර කර පදම දැන ගුඩ පාකයෙන් බානු. නිවුණ පසු, මී පැණි සංයෝග කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ගෝඨ, කාස, ජීවර, අරුවි, මේහ, ගුල්ම, ජලිහ, ත්‍රිදෝෂ ජ උදර රෝග, පාණ්ඩු, කාශතා, ආමාවාත, රක්ත පිත්ත, අම්ල පිත්ත. විවර්ණතා, මුත්‍ර දෝෂ යන රෝග නසන්නේ ය.
- මාත්‍රාව :- තෝලා 1/4 - 1/2 දක්වා දිය හැකි වේ. (ග්‍රෑ: 3-6)
- යෝග නාමය :- **කංස හරිතකී (II)** (කංස 1 = ආසික 1).
- යෝගය :- දශමූල පලං 64 (= ආසික 1 යි.) (ග්‍රෑම් 3840)
සම්පූර්ණ අරළු ගෙඩි 100 යි.
ජලය දෝණ 1 යි. (ලීටර් 15.36)
පුරාතණ ගුඩ තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000)
මී පැණි ප්‍රස්ථ 1/2 යි. (ග්‍රෑම් 480)
- කල්කය :- ත්‍රිකටු, යවක්ෂාර, කුරුඳු පොතු, තේජපත්‍ර, එන්සාල්.
සංස්කරණ, ප්‍රයෝග ආදිය අංක I මෙනි.

6. යෝග නාමය :- **කස්තුරි මෝදකය.**

- යෝගය :- කස්තුරි සුදුදුරු මානෙල් අල
ප්‍රියංගු හින්චන්සාල් නෙල්ලි
කටුවැල්බටු (ත්වක්) කුරුඳු පොතු හදුමුස්තක
අරළු වැල්මී පැසුණු අළකෙහෙල් ගෙඩි
බුළු ශතපුෂ්ප (වල්) රටඉදි ඇට
නෙල්ලි බාලක (හරිවෙර) කළුතල
කළුදුරු ශතපුෂ්ප ඉකිරි ඇට
- මාෂක 1 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 1)
කස්තුරි හැර අන්‍ය ඖෂධ වූර්ණ කරන්න.
- සංස්කරණය :- (සිතගර්කරා) සුදු සීනි සියළු ඖෂධ මෙන් දෙගුණයකි. එලකිරි, වූර්ණය මෙන් සය ගුණයකි. ඒ සමාන නෙල්ලි යුෂ, පුහුල් යුෂ, මේවා ගෙන මෝදක පදමට සාදා කස්තුරි ද මිශ්‍ර කොට ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- සියලු ප්‍රමේහ, වා, පිත්, සෙම්, සන්නිපාතජ සෝමරෝග, බහු විධ මුත්‍රානිසාර, මුත්‍රකෘච්ඡර, මුත්‍රාසාත,අශ්මරී, ග්‍රහණි, පාණ්ඩුරෝග, කාමලා, කුම්භ කාමලා නස යි. හෘද්‍ය යි. වෘෂා යි. බලකර යි.
- මාත්‍රාව :- අකෂ ප්‍රමාණයකි. (ග්‍රෑ:15 කි.)

7. යෝග නාමය :- **කාංකායන මෝදකය.**

- යෝගය :- අරළු වූර්ණය පලම් 5යි. (ග්‍රෑ: 300)
කළුදුරු ගම්මිරිස්
තිජ්පිලි වූර්ණය පල 1 බැගිනි. (ග්‍රෑම් 60)
තිජ්පිලි මුල් වූර්ණය පල 2 යි. (ග්‍රෑම් 120)
සිවිය වූර්ණය පල 3 යි. (ග්‍රෑම් 180)
රත්නෙටොල් මුල් වූර්ණය පලම් 4 යි. (ග්‍රෑම් 240)

	වියලි ඉඟුරු	පලම් 5 යි.	(ගුරුම් 300)
	ඉද්ධ යවක්ෂාර	පලම් 2 යි.	(ගුරුම් 120)
	ඉද්ධ හල්ලාතක	පලම් 8 යි.	(ගුරුම් 480)
	කිඩාරම් අල	පලම් 16 යි.	(ගුරුම් 960)
	පුරාණ ගුඩ	පලම් 96 යි.	(ගුරුම් 5760)
සංස්කරණය	:- අඹරා මෝදක පරිභාෂා අනුව සකසන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:- අග්නිය දල්වයි. ග්‍රහණ, පාණ්ඩු රෝග නස යි. විශේෂයෙන් ශස්ත්‍රක්ෂාරාග්නි කර්ම නොයෙදිය හැකි අර්ශස් වලට විශේෂයෙන් ගුණයි.		
අනුපාත	:- ශීතල ජලය හෝ සුදුසු අනුපාතයක් යෙදිය යුතු යි.		
මාත්‍රාව	:- ශාණ 2 ක් (ගුරුම් 8.) හෝ යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතුයි.		

8. යෝග නාමය :- කාමේශ්වරී මෝදකය.

යෝගය	:- නෙල්ලි	කොත්තමල්ලි
	සවිඳලුණු	ශයී
	කොට්ටං	කර්කටකශාංගි
	කට්ඵල	වදකහ
	තිප්පිලි	නාමල්රේණු
	වියලි ඉඟුරු	තාලිස පත්‍ර
	හීන් අසමෝදගම්	ත්‍රිසුගන්ධි
	මහ අසමෝදගම්	ගම්මිරිස්
	වැල්මී	අරළු
	සුදුදුරු	බුළු
	කළුදුරු	බුළු

- සමභාව යි.

කංසා ඇට සහ කොළ (ගිතෙලින් බැඳ) සියල්ල බරට ගත යුතු යි.

ඒ සියල්ල මෙන් දෙබරක් සිනි ගත යුතු යි.

ගිතෙල් සහ මී පැණි අවශ්‍ය ප්‍රමාණයෙනි.

සංස්කරණය	:- සියල්ල වූර්ණකර ගිතෙල් සහ මී පැණි සමග මෝදක පරිභාෂා අනුව සාදා ගත යුතු යි. පසුව බැඳි තල සහ කපුරු යොදා යෝගය සුවදවත් කරනු ලැබේ.		
ප්‍රයෝග	:- ආධිව්‍යාධි (මනෝව්‍යාධා, කායිකව්‍යාධා) හරය. ක්ෂය, කුෂ්ඨ නාශක යි. වෘංභණ යි. කාම වර්ධක යි. සෞන්දර්යය වඩ යි. කාමාග්නිය දීප්ති කර යි. කාස සහ කළු රෝග නාශක යි. ග්‍රහ දෝෂ නස යි. විශේෂයෙන් ග්‍රහණ නස යි.		
අනුපාත	:- කිරි සමග යොදනු ලැබේ.		
මාත්‍රාව	:- තෝලා 1/4- 1/2 (ගුරු: 3 - 6) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතුයි		

9. යෝග නාමය :- ගෝක්ෂුරාදි මෝදකය . (ත්‍රිකණ්ටකාදි මෝදකය)

යෝගය	:- ගොකටු ඇට	හානාවාරිය අල	වැල්මී
	ඉකිරි ඇට	බිංතල්	නාගබලා
	අශ්වගන්ධා	වදුරු මෑ ඇට	බලා
	වූර්ණ පලං 2 බැගිනි. (ගුරුම් 120)		
	ඵලකිරි, වූර්ණය මෙන් අට ගුණය යි.		
	ශර්කරා දෙගුණයයි.		
	ගිතෙල්, වූර්ණය සමඵ ගත යුතු ය.		

සංස්කරණය :- වූර්ණය ගිතෙලින් බැඳ ඵලකිරි සහ සිනි සමග මෝදක පාක ක්‍රමයට ගිතෙල් ද යොදා මෝදකය සාදා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- වාචිකරණ යි.
 මාත්‍රාව :- මාෂක 2 - 4 (ග්‍රෑ:2 - 4) දක්වා යෝගය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතුයි.

10. යෝග නාමය :- වෝපචීනී පාකය
 යෝගය :- චීන අල අති සුක්ෂ්ම වූර්ණය තෝලා 48 යි.
 තිප්පිලි, තිප්පිලි මුල්, ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, කුරුඳු පොතු, අක්කරපට්ට කරාබු, තෝලා 01 බැගින්, (තෝලා 55 යි.)
 සීනි තෝලා 55 යි.
 සංස්කරණය :- සීනි වතුර සමග දියකර පත්පැණි පදමට උණු කර, වූර්ණ මිශ්‍ර කොට මෝදකයක් වශයෙන් බාගෙන වායු නිවාරණ බඳුනෙක සංරක්ෂණය කෙරේ.
 ප්‍රයෝග :- උපදංශ, පරංගි, චීරංග, වුණ, කුෂ්ඨ, හගන්දර, ප්‍රමේහජ සහ වාතජ සන්ධිවාත, ධාතුක්ෂ, කාස, ක්ෂය, ප්‍රතිශ්‍යාය සුව කෙරේ. පුෂ්ටිකර ය.
 අනුපාත :- මද උණු වතුරය.
 මාත්‍රාව :- තෝලා 01 යි. උදේ සවස.
 (ආයුර්. සාර. සං - ශ්‍රී යෝ. 6.)

11. යෝග නාමය :- මදන මෝදකය.
 යෝගය :- තිකුළු නාලිසපත්‍ර
 තිපල් කට්ඵල
 කකුළුසුඟු නාමල්රේණු
 කොට්ටං අසමෝදගම්
 කොත්තමල්ලි යමානි
 සවිදලුණු වැල්මි
 ගඩ් උළුභාල්
 දෙදුරු
 - සමභාගව ගත යුතු යි.
 කල්කය හා සමාන බරක්, ගිතෙලින් බැදගත් කංසා ඇට සහ කොළ ගතයුතු යි.
 ඒ සියල්ල බරට සීනි ගත යුතු යි.
 සංස්කරණය :- ත්‍රිසුගන්ධ, කපුරු ප්‍රමාණවත්ව යොදා මී පැණි, ගිතෙල් යොදා මෝදක පරිභාෂාව අනුව සාදා ගන්නේ ය. මෙහි දී අඹරා ගැනීම අනුදන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- වාතජ සහ කළු රෝග, කාස, සියළු ශූල, ග්‍රහණ, වලිපලිත, ආමවාත විකාර, සංග්‍රහ ග්‍රහණ යන රෝග නස යි. රුචිකර යි. අග්නි වර්ධක යි. කාමදීපන යි.
 මාත්‍රාව :- මාෂක 1-2 දක්වා යි. (ග්‍රෑම් 1-2).

12. යෝග නාමය :- මුස්තකාදි මෝදකය.
 යෝගය :- කොත්තමල්ලි බාලා (ඉරිවේරිය)
 තිපල් ධාතකී
 කීකිරිදිය කොට්ටං
 එන්සාල් වසාවාසි
 තේජපත්‍ර කුරුඳු පොතු
 කරාබු ගතපුෂ්ප
 නාමල්රේණු අජමෝදා
 ශීලාජතු හපුෂා
 වියලි ඉඟුරු නාගපර්ණි (බුලත් මුල් සහ කොළ)

තිස්පිලි	වදකහ
ගම්මිරිස්	ශයී
සුදුදුරු	ජටාමාංසි
කළුදුරු	කෙළිඳහාල්
අසමෝදගම්	උණකපුරු

කට්ඵල - සමභාගව ගෙන වූර්ණ කර ගත යුතු යි.

කළාඳුරු අල වූර්ණය, සියළු වූර්ණය බරට ගන්නේ ය.

සීනි වූර්ණය මෙන් දෙගුණය යි.

- සංස්කරණය :- මී පැණි, ගිතෙල් සමග අඹරා මෝදකය සාදා ගත යුතුයි.
- ප්‍රයෝග :- පාවකාග්නිය බොහෝ සෙයින් දල්ව යි. රක්තස්ථාව යුක්ත සය වැදුරුම් ග්‍රහණි, අතීසාර, දරුණු උණ, පාණ්ඩු රෝග, හලිමක, කෘමි රෝග, රක්ත පිත්ත සහ අසාධ්‍ය අර්ශස් රෝග යන මේවා නස යි.
- මාත්‍රාව :- කලං 1/2 - 1 (ග්‍රෑම් 2.5 - ග්‍රෑම් 5) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු ය.

13. යෝග නාමය :- මාණිහඳු මෝදකය.

- යෝගය :-

වළඟසාල් මද	තිරස්සවාලු මුල්	පලං 3 යි.	(ග්‍රෑ: 180)
නෙල්ලි	උක්හකුරු	පලං 6 යි.	(ග්‍රෑ: 360)
අරළු	මේවා	පලං 1 (ග්‍රෑ: 60)	බැගින්
- සංස්කරණය :- වූර්ණ කොට ඇඹරීමෙන් මෝදකය සාදා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- අර්ශස්, කාස, ක්ෂය, කුෂ්ඨ හා භගන්දරයෙහි යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- තෝලා 2 මාෂ 1 රති 6 යි. වරකට දිය යුතු මාත්‍රාවය. (ග්‍රෑ: 25 - 75)

14. යෝග නාමය :- මෙථි මෝදකය.

- යෝගය :-

ත්‍රිකටු	කර්කටකශාංගි	එන්සාල්
තිපල්	අසමෝදගම්	සාදික්කා
කළාඳුරු අල	සහිඳලුණු	වසාවාසි
සුදුදුරු	බලල්ලුණු	කරාඬු
කළුදුරු	තාලිසපත්‍ර	මුරාමාංසි
කොත්තමල්ලි	නාමල්රේණු	කපුරු
කට්ඵල	තේජපත්‍ර	සුදුහඳුන්
සුවඳකොට්ටන්	කුරුඳු පොතු	අසමෝදගම්
- සමභාගව ගත යුතු යි.
- උළුහාල්, සියළු වූර්ණ බරට බරකි. ඒ සියල්ල බරට බරක් පුරාණ ගුඩ ගත යුතු යි.
- සංස්කරණය :- සියල්ල මැනවින් වූර්ණ කොට, ගිතෙල් සහ මඩු මිශ්‍ර කොට අඹරා මෝදකය පිළියෙල කර ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- අග්නිය දල්ව යි. ආමදෝෂ නස යි. මේදෝ රෝග හර යි. බල - වර්ණ ඇති කර යි. සංග්‍රහ ග්‍රහණි. ප්‍රමේහ, මුත්‍රා ඝාත, අශ්මරී, පාණ්ඩු රෝග, කාස, යක්ෂ්මා සහ කාමලා නස යි. දෘෂ්ටි ප්‍රසාදය . ස්ත්‍රී පුරුෂ වියඪී, පුත්‍ර ලාභය යනාදිය ඇති කරයි.
- අනුපාත :- ගිතෙල්, මී පැණි සමග යොදනු ලැබේ.
- මාත්‍රාව :- තෝලා 1/2 - 1 (ග්‍රෑ: 6 - 12) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට අග්නි බලය දැන යෙදිය යුතු ය.

15. යෝග නාමය :- සුරණ මෝදකය.
 යෝගය :- කිඩාරම් අල වියලි ඉඟුරු
 වෘද්ධදාරු නිජපිලි
 භාග 16 බැගිනි. හල්ලාතක (ගෝධිත)
 බිංතල් අල නිජපිලි මුල්
 රත්තිටුල් තාලිසපත්‍ර
 භාග 8 බැගිනි. භාග 4
 අරළ බැගිනි.
 බුළු කුරුඳු පොතු
 නෙල්ලි හීන් එන්සාල්
 ගම්මිරිස්
 භාග 2 බැගිනි.
- ගුඩ සියල්ල බරට දෙගුණයක් ගත යුතු ය.
 සංස්කරණය :- අඹරා මෝදකය පිළියෙල කළ යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- අග්නි වර්ධක යි. අර්ශස් නස යි. ග්‍රහණ, වාතය, සෙම, ශ්වාස, කාස, ක්ෂය,
 ජලිහ රෝග, ශ්ලිපද,ගෝඨ, හික්කා, මේහ, හගන්දර, පලිත නස යි. වෘෂා යි.
 මාත්‍රාව :- කලං 1 - 2 (ග්‍රෑම් 5 - 10) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු ය.

16. යෝග නාමය :- සෞභාග්‍ය ගුණ්ඩී මෝදකය.
 යෝගය :- ත්‍රිකටු ලෞභ හස්ම තේජපත්‍ර
 තිපල් අභර හස්ම තාලිසපත්‍ර
 කුරුඳු පොතු කර්කටකශංභි නාමල්රේණු
 සුදුදුරු කට්ඵල ගන්ධමාත්‍රා
 කළුදුරු කළාදුරු අල ගඩ්
 කොත්තමල්ලි හීන් එන්සාල් වැල්මී
 කොට්ටං සාදික්කා කරාබු
 අසමෝදගම් ජටාමාංස රත්හඳුන්
 සමභාගව ගත යුතු ය.
 වියලි ඉඟුරු සියල්ල බරට ගත යුතු ය.
 සීනි සියල්ල මෙන් දෙගුණය යි. ඒ සියල්ල මෙන් සිවු ගුණයක් එලකිරි ද ගත
 යුතු ය.
- සංස්කරණය :- පාක මෝදකය පිළියෙල කරන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- අම්ලපිත්ත, අරෝචක, ශූල, භාද්‍රෝග, වමන, කණ්ඨදාහ, භාද්දාහ, ශිරා ශූල,
 මන්දාග්නි, භාද්ශූල, පාර්ශ්ව ශූල, කුක්ෂි ශූල, වස්ති ශූල, ගුද ප්‍රදේශයෙහි
 පීඩා නස යි. බල - පුෂ්ටිකර යි. වාජිකරණ යි. විශේෂයෙන් අම්ලපිත්ත,
 මුත්‍රකෘච්ඡුර, ජීවර, හ්‍රම නස යි.
 අනුපාත :- එළකිරි හෝ ජලය සමග ය
 මාත්‍රාව :- තෝලා 1 (ග්‍රෑම් 12) බැගින් යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට දෙන්නේ ය.

17. යෝග නාමය :- ශිවා මෝදකය
 යෝගය :- අරළ ශ්‍යාමා (කළු ඉරමුසු)
 එළපිටවක්කා භාර්ගි (සිරිතේක්කු)
 මුර්වා ගජනිජපිලි
 ශතපුෂ්ප නිජපිලි

හරිදා	කුරුඳු පොතු
දාරුහරිදා	හීන් එන්සාල්
වදුරු මෑ ඇට	තේජපත්‍ර
බැබිල	නාමල් රේණු
බෙලි	උළුහාල්
කරාබු	වන්දුගුර
හාතාචාරිය	කළුදුරු
මුරාමාංසි	අසමෝද
ගතපුෂ්ප	සුදුහඳුන්
පටාමාංශ	රත්හඳුන්
කිරිබදු	බින්තල්
ඉඟුරු	අශ්වගන්ධ
ඉරමුසු (අනන්තා)	ගොක්ෂුර ඇට - සම්බාගව ගත යුතුයි

ද්‍රාක්ෂා සියළු වූර්ණය බරට බරක් ගත යුතු ය.
 ද්‍රාක්ෂා බරට සීනි හෝ මී පැණි යෙදිය යුතු ය.

- සංස්කරණය :- අඹරා මෝදක සාදා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- බාලයින්ගේ සියළු රෝග නස යි. පුෂ්ටිකර යි. බල වඩ යි. පාචකාග්නිය,
මේධා, ආයුචර්ධක යි
- අනුපාත :- මන්දෝෂණ කිරි සමග ය.
- මාත්‍රාව :- මාෂක 1 - 2 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

පින්ඩ ගුඩ බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- ආර්ද්‍රක බණ්ඩය
 - යෝගය :- අමු ඉඟුරු යුෂ ප්‍රස්ථ 1 යි (මි:ලී: 960)
 - ගිතෙල් කුඩව 2 යි (ග්‍රෑ: 480)
 - එළකිරි ප්‍රස්ථ 2 යි (ලී: 1.92)
 - ගර්කරා ප්‍රස්ථ 1 යි (ග්‍රෑ: 960)
 - ප්‍රක්ෂේපය :- ගජනිජ්ජිලි කලාදුරු අල
 - නිජ්ජිලි මුල් නාමල් රේණු
 - ගම්මිරිස් කුරුඳු පොතු
 - වියලි ඉඟුරු එන්සාල්
 - රත්නිටුල් තේපපත්‍ර
 - වළහසාල් ගඬි - පල 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ:60)
 - සංස්කරණය :- ප්‍රක්ෂේපය සියුම්ව චූර්ණකොට යොදා බණ්ඩ පාකයට පිළියෙල කොට ගත යුතු යි.
 - ප්‍රයෝග :- ශීතපිත්ත, උදර්ද, කෝශ, යක්ෂ්මා, රක්තපිත්ත, අම්ලපිත්ත, රෝගයනට යෝග්‍ය වේ.
 - මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15)

2. යෝග නාමය :- කලාණ ගුඩය
 - යෝගය :- තෙල්ලි ස්වරස හෝ ක්වාචය ප්‍රස්ථ 6 යි (ලීටර් 5.76යි)
 - ගුඩ පලම් 50 යි. (ග්‍රෑ:3000)
 - නිජ්ජිලි මුල් චූර්ණය අසමෝදගම්
 - සුදුදුරු වළහසාල්
 - සිවිය සහිදලුණු
 - තිකුළු ත්‍රිඵලා
 - ගජනිජ්ජිලි අසමෝදගම්
 - හපුෂා (ප්‍රතිනිධි ගම්මිරිස්) දියමිත්ත
 - රත්නිටුල් මුල්
 - කොත්තමල්ලි පලම් 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)
 - තිරුස්සවාලු චූර්ණය පලම් 8 යි. (ග්‍රෑ:480)
 - ත්‍රිසුගන්ධ මිලිතව පලම් 1 බැගිනි (ග්‍රෑ: 60)
 - සංස්කරණය :- තිරුස්සවාලු සුණු තලතෙලින් මදක් බැඳ, ඉන්පසු තෙල්ලි යුෂ හා ගුඩ යොදා ගුඩ පරිභාෂාව අනුව පාකය සාදා ගත යුතු ය.
 - ප්‍රයෝග :- ශ්වාස, කාස, ස්වරහේද, ශෝථ සහිත ග්‍රහණි රෝගයට හිත යි. අග්නි වඩ යි.
 - මාත්‍රාව :- තෝලා 1/2 (ග්‍රෑ:6 යි)

3. යෝග නාමය :- ගුඩ කුෂ්මාණ්ඩය
 - යෝගය :- පුරාතණ පුහුල් මද පලම් 100 යි (ග්‍රෑ:6000)
 - තලතෙල් පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60)
 - ගිතෙල් පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60)
 - උක්සකුරු පලම් 100 යි (ග්‍රෑ:6000)
 - චූර්ණය :- කුරුඳුපොතු මහ එන්සාල් ඉඟුරු

තේජපත්‍ර	හීන් එන්සාල්	කටුපෙදගෙඩි (ශාඨගාටක)
කොත්තමල්ලි	රත්තිටුල්	කෙකටිය අල
තිකුළු	තිජපිලි මුල්	කොට්ටකෙලෙංගු
කළුදුරු	සිවිය	තල්ගොබ
සුදුදුරු	ගජතිජපිලි	

පලම් 1 බැගිනි (ගු: 60)

මී පැණි පලම් 8 බැගිනි (ගු:480)

- සංස්කරණය :- පුරාතණ පුහුල් පොතු, ඇට හැර මිරිකා, යුෂ වෙන්කර, ඉන් ස්වේද දී පසුව තලතෙල් හා ගිතෙල් මිශ්‍රකර රන් පැහැවන තුරු ඒ තෙලින් පුහුල් බැඳ ගත යුතු වේ. මිරිකා වෙන් කළ පුහුල් දිය ආසාදනයකට උක් හකුරු දියකර පෙරා බැඳි පුහුල් බහා පිස ගන්නේ ය. ආසන්න පාකයෙහි දී නියමිත වූර්ණ මිශ්‍රකර බා නිවුනු පසු මී පැණි සංයෝග කරන්නේ ය. මෙහි ගිතෙල් ප්‍රමාණය අවශ්‍ය පදමට වැඩි කළ යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- සෙම් ,පිත්, වායු නස යි. කෘශ වුවන්ගේ සිරුර පුෂ්ටිමත් කෙරේ. එය උත්තම වාජිකරණයකි. ක්ෂය වුවන්ට උතුම් ඔසුවකි. කාස, ශ්වාස, හික්කා, උණ, වමන, අරුවි යන මේවා නස යි.
- අනුපාත :- එළකිරි
- මාත්‍රාව :- කලං 1 1/2 - 3 යි (ගුම්ප් 7.5 - ගු 15) දක්වාය
4. යෝග නාමය :- ධාත්‍රී රසායනය
- යෝගය :-
වියලි නෙල්ලි	පලම් 64 යි	(ගු: 8840)
උණ කපුරු	පලම් 16 යි	(ගු: 960)
තිජපිලි	පලම් 4 යි	(ගු: 240)
හීන් එන්සාල්	පලම් 1 යි	(ගු: 60)
හීන් කුරුඳුපොතු	පලම් 1 යි	(ගු: 60)
තේජපත්‍ර	පලම් 1 යි	(ගු: 60)
නාමල් රේණු	පලම් 1 යි	(ගු: 60)
සීනි	තුලා 1 යි	(ගු: 6000)
එළකිරි	ද්‍රෝණ 1 යි	(ලී: 15.36)
ගිතෙල්	මනා 1 යි	(ගු: 480)
තලතෙල්	මනා 1 යි	(මී:ලී: 480)
මී පැණි	නැලි 1 යි	(ගු: 960)
- සංස්කරණය :- එළකිරිට සීනි දියකර උණුකර වූර්ණ කළ යුතු දෙය වූර්ණ කර ඊට යොදා පදමට එනවිට ගිතෙල් තලතෙල් බහා පාකයට ගෙන නිවුනායින් පසු මී පැණි මිශ්‍ර කළ යුතු යි.
- ප්‍රයෝග :- සෝමරෝග, ශ්වේත ප්‍රදර, රක්තපිත්ත නාශකයී තර්පණයී සප්ත ධාතු වඩයි.
5. යෝග නාමය :- ප්‍රමේහ ගජකේශරී රසායනය
- යෝගය :-
නෙළුම්මල් රේණු	අමු කපුරු
වැල්මී	ලාමජ්ජක (සැවැන්න)
මානෙල් අල	රාජමාෂ (ප්‍රතිනිධි උඳු)
හාතවාරිය අල	දෙදුරු
අමුක්කරා	මාද්විකා
ඉකිරිඇට (ඉක්ෂුගන්ධා)	තලපොට බීජ (රණවරා ඇට)
ත්‍රිසුගන්ධ	සුදුහඳුන්

ලෝධර	රත්හඳුන්
තක්කොල (වාල්මොලඟු)	කුංකුම
ජාතීඵල	තාලකන්ද (කොට්ටකෙලෙංගු) කෙනෙක් බිංතල් අල යොදනි
පෞෂ්කර (සුවදකොට්ටම්)	අබිං
කලාඳුරු අල	බදරිඵල (මසන් ගෙඩි)
	මාදංපොතු සමභාගව ගත යුතු ය

වූර්ණ කොට රසකිඳ පිටි බරක් සහ කිරිබදු පිටි බරක් ගෙන නවනීත, මී පැණි, සීනි සමග අඹරා හෝ යෝග්‍ය මාත්‍රාව නවනීත, මී පැණි, සීනි සමග හෝ වළඳන්නේ ය

- විශේෂ සංස්කරණය :- වූර්ණ ගිතෙලින් මඳක් බැද මී පැණි, සීනි යෝදා හොදින් අඹරා බුළු තරමට ගුලි කරන්න.
- ප්‍රයෝග :- ශුක්ලමේහ, රක්තමේහ, මුත්‍රාසාත, මුත්‍රදෝෂ, සෝමරෝග, මුත්‍රා කෘෂ්ණ, සිකතාමේහ, අශ්මරී රෝගයන්හි සුප්‍රසිද්ධය
- අනුපාත :- මංවාඩි 10 -15 දක්වා (ග්‍රෑ:2.5 - 3.75)
- මාත්‍රාව :- කිරි
- සැ:යු :- * කපුකිනිස්ස ඇට යෙදීම වෘද්ධව්‍යවහාරයෙකි.

6. යෝග නාමය	:- ප්‍රමේහ ගජාංකුශය
යෝගය	:- කෝමාරිකා යුෂ කිරිබදු අල යුෂ
	භාතවාරිය අල යුෂ කීකිරිදිය යුෂ
	කළුඵල යුෂ පුහුල් යුෂ
	අමු නෙල්ලි යුෂ තැඹිලි වතුර - මනා 1 බැගිනි. (මී. ලී.480)
	ශුද්ධ අබින් පල 1 යි (ග්‍රෑ:60)
	ඵලඉඹුල් මැලියම් පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	සෙන්කොට්ටන් පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	අසමෝදගම් පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	වසාවාසි පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	වාල්මොලඟු පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	වැල්මී පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	වළභසාල් පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	නෙල්ලි පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	කළුඵල පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	රතුලුණු පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	දෙවිඳුරු පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	බිංතල් අල පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	තිජ්පිලි පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	කරාබු පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	සාදික්කා මද පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	අරළු පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	කංසා කොළ පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	කුරුඳු පොතු පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	කොට්ටං (සුවද) පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	සුදුඳුරු පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)
	ඉඟුරු පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)

ගම්මිරිස්	අමුක්කරා
කටුකරෝසන	කොහොඹපොතු
බෝ ඇට	කොත්තමල්ලි
තුන්පත් කුරුඳු කොළ	සුදුලෑනු
සුදු වඳුරු මෑ	පිතකරොසන
කඳු වඳුරු මෑ	බිම්පොල්
ශාලාමිශ්‍ර	අත්තික්කා ඇට
සුදු කසකසා ඇට	මුරුංගා ඇට
රුමස්තකී	රටඉදි
කලාඳුරු අල	කවචුක්කායි (හිඟුරුපියලි)
ඉරමුසු	නූග ඇට - පල 2 1/2 යි (ග්‍රෑ:150)

- සංස්කරණය :- මූලින් සඳහන් කරන ලද ද්‍රව සියල්ල පිරිසිදු බඳුනක බහා ලීප තබා පාදයට සිඳුවා ඉහත සඳහන් ද්‍රව්‍ය වූර්ණ ඊට බහා ගිතෙල් කිරි සහිතව පදමට උයා බා නිවුන පසු මී පැණි මිශ්‍ර කර ගත යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- විසි වැදෑරුම් ප්‍රමේභ, වාතරක්ත, රක්ත ප්‍රාමිභ, අග්නිමාන්ද්‍ය, අර්ශස්, පිළි බව, වාත ග්‍රහණි. ක්ෂය ආදී රෝග නස යි.
- සැ:යු :- මෙම සංස්කරණයෙහි දී සීනි, මී පැණි ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම යෝග්‍ය ය යි සලකනු ලැබේ. වූර්ණය පලං 108 ½ කි. මධුර පදාර්ථ අල්ප නිසා යෝග්‍ය පුස් සෑදීමෙන් නරක් විය හැකි ය. ඒ නිසා යටත් පිරිසෙයින් බෙහෙත් බරින් අඩක් සීනි ගත යුතු යයි සලකමු.

7. යෝග නාමය :- භාර්ගි ගුඩය
- යෝගය :- භාර්ගි (සිරිතේකකු ප්‍රතිනිධිය) පලං 100 යි (ග්‍රෑම් 6000)
දගමුල මිලිතව පලං 100 යි (ග්‍රෑම් 6000)
ලිහිල් ලෙස පොට්ටනි බැඳගත් සම්පූර්ණ අරළු ගෙඩි 100 යි (සේරු 2 යි.ටීකා)
චතුර සේරු 108 යි (ලීටර් 103.68)
ශේෂය සේරු 27 යි. (ලීටර් 25.92)
ක්වාචය සිඳුනාට පසු පෙරා ගන්නේ ය.
- සංස්කරණය :- පළමුකොට පුරාතණ ගුඩ පලං 100ක් (ග්‍රෑම් 6000) ක්වාචයට දියකර පෙරා ගත යුතු ය. ඉන්පසු අරළු සියය නොහොත් සේරු 2 ඇට ඉවත් කර හොදාකාර අඹරා ක්වාචයට දියකර ගන්නේන ය. එම මිශ්‍රණය මද ගින්නේ සිඳුවා සන අවස්ථාවට ආසන්න වූ කල්හි,
- කල්කය :- ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිපල්, කුරුඳුපොතු, තේජපත්‍ර, එන්සාල්, පලං 1 (ග්‍රෑම් 60) බැගින්, යවක්ෂාර තෝලා 4 යි. (ග්‍රෑම් 48) වූර්ණ කොට ඊට බහා මිශ්‍ර කොට පදමට බාගන්නේ ය. සිසිල් වූ කල්හි මී පැණි පලං 6 ක් මිශ්‍ර කළ යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- ප්‍රබල ශ්වාස, කාස, පිනස, චුස්චුස දුර්වලතා ආදියෙහි යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1/2 - 2 (ග්‍රෑම් 7.5 - 30) දක්වා ය. අරළු ගෙඩියක් හෝ අර්ධයක් සමග වළඳන්නේ ය.

8. යෝග නාමය :- රණභංස රසායන
- ශෝධිත අබින් කලං 12 යි (ග්‍රෑ:60 යි)
- යෝගය :- කරාබු කුංකුමප්පු
වසාවාසි වැල්මී
සාදික්කා සුදුලෑණු

එලඉඹුල් මැලියම්	රත්නිචුල්
කන්සාකොළ (කලං 12 යි)	තලිස්පතුරු
සුවදකොට්ටම්	කොත්තමල්ලි
අරළු	සුදුහඳුන්
බුළු	වළඟසාල්
නෙල්ලි	වාල්මොලභු මද
පිතකරෝසන	හීන් කුරුඳු පොතු
වගපුල්	කොල්ලන් කොල
අසමෝදගම්	අකුපට්ට
සෙම්කොට්ටං	මානෙල්අල
කළුදුරු	එලඹලිද මුල්
සුදුදුරු	මහ එන්සාල්
එන්සාල්	කොට්ටකෙලෙංගු

එක වගෙන් කලං 8 බැගින්

මිදි (මුද්දරප්පලම්)	පලම් 4 යි (ගු:240)
චීන අල	පලම් 4 යි (ගු:240)
ඉරමුසු පිටි	පලම් 4 යි (ගු:240)
හීන්ගොකටු	පලම් 4 යි (ගු:240)
රසකිද පිටි	පලම් 4 යි (ගු:240)
පිටි සීනි	පලම් 4 යි (ගු:240)

කෝමාරිකා යුෂ	පුහුල් යුෂ	ලුණුවිල යුෂ
කිරිබදු අල යුෂ	තැඹිලි වතුර	රණවරා කොළ - මල් යුෂ
නෙල්ලි යුෂ	කළු උක් යුෂ	කැහිපිත්තං යුෂ

නැලි 1 1/4 බැගින් (ලී: 1.2)

සංස්කරණය :- යුෂ වර්ග ලීප තබා නැලි 4 ට (ලී: 3.84) සිඳුවා ඊට,
 එළකිරි නැලි 1 යි (මි: ලී: 960 යි)
 ගිනෙල් නැලි 1 යි (මි: ලී: 960 යි)
 යොදා අබින් හැර අනික් වූණිය යොදා මද ගින්නෙන් උයා පදම් වේගෙන එන විට අබින් දියකර පදමට බා නිවුන පසු මී පැණි නැලි 1 1/2 ක් (ගු:1440) දමා කලවම් කර ගත යුතු ය.

ප්‍රයෝග :- පක්ෂාසාත, විංශතිවිධ ප්‍රමේහ, ධාතුක්ෂය, පරංගි, දද, කුෂ්ඨ, ආදියට හිත යි.
 සැ: යු :- මෙයට ද සීනි මී පැණි ප්‍රමාණය ප්‍රමේහගජාංකුශයෙහි නියමය අනුව වැඩි කළ යුතුව තිබේ.

9. යෝග නාමය	:- හරිද්‍රා බණ්ඩය	
යෝගය	:- හරිද්‍රා (චූර්ණ)	පල 8 යි (ගු:480)
	සෘත	පල 6 යි (ගු:360)
	එළකිරි	ආඨක 1 යි (ලී: 3.84)
	සීනි	තුලා 1/2 යි. (ගු:3000)
	මද ගින්නෙන් මැටි භාජනයක පාක කොට	
	තිකුළු	වළඟසාල්
	කුරුඳු පොතු	ත්‍රස්තවාලු
	තේප්පත්‍ර	තිපල්
	එන්සාල්	නාමල් රේණු
	කලාඳුරු අල	ලොහ හස්ම - පල 1 බැගින්. (ගු:60)

වූර්ණය යොදා බණ්ඩපාකයට සාදා ගත යුතු ය.

ප්‍රයෝග
මාත්‍රාව

- :- ශීතපිත්ත, උදර්ද, කෝශි ආදී අවස්ථාවන්ට යෝග්‍ය වේ.
- :- කර්ම 1 කි. (ග්‍ර:15)

රස බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- අග්නි කුමාර රසය
 යෝගය :- ගෝධිත රසදිය තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12 යි)
 ගෝධිත ගන්ධක තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12 යි)
 ගෝධිත ටංකන තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12 යි)
 ගෝධිත වච්චනාවී තෝලා 3 යි (ග්‍රෑ:36 යි)
 කපර්ද හස්ම තෝලා 3 යි (ග්‍රෑ:36 යි)
 ශංඛ හස්ම තෝලා 3 යි (ග්‍රෑ:36 යි)
 ගම්මිරිස් වූර්ණය තෝලා 8 යි (ග්‍රෑ:96 යි)
 සංස්කරණය :- පූර්වෝක්ත ද්‍රව්‍ය සුණු කොට ජම්බීජ රසයෙන් (ඇඹුල් දොඩම් ඇඹුලෙන්) අඹරා රත්තිකා පමණ ගුලි පිළියෙල කර ගත යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- විසුචිකාව ,අජීර්ණය අපානවායු, විකාරය යන අවස්ථාවල දී ප්‍රයෝග කරණු ලැබේ. ග්‍රහණි රෝගයට ද මනා ය.
 අනුපාත :- යෝග්‍ය අනුපාතයක් අවස්ථාව පරිදි යොදා ගනු උචිත වේ.
 මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි

2. යෝග නාමය :- අග්නි තුණ්ඩි රසය
 යෝගය :- ගෝධිත රසදිය සහිදලුණු
 ගෝධිත වච්චනාවී සුදුදුරු
 ගෝධිත ගන්ධක සුවස ලුණු
 අජමෝද වූර්ණය වළඟසාල් මද
 ත්‍රිඵලා සාමුද්‍ර ලවණ
 සර්ජික්ෂාර ඉඟුරු
 යවක්ෂාර ගම්මිරිස්
 රත්තිටුල් නිජපිලි
 යන ද්‍රව්‍ය සම භාගව වූර්ණ කොට ගත යුතු ය.
 සංස්කරණය :- ඒ සියල්ල බරට සමව ගෝධිත ගොඩකදුරු ඇට වූර්ණය ද යෙදිය යුතු වේ. එය ඇඹුල් දොඩම් යුෂ හෝ දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරා රත්තිකා පමණ ගුලි පිළියෙල කොට පවනැ වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- අග්නිමාන්ද්‍ය රෝගාවස්ථාවනට විශේෂ වේ. තව ද ග්‍රහණි රෝගයෙහි දී ද අවස්ථාවෝචිත පරිදි යෙදිය හැකි ය.
 අනුපාත :- වටිකා 1 - 2 යි
 මාත්‍රාව :- තිකුළු වෙනුවට ටංගණ ද යොදනි. (සමහර වට්ටෝරු වල)

3. යෝග නාමය :- අග්නි රසය
 යෝගය :- ගම්මිරිස් වූර්ණය තෝල 1 යි (ග්‍රෑ:12 යි)
 කලාදුරු අල වූර්ණය තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12 යි)
 වදකහ අල වූර්ණය තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12 යි)
 කොට්ටං වූර්ණය තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12 යි)
 ගෝධිත වච්චනාවී වූර්ණය තෝලා 4 යි (ග්‍රෑ:48 යි)
 සංස්කරණය :- පූර්වෝක්ත ද්‍රව්‍ය වූර්ණය අමු ඉඟුරු ස්වරසෙන් මනාව අඹරා රත්තිකා 1 ක් (මි:ග්‍රෑ:125) පමණ ගුලි පිළියෙල කොට වියලා වීදුරු බඳුනක තබා ගත යුතු වේ.
 ප්‍රයෝග :- සියළු අජීර්ණ, ආමාජීර්ණ රෝග සඳහා යෙදිය හැකි ය.

- අනුපාත :- අවස්ථාවට සුදුසු පරිදි යෝග්‍ය අනුපාතයෙන් යොදා ගත හැකි වේ.
මාත්‍රාව :- ගුවිකා 1 - 2 යි.
4. යෝග නාමය :- අර්ශස් කුයාර රසය
යෝගය :- ශෝධිත රසදිය තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ: 12 යි)
ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 2 යි (ග්‍රෑ: 24 යි)
ලෞභ හස්මය පල 2 යි (ග්‍රෑ:120 යි)
තාමීර හස්මය පල 2 යි (ග්‍රෑ:120 යි)
දන්ති මූල වූර්ණය පල 5 යි (ග්‍රෑ:300 යි)
තිකුළු වූර්ණය පල 15 යි (ග්‍රෑ:900 යි) (මිලිතව)
කිඩාරම් අල වූර්ණය පල 5 යි (ග්‍රෑ:300 යි)
උණකපුරු වූර්ණය පල 5 යි (ග්‍රෑ:300 යි)
ටංගණ වූර්ණය පල 5 යි (ග්‍රෑ:300 යි)
යවක්ෂාර වූර්ණය පල 5 යි (ග්‍රෑ:300 යි)
සෛන්ධව වූර්ණය පල 5 යි (ග්‍රෑ:300 යි)
ශෝධිත ස්නුභික්ෂිර (දළක්කිරි) පල 8 යි (ග්‍රෑ:480 යි)
ගෝමුත්‍ර පල 32 යි (ලී: 1920 යි)
- සංස්කරණය :- පළමුව රස- ගන්ධක කප්පිලි කොට සෙසු ද්‍රව්‍ය වූර්ණය සමග ද්‍රව්‍යනට යොදා මැටි බඳුනක සනීභූත වන තෙක් පැසවා ගලී ගැසිය හැකි පදමින් බා, මාෂ දෙකක් (ග්‍රෑම් 2) පමණ ගලී පිළියෙල කොට පවනැ වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- අර්ශස් රෝගය සඳහා විශේෂ වේ. එහෙත් බෙහෙවින් ගුණදායක වනුයේ ගුෂ්කාර්ශස්හි දී ය. ඒ අනුව අර්ශස් රෝගය හේතුවෙන් උපන් රෝග අවස්ථාවනට ද මනා ය.
- අනුපාත :- අවස්ථාවට සුදුසු පරිදි යෝග්‍ය අනුපාතයක් යෙදිය හැකි යි.
මාත්‍රාව :- වටිනා 1 - 2 යි රෝග බලය අනුව මාත්‍රාව වැඩි කළ හැක.
5. යෝග නාමය :- ආනන්ද භෛරව රස (1)
යෝගය :- ශෝධිත සාදිලිංගම්
ශෝධිත වච්චනාවි
ත්‍රිකටු වූර්ණය මිලිතව
ගම්මිරිස්
ශෝධිත ටංකණ
තිප්පිලි
වසාවාසි - සමභාගව ගත යුතු ය
- සංස්කරණය :- ඇල්දියෙන් අඹරා රක්තිකා 1 ක් (මී:ග්‍රෑ: 125) පමණ ගලී පිළියෙල කරගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- දරුණු සන්නිපාත, ආමවාත, අතීසාර, ජීර්ණ ජීවරයන්හි යෙදේ
අනුපාත :- ඉඟුරු යුෂ සමග ය
6. යෝග නාමය :- ආනන්ද භෛරව රස (2)
යෝගය :- ශෝධිත හිංගුල
ගම්මිරිස්
පුෂ්කර (බැද)
ශෝධිත වච්චනාවි

නිජපිලි

- සංස්කරණය :- සමභාගව ගෙන උණු දියෙන් අඹරා රක්තිකා 1 ට (මි:ග්‍රෑ: 125) ගුලි කරන්නේ ය
- ප්‍රයෝග :- අතීසාරයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය.
- අනුපාත :- කෙළිඳ හාල් වූර්ණය කෙළිඳ පොතු කෂාය, මී පැණි සමග ය.
7. යෝග නාමය :- **ආනන්ද හෙරව රස (3)**
යෝගය	:- ශෝධිත සාදිලිංගම්	නිජපිලි
	ශෝධිත වච්චනාවි	ගම්මිරිස්
	ඉභුරු	පුෂ්කර
		ශෝධිත ගන්ධක
- සංස්කරණය :- සමභාගව ගෙන දෙහි හෝ ඇඹුල් දොඩම් ඇඹුලෙන් අඹරා රක්තිකා එක පමණ ගුලි තනා වීදුරු බඳුනක බහා තබන්නේ ය
- ප්‍රයෝග :- ජීවරාතිසාරය, ග්‍රහණි, කාසාදි සංයුක්ත අතීසාර, අජීර්ණ, අග්නිමාන්ද්‍ය, අපස්මාර යන රෝග සුව කරයි.
- අනුපාත :- සුදුසු අනුපාතයෙන් යොදන්නේ ය
- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 1 යි (මි:ග්‍රෑ:125)
8. යෝග නාමය :- **ආරෝග්‍යවර්ධනී වටිය**
යෝගය	:- ශෝධිත රසදිය	
	ශෝධිත ගන්ධක	
	ලෞහ හස්ම	
	අභ්ර හස්ම	
	තාම්ර හස්ම	තෝලා 1 බැගින් (ග්‍රෑ:12)
	නිපල්	තෝලා 6 යි. (ග්‍රෑ:72)
	ශිලාජතු	තෝලා 3 යි. (ග්‍රෑ:36)
	ශෝධිත ගුගුල්	තෝලා 4 යි. (ග්‍රෑ:48)
	රත්නටොල්	තෝලා 4 යි. (ග්‍රෑ:48)
	කටුකරෝසන	තෝලා 22 යි. (ග්‍රෑ:264)
- සංස්කරණය :- මේ සියලු වූර්ණය දින දෙකක් කොහොඹ කොළ යුෂින් භාවනා යුක්තව අඹරා රක්තිකා 2ක් (මි:ග්‍රෑ:250) ප්‍රමාණයට ගුලි කර පවනේ වියලා ගත යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- කුෂ්ඨ රෝගයන්ට විශේෂ ගුණ යි. වාත පිත්ත කඵ යන දෝෂත්‍රයෙන් උපන් ජීවර රෝග නස යි. දීපන, පාවනය, හෘදය, මේදෝනාශකය, මල ශෝධකය, යාකෘත් රෝගාවස්ථාවනට විශේෂයෙන් යෝග්‍ය වේ.
- අනුපාත :- අවස්ථාවෝචිත පරිදි යෝග්‍ය අනුපාතයකින් යොදන්න
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1- 3 දක්වා යි.
9. යෝග නාමය :- **ඉච්ඡා හේදී රසය**
යෝගය	:- වියලි ඉභුරු	තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12)
	ගම්මිරිස්	තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12)
	ශෝධිත රසදිය	තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12)
	ශෝධිත ගන්ධක	තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12)
	ශෝධිත ටංකණ	තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12)
	ශෝධිත ජයපාල බීජ	තෝලා 2 යි (ග්‍රෑ:24)

- සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක මනාව කප්පලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යන්ගේ මූර්ණය ලා ඇල්දියෙන් දැඩි සේ අඹරා ගුණවයක් පමණ ගුලි පිළියෙල කොට පවතැ වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තබනු යෙදේ.
- ප්‍රයෝග :- උදර රෝගයෙහි විරේකය සඳහා විශේෂයෙන් ද අනෙක් විරේකය අවශ්‍ය අවස්ථාවන්හි ද යොදනු ලැබේ.
- අනුපාත :- යෝග්‍ය මාත්‍රාව සීනි වතුර සමග යෙදිය යුතු වේ. එහි දී අවශ්‍ය වන විරේක වාර ගණන සඳහා ශීත ජලය වාර ගණන දිය යුතු වේ. විරේක නිවාරණය උදෙසා මෝරු සහිතව බත දිය යුතු ය.
- මාත්‍රාව :- ගුණ 2 - (මි:ගු: 250) දක්වා අනුදක්නා ලැබේ.
10. යෝග නාමය :- **ඉන්ද්‍ර වටිය**
 යෝගය :- රසසින්දුර
 වංග හස්ම
 කුඹුක්පොතු මූර්ණය- සමභාව ගන්නේ ය.
- සංස්කරණය :- මේ ඔසු කටුඉඹුල් මුල් ස්වරසයෙන් හෝ කෂායෙන් දිනක් භාවනා යුක්තව අඹරා මාෂ 1 ප්‍රමාණ ගුලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- මධුමේහයට ශ්‍රේෂ්ඨ යි. බහු මුත්‍ර රෝගයන්ට ද හිතවතී.
- අනුපාත :- රක්තිකාවේ පටන් මාෂකය දක්වා සුදුසු අනුපාතයකින් යෙදිය හැකි වේ.
11. යෝග නාමය :- **උන්මාද ගජංකුශය**
 යෝගය :- ශෝධිත අත්තන ඇට
 ශෝධිත රසදිය
 ශෝධිත ගන්ධක
 වංග හස්ම
 රජත හස්ම - භාග 1 බැගින් ගත යුතු යි.
- සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක කප්පලි කොට කෝමාරිකා යුෂයෙන් භාවනා යුක්තව අඹරා රක්තිකා ප්‍රමාණයට ගුලි තනා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- විශේෂයෙන් උන්මාද නාශක යි.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.
12. යෝග නාමය :- **කනක සුන්දර රසය**
 යෝගය :- ශෝධිත සාදලිංගම්
 ගම්මිරිස්
 ශෝධිත ගන්ධක
 තිප්පිලි
 ශෝධිත පුස්කර
 ශෝධිත වච්චනාවි
 ශෝධිත අත්තන ඇට - සමභාව ගත යුතු ය
- සංස්කරණය :- විජයා පත්‍ර ස්වරසයෙන් අඹරා රක්තිකා 1 ක (මි:ගු:125) ප්‍රමාණ ගුලි සාදාගත යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- ග්‍රහණ, අග්නිමාන්ද්‍ය, තීවරජීවර, හා අතීසාර නසන්නේ ය.
- අනුපාත :- දී, මස්තු, තක්‍ර යෙදිය යුතු ය.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදනු ලැබේ.
13. යෝග නාමය :- **කන්දර්ප රසය**

- යෝග්‍යය :- ශෝධිත රසදිය
 ශෝධිත ගන්ධක
 ප්‍රවාල හස්ම
 ස්වර්ණ හස්ම
 ශෝධිත ගෛරික
 රජන හස්ම
 ශංඛ හස්ම
 වෛක්‍රාන්ත හස්ම
 මුක්තා හස්ම - සමභාගව ගන්නේ ය
- සංස්කරණය :- පළමුව කප්පලිය සාදා අන් ඔසු සමග මිශ්‍රකොට නුග අරළු යුෂයෙන් භාවනා
 යුක්තව සත් වරක් (දින හතක්) දැඩිව අඹරා රක්තිකා 1 ක (මි:ග්‍රෑ:125)
 ප්‍රමාණයට ගුලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ප්‍රයා (ඖෂධසර්ගික) මේහයට විශේෂයෙන් යෙදේ.
- අනුපාත :- 1. තිපල් කෂාය
 2. කක්කෝල කෂාය
 3. කුඹුක්පොතු කෂාය - ආදි සුදුසු අනුපාතයකින් යොදන්න.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 දක්වා යි
- 14. යෝග්‍ය නාමය :- කළුකේතු රසය (1)**
- යෝග්‍යය :- ශෝධිත ටංගණ නිජ්ජලි
 ශෝධිත වච්චනාවි ශංඛ හස්මය - යන ද්‍රව්‍ය සමභාගව ගන්නේ වෙයි.
- සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය සියල්ල චූර්ණ කොට අමු ඉඟුරු ස්වරසින් භාවනා යුක්තව දින තුනක්
 අඹරා ගුංජාවක් පමණ ගුලි පිළියෙල කොට වියලා බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු
 වේ.
- ප්‍රයෝග :- පීනස, ශ්වාස, කාස, ගලරෝග, ගලග්‍රහ, අක්ෂිරෝග, කර්ණරෝග, සන්තිපාත
 යන අවස්ථාවන්ට යොදනු ලබන අනුදන්තා ලැබේ. ශ්වභනකප්වරය,
 ප්‍රතිශ්‍යායප්වරය, ශ්වාසග්‍රහය යන රෝග සඳහා විශේෂයෙන් ප්‍රයෝග කරනු
 ලැබේ.
- අනුපාත :- අමු ඉඟුරු ස්වරස සමග හෝ දෝෂ තත්වය අනුව යෝග්‍ය අනුපාතයකින් හෝ
 යෙදිය හැකි වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 යි
- 15. යෝග්‍ය නාමය :- කළුකේතු රසය (2)**
- යෝග්‍යය :- ශංඛ හස්ම ගම්මිරිස්
 ඉඟුරු නිජ්ජලි
 ප්‍රස්කර - සමභාගව ගත යුතු ය.
- වච්චනාවි භාග 5 යි.
- සංස්කරණය :- අංක 1 මෙනි
- ප්‍රයෝග :- සුයෂාවර්තයට යෝග්‍ය යි. කළුකේතු අංක 1 ප්‍රයෝග ද සලකන්නේ ය.
- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 1 / 2 යි. (මි.ග්‍රෑ: 62.5)
- 16. යෝග්‍ය නාමය :- කර්පුර රසය**
- යෝග්‍යය :- සාදලිංගං කෙළිඳහාල්
 අබිං සාදික්කා
 කලාපුරු අල කපුරු

- සංස්කරණය :- සමභාගව ගෙන වතුරෙන් අඹරා රක්තිකා 2 ට (මි.ගු: 250) ගුලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ජීවරාකීසාර, අතීසාර, රක්තාකීසාරයන්හි පක්ව අවස්ථාවන්හි යෙදේ. ග්‍රහණයෙහි ද විශේෂ යි.
- අනුපාත :- කලාදුරු අල කෂාය මී පැණි සමග හා සුදුසු අනුපාත සමග යෙදේ
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 3 දිනකට
- සැ: යු :- ඇතැම් කෙනෙක් පුස්කර ද යෝගයට යොදනි

17. යෝග නාමය :- කස්තුරි භෛරව රසය
- යෝගය :- ශෝධිත හිංගුල සාදික්කා වූර්ණය
 ශෝධිත වච්චනාවි වසාවාසි වූර්ණය
 ශෝධිත ටංගණ ගම්මිරිස් වූර්ණය
 කස්තුරි තිප්පිලි වූර්ණය
- සංස්කරණය :- යන ද්‍රව්‍යයන් සම භාගව ගත යුතු ය. හිංගුල, ටංගණ හා කස්තුරි හැර අනෙක් සියළු ද්‍රව්‍ය වූර්ණ කොට ඇල්දියෙන් අඹරා රක්තිකා දෙකක් පමණ ගුලි පිළියෙල කොට පවන වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තබනු යෙදේ.
- ප්‍රයෝග :- අති දරුණු සන්නිපාත ජීවරයට මනා යි. එහෙත් එහිලා සැලකිය යුත්තේ වාත - ශ්ලේෂ්ම උල්බණ සන්නිපාතය යි.
- අනුපාත :- අවස්ථාවට උචිත යෝග්‍ය අනුපාතයක් සමග යෙදිය හැකි වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි

18. යෝග නාමය :- කාඤ්චනාභර රසය
- යෝගය :- ස්වර්ණ හස්මය ප්‍රවාල හස්මය
 රසසින්දුර අරළු වූර්ණය
 මුක්තා හස්මය රජත හස්මය
 ලොහ හස්මය කස්තුරි
 අභරක හස්මය ශෝධිත මනෝශීල
- සංස්කරණය :- යන ද්‍රව්‍ය සමභාගව ගන්නේ වෙයි.
- ප්‍රයෝග :- සියළු ද්‍රව්‍ය වූර්ණය ඇල් දියෙන් මනාව අඹරා අර්ධ ගුංජා (රක්තිකා 1/2) පමණ ගුලි කරනු.
- අනුපාත :- අවස්ථාවෝචිතව යෝග්‍ය අනුපාතයකින් යොදන්නේ යි.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි

19. යෝග නාමය :- කීටමර්ද රසය
- යෝගය :- ශෝධිත රසදිය තෝලා 1 යි (ගු:12 යි)
 ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 2 යි (ගු:24 යි)
 අසමෝදගම් (= යමානි වූර්ණය) තෝලා 3 යි (ගු:36 යි)
 වළඟසහල් මද වූර්ණය තෝලා 4 යි (ගු:48 යි)
 ශෝධිත ගොඩකදුරු ඇට තෝලා 5 යි (ගු:60 යි)
 පලාග බීජ වූර්ණය තෝලා 6 යි (ගු:72 යි)
- සංස්කරණය :- ප්‍රථමකොට රසදිය ගන්ධක කප්පලි කොට සෙසු ද්‍රව්‍ය වූර්ණය එහි ලා තව ද අඹරා ගත යුතු ය. එය වූර්ණය ලෙස යෝග්‍ය භාවිතා කරනුව පිළියෙල කර

- ගන්නා අයුරු යි. ඉදින් එය ගලියක් ලෙස සකසනුව නම් ඇල්දියෙන් අඹරා රක්තිකා 2 (මී:ගු:250) ක පමණ ගලි තනා වියලා ගත යුතු ය වේ.
- ප්‍රයෝග :- ක්‍රීරෝග අවස්ථාවන්හි දී යොදනු ලැබේ. කෘමි විනාශය උදෙසා මනා ය.
- අනුපාත :- මී පැණියෙන් ගලි හෝ වූර්ණය හෝ යොදා කලාපුරු ක්වාථය ඉක්බිති දෙනුව අනු දන්නා ලැබේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.
20. යෝග නාමය :- කීටාරි රසය
- යෝගය :- ශෝධිත රසදිය භාග 1 යි
 කෙළිඳ සහල් වූර්ණය භාග 1 යි
 අසමෝදගම් වූර්ණය භාග 1 යි
 ශෝධිත මනෝශීල භාග 1 යි
 පලාශබ්ජ වූර්ණය භාග 1 යි
 ශෝධිත ගන්ධක භාග 1 යි
- සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක කප්පලි කොට එය සෙසු ද්‍රව්‍ය වූර්ණය යොදා මිශ්‍රකර දේවදාලී ස්වරසයෙන් දිනක් අඹරා ගුණාවක් පමණ ගලි පිළියෙල කොට පවන වියලා තබා ගත යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- කෘමීරෝගයෙහි කෘමිනාශනය සඳහා යෙදේ.
- අනුපාත :- සීනි සහිත මුද්ගපර්ණි (මුන්වැන්න) ස්වරස යොදනුව අනුදන්නා ලැබේ
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1- 2 යි
21. යෝග නාමය :- කුමාර කලාශාණක රසය
- යෝගය :- රස සින්දුර
 මුක්තා හස්ම
 ස්වර්ණ හස්ම
 අභර හස්ම
 ලොහ හස්ම
 ස්වර්ණමාක්ෂික හස්ම
- සංස්කරණය :- සමභාව ගෙන කෝමාරිකා යුෂින් භාවනා යුක්තව අඹරා රක්තිකා 1 ක් (මී:ගු:125) පමණ ගලිකරනු.
- ප්‍රයෝග :- බාලයන්ගේ උණට සුදුසු ය. ශ්වාස, වමන, පාරිගර්භික හා දන්තභේදෝත්පජ ජ්වරයට හිත යි.
- අනුපාත :- තනකිරි, සීනි යුක්තව වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 / 2 - 1 යි
22. යෝග නාමය :- කුෂ්ඨස්නී වටිකාව
- යෝගය :- ශෝධිත ගොඩකදුරු ඇට වූර්ණය තෝලා 1 යි (ගු:12 යි)
 වාල්මුග්‍රා ඇට (කුෂ්ඨවෙරි ඇට) තෝලා 1 යි (ගු:12 යි)
- සංස්කරණය :- ඇහැළකොළ යුෂ, කොහොඹකොළ යුෂ, රුක්අත්තන පොතු ක්වාථය යන මෙයින් එක් වගෙන් එක් දින බැගින් භාවනා යුක්තව අඹරා රක්තිකා 2 ක ප්‍රමාණයට ගලි කරන්න.
- ප්‍රයෝග :- වාතශොණිතජ, කුෂ්ඨ, ශීත පිත්ත, උදර්ද, කෝශ, ව්‍රණ හා මන්දාග්නිය ද නස යි.
- අනුපාත :- එළකිරි සමග ය.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

23. යෝග නාමය :- ක්‍රීකාලා නල රසය
- යෝගය :- වලභසහල් මද වූර්ණය පල 2 යි (ගු:120 යි)
 ශෝධිත වච්චනාවි වූර්ණය පල 1 යි (ගු: 60 යි)
 ලෞභ හස්මය පල 1/2 යි (ගු: 30 යි)
 ශෝධිත රසදිය පල 1/4 යි (ගු: 15 යි)
 ශෝධිත ගන්ධක පල 1/4 යි (ගු: 15 යි)
- සංස්කරණය :- ගන්ධක ප්‍රථමකොට කජ්ජලි කර එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ වූර්ණය ලා එළකිරෙන් මනාව අඹරා රක්තීකාවක් පමණ ගුලි පිළියෙල කොට පවන වියලා වීදුරු බඳුනක තබා ගත යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- උදරගත ක්‍රීනාශනය සඳහා යෙදේ. ශෝථ, ආනාහ, උදර, ගුල්ම යන උපද්‍රව සහිත අවස්තාවන්ට ද හිත වන්නේ ය.
- අනුපාත :- කොත්තමල්ලි, සුදුදුරු ක්වාචයෙන් හෝ එහි වූර්ණය සමග හෝ තව ද යෝග්‍ය අනුපාතයකින් හෝ යෙදිය හැකි ය.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි

24. යෝග නාමය :- ක්‍රීෂ්ණ රසය
- යෝගය :- වලභසහල් වූර්ණය
 පලාශබ්ජ - කැල ඇට වූර්ණය
 කොසඹ ඇට වූර්ණය
 රස සින්දුර - යන ද්‍රව්‍ය සමභාව ගත යුතු ය.
- සංස්කරණය :- සියල්ල සියුම්ව වූර්ණ කොට, ඇල්දියෙන් අඹරා ගුංජා 3 ක් (මි:ගු: 375) පමණ ගුලි පිළියෙල කොට පවන වියලා තබා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- කෘමිරෝග අවස්ථාවන්හි දී ප්‍රයෝග කරනු ලැබේ. ක්‍රීම් විනාශය සඳහා ය.
- අනුපාත :- ආබුකර්ණි (= මීකන් පලා) ස්වරසින් යොදනු ව අනුදන්තා ලැබේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

25. යෝග නාමය :- ක්‍රීනාශක රසය
- යෝගය :- ශෝධිත රසදිය වියලි ඉඟුරු වූර්ණය
 ශෝධිත ගන්ධක ශෝධිත මුස්තක වූර්ණය
 ලෞභ හස්මය ශෝධිත රසාඤ්ජන වූර්ණය
 ගම්මිරිස් වූර්ණය දියමිත්ත වූර්ණය
 ශෝධිත වච්චනාවි වූර්ණය ත්‍රිකටු වූර්ණය
 මලිත මල් වූර්ණය කලාදුරු අල වූර්ණය
 ත්‍රිඵලා වූර්ණය (ප්‍රත්‍යාකව) බාලක වූර්ණය
 බෙලිමුල් පොතු -යන ද්‍රව්‍ය සමභාව වේ.
- සංස්කරණය :- ප්‍රථම කොට රස ගන්ධක කජ්ජලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ වූර්ණය ද ලා කීකිරිදිය යුෂයෙන් භාවනා දී අඹරා රක්තීකා පමණ ගුලි සකසා වියලා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- ක්‍රීනාශය සඳහා යෙදේ. ක්‍රීම් උත්පාදනය වළකාලන රසායනයක්ද ලෙස ද සැලකේ.
- අනුපාත :- හෘඩගරාජ (කීකිරිදිය) ස්වරස හෝ යෝග්‍ය අනුපාතයක් භාවිතා කළ හැක.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි. එහෙත් වරාටිකාවක් පමණද යෙදිය යුතු බව කියැවේ. එනම් රසායනය සඳහා අල්ප මාත්‍රාවෙන් ආරම්භ ව යෝජිත මාත්‍රාව දක්වා යෙදීමකි.

26. යෝග නාමය :- ක්‍රීම් මුද්ගර රසය

යෝග්‍ය :- ශෝධිත රසදිය භාග 1 යි
 ශෝධිත ගන්ධක භාග 2 යි
 වනයමානි භාග 3 යි
 වළඟසහල් මද භාග 4 යි
 ගොඩකදුරු භාග 5 යි
 පලාශ බීජ භාග 6 යි
 සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය වූර්ණය ඇල්දියෙන්අඹරා රත්තිකා 2 ක (මි.ග්‍රෑ: 250) පමණ ගුලී තනා ගත යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- කෘමීරෝගය සඳහා යෝග්‍ය වේ.
 අනුපාත :- මී පැණි සමග ය
 මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි

27. යෝග්‍ය නාමය :- **(කෘෂ්ණ) වතුර්මුඛ රසය**

යෝග්‍ය :- ශෝධිත රසදිය තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12)
 ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12)
 ලෞභ හස්මය තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12)
 අභ්ර හස්මය තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ:12)
 ස්වර්ණ හස්මය මාෂක 3 යි (ග්‍රෑ:3)
 සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක මනාව කප්පලි කොට එයට සෙසු හස්ම ද්‍රව්‍ය ද යොදා කෝමාරිකා ස්වරසින් භාවනා යුක්තව අඹරා ගුලියක් කොට එරඬු පතින් ඔතා, ධාන්‍ය රාශියක් මැද දින තුනක් තබන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- එකාදශවිධ ක්ෂය පඤ්චවිධ කාසය, එකාදශවිධ කුෂ්ඨය, පාණ්ඩු, විංගනි ප්‍රමේභ යන රෝගයන්ට යොදනු යෝග්‍ය වේ. ශූලය, ශ්වාසය, හික්කාව, මන්දාග්නිය, අම්ලපිත්තය යන රෝගාවස්ථාවන්ට හිතවති. අපස්මාරය, උන්මාදය, අර්ශස්, වර්මරෝග යන රෝග උපද්‍රවයන්ට ද මනා වේ. මෙය අග්නි බලය දනව යි. සුදුකෙස් කළු කෙරෙයි. පුෂ්ටිකාරක ය. ආයුෂට හිතවති. ශුක්‍රදෝෂ නස යි. වන්ධ්‍යතාවය නස යි.
 අනුපාත :- ත්‍රිඵලා රසය සමග හෝ යෝග්‍ය අනෙක් අනුපාතයන් සමග හෝ අවස්ථාවට උචිතව ප්‍රයෝග කරනු ලැබේ.
 මාත්‍රාව :- රත්තිකා 1 - 2 යි. (මි.ග්‍රෑ: 125 - 250)

28. යෝග්‍ය නාමය :- **ගගන සුන්දර රසය**

යෝග්‍ය :- ශෝධිත ටංකණ
 ශෝධිත හිඩගුල
 ශෝධිත ගන්ධක
 අභ්‍රක හස්මය
 යන ද්‍රව්‍ය සමභාගව ගත යුතු වේ.
 සංස්කරණය :- දින තුනක් දෙකිරිය යුෂින් අඹරා ගත යුතු වේ
 ප්‍රයෝග :- විවිධ ප්‍රකාර රක්තස්ථාව, උග්‍ර ජීවරානීසාර නස යි. පාවකාග්නිය දල්ව යි. ආමජ ශූල නස යි.
 අනුපාත :- මී පැණි, හල්දුම්මල, සුදුදුරු, එළකිරි, මෝරු යොදනු ලැබේ.
 මාත්‍රාව :- ද්විගුණ ප්‍රමාණ ගුලී 1 - 2 යි (මි.ග්‍රෑ:250)

29. යෝග්‍ය නාමය :- **වන්ද්‍රප්‍රභා වටී (1)**

යෝග්‍ය :- වළඟසාල් ඇටමද භූනිම්බ

රත්නිටුල්	තිස්සිලි මුල්
ත්‍රිකටු	කලාදුරු අල
තිපල්	ශබ්ද
දේවදාරු	වදකහ
සිවිය	- යන මේ ද්‍රව්‍යන්ගේ වූර්ණ සහ
ස්වර්ණ මාක්ෂික හස්ම	දාරුහරිද්‍රා (වෙනිවැල් ප්‍රතිනිධි)
සවිඳලුණු	කොත්තමල්ලි
යවක්ෂාර	ගජතිස්සිලි
කහ	අතිවිධියම්

කර්ෂ 1 ග්‍රෑ:15 බැගින් (සමභාගව)

ශුද්ධ ශිලාජනු	පලං 8 යි (ග්‍රෑ:480)
ශුද්ධ ගුඟ්ගුලු	පලං 8 යි (ග්‍රෑ:480)
ලොහ හස්ම	පලං 2 යි (ග්‍රෑ:120)
සීනි	පලං 4 යි (ග්‍රෑ:240)
උණකපුරු	(මිලිතව) පලම් 1 බැගින් (ග්‍රෑ:60)

- දැත්තමුල්
- ත්‍රිවෘත්
- ත්‍රිසුගන්ද
- සංස්කරණය :- සියල්ල වූර්ණකර ගුඛිකා පරිභාෂාව අනුව රක්තිකා 3 ට (මි:ග්‍රෑ:375) ගුලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ඡඛිවිධ අර්ශස්, හගන්දර, පාණ්ඩු, කාමලාරෝග සව කරයි. අග්නි දීප්ති කරයි. පිත්ත, කළු, වාත, රෝග සුව වන්නේ ය. නාඩිගත, මර්මගත, වුණ, ග්‍රන්ථි, අර්බුද, විද්‍රව්, රාජයක්ෂ්මා. මේහ, ප්‍රදර, ශුක්‍ර ක්ෂය, අශ්මරී, මුත්‍රකෘච්ඡර, උදර යන රෝගයනට හිතවත් ය.
- අනුපාත :- මස්තු, දී, ශීත ජලය, එළුමස් රස, ජාඩගල පශු පක්ෂීන්ගේ මාංසරස, කිරි යන අනුපාත හිත වේ.
- මාත්‍රාව :- වටි 1 - 2 යි.

30. යෝග නාමය :- වන්ද්‍රප්‍රභා වටී (11)

- යෝගය :- වන්ද්‍රප්‍රභා= කපුරු
- වදකහ
- කලාදුරු අල
- බිංකාහොඹ
- දේවදාරු
- වියලිකහ
- අතිවිධියන්
- දාරුහරිද්‍රා
- කොත්තමල්ලි
- තිපල්
- සිවිය මුල්
- වළඟසහල්
- ගජතිස්සිලි
- ස්වර්ණමාක්ෂික
- ඉඟුරු
- තිස්සිලි මුල්
- රතනෙටොල්
- තිරුස්සවාලු
- දැත්ත මුල්
- තේජපත්‍ර
- කුරුඳු පොතු
- එන්සාල්
- උණකපුරු කර්ෂ 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ:15)
- ගම්මිරිස්
- තිස්සිලි
- යවක්ෂාර
- ස්වර්ජික්ෂාර
- සවිඳලුණු
- සුවසලුණු
- බලල්ලුණු
- මේවා මාෂ හතර (4) බැගිනි. (ග්‍රෑම් 4)

ලෞභ හස්ම	කර්ෂ 2 යි	(ගු: 30 යි)
සීනි	කර්ෂ 4 යි	(ගු: 60 යි)
ශිලාජතු	කර්ෂ 8 යි	(ගු:120 යි)
ගුගල්	කර්ෂ 8 යි	(ගු:120 යි)

- සංස්කරණය :- ගුටිකා පරිභාෂා අනුව ගුංජා 6 ක පමණ ගුලි පිළියෙල කළ යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- විංශතිවිධ ප්‍රමේහ නස යි. මූත්‍ර කෘච්ඡර නස යි. අශ්මරී, මුත්‍රාසාත, අණ්ඩවායු, පාණ්ඩු රෝග, කාමලා, හලිමක, කාස, කුෂ්ඨ, අග්නිමාන්ද්‍ය, අරෝචක, වාත,පිත්ත,කඵරෝග නස යි. බලය යි. වාෂා යි. රසායන යි.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 දක්වා ය.

31. යෝග නාමය :- **චතුර්භූජ රසය**
- යෝගය :- රසසින්දුර හාග 2 යි කස්තුරි හාග 1 යි
ස්වර්ණ හස්ම හාග 1 යි ශෝධිත හරිතාල හාග 1 යි
ශෝධිත මනෝශීල හාග 1 යි
- සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය සියල්ල වූර්ණකොට කෝමාරිකා ස්වරසයෙන් දිනක් අඹරා ගෝලයක් කොට එය ඵරචුපත්භි ඔතා ධාන්‍ය රාශියක් මැද දින තුනක් තබා පසුව, සුණුකොට වූර්ණය ලෙස හෝ ඇල්දියෙන් අඹරා ගුලි මෙන් හෝ පිළියෙල කර ගත හැකි වේ. ගුලියක් රක්තිකාවකි (මි.ගු: 125 යි)
- ප්‍රයෝග :- අපස්මාර රෝග ශාන්තිය සඳහා යෙදෙයි. ජීවර, කාස, ශෝෂ, ක්ෂය, මන්දාග්නිය යන උපද්‍රව පවත්නා කල ද මනා ය. තව ද ශිර:කම්පය, හස්තකම්පය, ගාත්‍රකම්පය යන අවස්ථා උදෙසා ද සුදුසු වේ.අකාල වලිඵලිතයට ගුණදායක ය.
- අනුපාත :- ත්‍රිඵලා වූර්ණය සහිත මී පැණි සමග ද අනෙක් යෝග්‍ය අනුපාත සහිතව ද යෙදිය හැකි වේ.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 5 දක්වා යි දෝෂබලය හා රෝගබලය අනුව යෙදිය යුතු ය.

32. යෝග නාමය :- **චන්ද්‍රාමාත වටිය**
- යෝගය :- ත්‍රිකටු (ප්‍රත්‍යාකව)
ත්‍රිඵලා (ප්‍රත්‍යාකව)
සීවිය මුල්
කොත්තමල්ලි
සුදුදුරු
සෛන්ධව - තෝලා 1බැගිනි (ගු:12 යි)
ශෝධිත රසදිය
ශෝධිත ගන්ධක
ශෝධිත ලෞභ හස්මය - කර්ෂ 1 බැගිනි. (ගු:15 යි)
ශෝධිත ටංගණ පල 1 යි (ගු:60 යි)
ගම්මිරිස් පල 1/2 යි (ගු:30 යි)
- සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක කජ්ජලි කොට සෙසු ද්‍රව්‍ය වූර්ණය සමග ඵලකිරෙන් අඹරා ගුංජා සතරක් පමණ ගුලි පිළියෙල කළ යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- වාතපිත්ත, වාතශ්ලේෂම, පිත්තශ්ලේෂම, ආදි පඤ්චවිධ කාසයට යෝග්‍ය වේ. රකත නිෂ්ඨිවනය, ජීවරය, ශ්වාසය, තෘෂ්ණා, දාහ, හුම, ජලිහ, උදර, ගුල්මරෝග, ආනාහ, කෘමි, පාණ්ඩු, ජීර්ණජීවර යන රෝගෝපද්‍රවයනට ද යහපති. බල - වර්ණකර වේ.

අනුපාත :- රක්තෝත්පල ස්වරස, නිලෝත්පල ස්වරස, කොල්ලු කෂාය, නිජපිලි සුණු, මී පැණි, ඉඟුරු ස්වරස යන ද්‍රව්‍යයන් අවස්ථාවෝචිතව යෙදිය හැකි යි.
 මාත්‍රාව :- වටිකා 1 යි

33. යෝග නාමය :- වන්ද්‍රාමාත රසය
 යෝගය :- ශුද්ධ රසදිය
 ශුද්ධ ගන්ධක
 ශුද්ධ ලෞභ හස්ම තෝලා 2 බැගින් (ග්‍රෑ:24 යි)
 පුෂ්කර තෝලා 8 බැගින් (ග්‍රෑ:96 යි)
 ගම්මිරිස් තෝලා 4 බැගින් (ග්‍රෑ:48 යි)
 ඉඟුරු නෙල්ලි
 ගම්මිරිස් සිවිය මුල්
 නිජපිලි කොත්තමල්ලි
 අරළු සුදුදුරු
 බුළු සහිදලුණු
 සංස්කරණය :- (ග්‍රෑ:12 යි) තෝලා 1 බැගින් ගෙන වූර්ණකොට එළකිරෙන් අඹරා රක්තීකා 6 ට ගුලි කරන්නේ ය.
 අනුපාත :- රත්මානෙල්, නිල්මානෙල්, කොල්ලු කෂාය, මුඩමහණ යුෂ, කිකිරිදිය යුෂ, එළකිරි, නිජපිලි කුඩු, මී පැණි, සමග යථායෝග්‍ය පරිදි යෙදිය හැකි ය. ආඩතෝඩ මුල්, රසකිඳ, භාර්ගි, කලාසුරු, කටුවැල්බටු යන වන්ද්‍රාමාත කෂාය සමග ද යොදනු යෝග්‍ය වේ.
 ප්‍රයෝග :- නානාවිධ කාසයනට ශ්‍රේෂ්ඨයි.

34. යෝග නාමය :- වින්තාමණි රසය
 යෝගය :- රසසින්දුර කර්ෂ 1 යි (ග්‍රෑ:15 යි)
 අභර හස්මය කර්ෂ 1 යි (ග්‍රෑ:15 යි)
 ලෞභ හස්මය කර්ෂ 1/2 යි (ග්‍රෑ:7.5 යි)
 ස්වර්ණ හස්මය කර්ෂ 1 යි (ග්‍රෑ:15 යි)
 සංස්කරණය :- පුර්වෝක්ත ද්‍රව්‍ය සියුම්ව සුණුකොට කෝමාරිකා ස්වරසින් භාවනා යුක්තව අඹරා ගුණාවක් පමණ ගුලි තනා වියලා බඳුනක අසුරා තබන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- ශ්ලේෂ්ම යුක්ත, පිත්ත යුක්ත කෝවල වාත රෝග සඳහා ප්‍රයෝග කරනු සුදුසු වේ. භාල්ලාස, අරුවී, වමන, දාහ, භ්‍රම, ශිරෝ ග්‍රහ ආදි උපද්‍රව යුක්ත කලද යොදනු මනා ය. කර්ණනාදය, ගද්ගදය, මුකතාව, බාධිරිය යන උච්චාංග රෝගයනට ද ප්‍රයෝගය අනුදන්නා ලැබේ. ගර්භණි රෝග, සුනිකා රෝග, අශ්මරී, ප්‍රමේහ, ප්‍රදර, සෝම රෝග, රාජයක්ෂ්මා, ජීවර යන රෝගාවස්ථාවනට ද අවස්ථාව පරිදි යෝග්‍ය වේ.
 අනුපාත :- දෝෂබලාබලතාව අනුව යෝග්‍ය අනුපාතයකින් යෙදිය හැකි ය.
 මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි

35. යෝග නාමය :- ජයමංගල රසය
 යෝගය :- රස සින්දුර තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ: 12 යි)
 අභර හස්ම තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ: 12 යි)
 රජත හස්ම තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ: 12 යි)
 මණ්ඩුර හස්ම තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ: 12 යි)
 නික්ෂණලෞභ හස්ම තෝලා 1 යි (ග්‍රෑ: 12 යි)

- ශෝධිත හරිතාල තෝලා 1 යි (ගුම් 12 යි)
 - ස්වර්ණමාක්ෂික තෝලා 1 යි (ගුම් 12 යි)
 - රත්නිචුල් මුල් වූර්ණය තෝලා 1 යි (ගුම් 12 යි)
 - ශෝධිත ටංකණ තෝලා 1 යි (ගුම් 12 යි)
 - ත්‍රිකචු වූර්ණය (මිලිතව) තෝලා 1 යි (ගුම් 12 යි)
- සංස්කරණය :- ප්‍රථමව සියල්ල සිනිඳුව සුණුකොට දියමිත්ත, ත්‍රිකචු, වැල්මී, බෙලිමුල් යන ද්‍රව්‍යන්ගෙන් වෙන් වෙන්ව ගත් ස්වරසයෙන් හෝ කෂායෙන් හෝ අඹරා, වියලා කෝවයක අසුරා මැටි බැඳ භූධර යන්ත්‍ර යෙහි ලා පුට දි දවා ගත යුතු ය. පසුව යෝගය අඹරා රක්තිකා 2 ක (මි:ගු:250) පමණ ගුලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- සන්නිපාත ජීවරය, පුරාණ ජීවරය යන අවස්ථාවන්හි දී යොදනු ලැබේ. සන්නිපාත ජීවරයෙහි අඤ්ජන, නසා වශයෙන් ද ප්‍රයෝග කට හැකි ය. ක්ෂය සහ ජීර්ණජීවරයට විශේෂයෙන් ගුණදායක ය.
- අනුපාත :- දශමූල කෂාය යොදනුව අනුදන්නා ලැබේ. තව ද යෝග්‍ය අනුපාතයෙන් අවස්ථාව පරිදි ප්‍රයෝග කට හැකි ය.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

36. යෝග නාමය :- ජලොදරාරි රසය
- යෝගය :- නිජ්ජිලි හාග 1 යි වියලි කහ හාග 1 යි
ගම්මිරිස් හාග 1 යි ශෝධිත ජයපාල හාග 4 යි
තාමර හස්මය හාග 1 යි
- සංස්කරණය :- පූර්වොක්ත ද්‍රව්‍ය වූර්ණය ශෝධිත දළක් කිරන් මනාව අඹරා එයට ජයපාල බීජ වූර්ණය ද ලා යලි අඹරා රක්තිකා 2 ක (මි:ගු: 250) පමණ ගුලි පිළියෙල කොට වීදුරු බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- ජලෝදර රෝගයෙහි විරේකය සඳහා මැනවි. එයින් රෝග ශාන්තිය ද වේ.
- අනුපාත :- යෝගය ඇල් දියෙන් ප්‍රයෝග කරනු ලැබේ. විරේක නිවාරණය සඳහා දීකිරි සහිත බත දීම හිතවත් වේ. මේ රසය යොදන කල සවස් ආහාරය මුංගුෂය සමග යෙදිය යුතු වේ. කේවල මුද්ග යුෂය ද පථ්‍ය වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 4 යි. අග්නි බලය, රෝග තත්වය සලකා මාත්‍රාවෙහි අඩු වැඩි කිරීම කරන්නේ ය.

37. යෝග නාමය :- ජීවරමුරාරි රසය
- යෝගය :- ශෝධිත හිංගුල ශෝධිත ටංකණ වූර්ණය
වච්චනාවි වූර්ණය ගුණ්ඩී වූර්ණය
වියලි ඉඟුරු වූර්ණය අරළු වූර්ණය
ගම්මිරිස් වූර්ණය ශෝධිත ජයපාල වූර්ණය
නිජ්ජිලි වූර්ණය
- සංස්කරණය :- සමභාගව ගෙන ඇල්දියෙන් අඹරා රක්තිකා (මි:ගු: 125 යි)පමණ ගුලි සකසා පවන වියලා ගත යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- මල බද්ධය, බඩ පිපුම සහිත නව ජීවරයෙහි දී ප්‍රයෝග කරනු ලැබේ. ආමවාතජීවරයට විශේෂයෙන්ම ගුණයි.
- අනුපාත :- අවස්ථාව පරිදි සුදුසු අනුපාතයන්ගෙන් ප්‍රයෝග කට හැකි ය.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

38. යෝග නාමය :- ජීවර කේශරිකා රසය
- යෝගය :- ශෝධිත රසදිය ශෝධිත ගන්ධක

ශෝධිත වච්චනාව ත්‍රිඵලා චූර්ණය මිලිකඩ
 ත්‍රිකටු චූර්ණය මිලිතව ශෝධිත ජයපාල ඇට චූර්ණය
 යන ද්‍රව්‍යයන් සමභාගව ගන්නේ වෙයි.

සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක කජ්ජලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ චූර්ණය ලා කීකිරිදිය යුෂයෙන් අඹරා ගුංජා පමණ (මි:ග්‍රෑ: 125 යි) ගුලි පිළියෙල කොට පවන වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු වේ. (ළඳුරුවන් උදෙසා අබ ඇට තරමට ගුලි කරන්නේ ය)

ප්‍රයෝග :- කොෂ්ඨබද්ධ සහිත තරුණ ජීවරයටද, විෂම ජීවරයටද, භූතෝත්ථජීවරය, ජලිහ රෝගය, අග්නිමාන්ද්‍රය, අජීර්ණය, සුදාරුණ ශෝඨය, ගුල, ගුල්ම, කුෂ්ඨ යන රෝග අවස්ථාවනට ද මනා වේ.

අනුපාත :- නාලිකේරාදිය සමග සියලු ජීවරයටද, සීනි සමග පිත්තජීවරයටද, ගම්මිරිස් තම්බාගත් දියෙන් හෝ ගම්මිරිස් චූර්ණය සමග හෝ සන්නිපාත ජීවරයටද යොදනු ලැබේ. දාහජීවරය සඳහා තිප්පිලි සුදුදුරු චූර්ණය සමග යෙදිය හැකි ය.

මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 යි

39. යෝග නාමය :- **තාලකේශ්වර රසය (1)**

යෝගය :- නෙල්ලි චූර්ණය තෝලා 10 යි (ග්‍රෑම් 120 යි)
 ශෝධිත ටංගණ තෝලා 10 යි (ග්‍රෑම් 120 යි)
 ශෝධිත හරිතාල තෝලා 10 යි (ග්‍රෑම් 120 යි)

සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය සියල්ලෙහි චූර්ණය නෙල්ලි ස්වරසින්ද කරල් හැබ ස්වරසින් ද වෙන් වෙන්ව සත්වර බැගින් අඹරා රක්තීකාද්වයක පමණ ගුලි පිළියෙල කොට වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තබන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- සියලු කුෂ්ඨ රෝග අවස්ථා සඳහා යෝග්‍ය වේ. හෝෂන රුචිය ද දනවයි.

අනුපාත :- දෝෂබලාබලය අනුව යෝග්‍ය අනුපාතයකින් ප්‍රයෝග කටහැකි වේ.

මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 දක්වා ක්‍රමයෙන් වෘද්ධිකොට මාත්‍රාව යෙදිය හැකි වේ.

40. යෝග නාමය :- **තාලකේශ්වර රසය (2)**

යෝගය :- රස සින්දුර භාග 1 යි.
 ශෝධිත තාලක භාග 1 යි
 ශෝධිත විජයා චූර්ණය භාග 8 යි
 පුරාතණ ගුඩ භාග 10 යි

ප්‍රයෝග :- හිරිය සහිත වාත

මාත්‍රාව :- මාෂක 1 යි (ග්‍රෑම් 1 යි)

41. යෝග නාමය :- **ත්‍රිභුවනකීර්ති රසය**

යෝගය :- ශෝධිත තාමිර පත්‍ර පල 3 යි (ග්‍රෑම් 180 යි)
 ශෝධිත ගන්ධක පල 3 යි (ග්‍රෑම් 180 යි)
 රුවක = කළුලුණු පල 2 යි (ග්‍රෑම් 120 යි)
 ශෝධිත රසදිය පල 8 යි (ග්‍රෑම් 60 යි)

සංස්කරණය :- පළමුව රස ගන්ධක කජ්ජලි කරනු. පසුව කළුලුණු ඊට මිශ්‍ර කර නිකකොළ යුසින් අඹරා, ඒ කල්කය තඹපත්වල ආලේප කරනු. පසුව සම්පුට ගත කොට ගොමවැරටි ගින්නෙන් යාමයක් ගිනි දී ස්වාංග ශීත වූ කල අඹරා ගත යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- අඹරා ගත් බුලත් ගුලියට ගුලියක් මැදිකර ගිලින්න දෙනු

මාත්‍රාව :- රක්තීකා 1 -2 දක්වා (මි:ග්‍රෑ 125 - 250)

42.	යෝග නාමය	:-	නිත්‍යානන්ද රසය		
	යෝගය	:-	ශෝධිත හිංගුලෝත්ථ රසදිය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			ශෝධිත ගන්ධක	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			තාමීර හස්මය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			චංග හස්මය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			ශෝධිත හරිතාල වූර්ණය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			ශෝධිත තුන්ථක වූර්ණය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			ශංඛ හස්මය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			කාංසා හස්මය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			චරාටිකා හස්මය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			ත්‍රිකචු වූර්ණය (මිලිතව)	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			ත්‍රිඵලා වූර්ණය (මිලිතව)	තෝලා 3 යි	(ග්‍රෑම් 36 යි)
			ලොහ හස්මය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			චලුභ සහල් මද	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			මුහුදු ලුණු	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			විඛිලවණ	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			සුවස ලුණු	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			උද්භිද ලවණ	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			සෙන්ධව ලවණ	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			සිවිය මුල් වූර්ණය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			තිස්පිලි මුල් වූර්ණය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			හපුෂා (ප්‍ර. ගම්මිරිස්)	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			චද කහ	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			ශයී	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			දියමිත්ත	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			දේවදාරු	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			එන්සහල්	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			ත්‍රිවෘත් වූර්ණය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			දන්තිමූල වූර්ණය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			රන්තෙටුල්මුල් වූර්ණය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			ශෝධිත වෘධදාරු ඇට වූර්ණය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
	සංස්කරණය	:-	රසදිය ගන්ධක කප්පලි කොට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ වූර්ණය ලා අරළ ක්වාචයෙන් හෝ ස්වරසින් හෝ අඹරා ගුඤජා පහක ගුලි තනා පවන වියලා බඳුනක අසුරා තබන්නේ ය.		
	ප්‍රයෝග	:-	රක්ත, මාංශ, මේදස්, ධාතුගත වූ කළුවාත ප්‍රබල ශ්ලිපද රෝගයට විශේෂ යි.		
	මාත්‍රාව	:-	චටිකා 1 යි.		
43.	යෝග නාමය	:-	නිද්‍රෝදය වටී		
	යෝගය	:-	ශෝධිත අහිචෙන	මාෂ 6 යි	(ග්‍රෑම් 6 යි)
			උණකපුර (තුගාක්ෂිරි)	මාෂ 6 යි	(ග්‍රෑම් 6 යි)
			රසසින්දුර	මාෂ 6 යි	(ග්‍රෑම් 6 යි)
			ධාතකී	මාෂ 2 යි	(ග්‍රෑම් 6 යි)
			ධාත්‍රී වූර්ණය	තෝලා 2 යි	(ග්‍රෑම් 24 යි)

- සංස්කරණය :- විජයාපත්‍ර ස්වරසයෙන් හෝ එම කෂායෙන් තෙවරක් හවනා යුක්තව අඹරා ගන්නේ ය. රක්තිකා 1 ක් (මී:ග්‍රූ: 125 යි) පමණ ගුලි කරන්නේ ය. ඇට ඉවත් කළ මුද්දරප්පලම් තෝලා 12 ක් (ග්‍රූ: 144 යි) මිශ්‍ර කොට ඇඹරීමෙන් මැනවින් වටිකා වන්නේය. රක්තිකා 2 ට ගුලි කරගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- නිදාකාරක ය. වේදනා නාශක යි.
- අනුපාත :- යෝග්‍ය අනුපාතයකින් දීම මැනවි.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 දක්වා වේ.
- සැ:යු :- වෘක්ක රෝගීන්ට සහ කෝෂ්ඨබද්ධතාවයෙන් පීඩිතයන්ට මේ ඖෂධය (අබින් ඇති නිසා) අහිත යි.

44. යෝග නාමය :-

යෝගය :-	රස සින්දුර	තෝලා 1 යි	(ග්‍රූම් 12 යි)
	නාග හස්ම	තෝලා 1 යි	(ග්‍රූම් 12 යි)
	ලොහ හස්ම	තෝලා 1 යි	(ග්‍රූම් 12 යි)
	අභ්රක හස්ම	තෝලා 1 යි	(ග්‍රූම් 12 යි)
	වංග හස්ම	තෝලා 1 යි	(ග්‍රූම් 12 යි)

සංස්කරණය :- මේ ඖෂධ සියල්ල එකට මිශ්‍ර කොට අඹරා ශෝධිත අත්තන කෂාය, විජයාපත්‍ර යුෂ හෝ කෂාය, වැල්මී කෂාය, කටුඉඹුල් මුල් කෂාය, බුලත් කොළ යුෂ යන මේ වර්ගයන්ගෙන් එකින් දෙවර දෙවර බැගින් භාවනා යුක්තව අඹරා ගුංජා(මී:ග්‍රූ 125) පමණ ගුලි කරන්නේ ය.

- ප්‍රයෝග :- ධිවජභංග නාශක යි . කාම ශක්ති වර්ධක යි. දීර්ඝායුෂ්‍ය යි. කාය බලය වඩා යි.
- අනුපාත :- ගිතෙල්, මී පැණි, සීනි සමග ලේභකර ඊට පසු මද උණුසුම් එළකිරි පානය කළ යුතු ය.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 දක්වා යි.

45. යෝග නාමය :-

යෝගය :-	ශෝධිත රසදිය	කර්ෂ 2 යි	(ග්‍රූ:30 යි)
	ශෝධිත ගන්ධක	කර්ෂ 2 යි	(ග්‍රූ:30 යි)
	ලොහ හස්මය	පල 1 යි	(ග්‍රූ:60 යි)
	අභ්ර හස්මය	පල 1/2 යි	(ග්‍රූ:30 යි)
	කංසා හස්මය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රූ:12 යි)
	රජත හස්මය	තෝලා 2 යි	(ග්‍රූ:24 යි)
	වංග හස්මය	කර්ෂ 2 යි	(ග්‍රූ:30 යි)
	ස්වර්ණ හස්මය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රූ:12 යි)
	තාම්ර හස්මය	තෝලා 1 යි	(ග්‍රූ:12 යි)
	සාදික්කා	සුදුදුරු	
	කරාබු	කර්පූර්	
	එන්සාල්	ප්‍රියංගු	
	කීකිරිදිය	කලාදුරු අල	

කර්ෂ 1 යි (ග්‍රූ:15යි) බැගින් වෙයි.

සංස්කරණය :- රසදිය, ගන්ධක කප්පලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍ය වූර්ණය ද ලා, කෝමාරිකා ස්වරස, භාතවාරිය, එරඹුමුල් ස්වරස යන ද්‍රව්‍යන්ගෙන් අඹරා එරඹුපත්ති ඔතා ධාන්‍ය රාශියක් මැද දිවා රැයක් තබා යලි අඹරා ත්‍රි (3) ගුංජා පමණ ගුලි පිළියෙල කර ගත යුතු වේ.

ප්‍රයෝග :- බලය ය. රසායනය. වාණ්‍ය ය. වාණිකරණ ය. අමිඬිලා, කාස, ශ්වාස, අරෝචක, ආම ශූලය, කටි ශූලය, හාත් ශූලය, පරිණම ශූලය, අග්නිමාන්ද්‍ය, අජීර්ණය, පුරාණ ග්‍රහණ, ආමවාත, අම්ලපිත්ත, හගන්දර, කාමලා, පාණ්ඩු, ප්‍රමේභ, වාතරක්ත, වමන, හුම යන රෝගෝපද්‍රවයන් ද නසයි.

අනුපාත :- බුලත් ස්වරස සමග දීම යෝග්‍ය වේ.

මාත්‍රාව :- වටිකා 1 යි

46. යෝග නාමය :- පීයුෂවල්ලී රසය
 යෝගය :-

- ශෝධිත පාරද ශාණ 1 යි (ග්‍රෑ:4 යි)
- ශෝධිත අභ්රක හස්ම ශාණ 1 යි (ග්‍රෑ:4 යි)
- ශෝධිත ගන්ධක ශාණ 1 යි (ග්‍රෑ:4 යි)
- රජත හස්ම ශාණ 1 යි (ග්‍රෑ:4 යි)
- ශෝධිත ටංකණ ශාණ 1 යි (ග්‍රෑ:4 යි)
- රසාඤ්ජන ශාණ 1 යි (ග්‍රෑ:4 යි)
- ස්වර්ණමාක්ෂික හස්ම ශාණ 1 යි (ග්‍රෑ:4 යි)
- ලොහ හස්ම ශාණ 1 යි (ග්‍රෑ:4 යි)
- කරාබු වූර්ණය කෙළිඳ සහල් වූර්ණය
- කලාදුරු අල වූර්ණය කුරුඳු පොතු වූර්ණය
- රත්හඳුන් වූර්ණය සාදික්කා වූර්ණය
- දියමිත්ත වූර්ණය වියලි ඉඟුරු වූර්ණය
- සුදුදුරු වූර්ණය බෙලිමද වූර්ණය
- කොත්තමල්ලි වූර්ණය ශෝධිත අත්තන ඇට වූර්ණය
- වැල්මදට වූර්ණය දෙළුම් කොළ වූර්ණය
- අතිවිඩයන් වූර්ණය හීන්තිදිකුම්බා=(සමංගා) වූර්ණය
- ලෝධිර වූර්ණය මලිත මල් වූර්ණය
- කෙළිඳ පොතු වූර්ණය සුවදකොට්ටං වූර්ණය

ශාණ 1 බැගිනි (ග්‍රෑ:4 යි)

සංස්කරණය :- පාරද ගන්ධක කජ්ජලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යන්ගේ වූර්ණය යොදා කීකිරිදිය= කේශරාජ රසයෙන් සත්වරක් භාවනා දී අඹරා යලි එළිකිරෙන් ද මනාව අඹරා ගත යුතු ය. ගුංජා 4 ක් පමණට ගලිකොට වියලා බඳුන අසුරා තබනු ක්‍රමය වේ.

ප්‍රයෝග :- අතීසාරය, වීරකාලීන ග්‍රහණ රෝගය, අග්නිමාන්ද්‍යය, ආමජ රෝග, ආමජ ශූල යන අවස්ථා සඳහා විශේෂයෙන් යොදනු ලැබේ. පිපාස, දාහ, හාල්ලාස, අරෝචක, ජර්දි, ගුදභ්රංශ, ආදි උපද්‍රව යුක්ත රක්තාතිසාරයට ද පක්වාතිසාරයට ද, ප්ලීහ, ගුල්ම, ආනාහ රෝගාවස්තාවනට ද සුනිකා රෝග, අසාක්දර රෝගයන්ට ද යෝග්‍ය වේ.

අනුපාත :- බෙලිමද කඩඋන්ගේ තම්බා උක්සකුරු සමග යොදනු අනුදන්තා ලැබේ. තව ද අවස්ථාවොචිතව යෝග්‍ය අනුපාතය සමග යෙදිය හැකි ය.

මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

47. යෝග නාමය :- පුලාපාන්තක රසය
 යෝගය :-

- ශෝධිත අත්තන ඇට වූර්ණය මාෂ 9 යි (ග්‍රෑම් 9 යි)
- ශෝධිත රසදිය මාෂ 6 යි (ග්‍රෑම් 6 යි)
- ශෝධිත ගන්ධක මාෂ 6 යි (ග්‍රෑම් 9 යි)
- ඉඟුරු වූර්ණය

		ගම්මිරිස් වූර්ණය	තෝලා	1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
		තිස්සිලි වූර්ණය	තෝලා	1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
		ශෝධිත පුස්කර	තෝලා	1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
			තෝලා	1 යි	(ග්‍රෑම් 12 යි)
- සංස්කරණය :- මේ ඖෂධ සියල්ල දෙහි ඇඹුලෙන් භාවනා යුක්තව අඹරා රක්තිකා (මී:ග්‍රෑ 125) ප්‍රමාණයට ගුලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ප්‍රලාප අවස්ථා නැති කර යි. දීපන භාවනය යි. අග්නිමාන්ද්‍ය නාශක යි.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1-2 යි.
48. යෝග නාමය :- බාලරෝගාන්තක රසය
යෝගය	:-	ශෝධිත රසදිය	ශාණ 1 යි	(ග්‍රෑ:4 යි)
		ශෝධිත ගන්ධක	ශාණ 1 යි	(ග්‍රෑ:4 යි)
		ස්වර්ණ මාක්ෂික හස්ම	ශාණ 1/2 යි	(ග්‍රෑ:2 යි)
		ගම්මිරිස්	ශාණ 1 යි	(ග්‍රෑ:4 යි)
- පහත සඳහන් යුෂයන්ගෙන් අඹරා ගත යුතු වේ.
කළුකැමීමේරිය	වේලා යුෂ
කහමල් කිකිරිදිය	මණ්ඩුකපර්ණ යුෂ
නිකපත් යුෂ	ඵලකටරොලු යුෂ
- ශාලිඤ්ච (ඇඹුලැඹිලිය) යුෂ
- පසුව ගම්මිරිස් වූර්ණය දමා අඹරා අබ ඇට පමණට ගුලි කරන්නේ ය.
- සංස්කරණය :- ජීවර, ආම, පඤ්චවිධ කාස යන රෝගවලට සුදුසු ය.
- ප්‍රයෝග :- යෝග්‍ය අනුපාතයකින් අවස්ථාවට සුදුසු පරිදි යොදනු මනා ය.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1-2 දක්වා යි.
49. යෝග නාමය :- මහාභ්‍ර වටිකාව
යෝගය	:-	අභර හස්ම	තෝලා	2 යි	(ග්‍රෑ:24 යි)
		ශෝධිත රසදිය	තෝලා	1 යි	(ග්‍රෑ:12 යි)
		ශෝධිත ගන්ධක	තෝලා	1 යි	(ග්‍රෑ:12 යි)
		ලොහ හස්ම	තෝලා	1 යි	(ග්‍රෑ:12 යි)
		ස්වර්ණ හස්ම	තෝලා	1 යි	(ග්‍රෑ:12 යි)
- සංස්කරණය :- කිකිරිදිය යුෂින් විසිඵක් වරක් භාවනා දුන් අභර හස්ම ගෙන රස ගන්ධක කප්පලිය හා අන්‍ය හස්ම වර්ග ද ඵකට මිශ්‍රකොට ත්‍රිඵලාක්වාඵයෙන් අඹරා ඔලිඳැට තරමට ගුලි කරන්නේ ය
- ප්‍රයෝග :- වුණ සහිත මේහයට විශේෂයෙන් යෙදේ.
- අනුපාත :- නිපල් කෂාය හෝ සුදුසු අනුපාතයකින් යොදන්නේ ය
- මාත්‍රාව :- ගුංජා 1-2 යි. (මී:ග්‍රෑ: 125-250යි)
50. යෝග නාමය :- මහාමෘගාංක රසය
යෝගය	:-	ස්වර්ණ හස්ම	භාග 1 යි	ස්වර්ණමාක්ෂික හස්ම	භාග 5 යි
		රස සින්දුර	භාග 2 යි	රජත හස්ම	භාග 5 යි
		මුක්තා හස්ම	භාග 3 යි	ප්‍රවාල හස්ම	භාග 7 යි
		ශෝධිත ගන්ධක	භාග 4 යි	ශෝධිත ටංකණ හස්ම	භාග 1 යි
- සංස්කරණය :- රස සින්දුර ගන්ධක පළමුව අඹරා ඵයට සෙසු ද්‍රව්‍ය ද ලා, දෙහි ඇඹුලෙන් දින තුනක් භාවනා යුක්තව අඹරා ගත යුතු ය. ඉක්බිතිව ඵය ගෝලයක් කොට දැඩි අවිචෙන් වියලා මුෂාවක බහා, ඵය ලුණු පිරවූ බඳුනක ගරාව බද්ධකොට යාම

තුනක් පුට දී දවා ගත යුතු වේ. පසුව යෝගයට වජ්‍ර හස්ම ඉන් 1/64 ක් හෝ වෙනිකුන්ත හස්ම 1/16 ක් හෝ යොදා අඹරා චූර්ණය ලෙස වීදුරු බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු වේ.

- ප්‍රයෝග :- බහුරූපීයක්ෂමා රෝගයට හිතවත් වේ. ජීවර, ගුල්ම, විදුධි, කාමලා ආදී අවස්ථාවනට ද මන්දාග්නි, ස්වරහේද, කාස, අරුචි, පාණ්ඩු, වමන සඳහා ද යෝග්‍ය වේ. මහාරෝග හා ගරවීෂට අහිත ය.
- අනුපාත :- ගම්මිරිස් සුණු සහිත ගිතෙලින් හෝ තිස්පිලි සුණු හා මී පැණියෙන් යෙදිය යුතු යි.
- මාත්‍රාව :- ගුංජා 3 යි. (මි:ගු:375 යි.)

51. යෝග නාමය :- මහාශංඛවටී රසය
 යෝගය :-

- ශංඛ හස්මය භාග 1 යි
- ලවණ පංචකය (ප්‍රත්‍යෝකව) භාග 1 යි
- ශෝධිත හිංගු චූර්ණය භාග 1 යි
- ශෝධිත වච්චනාවී චූර්ණය භාග 1 යි
- ලෝහ හස්ම භාග 1 යි
- වංග හස්ම භාග 1 යි
- විඤ්චාක්ෂාරය (සියඹලාපොතු ක්ෂාරය) භාග 1 යි
- ත්‍රිකටු චූර්ණය (ප්‍රත්‍යෝකව) භාග 1 යි
- ශෝධිත රසදිය භාග 1 යි
- ශෝධිත ගන්ධය භාග 1 යි

සංස්කරණය :- පරාද ගන්ධක කජ්ජලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍ය චූර්ණය ද යොදා කරල්හැබ ස්වරසයෙන් ද රත්නිටුල් මුල් ක්වාචයෙන් ද දෙහි ඇඹුලෙන් ද අම්ල ගණයෙහි රසයෙන් ද භාවනා දී අඹරා රක්තිකාද්වයක් පමණ ගුලි කොට පවන වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු වේ.

- ප්‍රයෝග :- මන්දාග්නි, අජීර්ණ, ජීවර, ගුල්ම, පාණ්ඩු, ශූල යන රෝගයනට හිතවත් වේ. ප්‍රමේහ, වාතරක්ත, වාතපිත්තකළු ජනිත මහා ශෝථ, අර්ශස් යන රෝග අවස්ථාවනට ද යෝග්‍ය වේ.
- අනුපාත :- උෂ්ණ ජලයෙන් බෙහෙවින් ප්‍රයෝග කරණු ලැබේ. තව ද සුදුසු අනුපාත ප්‍රයෝග ද කළ හැකි වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1-2 යි.
- සැ:යු: :- මෙහි ලෝහ, වංග දෙකෙන් තොරව ගත් කල ශංඛවටී නම් වේ. ශංඛවටී 6 ක් තිබේ. කිසිවක ලෝහ, වංග නැත.

52. යෝග නාමය :- මාණිකාස රසය
 යෝගය :-

- ශෝධිත හරිතාල පල 1 යි (ගු:60)
- ශෝධිත ගන්ධක පල 1 යි (ගු:60)
- ශෝධිත මන:ශිලා පල 1/2 යි (ගු:30)
- ශෝධිත රසදිය පල 1 යි (ගු:60)
- රසකිද චූර්ණය ශාණ 1 යි (ගු:4)
- වාලක චූර්ණය (ප්‍ර. සැවැන්දරා) ශාණ 1 යි (ගු:4)
- කිතුල් මුල් ශාණ 1 යි (ගු:4)
- ශෝධිත වදුරුමැ ඇට ශාණ 1 යි (ගු:4)
- කෘෂ්ණපුෂ්පි (නිල්කටුකරඬු) ශාණ 1 යි (ගු:4)
- නාග හස්මය තෝල 1 යි (ගු:8)

	තාමර හස්මය	තෝල 1 යි	(ගු:8)
	අභරක හස්මය	තෝල 1 යි	(ගු:8)
	ලොහ හස්මය	තෝල 1 යි	(ගු:8)
	මුරුංගා ඇට	ශාණ 1 යි	(ගු:4)
	මුරාමාංසි	ශාණ 1 යි	(ගු:4)
	සුදුදුරු	ශාණ 1 යි	(ගු:4)
	නිකකොළ වූර්ණය	ශාණ 1 යි	(ගු:4)
	හයමාරක (කතෝරු)	ශාණ 1 යි	(ගු:4)
සංස්කරණය	:- රසදිය ගන්ධක මනාව කප්පලි කොට එයට හරිතලාදි හස්ම වර්ග යොදා නුග කිරෙනි ගල්වා ඇඹරිය යුතු ය. ඉක්බිතිව කොසඹ පොතු ක්වාචයෙන් අවවේනි තබා දින තුනක් අඹරනු යෙදේ. පසුව එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ වූර්ණය ලා යලි අඹරා ගත යුතු ය. දැඩි මැටිභාජනයකින් ලා පිසන වසා කඩ මැටි බැඳ නදී හෝ පොකුණු ඉවුරක රාත්‍රියෙහි දී හුදකලාව සංසුංසිතින් යුක්තව අග්නියෙන් දවා ගත යුතු ය.		
ප්‍රයෝග	:- සියලු කුෂ්ඨ සඳහා ප්‍රශස්ත වේ. උග්‍ර වාතරක්තය, ශීතපිත්තය, හික්කාව යන රෝගයනට ද ජීවර, පාණ්ඩු, කාමලා යන උපද්‍රවයනට ද හිතවත් වේ.		
අනුපාත	:- ගිතෙල් සහ මී පැණියෙන් ලෝහබල්වයක ලෝහ දණ්ඩකින් ඖෂධ මාත්‍රාව අඹරා යෙදිය යුතු ය. සිහිල් තඩාගදිය හෝ උණුකොට ශීත කොට ගත් කිරි හෝ පීමට යෙදිය හැකි ය.		
මාත්‍රාව	:- රක්තිකා 2 යි (මි:ගු: 250)		

53. යෝග නාමය :- මේභවජර රසය

යෝගය	:- රසසින්දුර	නිප්පිලි වූර්ණය
	කාන්තලොහ හස්ම	අරළු වූර්ණය
	ශෝධිත ශීලාජතු	බුළු වූර්ණය
	ස්වර්ණමාක්ෂික හස්ම	තෙල්ලි වූර්ණය
	ශෝධිත මන:ශීලා	බෙලිගැට මද
	ඉභුරු වූර්ණය	සුදුදුරු වූර්ණය
	ගම්මිරිස් වූර්ණය	දිවුල්පොතු වූර්ණය
	වියලිකහ වූර්ණය	- සමභාගව ගන්නේ ය

සංස්කරණය :- කීකිරිදිය යුමින් භාවනා යුක්තව තිස්වරක් දෘඪව අඹරා, පවනේ වියලා ගත යුතු වේ.

ප්‍රයෝග :- දරුණු මූත්‍රකෘච්ඡර නස යි. විරකාලීන ප්‍රමේභ නාශක යි.

අනුපාත :- ශෝධිත මහානිම්බ බීජ (ලුණුමීදෙල්ල) වූර්ණය ගිතෙලින් අනා තණ්ඩුලෝදක සමග බීමට යෝග්‍ය ය.

මාත්‍රාව :- රක්තිකා 5 (මි:ගු:625) වටිකා 1-2 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය.

54. යෝග නාමය :- රත්නගර්භ පෝට්ටලී රසය.

යෝගය	:- රස සින්දුර	භාග 1 යි.
	වජ්‍ර හස්මය	භාග 1 යි.
	ස්වර්ණ හස්මය	භාග 1 යි.
	තාරක (රිදි) හස්මය	භාග 1 යි.
	නාග හස්මය	භාග 1 යි.

		ලෞභ භස්මය	භාග 1 යි.
		තුක්ථක භස්මය	භාග 1 යි.
		තාමීර භස්මය	භාග 1 යි.
		ගම්මිරිස් චූර්ණය	භාග 1 යි.
		මුක්තා චූර්ණය	භාග 1 යි.
		ස්වර්ණමාක්ෂික චූර්ණය	භාග 1 යි.
		විදුරු භස්මය	භාග 1 යි.
		ශංඛ භස්මය	භාග 1 යි.
සංස්කරණය	:-	පූර්වෝක්ත ද්‍රව්‍ය රත්නිචුල් මුල් ක්වාථයෙන් සත් දිනක් අඹරා ශෝධිත කවචි තුළ පුරවා වරා කිරෙන් අඹරා ගත් ටංගණ ප්‍රලේපයෙන් එහි මුච්චිට වසා වියලා ගත යුතු ය. ඉක්බිතිව කෝවයක ලා මැටි බැඳ ගජ පුටයකින් දවාගනු ක්‍රමය වේ. අනතුරුව නිව්භිය ඔසු සහිත කවචි සුණු කොට නිකකොළ ස්වරසින්, අමු ඉඟුරු ස්වරසින් සත්වර බැගින් ද, රත්නිචුල් මුල් ස්වරසින් එක් විසිවරක්ද, භාවනා දී රක්තිකා පමණ ගුලි තනා පවන වියලා ගත යුතු ය. එය විදුරු බඳුනක බහා තබනු උචිත වේ.	
ප්‍රයෝග	:-	සාධ්‍ය හෝ අසාධ්‍ය හෝ ක්ෂය රෝග අවස්ථා සඳහා ප්‍රශස්ත වේ. කාස, ජීවර, අතීසාර, ශ්වාසය යන උපද්‍රව සහිත මහා රෝග අවස්ථාවන්හි දී යොදනු ව මනා ය.	
මාත්‍රාව	:-	වටිකා 1- 2 යි.	
55. යෝග නාමය	:-	රාමබාණ රසය.	
යෝගය	:-	ශෝධිත රසදිය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑම් 12 යි.) ශෝධිත වච්චනාවි තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑම් 12 යි.) කරාචු චූර්ණය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑම් 12 යි.) ශෝධිත ගන්ධක චූර්ණය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑම් 12 යි.) ගම්මිරිස් චූර්ණය තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑම් 24 යි.) සාදික්කා තෝලා 1/2 යි. (ග්‍රෑම් 6 යි.)	
සංස්කරණය	:-	රසදිය ගන්ධක කජ්ජලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ චූර්ණය ලා සියඹලා බොර ස්වරසින් අඹරා රක්තිකාවක් පමණ ගුලි කොට මඳ පවනැ වියලා ගන්නේ ය.	
ප්‍රයෝග	:-	ආමවාතජනිත ජීවරය, අග්නිමාද්‍ය, උදරාමය අවස්ථා, අරුවිය යන රෝග අවස්ථාවන්ට යෝග්‍ය වේ. තරුණජීවරය සඳහා ද යෙදේ. ජධරාග්නි දීපනය වේ. සංග්‍රහ ග්‍රහණි නාශක යි.	
අනුපාත	:-	අවස්ථාවෝචිත පරිදි යෝග්‍ය අනුපාතයන් සහිතව යෙදිය හැකි වේ.	
මාත්‍රාව	:-	වටිකා 1 - 2 යි.	
සැ:යු	:-	වාද්ධ ව්‍යවහාරයෙහි යෝග්‍ය ඇඹරීම සඳහා පැරණි සියඹලා බොර ඇල්දියෙන් දිය කොට පෙරා ගනු ලැබේ.	
56. යෝග නාමය	:-	රාජමාගාංක රසය.	
යෝගය	:-	රස සින්දූර තෝලා 3 යි. (ග්‍රෑ:36) ස්වර්ණ භස්ම තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12) රජත භස්ම තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12) ශෝධිත මනෝශීල තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ:24) ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ:24) ශෝධිත තාලක තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ:24)	

- සංස්කරණය :- රසසින්දුර, ගන්ධක ප්‍රථම කොට සියුම්ව අඹරා එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන් ද ලා යලි අඹරා ශෝධිත වරාට = කවඩි තුළ වූර්ණය පුරවා එහි මුඛය එළ කිරෙන් අඹරා ගත් ටංගණ ප්‍රලේපයෙන් වසා, වියලා, මැටි බඳුනක බහා එද පියන් පතින් වසා මැටි බැඳ, ගජපුටයක ලා, දවා ගත යුතු ය. ස්වාගශීත වූ පසු ඖෂධ යුක්ත වරාටිකා ඇල්දියෙන් අඹරා ගංජා පමණ ගුලි තනා පවන වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තබනු ක්‍රමය වේ. මෙය වූර්ණය ලෙස ද භාවිත කෙරේ.
- ප්‍රයෝග :- වාතශ්ලේෂ්මයෙන් උපන් ක්ෂය රෝගය සඳහා යොදනු ලැබේ. ක්ෂය ජනිත නානා උපද්‍රවයනට ද යෝග්‍ය වේ.
- අනුපාත :- තිස්පිලි වූර්ණය සහිත මී පැණියෙන් ද, ගම්මිරිස් සුණු සහිත ගිතෙලින් ද, අනෙක් අවස්ථාවෝචිත අනුපාතයකින් ද ප්‍රයෝග කටහැකි යි.
- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 1 - 4 දක්වා.
- සැයු :- භාරත භෞෂජ්‍ය රත්නාකරයේ රජත හස්ම වෙනුවට තාමිර හස්ම සඳහන් වේ.

57. යෝග නාමය :-

යෝගය	කෘෂ්ණ අභර හස්ම	පල 1 යි.	(ග්‍රෑ:60)
	පාරද	} කජ්ජලි	පල 1 යි. (ග්‍රෑ:60)
	ගන්ධක		
	බැවිලමුල්	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	නාගබලා (සිරිවැඩි බැවිල)මුල්	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	වියලි භාතාවාරිය අල	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	වියලි කිරිබදු අල	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	කලු අත්තන ඇට	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	දියම්දෙල්ල ඇට	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	නෙරෙන්චි ඇට	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	වාද්ධදාරු ඇට	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	කංසා ඇට	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	සාදික්කා	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	වසාවාසි	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	කපුරු	කර්ෂ 1 යි.	(ග්‍රෑ:15)
	ස්වර්ණ හස්ම	කර්ෂ 1/4 යි.	(ග්‍රෑ:3.75)

- සංස්කරණය :- බුලත් ඉස්මෙන් භාවනා යුක්තව අඹරා ද්විගුංජා පමණට ගුලි කරන්න. ස්වර්ණහස්ම වෙනුවට ලොහ හස්ම හෝ රස සින්දුර යොදනි. (ඇතැම්)
- ප්‍රයෝග :- කළුරෝග, වාතරෝග සහ වාතකළු, ක්ෂය, කාස, ශ්වාස, හික්කා, ප්‍රමේහ සහ පක්ෂාසාන ආදී දරුණු වාතව්‍යාධි යන රෝගයන්හි විශිෂ්ට ය.
- සැයු :- කජ්ජලි වෙනුවට රසසින්දුර ද ව්‍යවහාර කෙරේ. එය වඩා ගුණදායක ය.

58. යෝග නාමය :-

යෝගය	ලක්ෂ්මී විලාශය (2) (නාරදීය)	
	අභර හස්ම	(ග්‍රෑම් 96 යි.) = තෝලා 8 යි.
	පාරද	(ග්‍රෑම් 48 යි.) = තෝලා 4 යි.
	ගන්ධක	(ග්‍රෑම් 48 යි.) = තෝලා 4 යි.
	කර්පුර	(ග්‍රෑම් 48 යි.) = තෝලා 4 යි.
	සාදික්කා	(ග්‍රෑම් 48 යි.) = තෝලා 4 යි.
	වසාවාසි	(ග්‍රෑම් 48 යි.) = තෝලා 4 යි.
	වාද්ධදාරු බීජ	(ග්‍රෑම් 24 යි.) = තෝලා 2 යි.
	කංසා ඇට	(ග්‍රෑම් 24 යි.) = තෝලා 2 යි.

කලු අත්තන ඇට	(ග්‍රෑම් 24 යි.)	= තෝලා 2 යි.
කිරිබදු අල	(ග්‍රෑම් 24 යි.)	= තෝලා 2 යි.
හාතාවාරිය අල	(ග්‍රෑම් 24 යි.)	= තෝලා 2 යි.
නාගබලා මුල් (සිරි වැඩි)	(ග්‍රෑම් 24 යි.)	= තෝලා 2 යි.
බැවිල මුල්	(ග්‍රෑම් 24 යි.)	= තෝලා 2 යි.
දියමිදෙල්ල ඇට	(ග්‍රෑම් 24 යි.)	= තෝලා 2 යි.
ගොක්ෂුර	බීජ (ග්‍රෑම් 24 යි.)	= තෝලා 2 යි.

- සංස්කරණය :- බුලත් ඉස්මෙන් අඹරන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- කළුරෝග, වාත රෝග සහ වාතකළු යන රෝගයන්ට හිත යි.
 අනුපාත :- බුලත් යුෂ, සීනි, මී පැණි, තිජ්ජිලි කුඩු ද වාතරෝගයෙහි බැවිල කෂාය ද වේ.
 මාත්‍රාව :- රක්තිකා 1 - 3 දක්වා (මි:ග්‍රෑ: 125 - 375), යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.
 *පාරද වෙනුවට රස සින්දුර ද ව්‍යවහාර කෙරේ. එය ඉතා සුදුසු ය.

59. යෝග නාමය :- ලස්වානන්ද රසය.

යෝගය	:-	ශෝධිත රසදිය	තෝලා 1 යි.	(ග්‍රෑම් 12 යි.)
		ශෝධිත ගන්ධක	තෝලා 1 යි.	(ග්‍රෑම් 12 යි.)
		ලෞහ හස්මය	තෝලා 1 යි.	(ග්‍රෑම් 12 යි.)
		අභර හස්මය	තෝලා 1 යි.	(ග්‍රෑම් 12 යි.)
		ශෝධිත වච්චනාවි	තෝලා 1 යි.	(ග්‍රෑම් 12 යි.)
		ගම්මිරිස්	තෝලා 8 යි.	(ග්‍රෑම් 96 යි.)
		ශෝධිත ටංගණ	තෝලා 4 යි.	(ග්‍රෑම් 48 යි.)

සංස්කරණය :- රස ගන්ධක කජ්ජලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ චූර්ණය ලා, කීකිරිදිය ස්වරසයෙන් සත්වරක් භාවනා දී මනාව අඹරා යලි දෙළුමළු ස්වරසින් ද භාවනා යුක්තව අඹරා ගුණද්‍රව්‍යයක් පමණ ගුලි පිළියෙල කර ගත යුතු වේ. එය පවන වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තබන්නේ ය.

- ප්‍රයෝග :- හුමය, දාහය සහිත වාත රෝගයන්ට හිතවත් වේ.
 අනුපාත :- අවස්ථාවෝචිතව යෝග්‍ය අනුපාතයකින් යොදනු උචිත වේ.
 මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

60. යෝග නාමය :- ලෝකනාථ රසය.

යෝගය	:-	ශෝධිත රසදිය	තෝලා 1 යි.	(ග්‍රෑ:12 යි.)
		ශෝධිත ගන්ධක	තෝලා 1 යි.	(ග්‍රෑ:12 යි.)
		අභරක හස්මය	තෝලා 1 යි.	(ග්‍රෑ:12 යි.)
		ලෞහ හස්මය	තෝලා 2 යි.	(ග්‍රෑ:24 යි.)
		තාමිර හස්මය	තෝලා 2 යි.	(ග්‍රෑ:24 යි.)
		වරාටිකා හස්මය	තෝලා 6 යි.	(ග්‍රෑ:72 යි.)

සංස්කරණය :- රස ගන්ධක කජ්ජලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ චූර්ණය යොදා බුලත් ස්වරසින් සත් දිනක් භාවනා යුක්තව අඹරා, එය ශරාව බද්ධ කොට, ගජපුටයකින් දවා ගත යුතු ය. ස්වාංගශිත වූ පසු එය චූර්ණය ලෙස පිළියෙල කොට වීදුරු බඳුනක බහා ලිය යුතු ය.

- ප්‍රයෝග :- යකාන් උදරය, ප්ලීහෝදරය, ගුල්මය, ශෝථය යන රෝග සඳහා ප්‍රශස්ත වේ.

- අනුපාත :- නිජපිලි සුණු සහ මී පැණි සමග හෝ අරළු වූර්ණය සහ ගුඩ සහිතව හෝ යෙදිය හැකි ය. අවස්ථාව පරිදි ගෝ මුත්‍ර පිමට දීම ද යෝග්‍ය වේ. සුදුසු වූර්ණය ගුඩ සහිතව ද යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- රක්තිකා 2 - 3 යි. (මී:ග්‍ර: 250 - 375)
61. යෝග නාමය :- වසන්තමාලකී රසය.
- යෝගය :- ස්වර්ණ හස්මො තෝලා 1 යි. (ග්‍ර:12 යි.)
 මුක්තා හස්මො තෝලා 2 යි. (ග්‍ර:24 යි.)
 ගෝධිත හිංගුල තෝලා 3 යි. (ග්‍ර:36 යි.)
 ගම්මිරිස් වූර්ණය තෝලා 4 යි. (ග්‍ර:48 යි.)
 බර්පර හස්මො තෝලා 8 යි. (ග්‍ර:96 යි.)
- සංස්කරණය :- මේ ඖෂධ සියල්ල මිශ්‍රකොට (නවනීත) වෙඬුරෙන් පළමුව දිනක් අඹරා, තෙල් වියලී ගිය පසු දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරා ගුණ 2 ක (මී:ග්‍ර: 250) ප්‍රමාණයට ගුලි කරන්න.
- ප්‍රයෝග :- ජීර්ණජීවරයට, විෂමජීවර හා කාසාදි උපද්‍රව යුක්ත විටද යොදන්නේ ය.
- අනුපාත :- නිජපිලි සුණු, මී පැණි.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.
62. යෝග නාමය :- වසන්ත කුසුමාකර රසය. (1)
- යෝගය :- ස්වර්ණ හස්මො භාග 2 යි.
 රිදී හස්මො භාග 2 යි.
 වංග හස්මො භාග 3 යි.
 කාන්ත ලොහ හස්මො භාග 3 යි.
 අභර හස්මො භාග 4 යි.
 ප්‍රවාල හස්මො භාග 4 යි.
 මුත්‍ර හස්මො භාග 4 යි.
 කස්තුරි භාග 1 යි
- සංස්කරණය :- එලකිරි ලාක්ෂාරස
 උකරස අළු කෙහෙල් අල යුෂ
 පාවට්ටා කොළ යුෂ නෙළුම්මල් යුෂ
 සමන්පිච්ච මල් යුෂ
- යන මේවායේ ස්වරස හෝ ක්වාචයෙන් භාවනා දී අඹරා පසුව කස්තුරි මිශ්‍රකර යලි අඹරා ගුණ දෙකේ වටක සාදා ගත යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- වලිපලිත නස යි. මේධ්‍ය යි. කාම උද්දීපන යි. සැප ගෙන දෙ යි. විශේෂයෙන් ප්‍රමේහ නස යි. පුෂ්ටිකර යි. වදබව නස යි. ක්ෂය, කාස, උන්මාද, ශ්වාස, රක්තජ රෝග, විෂ රෝග නසන්නේ ය. මධුමේහයෙහි විශිෂ්ට ය.
- අනුපාත :- සීනි, ගිතෙල් සහ මී පැණි. සීනි, සුදසඳුන් සමග මේ ඖෂධය ගැනීමෙන් අම්ලපිත්තාදි පිත්තජ රෝග නසාලන්නේ ය.
- යෝග නාමය :- වසන්ත කුසුමාකර (2)
- යෝගය :- ප්‍රවාල හස්මො හෝ පිෂ්ටි භාග 4 යි.
 වන්ද්‍රෝදය හෝ රසසින්දුර භාග 4 යි.
 මුත්‍ර හස්මො හෝ මුත්‍ර පිෂ්ටි භාග 4 යි.
 අභර හස්මො භාග 4 යි.
 රිදී හස්මො භාග 4 යි.

ස්වර්ණ හස්ම	භාග 2 යි.
ලෞභ හස්ම	භාග 3 යි.
නාග හස්ම	භාග 3 යි.
වංග හස්ම	භාග 3 යි.

සංස්කරණය :- සියල්ල ගල් බල්වයෙහි ලා ආඩාතෝඩා කොළ යුෂ, අමුකහ යුෂ, උක්ගස් ඉස්ම, නෙළුමල් යුෂ, සමන්මල් යුෂ, හාතාවාරිය අල යුෂ, අළු කෙසෙල් අල යුෂ, සුදුහඳුන් ආණ්ටය යන මේ ද්‍රවයන්හි වෙන වෙනම සත්වර බැගින් භාවනා දෙන්නේ ය. එක් එක් භාවනාවෙහි පැය 3-6 ක් ඇඹරිය යුතු ය. අවසාන භාවනාවෙහි දී උත්කෘෂ්ඨ කස්තුරි භාග 2 ක් සමග පැය 3 ක් ඇඹරන්නේ ය. ඉක්බිති රක්තිකා 2 පමණට ගුලි කැඳ. පවනැ වියළා වායුනිවාරක බෝතලයක සංරක්ෂණය කෙරේ. මෙම යෝගයට අම්බර භාග 2 ක් මිශ්‍ර කළහොත් විශේෂ ගුණකාරක වන්නේ ය. (ආචාර්ය යාදවජී ත්‍රිකම්ඡී) සිද්ධ යෝග සංග්‍රහ.

63. යෝග නාමය :- වංගාෂ්ටක
 යෝගය :- ගෝධිත රසදිය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 ගෝධිත ගන්ධක තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 ලෞභ හස්ම තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 රජත හස්ම තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 බර්පර හස්ම තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 අභරක හස්ම තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 තාමිර හස්ම තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 වංග හස්ම තෝලා 7 යි. (ග්‍රෑ:84 යි.)

සංස්කරණය :- රස ගන්ධක කප්පලි කොට අන්‍ය හස්ම වර්ග සමග දැඩි ලෙස ජලයෙන් දිනක් අඹරා ගෝලයක් කොට පුටයක් දී නිවීගිය පසු ගුණද්‍රවයක් පමණ ගුලි පිළියෙල කර ගත යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- විංගතිවිධ ප්‍රමේහ, ආමදෝෂ, විසුචිකා, විෂමජීවර, ගුල්ම, අර්ශස්, මුත්‍රානිසාර, පිත්තජරෝග, සෝම රෝග නාශක යි. වියඹී වඩයි.

අනුපාත :- මී පැණි හෝ කහකුඩු මී පැණි සමග හෝ නෙල්ලි යුෂ සමග දිය හැකි වේ.
 මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

64. යෝග නාමය :- වාතකුලාන්ත රසය.
 යෝගය :- කස්තුරි කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15 යි.)
 නාමල්රේණු කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15 යි.)
 බුළු කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15 යි.)
 ගෝධිත රසදිය කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15 යි.)
 ගෝධිත ගන්ධක කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15 යි.)
 සාදික්කා කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15 යි.)
 එන්සහල් කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15 යි.)
 කරාබු කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ:15 යි.)

සංස්කරණය :- රස ගන්ධක කප්පලි කොට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්හි වූර්ණය ද ලා, ඇල්දියෙන් අඹරා රක්තිකාවක් පමණ ගුලි පිළියෙල කොට පවන වියලා ගත යුතු වේ.

ප්‍රයෝග :- සෝර අපස්මාර රෝගය සඳහා අති මනා ය. මුර්ච්ඡාව, වාතජ රෝග අවස්ථා උදෙසා ද යෝග්‍ය වේ.

- අනුපාත :- අවස්ථාවෝචිතව යෝග්‍ය අනුපාතයකින් ප්‍රයෝග කටහැකි ය. අපස්මාරය, වාතජ හෘද්‍රෝග අවස්ථා සඳහා ජටාමාංස ක්වාචය සමග දෙනු ප්‍රශස්ත වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.
- සැයු :- භාරත භෞෂජ්‍ය රත්නාකරයේ මනෝසීල ද ගෙන ඇත.
65. යෝග නාමය :- වාතාරී රසය.
- යෝගය :- ශෝධිත රසදිය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ:24 යි.)
ත්‍රිපලා (මිලිතව) තෝලා 3 යි. (ග්‍රෑ:36 යි.)
රත්නිචුල් චූර්ණය තෝලා 4 යි. (ග්‍රෑ:48 යි.)
ශුද්ධ ගුගුල් චූර්ණය තෝලා 5 යි. (ග්‍රෑ:60 යි.)
- සංස්කරණය :- රස ගන්ධක කජ්ජලි කොට ගුගුල් හැර අන්‍ය චූර්ණ සමග සියුම්ව ඇල්දියෙන් අඹරා ගත යුතු ය. පසුව එරඬු තෙලින් අඹරාගත් ගුගුල් චූර්ණය ද ඊට මිශ්‍ර කොට නැවත එරඬු තෙලින් දැඩිව අඹරා කර්ෂ 1/2 (ග්‍රෑ:7.5) ප්‍රමාණයට ගුලි කරන්න.
- ප්‍රයෝග :- වාතරෝග නාශක යි. කට්චාතයට විශේෂ යි.
- අනුපාත :- එරඬු මුල් කෂාය කොට ඉඟුරු කුඩු සමග වාතාරී රසය යොදන්නේ ය. නාගර එරණ්ඩ ක්වාචයෙන් ද යොදනු ලැබේ. සනිග්ධ උෂ්ණ භෝජන යෙදිය යුතු යි.
- මාත්‍රාව :- රෝගාවස්ථාව වයස ගැන සලකා ශාණයේ සිට කර්ෂය දක්වා.
66. යෝග නාමය :- වාතගජන්ද්‍රසිංහ රසය.
- යෝගය :- අභිර හස්ම කුරුඳු පොතු
ලෞහ හස්ම හීන් එන්සාල්
ශුද්ධ රසදිය තේජපත්‍ර
ශුද්ධ ගන්ධක අරළු
තාමිර හස්ම බුළු
නාග හස්ම නෙල්ලි
ටංගණ කළුදුරු
- තෝලා 1/2 බැගින්. (ග්‍රෑ:6 යි.)
- ශුද්ධ වච්චනාවි
සවිදලුණු
කරාබු
පෙරුංකායම්
සාදික්කා
තෝලා 1 බැගින්. (ග්‍රෑ:12)
- සංස්කරණය :- ප්‍රථමයෙන් රස ගන්ධක කජ්ජලි කොට අනෙක් ද්‍රව්‍යයන්ගේ චූර්ණය ද බහා කෝමාරිකා ස්වරසින් අඹරා රක්තීකා තුනේ (මි:ග්‍රෑ:375) ගුලිකර ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- වා-පිත්-සෙම් රෝග නස යි. ක්ෂීණයින් තර කර යි. බලවර්ධක යි. වෘෂා යි. ආයුච්චක යි.
- අනුපාත :- මන්දෝෂණ කිරි.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 2 දක්වා ය.
67. යෝග නාමය :- වාතගජාඛිකුල රසය.
- යෝගය :- රස සින්දුර කර්කටකශාංගි

	ලෞහ හස්ම	ශෝධිත වච්චනාවි
	ස්වර්ණමාක්ෂික	ගුණ්ඨි
	ශෝධිත ගන්ධක	නිජපිලි
	තාලක	ගම්මිරිස්
	අරළු	මිදිමුල්
	ටංකණ	
සංස්කරණය	:- රස සින්දුර ගන්ධක පළමුකොට අඹරා සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ චූර්ණය ද ලා, මුඩමහණ ස්වරසයෙන් දිනක් අඹරා නිකකොළ ස්වරසයෙන් භාවනා යුක්තව දිනක් ද අඹරා ද්විගුණ පමණ ගුලි තනා පවන වියලා ගත යුතු වේ.	
ප්‍රයෝග	:- සාධ්‍ය හෝ අසාධ්‍ය හෝ වාත රෝග සඳහා ප්‍රයෝග කරණු ලැබේ. විශේෂයෙන්, ශාධිරසි, ක්‍රෝෂ්ටු ශීර්ෂවාත, අවබාහුක, උරුස්තම්භය, හනුස්තම්භය, මන්‍යාස්තම්භය, පක්ෂාසාතය යන අවස්ථා සඳහා ද යෝග්‍ය වේ.	
අනුපාත	:- නිජපිලි චූර්ණ සහිතව වැල්මදට ක්වාථය පීඨ අනුදන්තා ලැබේ. තව ද යෝග්‍ය අනුපාත අවස්ථානුකූලව ප්‍රයෝග කට හැකි වේ.	

68. යෝග නාමය :- වාතනාගාංකුශය.

යෝගය	:- රසදිය ගන්ධක වච්චනාවි ඉඟුරු රත්නිටුල් වළඟසාල් කොල්ලංකොල	} කජ්ජලි	හිරියල් යවක්ෂාර සුවසලුණු සහිදලුණු කටුකරෝසන සාරණ මුල් අරළු
සංස්කරණය	:- මෙම ද්‍රව්‍ය සමභාගව චූර්ණ කොට, එම සියල්ල බරට ගුද්ධ ජයපාල තුන් බරක් යොදා දින තුනක් දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරා මංවාඩි එක ප්‍රමාණයට ගුලි කර පවනෙහි වියලා සුරැකිව තබා ගන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:- සියලු වාත, උදාවර්ත, උදර රෝග, ශූල රෝග, ජල (අණ්ඩ) වාද්ධි, ශාධිරසි, වාතරක්ත, ක්‍රෝෂ්ටුක ශීර්ෂ ආදි සන්ධිවාතයන්හි ද විරේචනය කළ යුතු අවස්ථාවෙහි වූ පක්ෂාසාත, අවබාහු, අර්දිත රෝගයන්හි විශිෂ්ට ය. සන්ධිගත කලා කෝෂයන්හි ජල සංවය වූ කල්හි මෙම විරේචනය ඉතා ප්‍රශස්තය.		
අනුපාත	:- ඉඟුරු ඉස්ම, උණුවතුර, සීනි හෝ හකුරු මිශ්‍ර කොට වළඳා උණුවතුර බොන්නේ ය. විරේක වූ පසු සරක්කු හොදි (මිරිස් ආනම්) සමග බත් වළඳන්නේ ය. අධික විරේකයෙහි ඇල්වතුර, කිරිමෝරු වළඳන්න.		

69. යෝග නාමය :- විද්‍යාධරාහර රසය.

යෝගය	:- වළඟසහල් ඇට මද කලාපුරු අල අරළු බුළු නෙල්ලි රසකිද මණ්ඩුර හස්මය ලෞහ හස්මය කෘෂ්ණාහරහස්මය	දැත්ත මුල් ත්‍රිවෘත් රත්නිටුල් මුල් වියලි ඉඟුරු ගම්මිරිස් නිජපිලි පල 4 යි. පල 4 යි. පල 1 යි.	කර්ෂ 1 බැගින්. (ග්‍රෑ:15) (ග්‍රෑම් 240 යි.) (ග්‍රෑම් 240 යි.) (ග්‍රෑම් 60 යි.)
------	---	--	---

ශෝධිත රසදිය මාෂක 12 යි. (ගැමි 12 යි.)
 ශෝධිත ගන්ධක කර්ෂ 1 යි. (ගැමි 15 යි.)

මෙහි ලා ගෝමුත්රයෙන් ශෝධිත පුරාතණ මණ්ඩුර හස්මය ගත යුතු වේ. ඉදින් එය නොමැත, ලෞභ හස්මය ගත යුතු වේ. රසදිය මණ්ඩුකපර්ණ ස්වරසයෙන් ශෝධනය කොට ගත යුතු වේ.

- සංස්කරණය :- රස ගන්ධක මනාව කප්පලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ වූර්ණය යොදා මීගිතෙලින් භාවනා යුක්තව අඹරා ගිතෙල් ආලේපිත මැටි බඳුනක බහා තැබිය යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- අග්නිමාන්ද්‍ය, පරිණාමශූලය, අන්තද්‍රව ශූලය, රාජයක්ෂ්මාව, අම්ලපිත්තය, ග්‍රහණ රෝගය, ජීර්ණ ජීවරය, උග්‍ර රක්ත පිත්තය යන ව්‍යාධි සඳහා ප්‍රයෝග කරණු ලැබේ.
- අනුපාත :- එළකිරි සමග හෝ ශීත ජලයෙන් හෝ දිනපතා සේවනයෙහි යෙදිය යුතු වේ.
- මාත්‍රාව :- මාෂක 1 යි. (ගැ:1 යි.) මෙහි ලා ක්‍රමයෙන් වැඩි කරණ මාත්‍රාව අනුදන්තා ලැබේ.

70. යෝග නාමය :- වෘහත් කනක සුන්දර රසය.

- යෝගය :- ශෝධිත රසදිය
 අභර හස්ම
 ශෝධිත ගන්ධක
 ගම්මිරිස්
 ශෝධිත ටංකණ
 අත්තන ඇට - සමභාගව ගන්නේ ය.

- සංස්කරණය :- භාර්ගී ස්වරස හෝ ක්වාචයෙන් පැය 12ක් නියමිත පරිදි අඹරා ගත යුතු වේ. ද්විගුණ (මි:ගැ: 250) පමණ ගුලි තනා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- උග්‍ර පිත්තාකිසාර නස යි.
- මාත්‍රාව :- ගුලි 1 - 4 දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

71. යෝග නාමය :- වෘහත් කස්තුරිභෛරව රසය.

- යෝගය :- කස්තුරි ලෞභ හස්ම
 කර්පුර දියමිත්ත මුල් වූර්ණය
 තාමිර හස්මය වළභසහල් ඇටමද වූර්ණය
 මලිත මල් කලාඳුරු අල වූර්ණය
 වඳුරුමැ ඇට වියලි ඉඟුරු වූර්ණය
 රිදී හස්ම සුගන්ධබාලා වූර්ණය (ප්‍රතිනිධි - සැවැන්දරා මුල්)
 ස්වර්ණ හස්ම ශෝධිත හරිතාල
 මුක්තා හස්ම අභර හස්මය
 විදුම හස්ම (ප්‍රවාල හස්ම) නෙල්ලි වූර්ණය සමභාගව ගත යුතු ය.

සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය සියල්ල මනාව වූර්ණ කොට වරා කොළ යුෂින් (පත්‍ර ස්වරසින්) අඹරා රක්තිකාවක් පමණට ගුලි කරන්න.

ප්‍රයෝග :- සියලු ජීවරයන්ට යෝග්‍ය වේ. ද්වන්ද්‍ව, කාමජ, භූතජ, අභිචාර - අභිශාපාදිජ ජීවර අවස්ථාවන්ට ද යෝග්‍ය වන අතර, ඩාකිත්‍යාදි ජීවර අවස්ථාවන්ට ද හිතවති. එනම්, බාලක ග්‍රහරෝග ගණයෙහි එන ජීවරයන් සඳහා වේ. ඒ අනුව බාලකයන් විෂයෙහි වන මස්තිෂ්ක කලාප්‍රදාහය = මැනින්ජයිටිස්, බාලක පක්ෂාසාතයෙහි මුල් අවස්ථාව = පෝලියෝ මයලයට්ස්, ශ්වසනකජීවරය = නියුමෝනියා, උර:ස්තොය=ජලූරසි අවස්ථාවන්ට ද යෝග්‍ය වේ. ආන්ත්‍රික

ජීවරයෙහි = තයිපොයිඩ් ෆීවර් මුල් අවස්ථා වට ද යෝග්‍ය වේ. ප්‍රයාජනක ජීවර, විෂමජීවර, අතීසාර, ජීවරාතීසාර, ග්‍රහණි, කාස, මෝහ, හලීමක යන අවස්ථාවන්ට ද උචිත වන්නේ ය.

- අනුපාත :- විෂමජීවරයට ඉහුරු ස්වරසින් ද අතීසාර - ග්‍රහණි රෝගයන්ට බිල්වදාරු වූර්ණය සහිත මී පැණියෙන් ද අනෙක් තත්වී දී අවස්ථාවෝචිත යෝග්‍ය අනුපාතයකින් ද ප්‍රයෝග කට හැකි වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි. බාලක මාත්‍රාව :- 1/4 - 1/2 යි.

72. යෝග නාමය :- වෘහත් සෝමනාථ රසය.

- යෝගය :- හිංගුලෝත්ථ රසදිය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 ලෞහ හස්මය තෝලා 4 යි. (ග්‍රෑ:48 යි.)
 අභ්රක හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 වංග හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 රිදී හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 බර්පර හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 ස්වර්ණමාක්ෂික හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 ස්වර්ණ හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)

මෙහි දී හිංගුල කොසඹ පත් ස්වරසින් ද, ගන්ධක මූෂිකපර්ණි ස්වරසින් ද ශෝධනය කොට ගත යුතු වේ.

සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක කප්පලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ වූර්ණය ද යොදා කෝමාරිකා ස්වරසයෙන් සත් වරක් භාවනා දී මණ්ඩුකපර්ණි ස්වරසින් අඹරා ගුණද්වයක පමණ ගුලි තනා වියලා බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු වේ.

ප්‍රයෝග :- සෝමරෝගය, බහු මූත්‍රය, මූත්‍රාතීසාරය, මූත්‍ර කෘච්ඡරය, උග්‍ර මූත්‍රාසාතය, බහුදෝෂ යුක්ත බහුවිධ ප්‍රමේහය යන රෝගයන්ට යෝග්‍ය වේ. ඉක්ෂුමේහය, හස්ති මේහය, ලාලා මේහය, වාතික, පෙප්තික, ශෛලෂමික සෝමරෝග සහ වස්තිගත රෝග ද නස යි.

- අනුපාත :- මී පැණියෙන් ප්‍රයෝග කළ හැකි ය.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

73. යෝග නාමය :- වෘහත් කාඤ්චනාභ්ර රසය.

- යෝගය :- ස්වර්ණ හස්මය රජත හස්මය
 රසසින්දුර තාම්ර හස්මය
 මුක්තා හස්මය වංග හස්මය
 ලෞහ හස්මය කස්තුරි
 අභ්රක හස්මය කරාඤු වූර්ණය
 ප්‍රවාල හස්මය වසාවාසි වූර්ණය
 වෛකාන්ත්‍ර හස්මය ඵලවාලුක වූර්ණය

යන ද්‍රව්‍ය සමභාගව ගන්නේ වේ. කර්ෂ 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ:15)

සංස්කරණය :- සියලු ද්‍රව්‍ය වූර්ණය, කෝමාරිකා ස්වරස, කේශරාජ ස්වරස, එළකිරි යන ද්‍රව්‍යන්ගෙන් දින තුන බැගින් වෙන්ව අඹරා ගුණ පමණ ගුලි පිළියෙල කළ යුතු වේ.

- ප්‍රයෝග :- ක්ෂය රෝගයට යෙදේ. කාස, විංශති ප්‍රමේහ යන රෝග අවස්ථාවන්ට ද මනා ය.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 යි.

74. යෝග නාමය :- වේදනාන්තක රසය.
 යෝගය :- ශෝධිත අභිඵන මාෂක 3 යි. (ග්‍රෑ: 3 යි.)
 කර්පුර මාෂක 3 යි. (ග්‍රෑ: 3 යි.)
 පාරසීකයමානිකා මාෂක 6 යි. (ග්‍රෑ: 6 යි.)
 රසසින්දුර මාෂක 6 යි. (ග්‍රෑ: 6 යි.)
 සංස්කරණය :- කංසා කොල යුෂින් හෝ එම කෂායෙන් දින තුනක් භාවනා යුක්තව අඹරා රක්තිකාද්වය තරමට ගුලි කරන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- වේදනානාශක යි. විවිධෝත්ථාන, විවිධාශ්‍රයවේදනා නස යි.
 අනුපාන :- යෝග්‍ය අනුපානයකින් දෙන්නේ ය.
 මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

75. යෝග නාමය :- වෛශ්වානර වටිය.
 යෝගය :- ශෝධිත රසදිය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ: 24 යි.)
 තාමිර භස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 ලෞභ භස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 ශෝධිත ශිලාජතු තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
 ශෝධිත වච්චනාවි තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ: 24 යි.)
 වියලි ඉඟුරු කාකෝලී
 ගම්මිරිස් නිකමුල්
 තිජ්පිලි බිම්තල් අල
 රත්තිටුල් මුල් අසමෝදගම් තෝලා 1 බැගින් වේ. (ග්‍රෑ:12)
 සංස්කරණය :- රස ගන්ධක කජ්ජලිකර එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ චූර්ණය යොදා කොසඹ පොතු ක්වාචයෙන් ද, එරඹුමුල් ක්වාචයෙන් ද වෙන් වෙන්ව එක් විසි වරක් භාවනා දී යලි කීකිරිදිය ස්වරසින් සත්වරක් භාවනා දී අඹරා ගත යුතු වේ. ඉක්බිතිව මී පැණියෙහි ගලා වියලා රක්තිකා 2 ක් (මි:ග්‍රෑ:250) පමණ ගුලි තනා බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු වේ.
 ප්‍රයෝග :- ශ්ලේෂමෝදරය සඳහා ප්‍රශස්ත වේ.
 අනුපාන :- දහවල සහ රාත්‍රියෙහි දේවදාර, රත්තිටුල් මුල් කල්කය සහ කිරි සමග යොදන්නේ යි. නොහොත් දේවදාර රත්නෙටොල් මුල් යෝගයෙන් කළ කිරි කෂාය සමග යෙදිය යුතු ය. එළ කිරි සහ කොල්ලු යුෂය සමග ආහාර දිය යුතු ය.
 මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

76. යෝග නාමය :- ශඬ්ඛපුෂ්පාදි රසය.
 යෝගය :- ශඬ්ඛපුෂ්පි කොට්ටන්
 වදකභ එන්සාල්
 බ්‍රාහ්මී රස භස්ම -සමභාගව ගත යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- අපස්මාර නස යි.
 මාත්‍රාව :- රක්තිකා දෙකේ වටි 1 - 2 යි.

77. යෝග නාමය :- ශ්වාසකුයාර රසය.
 යෝගය :- ශෝධිත ටංකණ මනෝශීල
 ශෝධිත රසදිය වච්චනාවි

- සංස්කරණය :- රස ගන්ධක කප්පලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ වූර්ණය යොදා ඇල්දියෙන් මනාව අඹරා ගුණ ප්‍රමාණ ගුලි තනා පවන වියලා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- අෂ්ටවිධ ජීවර, උදර රුජා, රාජයක්ෂමා, යනාදි රෝගයනට යෝග්‍ය වේ. කාස, ශ්වාස, ශෝථ, නේත්‍ර රෝග, මේහ, මේදෝ, ජර්දිය, ශූලය, අමල පිත්තය, තෘට්, ගුල්ම, පාණ්ඩු, රක්ත පිත්ත, ගරදෝෂ, පිනස, ප්ලීහරෝග, වාත-කප්ප රෝග, පිත්තජ රෝගයන් ද නසයි.
- අනුපාත :- අමු ඉඟුරු, බුලත් යුෂයෙන් යොදනු ලැබේ. මෙහි දී මාංස රස, ගිනෙලින් සංස්කෘත මුද්ග යුෂය හා ගෝදුග්ධ පථ්‍ය වේ. ශාකවර්ග, අමල වර්ග භෝජනය අහිත වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 4 යි.

80. යෝග නාමය :- ශූලහරණ වට් (ශූලහරණ යෝග)
- යෝගය :- අරළු සහිදලුණු
ඉඟුරු ශුද්ධ ගන්ධක
ශෝධිත ගොඩකදුරු ගම්මිරිස්
පෙරුම්කායම් තිප්පලි සමභාගව ගත යුතු යි.
- සංස්කරණය :- උණු දියෙන් අඹරා රක්තීකා 2 ක (මි:ග්‍රෑ: 250) පමණ ගුලි කර ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- ගුල්මරුජා, ග්‍රහණිරුජා, අතිසාර, අජීර්ණ රෝග, මන්දාග්නි නසයි.
- අනුපාත :- ගුලි 1/2 - 2 දක්වා
- මාත්‍රාව :- උණු දියෙනි.

81. යෝග නාමය :- ශ්‍රී ජයමංගල රසය.
- යෝගය :- හිංගුලෝත්ථ) ශෝධිත රසදිය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
ශෝධිත ටඩිකණ තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
තාමිර හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
වංග හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
ස්වර්ණමාක්ෂික හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
සහිදලුණු තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
ගම්මිරිස් වූර්ණය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
ස්වර්ණ හස්මය තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ:24 යි.)
කාන්ත ලොහ හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
රජත හස්මය තෝලා 1 යි. (ග්‍රෑ:12 යි.)
- සංස්කරණය :- අත්තන කොළ ස්වරස, සේපාලිකා පත්‍ර ස්වරස, දශමුල් ක්වාථය, කිරාතනික්ක ස්වරස යන ද්‍රව්‍යයන් ගෙන් වෙන් වෙන්ව තුන්වර බැගින් භාවනා සහිතව අඹරා ගුණ දෙකක (හෙවත් මදටිය ඇටයක) පමණ ගුලි පිළියෙල කොට පවන වියලා විදුරු බෝතලයක බහා තැබිය යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- ජීර්ණජීවරයට ද, විෂමජීවරයනට ද, අෂ්ට විධ ජීවරයට ද, ධාතුගත ජීවරයනට ද ප්‍රයෝග කරනු ලැබේ. ක්ෂය රෝගයට විශිෂ්ට යි.
- අනුපාත :- සුදුදුරු තම්බාගත් දිය මී පැණි සමග හෝ මී පැණි සුදුදුරු වූර්ණය සමග හෝ යෙදිය හැකි ය.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

82. යෝග නාමය :- ශ්‍රීමත් ජයතිලක රසය.

- යෝග්‍ය :- ශෝධිත පාෂාණම් භාග 2 යි.
- සුදුසු කටුකරෝසන භාග 2 යි.
- රිදිකුත්ථං භාග 4 යි.
- ශෝධිත ගොඩකදුරු ඇට භාග 8 යි.
- සංස්කරණය :- ද්‍රව්‍ය සියල්ල සියුම්ව වූර්ණ කොට අත්තන කොළ ස්වරසින් මනාව අඹරා රක්තිකා 1 පමණ ගුලි පිළියෙල කොට පවන වියලා බඳුනක සුරැකිය යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- විෂමජීවරය සඳහා බෙහෙවින් යෙදේ යි. (මැලේරියා උණට යෝග්‍ය වේ).
- අනුපාත :- මදුරුතලා පත් ස්වරස මී පැණි සමග ද, අනෙක් යෝග්‍ය අනුපාත සහිතව ද යෙදිය හැකි වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

83. යෝග්‍ය නාමය :- ශ්‍රී මාත්‍රාංජය රසය.

- යෝග්‍ය :- ගුද්ධ වච්චනාවි භාග 1 යි. ගුද්ධ ගන්ධක භාග 1 යි.
- ගම්මිරිස් භාග 1 යි. ගුද්ධ පුෂ්කර භාග 1 යි.
- තිප්පිලි භාග 1 යි. ගුද්ධ සාදිලිංගම් භාග 2 යි.
- සංස්කරණය :- උණු දියෙන් අඹරා රක්තිකා 1 ට, (මී:ග්‍රෑ: 125) ගුලි කරන්න. මෙහි සාදිලිංගම් දොඩං ඇඹුලෙන් භාවනා දී සුද්ධකර ගත යුතු ය. වච්චනාවි ගෝමුත්‍රයෙන් භාවනා දී අමෘතීකරණය කළ යුතු ය.
- අනුපාත :-
 - 1 පොදු අනුපාත - මී පැණි
 - 2 වාතජීවරයෙහි - දධිමස්තු
 - 3 සන්නිපාත ජීවරයෙහි - ඉඟුරු යුෂ
 - 4 අජීර්ණ උණෙහි - ඇඹුල් දොඩම් යුෂ
 - 5 විෂමජීවරයෙහි - සුදුසුරු කුඩු හා පරණ උක් හකුරු
- බාල මාත්‍රාව :- අර්ධ රක්තිකාවකි. (මී:ග්‍රෑ: 62.5 යි.)
- පූර්ණ මාත්‍රාව :- ගුලි 4 කි. පූර්ණ වයසකයන්ගේ ප්‍රබල ජීවරයෙහි පමණක් පූර්ණ මාත්‍රාව යෙදිය යුතු ය.

84. යෝග්‍ය නාමය :- ශ්ලේෂ්මශෛලෙන්ද්‍ර රසය.

- යෝග්‍ය :- ශෝධිත රසදිය යවක්ෂාර
 - ශෝධිත ගන්ධක ශෝධිත ටඩිකණ
 - ලෞභ හස්මය ගජතිප්පිලි
 - වියලි ඉඟුරු වසාවාසි
 - ගම්මිරිස් අසමෝදගම්
 - තිප්පිලි අරළු
 - සුදුසුරු බුළු
 - කළුදුරු නෙල්ලි
 - ශයී ධන්වයාස (ප්‍ර. වැල්කහඹිලිය මුල්)
 - කර්කටකශාංභී කරාබු
 - යමානී ශෝධිත අත්තන ඇට
 - පුෂ්කරමූල ගුංජාබිජ
 - අමු ඉඟුරු කට්ඵල
 - ගෛරික සිවිය මුල්
- (ග්‍රෑ:12) තෝලා 1 බැගින්, ගත යුතු ය.

- සංස්කරණය :- රසදිය ගන්ධක කප්පලි කොට බෙලිමුල්, ක්වාටයෙන් භාවනා යුක්තව අඹරා පසුව වරා, රත්තිටුල්, ත්‍රිඵලා, නික, මිදි, වංආපල, කංසා, කටුවැල්බටු, ධුස්තුර, කළුදුරු, තිප්පිලි, කොසඹ යන ද්‍රව්‍යයන්ගේ ක්වාටයෙන් හෝ ස්වරසින් හෝ වෙන් වෙන්ව අඹරා රක්තිකා 1-2 පමණ (මි:ග්‍රෑ: 125 - 250) ගුලි තනා වියලා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ශ්ලේෂ්මජ විකාර, සන්නිපාත විකාර, උදර, අර්ශස්, ආමවාත, පඤ්චවිධ පාණ්ඩු, ක්‍රමී, ස්ප්‍රාලාය යන රෝගයන්ට ද හිතවති. පාචකාග්නිය වර්ධනය වේ.
- අනුපාත :- මද උණුසුම් දිය සමග යෝග්‍ය වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 2 යි.
85. යෝග නාමය :- ස්වර්ණවංග පඤ්චක රසායනය
- යෝගය :-
ස්වර්ණවංග	තෝලා	2 යි.	(ග්‍රෑ: 24 යි.)
ශෝධිත ශිලාජතු	තෝලා	2 යි.	(ග්‍රෑ: 24 යි.)
ලොහ හස්ම	තෝලා	1 යි.	(ග්‍රෑ: 12 යි.)
අභර හස්ම	තෝලා	1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 6 යි.)
ෂඩ්ගුණබලිජාරිත මකරධිවජ	තෝලා	1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 6 යි.)
- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ඖෂධ සියල්ල දැඩිව අඹරා ගුණ 3 ක් (මි:ග්‍රෑ: 375) පමණ ගුටිකා සාදා බෝතලයක බහා තබා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- රසායන ගුණ යුක්ත ය. ශුක්‍රමේහයට විශේෂයෙන් ගුණ දෙ යි. බල- වර්ණ කර යි. වෘෂා යි. බුද්ධි වර්ධක යි. ශුක්‍රස්තම්භක යි. සෝමරෝගනාශක යි.
- අනුපාත :- ගිනෙල්, සීනි, එලකිරි යන ද්‍රව්‍යන් සමග උදේ සවස ගත යුතු වේ. මේ ස්වර්ණවංග පංචකය මාස දෙකක් නොකඩවා භාවිත කිරීමට නියමිත ය.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 යි. දවසට දෙවරක් සුදුසු අනුපාතයකින් දෙන්නේ ය.
86. යෝග නාමය :- සර්වතෝහද්‍ර වටිය.
- යෝගය :-
ස්වර්ණ හස්ම	ශෝධිත ගන්ධක
අභර හස්ම	ස්වර්ණමාක්ෂික හස්ම
ලොහ හස්ම	ශිලාජතු
රජත හස්ම	
- සමභාගව ගන්නේ ය.
- සංස්කරණය :- මේ ඖෂධ සියල්ල ලුණුවරණ පොතු යුෂින් හෝ ක්වාටයෙන් අඹරා රක්තිකා 1 ට (මි:ග්‍රෑ:125) ගුලි කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- වෘක්කරෝග, වස්තිශූල නස යි. ශුක්‍ර ස්තම්භක යි.
- අනුපාත :- (ලුණුවරණ පොතු) වරුණත්වක් කෂාය සමග යොදනු ලැබේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 දක්වා සුදුසු අනුපාතයකින් දෙන්න.
87. යෝග නාමය :- සර්වතෝහද්‍ර රසය.
- යෝගය :-
අභරක හස්ම	කර්ෂ 2 යි.	(ග්‍රෑ: 30 යි.)
ශෝධිත ගන්ධක	තෝලා 2 යි.	(ග්‍රෑ: 24 යි.)
ශෝධිත හිඩ්ගුලෝත්ථ		
පාරද	තෝලා 1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 6 යි.)
කපුරු	තාලිසපත්‍ර	
නාගකේශර	මලිත මල්	
ජටාමාංස	කුරුඳු පොතු	
තේජපත්‍ර	කලාඳුරු අල	

කරාබු	අරළු
සාදික්කා	ගම්මිරිස්
වසාවාසි	වියලි ඉඟුරු
එන්සහල්	බුළු
ගජතිප්පිලි	තිප්පිලි
කොට්ටං	නෙල්ලි

- (ග්‍රෑ: 4) ශාණය බැගින් ගන්නේ ය.

- සංස්කරණය :- ගන්ධක පාරද කප්පලියෙහි යොදා ඉක්බිතිව වූර්ණ කොට හලාගත් සෙසු ද්‍රව්‍යයන් ද ලා, ඇල් දියෙන් මනාව අඹරා ගුණ දෙකක (මී: ග්‍රෑ: 250) පමණ ගුලි පිලියෙල කොට පවන වියලා වීදුරු බඳුනක අසුරා තැබිය යුතු වේ.
- ප්‍රයෝග :- පිත්තජ, පුරාතණ ජීවරයනට ද, ධාතුගත විෂමජීවරයනට ද හිතවති. තව ද මන්දාග්නිය, ආමදෝෂ, විසුවිකා අවස්ථාවනට ද, පිත්ත ශ්ලේෂ්ම, වාතශ්ලේෂ්ම ජනිත රෝගාවස්ථාවනට ද ආනාහ, මූත්‍ර කෘච්ඡර, සංග්‍රහ ග්‍රහණිය, වමනය යන උපද්‍රව සහිත රෝගාවස්ථාවනට ද යෝග්‍ය වේ. අමීල පිත්ත, ශීත පිත්ත, රක්තපිත්ත අවස්ථාවනට ද විශේෂ වේ. පඤ්චවිධ කාසය, කාමලා, පාණ්ඩු රෝගාවස්ථා වනට විශේෂ වේ.
- අනුපාත :- බුලත් ස්වරස සමග මී පැණි, සීනි සහිතව යොදනු උචිත යි. රෝග තත්වය අනුව යෝග්‍ය අනුපාතයන් ගෙන් යොදන්නේ ය.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 - 2 යි.

88. යෝග නාමය :- සර්වාංග සුන්දර රසය

යෝගය	:-	ශෝධිත රසදිය	භාග	1 යි
		ශෝධිත ගන්ධක	„	1 යි
		ශෝධිත ටඩිකණ	„	2 යි
		ශෝධිත මුක්කා හස්ම	„	1 යි
		ශෝධිත සාදිලිංගම්	„	1/4 යි
		ප්‍රවාල හස්ම	භාග	1 යි
		ශඩබ හස්ම	„	1 යි
		ස්වර්ණ හස්ම	„	1/2 යි
		තික්ෂණලෝහ හස්ම	„	1/2 යි
- සංස්කරණය :- රස ගන්ධක කප්පලි කොට , එයට ලෝහ සාදිලිංගම් දෙවගය හැර සෙසු ද්‍රව්‍ය ලා, දෙහි ඇඹුලෙන් අඹරා ලසුපුටයකින් දවා ගත යුතු ය. ඉක්බිතිව ලෝහ සාදිලිංගම් යොදා වූර්ණකොට රක්තිකා පමණ ගුලි කර ගත යුතු ය
- ප්‍රයෝග :- රාජයක්ෂ්මා රෝගයට යෝග්‍ය වේ. වාත පිත්ත ජීවරය, සන්තිපාත ජීවරය, අර්ශස්, ග්‍රහණි, මේහ, ගුල්ම, හගන්දර යන රෝගයනට ද හිතවත් ය.
- අනුපාත :- තිප්පිලි සුණු මී පැණි සමග හෝ ගිතෙලින් හෝ බුලත් ස්වරස සමග හෝ ඉඟුරු යුෂ, සීනි සමග හෝ යොදනු ලැබේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 -2 යි.

89. යෝග නාමය :- සිද්ධප්‍රාණෙශ්වර රසය.

යෝගය	:-	ශෝධිත ගන්ධක	තෝලා	4 යි	(ග්‍රෑ:48 යි)
		ශෝධිත රසදිය	තෝලා	4 යි	(ග්‍රෑ:48 යි)
		ශෝධිත අභරක හස්මය	තෝලා	4 යි	(ග්‍රෑ:48 යි)
		ස්වර්ජික්ෂාර			

	ශෝධිත ටංකණ	තෝලා	1 යි	(ගු:12 යි)
	ශෝධිත	තෝලා	1 යි	(ගු:12 යි)
	යවක්ෂාර	තෝලා	1 යි	(ගු:12 යි)
	පංචලවණය	තෝලා	1 යි	(ගු:12 යි)
	ත්‍රිඵලා	චූර්ණය	තෝලා	1 යි (ගු:12 යි)
	ව්‍යාෂ	චූර්ණය	තෝලා	1 යි (ගු:12 යි)
	කෙළිඳ ඇට	චූර්ණය	තෝලා	1 යි (ගු:12 යි)
	කළදුරු	චූර්ණය	තෝලා	1 යි (ගු:12 යි)
	සුදුදුරු	චූර්ණය	තෝලා	1 යි (ගු:12 යි)
	රත්තිටුල් මුල්	චූර්ණය	තෝලා	1 යි (ගු:12 යි)
	අසමෝදගම්	චූර්ණය	තෝලා	1 යි (ගු:12 යි)
	ශෝධිත පෙරුංකායම්	චූර්ණය	තෝලා	1 යි (ගු:12 යි)
	වළඟසාල් ඇට මද	චූර්ණය	තෝලා	1 යි (ගු:12 යි)
	ගතපුෂ්ප	චූර්ණය	තෝලා	1 යි (ගු:12 යි)
සංස්කරණය	:- ඇල් දියෙන් මනාව අඹරා රක්තිකා තුනක් පමණ ගුලි පිළියෙල කොට ගත යුතු ය.			
ප්‍රයෝග	:- ජීවරාතීසාරය සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨ යෝගයකි. එහෙත් කේවල අතීසාරයෙහි ද අතීසාරය සහිත ජීවරයෙහි ආන්ත්‍රික ජීවරයෙහි මුල් අවස්ථාවෙහි ද ග්‍රහණ රෝග, ශූලය, පරිණාම ශූලය, වාත රෝග යන අවස්ථා උදෙසා ද යෙදේ.			
අනුපාත	:- බුලත් යුෂ හා උණු දිය. තව ද අවස්ථාවට සුදුසු පරිදි යෝග්‍ය අනුපාත යෙදිය හැකි වේ.			
මාත්‍රාව	:- වටිකා 1 - 2 යි.			

90. යෝග නාමය :- සෞභාග්‍ය වටිය

යෝගය	:-	ශෝධිත ටංකණ	අරළු චූර්ණය
		ශෝධිත වච්චනාවි	බුළු චූර්ණය
		සුදුදුරු චූර්ණය	නෙල්ලි චූර්ණය
		ලවණ පංචකය (ප්‍රත්‍යාකව)	අභ්‍රමය
		ත්‍රිකටු චූර්ණය (ප්‍රත්‍යාකව)	ශෝධිත රසදිය
		ශෝධිත ගන්ධක	- සමභාගව ගත යුතු ය.
සංස්කරණය	:-	රස ගන්ධක කප්පලි කර ලවණ පංචකය ඇතුළු සෙසු ද්‍රව්‍ය චූර්ණය ලා නික කොළ, හෘගරාජද්වය, වං ඇපල පත්‍ර, රත් කරල් හැබ යන ද්‍රව්‍යයන්ගේ ස්වරසෙන් හෝ ක්වාචයෙන් හෝ ප්‍රත්‍යාකව (වෙන් වෙන්ව) භාවනා යුක්තව අඹරා රක්තිකාවක් පමණ ගුලි කොට ගත යුතු ය.	
ප්‍රයෝග	:-	සන්තිපාතජ ජීවර, මූර්චිණ රෝග සඳහා යෙදේ යි. ශීත පූර්වක, දාහ පූර්වක ජීවරයනට ද හිතවත් ය. දැඩි නිද්‍රායුක්ත සහ මූර්චිණ සහිත රෝග අවස්ථාවනට ද යෝග්‍ය වේ. ශූල, ශ්වාස, කළු කාස, මූර්චිණ, පිපාසා ,අරුවී යන උපද්‍රව සහිත ජීවරයනට හිත යි.	
මාත්‍රාව	:-	වටිකා 1 - 2 යි.	

91. යෝග නාමය :- සෝමේශ්වර රසය

යෝගය	:-	(අ) හල්පොතු	හරිද්‍රා
		කුඹුක්පොතු	දාරුහරිද්‍රා
		ලොන්පොතු	නෙල්ලි
		කොළොම්පොතු	

	අඟිල් රත්හඳුන් මිදිමුල්		දෙළුම් ඇට හෝ ලෙලි ගොකටු මාදම් ඇට සුවදෙහොට මුල් පල 1/2 බැගින් ද (ගු:30) අභිරක හස්මය ලෞභ හස්මය රසාඤ්ජන වූර්ණය දියමිත්ත වළභසහල් ඇට මද පුෂ්කර පල 1 බැගින් ද (ගු:60)
	(ආ) ශෝධිත රසදිය ශෝධිත ගන්ධක කොක්තමල්ලි කලාඳුරුඅල එන්සහල් තේජපත්‍ර සුදුදුරු		පල 1/2 ක් ද ගන්නේ වේ. (ගු:30)
සංස්කරණය	:-	රස ගන්ධක කජ්ජලි කොට එයට සෙසු ද්‍රව්‍යයන්ගේ වූර්ණය ද ගුගුල් ද යොදා එළඹිතෙලින් මනාව අඹරා සොළොස් (16) රක්තිකාවක් පමණ ගුලි පිළියෙළ කර ගත යුතු වේ.	
ප්‍රයෝග	:-	ඒකදෝෂජ, ද්විදෝෂජ, සන්නිපාතජ සෝම රෝගය, මුත්‍රා ඝාතය, මුත්‍ර කෘච්ඡරය යන රෝගයනට යෝග්‍ය වේ. තව ද කාමලා, හලීමක, හගන්දර, අර්බුද, උපදංශ, විවිධවණ, කණ්ඩු, මේභ යන රෝගවස්ථාවනට ද සුදුසු වේ.	
අනුපාත	:-	දෝෂබලාබලය අනුව යෝග්‍ය අනුපාතයකින් අවස්ථාවෝචිතව ප්‍රයෝග කරන්නේ ය.	
මාත්‍රාව	:-	වටිකා 1 යි.	

92. යෝග නාමය :- හිංගුලේශ්වර රසය

යෝගය :- නිජ්පිලි
ශෝධිත සාදිලිංගම්
ශෝධිත වච්චනාවී - සමභාව ගත යුතු ය.

සංස්කරණය :- දියෙන් අඹරා රක්තිකා 1/2 පමණට ගුලි කරන්න. (මි.ගු: 62.5)

ප්‍රයෝග සහ අනුපාත :- මුත්‍රාල්පතා සහිත ශෝථයට සාරණ කොළ හෝ මුල් යුෂින් මධු සමග. (මී පැණි සමග)

නිෂේධ :- ඔක්කාර, හෘදය දුර්වලතා, අතිසර්ම, ගර්භිණි අයට අයෝග්‍ය වේ. නොකඩවා දින 4 ක් පමණක් දීම මැනවි

සාධාරණ අනුපාත - ඉඟුරු යුෂ, මී පැණි
පිත්තාධික ජ්වරයෙහි - තැඹිලි වතුර
වාතාධික ජ්වරයෙහි - සියඹලා ඇඹුල්
අජීර්ණ සහිත උණට දවසට තුන්වරක් ඉඟුරු යුෂින් යෙදීම මැනවි.

93. යෝග නාමය :- හෘදයාණ්ඩ රසය.

යෝගය :- ශෝධිත රසදිය තෝලා 1 යි (ගු:12 යි)
ශෝධිත ගන්ධක තෝලා 1 යි (ගු:12 යි)
තාමිර හස්මය තෝලා 2 යි (ගු:24 යි)

සංස්කරණය :- රස ගන්ධක කජ්ජලි කොට එයට තාමිර හස්ම යොදා ත්‍රිඵලා ක්වාථයෙන් දිනක් භාවනා යුක්තව අඹරා පසුව කලුකැමීමේරිය ස්වරසින් ද අඹරා රක්තිකා 1 - 2 (මි:ගු: 125 - 250) ප්‍රමාණ ගුලි පිළියෙල කළ යුතු වේ.

- ප්‍රයෝග :- කළු පාලෝගය සඳහා යෝග්‍ය වේ.
- අනුපාත :- ත්‍රිඵලා, කාකමාවී ඵල කර්ෂ 1 යි. (ග්‍රෑ: 15 යි.)
 ජලය තෝලා 32 යි. (ග්‍රෑ: 384 යි.)
 යොදා සතරින් එකට සිඳුවා ගත් යෝගය සමග යෙදිය යුතු වේ.
- මාත්‍රාව :- වටිකා 1 යි.

අවලේභ බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- අජ්ටාධිගාව ලේභය
- යෝගය :- කට්ඵල ගම්මිරිස්
 සුවඳකොට්ටන් තිප්පිලි
 කර්කටකශාංභී වැල්කහඹිලියා (ප්‍රතිනිධි)
 ඉඟුරු කළුදුරු
- සංස්කරණය :- සියළු ද්‍රව්‍ය සමච ගෙන වූර්ණ කර අවලේභ පරිභාෂාව අනුව සාදා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- සන්නිපාත ජීවරය නස යි. හික්කා, ශ්වාස, කාස ආදී කණ්ඩරෝග නස යි.
 උර්ධවගත ශ්ලේෂ්ම රෝග නස යි.
- අනුපාත :- මී පැණියෙන් ලේභ කරනු ලැබේ.

2. යෝග නාමය :- කණ්ටකායඝාව ලේභය.
- යෝගය :- කටුවැල්බටු සහමුලින් පලම් 100 යි (ග්‍රෑ:6000 යි.)
 ජලය ද්‍රෝණ 2 ක් ද්‍රෝණ 1/2 ට සිඳවනු
 රසකිඳු පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60 යි.)
 සිවිය මුල් පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60 යි.)
 චිත්‍රක (රත්නිටුල්) පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60 යි.)
 කලාදුරු අල පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60 යි.)
 කර්කටකශාංභී පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60 යි.)
 තිකුළු (මිලිතව) පලම් 3 යි (ග්‍රෑ: 180 යි.)
 ධන්වයාස (වැල්කහඹිලිය) පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60 යි.)
 භාර්ගී (සිරිතේක්කු) පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60 යි.)
 රාස්නා (අරත්ත) පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60 යි.)
 හිඟුරුපියලි පලම් 1 යි (ග්‍රෑ: 60 යි.)
 සිනි පලම් 20 යි (ග්‍රෑ: 1200 යි.)
 එළහිතෙල් පලම් 8 යි (ග්‍රෑ: 480 යි.)
 තලතෙල් පලම් 8 යි (ග්‍රෑ: 480 යි.)
 මී පැණි පලම් 8 යි (ග්‍රෑ: 480 යි.)
 උණකපුරු පලම් 4 යි (ග්‍රෑ: 240 යි.)
 තිප්පිලි පලම් 4 යි (ග්‍රෑ: 240 යි.)
- සංස්කරණය :- මැටි භාජනයක අවලේභ පරිභාෂාව අනුව පිළියෙල කර ගත යුතු යි. ලේභය නිමුණ පසු මී පැණි මිශ්‍ර කරන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- හික්කා, ශ්වාස, කාස නාශක යි.
- මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1/2 - 1 දක්වා යි. (ග්‍රෑම: 7.5-15)
- සැ:යු: :- ඇතැම් කෙනෙක් තලතෙල් වෙනුවට අබ තෙල් ගනිති.

3. යෝග නාමය :- කලාශාණක ලේභය
- යෝගය :- කහ තිප්පිලි අසමෝදගම්
 වදකහ ඉඟුරු වැල්මී
 කොට්ටම් කළුදුරු සවිදලුණු
 සමභාගව ගත යුතු වේ යි.
- සංස්කරණය :- මෙම වූර්ණය හා ගිතෙල් සහිතව අවලේභ පරිභාෂාවෙනි.

- ප්‍රයෝග :- විශේෂයෙන් කටහඩ මිහිරි වේ. ගැඹුරු වේ. පපුව, තුනටිය, කොන්ද, මනායා යන මේවායෙහි සිටි වායුව සංසිදේ.
- අනුපාත :- ගිතෙලින් ලේභ කරන්නේ ය.
- මාත්‍රාව :- කලං 1/2 යි. (ග්‍රෑම්ස් 2.5 යි.)
4. යෝග නාමය :- කුට්භාවලේභය.
- යෝගය :- කෙළිඳ පොතු පලම් 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
 ජලය ද්‍රෝණ 2 යි. ද්‍රෝණ 1/2 ට සිඳවනු.
 උක්භකුරු පලම් 30 යි. (ග්‍රෑ: 1800 යි.)
- චූර්ණය :- රසාඤ්ජන දියමිත්ත
 එළඹුල් මැලියම් බෙලිගැට මද
 තිකුළු කෙළිඳ ඇට
 තිපල් කුරුඳු පොතු
 හින්තිදිකුම්බා මුල් සෙන්කොට්ටන් (ශුද්ධ)
 රත්තෙටොල් අතිඋඩයන්
 වළභසාල්
 බාලක (සැවැන්දරා මුල්) පල 1 යි. බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)
 ගිතෙල් කුඩව1 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.)
 මී පැණි කුඩව1 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.)
- සංස්කරණය :- අවලේභ පරිභාෂාව අනුව සාදාගෙන නිව්ගිය පසු මී පැණි මිශ්‍ර කරනු.
- ප්‍රයෝග :- අර්ශස් වලට විශේෂයෙන් ගුණ යි. අර්ශසින් හටගත් වෙනත් රෝග ද අතිසාර, අරුවි, ග්‍රහණි, පාණ්ඩු, රක්ත පිත්ත, කාමලා, අම්ලපිත්ත, ශෝඨ, කෘශවීම, ප්‍රවාහිකා ආදියට ගුණ යි.
- අනුපාත :- එළකිරි, මෝරු, මිදුනකිරි, ගිතෙල්, සිසිල් දිය.
- මාත්‍රාව :- කර්ෂ1/2 - 1 දක්වා යි. (ග්‍රෑ:7.5 - 15)
5. යෝග නාමය :- කුෂ්මාණ්ඩාව ලේභය.
- යෝගය :- පුසුල් (ඇට, පොතු, හැර ගත් මද) පලම් 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
 ජලය පලම් 200 යි. (ග්‍රෑ: 12000 යි.)
 එළහිතෙල් පලම් 8 යි. (ග්‍රෑ: 480 යි.)
 සුකිරි පලම් 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
 තිප්පිලි කොල්ලන්කොළ (ප්‍රතිනිධි)
 වියලි ඉඟුරු එන්සාල්
 සුදුදුරු පලං 2 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 120 යි.) ගම්මිරිස්
 කොත්තමල්ලි - කුරුඳු පොතු - පලං 1/2 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 30)
 මී පැණි පලං 4 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.) ජලය අඩක් සිඳෙන තෙක් තබා මිරිකා අවලේභ පදමට උයා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- රත් පිත, ක්ෂය, පැරණි උණ, ශෝෂ, පිපාසා, භ්‍රම, වමන, ඇදුම, කාස - ක්ෂය සුව වේ. බාල, වෘද්ධ සියල්ලට ම මෙය යෙදිය හැකි යි. පෙණහලු තුවාල සන්ධානය කර යි. වාචිකරණ යි. වෘෂා යි. බල වඩ යි. (සංස්කරණ විධි ග්‍රහකුෂ්මාණ්ඩය හා සමන ය.)
- අනුපාත :- එළකිරි හෝ සුදුසු අනුපාතයක් යොදන්නේ ය.
- මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
6. යෝග නාමය :- ව්‍යවන ප්‍රාශය.

යෝගය	:-	බෙලි මුල් සෘෂ්ඨක කටුවැල්බටු තොටිල මුල් කලාපුරු අල එලපිටවක්කා (තාමලකී) පළොල් මුල් මේදා ජීවන්ති ශාලපර්ණි නිල්මානෙල් අල අගිල් මාෂපර්ණි (මස්වැන්න) කිරිබදු අල තිප්පිලි කාකෝලි ගොකටු රසකිද ජීවක මහාමේදා	එළබටු මුල් මිදි මුල් ශයි කර්කටකශාංගි ඇද්දෙමට මුල් සාරණ මුල් මුද්දරප්පලම් බැවිල මුල් හීන් එන්සාල් පුෂ්කර (සුවද කොට්ටම්) පාශ්නිපර්ණි රත්භඳුන් අරළ මුද්ගපර්ණි (මුවැන්න) පාවට්ටා මුල් (ආඩතෝඩා) සාද්ධි ක්ෂීරකාකෝලි වාද්ධි කාකනාසිකා (කළුකැමීමේරිය) කාකනාසිකා කළුතිරස්සවාලු පර්යාය ද වේ.)
------	----	---	---

ව්‍යවහාරයෙහි කළු කැමීමේරිය යෙදේ.

ද්‍රව්‍ය සියල්ල පලම් 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ:60යි.)

ලොකු පැසුණු නෙල්ලි ගෙඩි 500 යි. (පොට්ටනි කොට ගන්නේ ය.)
 ජලය දෝණ 2 යි. දෝණ 1/2 ට සිඳුවා ගත යුතු යි.

තලතෙල්
 ගිතෙල් - මිලිතව පලම් 12 යි. (ග්‍රෑ: 720 යි.)
 සුකිරි පලම් 50 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
 මී පැණි පලම් 60 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)

ප්‍රක්ෂේප වූර්ණය	:-	උණකපුරු පලම් 4 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.) තිප්පිලි පලම් 2 යි. (ග්‍රෑ: 120 යි.) කුරුඳුපොතු හීන්එන්සාල් තේජ පත්‍ර නාමල්රේණු මිලිතව පලම් 1 යි. (ග්‍රෑ: 60 යි.)
---------------------	----	--

සංස්කරණය :- බෙලිමුල් වල සිට කාකනාසිකා දක්වා ඇති ද්‍රව්‍ය සියල්ල නියමිත ජලය බහා පොට්ටනි කොට ගත් නෙල්ලි ද එයට දමා, 1/ 4 ට සිඳ ගන්න. ඉන්පසු නෙල්ලි පොට්ටනියෙන් මුදා ඇට හැර, අඹරා තලතෙල් සහ ගිතෙලින් මදක් බැඳ, පෙරාගත් ප්‍රථම කෂායෙහි බහා සුකිරි ද යොදා, ලේභයක් මෙන් සන වූ පසු කල්කය යොදා (පදමට සිඳෙන විට) උණකපුරු ආදී වූර්ණය ද යොදා ලේභ පදමට බා, සිසිල් වූ පසු මී පැණි ද මිශ්‍රකොට තබා ගන්න.

ප්‍රයෝග :- මෙය රසායන යි. විශේෂයෙන් ශ්වාස, කාස හර යි. ක්ෂිණ වූවන්ගේ, උර:ක්ෂත රෝගීන්ගේ, මහලු සහ බාල අයගේ අවයව තර කර යි. ස්වරක්ෂය,

උරෝරෝග, හෘදෝග, වාතරක්ක, පිපාස, මුත්‍රදෝෂ, ශුක්‍රදෝෂ, පහ කරයි.
 ආහාරයට බාධා නොවන අයුරින් මෙය මාත්‍රා බලා යෙදිය යුතු ය.
 අනුපාත :- කිරි, ගිතෙල්, උණු දිය හෝ සුදුසු අනුපාතයකි.
 මාත්‍රාව :- තේ හැදි 1/2 -1 දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය.
 *අමු නෙල්ලි තෝලා 500 ක් ගැනීම සහ වියලි නෙල්ලි නම් තෝලා 250 ක් ගැනීම ශාර්ඛගධර ටීකා නියමය යි. තෝලා 500 සඳහා ප්‍රස්ථ 5 ක් ගැනීම ද ටීකා නියමය යි.

7. යෝග නාමය :- රක්තකල්‍යාණාවලේභය.(කල්‍යාණාවලේභය, ජීවරක්තකල්‍යාණාවලේභය)
 යෝගය :- ඔලිද මුල් සහිතව කොළ හා වැල් (සහමුලින්)

ලුණුවිල
 කේශරබැවිල සහමුලින්
 සැවැන්දරා මුල්
 රසකිද වැල් හා කොළ
 හාතාවාරිය අල සහ කොළ (සහමුලින්)
 අළුකෙහෙල් අල
 ඉරමුසු සහමුලින්
 කළුකුරු මුල්

මෙම ද්‍රව්‍ය සෝදා පිරිසිදු කර එක් වගෙන් පලං 10 ((ග්‍රෑ:600) බැගින් ගෙන හොඳාකාර කොටා වතුර බෝතල 60 ක් සහ තැඹිලි වතුර බෝතල 60 ක් දමා බෝතල 30 ට (120 - 30ට) සිඳුවා මිරිකා පෙරා ඊට,

යෝගය :- තනකිරි පත 5 යි.
 උක්පැණි බෝතල 7 1/2 යි
 එලහිතෙල් පත 7 1/2 යි
 සීනි රාත්තල් 7 1/2 යි
 කොත්තමල්ලි රතුලූනු
 තිප්පිලි සුදුලූනු
 ගම්මිරිස් ඉහිනි ඇට
 කළුදුරු සුදුදුරු

මේවා කලං 15 බැගින්. (ග්‍රෑ: 75)
 සුදුහඳුන් කලං 75 යි. (ග්‍රෑ: 375යි.)
 වැල්මී කලං 90 යි. (ග්‍රෑ: 450 යි.)

රතුලූනු සුදුලූනු අඹරා ගත යුතුයි. ඉහිනි ඇට සිහින් පෙනි කපා තම්බා අඹරා ගත යුතු ය.ඉතිරි ද්‍රව්‍ය සියුම් ලෙස වූර්ණ කර තැඹිලි වතුරෙන් අඹරා ගත යුතු ය.
 තනකිරි අභාවයෙහි, එළකිරි හෝ එලකිරි යොදන්නේ ය.
 ලේභ පදමට සිද්ධ කර ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- අක්ෂිරෝගයන්හි විශේෂ යි. රක්ත ප්‍රදර ශ්වේත ප්‍රදර හා ශුක්‍රමේභ, ස්වප්නමේභයන්හි ප්‍රශස්ත ය.රක්තපිත්ත හස්ත - පාද දාහයන්හි යෙදේ.

8. යෝග නාමය :- ශ්වාසාරි ලේභය
 යෝගය :- වැල්මී වූර්ණය පලම් 12 යි. (ග්‍රෑ: 720 යි.)
 ඇටඇරි රට ඉදි පලම් 12 යි. (ග්‍රෑ: 720 යි.)
 කළුකුරු පැණි නැලි 2 යි. (ලී: 1.92 යි.)
 මී පැණි නැලි 2 යි. (ග්‍රෑ: 1920 යි.)

සංස්කරණය :- වැල්මී වූර්ණය රට ඉඳි සමග අඹරා එය උක්පැණියට දියකර මදගින්නෙන් ලේභ පදමට පාකය ගෙන නිවුනායින් පසු මී පැණි මිශ්‍රකර ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- ශ්වාස කාස නාගක යි.
 මාත්‍රාව :- කලන් 1/ 2 සිට කලන් 1 1/2 දක්වා. (ග්‍රෑ: 2.5 - ග්‍රෑ: 7.5)

9. යෝග නාමය :- ශෝඨහර ලේභය (ඉන්චිකුලම්බුව)
 යෝගය :- අමු ඉඟුරු යුෂ නැලි 1 යි. (මි:ලී: 960 යි.)
 මාතුලංග = නස්තාරන් යුෂ පලම් 4 යි. (මි:ලී: 240 යි.)
 සීනි පලම් 8 යි. (මි:ලී: 480 යි.)
 කල්කය :- එන්සාල් අරළු
 කරාබු බුළු
 කොල්ලන්කොළ නෙල්ලි
 ඉඟුරු වළඟසාල්
 ගම්මිරිස් කළුදුරු
 තිප්පිලි රත්තිටුල්

මේවා එකින් කලන් 1 1/2 බැගින් ගත යුතු යි. (ග්‍රෑමස් 7.5)

ලේභ පදමට සංස්කරණය කෙරේ.

ප්‍රයෝග :- අග්නිමාද්‍ය, උදර, ශ්වාස, කාස, අර්ශස් හා ශෝඨ රෝග නස යි.
 මාත්‍රාව :- අක්ෂ 1/2 - 1 දක්වා.

10. යෝග නාමය :- වාසාවලේභය.
 යෝගය :- ආධිතෝඩා මුල් කෂාය නැලි 01 (පත 4 බෝ 1)
 සීනි පලම් 8 ග්‍රෑම් 480
 ගිතෙල් පලම් 2 ග්‍රෑම් 120
 තිප්පිලි වූර්ණය පලම් 2

සංස්කරණය :- පළමුවෙන් ආධිතෝඩා මුලේ පොතු අමුවෙන් කොටා යුෂ නැලි 1 ක් ගත නොහැකි නම් වියලි ආධිතෝඩා මුල් හා පොතු සෑහෙන පමණ ගෙන එමෙන් අට ගුණයක් ජලයෙහි බහා 1/4 ට සිඳුවා පෙරා ගත යුතු යි. එම කෂායට සීනි දමා උයා එය සනාවස්ථාවට ආකල්හි, තිප්පිලි වූර්ණ ද දමා හොඳින් හන්දෙන් කලත කලතා පිසිය යුතු ය. පදමට පැසුන කල ගිතෙල් දමා කලඹා මිශ්‍රකොට බා නිවුන පසු මී පැණි පලම් 8 ක් දමා මිශ්‍රකර භාවිතයට ගැනීම මැනවි.

ප්‍රයෝග :- ක්ෂය නස යි. කාස, ශ්වාස, පාර්ශ්ව ශූල, හෘදය ශූල, රත්පිත උණ නස යි.
 මාත්‍රාව :- තෝලා 1/2 - 1 දක්වා

11. යෝග නාමය :- වෘහත් වාසාවලේභය.
 සංස්කරණය :- ආධිතෝඩා මුල් පොතු පලම් 100 ක් ජල නැලි 32ක් දමා 1/4 ට සිඳුවා බා පෙරා ඊට සීනි පලම් 100 දමා පිස පාක සිද්ධිය උදාවේගෙන එන විට එයට තිකුළු, ත්‍රි සුගන්ධි, කට්ඵල, කලාඳුරු, කොට්ටම්, සුදුදුරු, තිප්පිලි මුල්, තිඳස්සවාලු, සිවිය, උණකපුරු, කටුකරෝසන, ගජ තිප්පිලි, තාලිසපත්‍ර, කොත්තමල්ලි මේවා කලන් 3 බැගින් වූර්ණ කර දමා පදමට උයා බා නිවුන පසු මී පැණි පලම් 8 ක් දමා මිශ්‍රකර භාවිත කරන්න.

ප්‍රයෝග :- රාජයක්ෂ්මා, රත්පිත, ක්ෂත ක්ෂය, වා පිත් කාස, දරුණු ඇදුම, වමන, හෘදය ශූල, උර: ශූල, අරුවී, උණ සුව වේ.
 මාත්‍රාව :- මීන් වරකට කලන් 3 ක් වළඳා උණකර නිවාගත් වතුර බොන්න .

ආසව බණ්ඩය

සන්ධාන කල්පනා ශීර්ෂයෙහි, අරිෂ්ට ආසව සන්ධාන භාජනයෙහි බහා කඩමැටි බැඳීම සම්බන්ධ වූ අංක 6 දරණ නියමයන් වක්තව්‍යයෙහි අංක 06 දරණ නියමයන් නොවරදවා ම ඉටුකරන්න. අරිෂ්ට ආසවයන්හි මද්‍යසාර ශක්තිය ඉපැදීමට පෙර කඩමැටි බැඳීම නොකළ යුතුය. කබන්ඩයොක්සයිඩ් බැහැර වීම සඳහා සන්ධාන භාජනය දින කීපයක් විවෘතව තැබිය යුතුය. විවෘතව තැබීම පිළිබඳ නියමයන් සහ අරිෂ්ට ආසව සන්ධාන කාර්යය මැනවින් ඉටුවීම පිළිබඳ සියලු නියමයන් එම සන්ධාන කල්පනා ශීර්ෂයෙහි ඇතුළත් ය. එක් එක් වට්ටෝරුවෙහි සටහන් කැරැ තිබෙන්නේ සුදුසු භාජනයෙහි ලා කඩමැටි බැඳ මාසයක් තබා පෙරා ගන්නේය කියා ය. එනමුත් කඩමැටි බැඳීම සම්බන්ධ විශේෂ නිර්දේශය සන්ධාන කල්පනා ශීර්ෂයෙහි සඳහන් ය.

1. යෝග නාමය	:- අංගුරාසවය (1)		
යෝගය	:- හොඳට පැසුනු මිදි යුෂ	ද්‍රෝණ	1 යි. (ලීටර් 15.36 යි.)
	සීනි	තුලා	1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
	මී පැණි	තුලා	1/2 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
	මලිතමල්	පලම්	8 යි. (ග්‍රෑ: 480 යි.)
	අරළු	වසාවාසි	
	බුළු	සාදික්කා	
	නෙල්ලි	වැල්මි	
	ඉහුරු	සුදුහඳුන්	
	ගම්මිරිස්	තලිස්පතුරු (තාලිසපත්‍ර)	
	නිප්පිලි	දේවපුෂ්ප (කරාබු)	
	කර්කටකශාංගි	ජාතිපත්‍රී	
	කරාබු		

මේවා පලම් 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)

වෘහති කුසුම (කටුවැල්බටු මල්) කළුදුරු

එකින් කර්ෂය බැගින් (ග්‍රෑ: 15) ගෙන සියල්ල තලා සුණු කරන්න.

සංස්කරණය :- මිදි යුෂට සීනි මී පැණි දිය කර, තලා සුණු කළ මලිතමල් ආදිය මිශ්‍ර කොට සඳුන් අඟිල් දුම්දුන් සුදුසු බඳුනක බහා කඩ මැටි බැඳ මසක් නිශ්චලව තබා පෙරා ගන්න.

ගුණ :- දුෂ්ඨාධ්‍යා කාස ශ්වාස හා රාජයක්ෂම සුව කර යි. දොර්බලා නාශක යි. විශේෂ බල කාරක ගුණ යුක්ත යි. ත්‍රිදෝෂජ පාර්ශ්ව ශූලය නස යි. රුචිකර යි. හෘද්‍යා ය. බල - අග්නි - රක්ත වර්ධක යි. ශීත සෘතුවෙහි ශීතලෙන් පිපිතයන්ට දිය හැක. ශ්ලේෂ්ම කාස නාශක යි.

මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 දක්වා (මි:ලි: 15 -30) සුදුසු පරිදි දිය යුතු ය.

යෝග නාමය :- අංගුරාසවය (2)

යෝගය	:- ජලය	සේරු	37 1/2 යි.
	කරාබු		
	නාමල්රේණු		
	නිප්පිලි	පේර	රා. 3 = (ග්‍රෑ: 1440 යි.)
	හීන් එන්සාල්	ඇපල්	රා. 5 = (ග්‍රෑ: 2400 යි.)
	ගම්මිරිස්	දෙළුම්	රා. 5 = (ග්‍රෑ: 2400 යි.)
		පැණි දොඩම්	රා. 5 = (ග්‍රෑ:

කුරුඳු පොතු	මී පැණි	රා. 4	=	(ගු: 2400 ය.)
උටංගනබීජ	ධාතකී	රා. 1	=	(ගු: 1920 ය.)
සාදික්කා	සීනි	රා. 8	=	(ගු: 480 ය.)
කංකෝල				3480 ය.)

නිජපිලි මුල් වාල්මොලභ (ශීතලවිනී)
 අක්කරපට්ටා රේණුකා
 වැල්මී ඉඟුරු
 භාතාවාරිය අල අමුක්කරා අල
 තේජපත්‍ර බිංතල් (සුදු) අල
 වසාවාසි - මේ ද්‍රව්‍ය තෝලා තුන (3) (ගු:36)බැගිනි.

බබ්බුල පොතු	තෝලා	5 ය.	(ගු: 60 ය)
කොබෝලීල පොතු	තෝලා	5 ය.	(ගු: 60 ය)
රට ඉදි	සේරු	1/2 ය.	(ගු: 480 ය)
කල්ලිජපාක්කු	සේරු	1/2 ය.	(ගු: 240 ය)
පිස්තා බීජ මද	සේරු	1/4 ය.	(ගු: 480 ය)
විරොෂී	සේරු	1/2 ය.	(ගු: 480 ය)
බාදාම් ඇට මද	සේරු	1/2 ය.	(ගු: 480 ය)
මුද්දරජපලම් (අංගුර)	සේරු	5 ය.	(ගු: 480 ය)

සුගන්ධ :- කුංකුමජ්ජු තෝලා 1 ය. (ගු: 12 ය.)
 ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කස්තුරි තෝලා 1 ය. (ගු: 12 ය.)

සංස්කරණය :- වූර්ණ කළ යුතු සියලු ද්‍රව්‍ය තරමකට වූර්ණ කර, ඇපල්, ජේර ආදී පළතුරු කුඩා කැබලිවලට කපා තලා ගත යුතු ය. ඉන්පසු වූර්ණය, පලතුරු, සීනි, මී පැණි ආදී සියල්ල ජලය සමග මිශ්‍ර කොට භාජනයේ කඩමැටි බැඳ, දින 45 ක් තබා ඉක්බිති පෙරා බෝතල් කරන්නේ ය. පෙරුවාට පසු කස්තුරි මිශ්‍ර කරන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- වාජිකරණ යි.

සැ:යු :- මෙහි යෝජිත ජල ප්‍රමාණය මද බව පෙනේ. මේ නිසා ජලය සේරු 12 1/2 ක් වැඩි කිරීම සුදුසු ය. ඒ අනුව මී පැණි සහ සීනි දෙගුණ කළ යුතු වේ

වක්තව්‍ය :- පිස්තා, විරොෂී හින්දි නාම වෙති. මේ දෙවගයම අඹ කුලයට (Anacardiaceae) අයත් ය.(හිංදි) පිස්තා; (සංස්කෘත) මුකුලක; (ලැටින්) *Pistacia Vera* Linn (ඉංග්‍රීසි) Pistachio; (හිංදි) විරොෂී; (සංස්කෘත) ප්‍රියාල: (ලැ) Buchanania Lanzan Spreng මේ දෙවගය සඳහාම ප්‍රතිනිධි වශයෙන් අඹ ඇට මද ගැනීම සුදුසු ය.

ආසව බණ්ඩයෙහි අංක 02 දරණ අංගුරාසවය වට්ටෝරුව අනුව ද්‍රව්‍ය සම්භාරයත් ද්‍රව ප්‍රමාණයත් සැලැකිල්ලට ගත් විට එයින් කිසි සේත්ම ආසවයක් සන්ධානය නොවන්නේ ය. ආසවාරිෂ්ට විඥානය, ආසවාරිෂ්ට සංග්‍රහ ආයුර්වේද සාරසංග්‍රහ ආදී ග්‍රන්ථයන්හි යම් යම් වෙනස් කම් සහිතව මෙම වට්ටෝරුව සඳහන් ය. ආයුර්වේද සාරසංග්‍රහ වට්ටෝරුව ද අතිරේකයක් වශයෙන් ඇතුළත් කර තිබෙන බව කරුණාවෙන් සලකන්න.

අංගුරාසවය (අංගුර, මුද්දරජපලම්) අතිරේකය.

කරාබු	අක්කරපට්ට
සාදික්කා	ඉඟු
වසාවාසි	ගම්මිරිස්
නාමල්රේණු	වැල්මී

කංකෝල (ක්‍රි. නි. වාල්මොලගු) අමුක්කරා
 වාල්මොලගු කුරුඳු පොතු
 නිප්පිලි භාතාවාරිය අල - වියලි
 නිප්පිලිමුල් සුදුබිංතල් අල
 රේණුකා (ප්‍ර. නි. නික ඇට) සාමදාන ඇට (උටංගනබිජ)
 හීන් එන්සාල් ආටු කුරුඳු කොළ (තේජපත්‍ර)
 මෙම ද්‍රව්‍ය 20 එක වගෙන් තෝලා 03 බැගින් = ග්‍රෑම් 720,
 බබ්බුල පොතු තෝලා 05 = ග්‍රෑම් 60
 කොබෝලිල පොතු තෝලා 05 = ග්‍රෑම් 60
 රටඉදි පලං 04 = ග්‍රෑම් 240 (සෝදා ඇට ඉවත් කර)
 කල්ලිප්පාක්කු පලං 02 = ග්‍රෑම් 120
 පිස්තා (ප්‍ර. නි. අඹ ඇට මද) පලං 02 = ග්‍රෑම් 120
 විරොංජි (ප්‍ර. නි. අඹ ඇට මද) පලං 02 = ග්‍රෑම් 120
 බාදාම් ඇට මද (ප්‍ර. නි. කොට්ටම්බා ඇට මද) පලං 04 = ග්‍රෑම් 240
 ඇපල් ගෙඩි පලං 20 = ග්‍රෑම් 1200
 අංගුර පලං 40 = ග්‍රෑම් 2400
 නාස්පානී ඉන්දියා ජේර පලං 20 = ග්‍රෑම් 1200
 අනාර් = දෙළං පලං 20 = ග්‍රෑම් 1200
 සංතරා = ජමනාරං පලං 12 = ග්‍රෑම් 720
 සීනි සේරු 04, මී පැණි සේරු 02, ධාතකි පලං 04 = ග්‍රෑම් 240,
 කුංකුමප්පු තෝලා 01 = ග්‍රෑම් 12
 කස්තුරි රක්තිකා 24 = ග්‍රෑම් 03
 වතුර සේරු 37 ½ යි. චූර්ණ කළ යුතු ද්‍රව්‍ය දළසුණු කොට ද අංගුර මිදි පලං 40 වතුර සේරු 20 දමා සේරු 10 ට සිඳුවා මිරිකා පෙරා එම කෂාය ද, දෙළං ඇට ද ඇපල් ඉන්දියා ජේර සහ ජමනාරං සිහින් ලෙස පෙනී කපා ද ආසවයට යොදන්නේ ය. කස්තුරි සහ කුංකුමප්පු ආසවය පෙරුවාට පසු රෙක්ටිපයිඩ් ස්පිරිට් වලින් අඹරා යෙදිය යුතු ය.

මාත්‍රාව :- වරකට අවුත්ස 01 යි. උදේ දවල් රාත්‍රී ආහාරයට පසු සමභාග වතුර සමග පානය කරන්නේ ය.

ගුණ :- මෙම අංගුරාසවය අතිශයින් වාචිකරණ බලවර්ධක සහ පුෂ්ටිකාරක ය. මන්දාග්නිය නසා ජයරාග්නිය ද රස - රක්ත - මාංස ආදි සජ්ත ධාතු වර්ධනය කෙරේ. හෘදය බලකාරක ය. ගතේ සිතේ ප්‍රසන්නතාව වඩන්නේ ය. මස්තිෂ්ක බලකාරක ය. පෙනහලු ශක්තිමත් කෙරේ. ස්මරණ ශක්තිය වඩයි. (ආයුර්වේද සාර සංග්‍රහය ඇසුරෙනි.)

2. යෝග නාමය :- අයස්කෘතිය.
- යෝගය හා සංස්කරණය :- අසනාදී ගණයට අයත් ද්‍රව්‍ය එකවගෙන් පලම් 20 බැගින් (ග්‍රෑ: 1200) ගෙන, ජලය සේරු 512 ක් දමා 1/4 ට සිඳුවා (සේරු 128 ට) පෙරාගෙන නිවුණාට පසු, ඊට උක් හකුරු පලම් 200 ක් ද (ග්‍රෑ: 12,000) මී පැණි පත 32 ක් ද (ග්‍රෑ: 7680) එකවගෙන් පලම් (ග්‍රෑ: 60) බැගින් චූර්ණ කර ගත් වත්සකාදි ගණයට අයත් ද්‍රව්‍යයන්ද මිශ්‍ර කරනු.
- පසුව ඇතුළත ගිතෙල් ගාන ලද භාජනයක් ගෙන එහි මී පැණියෙන් අඹරන ලද නිප්පිලි තට්ටුවක් ගා, ඊ මතුපිට ඔරුවක දුම්මල ගාන්නාක් මෙන් උණු කරණ ලද ලාක්ෂා තට්ටුවක් ගා, යථෝක්ත මිශ්‍රණය එහි බහා එම භාජනය ධාන්‍ය ගොඩක් මැද තබා, රාත්තල් අටක් බරැති තුනී යකඩ පත් ඉරුවක්

රත්කිහිරිය දර වලින් ගිනියම් කොට, ඉහත සඳහන් මිශ්‍රණයේ ගිල්වනු. මේ ක්‍රියාව බොහෝ වාර ගණනක් කිරීමේ දී යකඩ පත් ඉරුව සම්පූර්ණයෙන් ම ක්ෂය වන්නේ ය.

මෙසේ සාදාගත් මිශ්‍රණය ප්‍රමේභයට පරමෝෂධයකි.

මාත්‍රාව :- අවුත්ස 1/2 සිට 1 දක්වා (මි:ලි: 15- 30)

3. යෝග නාමය :- අරචින්දාසවය

යෝගය :-

- නෙළුම් රේණු බුළු
- සැවැන්දරා මුල් වදකහ
- ඇත්දෙමට ගෙඩි නෙල්ලි
- නිල්මහනෙල් අල ශයී
- වැල්මදට ග්‍රාමා = කළුඉරමුසු
- හීන් එන්සාල් අවරිය මුල්
- බැබිල මුල් පටෝල - (දුම්මැල්ල)
- ජටාමාංස පත්පාඩගම් (පර්පට)
- කලාඳුරු අල කුඹුක් පොතු
- ඉරමුසු මුල් මී පුස් (මී මල්)
- අරළු වැල්මී
- මුරාමාංස පලම් 1 බැගින් (ග්‍රෑ: 60 යි.)
- මුද්දරප්පලම් පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ: 1200 යි.)
- ධාතකී පලම් 16 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
- ශර්කරා තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
- මී පැණි තුලා 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
- ජලය දෝණ 2 යි. (ලී: 30.72 යි.)

සංස්කරණය :- ප්‍රථමයෙන් ජලයට ශර්කරා දියකර පෙරා ගන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා ශර්කරා මිශ්‍රිත ජලයට බහා මී පැණි ද මිශ්‍ර කොට අරිඡ්ට ආසව පරිභාෂා අනුව කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා, පෙරා ගන්නේ ය. (මදක් තලා = දළ ලෙස සුණු කොට)

ප්‍රයෝග :- බාලයන්ගේ රෝගයන්ට හිත යි. බලය, පුෂ්ටිය හා අග්නිය වර්ධනය කර යි. ආයුෂ්‍ය යි. ග්‍රහදෝෂ නස යි.

මාත්‍රාව :- අවුත්ස 1/8 – 1/2 (මි:ලි: 3.75 - මි:ලි: 15) දක්වා, සුදුසු අවස්ථාවට යෝග්‍ය පරිදි යෙදිය යුතු යි.

4. යෝග නාමය :- අභිචේනාසවය.

යෝගය :-

- *මධුකමදා තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.) (මීමල් පැණි)
- අභිචේන කුඩව 1 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.)
- කලාඳුරු අල පලම් 1 යි. (ග්‍රෑ: 60 යි.)
- සාදික්කා පලම් 1 යි. (ග්‍රෑ: 60 යි.)
- කෙළිදසාල් පලම් 1 යි. (ග්‍රෑ: 60 යි.)
- හීන් එන්සාල් පලම් 1 යි. (ග්‍රෑ: 60 යි.)

සංස්කරණය :- අබිං මද්‍යවල දිය කරන්න.වූර්ණ කළ යුතු දෑ වූර්ණ කර ගන්න. පසුව, ඒවා මිශ්‍රකර යෝග්‍ය බඳුනක බහා මාස 1 ක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

මාත්‍රාව :- බිංදු 2 - 60 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි ජලය සමග සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- උග්‍ර අතිසාර හා දරුණු විසුචිකාවට යෙදේ.

සැ:සු	:-	*මධුක මද්‍ය නැති විට මීමල් කෂාය කර ගන්න.	
5. යෝග නාමය	:-	උශිරාසවය.	
යෝගය	:-	සැවැන්දරා	බිංකොහොඹ
		සැවැන්දරා (බාලක ප්‍රතිනිධි)	නුග පොතු
		නෙළුම් අල	අත්තික්කා පොතු
		ඇද්දෙමට ගෙඩි (අභාවයෙහි පොතු)	ශයි
		නිල්මහනෙල් අල	පත්පාඩගම්
		ප්‍රියංගු (ප්‍ර. රුක්මල්)	සුදු නෙළුම් අල (පුණ්ඩරික - ප්‍රතිනිධි)
		පද්මකාශ්ට	දුම්මැල්ල
		ලෝධර	කොබෝලීල පොතු හෝ මල්
		වැල්මදට	මාදම් පොතු
		ධන්වයාස (ප්‍ර. වැල්කහඹිලියා)	කටු ඉඹුල් මැලියම්
		දියමිත්ත	පලම් 1 බැගින් (ග්‍රෑ:60)
		මුද්දරප්පලම්	ප්‍රස්ථ 1 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
		ධාතකී	පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ: 1200 යි.)
		ජලය	ද්‍රෝණ 2 යි. (ලීටර්: 30.72යි.)
		ශර්කරා	තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
		මී පැණි	තුලා 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
සංස්කරණය	:-	ප්‍රථමයෙන් ජලයට ශර්කරා දියකර පෙරා ගන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන වූර්ණ කොට ශර්කරා මිශ්‍රිත ජලයට බහා මී පැණි ද මිශ්‍ර කොට ආසව පරිභාෂා අනුව කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.	
ප්‍රයෝග	:-	විශේෂයෙන් රත්පිත් නස යි. දාහ, පාණ්ඩු, කුෂ්ඨ, ප්‍රමේහ, අර්ශස්, ක්‍රමි, ශෝථ නස යි.	
මාත්‍රාව	:-	අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15 -30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.	
6. යෝග නාමය	:-	කනකාසවය	
යෝගය	:-	අත්තන පංචාංගය	පලම් 4 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.) (දඩු,මුල්,කොළ,ගෙඩි,මල්)
		ආඩතෝඩ මුලේ පොතු	පලම් 4 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.)
		මීපුප් (මීමල්)	වියලි ඉඟුරු
		තිප්පිලි	සිරිතේක්කු
		කටුවැල්බටු	තලිස් පතුරු
		නාමල් රේණු	පලම් 2 බැගින්. (ග්‍රෑ: 120 යි.)
		ධාතකී	ප්‍රස්ථ 1 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
		මුද්දරප්පලම්	පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ: 1200 යි.)
		ජලය	ද්‍රෝණ 2 යි. (ලීටර්: 30.72යි.)
		ශර්කරා	තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
		මී පැණි	තුලා 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
සංස්කරණය	:-	ප්‍රථමයෙන් ජලයට ශර්කරා දියකර පෙරා ගන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන දළ සුණුකොට ශර්කරා මිශ්‍රිත ජලයෙහි බහා මී පැණි ද මිශ්‍රකොට, යෝග්‍ය බඳුනෙහි ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා, පෙරා ගන්නේ ය.	
ප්‍රයෝග	:-	ශ්වාස, කාස, රාජයක්ෂ්මා, ක්ෂත, ක්ෂිණ, ජීර්ණජීවර, රක්ත පිත්ත, උරාක්ෂිත, රෝගවලට ගුණ යි.	

මාත්‍රාව :- අවුත්ස 1/2 - 1 (මි:ලි: 15 -30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

7. යෝග නාමය :- කර්පුරාසවය
 යෝගය :- *පිරිසිඳු සුරා සාර තුලා 1 යි. (ලීටර 6 යි.)
 වණ්ඩු කපුරු කුඩු පලම් 8 යි. (ග්‍රෑ:480 යි.)
 හීන් එන්සාල්
 කලාදුරු අල
 වියලි ඉහුරු
 අසමෝදගම්
 ගම්මිරිස් පලම් එක බැගින්, (ග්‍රෑ:60 යි.)

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය පිරිසිඳුව ගෙන දළ සුණු කොට, සුරා සාරයට මිශ්‍ර කොට, වායුනිවාරක බෝතලයක බහා මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය. සතියකට දෙතුන් වරක් බෝතලය හොඳාකාර සොලවන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- විශේෂයෙන් විසුචිකා (ජලසන්නිය) හා ප්‍රවාහිකා නස යි. අපිර්ණ, උදර ශූලාදියට ගුණ යි.

අනුපාත :- කසපුන් දිය හෝ වෙනත් සුදුසු අනුපාතයකි.

මාත්‍රාව :- බාලයන්ට බින්දු 3 - 30 දක්වා, වෘද්ධයන්ට තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
 *පිරිසිඳු සුරා සාර වෙනුවට දෙවරක් පෙරු සුදු අරක්කු උචිත යි.

8. යෝග නාමය :- කුමාර්යාසවය අංක 01
 යෝගය :- කෝමාරිකා යුෂ ද්‍රෝණ 1 යි. (ලීටර 15.36 යි.)
 ගුඩ තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
 මී පැණි තුලා 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
 *පක්ව ලෝහ තුලා 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
 ධාතකී පලම් 8 යි. (ග්‍රෑ: 480 යි.)
 හීන් අරත්ත අල දේවදාර
 කහ වෙනිවැල්ගැට
 මුර්වා වැල්මී
 ත්‍රිකටු දැත්ත අල
 කරාඬු සුවඳකොට්ටම්
 චතුර්ජාත බලා
 රත්නෙටොල් අතිබලා
 නිජපිලි මුල් වදුරුමැඟුට
 වළහසාල් ගොකටු ඇට
 ගජනිජපිලි ශතපුෂ්ප
 සිවිය මුල් හිංගු පත්‍රී
 හපුෂා (ප්‍ර. මුඩ මහන) ආකල්ලක (අක්‍රපට්ටා)
 කොත්තමල්ලි උටංගණ බීජ
 පුවක් සාරණ දෙවගය (රතු, සුදු)
 කටුකරෝසන ලෝධිර
 කලාදුරු අල ස්වර්ණමාක්ෂික හෂම
 නිපල් පලම් 1/2 බැගින්.

සංස්කරණය :- හොඳට මේරු කෝමාරිකා මද යුෂයට පිරිසිදු ගුඩ දිය කරන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා ගුඩ මිශ්‍රිත කෝමාරිකා යුෂට මී පැණි ද බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකිහි ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- බලය වඩයි. වර්ණ කාරකයි. අග්නිදීපනයි. වාහණයි. රුවිකරයි. වාණයයි. පාවකයි. ගුල අෂ්ටෝදර, උග්‍රක්ෂය, විංශතිවිධ, ප්‍රමේහ, උදාවර්ත, අපස්මාර, මුත්‍රකෘච්ඡර, ශුක්‍රදෝෂ, අශ්මරි, කෘමීරෝග, රත්පිත්තයයි.

මාත්‍රාව :- අචුන්ස 1/2 - 1 (මී: ලී: 15 - 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

* ලොහ වූර්ණය, ශ්‍රී යෝග රත්නාකරයෙහි තාමිර හස්ම හා ලොහ හස්ම කර්ෂ 4 බැගින් නියමිත ය. එය වඩා යෝග්‍ය ය. එහි අරළු කෂාය හා කෝමාරිකා යුෂයෙන් ආසවය සිද්ධ යි. එය වඩා සුදුසු ය.

යෝග නාමය :- කුමාර්යාසවය අංක 01 (යෝගරත්නාකර ශ්‍රී, ගුල්ම)

යෝගය :- කෝමාරික ස්වරස	ද්‍රෝණ	01 යි.
පරණ වූ ගුඩ	පලම්	100 යි.
අරළු	පලම්	25 යි.

සංස්කරණය :- වතුර ද්‍රෝණ එකක් ලා සතර එකට සිඳුවා පෙරා මිශ්‍ර කොට සිසිල් වූ පසු ගුඩ සහ මී පැණි ආඩකයක් (ප්‍රස්ථ 04 කි.) ද ධාතකී පලම් 16 ක් ද, කල්කය - සාදික්කා, කරාබු කංකෝල, ප්‍ර. නි. (වාල්මොලගු) නිපිප්ලි, සිවිය මුල්, රත්නිචුල්, වසාවාසි, කර්කටකශංචී, බුළු, සුවද කොට්ටම්, පලම බැගින් දල වූර්ණය ද තාමිර හස්ම, ලොහ හස්ම අඩ පලම බැගින් ද මිශ්‍ර කොට එක් මසක් සන්ධාන කොට පෙරා ගන්නේ ය. (හස්ම වෙනම අඹරා මිශ්‍ර කළ යුතු ය.)

ප්‍රයෝග :- අට වැදැරුම් ගුල්ම, උදර, අර්ශස්, අපස්මාර ආදියෙහි යෙදේ. සංක්‍රාමක යකාත් ප්‍රදාහ ආදි යකාත් රෝගයන්හි අත්‍යන්ත ඵල දායකය. (අත් දැකීම) කාන්තාවන්ගේ නෂ්ට පුෂ්පයෙහි විශිෂ්ට ය.

කෝමාරිකා ස්වරස ලබා ගැනීම.

1. කෝමාරිකා පත්‍ර සෝදා තුනී පෙති කපා එම බරට සමාන ප්‍රමාණයක් වතුර බහා, තඹ, පිත්තල හෝ ලෝහ භාජනයෙකිහි ලා ලිපෙහි නියා කීපවරක් වතුර නටන තෙක් තම්බා ලිපෙන් බා තබා නිවුනාම පැහැ පෙට්ටියෙහි ලා මිරිකනයෙන් මිරිකා පෙරා ගන්නේ (අ.සා.සං.)ය.
2. කෝමාරිකා බර මෙන් දෙගුණයක් වතුර දමා අඩක් සිඳෙන තෙක් තම්බා මිරිකා ගන්නේ ය. මෙය වඩා හොඳ ය. (අත්දැකීම්) ඔෆ. සං. දෙවෙනි භාගයේ කෝමාරිකා බලන්න.

9. යෝග නාමය :- බර්ජුරාසවය

යෝගය :- රටඉදි (ඇට අස්කළ)	ප්‍රස්ථ	5 යි. = (ග්‍රෑ: 4800 යි.)
හපුෂා(ප්‍ර. මුඩ මහණ)	පලම්	8 යි.= (ග්‍රෑ: 480 යි.)
ධාතකී	පලම්	8 යි.= (ග්‍රෑ: 480 යි.)
ජලය	නැලි	64 යි.= (ලී: 61.44 යි.)

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් රට ඉදි පිරිසිදුව ගෙන නියමිත ජලය බහා භාගයට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු යෝගයෙහි සඳහන් අනෙක් ද්‍රව්‍ය දළ සුණුකොට කෂායට මිශ්‍ර කොට යෝග්‍ය බඳුනෙකිහි ලා කඩ මැටි බැඳ දෙසතියක් තබා පෙරා ගන්නේ ය. (ගුඩ හෝ සීනි ප්‍රස්ථ 2 ක් යෙදීම මැනවි.)

- ප්‍රයෝග :- රාජයක්ෂමා, ශෝථ, ප්‍රමේහ, පාණ්ඩු, කාමලා, ග්‍රහණි, ගුල්ම හා අර්ශස් නස යි.
- මාත්‍රාව :- අවුත්ස 1/2 - 1 (මි:ලි 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

10. යෝග නාමය :- වන්දනාසවය
- යෝගය :- සුදුහඳුන් බාලක (පු. සැවැන්දරා) කලාඥුරු අල ඇද්දෙමට ගෙඩි නිල්මානෙල් අල ප්‍රියංගු (පු. රුක්මල්) පද්මකාෂ්ට ලෝධර වැල්මදට රත්හඳුන් දියමිත්ත
- බිංකොහොඹ නුගපොතු *තිප්පිලි හෝ බෝ පොතු ශට් පත්පාඩගම් (පර්පටක) වැල්මී හීන් අරත්ත අල (පටෝල) දුම්මැල්ල කොබෝලීල පොතු අඹ පොතු කටුඉඹුල් මැලියම්
- පලම් 1 බැගින්. (ග්‍ර:60)
ධාතකී	පලම්	16 යි.	(ග්‍ර: 960 යි.)
මුද්දරප්පලම්	පලම්	20 යි.	(ග්‍ර: 1200 යි.)
ජලය	ද්‍රෝණ	2 යි.	(ලී: 30.72 යි.)
ශර්කරා	තුලා	1 යි.	(ග්‍ර: 6000 යි.)
ගුඩ	තුලා	1/2 යි.	(ග්‍ර: 3000 යි.)
- මෙහි දී ශර්කරා ගුඩ ප්‍රමාණය දෙගුණ කළ යුතු ය. (ආ. සාරසංග්‍රහ)
- සංස්කරණය :- ප්‍රථමයෙන් ජලයට ශර්කරා සහ ගුඩ දියකර පෙරා ගන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා ශර්කරා මිශ්‍රිත ජලයට බහා මිශ්‍ර කොට යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා, පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- විශේෂයෙන් ශුක්‍ර මේහය නස යි. බල් පුෂ්ටකර යි. හෘද්‍ය යි. අග්නිදීපනය කර යි. විශේෂයෙන් ඖෂධසර්ගික මේහ, ශ්වේතප්‍රදර හා මුත්‍රදෝෂ නස යි.
- මාත්‍රාව :- අවුත්ස 1/2 - 1 (මි:ලි: 15 - 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි. *මෙහි මූලික ග්‍රන්ථයන්හි පිප්පලි යනු ද පිප්පල යනු ද සඳහන් වේ. ඒ අනුව තිප්පිලි සහ බෝපොතු ද ගත හැකි ය. එහෙත් ව්‍යවහාරයෙහි පවත්නේ බෝපොතු ගැනීම යි.

11. යෝග නාමය :- වචිකාසවය.
- යෝගය :- සිවිය මුල් තුලා 1/2 (ග්‍ර: 3000 යි.) රත්නිටුල් තුලා 1/4 (ග්‍ර: 1500 යි.) කළුදුරු ත්‍රිඵලා පෞෂ්කර මූල (සුවද කොට්ටං) යමානි වදකහ කෙළිදපොතු හපුෂා (පු. ගම්මිරිස්) ගොන්කැකිරි අල ශඩී කොත්තමල්ලි පටෝල මූල (දුම්මැල්ල මුල්) අරත්ත අල දැත්ත - මේවා එකින් පලම් දහය බැගිනි. (ග්‍ර: 600 යි.)

වළඟසාල් කලාපය
 කලාපයේ අලුත්
 වැල්මදට ජලය

දේවදාර ත්‍රිකුටු
 - පලම් 5 බැගින් ගත යුතු ය. (ගු: 300 ය.)
 දෝණ 8 ය. (ලී:122.88) දෝණ දෙකට සිදුවා ගන්න.
 (ලී:30.72)

ගර්කරා*	පලම් 300 ය.	(ගු: 18000 ය.)
ධාතකී	පලම් 20 ය.	(ගු: 1200 ය.)
වාතුර්ජාතක	පලම් 8 ය.	(ගු: 480 ය.)
කරාබු	පලම් 1 ය.	(ගු: 60 ය.)
තිකුළු (ප්‍රත්‍යාකව)	පලම් 1 ය.	(ගු: 60 ය.)
කපුකිනිස්ස ඇට	පලම් 1 ය.	(ගු: 60 ය.)

- සංස්කරණය :- ආසව සංස්කරණ පරිභාෂාවෙනි.
 - ප්‍රයෝග :- සියලු ගුල්ම විකාර, විංගනිවිධ ප්‍රමේභ, ප්‍රතිශාය, ක්ෂය, කාස, අෂ්ඨිලා, වාතශෝණිත, උදර, අන්ත්‍ර වාද්ධියන මේවා නස යි.
 - මාත්‍රාව :- අවුත්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15-30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.
- *ගර්කරා ප්‍රමාණය තුලා බාගයක් වැඩි කිරීම සුදුසු ය.

12. යෝග නාමය :- **ජම්බිවාසවය**
- යෝගය :- ඉදුනු ජම්බු ඵල (මාදං ගෙඩි) යුෂ ප්‍රස්ථ 5 ය. (ලී: 4.8 ය.)
 (ගුඩ) සීනි පලම් 30 ය. (ගු:1800 ය.)
 අරළු තිප්පිලි
 බුළු තිඳස්සවාලු
 නෙල්ලි තිප්පිලි මුල්
 කලාපයේ අලුත් සෛන්ධව ලුණු
 වළඟසාල් සුවසලුණු
 සිද්දිහුරු ලේවා ලුණු (සාමුද්‍ර ලවණ)
 ගම්මිරිස් අසමෝදගම්
- මේවා පලම් 1/2 (ගු: 30) බැගින් ගෙන තලා සුණු කරන්න.
- සංස්කරණය :- ජම්බුඵල යුෂට සීනි දිය කොට, ඊට තලා සුණු කළ වූර්ණය මිශ්‍ර කොට, සුදුසු බඳුනෙකින් බහා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්න.
 - ගුණ :- ප්‍රමේභයට හිත යි. උදර ශූල නාශක යි.
 - මාත්‍රාව :- අවුත්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 - 30) බැගින් යථා යෝග්‍ය පරිදි යොදනු.
 - සැ:යු :- යෝගයෙහි ඇති ලුණු වර්ග සන්ධාන කාර්යයට බාධා විය හැකි යයි ඖ.සං.සං මණ්ඩලය කල්පනා කරන ලදී. මේ නිසා ලවණ වර්ග ආසවය පෙරීමෙන් පසු සංයෝග කිරීම සුදුසු යයි අදහස් කරනු ලැබේ.

13. යෝග නාමය :- **ත්‍රිඵලාසවය**
- යෝගය :- තිපල් ක්වාථය (ත්‍රිඵලා, මිලිතව තුලාව යි. ජලය දෝණ 4 - දෝණයට(ලී: 61.44-15.36) සිඳවනු.
 රත්නෙටොල්
 කල්ලිප්පාක්කු
 දශමුල
 දැන්ත මුල්

		කුරුඳු පොතු	එකකින් පලම බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)
		මී පැණි	තුලා 1/4 යි. (ග්‍රෑ: 1500 යි.)
		ගුඩ	තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
සංස්කරණය	:-	යන මේවා විධිසේ යොදා ආසවය සාදා ගන්න.	
ප්‍රයෝග	:-	විශේෂයෙන් කුෂ්ඨ රෝග නස යි. වාතරක්ක, පාණ්ඩු, අක්ෂි රෝගාදියට විශේෂ යි.	
මාත්‍රාව	:-	අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 - 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි	
14. යෝග නාමය	:-	ද්‍රාක්ෂාසවය. (අරිෂ්ටය).	
යෝගය	:-	මුද්දරප්පලම්	පලම් 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
		ජලය	ද්‍රෝණ 4 යි. (ලී: 61.44 යි.)
		ගර්කරා	තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
		මී පැණි	තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
		ධාතකී	පලම් 7 යි. (ග්‍රෑ: 420 යි.)
		සාදික්කා	සුදුහඳුන්
		කරාබු	නිෂ්පිලි
		ලවලී එල (රට නෙල්ලි ගෙඩි)	කපුකිනිස්ස
		ත්‍රිගන්ධ	
		(තේපපත්‍ර, කුරුඳු පොතු, හීන් එන්සාල්)	
		පලම් භාගය (ග්‍රෑ: 30) බැගින්, පිරිසිදු මුද්දරප්පලම් නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා අරිෂ්ටය සාදා ගන්න.	
ප්‍රයෝග	:-	අර්ශස්, ශෝථ, අරුවි, හෘදරෝග, පාණ්ඩු, රක්තපිත්ත, හගන්දර, ගුල්ම, උදර රෝග, කෘමි, ග්‍රන්ථි, ක්ෂත, ශෝෂ, ජීවර සහ වාත පිත්තජ රෝග නස යි. බල සහ වර්ණකර යි	
මාත්‍රාව	:-	අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 - 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.	
15. යෝග නාමය	:-	පත්‍රාංගාසවය.	
යෝගය	:-	පත්‍රාංග (පතභි) අරටු	බිංකොහොඹ
		රත්කිහිරිය	ආචුකඵල (අබිං ගෙඩියේ ලෙලි)
		ආඩතෝඩා මුලේ පොතු	සුදුදුරු
		ඉඹුල් මල්	ලොහ හස්ම
		බැවිල	රසාඤ්ජන
		ශුද්ධ හල්ලාතක	බෙලිගැට මද
		සුදු ඉරමුසු	කිකිරිදිය
		කළු ඉරමුසු	කුරුඳු පොතු
		වදමල් කැකුළු	කුංකුමප්පු
		අඹ ඇට මද	(ප්‍ර.නි. නෙළුං රේණු)
		වෙනිවැල් (දාරු හරිදා)	කරාබු
			පලම් 1 (ග්‍රෑ: 60) බැගින් ගත යුතු ය.
		මුද්දරප්පලම්	පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ: 1200 යි.)
		ධාතකී	පලම් 16 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
		ජලය	2 යි. (ලී: 30.72 යි.)

		ගුඩ	දෝණ	1 යි.	(ගු: 6000 යි.)
		මී පැණි	තුලා	1/2 යි.	(ගු: 3000 යි.)
			තුලා		
ප්‍රයෝග	:-	උග්‍ර වූ ප්‍රදර නස යි. ශ්වෙත සහ අරුණ වර්ණ ද්‍රව පිට වන, වේදනා සහිත ප්‍රදර, ජීවර, පාණ්ඩු, ශෝඨ සහ මන්දාග්නී අරුවි නස යි.			
මාත්‍රාව	:-	අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 - 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදේ.			
16. යෝග නාමය	:-	පිප්පලාද්‍යාසවය (පිප්පලාසවය)			
යෝගය	:-	තිප්පිලි	කොට්ටං		
		ගම්මිරිස්	කරාඬු		
		සිවිය මුල්	තගර (තුවරලා)		
		වියලි කහ	ජටාමාංස		
		රත්තිටුල්	කුරුඳු පොතු		
		කලාඳුරු අල	හීන් එන්සාල්		
		වළඟසාල්	තේජපත්‍ර		
		වියලි පුවක් (කල්ලිපාක්කු)	ප්‍රියංගු		
		ලෝධර	නාමල් රේණු		
		දියමින්න	පලම් 1/2 (ගු: 30) බැගින්		
		නෙල්ලි	ජලය	දෝණ 2 යි.	(ලී: 30.72 යි.)
		ඒලවාලුක	ගුඩ	තුලා 3 යි.	(ගු: 18000 යි.)
		සැවැන්දරා මුල්	ධාතකී	පලම් 10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		සුදුහඳුන්	මුද්දරජපලම්	පලම් 60 යි.	(ගු: 2600 යි.)
සංස්කරණය	:-	ප්‍රථමයෙන් ජලයට ගුඩ දියකර පෙරා ගන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන වූර්ණ කොට ගුඩ මිශ්‍රිත ජලයට බහා මිශ්‍ර කොට ආසව පරිභාෂා අනුව කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.			
ප්‍රයෝග	:-	ක්ෂය, ගුල්ම, උදර, කාශබව, ග්‍රහණ, පාණ්ඩු, අර්ශස් යන රෝග ශීඝ්‍රයෙන් නස යි.			
අනුපාත	:-	අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.			
17. යෝග නාමය	:-	පුනර්නවාසවය			
යෝගය	:-	ඉඟුරු	පාවට්ට මුල් (ආඩතෝඩා)		
		ගම්මිරිස්	එරඬු මුල්		
		තිප්පිලි	කටුකරෝසන		
		අරළු	ගජතිප්පිලි		
		බුළු	සාරණ මුල්		
		නෙල්ලි	කොහොඹ පොතු		
		වෙනිවැල් ගැට (දාරුහරිද්‍රා ප්‍රතිනිධි)	රසකිඳු		
		ගොකටු මුල්	වියලි රාඬු අල		
		එලබටු මුල්	දුරාලහා (කහඹිලිය ප්‍රතිනිධි)		
		කටුවැල්බටු මුල්	පටෝල (දුම්මැල්ල ප්‍රතිනිධි)		
			පලම් 1 බැගින්.		
		ධාතකී	පලම්	16 යි.	(ගු: 960 යි.)
		මුද්දරජපලම්	පලම්	20 යි.	(ගු: 1200 යි.)
		සීනි	තුලා	1 යි.	(ගු: 6000 යි.)
		මී පැණි	තුලා	1/2 යි.	3000 යි.

	ජලය	ද්‍රෝණ 2 යි.	(ග්‍රෑ: 30.72 යි.)
			(ලී:
සංස්කරණය	:- ප්‍රථමයෙන් ජලයට සීනි දිය කර පෙරා ගන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා සීනි මිශ්‍රිත ජලයට බහා මී පැණි ද මිශ්‍ර කොට ආසව පරිහාණ අනුව, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය. (මඳක් තලා = දළ ලෙස සුණු කොට)		
ප්‍රයෝග	:- විශේෂයෙන් ශෝථයට යෙදේ. උදර, ජලීහ, අම්ල පිත්ත, යකාත් රෝග, ගුල්ම රෝග නස යි. එසේම සියළු කාච්ඡරසාධ්‍ය රෝග නිසැකව ම නසන්නේ ය.		
මාත්‍රාව	:- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී.ලී: 15 - 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.		
18.	යෝග නාමය	:- මධුකාසවය	
	යෝගය	:- අමු මීමල් (මීපුප්) ද්‍රෝණ 1 යි. (ග්‍රෑ: 15360 යි.)	
		වළඟසාල්	ද්‍රෝණ 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 7680 යි.)
		වියලි රත්තටොල් මුල්	ද්‍රෝණ 1/4 යි. (ග්‍රෑ: 3840 යි.)
		ශුද්ධහල්ලාතක බීජ	ආඨක 1 යි. (ග්‍රෑ: 3840 යි.)
		වැල්මදට	පලම් 3 යි. (ග්‍රෑ: 180 යි.)
		ජලය	ද්‍රෝණ 3 යි. (ලී: 40.08 යි.)
		මී පැණි	ආඨක 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 1920 යි.)
සංස්කරණය	:- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා නියමිත ජලය බහා (ද්‍රෝණ තුන) ද්‍රෝණයකට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු මී පැණි මිශ්‍ර කොට යෝග්‍ය බඳුනෙකහි ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:- අග්නි දීපන යි. ග්‍රහණයට හිත යි. ගෝථ, කුෂ්ඨ, වාතරෝග, කිලාස. ප්‍රමේභ යන රෝග නස යි. වෘංභණ යි.		
මාත්‍රාව	:- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී.ලී: 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.		
19.	යෝග නාමය	:- මෘගමදාසවය.	
	යෝගය	මෘග සංචිවනී සුරා	පලම් 50 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
		මී පැණි	පලම් 25 යි. (ග්‍රෑ: 1500 යි.)
		ජලය	පලම් 25 යි. (ග්‍රෑ: 1500 යි.)
		කස්තුරි	කුඩව 1 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.) =පලං 4 යි.)
		(කස්තුරි ප්‍ර. නි. කපුකිනිස්ස ඇට)	
		ගම්මිරිස්	
		කරාඬු	
		සාදික්කා	
		නිප්පිලි	
		කුරුඳු පොතු	- (ග්‍රෑ: 120.) පලම් 2 බැගින්
සංස්කරණය	:- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා සුරා මිශ්‍ර ජලයෙහි බහා එයට මී පැණි ද මිශ්‍ර කොට යෝග්‍ය බඳුනෙකහි ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා, පෙරා ගන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:- විසුච්ඛා, හික්කා, ත්‍රිදෝෂජීවර යන රෝගයනට හිත යි. ශ්‍රේෂ්ඨ යි. අග්නි සහ බල වඩ යි.		
මාත්‍රාව	:- බිංදු 5 - 30 දක්වා ජලය සමග යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.		

- යෝග නාමය :- යෝගරාජාසවය.
- සංස්කරණය :- මුද්දරජපලම් දස පලම යි, අරලු පලම් හතරයි, කරාඛු, මසන් පොතු, හල් පොතු, කුඹුක් පොතු, දේවදාර, රත්නිටොල්, ලොත්, තිජ්පිලි මුල්, ධාතකී පුෂ්ප, පෙනි පුවක්, මේවා පලම බැගින් වැල්මදට දෙපලමයි මේ හැම කපා තලා භාජනයක ලා වතුර සේරු විසි හතරක් දමා කකාරා දෙකින් එකට හෙවත් සේරු දොළහට සිඳුවා පෙරා ගන්න.
- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- උක් හකුරු, දස පලම යි, උක්සීනි දස පලමයි, කරාඛු නැටි, තේජපත්‍ර, වසාවාසි, එන්සාල්, නාමල් රේණු, ගම්මිරිස්, තිජ්පිලි, ඉහුරු, කුරුඳු පොතු, ජටාමාංස, සිවිය, කලාඳුරු අල, කොට්ටන්, සාදික්කා, ග්‍රන්ථිපර්ණ, දලුක් මුල්, කටුකරෝසන, සාදික්කා මේවා පලම බැගින් ගෙන කුඩුකර ගන්න. භාජනයට නිවුනු කෂාය දමා උක් හකුරු හා සීනි එහි දිය කොට චූර්ණ ද බහා කලතා භාජනයේ කට වසා බැඳ සත් දිනක් ශීතල ඇති තැනක ද, තුන් දිනක් උෂ්ණ තැනක ද තබන්න.
- ගුණ :- වා පිත් රෝග නස යි. රත්පිත් දෝෂ දුරල යි. බඩ ගිනි වඩ යි. (ගද නිග්‍රහය)

20. යෝග නාමය :- ලෝධිරාසවය (මධ්‍යවාසවය)

- යෝගය :-

ලෝධිර	තුචරලා
ශයී	රත්නිටුල්
සුවදකොට්ටන්	තිජ්පිලි මුල්
එන්සාල්	කොට්ට
මුර්වා	අතිවිඩයම්
වළහසාල්	දියමිත්ත
තිපල්	කෙළිඳ හාල්
අසමෝදගම්	නාමල් රේණු
සිවිය	මහගොන් කැකිරි අල
ප්‍රියංගු	නබ් (කරාඛු ප්‍රතිනිධි)
වියලි පුවක්	තේජපත්‍ර
ගොන් කැකිරි අල	ගම්මිරිස්
බීං කොහොඹ	(කෙවර්තමුස්තක) මහ කලාඳුරු
කටුකරෝසන	
සිරිතේක්කු	කර්ෂ 1 බැගින් (ග්‍රෑ: 15)
ජලය	ද්‍රෝණ 1 යි (ලී: 15.36 යි.)
මී පැණි	ද්‍රෝණ 1/8 යි (ග්‍රෑ: 1920 යි.)

- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය පිරිසිඳුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා, පාදයකට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු මී පැණි මිශ්‍රකොට අරිෂ්ට පරිභාෂා අනුව කඩ මැටි බැඳ දෙසතියක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- සෙම්, පිත්, මේහ, පාණ්ඩු, අර්ශස්, අරුවි, ග්‍රහණි දෝෂ, කිලාස යන රෝග නස යි.
- මාත්‍රාව :- සාමාන්‍ය - අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15-30.) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

21. යෝග නාමය :- ලෞභාසවය.

යෝගය	:-	*ලෞභ වූර්ණය (දැනිය)	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		අරළු	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		බුළු	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		නෙල්ලි	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		ඉඟුරු	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		ගම්මිරිස්	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		තිප්පිලි	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		අසමෝදගම්	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		වළඟසාල්	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		කළාදුරු අල	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		රත්තිටුල් මුල්	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		මී පැණි	පලම්	64 යි.	(ගු: 3840 යි.)
		ගුඩ	තුලා	1 යි.	(ගු: 6000 යි.)
		ජලය	දෝණ	2 යි.	(ලී: 30.72 යි.)

සංස්කරණය :- ප්‍රථමයෙන් ජලයට ගුඩ දියකර පෙරා ගන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල (ලෞභ හැර) පිරිසිදුව ගෙන වූර්ණ කොට ගුඩ මිශ්‍රිත ජලයට බහා ලෞභ හා මී පැණි ද මිශ්‍ර කොට අරිණ්ට ආසව පරිභාෂා අනුව කඩ මැටි බැඳ, මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

*මෙහිදී ලෞභ වූර්ණය ලෞභදැනි ආකාරයෙන් සකසා ආසවයට මිශ්‍ර කළ යුතු වේ.

ප්‍රයෝග :- පාණ්ඩු, ශෝථ, ගුල්ම, උදර, අර්ශස්, කුෂ්ඨ, ජලිභ, වාද්ධි, කණ්ඩු, කාස, හගන්දර, අරුවි, ග්‍රහණි, හෘද් රෝග යන රෝගයන්ට හිත යි.

මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 -30 යි.) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

22. යෝග නාමය :- වාසකාසවය

යෝගය	:-	වාසක (ආඩතෝඩා මුලේ පොතු)	තුලා 2 යි.	(ගු:12000 යි)
		ජලය	දෝණ 2 (ලීටර් 30.72) ක් බහා 1/4 ට (ලී: 7.68) සිදුවා ගන්න.	
		ගුඩ	තුලා 1 යි.	(ගු:6000 යි.)
ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය		ධාතකි	පලම් 8 යි.	(ගු:480 යි.)

- කුරුඳු පොතු
- එන්සාල්
- තේජ පත්‍ර
- නාමල් රේණු
- කපුකිනිස්ස ඇට
- ත්‍රිකටු (වොෂ)
- සුගන්ධබාලා (ප්‍රතිනිධි ඉරිවේරිය)

යන ද්‍රව්‍ය පලම් බැගින් (ගු: 60) ගත යුතු වේ. සන්ධානය පිණිස දෙසතියක් තබා අරිණ්ටය සාදා ගනු ලැබේ.

සංස්කරණය :- අරිණ්ට පරිභාෂාව අනුව ය.

ප්‍රයෝග :- සියළුම කාස, ශ්වාස නසන්නේ ය.

මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.

23. යෝග නාමය :- සෝමරාජ්‍යාසවය.

යෝගය	:-	සෝමරාජී (බාකුවී)	ප්‍රස්ථ	1 යි.	(ග්‍රෑ: 960 යි.)
		වියලි නෙල්ලි	ප්‍රස්ථ	1 යි.	(ග්‍රෑ: 960 යි.)
		රත්කිහිරිය	ප්‍රස්ථ	1 යි.	(ග්‍රෑ: 960 යි.)
		කළු ඉරමුසු	ප්‍රස්ථ	1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 480 යි.)
		සුදු ඉරමුසු	ප්‍රස්ථ	1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 480 යි.)
		ජලය	ද්‍රෝණ	4 යි.	(ලී: 61.44 යි.)
		මී පැණි	තුලා	1 යි.	(ග්‍රෑ: 6000 යි.)
		අරළු	වැල්මදට		
		බුළු	වෙනිවැල්ගැට		
		නෙල්ලි	බීං කොහොඹ		
		කොහොඹ පොතු	රත්නෙටොල්		

පලම් 1 බැගින් (ග්‍රෑ: 60.)

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයකට සිඳුවා පෙරා සිසිල්වූ පසු, පිළියෙල කළ ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය හා මී පැණි කෂායට මිශ්‍රකොට යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- ශ්විත්‍ර, කිලාස හා සියළු කුෂ්ඨ නස යි.

මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15 - 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

24. යෝග නාමය :- ශාරිවාද්‍යාසවය

යෝගය	:-	කළු ඉරමුසු	සැවැන්දරා
		කලාදුරු අල	සුදුහඳුන්
		ලෝධර	රත්හඳුන්
		නුග පොතු	අසමෝදගම්
		බෝ පොතු	කටුකරෝසන
		ගඬී	තේජපත්‍ර
		අනන්තා (ඉරමුසු)	හීන් එන්සාල්
		පද්මකාෂ්ඨ	මහ එන්සාල්
		(සුගන්ධබාලා) සැවැන්දරා ප්‍රතිනිධි	කොට්ටං
		දියමිත්ත	සෙනෙහෙකොළ
		නෙල්ලි	අරළු
		රසකිඳ	පලම් 4 බැගින්
		ජලය	ද්‍රෝණ 2 යි. (ලී: 30.72 යි)
		ගුඩ	තුලා 3 යි. (ග්‍රෑ: 18000 යි.)
		ධාතකී	පලම් 10 යි. (ග්‍රෑ: 600 යි.)
		මුද්දරජපලම්	පලම් 60 යි. (ග්‍රෑ: 3600 යි.)

සංස්කරණය :- ප්‍රථමයෙන් ජලයට ගුඩ දියකර පෙරා ගන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා, ගුඩ මිශ්‍රිත ජලයට බහා මිශ්‍ර කොට අරිෂ්ට ආසව පරිභාෂා අනුව කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්න.

ප්‍රයෝග :- ප්‍රමේහපිඩකා, විංගනිවිධ ප්‍රමේහ රෝග, ඖෂධංශික රෝග, වාතරක්ත, හගන්දර යන රෝගයන්ට හිත යි.

මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15 - 30 යි.) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි

25. යෝග නාමය :- ශ්‍රී බණ්ඩාසවය.

යෝගය	:- සුදුහඳුන් ගම්මිරිස් ජටාමාංස කහ වෙනිවැල්ගැට රත්නිටුල් කලාඳුරු අල සැවැන්දරා තගර (තුචරලා) මුද්දරප්පලම් ජලය මුද්දරප්පලම් ගුඩ ධාතකී	රත්හඳුන් නාමල්රේණු දියමිත්ත නෙල්ලි නිප්පිලි සිවිය කරාඬු ඒලවාලුක ලෝධිර - පලම් 2 බැගින් (ග්‍රෑ: 120.) දෝණ 2 යි. (ලී: 30.72 යි.) පලම් 60 යි. (ග්‍රෑ: 3600 යි.) තුලා 3 යි. (ග්‍රෑ: 18000 යි.) පලම් 12 යි. (ග්‍රෑ: 720 යි.)
සංස්කරණය	:- ප්‍රථමයෙන් ජලයට ගුඩ දියකර පෙරා ගන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා, ගුඩ මිශ්‍රිත ජලයට බහා මිශ්‍රකොට යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්න.	
ප්‍රයෝග	:- මදාත්‍යය, පරමද, පානාජීර්ණ, භයංකර පාන විභ්‍රම යන රෝගයන්ට හිත යි.	
මාත්‍රාව	:- අවුන්ස 1/2 - 1 දක්වා (මි:ලී: 15 -30.) යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.	

අරිෂ්ට බණ්ඩය

සන්ධාන කල්පනා ශීර්ෂයෙහි, අරිෂ්ට ආසව සන්ධාන භාජනයෙහි බහා කඩමැටි බැඳීම සම්බන්ධ වූ අංක 5 දරණ නියමයන් වක්තව්‍ය යෙහි අංක 06 දරණ නියමයන් නො වරදවා ම ඉටුකරන්න. අරිෂ්ට ආසවයන්හි මද්‍යසාර ශක්තිය ඉපැදවීමට පෙර කඩමැටි බැඳීම නොකළ යුතු ය. කාබන්ඩයොක්සයිඩ් බැහැර වීම සඳහා සන්ධාන භාජනය දින කීපයක් විවෘතව තැබිය යුතු ය. විවෘතව තැබීම පිළිබඳ නියමයන් සහ අරිෂ්ට ආසව සන්ධාන කාර්යය මැනවින් ඉටුවීම පිළිබඳ වූ සියලු නියමයන් එම සන්ධාන කල්පනා ශීර්ෂයෙහි ඇතුළත් ය. එක් එක් වට්ටෝරුවෙහි සටහන් කැරැ තිබෙන්නේ සුදුසු භාජනයෙහි ලා කඩමැටි බැඳ මාසයක් තබා පෙරා ගන්නේ ය කියාය. එනමුත් කඩමැටි බැඳීම සම්බන්ධ විශේෂ නිර්දේශය කල්පනා ශීර්ෂයෙහි සඳහන් ය.

යෝග නාමය	:- අභයාරිෂ්ටය (1)		
යෝගය	:- ඇට ඉවත් කළ අරළු	තුලා 1 යි.	(ග්‍රෑ: 6000 යි.)
	මුද්දරප්පලම්	තුලා 1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 3000 යි.)
	වළඟසාල්	පලම් 10 යි.	(ග්‍රෑ: 600 යි.)
	මී මල් (මීපුප්)	පලම් 10 යි.	(ග්‍රෑ: 600 යි.)
	ජලය	ද්‍රෝණ 4 යි.	(ලී: 61.44 යි.)
	ගුඩ	තුලා 1 යි.	(ග්‍රෑ: 6000 යි.)
ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය	:- හීන් ගොකටු	මධුරිකා (ගත පුෂ්ප)	
	තිරැස්සවාලු	ගතපුෂ්ප	
	කොත්තමල්ලි	වියලි ඉඟුරු	
	ධාතකී	දැත්ත අල	
	ගොන් කැකිරි අල	කටු ඉඹුල් මැලියම්	
	සිවිය - එකින් පලම් 2 බැගින්(ග්‍රෑ: 120.)		
සංස්කරණය	:- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු, ගුඩ දියකර නැවත පෙරා, මඳක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:- අර්ශස් නාශක ගුණය ප්‍රධාන යි. අෂ්ටෝදර, මල මුත්‍ර බැඳීම නස යි. පාවකාග්නිය අතිශයින් ප්‍රදීප්ත කරයි.		
මාත්‍රාව	:- අවුත්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 - 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.		
සැ:යු:	:- තුලාවට	රාත්තල් 12 1/2	[මෙම වක්‍රය තාවකාලික බව සලකන්නේ ය.පරිශීෂ්ට සංග්‍රහය බලන්න.
		ද්‍රෝණයට වතුර රාත්තල් 32 යි.	
	අරිෂ්ට ආසව සඳහා කල්ක ද්‍රව්‍ය වූර්ණ කිරීමේ දී කරාබු, කුරුඳු, එන්සාල්, තේජ පත්‍ර ආදි සුගන්ධ ද්‍රව්‍ය පවතේ වියලා දළ වූර්ණය ලෙස තලා ගත යුතු ය. අවශේෂ කල්ක ද්‍රව්‍යයන් වුව ද අති සියුම් ලෙස වූර්ණ නො කළ යුතු ය.		
-
2. යෝග නාමය	:- අභයාරිෂ්ටය (2)		
යෝගය	:- ඇට ඉවත් කළ අරළු	ප්‍රස්ථ 1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 480 යි.)
	ඇට ඉවත් කළ නෙල්ලි	ප්‍රස්ථ 1 යි.	(ග්‍රෑ: 960 යි.)
			600 යි.)

දිවුල් මද වියලා	පලම්	10 යි.	(ගු: 300 යි.)
ගොන් කැකිරි අල	පලම්	5 යි.	(ගු:
වළහසාල්			
තිජපිලි			
ලෝධර			
ගම්මිරිස්			
ඒලවාලුක	පලම්	2 බැගින්	(ගු: 120.)
ජලය	දෝණ	4 යි.	(ලී: 61.44 යි.)
ගුඩ	පලම්	200 යි.	(ගු: 12000 යි.)

- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ සති දෙකක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- අර්ශස්, ග්‍රහණ දෝෂ, පාණ්ඩු රෝග, හෘද් රෝග, ජීවිත, ගුල්ම, උදර, කුෂ්ඨ, ශෝඨ, අරුවී යන රෝග පහ කර යි. බල - වර්ණ - අග්නි - වඩ යි. කාමලා, ශ්විත්‍ර, ක්‍රිමි, ග්‍රන්ථි, අර්බුද, ව්‍යංග, රාජ යක්ෂමා, ජීවර යන රෝග නසාල යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 දක්වා, (මි:ලී: 15 - 30) යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
- සැ:යු: :- * ධාතකි පලම් 10 ක් (ගු: 600) යෙදීම වඩා සුදුසු ය.

3. යෝග නාමය :- අමාතාරිෂ්ටය.

යෝගය	:-	*රසකිද (පිට පොත්ත අස්කර	පලම්	100 යි.	(ගු: 6000 යි.)
	:-	දඹුල් එකින් පලම් 10 බැගින්	පලම්	100 යි.	(ගු: 6000 යි.)
		*ජලය	දෝණ	4 යි.	(ලී: 61.44 යි.)
		ගුඩ	තුලා	3 යි.	(ගු: 18000 යි.)
		අසමෝදගම්	පලම්	16 යි.	(ගු: 960 යි.)
		පත්පාඩගම්	පලම්	2 යි.	(ගු: 120 යි.)
		මෝරපු රුක්අත්තන පොතු	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
		ත්‍රිකටු (ප්‍රත්‍යෝකව)	පලම්	1 බැගින්	(ගු: 60 යි.)
		කලාඳුරු අල	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
		නාමල් රේණු	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
		කටුකරෝසන	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
		අතිවිඩයම්	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
		කෙළිද සහල්	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)

- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- විශේෂයෙන් ජීවර, ආමවාත ජීවර, වාත වේදනා සඳහා යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මි.ලී: 15 - 30) යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
- සැ:යු: :- *ද්‍රව දෙගුණ කිරීමේ නියමය අනුව ජලය දෙගුණ කිරීම මැනවි.
*ද්‍රව්‍ය විස්තරයෙහි රසකිද සම්බන්ධයෙන් විමසන්න.

4. යෝග නාමය :- අශ්වගන්ධාරිෂ්ටය

යෝගය	:-	අමුක්කරා අල	තුලා	1/2 යි.	(ගු: 3000 යි.)
		බිත්තල් අල	පලම්	20 යි.	(ගු: 1200 යි.)
		වැල්මදට	පලම්	10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		අරළු	පලම්	10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		වියලිකහ	පලම්	10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		දරුහරිදා	පලම්	10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		වැල්මී	පලම්	10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		අරත්ත අල	පලම්	10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		කිරිබදු අල	පලම්	10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		කුඹුක් පොතු	පලම්	10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		කළාඳුරු අල	පලම්	10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		තිරස්සවාලු	පලම්	10 යි.	(ගු: 600 යි.)
		සුදු ඉරමුසු මුල්	පලම්	8 යි.	(ගු: 480 යි.)
		කළු ඉරමුසු මුල්	පලම්	8 යි.	(ගු: 480 යි.)
		සුදුහඳුන්	පලම්	8 යි.	(ගු: 480 යි.)
		රත්හඳුන්	පලම්	8 යි.	(ගු: 480 යි.)
		වදකහ	පලම්	8 යි.	(ගු: 480 යි.)
		රත්තොටොල්	පලම්	8 යි.	(ගු: 480 යි.)
		ජලය	දෝණ	8 යි.	(ලී: 122.88 යි.)
ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය	:-	ධාතකී	පලම්	16 යි.	(ගු: 960 යි.)
		මී පැණි	තුලා	3 යි.	(ගු: 18000 යි.)
		වොෂ (මිලිතව)	පලම්	2 යි.	(ගු: 120 යි.)
		ත්‍රිජාත (මිලිතව)	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		ප්‍රියංගු	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
		නාමල් රේණු	පලම්	2 යි.	(ගු: 120 යි.)
සංස්කරණය	:-	යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා දෝණයට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා, මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.			
ප්‍රයෝග	:-	මුර්චිඡා, අපස්මාර, ශෝෂ, උන්මාද, කාශ බව, අර්ශස්, මන්දාග්නි, වාතරෝග නස යි.			
මාත්‍රාව	:-	අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.			
සැ:සු:	:-	ජලය දෙගුණ කිරීමේ නියමය අනුගමනය කිරීම මැනවි.			

5. යෝග නාමය :- අශෝකාරිෂ්ටය

යෝගය	:-	අශෝක පොතු	තුලා	1 යි.	(ලී: 6000 යි.)
		ජලය	දෝණ	4 යි.	(ගු: 61.44 යි.)
		ගුඩ	පලම්	200 යි.	(ගු: 12000 යි.)
		ධාතකී	පලම්	16 යි.	(ගු: 960 යි.)
		කළුඳුරු	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
		කළාඳුරු අල	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
		වියලි ඉහුරු	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
			පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
			පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)

	දාරුහරිදා	පලම්	3 යි.	(ගු: 60 යි.)
	මානෙල් අල	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
	නිපල් (මිලිතව)	පලම්	1 යි.	(ගු: 180 යි.)
	අඹඇට මද	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
	සුදුසුරු	පලම්	1 යි.	(ගු: 60 යි.)
	ආඩතෝඩ පොතු			60 යි.)
	සුදුහඳුන්			60 යි.)
සංස්කරණය	:- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු, ගුඩ දියකර නැවත පෙරා මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.			
ප්‍රයෝග	:- රූපා සහිත අසාග්දර නස යි. ජීවර. රත්පිත්, රක්තාර්ශස්. මන්දාග්නි. අරුවි, ප්‍රමේහ, ශෝථ ආදිය නස යි.			
මාත්‍රාව	:- අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී:15- 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.			

6. යෝග නාමය :- කනකාරිෂ්ටය

යෝගය	:- අමු අලුත් තෙල්ලි			
	තුලා	1 යි.	(ගු: 6000 යි.)	
	කුඩව	1 යි.	(ගු: 240 යි.)	
	ජලය	ද්‍රෝණ	2 යි.	(ලී: 30.72 යි.)
	ශර්කරා	තුලා	2 යි	(ගු: 12000 යි.)
	මී පැණි	ප්‍රස්ථ	11/2 යි	(ගු: 1440 යි.)
	වළහසාල්	සිවිය		
	ගම්මිරිස්	රත්තෙටොල්		
	දියමිත්ත මුල්	වැල්මදට		
යෝගය	:- නිප්පිලි මුල්			
	පුවක්	ඒලවාලුක		
	කොට්ටම්	ලෝධර		
	දාරුහරිදා	කළු ඉරමුසු		
	දේවදාර	කෙළිද ඇට		
	සුදු ඉරමුසු	පලම් 1/2 බැගින්. (ගු: 30)		
	නාමල්	පලම්	4 යි.	(ගු: 240 යි.)
	මිදි යුෂ	ආසික	2 යි.	(ගු: 7680 යි.)
ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය	:- කුරුඳු පොතු			
	හීන් එන්සාල්	අම්බු (ඉරිවේරිය ප්‍රතිනිධි)		
	ජලව (කෙට්ටු මුස්තක)	සැවැන්දරා		
	තේජපත්‍ර	පුවක්		
		නාමල් රේණු -කර්ෂ 1 බැගින්. (ගු: 15.)		
සංස්කරණය	:- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල (මිදිහැර) පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා, මී පැණි හා මිදි යුෂද, මිශ්‍ර කොට යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා, කඩ මැටි බැඳ, මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.			
ප්‍රයෝග	:- මිහිරි රස යි. හෘද්‍ය යි. රූවි වඩ යි. අර්ශස්, ග්‍රහණි දෝෂ, ආනාහ, උදර, ජීවර, හෘද් රෝග, පාණ්ඩු, ශෝථ, ගුල්ම, මලමුත්‍ර බද්ධ, කාස, උග්‍ර කළුප රෝග නස යි. වලිපලිත බාලිත්‍ය නසාල යි.			

මාත්‍රාව :- අවුත්ස1/2 - 1 (මිලි: 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

යෝග නාමය :- (කනක බිත්දු) කනකාරිෂ්ටය - කුෂ්ඨයෙහි (ග.නි.01 ප්‍රයෝග සහ ආසව විඥානය)
 රත් කිහිරිය පලම් සියයක් ගෙන කපා තලා, බඳුනක ලා ජලය ද්‍රෝණ අටක් දමා ද්‍රෝණයට සිඳුවා පෙරා ගන්න.

ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- රත් කිහිරි වූර්ණය පලම් 01 යි, අරලු, බුළු, නෙල්ලි, ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි, වළඟසාල්, කහ, ඉහිනි ඇට, බාකුට්, මුස්තා, වාසා, කෙළිඳ ඇට, වෙනිවැල්ගැට, කුරුඳු පොතු, රසකිඳ යන මේවා පලම් අට බැගින් ගෙන කුඩු කර ගන්න. ගිතෙල් තවරා සකස් කරගත් සන්ධාන භාජනයකට කෂාය හා වූර්ණය ද බහා කලතා බඳුනේ කට වසා බැඳ වී (ධාන්‍ය) ගොඩක් මැද සන්ධානය පිණිස තබන්න. මී පැණි පලං 200 යි, ධාතකී පලං 08 යි, සන්ධාන කාලය මාසය යි.

ගුණ :- මසකින් පසුව අරිෂ්ටය පෙරා භාවිතයට ගත යුතු යි.
 උදේ උදේ මසක් බීමෙන් මහා කුෂ්ඨ සුවවෙයි. අඩ මසකින් අර්ශස් සුව වෙයි. ශ්වාස, හගන්දර, කාස, කිලාස, ප්‍රමේහ, ශෝෂ යන රෝග ශමනය කරයි.

යෝග නාමය :- කනකාරිෂ්ටය.
 ගද නිග්‍රහය. 01 ප්‍රයෝග බණ්ඩය ඇසුරෙනි.

යෝගය :- තලා ඇට ඉවත් කළ අළුත් නෙල්ලි පලම් සියයයි.

තිප්පිලි කුඩව එකයි	එලවාලුකා
වළඟසාල්	
ගම්මිරිස්	ලෝධුපොතු යන මේවා පලම් බැගිනි.
යවාස	කොට්ටන්
තිප්පිලි මුල්	වෙනිවැල්ගැට (දාරුභරිදා)
කල්ලිප්පාක්කු	දේවදාර
සිවිය මුල්	සුදු හීන් ඉරමුසු
රත්නිටුල්	කළු මහ ඉරමුසු
වැල්මදට	කලාදුරු
කෙළිඳ ඇට	යන මේවා පලම් භාගය බැගිනි.
අලුත් නාමල් රේණු	පලම් හතරයි.

මේ හැම එකට තලා බඳුනක ලා ජලය ද්‍රෝණ දෙකක් වත්කර ද්‍රෝණයට සිඳුවා පෙරාගන්න.

ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- වියලි මිදි තම්බාගත් යුෂ ආසක දෙකයි (නැලි අටයි) ශුද්ධ ශර්කරා තුලා දෙකයි. (පලම් දෙසියයි.) අලුත් මී පැණි ප්‍රස්ථ භාගයයි. (පලම් අටයි) කුරුඳු පොතු, එන්සාල්, තේපපත්‍ර, කලාදුරු අල, සැවැන්දරා මුල්, කරුංගා පුවක්, නාමල් රේණු යන මේවා කලන් තුන බැගින් ගෙන කුඩුකර ගන්න. ශර්කරා හා ගිතෙල් මිශ්‍ර කොට ගා අඟිල් දුම් ගසා, සකස් කරගත් සන්ධාන භාජනයකට පිළියෙල කර ගත් කෂායත්, සියලුම ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍යයක් දමා කලතා බඳුන වසා සුදුසු තැන සන්ධානය පිණිස තබන්න. සන්ධාන කාලය මාසය යි.

විශේෂයෙන් සැලකිය යුත්තේ - වියලි මිදි ආඩක දෙකක් (පලමු 128) ගෙන ජලය ආඩක අටක් (නැලි 32) දමා හතරින් එකට සිඳුවා පෙරා සන්ධානයට යෙදිය යුතු ය.

ගුණ :- රුවිකරයි. අර්ගස්, ග්‍රහණි, ආනාහ, උදර රෝග, ජීවර, හෘද රෝග, පාණ්ඩු, ශෝඨ, ගුළුම, කාස, කළුමය යන රෝග නසයි. මල මුත්‍ර ප්‍රවර්තකයයි. දෝෂ ජනිත වලි-පලිත බලිත (තට්ටය පැදීම) දුරලයි.

7. යෝග නාමය :- කිරාතාදී අරිෂ්ටය
- යෝගය :-
විරතා	තෝලා	20 යි.	(ග්‍රෑ: 240 යි.)
නිමිබ	තෝලා	5 යි.	(ග්‍රෑ: 60 යි.)
චිත්‍රක	තෝලා	2 1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 30 යි.)
ගුඩුවි	තෝලා	2 1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 30 යි.)
සුදර්ශන (පද්මගුඩුවි)	තෝලා	20 යි.	(ග්‍රෑ: 240 යි.)
වාසා	තෝලා	2 1/2 යි.	(ග්‍රෑ: 30 යි.)
සජ්ත පර්ණි	තෝලා	5 යි.	(ග්‍රෑ: 60 යි.)
ත්‍රිඵලා	තෝලා	15 යි.	(ග්‍රෑ: 180 යි.)

පද්ම ගුඩුවි අභාවයෙහි ගුඩුවි යොදන්නේ ය.
 වතුර සේරු 12 - සේරු 3 ට (රා:24 රා: 6) සිඳුවා පෙරා නිවුනාට පසු සිනි සේරු 2 1/2 ක් දිය කරන්න.

- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- අතිවිෂා වළඟසාල්
 කර්කටකශාංගි කුරුඳු පොතු
 මහ එන්සාල් තේජපත්‍ර
 නාමල්රේණු ඉඟුරු
 තෝලා 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 12)
 ධාතකි පලං 2 යි. (ග්‍රෑ:120 යි.)
 ද්‍රාක්ෂා පලං 2 යි. (ග්‍රෑ:120 යි.)

- සංස්කරණය :- අරිෂ්ට පරිභාෂාව අනුව සාදා ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- විශේෂයෙන් විෂමජීවර ජීර්ණ ජීවර නාශක යි.
 මාත්‍රාව :- තෝලා 1 - 2 (මි.ලී. 12 - 24) දක්වා ආහාරයට පසු.

8. යෝග නාමය :- කුටජාදාරිෂ්ටය
- යෝගය :-
කෙළිඳ මුලේ පොතු	තුලා	1 යි.	(ග්‍රෑ: 6000 යි.)
මුද්දරජපලම්	පලම්	50 යි.	(ග්‍රෑ: 3000 යි.)
මීමල්	පලම්	10 යි.	(ග්‍රෑ: 600 යි.)
ඇද්දෙමට ගෙඩි (අභාවයෙහි පොතු)	පලම්	10 යි.	(ග්‍රෑ: 600 යි.)
ජලය	ද්‍රෝණ	4 යි.	(ලී: 61.44 යි.)
ගුඩ	තුලා	1 යි.	(ග්‍රෑ: 6000 යි.)
- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- ධාතකි පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ: 1200 යි.)

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිඳුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකිනි ලා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- ජීවර නසයි. අග්නිය දල්වයි. අසාධ්‍ය ග්‍රහණි රෝග නසයි. විශේෂයෙන් රක්තාකීසාර සහ ප්‍රවාහිකා නසයි.

මාත්‍රාව :- අවුත්ස 1/2 - 1 (මි:ලි: 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

9. යෝග නාමය :- බදිරාරිෂ්ටය.

යෝගය	:-	රත්කිහිරි	(තුලා 1/2)	පලම්	50 යි.	(ග්‍රෑ: 3000 යි.)
		දේවදාර	(තුලා 1/2)	පලම්	50 යි.	(ග්‍රෑ: 3000 යි.)
		බාකුච්චි		පලම්	12 යි.	(ග්‍රෑ: 720 යි.)
		දාරුහරිද්‍රා		පලම්	20 යි.	(ග්‍රෑ: 1200 යි.)
		නිපල් (මිලිතව)		පලම්	20 යි.	(ග්‍රෑ: 1200 යි.)
		ජලය		ද්‍රෝණ	8 යි.	(ලී: 122.88 යි.)
		මී පැණි		තුලා	2 යි.	(ග්‍රෑ: 12000 යි.)
		ගර්කරා		තුලා	1 යි.	(ග්‍රෑ: 6000 යි.)
ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය	:-	ධාතකී		පලම්	20 යි.	(ග්‍රෑ: 1200 යි.)

කපුකිනිස්ස ඇට
නාමල් රේණු
සාදික්කා
කරාබු
හීන් එන්සාල්
හීන් කුරුඳු පොතු
තේජපත්‍ර

පලම් 1 බැගින් (ග්‍රෑ: 60)

නිජ්පිලි පලම් 4 යි. (ග්‍රෑ: 240)

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා අට එකට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දිය කර නැවත පෙරා මදක් තලා පිළියෙල කර ගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය හා මී පැණි කෂායෙහි බහා, යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- මහාකුෂ්ඨ, හෘද රෝග, පාණ්ඩු රෝග, අර්බුද, ගුල්ම, ග්‍රන්ථි, කෘමි, කාස, ශ්වාස, ජලිහ, උදර නස යි. විශේෂයෙන් සියළු කුෂ්ඨ නස යි.

අනුපාත :- අවුත්ස 1/2 - 1 (මි:ලි: 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

මාත්‍රාව :- *මෙහි ජලය දෙගුණ කිරීම ආයුර්වේද සංග්‍රහය නියමය වේ.

10. යෝග නාමය :- බර්ජුරාරිෂ්ටය

යෝගය	:-	රට ඉදි	ප්‍රස්ථ	5 යි.	(ග්‍රෑ: 4800 යි.)
		ජලය	ද්‍රෝණ	1 යි.	(ලී: 15.36 යි.)

(ද්‍රෝණ 1/4 ක් පමණ හිඳි යනතෙක් තම්බා)

ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය	:-	හපුෂා	තෝලා	35 යි.	(ග්‍රෑ: 420 යි.)
		ධාතකී	තෝලා	35 යි.	(ග්‍රෑ: 420 යි.)

සංස්කරණය :- පොතේ සිති සඳහන් නැත. ගුඩ තුලා 1/2 ක් දැමීම සුදුසු ය. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)

සන්ධාන :- දින 14 යි.

කාලය

ප්‍රයෝග :- ක්ෂය රෝග, පාණ්ඩු, ශෝඨ රෝග සඳහා යෙදේ.

සැ:යු: :- ග්‍රන්ථගත යෝගයෙහි ගුඩ සඳහන් නැත. එහෙත් “ ක්වාථ සමං ගුඩං “ යන අර්ෂ්ට නිර්මාණ පරිභාෂාව අනුව මෙබඳු තීරණයක් ගන්නා ලදී. දුක්ෂා. බර්ජුර, ආදී එල ගර්කරා අධික ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් අර්ෂ්ට ආසව නිර්මාණයෙහි දී

ශර්කරා ආදි මධුර පදාර්ථ පාරිභාෂික නියමයන්ට අඩු ප්‍රමාණයෙන් යෙදිය යුතු ය යනු ආචාර්යය නියමය වේ.

11. යෝග නාමය :- ජීරකාදාර්ෂ්ටය.
- යෝගය :- සුදුදුරු තුලා 2 යි. (ග්‍රෑ: 12000 යි.)
 ජලය ද්‍රෝණ 8 යි. (ලී: 122.88 යි.)
 ගුඩ තුලා 3 යි. (ග්‍රෑ: 18000 යි.)
 ධාතකි පලම් 16 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
 වියලි ඉඟුරු පලම් 2 යි. (ග්‍රෑ: 120 යි.)
 සාදික්කා
 කලාදුරු අල
 චතුර්ජාත (ප්‍රත්‍යෝකව)
 අසමෝදගම්
 කපුකිනිස්ස ඇට
 කරාබු පලම් 1 බැගින්. (ග්‍රෑ: 60.)
- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා ද්‍රෝණ 2 ට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- සුනිකා රෝග නස යි. කල්ගිය ග්‍රහණි අතිසාරයට විශේෂයෙන් ගුණ යි. අග්නි දීප්තිකර යි. අග්නි මාන්ද්‍ය රෝග නස යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

12. යෝග නාමය :- තත්‍තාර්ෂ්ටය (1)
- යෝගය :- අසමෝදගම් පලං 3 යි. (ග්‍රෑ:180 යි.)
 අරළු පලං 3 යි. (ග්‍රෑ:180 යි.)
 ගම්මිරිස් පලං 3 යි. (ග්‍රෑ:180 යි.)
 නෙල්ලි පලං 3 යි. (ග්‍රෑ:180 යි.)
 ලුණු පස් වර්ගය එකින් පලම බැගින්.
 මෝරු ආසක 1 යි. (ලී:3.84 යි.)
- සංස්කරණය :- ඉහත කී ද්‍රව්‍ය සුණු කොට මෝරු සමග කලතා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා සිව් දිනක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- අග්නි දීපන යි. ශෝථ, ගුල්ම, අර්ශස්, ක්‍රිමි, මේහ, උදර යන රෝග නස යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 - 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

13. යෝග නාමය :- තත්‍තාර්ෂ්ටය (2)
- යෝගය :- හබුෂා (ගම්මිරිස් ප්‍රතිනිධි) ශධී
 කුංචිකා (උළුහාල්) තිප්පිලි
 කොත්තමල්ලි තිප්පිලි මුල්
 සුදුදුරු රත්තිටුල්
 කාරවී (කළුදුරු) ගජ තිප්පිලි
 හිං අසමෝදගම් මහ අසමෝදගම්
- යථා යෝග්‍ය ප්‍රමාණයක් ගෙන මෝරු, ද්‍රව්‍ය මෙන් සොළොස් ගුණයකි.

- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා නියමිත මෝරුවෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා ඇඹුල්, කුළු යන රස දෙක මැනවින් ව්‍යක්ත බවට පැමිණි කල්හි පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- මුඛ ප්‍රිය වූ මේ තක්‍රාර්ෂ්ටය දීපන, පාවන වාත - කථානුලෝමන ය. ගුද ශෝඨය හා වේදනාව නසා ශරීර වර්ධනය ද ඇති කෙරේ.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15 - 30) දක්වා, (ආහාර ගන්නා කාලයේ, පළමු කොට වරක් ද, ආහාර අවසාන යේ දී හෝ පිපාසය ඇති වූ විට වරක් දැ යි. යන පිළිවෙලට දවසට තුන් වරක් සුදුසු මාත්‍රාවකින්) යථා යෝග්‍ය පරිදි පානය කළ යුතු යි.

14. යෝග නාමය
යෝගය

- :- දන්තාර්ෂ්ටය.
- :- දසමුල්(ප්‍රත්‍යෝකව)
දැන්ත මුල්
රත්තිටුල් -පල 1 බැගින්. (ග්‍රෑ: 60.)
අරළු
බුළු
නෙල්ලි - යන මේවා සම සමව පල 1 බැගින්. (ග්‍රෑ: 60.)
ගුඩ තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
ජලය ද්‍රෝණ 1 යි. (ලී: 15.36)

- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා නියමිත ජලය බහා 1/4 ට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දිය කර නැවත පෙරා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- අර්ශසට විශේෂ ගුණ යි. ග්‍රහණි, පාණඩු, උදාවර්ත, අරුවි යන මේවායේ උපත වැළකේ. ගින්න දැල් වේ.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15 - 30 යි.) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

15 යෝග නාමය
යෝගය

- :- දශමුලාර්ෂ්ටය
- :- ශාලපර්ණි සිවිය මුල්
පාශ්ණ පර්ණි ජටාමාංශ
එළබටු මුල් ප්‍රියංගු (රුක්මල් ප්‍රතිනිධි)
කටුවැල්බටු මුල් ඉරමුසු
හීන් ගොකටු (නෙරංචි) කළුදුරු
බෙලි මුල් නිරැස්සවාලු මුල්
මිදි මුල් වාල් මොළඟු
තොටිල මුල් හීන් අරත්ත
පළොල් මුල් තිප්පිලි
ඇද්දෙමට මුල් පෙනිපුවක්
- එකකින් පලම් 5 බැගින් (ග්‍රෑ: 300.)
රත්තිටුල් පලම් 25 යි. (ග්‍රෑ: 1500.)
පෞෂ්කර (සුවද කොට්ටම්) පලම් 25 යි. (ග්‍රෑ: 1500.)
ලෝධර පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ: 1200.)
රසකිද පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ: 1200.)
නෙල්ලි පලම් 16 යි. (ග්‍රෑ: 960.)
දුරාලහා (වැල්කහඹිලිය) පලම් 12 යි. (ග්‍රෑ: 720.)

රත්කිහිරිය	පලම්	8 යි.	(ගු: 480.)
අසන (ගම්මාලු අරටු)	පලම්	8 යි.	(ගු: 480.)
අරළු	පලම්	8 යි.	(ගු: 480.)

කුෂ්ඨ (කොට්ටං)

වැල්මදට

දේවදාර

වළඟසාල්

වැල්මී

සිරිතේක්කු (භාර්ගී)

දිවුල් මද

බුළු

සාරන මුල්

- පලම් 2 බැගින්. (ගු: 120.)

ශයී (ඉහුරු පියලි ප්‍රතිනිධි)

වියලි කහ

ගත පුෂ්ප

පද්මකාෂ්ඨ

නාමල් රේණු

කලාසුරු අල

කෙළිද සහල්

කකුළු සුභු (කර්කටක ශාංගී)

ජීවක

සෘෂ්ඨක

මේදා

මහාමේදා

කාකෝලි

ක්ෂීර කාකෝලි

සාද්ධි

වාද්ධි-

මේවා එකින් පලම් 2 (ගු: 120) බැගිනි.

ජලය ද්‍රව්‍ය මෙන් 8 ගුණයකි.

මුද්දරජපලම්

පලම් 60 යි. (ගු: 3600)

ජලය

පලම් 240 යි.

මී පැණි

පලම් 32 යි.

ගුඩ

පලම් 400 යි.

ධාතකී

පලම් 30 යි. (ගු: 1800)

ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :-

කපුකිනිස්ස ඇට

කුරුඳු පොතු

ජල = සුගන්ධබාලා (ප්‍රතිනිධි සැවැන්දරා)

හින් එන්සාල්

සුදුහඳුන්

තේජ පුත්‍ර

සාදික්කා

නාමල් රේණු

කරාබු

නිජ්පිලි

- පලම් 2 බැගින්. (ගු: 120.)

කස්තුරි

ශාණ 1 යි. (ගු: 4)

සංස්කරණය :-

යෝගයෙහි සඳහන් පළමුවන කෘතිය ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා සතර එකට සිඳුවා පෙරා ගන්න. (එනම් ද්‍රෝණ 8 -2 ට සිඳුවා ගැනීම උචිතය.) ඉන්පසු නියමිත මුද්දරජපලම් ගෙන ජලය පලං 240 ක් දමා

පලං 160 ට සිඳුවා පෙරා, (ජලය රාත්තලේ බෝතල 30 ක් දමා බෝතල 22 ½ ට සිඳවා ගත යුතු යි.)

කෂාය දෙකම මිශ්‍ර කොට සිසිල් වූ පසු ගුඩ දිය කර නැවත පෙරා, මදක් තලා පිළියෙල කර ගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය (කස්තුරි හැර) කෂායෙහි ලා, යෝග්‍ය බඳුනෙකින් බහා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්න. ඉන්පසු කස්තුරි සුරා සාරයෙන් අඹරා දියකර පසුව අරිෂ්ටයට මිශ්‍ර කරන්නේ ය.

- ප්‍රයෝග :- ග්‍රහණි, අරුවි, ශූල, කාස, හගන්දර, වාතව්‍යාධි , ක්ෂය, වමන, පාණ්ඩු, කාමලා, කුෂ්ඨ, අර්ශස්, ප්‍රමේහ, මන්දාග්නි, උදර රෝග, ශර්කරා, අශ්මරී, මුත්‍රකෘච්ඡර, ධාතු ක්ෂය ආදී රෝග නස යි. කෘශ අය තර කර යි. වඳ බව නැති කර යි. තේජස වියඪි සහ ගුක්‍ර බලය වඩයි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15 -30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
- සැ:යු: :- අරිෂ්ටය පෙරා ගත් පසු ඉහිනි ඇට පෙනි කපා දමා පිරිසිඳු කොට තබා ගන්න.

16. යෝග නාමය :- දේවදාර්වරිෂ්ටය
- යෝගය :- දේවදාර පලම් 50 යි. (ග්‍රෑ:3000)
- වංඤ්ජල මුල්පොතු පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ:1200)
- වැල්මදට
කෙළිද ඇට
දැන්ත අල
තගර (තුචරලා)
දෙකසා
හින් අරත්ත
වළහසාල්
කලාදුරු අල
මහරි පොතු
රත්කිහිරි
කුඹුක් පොතු පලම් 10 බැගින් (ග්‍රෑ:600)
- හින් අසමෝදගම්
කෙළිද පොතු
සුදුහඳුන්
රසකිද
කටුකරෝසන
රත්තිටුල් පලම් 8 බැගින් (ග්‍රෑ:480)
- ජලය ද්‍රෝණ 16 යි. (ලී:245.76)
- මී පැණි පලම් 300 යි. (ග්‍රෑ:18000)
- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- ධාතකි පලම් 16 යි. (ග්‍රෑ:960)
- ව්‍යාෂ (මිලිතව) පලම් 2 යි. (ග්‍රෑ:120)
- ත්‍රිජාත (මිලිතව) පලම් 4 යි. (ග්‍රෑ:240)
- ප්‍රියංගු පලම් 4 යි. (ග්‍රෑ:240)
- නාමල් රේණු පලම් 2 යි. (ග්‍රෑ:120)
- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිඳුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා, එකට (8-1 ට) සිඳුවා පෙරා, තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා මී පැණි ද මුසු කොට යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ, මසක් තබා පෙරා ගන්න.

- ප්‍රයෝග :- උග්‍ර ප්‍රමේහ සඳහා විශේෂයෙන් ගුණ යි. වාතරෝග, ග්‍රහණ, අර්ශස්, මුත්‍රකෘච්ඡර, පාණ්ඩු, කුෂ්ඨ නස යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
17. යෝග නාමය :- ද්‍රාක්ෂාරිෂ්ටය.
- යෝගය :- මුද්දරජපලම් පලම් 50 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
 ජලය ද්‍රෝණ 2 යි. (ලී: 30.72)
 ගුඩ තුලා 2 යි. (ග්‍රෑ: 12000 යි.)
 ධාතකි පලම් 10 යි. (ග්‍රෑ: 600 යි.)
- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- හීන් කුරුඳු පොතු ප්‍රියංගු (ප්‍රතිනිධි රුක්මල්)
 හීන් එන්සාල් ගම්මිරිස්
 තේජපත්‍ර නිජ්ජිලි
 නාමල් රේණු වළඟසාල්
 යන මේවා එකකින් පලම් 1 බැගින්. (ග්‍රෑ: 60)
- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව ගෙන නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දිය කර නැවත පෙරා මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකිනි ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- උරුක්ෂත, ක්ෂය, කාස, ශ්වාස, ගල රෝග නස යි. ශරීර බල වඩ යි. මලශෝධක යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15 - 30 යි.) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
18. යෝග නාමය :- ධාතාරිෂ්ටය
- යෝගය :- නෙල්ලි ගෙඩි 2000 ක යුෂ. ඒ යුෂයෙන් 1/8 ක් මී පැණි.
- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- නිජ්ජිලි පලම් 2 යි. (ග්‍රෑ: 120 යි.)
 ශර්කරා (තුලා 1/2) පලම් 50 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
- සංස්කරණය :- පැසුණු අමු නෙල්ලි කොටා මිරිකා යුෂ ගෙන එයට නියමිත මී පැණි සහ මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය එහි බහා ගුඩ ද මිශ්‍රකර, යෝග්‍ය බඳුනෙකිනි ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- කාමලා, හෘදය රෝග, අජීර්ණ, පාණ්ඩු, වාත රක්ත, විෂමජීවර, කාස, හික්කා, අරුවි, ශ්වාස නස යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 -1 (මී:ලී: 15 - 30 යි.) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
19. යෝග නාමය :- නිම්බාරිෂ්ටය. (I)
- යෝගය :- කොහොඹ පොතු රාත්තල් 75 යි.
 ජලය බෝතල 912 යි.
 වළඟසාල් රාත්තල් 4 යි.
 මී පැණි බෝතල 48 යි.
 සීනි රාත්තල් 129 යි.
- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා (228) පෙරා සිසිල් වූ පසු සීනි දියකර නැවත පෙරා, මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා මී පැණි මිශ්‍ර කොට යෝග්‍ය බඳුනෙකිනි ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

- ප්‍රයෝග :- ක්‍රීම් රෝග, රක්තජ රෝග, ශීර්ෂ රෝග සඳහා යොදනු ලැබේ. විෂමජීවරයට විශේෂ ගුණ යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
20. යෝග නාමය :- නිම්බාරිෂ්ටය. (2)
- යෝගය :- කොහොඹ පොතු
අරළු
බුළු
නෙල්ලි
- මේවා රාත්තල් 24 බැගින් වතුර සේරු 384 සේරු 96 ට සිඳ පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ රාත්තල් 72 ක්ද, මී පැණි බෝතල් 15 ක් ද, මිශ්‍ර කර අරිෂ්ටය සාදා ගන්න.
- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- අරළු
බුළු
නෙල්ලි
- රාත්තල් 2 1/4 බැගින් වූර්ණ කර යොදා අරිෂ්ටය සාදා ගන්න.
- ප්‍රයෝග :- ක්‍රීම් රෝග, වර්ම රෝග, රක්තජ රෝග හා වාත රක්තයට විශේෂ යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15 - 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
21. යෝග නාමය :- පර්පටාදාරිෂ්ටය
- යෝගය :- පත්පාඩගම් (පර්පට) තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
ජලය ද්‍රෝණ 4 යි. (ග්‍රෑ: 61.44 යි.)
ගුඩ තුලා 2 යි. (ග්‍රෑ: 12000 යි.)
ධාතකී පලම් 16 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- රසකිඳු දුරාලහා (කහඹිලිය)
කලාඤ්ජු අල සිවිය.
වෙනිවැල් ගැට රත්තෙටොල්
දේවදාර වළඟසාල්
කටුවැල්බටු ත්‍රිකටු (ප්‍රත්‍යාකව)
පලම් 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)
- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා, මදක් තලා පිළියෙල කර ගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකහි ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්න.
- ප්‍රයෝග :- ජීවර, පාණ්ඩු, ගුල්ම, උදර, අශ්ඨිලා, කාමලා, හලිමක, ජලිහ වාද්ධි, යකාද්වාද්ධි, රක්තජ රෝග, ශෝඨ සහ සියළු විෂම ජීවර නස යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15- 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට.
22. යෝග නාමය :- පාර්පටාදාරිෂ්ටය (අර්ජුනාරිෂ්ටය)
- යෝගය :- මේරු කුඹුක් පොතු තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
මුද්දිරජපලම් තුලා 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
මී මල් පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ: 1200 යි.)
ජලය ද්‍රෝණ 4 යි (ග්‍රෑ: 61.44 යි.)

ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය සංස්කරණය	:-	ගුඩ මලිත මල් (ධාතකි)	තුලා 1 යි (ග්‍රෑ: 6000 යි.) පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ: 1200 යි.)
ප්‍රයෝග අනුපාත	:-	යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දිය කර නැවත පෙරා, මඳක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.	
	:-	හෘදය සහ චුස්චුස රෝග නස යි. බලය සහ වියඪය වර්ධනය කෙරේ.	
	:-	අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15- 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.	

23. යෝග නාමය	:-	පුනර්නවාද්‍යරිෂ්ටය.	
යෝගය	:-	සුදු සාරණ	වංඤාපල
		රතු සාරණ	රසකිඳ
		බැවිල	රත් නෙටොල්
		නාගබලා	කටුවැල්බටු
		දියමිත්ත	පලම් 3 බැගින් (ග්‍රෑ: 180 යි.)
		ජලය	දෝණ 4 යි. (ලී: 61.44 යි.)
		ගුඩ	තුලා 2 යි. (ග්‍රෑ: 12000 යි.)
		මී පැණි	ප්‍රස්ථ 1 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය	:-	නාමල් රේණු	ගම්මිරිස්
		කුරුඳු පොතු	ඉරිවේරිය
		එන්සාල්	තේජපත්‍ර
			පලම් 1/2 බැගින් (ග්‍රෑ:30)
සංස්කරණය	:-	යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා සිසිල් වූ පසු ගුඩ දිය කර නැවත පෙරා, මඳක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා මී පැණි ද මිශ්‍රකොට යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.	
ප්‍රයෝග	:-	හෘද් රෝග, පාණ්ඩු රෝග, උග්‍ර ගෝථ, ජලිහ වෘද්ධි, ජවර, අරුවි, මේහ, ගුල්ම, හගන්දර, උදර, කාස, ශ්වාස, ග්‍රහණි දෝෂ, කුෂ්ඨ, කණ්ඩු, රක්තාදි ධාතු ගත වායු, මල - මුත්‍ර බද්ධ, හික්කා, කිලාස, හලීමක යන රෝග නස යි. බල, වර්ණ, ආයු, තේජස්, ඕජස්, වඩයි.	
මාත්‍රාව	:-	අවුන්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15- 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.	

24. යෝග නාමය	:-	ප්‍රසාරණි සන්ධානය	
යෝගය	:-	ප්‍රසාරණි දඩු	සේරු 8 යි. (ග්‍රෑ: 7680 යි.)
		ජලය	සේරු 64 යි. (ලී: 61.44 යි.)
		ශේෂය	සේරු 16 යි. (ලී: 15.36 යි.)
		ගුඩ	සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
		ශුද්ධ කළ සුදුලුනු	සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
		මිශ්‍ර කොට මුඛබන්ධ කොට සතියක් තබා පෙරා ඉන් පසු, තිප්පිලි, තිප්පිලි මුල්, සිවිය මුල්, රත්තිටුල්, ඉඟුරු මෙම ද්‍රව්‍ය චූර්ණය මිලිතව සේරු 1/2 ක් මිශ්‍ර කොට තබා ගන්නේ ය.	
ප්‍රයෝග	:-	ආමවාත රෝගයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය.	

25. යෝග නාමය	:- බබ්බුලාරිෂ්ටය		
යෝගය	:- බබ්බුල (සීනිද්ද පොතු ප්‍රතිනිධි)	පලම්	200 යි. (ග්‍රෑ:12000යි.)
	ජලය	ද්‍රෝණ	4 යි. (ලී: 61.44 යි.)
	ගුඩ	පලම්	300 යි. (ග්‍රෑ: 18000 යි.)
	ධාතකී	පලම්	16 යි. (ග්‍රෑ: 960යි.)
	තිප්පිලි	පලම්	2 යි. (ග්‍රෑ: 120යි.)
	සාදික්කා	තේජපත්‍ර	
	කපුකිනිස්ස	නාමල් රේණු	
	කුරුඳු පොතු	කරාබු	
	හීන් එන්සාල්	ගම්මිරිස්	

පලම් 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා , සිසිල් වූ පසු, ගුඩ දිය කර නැවත පෙරා මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය ක්‍ෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා, කඩ මැටි බැඳ, මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- ක්ෂය, කුෂ්ඨ, අතීසාර, ප්‍රමේහ, ශ්වාස, කාස නාශක යි.

මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15- 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

26. යෝග නාමය	:- බලාරිෂ්ටය		
යෝගය	:- බැබ්ල මුල්	පලම්	100 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
	අමුක්කරා අල	පලම්	100 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
	ජලය	ද්‍රෝණ	8 යි. (ලී: 122.88 යි.)
	ගුඩ	පලම්	300 යි. (ග්‍රෑ: 18000 යි.)
ප්‍රක්ෂේප	:- ධාතකී	පලම්	16 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
ද්‍රව්‍ය	ක්ෂීරකාකොලි	පලම්	2 යි. (ග්‍රෑ: 120 යි.)
	එරඬු මුල්	පලම්	2 යි. (ග්‍රෑ: 120 යි.)
	හීන් අරත්ත		
	හීන් එන්සාල්		
	ප්‍රසාරණ		
	කරාබු		
	සැවැන්දරා (ප්‍රතිනිධි)		
	හීන් ගොකටු	පලම් 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)	

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා සිසිල් වූ පසු, ගුඩ දියකර නැවත පෙරා, මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය ක්‍ෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- විශේෂයෙන් අසාධ්‍ය වාත රෝග නස යි. ශරීර බල - පුෂ්ටි වඩ යි. අග්නි දීප්ති කර යි.

මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15- 30) යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

27. යෝග නාමය :- මුස්තකාරිෂ්ටය.

යෝගය	:-	කලාදුරු අල	පලම්	200 යි.	(ගු: 12000 යි.)
		*ජලය	දෝණ	4 යි.	(ලී: 61.44 යි.)
ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය	:-	ගුඩ	පලම්	300 යි.	(ගු: 18000 යි.)
		ධාතකී	පලම්	16 යි.	(ගු: 960 යි.)
		අසමෝදගම්	පලම්	2 යි.	(ගු: 120 යි.)
		වියලි ඉඟුරු	පලම්	2 යි.	(ගු: 120 යි.)
		ගම්මිරිස්	පලම්	2 යි.	(ගු: 120 යි.)
		කරාබු	පලම්	2 යි.	(ගු: 120 යි.)
		උළුභාල්	පලම්	2 යි.	(ගු: 120 යි.)
		රත්නෙටොල්	පලම්	2 යි.	(ගු: 120 යි.)
		සුදුසුරු	පලම්	2 යි.	(ගු: 120 යි.)
				ජලය දෙගුණ කිරීමේ නියමය අනුගමනය කරන්නේ ය.	

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- අපීර්ණ, අග්නිමාදා, දරුණු විසුචිකා, විවිධ ග්‍රහණ රෝග නස යි.

මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15- 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

28. යෝග නාමය :- මෘතසංජීවනී සුරාව.

යෝගය	:-	අවුරුද්දක් පරණ වූ ගුඩ	පලම්	100 යි.	(ගු: 6000 යි.)
		බබ්බුල පොතු	පලම්	20 යි.	(ගු: 1200 යි.)
		දෙළුම් පොතු	ශාලපර්ණි		
		පාවට්ට මුල් හා පොතු	පෘෂ්ණිපර්ණි		
		ඉඹුල් මැලියම්	එලබටු මුල්		
		මහ නිදිකුම්බා	කටුවැල්බටු		
		අතිවිඩියම්	නෙරංචි		
		අමුක්කරා	ගොන් කැකිරි අල		
		දේවදාර	මසන් (ඩෙබර)		
		බෙලි මුල්	රත්නෙටොල්		
		තොටිල මුල්	(ගුද්ධ) වඳුරු මෑ ඇට		
		පළොල් මුල්	සාරණ මුල්		
			පලම් 10 බැගිනි.	(ගු: 600)	

ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- කරුංකා පුවක් නැලි 2 යි. (ගු: 1920)

අත්තන මුල්	ජටාමාංස
කරාබු	කුරුඳු පොතු
පද්මකාෂ්ඨ	කරදමුංගු
සැවැන්දරා	සාදික්කා
සුදුහඳුන්	කලාදුරු අල
ගතපුෂ්ප	ග්‍රන්ථි පර්ණි
අසමෝදගම්	වියලි ඉඟුරු
ගම්මිරිස්	උළුභාල්

සුදුරු
කළුදුරු
ශයී (අරන්කහ)

මෙහෙයවී (මැඩහහ)
රත් සඳුන්

පලම් 10 බැගිනි. (ගු: 120)

සංස්කරණය :- ජලය දෝණ 10 කට (ලීටර් 153.60) ගුඩ දියකර පෙරා ගන්න. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා ගුඩ මිශ්‍රිත ජලයට බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා, කඩ මැටි බැඳ දින සොළසක් තබන්න. දහසය (16) වැනි දින මුඛය හැර, පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය පොට්ටනි බැඳ එහි බහා නැවත කඩ මැටි බැඳ සිව් දිනක් තබන්න. පස්වැනි දින ඒ ආසවය පෙරා ගෙන මයුර යන්ත්‍රයෙන් මද්‍යසාර පෙරන ක්‍රමයට පෙරා ගන්නේ ය.

සැ:යු :- සමහරු මේ යෝගයට මුද්දරප්පලම් පලම් 100 ද (ගු: 6000)
ධාතකී පලම් 64 ද (ගු: 3840)

එකතු කරති.

ප්‍රයෝග :- බල, ආයු, මේධා, වර්ණ වඩන්නේ ය. අග්නි දීප්ති කර යි. දරුණු වූ සන්නිපාත උණෙහි, විසුචිකාවෙහි ඉතා ශ්‍රේෂ්ඨ යි. (ඉහත කී රෝගයන්හි වරින් වර ශරීරය ශීත වූ කල්හි මෙය යොදන්නේ ය.) ආරෝග්‍ය කර යි. දේහදෘඩකර යි. බල වඩ යි. මේධා, අග්නි, ස්මෘති, වීර්යය, ශුක්‍ර වඩ යි. වාත නස යි. පුෂ්ටි කරයි.

මාත්‍රාව :- ඩීඨම් 1 - 2 දක්වා. ජලය අවුන්සයක් සමග යොදන්නේ ය.

29. යෝග නාමය :- රෝහිතකාරිෂ්ටය. (I)

යෝගය :- රෝහිතක පොතු පලම් 100 යි. (ගු: 6000 යි.)
ජලය දෝණ 4 යි. (ලී: 61.44 යි.)
ගුඩ පලම් 200 යි. (ගු: 12000 යි.)

ප්‍රක්ෂේප :- ධාතකී පලම් 16 යි. (ගු: 960 යි.)
ද්‍රව්‍ය පංචකෝල
ත්‍රිජාත
ත්‍රිඵලා ප්‍රත්‍යාකව පලම් 1 බැගිනි. (ගු: 60)

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව ගෙන මඳක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා, පෙරා, සිසිල් වූ පසු, ගුද්ධ දිය කර, නැවත පෙරා, මඳක් තලා පිළියෙල කර ගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකින් ලා, කඩ මැටි බැඳ, මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- සියළු උදර රෝග හා උදර රුජා නස යි. ප්ලීහ. ගුල්ම, අෂ්ඨිලා, ග්‍රහණ, අර්ශස්, කාමලා, කුෂ්ඨ, ශෝථ, අරුචි නස යි.

මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15- 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

30. යෝග නාමය :- රෝහිතකාරිෂ්ටය. (II)

යෝගය :- රෝහිතක පොතු පලම් 100 යි. (ගු: 6000යි.)
ජලය දෝණ 1 යි. (ලී: 15.36යි.)
ගුඩ පලම් 100 යි. (ගු: 6000 යි.)

ප්‍රක්ෂේප :- අරළු, බුළු, නෙල්ලි, තිප්පිලි, තිප්පිලි මුල්, සිවිය මුල්, රත්තිටුල්, ඉඟුරු කර්ෂ 4 (ගු: 60) බැගින්, ධාතකී කර්ෂ12 යි. (ගු: 180 යි.) ජලය දෙගුණ කරන්නේ ය.

- සංස්කරණය :- ජලය ද්‍රෝණ 1 - 1/4 ට (ලී: 15.36 - ලී: 3.84) සිඳු පෙරා අරිණ්ට සංස්කරණ පරිභාෂාවෙනි.
31. යෝග නාමය :- වාසකාරිණ්ටය (I)
- යෝගය :- වාසා ස්වරස - මාතසංචිවනි සුරා සමභාව.
- සංස්කරණය :- පිරිසිඳු ආධනෝධා පංචාංගය කොටා නියමිත ප්‍රමාණ යුෂ ගෙන, ඒ යුෂ ප්‍රමාණ මාත සංචිවනි සුරා සමග මිශ්‍රකර, යෝග්‍ය බඳුනෙකි ලා, කඩ මැටි බැඳ, මසක් නිශ්චලව තබා පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ශ්වාස, රත්පිත්, කාස, ගල රෝග, උර:ක්ෂණ නාශක යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15- 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
32. යෝග නාමය :- ලවංගාසවය.
- යෝගය :- කරාඬු නැටි, තිප්පිලි, වැල්මදට, ඒලවාලුක, මේවා පලම් දෙක බැගින් ගෙන දිය සතර ද්‍රෝණයක් දමා කකාරා හතරින් එකට සිඳු පෙරා ගන්න.
- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- උක් හකුරු පලම් දෙසියයි, සන්ධාන කාලය මාස එකයි.
- ප්‍රයෝග :- අර්ශස් නසයි. ග්‍රහණි පාණ්ඩු, හෘද් රෝග, ප්ලීහ වෘද්ධි, ගුල්ම, උදර රෝග, අරුචි, කුෂ්ඨ ශෝඨ, සුව කෙරෙයි. ක්ෂය කාමලා, ශ්විත්‍ර, කෘමි රෝග, ග්‍රන්ථි, අර්බුද, භංග, රාජයක්ෂම ජනිත කරයි. ප්වර යන රෝග සමනය කරයි. බල, වර්ණ, අග්නි, වර්ධක යි.
- මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - 1 (මී:ලී: 15-30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
32. යෝග නාමය :- විඩංගාරිණ්ටය
- යෝගය :- වලභසාල් කෙළිඳ ඇට
තිප්පිලි මුල් දියමිත්ත
අරත්ත අල එලවාලුක
කෙළිඳ පොතු නෙල්ලි
- පලම් 5 බැගින් (ග්‍රෑ:300 යි.)
- ජලය ද්‍රෝණ 8 යි. (ලී:122.88 යි.)
- මී පැණි පලම් 300 යි. (ග්‍රෑ:18000 යි.)
- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය :- ධාතකි පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ:1200 යි.)
ත්‍රිපාත (මිලිතව) පලම් 2 යි. (ග්‍රෑ: 120 යි.)
ප්‍රියංගු (ප්‍රතිනිධි රුක්මල්)
කොබෝලිල පොතු
ලෝධර පොතු පලම් 1 බැගින් (ග්‍රෑ: 60 යි.)
ව්‍යාෂ (මිලිතව) පලම් 8 යි. (ග්‍රෑ: 480 යි.)
- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිඳුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා (අට) එකට සිඳුවා, පෙරා, සිසිල් වූ පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා මී පැණි ද මුසු කොට, මදක් තලා පිලියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙකි ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා, පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- දරුණු විද්‍රව්‍ධි, උරුක්තමභ, අශ්මරි, ප්‍රමේහ, ප්‍රත්‍යාෂ්ඨිලා, හගන්දර, ගණ්ඩමාලා, හනුස්තමභ යන රෝග නස යි.

මාත්‍රාව	:-	අවුත්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15- 30) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි, සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
33. යෝග නාමය	:-	ශිරිෂාරිෂ්ටය
යෝගය	:-	ශිරිෂ (හුරිමාර) පොතු ජලය ගුඩ
		පලම් 50 යි. (ග්‍රෑ: 3000යි.) ද්‍රෝණ 2 යි. (ලී: 30.72යි.) පලම් 2 යි. (ග්‍රෑ:12000 යි.)
ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය	:-	තිප්පිලි ප්‍රියකිගු කොට්ටං හීන් එන්සාල් ඉඟුරු
		අවරිය මුල් නාමල් රේණු කහ වෙනිවැල් ගැට - පලම් 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)
සංස්කරණය	:-	යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව ගෙන මදක් තලා නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා, පෙරා, සිසිල් වූ පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා, මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා යෝග්‍ය බඳුනෙක්හි ලා, කඩ මැටි බැඳ, මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.
ප්‍රයෝග මාත්‍රාව	:-	විෂෙන් ඇතිවන සියළු රෝග නස යි. වණ රෝගීන්ට හිත යි. අවුත්ස 1/2 - 1 (මි:ලී: 15- 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි, සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
34. යෝග නාමය	:-	සාරස්වකාරිෂ්ටය.
යෝගය	:-	පුස් නැකත හා යෝගය ඇති, බ්‍රහ්ම මුහුර්තයෙන් ගත්, බ්‍රාහ්මී (ලුණු විල) පුස් නැකතින් ගත් හාතාවාරිය කිරිබදු අරළු සැවැන්දරා අමු ඉඟුරු සතකුප්ප ජලය මී පැණි උක් සීනි
		පලම් 20 යි. (ග්‍රෑ: 1200 යි.) පලම් 5 යි. (ග්‍රෑ: 300 යි.) පලම් 5 යි. (ග්‍රෑ: 300 යි.) පලම් 5 යි. (ග්‍රෑ: 300 යි.) පලම් 5 යි. (ග්‍රෑ: 300 යි.) පලම් 5 යි. (ග්‍රෑ: 300 යි.) පලම් 5 යි. (ග්‍රෑ: 300 යි.) ද්‍රෝණ 1 යි. (ලී: 15.36 යි.) පලම් 10 යි. (ග්‍රෑ: 600 යි.) පලම් 25 යි. (ග්‍රෑ: 1500 යි.)
ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය	:-	ධාතකී වාල්මොළඟු ත්‍රිවෘත් (තිරසස්සවාලු) තිප්පිලි කරාබු වදකහ කොට්ටං කුරුඳු පොතු
		පලම් 5 යි. (ග්‍රෑ: 300යි.) පලම් 5 යි. (ග්‍රෑ: 300යි.) අමුක්කරා අල බුළු රසකිද හීන් එන්සාල් වළඟසාල් ස්වර්ණ හස්ම හෝ ස්වර්ණ තනුපත්‍ර
		මේවා කලං තුන බැගින්. (ග්‍රෑ: 15)
සංස්කරණය	:-	යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල පිරිසිදුව ගෙන නියමිත ජලය බහා පාදයට සිඳුවා, පෙරා, සිසිල් වූ පසු ගුඩ දියකර නැවත පෙරා, මී පැණි ද මුසුකොට

- මදක් තලා පිළියෙල කරගත් ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය කෂායෙහි බහා, යෝග්‍ය බඳුනෙකහි ලා, කඩ මැටි බැඳ මසක් තබා පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ආයුෂය, වීර්යය, ස්මාතිය, මේධා බලය, කාන්තිය වඩයි. වාග් ශුද්ධිකර යි. හෘද්‍ය යි. ශ්‍රේෂ්ඨ රසායනයකි. බාල, තරුණ, මහලු හැමට එක සේ හිත යි. ස්ත්‍රී පුරුෂ දෙපක්ෂයටම උතුම් ඕපස්කරයකි. මෙය නිරන්තරයෙන් සේවනය කිරීමෙන්, ස්වරකාරක යි. භාෂණ දෝෂ නස යි. කටහඬ මිහිරි කර යි. රජස් ශුක්‍ර දෝෂ නස යි. දරු ඵල ඇති කර යි. උමතු රෝගයට හිත යි.
- මාත්‍රාව :- අවුත්ස 1/2 - 1 (මි:ලි: 15 - 30) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.
- සැ:යු :- ස්වර්ණ හස්ම අරිෂ්ටය පෙරු පසු සංයෝග කරන්නේ ය.

දේශීය බස්න බණ්ඩය.

1. යෝග නාමය :- පුහුල් බස්නය
 යෝගය :- ඉඟුරු ඉස්ම බෝතල 1 යි.
 දෙහි ඇඹුල් බෝතල 1 යි.
 පොල් පැණි බෝතල 1 යි.
 කිතුල් පැණි බෝතල 1 යි.
 යබොර කුඩු පලං 4 යි. (ග්‍ර: 240 යි.)
- සංස්කරණය :- පුහුල් ගෙඩියේ ඇස්ස කපා මදය තරමක් ඉවත් කර එහි ප්‍රක්ෂේපය බහා පියන වසා දින 3 ක් ලීප ළග තබාගෙන ඉක්බිති පෙරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- පාණ්ඩු රෝගයෙහි අග්‍රය. (යබොර හස්ම යෙදුව මනා ය.)
2. යෝග නාමය :- රා බස්නය
 යෝගය :- ඉඟුරු කලං 3 යි (ග්‍ර: 15 යි.)
 ගම්මිරිස් කලං 3 යි (ග්‍ර: 15 යි.)
 දෙදුරු }
 අසමෝද } වූර්ණ කර
 ගතපුෂ්ප }
 කොත්තමල්ලි කලං 1 (ග්‍ර: 5) බැගින්
 යබොර සුණු (හස්ම) කලං 12 යි (ග්‍ර: 60 යි.)
- සංස්කරණය :- පුහුල් ගෙඩිය සාරා පොල් රා බෝතලයක් වත්කර, බෙහෙත් සුණු ලා, පියන් පත වසා පොළොවේ වළලා ඊ පිටින් වැලි වලින් වසා මිල්ල දරින් රාත්‍රියක් ගිනි කරණු. පසුව පෙරා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- පාණ්ඩුවට ප්‍රත්‍යක්ෂයි.
 මාත්‍රාව :- මේස හැඳි 2 දක්වා.
3. යෝග නාමය :- එළ පිකදු බස්නය
 යෝගය :- එළවකුගේ පිකදුවක් ගෙන සෝදා ඉන්පසු වණ්ඩුවේ තම්බා, කැබලි කපා,

දෙදුරු	සාදික්කා	කරපිංචා කොළ
කරාබු	වළඟසාල්	කුරුඳු පොතු
වසාවාසි	උළුභාල්	සුදුලුහු

මේවා කලං 1/2 බැගින් (ග්‍රෑ: 2.5)

- පරණ සියඹලා බොර
- සහිද ලුණු කලං 2 බැගින් ගෙන
- සංස්කරණය :- පිකුදු කරපිංචා කොළ යුෂින් තම්බා කල්ක ද්‍රව්‍ය වූර්ණය සමග අඹරා නෙල්ලි ගෙඩි පමණට ගුලිකර වියලා ගන්නේ ය.
- සංස්කරණ විශේෂ :- 1. කරපිංචා කොළ යුෂින් තම්බා ඇඹරීම,
2. ඉරිවේරිය යුෂින් තම්බා ඇඹරීම,
3. එරබදු කොළ යුෂින් තම්බා ඇඹරීම,
මේ අයුරින්ම හරක් පිකුදු වලින් ද සකස් කර ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- මාන්දම් ග්‍රහණයට විශිෂ්ට යි.
1. උණු වතුරෙන් දියකර ගන්න.
2. ආහාර සමග ද දිය හැකි ය.
- මාත්‍රාව :- කලං 1 - 2 දක්වා (ග්‍රෑ: 5 - 10 දක්වා)

4. යෝග නාමය :- තෝර බස්නය
- යෝගය :- ගොටුමුල් අමු ඉඟුරු
පොල්පලා සියඹලාකොළ
බිංතල් අල - මේවා යුෂ නැලි 1 (මී:ලී: 960) බැගිනි.
තැඹිලි කසපැන් - නැලි 3 යි. (ලී: 2.88 යි.) - සියල්ල නැලි 8 යි. (ලී:7.68යි.)

ලිජේ තබා ඊට,

අබ	කරාබු	කටුකරෝසන
ගම්මිරිස්	වසාවාසි	වදකහ
අරළු	සාදික්කා	සුවසලුණු
උළුභාල්	පෙරුංකායම්	බළල්ලුණු
කොත්තමල්ලි	කෙළිදසාල්	යවකාර
දෙදුරු	සිරිතේක්කු	සහිදලුණු

- මේවා මංවාඩි 6 (ග්‍රෑ: 1.5) බැගින් වූර්ණ කොට,
තෝර බොකු දෙපලං මංවාඩි 5 යි. (ග්‍රෑ: 121.25 යි.)
තෝර කැවුතු සහ මොල තුන් කලද යි. (ග්‍රෑ: 15 යි.)
- සංස්කරණය :- සියල්ල සංයෝග කොට උණු අළුවෙන් පුටපාක කර ඉන් පසු සිනිඳුව අඹරා, සැලියේ කෂායට යොදා, නැලි දෙකට සිඳුවා තබාගෙන ගිතෙල්, මී පැණි ප්‍රක්ෂේප කොට දෙන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- මාන්දම් උණ, පිපාස, උස්මුරුත, ඇස රත, කබ කඳුළු, උල්වාරම්, ආදියට යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- කලං 1 -3 දක්වා. (ග්‍රෑ:5 - 15 දක්වා)

5. යෝග නාමය :- හා බස්නය (සස බස්නය)
- යෝගය :- ඉඟුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි, අබ, කළුදුරු, වදකහ, සුදුලුහු, කොත්තමල්ලි, අතිවිඩියම්, කෙළිදහාල්, වළඟසාල්, සුදුදුරු, පෙරුංකායම්, අසමෝදගම්, වියලිකහ, සහිදලුණු, සුදුහඳුං යන මේ ද්‍රව්‍ය එක්වගෙන් මංවාඩි පහ බැගින් කිරා ගෙන සුණු කර ගන්නේ ය.

කුරුඳු පොතු, කුරුඳු කොළ, කරපිංචා කොළ, මුකුණුවැන්න මුල්, තිප්පිලි, වේලාමුල්, ඉරමුසුමුල්, කිරි අඟුණ මුල්, ආඩතෝඩා මුල්, බෙලිමුල්, කුප්පමේණියමුල්, මේවා වියලා මංවාඩි හය බැගින් ගෙන දුම් පිට නොයන සේ කබලෙකිනි ලා වසා දවා ගෙන එම හස්මය සහ පළමු චූර්ණය මිශ්‍ර කොට ගලෙකිනි ලා ඉතා සිනිඳුව අඹරා ගන්නේ ය.

සම්, කුර, අසුවී ආදි කොටස් ඉවත් කර ගත් සාවකුගේ බඩවැල්, අක්මාව (පිකුදුව), පිත හා හිස පොඩි කර මොලය ද යන මේ කොටස් හා එම කොටස් බරට බරක් මස් ද ගෙන ඉතා සියුම් කැබලි වලට කපා ඊට පළමු ඇඹරු කල්කය මිශ්‍ර කොට වතුර නැලී සතරක් ලා ගිතෙල් කලං සයක් ද ගෝරෝචන කලදක් ද යොදා කඩක් බැඳ ජලය සිඳෙන තෙක් මද ගින්නේ සිඳුවා ගන්නේ ය.

ගිතෙල් සහ ගෝරෝචන මිශ්‍ර කරන්නේ ජලය බොහෝ දුරට සිඳී ගිය පසුය. ඉන්පසු බා නිවා සුරැකිව තබාගන්නේ ය.

- මාත්‍රාව :- වරකට දෙහිගෙඩියක් පමණ දිය යුතු ය. අග්නිබලය සලකා මාත්‍රාව අඩු - වැඩි කරමින් දිනකට තුන්වරක් දීම සුදුසු ය.
- ප්‍රයෝග :- ග්‍රහණි මාන්දම් රෝගයෙහි විවිධ අවස්ථාවන්හි යෙදේ නොබසින මාන්දම් උණ, ඇසෙහි ඇතිවන දැවිල්ල, කබ කඳුලු ගැලීම, උල්වාරම්, ආදි මාන්දම්න් හටගන්නා අක්ෂි රෝගයන්හි, බඩවැල පහත්වීම හා කුන්ඵනය (තැටමීම) මලහේදය ආදී අන්ත්‍ර දුර්වලතාවන්හි ද යෙදේ.

තෙල බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- අණු තෙලය
 යෝගය :- සුදුහඳුන් වැල්මී වළහසාල් සැවැන්දරා මුල් ඉරමුසු දේවදාර කටුවැල්බටු අගිල් බැවිල මුලේ පොතු බෙලිමුලේ පොතු රක්තවර්ණ මුස්තක ශාලපර්ණි භාතාවාරිය අල සුරභි (වඳුරු මෑ ඇට)
- තේජපත්‍ර
 පුණ්ඩරික කාෂ්ඨ
 මානෙල් මල්
 කුරුඳු පොතු
 ජීවන්තී
 වාල්මොලභ
 නෙලුම්රේණු
 දාරුභරිදා පොතු
 හීන් එන්සාල්
 සුගන්ධබාලා
 හද මුස්තක
 පාශ්නිපර්ණ
 එලබටුමුල්
- සංස්කරණය :- මෙම ද්‍රව්‍ය පල 1 (ග්‍රෑ: 60) බැගින් කොටා වැහි වතුර පල 2700 (ලී:162) ක් බහා පල 270 (ලී :16.2) ට සිඳවා පෙරා එම පල 270 (ලී:16.2) න් පල 27 (ලී:1.62) ක් වෙන්කර ගෙන තලතෙල් පල 27 (ලී:1.62) ක් යොදා තෙලපාක පරිභාෂා අනුව තෙල සිඳින්නේ ය. මෙසේ නව වරක් සිඳුවා දසවැනි වාරයෙහි එළකිරි පල 27 (ලී :1.62) ක් ද යොදා තෙල පිළියෙල කර ගත යුතු වේ. කල්කයට එම ද්‍රව්‍යම මිලිතව 8 පලමක් (ග්‍රෑ :480) යොදනු උචිත ය.
- ප්‍රයෝග :- නසා ප්‍රයෝගය සඳහා යෙදේ. නෙත්‍රාදීන්ගේ බලවර්ධනය සඳහා ය.
2. යෝග නාමය :- අම්බාදී තෙලය
 යෝගය :- බුරුල්ල පංචාංගය භාග 2 යි. මීදෙල්ල කොළ මීදෙල්ල පොතු
- කෝහොඹ කොළ
 කෝහොඹ පොතු
 අඹ කොළ
 අඹ පොතු
- නව හන්දි - භාග 1 බැගින් (යුෂ බෝතල 24 යි.)
- කල්කය :- තිකුළු දෙදුරු කරාබු අසමෝද වසාවාසි වදකහ සාදික්කා පිඹුරු ඇට
- මේවා එකින් කලං 6 බැගිනි (ග්‍රෑ: 30)
 තැඹිලි පොල් කිරි බෝතල 24 යි
 බිං දුම්මල කලං 12 (ග්‍රෑ: 60 යි.)
 පොල්තෙල් බෝතල් 6 යි.
- ප්‍රයෝග :- දග්ධ (පිළිස්සුම්) සඳහා විශේෂයෙන් යෙදේ.
3. යෝග නාමය :- අමුක්කු තෙලය
 යෝගය :- වරා කිරි දෝත යි. (පතයි) (ග්‍රෑ: 240)

කොහොඹ කොළ යුෂ
 දොඩං ඇඹුල්
 අමුකහ යුෂ
 කහ දෙමට ගෙඩි යුෂ
 අහුමුල් යුෂ - මේවා නැලිය බැගිනි. (මි:ලී:960)
 එළඹිතෙල්(ග්‍රෑ: 240)
 පොල්තෙල්
 තලතෙල් (දෝත) පත පතයි, (මි:ලී: 240 බැගිනි .)
 ගලිස් බිං දුම්මල
 මහ මී ඉටි කැප්පෙටියාලාකඩ
 බඹර ඉටි අබිං
 අතිවිඩයං පස්කුළු බඩු (මිලිතව)
 පෙරුංකායම් ගෝධිත ජයපාල
 අත්තන ඇට කංසා ඇට
 - කලං 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 5)

සංස්කරණය :- තෙලපාකය අනුව වේ.
 සැ: යු :- දෝත = අංජලි (පත)
 ප්‍රයෝග :- ලදරුවන්ගේ ක්‍රමිරෝගයට පීමට සහ උදර ප්‍රදේශයෙහි අභ්‍යංගයට යෝග්‍ය වේ.

4. යෝග නාමය :- අර්ක තෙලය
 යෝගය :- වරා කොළ යුෂ ප්‍රස්ථ 4 යි. (ලී:3.84 යි.)
 වියලි කහ පලම් 4 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.)
 අබතෙල් ප්‍රස්ථ 1 යි. (මි:ලී: 960 යි.)
 සංස්කරණය :- වියලි කහ වූර්ණය අඹරා තෙලට යොදා තෙල පදමට සිඳුවා ගත යුතු යි.
 ප්‍රයෝග :- කන් පැසවීම, කන් කැසීම, කන් බිබිලි ආදිය සඳහා කණට දැමීමට හා ගැමට විශේෂයෙන් යෙදේ.

5. යෝග නාමය :- අර්ශස් තෙලය
 යෝගය :- ගෝ මුත්‍ර නැලි 2 යි. (ලී:1.92 යි.)
 කීකිරිදිය යුෂ නැලි 2 යි. (ලී:1.92 යි.)
 තලතෙල් නැලි 1 යි. (මි:ලී :900 යි.)
 කල්කය :- රත්තෙටොල් අරළු
 කුකුරුමුචන් බුළු
 ඉඟුරු තෙල්ලි
 මැඩහඟු තෙලකිරිය පොතු
 කොවක්කා රසකිඳු
 සුදුහඳුන් දළක්මුල්
 සෙසන්ධව ලෝකඩ
 හිරියල් තඹ
 කනෝරුමුල් වානෝ
 තලිස්පතුරු යහුණු
 මනෝසිල මුදුපෙන
 වෙනිවැල්ගැට සෙම්කොට්ටම්
 දැන්ත වළහසාල්

	වියලිකහ	දේවදාර
	මහල්කරද	ඔලිදමුල්
	ලියනහලා අල	අසමෝදගම්
	මුනමල් ඇට	-එකින් කලද (ගු: 5) බැගිනි.
- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ගෝ මුත්‍ර කීකිරිදිය යුෂ හා තලතෙල් එකට මිශ්‍රකොට, යෝග්‍ය භාජනයක බහා , ඇඹරූ කල්කය ඊට යොදා, තෙලපාක ක්‍රමය අනුව සමපාක අවසානයේදී කරපාකයට පළමුව තෙල පෙරා ගන්න.
- ප්‍රයෝග :- බහුල වශයෙන් පාන අභ්‍යංග සඳහා යොදනි. විරේචන ගුණය නිසා, මලමුත්‍රවායු බද්ධය නසයි. සියළු අර්ශස් සඳහා විශේෂයෙන් ගුණ යි. කළු වාතජ උන්මාද, ශිර්ෂ රූපා නසා තුන්දොස් සමන කර යි. යෝනි රෝග, වනසා ල යි.
- මාත්‍රාව :- කලන් 1/2, (ගු: 2.5 යි) උණුපැන් සමග යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.

6. යෝග නාමය :- අශ්වගන්ධා තෙලය (අංක 1)
යෝගය	:- තලතෙල්	සේරු 4 යි	(ලී:3.84)
	අශ්වගන්ධා කෂාය	සේරු 16 යි	(ලී:15.86)
	එලකිරි	සේරු 4 යි	(ලී: 3.84)
	අශ්වගන්ධා කල්කය	සේරු 1 යි	(ගු: 960)
- සංස්කරණය :- තෙල පරිභාෂාවෙහි
- ප්‍රයෝග :- කෘශ වූ ශරීර පුෂ්ටිමත් කෙරෙයි

7. යෝග නාමය :- අශ්වගන්ධා තෙලය (2)
යෝගය	:- අමුක්කරා	චූර්ණය
	හාතාවාරිය	චූර්ණය
	කොට්ටං	චූර්ණය
	ජටාමාංස	චූර්ණය
	එලබටුගෙඩි	චූර්ණය
- සමභාව, කල්කය මෙන් 4 ගුණයක් තලතෙල්, එමෙන් සිව් ගුණයක් එලකිරි.
- සංස්කරණය :- තෙල පරිභාෂාවෙන් සිඳවා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ශරීර වර්ධනය සඳහා අභ්‍යංගය පිණිස ය.

8. යෝග නාමය :- අශ්වගන්ධා තෙලය (3)
යෝගය	:- අමුක්කරා අල
	බැවිල මුල්
- කැප්පෙටියාලාකඩ, පලං 8 කලං 4 බැගින් (මිලිතව පලං 25 = ගු:1500), වතුර නැලි 12 (ලී:11.52) , දමා නැලි 3 ට සිඳවිය යුතු ය. තලතෙල් නැලි 1 යි (මි:ලී: 960). ලාක්ෂා ලිහිල් පොට්ටනිය බැඳ ක්වාචයෙහි ලා සිඳුවන්නේ ය.
දියපෙරලි දිය	නැලි 4 යි.	(ලී:3.84)
කිරි	නැලි 4 යි.	(ලී:3.84)
- කල්කය :- අමුක්කරා අල
බැවිල මුල්	වදකහ
අරත්ත අල	කටුකරෝසන
	හාතාවාරිය

වාල්මොලහු	මැඩහහුමුල්
කලාඥරු අල	දේවදාර
රත්හඳුන්	කැප්පෙටියාලාකඩ
සැවැන්දරා මුල්	වැල්මදට
වැල්මී	- කලං 3 (ග්‍රෑ: 15) බැගින්.

තෙලපාක හරිහාෂා ක්‍රමයට සාදා, අභ්‍යංග සඳහා ශ්වාස, කාස, ක්ෂය රෝගයන්හි යෙදේ. පෙනහලු තුවාල සහිත ක්ෂය රෝගීන්ට අභ්‍යංගය සඳහා විශේෂ ය.

9. යෝග නාමය :- ඉරිමේදාදී තෙලය
- යෝගය :- ඉරිමේද පලම් 100 යි. (ග්‍රෑ : 6000)
 ජලය ද්‍රෝණ 1 - 1 / 4 ට (ලී:15.36 - 3.84) කෂාය සිඳවා ගන්න
- කල්කය :- වැල්මදට අගිල්
 ලෝධිර පද්මකාෂ්ඨ
 වැල්මී කරාබු
 ඉරිමේදා පොතු කංකෝල
 කිහිරි වසාවාසි
 කට්ඵල සාදික්කා
 ලාකඩ (ලාක්ෂා) පතභී
 නුගපොතු සිවංගුරු
 කලාඥරු අල කුරුඳු පොතු
 හීන් එන්සාල් නාමල්රේණු
 කපුරු මලිතමල්
- කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ: 15) බැගින් කල්කය සාදා ගත යුතු යි.
 - ප්‍රස්ථ 2 යි. (ලී:1.92)
- තලතෙල්
- සංස්කරණය :- තෙල පරිහාෂාව අනුව තෙල සිඳිනු.
 ප්‍රයෝග :- දත්ත හේද, ගල විද්‍රව්, ගෙගෙර, ශිතාද, දන්තහර්ෂ, ක්‍රිමි, දන්ත දාලන, වල දන්ත, පරිදර සහ මුව දුහද බව නැසේ. ඉරිමේදා අභාවයෙහි සිනිද්ද පොතු ගන්නේ ය.

10. යෝග නාමය :- උශිරාදී තෙලය (1)
- කල්කය :- තුවරලා බැබිල
 සුවදකොට්ටම් අමුක්කරා අල
 වැල්මී දශමුල
 සුදුහඳුන් මහහාතාවාරිය අල
 බුළු කිරිබදු අල
 අරළු කාකෝලී
 හාතවාරිය අල රසකිද
 පද්මකාෂ්ඨ අතිබලා
 මානෙල් අල ගොකටු
 හීන්ඉරමුසු මුල් ගතපුෂ්ප දෙවර්ගය
 මහඉසුරමුසු මුල් බැබිල මුල්
- කලං 3 (ග්‍රෑ: 15) බැගින් ගෙන, කල්කය සාදා ගත යුතු ය.
 ප්‍රස්ථ 2 යි. (ලී:1.92 යි)
- තලතෙල්

ගොකටු පලමු 100 යි. (ගු: 6000 යි.)
 සහමුලින් දෝණ 2 - 1/4 ට (ලී:30.72 -7.68) සිඳවා ගත යුතු යි.
 ජලය ප්‍රස්ථ 1 යි. (මී:ලී: 960 යි.)
 මෝරු පලමු 100 යි. (ගු: 6000)
 සැවැන්දරා මුල් දෝණ 2 - 1/4 ට (ලී:30.72 - 7.68) සිඳවා පෙරා ගත යුතු යි.
 ජලය

සංස්කරණය :- ගොකටු හා සැවැන්දරා මුල් කණය එක්කොට තෙල් සාදා මද ගින්නේ තෙලය සිඳවා ගත යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- මුත්‍රාසාත, මුත්‍රකෘච්ඡර, අශ්මරී නස යි. වර්ණායි, බලකාරක යි. පාන, අභ්‍යංග සඳහා යොදනි.

යෝග නාමය :- උශිරාදිය අංක (2)
 යෝගය :- නෙල්ලි කලාදුරු අල
 සැවැන්දරා මුල් රසකිඳ
 - සතර වගෙන් පලං 25 යි. (ගු: 1500)
 දියනැලි 16 - 4 ට සිඳවා ගත යුතු යි. (ලී :15.36 - 3.84)
 තලතෙල් නැලි 1 යි (මී:ලී: 960 යි.)
 එලකිරි නැලි 4 යි (ලී:3.84 යි.)

කල්කය :- සුදුහඳුන් සැවැන්දරා කලාදුරු අල
 කුරුඳු පොතු ඉරිවේරිය ඉඟුරුපියලි
 වැල්මී නෙළුම් අල අඟිල්
 සාදික්කා කපුරු ජටාමාංස
 එන්සාල් උරුලැසට්ටම් තිපල්
 තිකුළු සපුමල් කැකුළු දේවදාර
 - කලං 3 බැගිනි.(ගු: 15)

ප්‍රයෝග :- අභ්‍යංගය පිණිසය. සර්වාංගයෙහි දාහය, විෂමජීවර, අකාල එලිතය ආදියෙහි යෙදේ.

11. යෝග නාමය :- කනක තෙලය
 යෝගය :- අත්තන මසන් කොළ
 වරා කංසා කොළ
 බැවිල බෙලි මුලේ පොතු
 දුර්වා එලබටු මුල්
 ආඩතෝඩා මුල් රත්තිකුල්
 ජයන්තී දලුක් මුල්
 නිකකොළ සිහින්මිදි මුල්
 කුණුකරද එඩරුමුල්
 සිරිතේක්කු තිරුස්සවාලු
 ගැටනෙටුල් ත්‍රායමාණ
 සාරණ තිප්පිලි
 ඇහැලකොළ
 ගොමට් (මලබටු) පලමු 2 බැගිනි. (ගු: 120)
 ජලය දෝණ 1 යි. 1/4 ට (ලී:15.36 - 3.84) සිඳවා ගත යුතු යි.
 අබතෙල් සේරු 2 යි. (ලී:1.92)

කල්කය :- ඉහත සඳහන් ද්‍රව්‍යයන් ම කල්කය සඳහා මිලිතව සේරු 1/2 (ග්‍රෑ: 480) ගත යුතු යි.
 සංස්කරණය :- ක්වාටය විධි සේ පැසවා ගෙන කල්ක යොදා තෙල සිඳුවා ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- නේත්‍ර රෝග, ශීර්ෂ ගූල, මාංස-රක්තජ ශ්ලීපද, ආමවාත, හෘදය ගූල, අණ්ඩවෘද්ධි, ගලගණ්ඩ, ශෝථ, බාධියඝ්, උදර, කාස සහ සෙම්රෝග නස යි. පාන, අභ්‍යංග සඳහා යොදනු ලැබේ.

12. යෝග නාමය :- කාර්පාසාදි තෙලය
 යෝගය :- කපු ඇට උණ
 බැබිල කොල්ලු
 - පලම් 16 බැගින්. (ග්‍රෑ: 960)

දශමූල පලම් 16 යි. (ග්‍රෑ: 960 යි.)
 දිය නැලී 64 - 16 ට (ලී:61.44 - 15.36 ට) සිඳවා, කෂාය පෙරා ගන්න.
 කල්කය :- කපු ඇට අරත්ත
 කොල්ලු සවිඳලුණු
 දේවදාර රත්තිටුල්
 - පලම් 2 බැගින් (ග්‍රෑ: 120)

1. පොල් තෙල්	2. තලතෙල්	
3. එරඹුතෙල්	4. ඌරුතෙල්	
5. ගිතෙල්	6. එළකිරි	නැලී 2 බැගින්. (ලී:1.92)
- කාඩි නැලී 16 යි. (ලී:15.36)

සංස්කරණය :- කල්ක යොදා විධි සේ තෙල සිඳු ගන්න.
 ප්‍රයෝග :- ගාධිරසි, විශ්වාචි, හස්තපාද අවසභවීම, බාහුශෝෂ, පාදාවසානන, පක්ෂාසාන නාශක යි.

13. යෝග නාමය :- කාසිසාදි තෙලය (1)
 යෝගය :- කාසිස රත්තිටුල්
 ලාංගලී කුටජ
 කනෝරු දැත්ත
 සුවඳකොට්ටං තික්ත වැටකොලු ඇට
 වියලි ඉඟුරු ස්වර්ණකම්චි
 ගජතිප්පිලි හරිතාල
 - කර්ෂ 1 බැගින් (ග්‍රෑ: 15)
 මනෝසිල තලතෙල් ප්‍රස්ථ 1 යි (මී:ලී: 960 යි.)
 අශ්වමාර ස්නුහී කම්චර පලං 2 යි (ග්‍රෑ: 120 යි.)
 වලභසාල් වරාකිරි පලං 2 යි (ග්‍රෑ: 120 යි.)

ගෝ මුත්‍ර චතුර් ගුණය යි.

සංස්කරණය :- අර්ශස් නස යි. අභ්‍යයෙන් අර්ශස් ගැලවෙයි.

යෝග නාමය :- කාසිසාද්‍ය තෙලය (2)
 යෝගය :- කාසිස ලෝධිර
 අශ්වගන්ධා ගජතිප්පිලි - කල්කය සඳහා
 ජලය සිචි ගුණය යි.
 තලතෙල් භාග 1 යි.

සංස්කරණය :- තෙල පරිභාෂාවට අනුව පිළියෙල කර ගත යුතු යි.

- ප්‍රයෝග :- ස්තන, කර්ණපාලි , යෝනි , ලිංග නාඩි වෘද්ධිය පිණිස යෙදේ.
14. යෝග නාමය :- කැඩුම් බිඳුම් තෙල
- යෝගය :- හොර පොතු නා පොතු කැකුන පොතු
 රදලිය පොතු හීන්දම් පොතු මාදන් පොතු
 මා ඵරමිණිය පොතු පලු පොතු බෝ පොතු
 තෙල්ඇහැටු පොතු -රාත්තල් 1 බැගිනි(පලං 8 ග්‍රෑ:480)
- සංස්කරණය :- සියල්ල වෙන වෙනම කොටා එකට මිශ්‍රකර දිය නැලී 16 ක් දමා ,
 (ලී:15.36) දින 7 ක් උතුරු වෙන්ට තබා , මිරිකා , පෙරා , නැලී 8 ට සිඳුවා
 (ලී:7.68 යි.) ගත යුතු යි.
 අමුකහ යුෂ නැලී 2 1/2 යි. (ලී:2.4 යි.)
 පොල්තෙල් නැලී 2 1/2 යි. (ලී:2.4 යි.)
- කල්කය :- කළුදුරු , සුදුදුරු , අසමෝදගම් , කලන් 8 බැගිනි . (ග්‍රෑ: 40)
- සංස්කරණය :- තෙල පාක ක්‍රමය අනුව තෙල පදමට සිඳ ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- බීමට, ගෑමට, සහ බැඳීමට යි. කැඩුම් - බිඳුම්, තැළුම්, උළුක්කු ඇඟ
 ඇතුළේ තැල්මට, සීනි සමඟ තෙල් මේස හන්දක් බීමට දෙන්න.
 ඇම්මැට්ටි, ඔඩු තුවාල ආදියට යෙදිය හැකි ය.
15. යෝග නාමය :- කුංකුමාදී තෙලය
- යෝගය :- රත්හඳුන් වැල්මී
 පද්මකාෂ්ඨ පුලිල දළු
 ලාකඩ (ලාක්ෂා) පියුම්රේණු
 නිලුපුල් කළුඅගිල්
 වැල්මදට සැවැන්දරා
 නුගඅරළු දසමුල පලම් 1 (ග්‍රෑ: 60) බැගින් වේ.
 ජලය ආසික 4-1 ට (ලී:15.36 -3.84) සිඳවා ගත යුතු ය.
 තලතෙල් කුඩව 1 යි (මි:ලී: 240 යි.)
 වැල්මදට ලාකඩ (ලාක්ෂා)
 මීපුස් රත්හඳුන්
 වැල්මී මේවා කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ : 15) බැගිනි.
 එළුකිරි කුඩව 2 යි (පලං 8 = (මි:ලී: 480)
 කුංකුමප්පු පල 1 යි (මි:ලී: 60)
- සංස්කරණය :- ඉහත සඳහන් ද්‍රව්‍ය ජලයෙහි බහා පාදයට සිඳුවා පෙරා එයට තෙල්, කිරි සහ
 කල්ක බහා තෙල් පදමට සිඳවා පදම ලඟා වෙද්දී කුංකුමප්පු බහා යලින්
 පදමට සාදා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- මුහුණේ අභ්‍යංග කිරීමෙන් නිලිකා, පිඩකා, ව්‍යංග යන රෝග පහවේ. මුව
 කාන්තිමත් වේ.
16. යෝග නාමය :- කුබ්ජ ප්‍රසාරණී තෙලය
- යෝගය :- ප්‍රසාරණී තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000)
 ජලය සේරු 64 - 16 ට සිඳුවන්න .
 දීපෙරලි දිය සේරු 16 යි. (ලී:15.36)
 කාඩි සේරු 16 යි. (ලී:15.36)
 තලතෙල් සේරු 16 යි. (ක්වාචයට සමව ගන්න)
 එළුකිරි කෂාය මෙන් දෙගුණයයි (සේරු 32 යි)

කල්කය	:-	රත්නිචුල් තිජපිලි මුල් වැල්මී සවිදලුණු වදකහ ශතපුෂ්ප	දේවදාර අරත්ත ගජතිජපිලි ප්‍රසාරණ මුල් ජටාමාංස ශෝධිත හල්ලාතක	
		පල 2 (ග්‍ර: 120) බැගින් අඹරා කල්කය සාදා ගන්නේ ය.		
සංස්කරණය	:-	කල්ක යොදා විධි සේ තෙල පිස ගන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:-	කුඳු බව, පිළබව, ගාධිරසි , බුඩක, අර්දිත, හකු - පිට හිස - ගෙල යන මේවායේ තදබව, වා - සෙම් ප්‍රධාන රෝග සහ වාතරෝග ද නසයි. පුරාණ ආමවාතයට විශේෂයෙන් ගුණ යි.		
17. යෝග නාමය	:-	කුමාරි තෙලය		
යෝගය	:-	රසකිද යුෂ කෝමාරිකා යුෂ කොවක්කා යුෂ	} මිලිතව නැලී 4 යි . (ලී:3.84)	
		එලකිරි		නැලී 4 යි. (ලී:3.84)
		තලතෙල්		නැලී 1 යි. (මී:ලී:960)
කල්කය	:-	සැවැන්දරා කොල්ලන්කොළ සාදික්කා සුදුහඳුන් කොට්ටන්	හිඟුරුපියලි ඉඟුරු ගම්මිරිස් තිජපිලි වැල්මී	
		මානෙල් අල	- මේවා එකින් කර්ෂ 1 බැගිනි. (ග්‍ර: 15)	
සංස්කරණය	:-	කල්කය චූර්ණකර තෙලට යොදා තෙල පාක ක්‍රමය අනුව මාදු පාකයට සිදු ගත යුතු ය.		
ප්‍රයෝග	:-	නසා හා ශීර්ෂාභ්‍යාංගය සඳහා ය.		
විශේෂ ගුණ	:-	නින්ද නොයාමට, රත්පිතට හා ස්මෘති හානියට උන්මාදයට ගුණ යි. උෂ්ණයෙන් ඇතිවන අක්ෂිරෝග හා ශීර්ෂ රෝග නාශක යි.		
18. යෝග නාමය	:-	කෙණ්ඩා පෙරළමිහර තෙලය		
යෝගය	:-	උළුවාහාල් ජලය පෙරාගත් උළුවා කෂාය දෙහි කොළ යුෂ කුඹුරු කොළ යුෂ පොල්තෙල්	නැලී 4 යි. (ලී:3.84) නැලී 16 යි. 1/4 ට සිඳුවා . (ලී:15.36 - 3.84) නැලී 4 යි. (ලී:3.84 යි.) නැලී 2 යි. (ලී:1.92 යි.) නැලී 2 යි. (ලී 1.92 යි.) නැලී 2 යි. (ලී:1.92 යි.)	
කල්කය	:-	කළුදුරු උළුවාහාල්	වේලාගත් දෙහි කොළ වේලාගත් කුඹුරු කොළ	
		(ග්‍ර: 30) කලන් 6 බැගින් ගෙන කුඩු කර ගන්න.		
සංස්කරණය	:-	තෙලපාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිදු පෙරා ගත යුතු යි.		
ප්‍රයෝග	:-	ජලසන්නියට, කෙණ්ඩා පෙරළමට, බඩ රුජාවට, ක්‍රිමී ගූලයට, ශීතලට, සන්නියට තෙල් රත්කර ගා, ඇඟට තෙල උරා ගන්නා තුරු අතුල්ලනු. විශේෂයෙන් බඩේ, තුනටියේ, පිටේ හා කෙණ්ඩාවල ගැ යුතු ය.		

19. යෝග නාමය :- කෝලශ්ලේෂමා තෛලය
 යෝගය :- පැසුණු එලබටු ගෙඩි යුෂ ඇඹුල්දොඩම යුෂ
 කුකුරුමාන් ගෙඩි යුෂ ඉරමුසු යුෂ
 පැසුණු හීන්දෙමටගෙඩි යුෂ සුදුලුනු යුෂ
 පුස්වැල් යුෂ අමුඉඟුරු යුෂ
 හිඟුරුපට්ටවැල් යුෂ වේලා යුෂ
 නියඳ යුෂ එරබදු කොළ ,පොතු යුෂ
 පුපුල යුෂ කුප්පමේනිය යුෂ
 මුරුවා යුෂ මුරුංගාකොළ,පොතු යුෂ
- මේවා එකින් පත (මි:ලී:240) බැගිනි.

- එරඬු තෙල් එකින් නැලි 1 බැගිනි. (මි:ලී:960යි)
 තලතෙල් නැලි 1 යි. (මි:ලී:960)
 තැඹිලි පොල්කිරි ගලිස්
 දේවදාර කළුරු
 වැල්මි කළුරු
 සහිදලුණු සුදුරු
 වසාවාසි පෙරුම්කායම්
 සීනක්කාරම් යවකාරලුණු
 සුවසලුණු පල්මානික්කම්
 නිප්පිලි නිරැස්සවාලු මුල්
 අසමෝදගම් සාදික්කා
 අක්රපට්ට කරාඬු
- මේවා එකින් කලන් 3 (ගු: 15) බැගිනි .

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ඒ ඒ ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව ගෙන වෙන වෙනම හොඳින් සියුම්ව කොටා, එක්වගෙන් යුෂ පත බැගින් වෙන වෙනම ගෙන එකට මිශ්‍රකොට, යෝග්‍ය බදුනෙක බහා ඊට තලතෙල් හා එඬරු තෙල් ද , තැඹිලි පොල් කිරි ද මිශ්‍ර කොට ලිප තබා රත් කොට, ඇඹුරු කල්කය ද බහා, පැය 4 ක් පමණ ගිනි දමා, දෙවනුව ගිනි නොනිවෙන ලෙස මද ගිනිකර, දින තුනක් පැසවා, තෙල පාක ක්‍රමය අනුව කරපාකයට පළමුව තෙල පදමට පෙරා ගන්න.

ප්‍රයෝග :- මේ තෙල, නසා, පාන අභ්‍යංගයට යොදන්න. විශේෂයෙන් වලිප්පුවට යොදනු ලැබේ. සෙම්ගෙඩි, ඉදිමුමට ප්‍රත්‍යක්ෂ යි. ඇදුමට,සෙම් බැඳුම් හිරවීමට විශේෂ යි. ගණ්ඩමාල, ග්‍රන්ථි, ගලගණ්ඩ ආදියට හා උගුරේ සෙම් තදවීමට ප්‍රත්‍යක්ෂ යි.

මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා සුදුසු පරිදි යෝග්‍ය අවස්ථාවට යෙදේ.

20. යෝග නාමය :- ගරුඩ රාජ තෛලය
 යෝගය :- තෝර මුල් වරා මුල්
 මදුරුතලා මුල් තුඹ මුල්
 බෙලි මුල් අවරිය මුල්
 ඉකිරි මුල් හීන්දද කිරිය මුල්
 කරඹ මුල් මහදද කිරිය මුල්
 දෙහි මුල් සාරණ
 කුඹුරු මුල් ඇත්තුත්තිරි
 නික මුල් හරංකභ
 බිංතඹුරු කලවා අල

- පලම් 2 (ග්‍රෑ: 120) බැගින්.

කල්කය :- ජලය නැලි 6 - 4 ට , (මි:ලී:15.36 - 3.84) සිඳුවන්න.
 මිනෙල් නැලි 1 යි .(මි:ලී: 960 යි.)
 කළුදුරු පුස්කර
 සුදුදුරු හිරියල්
 ජයපාල අංජන කැට
 රිදීතුන්තන් තිප්පිලි

- කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ: 15) බැගිනි.

සංස්කරණය :- කල්ක යොදා , දොඩම් දරින් ගිනි දී කල්කය රන්වන් පාට වනතුරු පැසවා තෙල සිඳ ගත යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- මෙය අංජන යෙදීමට සුදුසු තෙලකි. සියලු සර්ප විෂට ගුණ යි. බීමට, ගැමට යහපති.

21. යෝග නාමය :- ගුගුලාදි තෙලය

යෝගය :- ගුගුල් පලං 8 යි. (ග්‍රෑ: 480 යි.)
 දෙහි ඇඹුල් නැලි 4 යි. (ලී:3.84 යි.)
 විනාකිරි නැලි 4 යි. (ලී:3.84 යි.)
 එරඬු තෙල් නැලි 1 යි. (මි:ලී:960 යි.)

සංස්කරණය :- මේවා සියල්ල එකට මිශ්‍රකර තෙල පාක ක්‍රමය අනුව පදමට තෙල සිඳුවා බා පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- ඇම්මට, ඇවිලිල්ලට, හන්දි ඉදිමුමට, නහර කැක්කුමට ප්‍රත්‍යක්ෂ යි.

22. යෝග නාමය :- ගුඩුවාදි තෙලය

යෝගය :- රසකිඳු පල 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
 ජලය ද්‍රෝණ 2 යි. (ලී:30.72 යි.) 4 - 1 ට සිඳුවා පෙරා ගත යුතු ය.
 තලතෙල් පුස්ඵ 28 යි. (ලී:1.92 යි.)
 එලකිරි පුස්ඵ 28 යි. (ලී:1.92 යි.)
 රසකිඳු චූර්ණය පුස්ඵ 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 480 යි.)

සංස්කරණය :- තෙල පරිභාෂා අනුව සැකසිය යුතු වේ.

ප්‍රයෝග :- වාතරක්ත රෝගාවස්ථා සඳහා යෝග්‍ය වේ. අභ්‍යංග සඳහා යි.

23. යෝග නාමය :- ගුරුළුරාජ තෙලය

යෝගය :- ලුණුවරණ මුල්
 කරද මුල්
 නිකකොළ
 වරා කොළ
 දළක්පලු

- මේ වර්ග වෙන වෙනම කොටා යුෂ නැලි 1 (මි:ලී:960) බැගිනි.

දුම්මල තෙල් කලං 5 යි. (මි:ලී: 25 යි.)
 එරඬු තෙල් නැලි 1 යි. (මි:ලී: 960 යි.)
 ඉඟුරු පෙරුම්කායම්
 ගම්මිරිස් සුදුරු
 තිප්පිලි කළුදුරු
 සුදුලූනු අසමෝදගම්

- මේවා කලං 2 1/2 (ග්‍රෑ: 12.5) බැගින්.

		ශුද්ධ ජයපාල කලං 3 යි. (ග්‍රෑ: 15 යි.)
සංස්කරණය	:-	මේ සියල්ල කුඩුකර අඹරා කල්ක කොට, පළමු යුෂට දමා, පස් රැයක් (දින පහක්) මද ගිනිකර කකාරා පදමට තෙල සිඳගන්න.
ප්‍රයෝග	:-	බඩේ සියලු ලෙඩට ද වායුවට ද, සන්ධිගත අස්ථිගත ජවිගත සියලු වාතයට ද, සර්ප විෂට ද යොදනු ලැබේ. මේ තෙල වාත රෝගීන්ගේ පපුවේ සෙම උත්සන්න අවස්ථාවේ ගැමෙන් විශිෂ්ට ගුණ ලැබේ. පාන, අඤ්ජන, අභ්‍යංග සඳහා යොදනි.
24. යෝග නාමය	:-	ග්‍රහණි වන්දකාන්ති තෙලය
යෝගය	:-	රතුලෑණු ප්‍රස්ථ 16යි. ජලය නැලි 64 ට සිඳුවනු.(ලී:245.76 -61.44 යි.) 256යි. එලකිරි නැලි 16 යි. (ලී:15.36 යි.) තලතෙල් නැලි 16 යි. (ලී:15.36 යි.)
කල්කය	:-	සුවදකොට්ටන් වළඟසාල් පෙරුම්කායම් තිප්පිලි කළුදුරු හිඟුරුපියලි කරාඬු සුදුරු කොල්ලන්කොළ වසාවාසි වදකහ කුරුඳු පොතු සාදික්කා අසමෝද එන්සාල් වැල්මී දේවදාර නාමල්රේණු
සංස්කරණය	:-	සපු කැකුළු - පලං 3 බැගින් (ග්‍රෑ180) ගෙන වූර්ණකොට ගත යුතු යි. සිඳුවාගත් රතුලෑනු කෂායට එලකිරි හා තලතෙල් යොදා මද ගිනිකර කල්කය අඹරා යොදා තෙල පාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිඳ ගත යුතු යි.
ප්‍රයෝග	:-	මාන්දම් රෝගීන්ගේ හිසේ, ඇඟේ ගැමට හා බීමට ද යොදනි. ග්‍රහණි මාන්දම්, උණ, ඇස් කොරල, බඩයාම, සම ගොරෝසු වී මාන්දම් කටු ඇතිවීම නසාල යි. ක්‍රීම රෝග ද ගුණ කෙරේ.
25. යෝග නාමය	:-	වන්දකාන්ති තෙලය
යෝගය	:-	මුගුනුවැන්න සහමුලින් කීකිරිදිය සහමුලින් කෙකටිය සහමුලින් වැටකෙයියා සහමුලින් - එකින් යුෂ නැලිය බැගින්.(මී:ලී:960) එලකිරි නැලි 2. (ලී:1.92) තලතෙල් ගිතෙල් එරඬුතෙල් - මනා 1 (මී:ලී:480) බැගින්.
කල්කය	:-	දේවදාර උරුලැසට්ටම් වැල්මී නාමල්රේණු ඉරිවේරිය එලඹලිදමුල් මුගුනුවැන්න මුල් කයිප්පු සැවැන්දරා මුල් කළුදුරු බැබිල මුල් සුදුරු පඹුරු මුල් තිප්පිලි කුප්පමිනියමුල් සුදුහඳුන් හිඟුරුපියලි අරළු

බිම්නඹුරු මුල්
ඉහිනි ඇට

බුළු
නෙල්ලි

- කලන් 3 (ග්‍රෑ: 15) බැගිනි.

- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය වර්ග පිරිසිදුව ගෙන හොඳින් කොටා, වෙන වෙනම යුෂ ගෙන එකට මිශ්‍ර කරන්න. ඊට එලකිරි සහ තෙල වර්ග ද උරුලැසට්ටම් ද වෙන්කොට ඇඹරු කල්කය ද යොදා, සම පාකාවසානයේදී පෙරා, දිය මතුපිටට බාන්න.
- ප්‍රයෝග :- අක්ෂි කාව, පටල ආදී නේත්‍ර රෝගීන්ට ප්‍රත්‍යක්ෂ යි, තද හිසරදයට ප්‍රත්‍යක්ෂ තෙලයකි.

26. යෝග නාමය :- **චිත්‍රකරඤ්ජ තෙලය**
- යෝගය :- මඟුල්කරද මුල් යුෂ නැලි 1 යි. (මි:ලී:960 යි.)
දියනුමුසු පොල්කිරි නැලි 1 යි. (මි:ලී:960 යි.)
එරඹු තෙල් නැලි 1 යි. (මි:ලී:960 යි.)
- කල්කය :- වදකහ තිකුළු
සුදුලූනු තිපල්
ලුණුවරණ පොතු පෙරුම්කායම්
වරාමුල් ඇහැළපොතු හෝ කරල් පැණි
කුඹුරුඇටමද ඉඟුරු
සවිදලුණු එකින් කලන් 3 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 15)
- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් මඟුල්කරද යුෂට පොල්කිරි සහ එරඹු තෙල් මිශ්‍රකොට සුදුසු බඳුනක බහා ඇඹරු කල්කය ද ඊට යොදා තෙල පාක පරිභාෂාවෙන් සිඳුවා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- අණ්ඩවායු, කුක්ෂිගුල, ගුල්ම, උදර රුජා, සන්ධිගත වාත, ක්‍රිමිගුල සඳහා විශේෂයෙන් යෙදේ.
- මාත්‍රාව :- තේන්දි 4 දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.
- සැ:යු :- මේ කල්කය සමග ශෝධිත ජයපාල ද කලන් 3 ක් (ග්‍රෑ:15) ගෙන තෙල සිඳුවීම වෘද්ධ වෛද්‍ය ව්‍යවහාරයෙහි විරේචනයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ ය.
- මාත්‍රාව :- මාත්‍රාව බින්දු 5 - 60 දක්වා ය.

27. යෝග නාමය :- **ජාත්‍යාදි තෙලය**
- යෝගය :- සමන්පිච්ච කොළ යුෂ
ශංඛපුෂ්පි යුෂ
මුනමල් පොතු කෂාය එකින් සේරු 16 (ලී:15.36) බැගින්
තලතෙල් සේරු 4 යි. (ලී:3.84 යි.)
- කල්කය :- රත්කිහිරි කොට්ටන් ලෝධිර
අඹ ඇටමද වැල්මි සින්දුර
අරළු,බුළු,නෙල්ලි වෙනිවැල්ගැට සිවංගුරු
ඉඟුරු,ගම්මිරිස්,තිස්පිලි කහ නුගඅරළු
සිවිය කලාඳුරු අල ලෞභ හස්ම
නිල්උපුල් බාලක (මිලිතව) සේරු 1 යි. (පලං16 = ග්‍රෑ:960)
- සංස්කරණය :- තෙල පරිභාෂාව අනුව තෙල සිඳුගත යුතු යි.
- ප්‍රයෝග :- මුඛ රෝග නස යි. හගන්දර, උපදංශ, දුෂ්ට ව්‍රණ නස යි.

28. යෝග නාමය :- **තෝර වතුරෙ තෙල**

යෝගය :- එල කටරොළ ඉස්ම සේරු 30 යි. (ලී:28.8 යි.)
 පොල්තෙල් සේරු 7 1/2 යි. (ලී:7.2 යි.)
 කල්කය :- වළඟසාල් සහ වෙඩිලුණු පලම් 3 යි. කලං 4 (ග්‍රෑ: 200) බැගින්
 සංස්කරණය :- කල්කය යොදා නො දැවෙන සේ පදමට බාගන්න.
 ප්‍රයෝග :- මූත්‍රකාරක යි. පුරාතණ වෘක්ක රෝග සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨ ය.
 මාත්‍රාව :- තේ හැදි 1 යි.

29. යෝග නාමය :- ත්‍රිඵලා තෙලය
 යෝගය :- සුරාසාදි ගණය කෂාය ප්‍රස්ථ 4 යි. (ලී: 3.84)
 තලතෙල් ප්‍රස්ථ 1 යි. (මී:ලී:960)
 කල්කය :- නිපල් කොහොඹ පොතු රසකිද
 අතිඋඩයන් ඇහැළ පොතු නිජ්ජිලි
 මුරුව මුල් වදකහ කොට්ටම්
 තිඳස්සවාලු රුක්අත්තන පොතු අබ
 රත්තිටුල් කහ ඉඟුරු
 ආඩතෝඩ වෙනිවැල්ගැට
 මහගොන් කැකිරි අල (හෝ නිකමුල්)
 කර්ෂ 1(ග්‍රෑ: 15) බැගින්.
 ප්‍රයෝග :- පාන, අභ්‍යංග, ගණ්ඩුෂ, නසා, වස්ති, සඳහා යොදනි.
 අතිස්ථුලනාශක යි. කණ්ඩු රෝග හා කප්ප රෝග සඳහා හිත යි.

30. යෝග නාමය :- දශපාක අණු තෙලය
 යෝගය :- තලතෙල්
 එලකිරි
 එළකිරි
 වැල්මී සුණු තලතෙල් වලින් 1/4 යි
 දසමුල් කෂාය තෙල මෙන් සිවු ගුණය යි
 කල්කය :- වැල්මී
 අරත්ත
 සවිදලුණු
 සංස්කරණය :- කළුතල එලකිරෙන් භාවනා දී එළ කිරෙන් අඹරා, එළකිරි යෙදූ කඩ පිම්මේ
 තම්බා රැගෙන සැලියෙහි යෙදූ උණුසුම් එළකිරෙන් ඇණු වැල්මී සුණු සමග
 මිශ්‍ර කොට මිරිකා තෙල් ගෙන දසමුල් කෂාය ද, කල්කය තෙලින් සතරෙන්
 කොටසක් ද යොදා, තෙල සිඳ ගන්න. මෙසේ සිඳගත් තෙල දසමුල් කෂාය
 හා අරත්ත ආදියේ කල්කය ද යොදමින් දශවාරයක් ම සිඳුවා ගත් තෙල
 දශපාක අණු තෙලය නම්.
 ප්‍රයෝග :- සියලු රෝගවලට අභ්‍යංගට හිත යි. උර්ධවජන්‍යුරෝග වලට නසා සඳහා
 ශ්‍රේෂ්ඨ යි.

31. යෝග නාමය :- දශපාක බලා තෙලය
 යෝගය :- බැවිලමුල් පල 100 (ග්‍රෑ: 6000)
 ජලය දොණ 2 යි. - 1 ට සිඳුවා ගත යුතු යි.
 එලකිරි ප්‍රස්ථ 2 (ලී . 1.92)
 තලතෙල් ප්‍රස්ථ 8 (ලී:7.68)
 බැවිලමුල් කල්කය ප්‍රස්ථ 1/2 (ග්‍රෑ: 480)

සංස්කරණය :- තෙලපාක පරිභාෂා අනුව සිද්ධ කට යුතු ය. එම තෙලට නැවත බැවිල කෂාය කල්කය හා එලකිරි යොදා පාක කටයුතු ය. මේ අනුව දශ වරක් පාකය දිය යුතු වේ.

ප්‍රයෝග :- වාතරක්ත - වාත පිත්තජ රෝග - වාත විකාර, ශුක්‍ර දෝෂ, රේතො දෝෂ නස යි.

32. යෝග නාමය :- දශ බලා තෙලය
 යෝගය :- බැබලමුල් කෂාය
 දසමුල් කෂාය
 කොල්ලු කෂාය
 යව කෂාය
 මසන් කෂාය
 කිරි කෂාය
 තලතෙල් භාග 1 බැගින්

කල්කය :- ජීවනීය ගණය වදකභ
 භාතාවාරිය අල සාරණ
 මහගොන්කැකිරි අල ජටාමාංස
 වැල්මදට භීන්ඉරමුසු
 සුවදකොට්ටං මහඉරමුසු
 ශිලාජතු තේජපත්‍ර
 තුවරලා ශතපුෂ්ප
 අගිල් අමුක්කරා
 සවිදලුණු එන්සාල්

- මේවා කල්කය සාදා ගත යුතු යි.

සංස්කරණය :- කල්කය විධි සේ තෙලට යොදා තෙල සිඳ ගත යුතු යි.
 ප්‍රයෝග :- ගර්භිනීන්ට, ක්ෂීණ රේතස් ඇති අයට, ක්ෂීණ අභ - පසභ ඇති අයට, සුනිකාවන්ට යෙදේ. ස්වස්ථ අයට ද මෙය ගුණ දායක ය.

33. යෝග නාමය :- දශමූල තෙලය (1)
 යෝගය :- දශමූල පලං 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000)
 චතුර සේරු 64 - 16 ට සිඳ පෙරා (ලී: 61.44 - 15.36)
 තලතෙල් සේරු 4 යි. (ලී:3.84)

කල්කය :- දශමුල් (මිලිතව) සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)
 සංස්කරණය :- තෙල පරිභාෂා අනුව සිඳ ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- බධිරතා , පුනිකර්ණ , කර්ණ රෝගයන්හි යෙදේ.
 (1) සමන්පිච්ච කොළ යුෂ , මී පැණි හා දශමූල තෙලය සමග ද
 (2) දශමූල තෙලය ගෝ මුත්‍ර සමග ද කර්ණ පූරණය පිණිස යෙදේ.

යෝග නාමය :- දශමූල තෙලය අංක (2)
 යෝගය :- දශමූල ක්වාථය සේරු 16 යි. (ලී:15.36)
 තලතෙල් සේරු 4 යි. (ලී:3.84)
 එලකිරි සේරු 16 යි. (ලී:15.36)
 දශමූල කල්කය සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)
 ප්‍රයෝග :- අකාල පලිතයට, ජීවර, අරුවි සඳහා නසාය පිණිස යෙදේ.

- වාතාධික සූර්යාවර්තයෙහි - අභ්‍යංග, නසා
- අර්ධාව හේදයෙහි - අභ්‍යංග, නසා
- සියලුම ශිරෝරෝග සඳහා - අභ්‍යංග, නසා පිණිස යෙදේ.

34. යෝග නාමය :-
 යෝගය :-

- දශවග ප්‍රමේභ තෙලය
- බෙලිමුලේ පොතු බැබිල මුල්
- ඇහැළ මුලේ පොතු කටුකරඬු මුල්
- රණවරා මුලේ පොතු නෙරෙංචි
- ආධාතෝධා මුලේ පොතු රසකිද
- බේන් එරඬුමුලේ පොතු අමුනෙල්ලි

යන මේවා අමුවෙන් පලම් 10 බැගිනි. (ග්‍ර: 600)
 කොටා, දිය නැලී 20 (ලී:19.2) ක් දමා මිරිකා ගත යුතු ය.

- තැඹිලි කස පැන් ලොදත් සමග නැලී 20 (ලී:19.2) යි.
- තලතෙල් නැලී 3 (ලී:2.88) යි.
- තැඹිලි පොල් කිරි නැලී 4 (ලී:3.84)
- එරඬු තෙල් නැලී 1 (මී:ලී:960)

කල්කය :-

- කළුදුරු උඳු වෙනිවැල්ගැට
- සුදුදුරු වැල්මී අමුකහ
- කරාබු අරත්ත වදකහ
- වසාවාසි සුදුලුනු ඉරිවේරිය
- සාදික්කා ඇද්දෙමට මුලේ පොතු සාරණ
- එන්සාල් පළොල් මුලේ පොතු කළවා අල
- කුරුඳු පොතු වේලා මුල් හාතාවාරිය
- කොල්ලන්කොළ බැබිල මුල් කිරිබදු අල
- අරළු බටු මුල් බින්තල් අල
- බුළු සස්සඳ මුල් කලාදුරු අල
- නෙල්ලි කොල්ලු වළඟසාල්
- ඉහුරු ගතපුෂ්ප අසමෝදගම්
- ගම්මිරිස් සෙන්කොට්ටන් කුඹුරුඇට මද
- නිප්පිලි ඉහිනි ඇට පෙරුංකායම්
- දේවදාර එන්සාල් රත්තිටුල්
- සුවදකොට්ටං ඉරමුසු මුල් රත්කිහිරිය
- ජටාමාංස හරන්කහ වැල්මදට
- හිඟුරුපියලි වියලිකහ අබ

උළුහාල් - කලං 2 (ග්‍ර:10) බැගින් ගෙන උක් පැණියෙන් අඹරා ගත යුතු යි.

සංස්කරණය :-

අමුවෙන් ගත් මුල් ආදිය ගෙන කපා කොටා සැලක ලා, නියමිත දිය බහා පොළොව යට තෙදිනක් තබා පෙරා ගෙන තැඹිලි දිය ඊට මිශ්‍රකර, තෙල සහ කිරි වර්ග කල්ක බහා සමපාකයට තෙල සාදා ගන්න.

ප්‍රයෝග :-

පාන, අභ්‍යංග, සඳහා යෙදීමෙන් විසි ප්‍රමේභ, මුත්‍රාදෝෂ, රත්පිත, ශ්‍රෝණිත, පාණ්ඩු, අණ්ඩවායු, කට්වායු, අර්ශස්, කපාල වාත, සර්වාංග වාත, ගුල්ම, ශෝථ, උදාවර්ත, හනිය, බරවා, නෂ්ටකාම, ප්‍රමේභ පිළිකා, සියළු සන්නි, කාස, ශ්වාස, සියළු හෘදරෝග, හිසරුදා, කණ්ඩමාල, සියළු ස්ත්‍රී රෝග, සෙම් බැඳීම යනාදියට ප්‍රත්‍යක්ෂ යි.

35. යෝග නාමය :-

දිව්‍ය නාග තෙලය

යෝගය	:- කපුකොළ රාත්තල් 15 (ගු: 7200)	
	එරබදු පොතු රාත්තල් 15 (ගු: 7200)	
	මුරුංගා පොතු රාත්තල් 10. (ගු: 4800) යුෂ බෝතල් 18 (ලී:12.96)	
	කොහොඹ පොතු රාත්තල් 25 (ගු: 12000)	
	තැඹිලි පොල් කිරි බෝතල් 5 1/2 යි . =(ලී:3.96)	
	තලතෙල් බෝතල් 1 1/2 යි . =(ලී:1.08)	
	මීතෙල් බෝතල් 1 1/2 යි . =(ලී:1.08)	
	කොහොඹතෙල් බෝතල් 1 1/2 යි . =(ලී:1.08)	
කල්කය	:- දේවදාර කලං 9 (ගු: 45) පෙරුංකායම් කලං 9 (ගු: 45)	
	අබ කලං 9 (ගු: 45) කුඹුරුඇට මද කලං 9 (ගු: 45)	
	වදකහ කලං 9 (ගු: 45) පුස්ඇටමද කලං 9 (ගු: 45)	
	කොකුම් පොතු කලං 9 (ගු: 45)	
ප්‍රයෝග	:- මෙම තෙල සියලු විෂට, පානය සඳහා ද තද ඉදිමුමට කැ තැන ගැමට ද යෙදේ.	
මාත්‍රාව	:- වරකට බිංදු 60 කි.	

36. යෝග නාමය

යෝගය	:- දිව්‍යාංගනාදි තෙලය	
	:- කුරුඳුමුල් පොතු, ඇට	කුඩුමිරිස මුල්
	එබරු මුල්	මලබුලත් නැටි
	මහල්කරද මුල්	අරළු
	හික්මුල්	බුළු
	ගම්මිරිස් මුල්	නෙල්ලි
	කරවිල මුල්	- පලම් 1 (ගු: 60) බැගිනි.
	ජලය	- නැලි 16 යි. (ලී:15.36)
	එරබුල්තෙල්	
	මීතෙල්	
	පොල්තෙල්	එකින් නැලිය (මි:ලී: 960) බැගිනි.

කල්කය	:- දේවදාර ගතපුෂ්ප පත්පාඩම්	
	අසමෝදගම් ඉඟුරු හිඟුරුපියලි	
	දේවදුරු ගජනිෂ්පිලි ගම්මිරිස්	
	නිෂ්පිලි	- එකින් කලං 3 (ගු: 15) බැගිනි.

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය වර්ග පිරිසිදුව කිරා ගෙන කොටා සුදුසු බඳුනක බහා ජලය නැලි 16 නැලි 4 ට (ලී:15.36-3.84) සිඳුවා පෙරා, ඊට තෙල් වර්ග ද මිශ්‍රකොට අඹරන ලද කල්කය ද යොදා, තෙල, පරිභාෂාව අනුව සිඳුවා දියපිටට පෙරා ගන්න. සුවඳකොට්ටම් කබලින් බැඳ කුඩුකර, පෙරු තෙලට බහා සුවඳවත් කරන්න.

ප්‍රයෝග :- නසා, පාන, අභ්‍යංග , සඳහා යෙදේ. සන්ධිගත වාත, ශීර්ෂ රුජා, කට්ඨුල, සුනිකා රෝග, දසට සන්නිරෝග, සර්පවිෂ, උන්මාද, අපස්මාර, ආදියට නසා, පාන, අභ්‍යංග කිරීම සඳහා යෙදේ.

මාත්‍රාව :- තේ හැදි 1 - 2 දක්වා බීමට ද බින්දු 5 - 10 නසායට ද යෙදේ

37. යෝග නාමය

යෝගය	:- ඊතණ යුෂ සේරු 4 යි. (ලී:3.84 යි.)	
	තලතෙල්	සේරු 1 යි. (මි:ලී: 960 යි.)
කල්කය	:- ඊතණ වූර්ණය සේරු 1/4 යි. (ගු:240 යි.)	

සංස්කරණය	:- තෙල පාක පරිභාෂාවෙන් තෙල සිඳුවා ගන්නේ ය.																									
ප්‍රයෝග	:- කවිඡු, පාමා, කුෂ්ඨ සහ පීනස සඳහා යෙදේ.																									
38.	යෝග නාමය	:- නයන කේතකී තෙලය																								
	යෝගය	<table border="0"> <tr> <td>:- වැටකේ අරළු යුෂ</td> <td>නැලි 12 යි.</td> <td>(ලී:11.52)</td> </tr> <tr> <td>එලකිරි</td> <td>නැලි 6 යි.</td> <td>(ලී:5.76)</td> </tr> <tr> <td>එරඬු තෙල්</td> <td>නැලි 3 යි.</td> <td>(ලී:2.88)</td> </tr> <tr> <td>තලතෙල්</td> <td>නැලි 3 යි.</td> <td>(ලී:2.88)</td> </tr> </table>	:- වැටකේ අරළු යුෂ	නැලි 12 යි.	(ලී:11.52)	එලකිරි	නැලි 6 යි.	(ලී:5.76)	එරඬු තෙල්	නැලි 3 යි.	(ලී:2.88)	තලතෙල්	නැලි 3 යි.	(ලී:2.88)												
:- වැටකේ අරළු යුෂ	නැලි 12 යි.	(ලී:11.52)																								
එලකිරි	නැලි 6 යි.	(ලී:5.76)																								
එරඬු තෙල්	නැලි 3 යි.	(ලී:2.88)																								
තලතෙල්	නැලි 3 යි.	(ලී:2.88)																								
	කල්කය	<table border="0"> <tr> <td>:- වැල්මී</td> <td>බැබිල</td> </tr> <tr> <td>ඉරිවේරිය</td> <td>මුගුනුවැන්න</td> </tr> <tr> <td>සැවැන්දරා</td> <td>කිකිරිදිය</td> </tr> <tr> <td>දේවදාර</td> <td>කුප්පමේනිය</td> </tr> <tr> <td>ලුනුවරණ</td> <td>එලබිංතඹුරු</td> </tr> <tr> <td>ඉහිනි ඇට</td> <td>කළුදුරු</td> </tr> <tr> <td>කයිප්පු</td> <td>අරළු</td> </tr> <tr> <td>උරුලැසට්ටම්</td> <td>බුළු</td> </tr> <tr> <td>හිඟුරුපියලි</td> <td>තෙල්ලි</td> </tr> <tr> <td>ඔලිදමුල්</td> <td>සුදුහඳුන්</td> </tr> <tr> <td>සෙම්කොට්ටන්</td> <td>කලං 8 (ග්‍රෑ: 40) බැගිනි.</td> </tr> </table>	:- වැල්මී	බැබිල	ඉරිවේරිය	මුගුනුවැන්න	සැවැන්දරා	කිකිරිදිය	දේවදාර	කුප්පමේනිය	ලුනුවරණ	එලබිංතඹුරු	ඉහිනි ඇට	කළුදුරු	කයිප්පු	අරළු	උරුලැසට්ටම්	බුළු	හිඟුරුපියලි	තෙල්ලි	ඔලිදමුල්	සුදුහඳුන්	සෙම්කොට්ටන්	කලං 8 (ග්‍රෑ: 40) බැගිනි.		
:- වැල්මී	බැබිල																									
ඉරිවේරිය	මුගුනුවැන්න																									
සැවැන්දරා	කිකිරිදිය																									
දේවදාර	කුප්පමේනිය																									
ලුනුවරණ	එලබිංතඹුරු																									
ඉහිනි ඇට	කළුදුරු																									
කයිප්පු	අරළු																									
උරුලැසට්ටම්	බුළු																									
හිඟුරුපියලි	තෙල්ලි																									
ඔලිදමුල්	සුදුහඳුන්																									
සෙම්කොට්ටන්	කලං 8 (ග්‍රෑ: 40) බැගිනි.																									
සංස්කරණය	:- තෙල පාක ක්‍රමය අනුව තෙල පදමට සිඳවා පෙරා ගන්න.																									
ප්‍රයෝග	:- අක්ෂි, නීල කාව, පටල, තිමිර, කඳුළු යාම හා කපාල වාතයට ද විශේෂයෙන් යෙදේ.																									
39.	යෝග නාමය	:- නයනාභරණ තෙලය																								
	යෝගය	<table border="0"> <tr> <td>:- රසකිඳ කොළ, වැල් යුෂ</td> <td>නැලි 4 යි</td> <td>(ලී:3.84)</td> </tr> <tr> <td>කෝමාරිකා යුෂ</td> <td>නැලි 4 යි</td> <td>(ලී:3.84)</td> </tr> <tr> <td>වැටකේ අරළු යුෂ</td> <td>නැලි 4 යි</td> <td>(ලී:3.84)</td> </tr> <tr> <td>අමු තෙල්ලි යුෂ</td> <td>නැලි 4 යි</td> <td>(ලී:3.84)</td> </tr> <tr> <td>හාතාවාරිය යුෂ</td> <td>නැලි 4 යි</td> <td>(ලී:3.84)</td> </tr> <tr> <td>අමුතෙළන් දඬු යුෂ</td> <td>නැලි 4 යි</td> <td>(ලී:3.84)</td> </tr> <tr> <td>තලතෙල්</td> <td>නැලි 4 යි</td> <td>(ලී:3.84)</td> </tr> <tr> <td>එලකිරි</td> <td>නැලි 4 යි</td> <td>(ලී:3.84)</td> </tr> </table>	:- රසකිඳ කොළ, වැල් යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)	කෝමාරිකා යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)	වැටකේ අරළු යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)	අමු තෙල්ලි යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)	හාතාවාරිය යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)	අමුතෙළන් දඬු යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)	තලතෙල්	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)	එලකිරි	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)
:- රසකිඳ කොළ, වැල් යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)																								
කෝමාරිකා යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)																								
වැටකේ අරළු යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)																								
අමු තෙල්ලි යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)																								
හාතාවාරිය යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)																								
අමුතෙළන් දඬු යුෂ	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)																								
තලතෙල්	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)																								
එලකිරි	නැලි 4 යි	(ලී:3.84)																								
	කල්කය	<table border="0"> <tr> <td>:- වංඤාපල</td> <td>නාමල් රේණු</td> </tr> <tr> <td>තෙළන් අල</td> <td>අගිල්</td> </tr> <tr> <td>එන්සාල්</td> <td>සුදුහඳුන්</td> </tr> <tr> <td>ජටාමාංස</td> <td>රුක්මල්</td> </tr> <tr> <td>ගල්සෙවෙල්</td> <td>සුවදකොට්ටන්</td> </tr> <tr> <td>ලොන්සුඹුලු</td> <td>මාතෙල් අල</td> </tr> <tr> <td>අංජන කැට</td> <td>දොඹමල්</td> </tr> <tr> <td>කොකුම් පොතු</td> <td>තුචරලා</td> </tr> <tr> <td>කුරුඳු පොතු</td> <td>ඉරිවේරිය</td> </tr> <tr> <td>ඇටිකෙහෙල් මැලියම්</td> <td>කොල්ලන් කොළ</td> </tr> </table> <p>මුද්දරප්පලම්, නිකුළු, නිපල්, වංචුකු, ජීවක, සෘෂ්භක, මේදා, මහමේදා, කවෙළු, කිරිකවෙළු, මේවා එකින් කලං 4 (ග්‍රෑ: 20) බැගිනි.</p>	:- වංඤාපල	නාමල් රේණු	තෙළන් අල	අගිල්	එන්සාල්	සුදුහඳුන්	ජටාමාංස	රුක්මල්	ගල්සෙවෙල්	සුවදකොට්ටන්	ලොන්සුඹුලු	මාතෙල් අල	අංජන කැට	දොඹමල්	කොකුම් පොතු	තුචරලා	කුරුඳු පොතු	ඉරිවේරිය	ඇටිකෙහෙල් මැලියම්	කොල්ලන් කොළ				
:- වංඤාපල	නාමල් රේණු																									
තෙළන් අල	අගිල්																									
එන්සාල්	සුදුහඳුන්																									
ජටාමාංස	රුක්මල්																									
ගල්සෙවෙල්	සුවදකොට්ටන්																									
ලොන්සුඹුලු	මාතෙල් අල																									
අංජන කැට	දොඹමල්																									
කොකුම් පොතු	තුචරලා																									
කුරුඳු පොතු	ඉරිවේරිය																									
ඇටිකෙහෙල් මැලියම්	කොල්ලන් කොළ																									
සංස්කරණය	:- තෙල පාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිඳ ගත යුතු ය.																									

ප්‍රයෝග	:-	නසා, ශීර්ෂාභාංග වශයෙනි. අක්ෂිරෝග (අධිමන්ථ), අඳුරු පටල, දාහ රෝග හා ඇසේ නොයෙකුත් රෝග නස යි. රත්පිත් උන්මාද නාශක යි.
40. යෝග නාමය	:-	නවපටල තෛලය
යෝගය	:-	කේසර බැබිල සැවැන්දරා මුල් කුප්පමේනිය ගස් බැබිල කලාඳුරු අල ඔලිද නිකකොළ සමදරා වැටකේ අරළු සස්සඳ කොහොඹ මුල් සිරි වැඩි බැබිල මුගුනුවැන්න ඉරමුසු මකුළුවැන්න ඉරිවේරිය සහ මදාරා කරල්සැබෝ එකින් පලම් 1 (ග්‍රෑ: 60) බැගිනි.
කල්කය	:-	
සංස්කරණය	:-	ජලය තැළි 18 ක් (ලී:17.22) දමා, උතුරු විමට දින තුනක් තබා මිරිකා පෙරා ගන්න. එලකිරි නැලි 4 යි. (ලී:3.84) තලතෙල් නැලි 2 යි. (ලී:1.92) එරඩු තෙල් නැලි 2 යි. (ලී:1.92)
කල්කය	:-	සුදු නෙළුන්රේණු දෙදුරු සපුමල් ගතපුෂ්ප ත්‍රිවර්ග කොතඹුරු නිප්පිලි වැල්මී අසමෝද සුවඳකොට්ටම් වියලි කහ සුදුලුනු වදකහ දේවදාර ඉඟුරු එන්සාල් රට තෝර මුල් වෙනිවැල් නිපල් කුරුඳු පොතු අබ නාමල් රේණු ඉඟුරුපියලි -මේවා එකින් කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ: 15) බැගිනි සුදුහඳුන් කුඩු කලං 8 යි. (ග්‍රෑ: 40) උරුලෑසට්ටම් කලං 4 යි. (ග්‍රෑ: 20)
සංස්කරණය	:-	තෛලපාක ක්‍රමයට අනුව තෙල සිඳිනු
ප්‍රයෝග	:-	උකුණු වල හිරි වැටීම් සහිත කපාල වායු, ශීර්ෂ රුජා හා හොටු ගලන පීනසට ද යෙදේ. අක්ෂි රෝගයන්ට විශේෂයෙන් යෙදේ. තිමිර, පටල, ඇසරුජා, ඇඳිරි ආදිය නසන්නේ ය.
සැ:යු	:-	කේසරසිංහ නවපටල රාජ තෛලය යනු ද මෙයම වේ.
41. යෝග නාමය	:-	නාරායණ තෛලය
යෝගය	:-	අමුක්කරා සිරි වැඩි බැබිල බැබිල කොහොඹ බෙලි තොටිල පොතු පළොල් සාරණ මුල් ඇද්දෙමට ගන්ධප්‍රසාරණ

	දෙබටු	සිහින් මිදි
	අස්වැන්න	පොල්පලා
	ගොකටු	එකින් පලම් 10(ගු: 600) බැගිනි.
	ජලය	දෝණ 4 යි (ලී:61.44)
	තලතෙල්	ආසක 1 (ලී:3.84)
	භාතාවාරිය යුෂ	යි. (ලී:3.84)
	එලකිරි	ආසක 1 (ලී:15.36)
		යි.
		ආසක 4
		යි.
කල්කය	:- කොට්ටම්	සවිදලුණු
	හීන් එන්සාල්	වදකහ
	සුදුහඳුන්	හීන් අරත්ත අල
	බැවිල මුල්	ගතපුෂ්ප
	ජටාමාංස	දේවදාර
	පර්ණිවතුෂ්කය (ශාලපර්ණි, පෘෂ්ණිපර්ණි, මුද්ගපර්ණි, මාෂපර්ණි)	
	ගෛලෙය	
	අමුක්කරා	එකින් පලම් 2 (ගු: 120) බැගිනි.
සංස්කරණය	:- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය ගෙන හොඳින් කොටා ජලය දෝණ හතර	
	දෝණයට සිඳුවා පෙරා ඊට එලකිරි, භාතාවාරිය යුෂ සහ තලතෙල්	
	මිශ්‍රකොට, ඇඹරූ කල්කය බහා තෙලපාක පරිභාෂා අනුව සිඳුවා තෙල	
	(දිය පිටට) බා ගන්න.	
ප්‍රයෝග	:- නසා, පාන, අභ්‍යංග, වස්ති, සඳහා යොදනි. පක්ෂාසාන, බාලක පක්ෂාසාන	
	ආදී වාත රෝගයන්ට ප්‍රත්‍යක්ෂ යි. මාංසක්ෂය නැතිවී ගර්ච බලය වඩ යි.	
	අණ්ඩ වෘද්ධි, පාර්ශ්වශූලයි, ගාඳුසි, අර්චිත ආදී රෝග (වාත රෝග) නස යි.	
42. යෝග නාමය	:- නාරායණ තෙලය (මහා)	
යෝගය	:- බෙලිමුල්	කටුවැල්බටු
	අමුක්කරා	සාරණමුල්
	එලබටු	අතිබලා
	ගොකටු	හීන්මිදි
	තොටිල	ප්‍රසාරිණි
	බැබිල	පළොල් මුල්
	එරබදු මුලේ පොතු	එකින් ප්‍රස්ථ 1 ¼ (ගු: 1200) බැගිනි.
	ජලය	දෝණ 8 යි. (ලී:122.88)
	එලකිරි හෝ එළ කිරි	ආසක 2 යි. (ලී:7.68)
	තලතෙල්	ආසක 2 යි. (ලී:7.68)
	භාතාවාරිය යුෂ	ආසක 2 යි. (ලී:7.68)
	හීන් අරත්ත	හීන් එන්සාල්
	අමුක්කරා	වැල්මදට
	ගතපුෂ්ප	රත්හඳුන්
	දේවදාර	වැල්මී
	කොට්ටම්	තුවරලා
	අගිල්	කලාඳුරු අල
	නාමල් රේණු	තේජපත්‍ර
		ශාලපර්ණි
		පෘෂ්ණිපර්ණි
		මාෂපර්ණි
		මුද්ගපර්ණි
		මේදා
		මහාමේදා
		කාකෝලී

		සෛන්ධව	කුරුඳු පොතු	ක්ෂීර කාකෝලී
		ජටාමාංස	වදකහ	සාද්ධි
		වියලිකහ	කැල මුල්	වාද්ධි
		වෙනිවැල්ගැට	සෙට්‍රාණෙය (ගුන්ටිපර්ණි)	සාෂහක
		ගෛලෙය	සාරණමුල්	ජීවක
		සුදුහඳුන්		
සංස්කරණය	:-	පුෂ්කර (සුවද කොට්ටන්) හිඟුරුපියලි එකින් පලම් 2 (ගු: 120) බැගිනි. යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය පිරිසිදුව කිරා ගෙන කොටා, සුදුසු භාජනයකට දමා ජලය දෝණ 8ක් (ලී:122.88) දමා දෝණ 2 ට (ලී:30.72) සිඳුවා පෙරා ගන්න. ඊට තලතෙල්, එලකිරි,භාතාවාරිය යුෂ මිශ්‍රකර, ඇඹරු කල්කය ද බහා තෙලපාක ක්‍රමයට සිඳුවා (දිය පිටට) පෙරා ගන්න.		
ප්‍රයෝග	:-	නසා, පාන, වස්ති, අභ්‍යංග අනුවාසන සඳහා යොදා යි. පක්ෂාසාත, අර්දිත, වෙපටු, ශුක්‍රක්ෂය, මන්‍යාස්තම්භ, ශිරෝරෝග නස යි. බල, වර්ණකර යි. වද බව නස යි. මේධාකර යි. කොෂ්ඨ ගත වායු, වාද්ධිගරෝග, ජීව්වා රෝග, උන්මාද, ජීවර, කාර්ශ්‍ය නසා ලක්ෂ්මීකර යි.		
43.	යෝග නාමය	:-	නිම්බාදි තෙලය	
	යෝගය	:-	කොහොඹකොළ යුෂ	ප්‍රස්ථ 45 යි. (ලී:43.2)
		:-	වැටකේ අරළු යුෂ	ප්‍රස්ථ 75 යි. (ලී:72.00)
		:-	පොල්කිරි	ප්‍රස්ථ 90 යි. (ලී:86.4)
		:-	තලතෙල්	ප්‍රස්ථ 90 යි. (ලී:86.4)
	කල්කය	:-	දෙදුරු	නෙල්ලි
		:-	කොට්ටම්	සාදික්කා
		:-	ගතපුෂ්ප	වැල්මි
		:-	කරාබු	ඉඟුරු
		:-	පල්මානික්කම්	අතිවිඩයන්
		:-	අරළු	තිස්පිලි
		:-	වසාවාසි	මේවා එකින් පලං 12 යි.(ගු: 720)
	සංස්කරණය	:-	තෙලපාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිඳිනු.	
	ප්‍රයෝග	:-	පීනස් රෝගයන්ට විශේෂයෙන් ගුණ යි.	
44.	යෝග නාමය	:-	නිර්ගුණ්ඩ්‍යාදි තෙලය	
	යෝගය	:-	නිකකොළ යුෂ	නැලි 16 යි (ලී:15.36)
		:-	තලතෙල්	නැලි 4 යි. (ලී:3.84)
		:-	කුරුඳු පොතු	කළුදුරු
		:-	එන්සාල්	සහිඳුණු
		:-	තේපපත්‍ර	සාරණ මුල්
		:-	ඉඟුරු	තෝර පරිප්පු මුල් (රතු මයිසුර් පරිප්පු මේ
		:-	ගම්මිරිස්	සඳහා යෙදීම වාද්ධි වෛද්‍ය ව්‍යවහාරය වේ)
		:-	තිස්පිලි	දේවදාර
		:-	සුදුරු	වදකහ
	සංස්කරණය	:-	මෙම ද්‍රව්‍ය කලං 8 (ගු: 40) බැගින් වූර්ණ කර කල්කය බහා තෙලපාක විධියෙන් සිඳුවා ගන්නේ ය.	
	ප්‍රයෝග	:-	වාත - ශ්ලේෂ්මජ ශිරෝ රෝග, පීනස, කර්ණනාද, බධිරතාදියෙහි ශ්‍රේෂ්ඨය. නසා අභ්‍යංග සඳහා ය.	

සැ:යු :- කල්කටාවේ දොස්තර, කේ.සී බසුගේ රසායනාගාරයෙහි නිකගහ සහමුලින් කෂාය කර තෙල සිඳුව යි. එහි කල්කයක් නැත. එය පාමා ආදී වර්මරෝගයන්හි ද ව්‍යවහාරය. එය වක්‍රදත්ත නාඨිවුණාධිකාරයෙහි සඳහන් නිර්ගුණ්ඩී තෙලයම වේ. ඔඩුවණ හා දුෂ්ඨ වණ සඳහා පාන අභ්‍යංග විසින් යෙදේ.

45. යෝග නාමය :- නිශාදී තෙලය
- යෝගය :- අමුකහ යුෂ නළි 4 යි. (ලී:3.84)
 කිකිරිදිය යුෂ නළි 4 යි. (ලී:3.84)
 මුකුණුවැන්න යුෂ නළි 4 යි. (ලී:3.84)
 තලතෙල් නළි 1 1/2 යි. (ලී:1.44)
 මීතෙල් නළි 1 1/2 යි. (ලී:1.44)
- කල්කය :- දේවදුරු අක්‍රපට්ටා
 වැල්මී කළුදුරු
 කොත්තමල්ලි සුදුදුරු
 රතුලූනු අසමෝදගම්
 සුදුලූනු සුවදකොට්ටං පලං 1 (ග්‍රෑ: 60) බැගිනි.
- සංස්කරණය :- තෙල පරිභාෂාව අනුව තෙලය සිඳුවා ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- සර්වවිධ පිනස් රෝගයන්හි නසා අභ්‍යංග පාන සඳහා ය.

46. යෝග නාමය :- නීලාදිය තෙලය
- යෝගය :- මදටිය කොළ යුෂ නැලි 15 යි. (ලී:14.4)
 මදටිය පොතු යුෂ නැලි 15 යි. (ලී:14.4)
 අංකෙන්ද කොළ යුෂ නැලි 15 යි. (ලී:14.4)
 අංකෙන්ද පොතු යුෂ නැලි 15 යි. (ලී:14.4)
- වැල්කැප්පෙටිය කොළ සහ පොතු නැලි 30 යි. (ලී:14.4)
 දෙවගේ යුෂ
- නිල් අවරිය කොළ සහ පොතු නැලි 30 යි. (ලී:28.8)
 දෙවගේ යුෂ
- දියභබරල යුෂ නැලි 30 යි. (ලී:28.8)
 පොල් කිරි නැලි 30 යි. (ලී:28.8)
 පොල්තෙල් නැලි 30 යි. (ලී:28.8)
- සුදුලූනු
 දෙදුරු -කලං 60 බැගින්. (ග්‍රෑ: 300)

කල්කය :- සාදික්කා අතිවිඩයම්
 වසාවාසි තිප්පිලි
 කරාබු කළුදුරු
 සුදුදුරු කටුකරෝසන
 අසමෝදගම් -කලං 130 (ග්‍රෑ:50) බැගිනි

සංස්කරණය :- දිය භබරල සහ නිල් අවරිය හැර ඉතිරි ද්‍රව්‍ය සුදුලූනු සහ දෙදුරු සමග කොටා රැයක් තබා පසුදින උදෑසන පෙරා යුෂ ගෙන ඊට තෙල් සමග දිය භබරල යුෂ දමා පාකයට ආසන්න වූ විට නිල් අවරිය යුෂ දැමිය යුතු ය.

ප්‍රයෝග :- බඩවැලෙන් ලේ යෑමට, ලේ රත, මහ ගඩු, කොර, සන්නි ගෙඩි, කුෂ්ඨ, බඩ මළ දරුවන් (වැටීමට), රක්තජ ශෝථ ආදියෙහි යෙදේ. ගැබ්ණි මව් වරුන්ට පෙවීමෙන් දරුවාට රතය නොසෑදේ. ළදරු රතගාය හා ගැබ්ණියන්ගේ ලේකෝපරෝග, ක්ලාන්ත, කරකැවිල්ල, ඇස් දැවිල්ල, කබ කඳුළු ගැලීම ආදිය නිවාරණය කෙරේ.

47. යෝග නාමය :- නීලරාජ තෙලය

යෝගය :- කපු වදකහ
 අත්තන මහකළවා
 අමුකහ වරා
 එරබදු බුලත්ගිරිදා
 තල ගැටතුඹ
 කරද කීකිරිදිය
 සිවිය වාරා
 බටු කළුකැමීමේරිය
 කටුවැල්බටු කතුරු
 කරවිල අලුකෙහෙල්
 පාවට්ටා රසතැල් (තැල්කොළ)
 පුවක් කරවිල
 තොලබෝ කරල් සැබෝ
 ගිරිතිල්ලවැල් සෙප්පාඩිය
 නිප්පිලි සස්සඳ
 දළක් - මෙකී දේ මිලිතව නැලි 8 ක් (ග්‍රෑ: 7680) ගෙන කොටා මුත්‍රයෙන් අනා යුෂ සතර නැලියක් ගෙන තලතෙල් නැලි 1 ක් (මී:ලී: 960) යොදා

සරක්කු : :- ලඟුනු වදකහ
 එන්සාල් සාරණ
 කොල්ලංකොළ එළකටරොළ ඇට
 කුරුඳු පොතු එළඹළිඳ ඇට
 ගම්මිරිස් සැබෝඇට
 සිසිගුරු මහකළවා
 නිප්පිලි වරාමුල්
 පෙරුංකායම් අමුක්කාර මුල්

කලං 2 (ග්‍රෑ: 10) බැගින් තෙලට යොදා තුන් දිනක් ගිනිකර සිද්ධි යෝගයෙන් සම්පාකයට තෙල පෙරා සර්ප විෂට මදටිය 1 (මී:ලී: 250) ක් බීමට සහ කෑ මුක් ගැමට යෙදේ. ගෝනුසු, බුපණු, මීවිෂ හා පිස්සු බලු විෂට මනා ය.

48. යෝග නාමය :- නෙත්‍ර පටල කාන්තිරත්න තෙලය

යෝගය :- මහ බැවිල මුල්
 සිරිවැඩි බැවිල මුල්
 අමුනෙල්ලි
 රසකිඳ පලම් 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)
 තැඹිලි පැන් කුරුණි අටක් බහා 1/8 ට සිඳුවනු

කුරමුල් යුෂ	කෝමාරිකා යුෂ
හීන්මුගුනුවැන්න යුෂ	වැටක් අරළු යුෂ
මහමුගුණුවැන්න යුෂ	වැටක් ගෙඩි යුෂ
ඔලිද වැල් යුෂ	පුහුල් යුෂ
වැල්පෙනෙල යුෂ	එලකිරි
මීකිරි	

මේවා එකින් කුරුණි දෙක බැගින් (එලකිරි , මීකිරි හැර) ඉතිරි යුෂ බහා 1/4 ට සිඳුවනු. 1/8 ට හා 1/4 ට සිඳුවා ගත් කෂාය දෙක එකට මිශ්‍ර කරනු.

තලතෙල්

එඩරු තෙල්

ගිතෙල්

නැලි 4 1/2 (ලී:4.32) බැගිනි .

ඉහත සඳහන් බේන් යුෂ හා කිරි, කෂායට එක් කර දින තුනක් උරුවෙන්ට තබනු .

ඉරිවේරිය

ඉරමුසු

සැවැන්දරා

සුදුහඳුන්

වැල්මී

පලම් 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)

ඉඟුරුපියලි

කෙකටිය අල

නෙළුම් අල

කලං 6 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 30)

කළුදුරු

වසාවාසි

උළුවාහාල්

සුදුරු

සාදික්කා

අසමෝදගම්

කලාදුරු අල

දෙවිදුරු

උරුලෑසට්ටම්

අරළු

රත්හඳුන්

පීතකරෝසන

බුළු

කපුරු

ඉහිනි ඇට

නෙල්ලි

කුරුඳු පොතු

වෙනිවැල්ගැට

බින්තල් අල

සුවදකොට්ටම්

කරාබු

ගතපුෂ්ප

මේවා එකින් කලං 3 (ග්‍රෑ: 15) බැගිනි. සතියකින් තෙල් සිඳ ගත යුතු ය.

ප්‍රයෝග :- පාන, අභ්‍යංග , ශීර්ෂාභ්‍යංග සඳහා යොදනි, රත්පටල කාව, ඇදිරි, උල්වාරන් ආදී නෙත්‍ර රෝග සඳහා විශේෂයෙන් හිස ගැමට යොදනි.

49. යෝග නාමය :- පක්ෂාසාත වායු සුන්‍ය තෙලය

යෝගය

:- සුවසලුණු

යවකාරලුණු

සහිඳලුණු

බලල්ලුණු

කලං 4 (ග්‍රෑ: 20) බැගිනි.

නිෂ්පිලි

අමුක්කරා අල

කළුදුරු

කරාබු

සුදුදුරු

වසාවාසි

සුවදකොට්ටම්

පෙරුම්කායම්

- කලං 12 (ග්‍රෑ: 60) බැගිනි.

සුදුලූනු (පොතු හැර)

රාත්තල් 15 යි. (ග්‍රෑ: 7200 යි.)

අබ

රාත්තල් 2 1/4 1/8 කලං 2 යි.

කුරුඳු පොතු

රාත්තල් 2 1/4 1/8 කලං 2 යි.

තලතෙල්

ගිතෙල් එකින් බෝතල 7 1/8 බැගිනි.
 සංස්කරණය :- තෙලපාක ක්‍රමයට සිඳි ගන්න. තෙල් මෙන් සිඳි ගුණයක් වතුර දමා (කෂාය) 1/4 ට සිඳුවා ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- බීමට මාත්‍රාව බලා දෙන්න. පක්ෂාසාන වායු හා ඉදිමුම් වාත සුව කෙරේ. පක්ෂාසාන රෝගයේ මුල් (ආම) අවස්ථාවට විශේෂයෙන් ගුණ යි.

50. යෝග නාමය :- පසකුරු තෙලය.
 යෝගය :- නුග පොතු අත්තික්කා පොතු
 ඇහැටු පොතු මාදම් පොතු
 බෝ පොතු එකින් පලම (ග්‍රෑ: 60) බැගිනි.
 ජලය නැලි 8 - 4 ට, (ලී: 7.68 - 3.84) සිඳුවනු.
 කල්කය :- එන්සාල් සුදුහඳුන්
 කුරුඳු පොතු රත්හඳුන්
 නාමල් රේණු පියුම් අල
 තගර ඉරමුසු මුල්
 වැල්මී ඉඟුරු පියලි
 දෙදුරු කලං 1 1/2 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 7.5)
 තලතෙල් නැලි 1 යි. (මී:ලී: 960 යි.)
 සංස්කරණය :- තෙල් පදමට සිඳින්න.
 ප්‍රයෝග :- කැපුම්, කෙටුම්, කැඩුම්, බිඳුම්, අවහන්දි, උළක්කු ආදියට යෙදේ.

පිණ්ඩ තෙල I, II, III, IV

51. යෝග නාමය :- පිණ්ඩ තෙලය (I)
 යෝගය :- ආරණල (කාච්) ආසක 1 යි. (ලී: 3.84 යි.)
 ගිතෙල් ප්‍රස්ථ 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 480 යි.)
 තලතෙල් ප්‍රස්ථ 1/2 යි. (මී:ලී: 480 යි.)
 හල් දුම්මල කුඩව 1 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.)

සංස්කරණය :- තෙල පරිභාෂාවෙනි.
 ප්‍රයෝග :- අධික ප්‍රමාණයක් වූ ජලය හා මිශ්‍ර කොට කලතා ගැමෙන් උණ, දාහ, වේදනා සංසිදේ.

යෝග නාමය :- පිණ්ඩ තෙලය (II)
 යෝගය :- තලතෙල් ප්‍රස්ථ 1 යි. (මී:ලී: 960 යි.)
 මී ඉටි
 වැල්මදට වූර්ණය
 සුදු දුම්මල (හල්)
 ඉරමුසු මුල්
 මේවා මිලිතව කුඩව 1 යි. (ග්‍රෑ: 240 යි.)

සංස්කරණය :- මෙම වූර්ණය තලතෙල් සමග හොඳාකාර කලතා මිශ්‍රකොට සම්පූර්ණ දවසක් තබා ඉන් පසු වස්ත්‍ර යෙකින් පෙරා ගන්නේ ය.

යෝග නාමය :- පිණ්ඩ තෙලය (III)
 යෝගය :- ඉරමුසු මුල්
 හල් (සුදු) දුම්මල

		වැල්මදට		
		වැල්මී		
		මී ඉටි මිලිතව	ප්‍රස්ථ 1 යි.	(ග්‍රෑ: 960 යි.)
		එලකිරි	ප්‍රස්ථ 16 යි.	(ලී: 15.36 යි.)
		තලතෙල්	ප්‍රස්ථ 4 යි.	(ලී: 3.84 යි.)
සංස්කරණය	:-	තෙල පරිභාෂාවෙනි.		
		*මී ඉටි තෙල පෙරීමට ආසන්න වූ කල්හි දියකර පෙරා ගන්නේ ය.		
52.	යෝග නාමය	:-	පිණ්ඩ තෙලය. (IV)	
	යෝගය	:-	ඉරමුසු මුල්	
			මී ඉටි	
			හල් (සුදු) දුම්මල	
		වැල්මී, මිලිතව	ප්‍රස්ථ 1 යි.	(ග්‍රෑ: 960 යි.)
		එලකිරි	ප්‍රස්ථ 16 යි.	(ලී: 15.36 යි.)
		එරඬු තෙල්	ප්‍රස්ථ 4 යි.	(ලී: 3.84 යි.)
සංස්කරණය	:-	තෙල පරිභාෂාවෙනි		
		මී ඉටි තෙල පෙරීමට ආසන්න වූ කල්හි දිය කර පෙරා ගන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:-	II. III සහ IV යෝග තුන ම දාහාධික කුෂ්ඨ, හම පිපිරීම්, පතුල් රත් - කලු වීම් හා ශෝථ සහිත උග්‍ර වාතරක්තයෙහි අභ්‍යංගය සඳහා යෙදේ.		
53.	යෝග නාමය	:-	පිළිස්සුම් තෙලය.	
	යෝගය	:-	නවසි පොල්කිරි	නැලි 4 යි. (ලී: 3.84 යි.)
			රතුලූනු යුෂ	නැලි 1 යි. (මී:ලී: 960 යි.)
			බුරුල්ල මද, කොළ, පොතු යුෂ	නැලි 1 යි. (මී: ලී: 960 යි.)
			බළුදම් කොළ, පොතු යුෂ	නැලි 1 යි. (මී: ලී: 960 යි.)
			මාදම් කොළ, පොතු යුෂ	නැලි 1 යි. (මී: ලී: 960 යි.)
කල්කය	:-	සුදුරු		
		කළුදුරු		
		අසමෝදගම්		
		මාදුරු	කලන් 8 (ග්‍රෑ: 40) බැගිනි.	
		තැඹිලි පොල්තෙල්	නැලි 2 යි.	(ලී: 1.92 යි.)
සංස්කරණය	:-	තෙලපාක ක්‍රමයට තෙල සිඳ පෙරා ගත යුතු ය.		
ප්‍රයෝග	:-	සුළු වශයෙන් පිළිස්සුනු විගස ම බිත්තර සුදුමදය තලතෙල් සමග ගන්නා, බිබිලි නො නගී. බිබිලි නැගීම් ආදිය ආවොත් මේ තෙල පුළුන්වල ගල්වා පිළිස්සුනු තැන්වල තබන්න.		
විශේෂ ගුණ		මුළු ඇඟ ම හෝ ඇඟෙන් වැඩි කොටසක් ගින්නෙන් පිළිස්සුනු වහාම, ටින් එකක් පමණ පොල්තෙල් වලින් ඒ කොටස හොඳට නාවා දිය නුමුසුව කෙහෙල් කඳේ පතුරු ගෙන හැකිතාක් යුෂ මිරිකා කන හුණු බුළු ගෙඩියක් පමණ ඊට දියකර ඇඟ ගල්වනු. බිබිලි නොනගී. පසුව ඇතිවන උපද්‍රව සඳහා ඉහත සඳහන් පිළිස්සුම් තෙලය පුළුන් රඳවා ගනු.		
		සුළු වශයෙන් සෑම පිළිස්සුමකටම කහ කුඩු දෙහි ඇඹිලෙන් අනා ගැමෙන් ද දවිල්ල හා විෂ ගතිය ද අඩු වී බිබිලි ද නො නගී.		
		ඇයිඩ් වර්ගයකින් පිළිස්සුනු කල්හි බිත්තර සුදුමදය ඔලිව් තෙල් සමග ගැම හා කෙහෙල් පතුරු යුෂ හුණු මිශ්‍ර කොට ගැම ද ගුණය.		

54. යෝග නාමය :- බටුතෙල
 යෝගය :- කොහොඹ කොළ කෝමාරිකා මද හිං මදුරුතලා සහමුලින්
 කොහොඹ පොතු එලබටු පංචාංගය වැල්පෙනෙල සහමුලින්
 රසතැල් සහමුලින් නික කොළ කහපෙනෙල පොතු
 හිඟුරුපට වැල් නික පොතු කහපෙනෙල කොළ
 එරබදු කොළ ඔලිද සහමුලින් කප්පරවල්ලිය
 එරබදු පොතු කුප්පමේනිය මුල් මිමුරු
 (මිමුරු, තම්බා මිරිකා ගන්නේ ය.)
 මෙම ද්‍රව්‍ය කොටා යුෂ නැලිය (මි:ලී: 960 බැගිනි).
 දෙනි ඇඹුල් නැලි 1 යි. (මි:ලී: 960 යි.)
 තලතෙල් නැලි 6 යි. (ලී: 5.76 යි.)
 තැඹිලි පොල්කිරි නැලි 6 යි. (ලී: 5.76)යි.
 කිතුල් හකුරු රාත්තල් 1 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 720 යි.)

සුදුසුරු අරළු
 කළුසුරු බුළු
 කරාබු නෙල්ලි
 වසාවාසි කොත්තමල්ලි
 සාදික්කා ඉඟුරු
 ගම්මිරිස් අතිවිඩයම්
 සුදුලෑනු හිඟුරුපියලි
 සිනක්කාරං පලං 1 (ග්‍රෑ: 60) බැගිනි.
 ප්‍රයෝග :- ලදරුවන්ගේ සියලුම සෙම් රෝගවලට හිස ගැල්වීමට, පපුවේ ගැමට, කැස්සට, ඇදුමට, කක්කල් කැස්සට, පානය සඳහා යෙදේ. ලදරුවන්ගේ හිස ගැල්වීමට පොදු තෙලකි.

55. යෝග නාමය :- බලාකෝරණ්ඩ තෙලය. (මහා)
 යෝගය :- බැබිල මුල් පලම් 50 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
 කටුකරඬු මුල පලම් 50 යි. (ග්‍රෑ: 3000 යි.)
 ජලය නැලි 64 - 16 ට (ලී:61.44-15.36) සිඳුවා ගත යුතු යි.
 එලකිරි නැලි 16 යි. (ලී: 15.36 යි.).
 තලතෙල් නැලි 4 යි. (ලී: 3.84 යි.)

කල්කය :- සුදුහඳුන් ජටාමාංස
 හොර අරටු වැල්මී
 කොට්ටන් දේවදාර
 එන්සාල් සවිදලුණු
 හිඟුරුපියලි රත්තෙටොල්
 ඉරමුසු අසමෝදගම්
 අගිල් පෙරුම්කායම්
 අරත්ත තිප්පිලි
 ගතපුෂ්ප මුංවැන්න
 අමුක්කරා අල මස්වැන්න
 ජීවක ඉඟුරු
 සාෂභක වාල්මොලභු
 - මේවා පලං 1/2 බැගින්.

සංස්කරණය :- නියමිත පරිදි කෂාය සිදුවාගෙන එයට එලකිරි, තලතෙල් දමා කල්කය යොදා තෙල සිඳ ගත යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- කලායබඤ්ජ, ගාධිරසි, පිටගැස්ම, මන්‍යාස්තමිහ, හනුස්තමිහ, ශ්‍රීවා ස්තමිහ, වලිප්පු, හිසේ රෝග. පිටේ රෝග, දැලවර වාත, අවබාහුක, සම - ශිරා - ඇට යන මේ තන්හි හැසිරෙන වායුව, සන්ධි ස්නායුගත වායු, යකාන්, අඡ්ඨිලා, ගුල්ම, ප්ලීහ, උදර, මහොදර, ආඨායවාත, සුප්තවාත, තුණි, ප්‍රතුණි, මුත්‍රකාච්ඡර, උදාවර්ත, වෘද්ධි, ගඳකාමි නස යි. වඳ බව නස යි.

56. යෝග නාමය :- බුද්ධරාජ තෙලය.

යෝගය :- පාවට්ටා
 බින්තල් අල
 ගම්මිරිස් වැල්
 කලාදුරු අල යුෂ
 රසකිඳ යුෂ
 වෑකොඳ වැල් යුෂ
 වල් ඉඟුරු අල යුෂ
 හරන්කහ යුෂ
 කස යුෂ
 එළකිරි
 තලතෙල්
 දුන් තෙල්

නැලි 1 (මි:ලී: 960) බැගින්.
 තැඹිලි පොල් කිරි
 එලගිතෙල්
 කොහොඹ තෙ0
 පත 1 (මි:ලී: 240) බැගින්.

කල්කය :- රිදීතුන්තං පුෂ්කර මනෝසීල
 පල්මානික්කම් සවුක්කාරං හිරියල්
 ඕන්කාරන් කොත්තමල්ලි කාන්දම්
 නවසාරන් තිප්පිලි මුල් සාදිලිංගම්
 සිනක්කාරං වැල්මී පෙරුංකායම්
 ගලිස් කුරුඳු පොතු ගතපුෂ්ප
 එන්සාල් සුදුහඳුන් ශුද්ධ ගෙන්දගම්
 කොල්ලන් කොළ රත්හඳුන් කොට්ටං
 සැවැන්දරා බළල්ලුණු වඳකහ හිඟුරුපියලි
 වල්ගම්මිරිස් සිරිවටු (හොරමැලියම්) අක්‍රපට්ටා
 සුවසලුණු දේවදාර වෙඩිලුණු
 ගල්මඳ අගිල් සවිඳලුණු
 ගල්නහර

- කලඳ (ග්‍රෑ: 5) බැගින්.

සංස්කරණය :- පෙරකි ඖෂධ යුෂ හා කල්කය යොදා පදමට තෙල සිඳ ගත යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- කෝල, වලිප්පු, ශ්වාස, සුතිකා සන්ති, උණ, හිසරදය, තුන්දොස් සන්ති, ගොත බව, කෝල-ඉලප්පු කඵ කෝප කාස නස යි. දහ අට කෝල වලිප්පු, ඇම්ම ආදි රෝගයන්හි යෙදේ.

සැ:යු :- පාන අභ්‍යංගය සඳහා යි.

57. යෝග නාමය :- බෝධිසත්ව තෙලය.

යෝගය :- බැබිල කුප්පමේනිය මුල්
 එලඹලිඳ මුල් කලාදුරු අල

මේවා එකින් පලම් 3 (ග්‍රෑ: 180) බැගින් මිලිතව පලම් 12 (ග්‍රෑ: 720) ක් ගෙන, තැඹිලි කස පැන් නැලි 10 ක් (ලී: 9.6) දමා මදගින්තෙන් මදක් කකාරා ගත යුතු ය.

මුගුනුවැන්න	දිය පරඩැල්
හාතාවාරිය අල	කැනහිල් අල
කීකිරිදිය	සියඹලා කොළ
එලබිංතඹුරු	කෝමාරිකා
පඹුරු	පොල්පලා
නෙළුම් අල	වැල්පෙනෙල
වැටකේ අරළු	සපුමල්
කිතුල් මල්	උදුපියලිය
දියමිත්ත	අළු කෙහෙල් මුහ
හිඟුරු කොළ	කරකොළ
රසකිද	සමදරා කොළ

මේවා වෙන වෙන ම කොටා එක එක වගෙන් යුෂ නැලි එක (මී:ලී: 960) බැගින් සියල්ලෙන් නැලි 22 ක් (ලී: 21.12) ගෙන පළමු යුෂ සමග නැලි 8 ට (ලී: 7.68) මදගින්තෙන් සිඳුවා ගත යුතු යි.

කල්කය :-	එලකිරි	නැලි 4.	(ලී: 3.84)
	සැවැන්දරා	ඉරිවේරිය	
	පැපිලිය	සමදරා	
	වැල්මී	සපුමල්	
	කස්තුරි	කොල්ලන්මල්	
	දේවදාර	සමන්පිච්ච මල්	
	නාමල් රේණු	රත්හඳුන්	

- මේවා එකින් කලන් 3 (ග්‍රෑ: 15) බැගිනි.

(හෙල්බිජු) සුදුලුනු පතයි.

ඉහිනි ඇට		
වෙල්ලොන්තිර (එළලොන්)	එකින් පලම් 2 බැගිනි.	(ග්‍රෑ: 120)
උරුලැසට්ටම්	කයිප්පු	හිඟුරුපියලි

- මේවා සියල්ලෙන් පලං 4 යි.

අරළු	බුළු	නෙල්ලි
------	------	--------

- කලන් 2 (ග්‍රෑ: 10) බැගින්.

හිඟුරු පට්ට යුෂ දෙපතකින් අඹරා කල්කයට අයත් ඖෂධ තෙලට යෙදිය යුතු ය.

තලතෙල්	නැලි 4 යි.	(ලී: 3.84)
ගිතෙල්	නැලි 1 යි.	(ග්‍රෑ: 960 යි.)
එරඬුතෙල්	නැලි 1 යි.	(මී:ලී: 960 යි.)
තනකිරි	නැලි 1 යි.	(මී:ලී: 960 යි.)

සංස්කරණය :- තෙලපාක ක්‍රමයට තෙල සිඳ ගත යුතු ය. ගිනි කිරීම සඳහා කුරුඳු දර, පස් පැහිරි දර, මිදෙල්ල දර, විශේෂයෙන් ගත යුතු ය. නෙළුම් මලක් තරමට මදගිනි දීමෙන් සිඳගන්න.

පෙරාගත් තෙලට	
කට්ටකුමංජල්	සාදික්කා
අසමෝදගම්	බිම්දුම්මල
නිප්පිලි	කළුදුරු

වසාවාසි

කොට්ටන්

සමභාගව ගෙන, කුඩු කර තෙලට යොදා, එම තෙල් පුරවන ලද බඳුන භූමිදාන කොට දින 7 ක් පමණ තබා පෙරා ගත යුතු ය.

ප්‍රයෝග :- අභ්‍යංග, පාන සඳහා යොදනී. අක්ෂිරෝග, කාව, තිමිර, දුෂ්ටචාත, රත්පිත්, සෙම්චාත, සන්නිරෝග ආදිය නස යි. පක්ෂාසාත රෝගීන්ගේ හිස ගැල්වීමට යෝග්‍ය ය.

58. යෝග නාමය :- **භානුපාක කුෂ්ඨ තෙලය.**

යෝගය	:- කළුදුරු	කලං 4 යි.	(ග්‍රෑ: 20)
	සුදුදුරු	කලං 4 යි.	(ග්‍රෑ: 20)
	තලතෙල්	නැලි 1/2 යි.	(මි:ලී: 480 යි.)
	හොරි ගන්දගම්	කලං 2 යි.	(ග්‍රෑ: 10)
	ශෝධිත පල්මාණික්කම්	කලං 1 යි.	(ග්‍රෑ: 5)

සංස්කරණය :- සියල්ල සිනිඳුව වූර්ණ කොට තෙලට බහා අවිචේ තබා කකාර ගානු.

ප්‍රයෝග :- ඉකිලි කැසීම, වන වීම, තුවාල වීම සඳහා ද වෙනත් වර්ම රෝගවලට ද ගුණයි.

59. යෝග නාමය :- **භෘංගරාජ තෙලය.**

යෝගය	:- කීකිරිදිය යුෂ	නැලි 4 යි.	(ලී: 3.84)
	අමුතෙල්ලි යුෂ	නැලි 4 යි.	(ලී: 3.84)
	එළකිරි	නැලි 5 යි.	(ලී: 4.8)
	භාතාවාරිය යුෂ	නැලි 4 යි.	(ලී: 3.84)
	බැබිල යුෂ	නැලි 4 යි.	(ලී: 3.84)
	වැටකේ අරළු යුෂ	නැලි 4 යි.	(ලී: 3.84)
	රතුලූනු යුෂ	නැලි 1 යි.	(මි:ලී: 960)
	තලතෙල්	නැලි 4 යි.	(ලී: 3.84)
	ගිතෙල්	නැලි 1 යි.	(මි:ලී: 960)

කල්කය	:- දෙදුරු	ඉරමුසු	උරුලෑ සවටන්
	උළුභාල්	කොකුම් පොතු	කපුකිනිස්ස ඇට
	සැවැන්දරා	ඉහිනි ඇට	

- එකින් කලන් 4 (ග්‍රෑ: 20) බැගිනි.

සංස්කරණය :- තෙල පාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිඳින්න.

ප්‍රයෝග :- අක්ෂිරෝග, මල්පොල, තිමිර, රත වලට යෙදේ. ඇස් ඇදිරිය, කපාලවායු සඳහා යෝග්‍ය ය. කේශ වර්ධනය ද වේ

60. යෝග නාමය :- **මංඡිෂ්ඨාදි තෙලය.**

යෝගය	:- වැල්මදට		
	වැල්මී		
	ලාක්ෂා		
	ලජ්නාරංමුල්		
	වැල්මී	කර්ෂ 2 (ග්‍රෑ: 30)	බැගිනි.

කල්කය	:- තලතෙල්	පලම් 1 යි.	(මි:ලී: 60 යි.)
	එළකිරි	පල 8 යි.	(මි:ලී: 480 යි.)
	ජලය	පල 32 යි.	(ලී: 1.92 යි.)

සංස්කරණය :- යෝග්‍ය පරිදි කල්ක යොදා තෙල සිඳි ගත යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- නීලිකා, තාරුණ්‍ය පිඩකා. (කුරුලෑ සහ ව්‍යංග) ආදී රෝගයන්හි යෙදේ. මුව ප්‍රසන්න කෙරේ. වලිපලිත නස යි.

61. යෝග නාමය :- මහා කොරණ්ඩ නෛලය.

යෝගය :- කටුකරඬු සහ මුල පලම් 64 යි. (ග්‍රෑ: 3840 යි.)
 ජලය නැලි 16 යි. (ලී: 15.36 යි.)
 එළකිරි නැලි 4 යි. (ලී: 3.84 යි.)
 තලතෙල් නැලි 1 යි. (මී:ලී: 960 යි.)

කල්කය :- වැල්මී සවිදලුණු
 සිඬි ගුරු ජීවක
 පෙරුංකායම් කලාදුරු අල
 කරාබු කොට්ටං
 ගතපුෂ්ප කපුකිනිස්ස ඇට
 සුදුහඳුන් නිජ්ජිලි
 අමුක්කරා නිජ්ජිලි මුල්
 අගිල් සාෂහක
 දේවදාර ඉරමුසු
 එන්සාල් වාල් මොලභු
 අසමෝදගම් නිපල්

මේ සියල්ල කලං 1 ½ (ග්‍රෑ:7.5) බැගින් ගෙන , අඹරා කල්ක කළ යුතු යි.

සංස්කරණය :- කටුකරඬු නියමිත ජලය බහා 4 - 1 ට සිඳවා කෂාය සාදා ගන්නේ ය. එයට කිරි, තෙල් බහා පදමට එන විට කල්කය යොදා තෙල පිස ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- නසා පාන, හෝෂන, අභ්‍යංග, වස්ති ආදියට හිත යි. බලය යි. වර්ණය යි. කොර වුවන්ට ශ්‍රේෂ්ඨ යි. මුත්‍රාකාවිජර, දැලවර වේදනා, බඩ රුජා, හෘදය රුජා, පිටගැස්ම. අන්තරායාම, බහිරායාම, වාතරක්ක, ගුල්ම, වෘද්ධි, ක්ෂය, කාස, ශ්වාස, හික්කා, ශූල, ප්ලීහ, උදර, හනුස්තම්භ, ගිරෝරෝග, මනාසාස්තම්භ, කට්ටියායු, පෘෂ්ඨ වායු, නසා ලන්නේ ය.

62. යෝග නාමය :- මහා නාරායණ නෛලය.

යෝගය :- බැවිල මුල් පලම් 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)
 දහමුල් පලම් 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000 යි.)

හාතාවාරිය අල මුරුවා මුල්
 රසකිඳ කුඹුක්
 ලාකඩ අරන්ත අල
 වැල්මී කපු ඇට මද
 දේවදාර දේවදාර
 උඳු මහ බැවිල මුල්
 අමුක්කරා අල මහල් කරද
 එරඬු මුල් සිරිල
 කොල්ලු රත්කටුකරඬු
 මසන් වේලිවිච ඉභුරු
 යව හාල් (නණ පස) තෘණ පංච මූලය
 සිහින් මොර ඇහැල පොතු

මිදිමුල් (වෛජයන්ති)	අන්දර
වැල්මුරුංගා (මධුශිශ්රු)	තලා
සාරණ මුල්	වැඩහඟු
මහ සාරණ මුල්	වැල්තිබ්බොටු (අලර්ක)
ලුණුවරණ පොතු	වේලා මුල්
නිකමුල්	රම්මනිස්ස මුල්
මුවකිරිය	ආඩතෝඩා
හෙළවරා	බෙහෙත් එඩරු
ප්‍රසාරණී	ගම්මිරිස්
ගස්කැලිය	සිවිය මුල්
කළු කොල්ලු (වල් කොල්ලු)	උණකපුරු
රත්තිටුල්	පත්පාඩගම්
හපුෂා (ප්‍රතිනිධි ගම්මිරිස්)	ඉරමුසු මුල්
තිරුස්සවාලු	වේලිච්ච කහ
වදකහ	කිහිරි
කටුකරඬු	කෙළිදසාල්
හෙළකටුකරඬු	දියමිත්ත
දළක් (මහාවෘක්ෂ) මුල්	කළුකැමීමේරිය
සක්බෙරු (ශංඛිනි) යක්බෙරිය	

මේවා පලම් 5 (ග්‍රෑ: 300) බැගින් ගෙන කපා, කොටා දිය ද්‍රෝණ අටක් දමා, (ලී:122.88-ලී:15.36 ට) ද්‍රෝණ 1 ට, සිඳුවා ගන්නේ ය.

කල්කය

:-

දේවදාර	ජටාමාංස
වදකහ	අරත්ත අල
කොට්ටං	ගතපුෂ්ප
සිරිවටු (සොර අරටු)	කටුකරඬු
සුදුදුරු	අගිල්
කළුදුරු	හිඟුරුපියලි
වෙනිවැල්ගැට	කොල්ලන් කොළ
නිජ්පිලි මුල්	නාමල් රේණු
කටුකරෝසන	තුචරලා
අස්වැන්න	නෙලුම් රේණු
පොල්පලා	ගම්මිරිස්
බැවිල මුල්	අතිවිඩයන්

මීපුප්	සිවිය මුල්
ලෝධර	ඉඟුරු
වළහසාල්	ගම්මිරිස්
දුම්මල	නිජ්පිලි
ගුගුල්	ගජනිජ්පිලි
වැල්මී	දියනිජ්පිලි
සැවැන්දරා මුල්	අමුක්කරා අල
වැල්මදට	පෙරුංකායම්
කටුවැල්බටු	සුවසලුණු
(ක්‍රොන්ති) වල්ගාමිරිස්	සිහින් එන්සාල් (මාගධ)
නබ	සුවදකොට්ටම්

	අසමෝදගම්	සිරිතෝක්කු
	සහිදලුණු	කොරාසානි
	දියමිත්ත	සුදුලුණු
	ශිලාජතු	යවකාර ලුණු
	වේලිව්ව ඉඟුරු	බලල් ලුණු
	වේලිව්ව කහ	හබ (අබ)
	එන්සාල්	නිප්පිලි මුල්
	කුරුඳු පොතු	මුරුංගා මුල්
- සංස්කරණය :- කල්කය කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ: 15) බැගින් ගෙන වූර්ණ කොට කෂාය වතුරෙන් අඹරා එම වතුරට කලතා තලතෙල් සිචි නැලියක් ඊට බහා තෙල පරිභාෂා අනුව පිස ගන්න.
- ප්‍රයෝග :- වාත රෝග, හනුස්තම්භ, කලායබඤ්ජ, ශුෂ්කවාත, ආක්ෂේප, ශීර්ෂරෝග, පක්ෂාසාත, අර්දිත, උරුස්තම්භ, වාත කඵ රෝග, යෝනි ශූල, වස්ති ශූල, විශේෂයෙන් වාත රෝග නසන්නේ ය.

63. යෝග නාමය :- මහා බලා තෙලය.
- යෝගය :-
බැබිල මුල්	පලං100 යි.	(ග්‍රෑ: 6000 යි.)
අරත්ත	පලං10 යි.	(ග්‍රෑ: 600 යි.)
රසකිඳ	පලං20 යි.	(ග්‍රෑ: 1200 යි.)
- ජලය ද්‍රෝණ 4 - 1 ට සිඳුවා ගන්නේ ය.(ලී: 61.44-15.36)
- කිරි
- දී පෙරලි දිය
- කාඩ්
- මෝරු
- මාංස රස කෂායට සමව.
- තලතෙල් නැලි 4 යි. (ලී: 3.48 යි.)
ගතපුෂ්ප	කිරිබදු	පද්මකාෂ්ඨ
පුවඟු	කාකෝලි	අගිල්
වම්මුතු	හරෙණුක	නාමල්රේණු
ශට්ටි	වදකහ	මස්වැන්න
සුවදකොට්ටං	එන්සාල්	මේදා
වියලි ඉඟුරු	හන ඇට	ජීවක
කිරිහඟුලු	අස්වැන්න	සක්නැබ
මදුරුතලා	සුවද තණ (ධ්‍යාමක)	වාසාසුතබ
තේජපත්‍ර	මහ වංමුතු	ඉරිවේරිය
සුවදහොට	කහ	කොට්ටං
වෙනිවැල්ගැට	හොර අරටු	නිප්පිලි මුල්
බැබිල	දේවදාර	පර්ණික (දියපරඩලා)
සිරිවැඩි බැබිල	වැල්මී	වැල්මදට
හාතාවාරිය	සඳුන්	ජටාමාංස
- තුවරලා
- මේ ද්‍රව්‍ය අඩ පලම (ග්‍රෑ: 30) බැගින් වූර්ණ කොට ගත යුතු යි.
- සුගන්ධ :- කොකුම් අගිල් කපුරු
- ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය

සංස්කරණය :- විධි ලෙස කෂාය සිදු කළක යොදා තෙල සමපාකයට සිදු ප්‍රක්ෂේප ද්‍රව්‍ය බහා තබා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- අභ්‍යංග, වස්ති, පාන, නසා, උත්තර වස්ති සඳහා යෙදිය හැකි යි. වාත බහුල රෝග නස යි. ලේ, මස්, මේදෝ ධාතු, අස්ථි, මජ්ජ, ශුක්‍ර යන මේ ඇසුරු කළ රෝග නස යි. උර්ධවජන්‍යුගත රෝග, අධිකාය ගත සහ මධ්‍ය කායගත රෝග නස යි. කාස, ශ්වාස, වෘද්ධි රෝග, වාත වෘද්ධි, ස්වරක්ෂය, අපස්මාර, උන්මාද, යෝනි රෝග, අර්ශස් රෝග, උරුස්තම්භ, හනුස්තම්භ, බඤ්ජවාත, පංගු, වෙවිලීම, ගෘධිරසී, ත්‍රික ශූල, ශුක්‍ර ක්ෂය යන මේවා නස යි. වද ස්ත්‍රීය සෘතුමත් වුවා මෙය ගතහොත් දරුවන් ලබයි.

64. යෝග නාමය :- මහා වාතමේඝ තෙලය.

යෝගය	:-	හින්බෝවිටිය	මහල් කරද
		සාරණ	තොටිල
		කුරුඳු	බැවිල
		කොසඹ කොළ	හින් අරත්ත
		මුරුංගා	රත්කිහිරිය
		හරත්කහ	එරබදු
		ලුණුවරණ	වල් ඉහුරු
		නිකමුල්	ඇත් දෙමට මුල්
		එලබටු මුල්	පඹුරු මුල්
		ගැටතුඹ මුල්	

- මේවා එකින් පලමු 2 (ග්‍රෑ: 120) බැගිනි.

තල වඩි (හැලි අරක්කු) කුරුණි 4 යි.

දින 7 ක් උරුවෙන්ට තබා ගත යුතු ය. ඉන්පසු ජලය කුරුණි 4 ක් ද බහා කුරුණියට සිඳුවා පෙරා ඊට,

කහ යුෂ	නැලි 1 යි.	(මි:ලී: 960 යි)
කිඩාරන් අල යුෂ	නැලි 2 යි.	(ලී: 1.92 යි.)
කාඩි	නැලි 1 යි.	(මි:ලී: 960 යි.)
විනාකිරි	මනා 4 යි.	(ලී: 1.92 යි.)
පොල් රා	මනා 2 යි.	(මි:ලී: 960 යි.)
වරාකොළ යුෂ	මනා 4 යි.	(ලී: 1.92 යි.)
තලතෙල්	එඩරු තෙල්	
කොහොඹ තෙල්	මීතෙල්	
ගිතෙල්		

- පත 1 (මි:ලී: 240) බැගින් ගත යුතු යි. (ලී: 1.2).

සුවදකොට්ටං	පුස්කර
නාකෙසරු	මිරිස්
සාරණ	උළුවා
සඳුන්	පෙනෙල ගෙඩි
ලමග	පැපිලිය
ගතපුෂ්ප	වළඟසාල්
අබ	එන්සාල්
සන්නිනායම්	කොතඹුරු
මොණරපිල්	ගල්නහර

අසමෝදගම්	ගල්මද
ඉඟුරු	දේවදාර
නිජපිලි	ලුණු පස
නිපල්	රත්නෙටොල්

මේවා එකින් කලං 3 (ගු: 15) බැගින්.

- සංස්කරණය :- සියල්ල බරට සුදුලුනු ගෙන වියලා, කුඩුකර, ඇඹුල් දොඩම් යුෂින් අඹරා නිරැස්සවාලු වූර්ණය ද පතක් ඊට දමා, නැවත අඹරා තෙලට යොදා තෙලපාක ක්‍රමයට තෙල සිඳ ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- නසා, පාන, වස්ති, ඇඟ - හිස - ගැල්වීමට යොදනි. සන්නි දහ අට (18), ඇම්ම, කෝල, ශීර්ෂ රෝග, ශීත, වෙවුලුම් සන්නි, ඇඟපත රුදා, ඇවිලිලි, නස යි. හගන්දර, ගුල්ම, ගණ්ඩමාලා, කරමල් ගෙඩි, දැලේ දෙකන් ගෙඩි සඳහා තෙල නස්න කිරීමට ද තෙල් ගා තැවීමට ද යහපති. අසුවක් වාත රෝග, වැදු ගෙයි සන්නි, සියලු විෂසොර සෑම විෂට ද, උපදංශ, හොරි, කුෂ්ඨ ආදියට ද ශ්‍රේෂ්ඨයි.
- සැ:යු :-
1. හීන් බෝවිටිය ආදිය මදාසාරය දමා ඌරුවෙන්ට දින 7 ක් වෙනම තබන්න.
 2. එසේම හීන් බෝවිටිය ආදිය වෙනම කෂාය කර පෙරා ගත යුතු යි. පසුව ඌරුවෙන්ට තබා පෙරා ගත් කොටස හා කසාය ද එකට සම්මිශ්‍රණ කොට ගෙන අතික් යුෂ හා කල්කය යොදා මද ගින්නෙන් තෙලපාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිඳ ගත යුතු යි.

65. යෝග නාමය :- මහා මාෂ තෙලය.

යෝගය	:-	උදු	ආසක 1/2 යි.	(ගු: 1920)
	:-	දසමුල් මිලිතව	තුලා 1/2 යි.	(ගු: 3000)
		එළමස්	පලං 30 යි.	(ගු: 1800)
		ජලය	සේරු 64 - 16 ට සිඳ ගන්න (ලී: 61.44 - 15.36)	
		තලතෙල්	සේරු 4	(ලී: 3.84)
		කිරි	සේරු 16 යි.	(ලී: 15.36)

කල්කය	:-	වදුරු මෑ ඇට	නිජපිලි
		එරඩු මුල්	නිජපිලි මුල්
		හාතාවාරිය අල	අරත්ත
		ත්‍රිලවණ	වැල්මී
		ජීවනිය ගණය	සවිඳලුණු
		වැල්මදට	දේවදාර
		සිවිය	රසකිඳ
		රත්නෙටොල්	කොට්ටං
		කට්ඵල	අමුක්කරා
		ඉඟුරු	වදකහ
		ගම්මිරිස්	ශට්

එකින් කර්ෂ 2 (ගු: 30) බැගින් කල්කය සාදා ගත යුතු ය.

සංස්කරණය :- විධි සේ සාදාගත් යෝගයෙහි සඳහන් කල්කය යොදා තෙල සමපාකයට සිඳවා ගත යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- පක්ෂාසාන, අර්දිත වාත, බාධිර්යය, හනු සංග්‍රහ, කර්ණනාද, ශිර: ශූල, (ත්‍රිදෝෂජ) තිමිර, හස්ත කම්ප, පාද කම්ප, ශිර: කම්පන, භ්‍රම, ශ්‍රීවාකම්පන,

කලායබඤ්ජ, පාංගුලාස, ගෘධිරසී, අවබාහුක යන රෝග නස යි. පාන, අභ්‍යංග, නසාස, කර්ණ පූරණ, අක්ෂිපූරණ සඳහා යෙදේ.

අනුපාත :- උණුසුම් කිරි සමග ය.
උදු සහ එළුමස් ලිහිල් පොට්ටනි බැඳ දගමුල සමග කෂාය කරන්නේ ය.

66. යෝග නාමය :- මහා වායුරාක්ෂස තෙලය.

යෝගය :- හරන්කහ පැහිරිමාන් මුල් පඹුරු මුල්
කළුවා අල කොහොඹ මුල් මුවකිරියවැල්
නිකමුල් මහල්කරද මුල්

- පලං 16 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 960)

වතුර ද්‍රෝණ 4 - 1 (ලී: 61.44-15.36) ට සිඳුවා පෙරන්න.

තලතෙල් කොහොඹ තෙල්

එලගිතෙල් මී තෙල්

එරඹු තෙල්

- නැලිය (මී:ලී: 960) බැගිනි.

ඉඟුරු සහිද ලුණු සුදුදැනු ගම්මිරිස්

වදකහ අබ රත්තෙටොල් මුල් නිප්පිලි

පෙරුම්කායම් ගතපුෂ්ප සස්සඳ මුල්

මේවා එකින් පලම් 2 (ග්‍රෑ: 120) බැගින් ගෙන අඹරා තෙලට දමා තුන් දිනක් තෙලපාක ක්‍රමයට තෙල සිඳිනු.

ප්‍රයෝග :- විවිධ වාතරෝග, කොර වාත, අර්දිත, වැදුගෙයි සන්නිවලට හා කෝල වලිප්පු ආදියට යෙදේ.

මාත්‍රාව :- තෙල් කලං ½ (ග්‍රෑ: 2.5) බැගින් පානය පිණිස යෙදේ.

67. යෝග නාමය :- මහවිකාර තෙලය.

යෝගය :- නෙළුම් අල යක්බේරිය
හාතාවාරිය ඉරමුසු
බැබිල කුප්පමේනිය
කටුකරඹු මුරුංගා පොතු
ඉරිවේරිය ආඩතෝඩ කොළ
සැවැන්දරා දෙහි කොළ
මානෙල් අල ඔලිද කොළ
නික පොතු මදුරුතලා
රත්තිටුල් රම්මනිස්ස
මුස්වැන්න වේලාමුල්
කලාදුරු අල කරද පොතු
මුගුනුවැන්න ලුණුවරණ පොතු
කිකිරිදිය කුඹුරු කොළ
යකවනස්ස කුඩුමිරිස කොළ

මේවා එකින් පලං 12 (ග්‍රෑ: 720) බැගින් ගෙන කොටා ගත යුතු යි.

ජලය නැලි 128 ක් දමා නැලි 32 ට සිඳුවා ගත යුතු ය. (ලී:122.88 - 30.72)

මුරුංගා පොතු යුෂ නැලි 12 යි. (ලී: 11.52)

එලකිරි නැලි 8 යි. (ලී: 7.68)

		කළුකේ යුෂ	නැලි 3 යි.	(ලී: 2.88)
		තලතෙල්	නැලි 3 යි.	(ලී: 2.88)
		එරඬු තෙල්	නැලි 1 යි.	(මී:ලී: 960)
කල්කය	:-	වැල්මී	නෙල්ලි	
		හිඟුරුපියලි	කොත්තමල්ලි	
		කටුකරෝසන	කළුදුරු	
		දේවදාර	තිස්පිලි	
		ඉඟුරු	වදකහ	
		බුළු	සුදුලුනු	
		සුවදකොට්ටම්	සාදික්කා	
		සුදුරු	වළඟසාල්	
		දේවදාර	සුදුහඳුන්	
		පෙරුම්කායම්	ශතපුෂ්ප	
		ගම්මිරිස්	තලිස්පතුරු	
		නෙළුම්රේණු	- මේවා එකින් කලං 8 (ගු: 40) බැගිනි.	
සංස්කරණය	:-	කොළ වර්ග කොටා වතුර ගසා අත්ගසා තබා පසුවදා මිරිකා යුෂ නැලි 12 ක් (ලී: 11.52) ගෙන එලකිරි ආදිය මිශ්‍ර කොට ලිප තබා පළමුව තද ගිනි දී පසුව මද ගිනිකොට කල්කය යොදා තෙල පාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිඳ ගන්න.		
ප්‍රයෝග	:-	ශීර්ෂාභ්‍යාංග නසා සඳහා ය. සියළු උන්මාද රෝගයන්හි යෙදේ.		
68.	යෝග නාමය	:- මාෂ තෙලය.		
	යෝගය	:- උඳු	ප්‍රස්ථ 1 යි.	(ගු: 960 යි.)
		ජලය	ආඝක 1 යි.	4 - 1 ට සිඳවා ගත යුතු යි. (ලී: 3.84 යි.)
		ජලය එමෙන් 4 ගුණයක් එළකිරි (ප්‍රස්ථ 4 යි.) (ලී: 3.84 යි.)		
		තලතෙල්	ප්‍රස්ථ 1 යි.	(ගු: 960 යි.)
කල්කය	:-	ජීවනීය අෂ්ටකය	වදුරුමැ ඇට	
		ශතපුෂ්ප	වැල්මී	
		සවිඳලුණු	බැවිල	
		අරත්ත	තිකුළු	
		ගොකටු කර්ෂ 1 (ගු: 15) බැගින් යෙදිය යුතු ය.		
සංස්කරණය	:-	තෙල පරිභාෂා අනුව සිඳවා ගත යුතු ය. *ජලය දෙගුණ කරන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:-	පක්ෂාසාතය අර්ථක කර්ෂ ගුල බාදියාය ත්‍රිදෝෂජ තිමිර අත් - පා වෙවුලුම් විශ්වාචී අවබාහුක කලාය බඤ්ජ හා ඌර්ධ්වජත්‍රුගත රෝගයන්හි යෙදේ.		
69.	යෝග නාමය	:- යම දේවරාජ තෙලය		
	යෝගය	:- පඬුරු මුල්	මුරුංගා මුල්	
		මහල්කරද මුල්	යකවනස්ස මුල්	
		වැල්ලුක්අත්තන මුල්	සස්සඳ මුල්	
		එරබදු මුල්	ඇත්අඟුන මුල්	
		යක්බේරිය	තුඹකරවිල අල	
		ලුණුවරණ මුල් - පොතු	නවහන්දි	
		එලබ්බු මුල්	නියඳ අල	
		හිඟුරුපට්ට වැල්	කොහොඹ මුල් පොතු	
		වරාමුල්	වේලා	

තොටිල මුල්	කුරුඳු මුල්
මදුරුතලා මුල්	බෙලි මුල්
රත්තිටුල් මුල්	එකින් පලම් 1 බැගිනි. (ගු: 60)
ජලය	- නැලි 16 නැලි 4 ට (ලී: 15.36-3.84) සිඳුවා පෙරා ගත යුතු යි.
මීතෙල්	එරඩු තෙල්
තලතෙල්	කොහොඹ තෙල්

එකින් නැලි 1 බැගිනි. (මී:ලී: 960)

කල්කය	:-	මුනමල් ඇට (මුහුළු ඇට)	යවකාරලුණු
		වියලි තෙල්ලි	වදකහ
		සිවිය මුල්	මීදෙල්ල ඇට
		අසමෝදගම්	පෙරුංකායම්
		දළුක් ඇට	අළුපුහුල් ඇට
		සහිද ලුණු	සීනක්කාරම්
		ගම්මිරිස්	තිප්පිලි
		තුඹකරවිල ඇට	ගම්මිරිස්
		ගස්පෙනෙල ඇට	ඉඟුරු
		දැත්ත ඇට	බලල් ලුණු
		කළුදුරු	මුදුලුණු
		සුදුදුරු	වෙඩිලුණු
		නිරැස්සවාලු මුල්	සුවසලුණු
		පල්මානික්කම්	මේවා කලං 8 බැගිනි. (ගු: 40)

සංස්කරණය :- මෙම කල්කය ලා තෙල පරිභාෂා අනුව සිඳුවා පෙරා ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- 1. විශේෂයෙන් සෙම්ගෙඩි මස්දළු සඳහා වලිප්පුවට ද ප්‍රත්‍යක්ෂය.
 2. ශ්ලේෂ්මජ රෝග සඳහා නසා පාන වශයෙන් යොදන්න.
 3. ගලගණ්ඩ උගුර කරමල් ඉදිමි හුස්ම හිරවන ගලක්කුවට විශේෂයෙන් යෙදේ.

70. යෝග නාමය :- රත්පිත් කේතකී තෙලය.
 යෝගය :- වැටකේ අරළු යුෂ නැලි 12 යි. (ලී: 11.52)
 එලකිරි නැලි 12 යි. (ලී: 11.52)
 තලතෙල් නැලි 12 යි. (ලී: 11.52)

කල්කය :- සුවදකොට්ටම් උරුලුසට්ටම් කලං 3 (ගු: 15 යි.)
 කළුදුරු ඉරිවේරිය
 කෙකටිය නාමල්රේණු
 සැවැන්දරා මුල් සුදුහඳුන්
 සපුමල් කොල්ලන් කොළ
 වැල්මි කලාඳුරු අල
 එන්සාල් දේවදාර
 හිඟුරුපියලි සිරිවැඩි බැබිල මුල්
 නෙළුම් රේණු - මේවා එකින් පලම් 1 ½ (ගු: 90) බැගිනි.

සංස්කරණය :- තෙල පාක ක්‍රමය අනුව තෙල සම්පාකව සාදා ගත යුතු යි.
 ප්‍රයෝග :- නින්ද නොයාමට විශේෂයෙන් යෙදේ. පිත්තජ ඇස්රෝග සඳහා ද හිස් හොරිවලට ද හිසේ ගැමට හා නසාය සඳහා යෙදේ.

71. යෝග නාමය :- රත තෙල.

- යෝගය :- ඉදුනු කැප්පෙටියා කොළ
රත්මල් කැකුළු
කපුකොළ
අමු පොල් කොළ යුෂ පත 1 (මි:ලී: 240) බැගිනි.
තලතෙල් පත 1 යි. (මි:ලී: 240)
- සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය සියල්ල අමු පොල් කොළ යුෂින් අඹරා තලතෙල් මිශ්‍ර කොට තැටියක බහා අවිචේ තබා සිඳුවා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- බාලයින්ගේ ලේ කෝපයෙන් හටගත් බිබිලි රතපලූ ආදිය සඳහා යෙදේ.

72. යෝග නාමය :- රතිකාම රත්න තෙලය

- යෝගය :- සපු කොළ , පොතු, යුෂ,
පළොල් කොළ , පොතු, යුෂ,
භාතාවාරිය කොළ , අල, යුෂ,
නික කොළ , පොතු, යුෂ,
කරද කොළ , පොතු, යුෂ,
මුරුංගා කොළ , පොතු, යුෂ,
පුපුල කොළ , පොතු, යුෂ,
කුඹුර කොළ , වැල්, යුෂ,
වෙල්ලිප්පරිත්තී කොළ , පොතු, යුෂ,
අට්ටික්කා කොළ , පොතු, යුෂ,
තොටිල කොළ , පොතු, යුෂ,
රණවරා කොළ , පොතු, යුෂ,
ඇද්දෙමට කොළ , පොතු, යුෂ,
කපු කොළ , පොතු, යුෂ,
එඬරු කොළ , පොතු, යුෂ,
කීකිරිදිය සහමුලින්
රසකිද කොළ , වැල් , යුෂ,
ලුණුවරණ කොළ , පොතු, යුෂ,
එලකිරි කොසඹ තෙල්
ගිතෙල් උක් පැණි
එඬරු තෙල් තැඹිලි වතුර
තල තෙල් දෙහි ඇඹුල් -
- නැලි 1 බැගින් (මි:ලී: 960)
- නැලි 1 බැගින් (මි:ලී: 960)
- කල්කය :- දෙදුරු ඕලුමල් කටුකරෝසන
කොරාසානි නිකුළු ත්‍රස්තවාලු
බිම්දුම්මල ඉඟුරු ජයපාල
පෙරුංකායම් පිට්ටි මල් පල්මානික්කම්
පෙතන් මල් මදාරමල් වැල්මී
චතුසුද්ද මල් නිවග අගිල්
නාමල් ඉඟුරු මල් අරත්ත
රත්මල් පස්ලුණු වළඟසාල්
මයිලමල් උළුවා කොට්ටන්
සාරණ අසමෝද දෙසදුන්
ගොකටුමුල් සපුමල් කැකුණ ඉටි

කහදෙමට මල්	වැටකේ මල්	පුස්කර
කහමල්	කිණිහිරි මල්	දෙවිදර
නවසාරන්	තිපල්	දෙකසා
දෙගල්	නෙළුම් මල්	ගොඩමානිල් මල්
ගලිස්	අරලිය මල්	කොත්තමල්ලි
ඉද්දමල්	එළකටරොළ මල්	ඉහිනි ඇට
දුනුකේ මල්	නිල්කටරොළ මල්	හොරඉටි
තිප්පිලි	සවිකෙන්ද මල්	අක්රපට්ටා
බෝලිද්ද මල්	වල් ඉහුරු	අතිවිඩයන්
ශතපුෂ්ප		

- මේවා කලං 1 1/2 (ගැ: 7.5) බැගින් ගෙන කල්කය සාදා ගත යුතු යි.

සංස්කරණය :- කල්කය තෙලට යොදා සමපාකයට තෙල සිඳ ගන්න
 ප්‍රයෝග :- සුනිකා රෝග, යෝනි දෝෂ, ඖෂසර්ගික මේහ, (සුදු බින්දුම,) යෝනි වණ ආදියට ගැමට සහ බීමට යෙදේ.

73. යෝග නාමය :- රතුලුනු තෙල (පීනස් තෙල)
 යෝගය :- රතුලුණු යුෂ නැලි 4 යි. (ලී: 3.84)
 තලතෙල් නැලි 1 යි. (මී:ලී: 960)
 කල්කය :- ඉහුරු කළුදුරු සාදික්කා
 ගම්මිරිස් කරාබු සුදුදුරු
 තිප්පිලි වසාවාසි පෙරුකායම්
 කලං 2 බැගිනි. (ගැම: 10)
 ප්‍රයෝග :- සර්වප්‍රකාර පීනස් රෝගයන්හි විශේෂ යි. නසා, පාන, අභ්‍යංග සඳහා ය.

74. යෝග නාමය :- ලඟුනෙරණ්ඩ තෙලය
 යෝගය :- සුදුලුනු පලම් 13 යි. (ගැ: 780 යි.)
 එරඬු මුල් පලම් 13 යි. (ගැ: 780 යි.)
 මහ එරඬු මුල් හීන් එරඬු මුල්
 තිරැස්සවාලු මුල් ලුණුවරණ පොතු
 රත්තිටුල් නිකමුල්
 පුලිල දැත්ත අල
 මහල්කරද දේවදාර
 හීන්සාරණ අරළු
 මහසාරණ බුළු
 තෙල්ලි

- මේ සියල්ලෙන් පලම් 34 යි. (ගැ: 2040යි)

ජලය දෝණ 1 යි. (ලී: 15.36යි)
 එලකිරි දෝණ 1/4 යි. (ලී: 3.84යි)
 එරඬුතෙල් නැලි 1 යි. (මී:ලී: 960යි)
 කල්කය :- සුදුලුනු දියමිත්ත මුල් ඉහුරු
 තිප්පිලි වළඟසාල් පෙරුමිකායම්
 ගජතිප්පිලි රත්තෙටොල් යවක්ෂාර
 අසමෝදගම් සුවස ලුනු අබ
 කෙලිදසාල් ගම්මිරිස් කටුකරෝසන

සංස්කරණය :- කෂාය සහිත තෙල් භාජනය, වැලි පිරවූ භාජනයක තබා ගිනි දී දින 2 ක් සිඳුවා තුන්වැනි දින මී පැණි ආදී පැණි වර්ග ද කල්කය ද දමා ලණු ඇදෙන පදමට තෙලපාක අනුව සකස් කර ගත යුතු ය.

ප්‍රයෝග :- විවිධ පීනස් රෝග සඳහායෝග්‍ය වේ. පාන අභ්‍යංග සඳහා ය.

77. යෝග නාමය :- වජ්‍රකන්ද තෙලය

යෝගය :- වල් කිඩාරං යුෂ නැලි 4 යි. (ලී: 3.84)
 බැවිල යුෂ නැලි 4 යි. (ලී: 3.84)
 කුරුම්බා වතුර නැලි 4 යි. (ලී: 3.84)
 තලතෙල් නැලි 1 යි. (මී:ලී: 960)

කල්කය :- දේවදාර කුරුඳු පොතු
 වදකහ තුවරලා
 කලාදුරු අල අබ
 ඉඟුරු නාමල් රේණු
 ගතපුෂ්ප හීන් එන්සාල්
 වියලි කහ සුදුහඳුන්
 වෙනිවැල්ගැට නෙළුම් රේණු
 කොට්ටං හොර අරටු - කලං 3(ග්‍රෑම්: 15) බැගිනි.

සංස්කරණය :- තෙලපාක පරිභාෂාවෙනි

ප්‍රයෝග :- අර්ශස්, ප්‍රමේහ, ගුල්ම, උදර, වාත, රෝගයන්හි යෙදේ යි. නසා, පාන, අභ්‍යංග, සඳහා ය.

78. යෝග නාමය :- වාත තෙලය

යෝගය :- ඇන්දෙමට මුල් බුලත් මුල්
 හීන්දෙමට මුල් වැල්කැප්පෙට් මුල්
 බෙලි මුල් ලුණුවරණ මුල්
 කුරුඳු මුල් හරන්කහ
 කුඩුම්ච්චි මුල් අම්බු ඉඟුරු
 පඬුරු මුල් වදකහ
 සිවිය මුල් වල් ඉඟුරු- එකින් ලාභ.(ලී:3.84) බැගිනි.
 ජලය ද්‍රෝණ 4 ද්‍රෝණ 1ට (ලී: 61.44 – 15.36 ට) සිඳුවා ගත යුතු යි.

කල්කය :- හොරමල තිප්පිලි
 කැකුනමල ගම්මිරිස්
 ගලිස් උළුවහාල්
 බිම් දුම්මල පෙරුම්කායම්
 කරාබු පල්මානික්කම්
 වසාවාසි සහිදලුණු
 සාදික්කා අරළු
 කළුදුරු බුළු
 සුදුදුරු තෙල්ලි
 අසමෝදගම් කයිප්පු
 වියලි ඉඟුරු එන්සාල්
 වදකහ වියලි කහ
 තැඹිලි තෙල් - මේවා කලං 6 (ග්‍රෑම්: 40) බැගිනි.

තලතෙල්
 කොහොඹ තෙල්
 මී තෙල්
 එරඬුතෙල් - මේවා නැලිය බැගිනි.(මි:ලී: 960)

සංස්කරණය :- ඇද්දෙමට මුල් සිට වල් ඉඟුරුදක්වා වල් ඖෂධ එක් වගෙන් ලාභ බැගින් ගෙන කොටා ජල ද්‍රෝණ 4ක් (ලී: 61.44) බහා දින තුනක් පල්කර, ද්‍රෝණයට සිඳුවා පෙරා, තෙල පාක ක්‍රමයට සිඳුවා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- වාත රෝග සඳහා අභ්‍යංගය පිණිස ය. පපුවේ ඇම්ම, ඇවිලිලි ආදියට හා හන්දි වේදනා සඳහා ද විශේෂයෙන් යෙදේ.

79. යෝග නාමය :- වාතරාක්ෂස තෙලය

යෝගය :- කටුකරඬු පලම් 20 යි (ග්‍රෑ: 1200)
 බැබිල මුල් පලම් 10 යි. (ග්‍රෑ: 600)
 ලුණුවරණ පොතු පලම් 10 යි. (ග්‍රෑ: 600)
 පාවට්ට මුල් පලම් 10 යි. (ග්‍රෑ: 600)
 වරා මුල් පලම් 10 යි. (ග්‍රෑ: 600)
 කොහොඹ මුල් පලම් 10 යි. (ග්‍රෑ: 600)
 දෙහි මුල් පලම් 5 යි. (ග්‍රෑ: 300)
 ඇඹුල් දොඩම් මුල් පලම් 5 යි. (ග්‍රෑ: 300)
 අමු ඉඟුරු පලම් 3 යි. (ග්‍රෑ: 180)
 වදකහ පලම් 3 යි. (ග්‍රෑ: 180)
 අමුකහ පලම් 3 යි. (ග්‍රෑ: 180)
 රම්මනිස්ස පලම් 3 යි. (ග්‍රෑ: 180)
 මගුල් කරදමුල් පලම් 3 යි. (ග්‍රෑ: 180)
 ජලය ලාස් 8 යි. 2 ට සිඳුවා පෙරා (ලී:30.72 -7.68 ට) ගත යුතු ය.
 එලකිරි නැලි 1 යි. (මි:ලී: 960)
 එරඬුතෙල් නැලි 1 යි. (මි:ලී: 960)
 තලතෙල් නැලි 1 යි. (මි:ලී: 960)
 එලගිතෙල් නැලි 1 යි. (මි:ලී: 960)

කල්කය :- ත්‍රිපල් සෛන්ධවලුණු
 ත්‍රිකටු කෙලිදසාල්
 ත්‍රිජාත පෙරුමිකායම්
 වැල්මී උඵහාල්
 දේවදාර දේදුරු
 දේවදුරු සුදුහඳුන්
 සෙම්කොට්ටම් ඉහිනි ඇට
 කුඵරෑණ දෙගල්
 අබ

- එකින් පලම් 1/2 බැගින් (ග්‍රෑම: 30).

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් ද්‍රව්‍ය වර්ග පිරිසිඳුව කිරාගෙන සියුම්ව කොටා, ජලය ලාස් 8 කට දමා ලාස් 2 ට සිඳුවා පෙරා ඊට ඉහත සඳහන් එලකිරි සහ තෙල වර්ග මිශ්‍රකො, ඇඹුරු කල්කය ද බහා තෙල පරිහාණාවෙන් සිඳුවා (දියපිටට) පෙරා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- නසා, පාන, අභ්‍යංග සඳහා යෙදේ. විශේෂයෙන් හදිසියෙන් පැන නඟින ධනුස්තම්භ, හනුස්තම්භ, ජීන්වාස්තම්භ, දණ්ඩාපතානක, ආක්ෂේප, පිට ගැස්ම, ආදියට ප්‍රත්‍යක්ෂ යි. දීර්ඝකාලීන වශයෙන් පවතින හස්තකම්ප, ශිරාකම්ප, කම්පවායු, අණ්ඩ වායු ආදියට ද උත්තාදයට ද යහපති. සියළු වාත රෝග නස යි. සන්ධි වාත සඳහා ශ්‍රේෂ්ඨයි.

මාත්‍රාව :- තේ හැදි 1 සිට 2 දක්වා බීම යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය.

80. යෝග නාමය :- වාත (ව්‍රෂ) විදුරංගාදි තෛලය.

යෝගය :- බැවිල මුල් පලං 12 යි. (ග්‍රෑ: 720)
 දශමූල මිලිතව පලං 10 යි. (ග්‍රෑ: 600)
 පුවක් මුල් පලං 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
 අසමෝදගම් පලං 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
 ඉඟුරු පලං 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)
 කොල්ලු පලං 1 යි. (ග්‍රෑ: 60)

සංස්කරණය :- සියල්ල හොදින් කොටා වතුර නැලී 16 - 4 ට, (ලී: 15.36 - 3.84) සිඳුවා පෙරා,
 තලතෙල් නැලී 1 යි. (මී:ලී: 960)
 එළකිරි නැලී 4 යි. (ලී: 3.84)

කල්කය :- සහිදලුණු වැල්මදට ගතපුෂ්ප
 දුම්මල ඉරමුසු මුල් දෙළුම්ගෙඩි
 දේවදාර සාරණ මුල් අගිල්
 වදකහ එන්සාල් ගල්සෙවෙල්
 අමුක්කරා අල සුදුහඳුන් කට්ටකුමංජල්
 කොට්ටං හිඟුරු පියලි ජටාමාංස
 හොර මැලියම් කොල්ලං කොළ
 මේවා කලං 3 යි මංවාඩි 10 (ග්‍රෑ: 17.5) බැගිනි.
 සිනිඳුව වූර්ණකර අඹරා යොදන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- අභ්‍යංග, පානය සඳහා ය. ගැබ්ණියන්ගේ සියලූවාත සහ ප්‍රසූතය අපහසු හා ප්‍රමාදයෙහි අභ්‍යංග, පාන සඳහා ද, හිසරුජා සහිත රත්පිත් විකාර, ගොළු-බිහිරි බවට, පාන අභ්‍යංග සඳහා ද මර්මස්ථාන යන්හි හෝ කුමන ස්ථානයන්හි හෝ තද බල කැපුං, කෙටුං, සඳහා ලේ පිටින් තෙල පුලුන් තෙමා තැබීම පිණිස ද කැඬුං, බිඳුන්, ඇට නහර පෙරලීමට ද විශිෂ්ට ගුණදායක ය.

81. යෝග නාමය :- විෂ්ණු තෛලය.

යෝගය :- ශාලපර්ණි කටුවැල්බටු
 පෘෂ්ණිපර්ණි එලබටු මුල්
 බැවිල මුල් කරද මුල්
 ශතාවරී බේන් අනෝදා මුල්
 එරඩුමුල් කටුකරඩුමුල්

මේවා පලං 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)

ජලය ප්‍රස්ථ 16 - 4 ට සිඳුවා පෙරා (15.36 - 3.84)

තලතෙල් ප්‍රස්ථ 2 යි. (ලී: 1.92)

එළකිරි ප්‍රස්ථ 8 යි. (ලී: 7.68)

ප්‍රයෝග :- අභ්‍යංග සඳහා මුර්ච්ඡා, අපස්මාර, ශිරෝස්සුර්ණන, අනිද්‍රා, උන්මාද, හාද්‍රෝග යන විකෘතීන්හි යෙදේ. හෘත්ශූල, පාර්ශ්ව ශූල, අර්ධාවහේද යනාදිය නසයි. වාතරක්තයෙහි අභ්‍යංගය සඳහා යෙදේ.

82. යෝග නාමය :- විෂගර්භ තෛලය.

යෝගය :- අත්තන මිදි මුල් දළක්මුල්
 නික තොටිල මුල් වරා මුල්
 දියලබු (තුම්බි) පළොල් මුල් මේෂශාංගි (මස්බැද්ද)
 සාරණ මුල් ඇත්දෙමට මුල් සුදු කනේරු මුල්
 එරඬුමුල් අස්වැන්න රතු කනේරු මුල්
 අමුක්කරා පොල්පලා ගුරුල්ල (කාකජඬසා)
 ප්‍රසුන්තාඩ (ඇත්තෝර) නෙරෙන්චි කරල්හැබ මුල්
 රත්තිටුල් මුල් එලබටු මුල් ප්‍රසාරණ
 මුරුංගා පොතු කටුවැල්බටු අරළු
 කළුකැමීමේරිය හාතාවාරිය බුළු
 නියහලා (කලිකාරි) කර්විල මුල් තෙල්ලි
 කොහොඹ පොතු ඉරමුසු මුල්
 මහානිම්බ (ලුනුමිදෙල්ල) කළු ඉරමුසු මුල්
 සස්සඳ (ර්ශ්වරි) ශ්‍රීපර්ණි

බෙලි මුල් කිරිබදු අල - පලං 2 (ග්‍රෑ: 120) බැගින්.
 ජලය නැලි 32 ක් දමා නැලි 8 ට (ලී: 30.72 – 7.68 ට) සිඳුවා ගතයුතු යි.
 කළුතලගෙන සිඳු ගත් තෙල්

කල්කය :- ඉඟුරු යවක්ෂාර දියමිත්ත
 ගම්මිරිස් සවර්ජික්ෂාර හාර්ගි (සිරිතේක්කු)
 තිජ්ජිලි සහිදලුණු නවසාරද - නවසාරන්
 අමුක්කරා සුවසලුණු ගෙන්දගම්
 අරත්ත අල බළල්ලුණු සුවද කොට්ටං
 කොට්ටම් කළුලුණු ශිලාජතූ
 කොහොඹ පොතු මුදුලුණු ශඬී
 දේවදාර පල්මානික්කම් වදකහ
 කට්ඵල

- එකින් තෝලා 1 (ග්‍රෑ: 12) බැගින් ගත යුතු ය.
 වච්චනාවි තෝලා 10 යි. (ග්‍රෑ: 120)

ප්‍රයෝග :- තෙලපාක ක්‍රමය අනුව තෙල සාදා ගන්නේ ය.
 සංස්කරණය :- සන්ධිවාත, සන්ධි, ශෝථ, ගාධිරසී, ශිර්ෂවාත, සර්වාංගය පිපිරීම, දණ්ඩාපතානක, කර්ණනාද, ශුන්‍යතා, කම්පවාත, අර්ධාංගවත, බධිරතා, ශිර්ෂකම්ප ආදියෙහි, අභ්‍යංගය සඳහා යෙදේ.

83. යෝග නාමය :- විෂසනනිලි තෛලය

යෝගය :- (1) බෙදුරු කළුකැමීමේරිය
 අරත්ත අල ගැටතුඹ
 එරබදු වේලා
 නික කොහොඹ
 දළක් කිකිරිදිය

		මහලේකරද කරවිල පාවට්ට පුවක් ගජතිප්පිලි අස්වැන්න- (2) පොල්බඩ අමුක්කරා කහ සුදුලූනු	තැල්කොළ කතුරුමුරුංගා තොටිල ගොඩමානෙල් කරල්හැබ මේවායේ කොළ වෙන වෙනම ගත යුතු ය. සිවිය ලූනල කෙළිදසාල් තෙලකිරිය	
කල්කය	:-	1. යුෂ 2. නරමුත්ත තලතෙල්	නැලි 4 යි. (ලී: 3.84) නැලි 4 යි. (ලී: 3.84) නැලි 1 යි. (මී:ලී: 960)	- මේවා සමභාගව ගත යුතු ය.
		ත්‍රිජාත ත්‍රිමද තිකුළු පෙරුම්කායම් සුදුලූනු සාරණ	වදකහ ඔලිද තලා කටරොළු පතුක් අමුක්කරා අල	
සංස්කරණය	:-	යුෂ නැලි 4ට (ලී: 3.84) නරමුත්ත සහ තලතෙල් මිශ්‍රකොට යෝග්‍ය බදුනෙක්හි බහා ඇඹරූ කල්කයද යොදා තෙලපාක ක්‍රමය අනුව කරපාකයට පෙරා ගන්න.		- එකින් කලං 3 (ග්‍රෑ: 15) බැගින්.
ප්‍රයෝග	:-	න්‍යාස, පාන, අභ්‍යංග හා අඤ්ජන සදහා යෙදේ. සියලු උග්‍ර සර්ප විෂ, ස්ථාවර විෂ, ලූතා විෂ, ගෝනුසු, සිකනල් ආදී විෂ නාශක යි.		
මාත්‍රාව	:-	බිංදු 10 සිට තේ හැදි 2 දක්වා. යථා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.		
84. යෝග නාමය	:-	විෂහරනාදි තෙලය.		
යෝගය	:-	දෙමටගෙඩි කොහොඹ කොළ මදුරුතලා කොළ කුඹුරු කොළ තැඹිලි පොල්කිරි	යුෂ යුෂ යුෂ යුෂ නැලි 8 යි.	- නැලි 1 බැගින් (මී:ලී: 960) (ලී: 7.68)
කල්කය	:-	ත්‍රිවර්ග පුස්කර සවිදලුණු ගෙන්දගම් දෙදුරු කර්ෂය බැගින් (ග්‍රෑ: 15) ගෙන කල්කය සාදා ගත යුතු ය.	කොත්තමල්ලි සුදුලූනු රිදිතුත්තං පල්මානික්කම් වළඟසාල්	
සංස්කරණය	:-	තෙල පරිභාෂාව අනුව තෙල සිඳ ගන්නේ ය.		
ප්‍රයෝග	:-	ඇඟ රලුවීම, ගෝමර, ගජවර්ම, උදුගොව්වන් කෑම, ගුල්ම, පොලොන් විෂ, දෙබර විෂ, සිකනල් විෂ, නයි විෂ, ශරීරය කැසීම, ඉරුවාරද, දිවි විෂ, මූෂික		

විෂ, ඉස්සෝරි, ගලක්කා, දත්වැයා යනාදී රෝගවලට ඒ ඒ අනුපාත සමග යෙදීමෙන් ඉතා ගුණ ලැබේ.

85. යෝග නාමය :- විසර්පහර තෛලය.
- යෝගය :- මනෝසීල හීන්අරත්ත
 නෙල්ලිකා ගෙන්දගම් සුදුදුරු
 කළුදුරු තිස්පිලි මුල්
 අසමෝදගම් හොරිගෙන්දගම්
 කරාඬු වසාවාසි
 සාදික්කා මාසක්කා
 සිවංගුරු උලාඅරිසි
 කරොල් අරිසි වළඟසාල්
 ශතපුෂ්ප තිස්පිලි
 වින අල කටුකරෝසන
 පල්මානික්කම් උළුභාල්
- සංස්කරණය :- පොල්තෙල් - කර්ෂ 2 බැගින් (ගු:30)
 - නැලි 4 යි. (ලී: 3.84)
- ප්‍රයෝග :- කල්ක ද්‍රව්‍ය සිනිදුව වූර්ණකොට තෙලට යොදා සතියක් අවිචෙන් කකාරා පෙරා ගන්නේ ය.
 (පිටතින් ගැමට පමණයි.) හොරි, දද ආදී වර්මරෝග සඳහා යොදන්නේ ය.

86. යෝග නාමය :- වෘහත් සෛන්ධවාදී තෛලය.
- යෝගය :- එරඬුතෙල් සේරු 4 යි. (ලී: 3.84)
 ශතපුෂ්ප ක්වාච සේරු 4 යි. (ලී: 3.84)
 කාංජික(කාඩි) සේරු 8 යි. (ලී: 7.68)
 දධිමස්තු සේරු 8 යි. (ලී: 7.68)
- කල්කය :- සෛන්ධව ලුණු ගම්මිරිස් වල් අසමෝදගම්
 ගජතිස්පිලි කොට්ටම් වැල්මී
 අරත්ත අල ඉඟුරු සුදුදුරු
 ශතපුෂ්ප සුවසලුණු කොට්ටම්
 අසමෝදගම් බලල් ලුණු තිස්පිලි
 ස්වර්ජික්ෂාර වදකහ - එකින් තෝලා 4 (ගු: 48) බැගිනි.
- සංස්කරණය :- තෙලපාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිඳින්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- පාන, අභ්‍යංග, වස්ති, සඳහා යෙදේ. පැරණි ආමවාතයෙහි අභ්‍යංග පිණිස යෙදේ.

87. යෝග නාමය :- ශ්වාසවජ්ජර තෛලය.
- යෝගය :- ගස් පෙනෙල ගෙඩි යුෂ පත 4 යි. (මි:ලී: 960)
 සුදු හබරල අල යුෂ පත 4 යි. (මි:ලී: 960)
 හීන් දෙමට ගෙඩි යුෂ පත 4 යි. (මි:ලී: 960)
 හිඟුරුපට්ට යුෂ පත 4 යි. (මි:ලී: 960)
 කුකුරුමාන් ගෙඩි යුෂ පත 4 යි. (මි:ලී: 960)
 ඇඹුල් දොඩම් පැහිරි පත 4 යි. (මි:ලී: 960)
 හීරැස්ස පලු යුෂ පත 4 යි. (මි:ලී: 960)
 එලබටු ගෙඩි යුෂ පත 4 යි. (මි:ලී: 960)

	අක්මැල්ල යුෂ	පත 4 යි.	(මි:ලී: 960)
	තොලබෝඅල යුෂ	පත 4 යි.	(මි:ලී: 960)
	තලතෙල්	නැලි 1 ½ යි.	(ලී: 1.44)
	එරඩු තෙල්	නැලි 1 ½ යි.	(ලී: 1.44)
කල්කය	:- නිප්පිලි	කොත්තමල්ලි	
	වැල්මී	සහිඳලුණු	
	කළුදුරු	මී මුරු	
	සුදුදුරු	සිනක්කාරං	
	අක්රපට්ට	ශෝධිත පල්මානික්කම්	
	- මේවා එකින් කලං 9 1/2 (ග්‍රෑ: 47.5) බැගිනි.		

සංස්කරණය :- තෙලපාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිඳ ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- තේ හැඳි 1/2 සිට 1 දක්වා, ශ්වාස රෝගයෙහි, පානය පිණිස යෝග්‍ය වේ.

88. යෝග නාමය :- ශ්විත්‍රහර තෙලය.

යෝගය	:- මනෝසීල	වෙනිවැල්ගැට
	වරාකිරි	අරළු
	අවරිය ස්වරස	බුළු
	දළක්කිරි	තෙල්ලි
	ගෙන්දගම්	කිකිරිදිය
	හරිතාල	ලියනහලා
	කාසිස	දහන (රත්නිටුල්)
	හයමාර (කතෝරු)	නිලුපුල් අල
	රත්නිටුල්	ලෞහ චූර්ණය
	රිදිතුත්තං	බාකුච්චි ඇට
	කලාපුරු අල	සේපාලිකා ඇට
	ගම්මිරිස්	විෂ (වච්චනාවි)
	කහ	ක්ෂාරත්‍රය

කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ:15) බැගින් (සමභාගව) ගෙන කල්කය සාදා ගන්නේ ය.
 ගිරිකන්‍යා (කටරොළ) ස්වරස
 දේවදාලි (නිත්ත වැටකොළ) ස්වරස
 ජ්වලාමුඛි ස්වරස (සුයඹිකාන්ත)
 ප්‍රපුන්තාට රස (ඇත් තෝර කොළ යුෂ)
 තලතෙල් - සේරු 3 (ලී: 2.88) බැගිනි.

සංස්කරණය :- තෙල පරිභාෂාව අනුව තෙල සාදා ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- ශ්විත්‍ර, මණ්ඩල කුෂ්ඨ, සිධිම, ගජවර්ම, දද, පාමා, විසර්ප ආදි කුෂ්ඨ නස යි.

89. යෝග නාමය :- ශුද්ධබලා තෙලය.

යෝගය	:- බැබිල මුල්	පලම් 100 යි.	(ග්‍රෑ:6000)
	ජලය	ද්‍රෝණ 4-1 ට සිඳවා ගන්නේ ය.	(ලී: 61.44-15.36)
කල්කය	:- බැබිල මුල්	පලම් 10 යි.	(ග්‍රෑ:600)
	තලතෙල්	ආසක 2 යි.	(ලී: 7.68)
	එලකිරි	ද්‍රෝණ 4 යි.	(ලී: 61.44)

සංස්කරණය :- තෙල පරිභාෂාව අනුව මද ගින්නේ තෙල සිඳ ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග	:-	සියලු වාත, රත්පිත්, රක්තජ රෝග, නෂ්ට රජස්, තාලු ශෝෂ, පිපාස, දාහ, පාර්ශ්ව ශූල, අසාග්දර, ශෝෂ, ක්ෂය, අපස්මාර, විසර්ප, ශිරොග්‍රහ සුව කෙරේ. ආයුෂ වඩයි. බලකාරකයි.
90. යෝග නාමය	:-	ශුෂ්කමූලකාදි තෛලය.
යෝගය	:-	රාඛු අල යුෂ දස මුල් තිප්පිලි මුල් සාරණ මුල් ජලය තලතෙල් ගෝ මුත්‍ර
කල්කය	:-	රාඛු අල රසකිද වියලි ඉඟුරු දුම්මැල්ල තිප්පිලි බැබිල මුල් දියමිත්ත සාරණ මුල් සැවැන්දරා (නේත්‍රබාලා) සැවැන්දරා මුරුංගාමුල් නිකමුල් ඉන්ද්‍රාසන (කංසා කොල) ශාමා (ඉරමුසු) මඟුල් කරද ආඩාතෝඩා මුල් තිප්පිලි
		වදකහ සුවද කොට්ටං අරත්ත වළඟසාල් සිවිය කහ දාරුහරිදා කොත්තමල්ලි යවක්ෂාර සවර්ජික්ෂාර සවිද ලුණු දේවදාර පද්මකාෂ්ඨ ශධී ගජතිප්පිලි බෙලිමද වැල්මදට
		- ප්‍රස්ථ 1 (ග්‍රෑ:960) බැගිනි. ප්‍රස්ථ 32- 8 ට (ලී: 30.72-7.68 ට) සිඳුවා ගත යුතුයි. ආසික 1/2 යි. (ලී: 1.92) ආසික 1/2 යි. (ලී: 1.92)
සංස්කරණය	:-	අරළු - කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ:15) බැගින් ගෙන කල්කය සාදා ගත යුතුයි. ප්‍රථම කෂාය සමග තෛල, කල්ක යොදා සමපාකයට තෙල සිඳි ගන්නේය.
ප්‍රයෝග	:-	වාත, පිත්ත සහ කළු ශෝඨ, මල දූෂිත රෝග, දූෂිත ජලය ස්නානය කිරීමෙන් ඇතිවන නොයෙක් ප්‍රකාර ශෝඨ ආදියෙහි අභ්‍යංග සඳහා යෙදේ. වර්ම රෝග නසා සම ප්‍රභා සම්පන්න කෙරේ.
91. යෝග නාමය	:-	ෂඩ්බින්දු තෛලය.
යෝගය	:-	එරඬුමුල් කුචරලා ගතපුෂ්ප ජීවන්තී මුද්දරජපලම්
		සහිද ලුණු කුරුඳු පොතු වළඟසාල් වැල්මී ඉඟුරු
		- මිලිතව සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ:960)
		තලතෙල් සේරු 4 යි. (ලී: 3.84)
		එළු හෝ එලකිරි සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)

කිකිරිදිය යුෂ සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)

- සංස්කරණය :- තෙලපාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිඳ ගන්නේ ය. බින්දු 6 ක් නසාය සඳහා යෙදේ.
- ප්‍රයෝග :- නසා කිරීමෙන් ගිරො රෝග දුරු වේ. බුරුල් වූ දත් දැඩි වේ. දෘෂ්ටිය හා බාහු බලය වැඩේ.

92. යෝග නාමය :- සත්තවාදී තෙලය.

- යෝගය :-
පතනී	වදකහ	අවරිය මුල්
රසකිඳ	කුඹුරු මල්	කොහොඹ මුල් පොතු
සස්සඳ මුල්	මී මුල්	කලාදුරු අල
දොඩන්පණා මුල්	කුප්පමේනිය මුල්	මුකුණුවැන්න මුල්
නාරං මුල්	අරළු	මුරුංගා මුල්
රත්තිටුල්	නෙල්ලි	වෙල්ලන්ගිරිය මුල්, කොළ
වේලා මුල්	බුළු	උදක්තා
යක්බේරිය මුල්	අබ	සුදුලූනු
යකවනස්ස මුල්	නිකමුල්	වරා මුල්
පාවට්ටා මුල්	දෙහිමුල්	කුඩුමිරිස් මුල්
ලුණුවරණ මුල්	දොඩම් මුල්	දිවුල් පොතු
මදුරුතලා මුල්	ඉඹුල් මුල්	ඉඟුරු
- ගම්මිරිස් ඇට

පලං 2 (ග්‍ර:120) බැගින් වතුර සේරු 80-20 ට (ලී: 76.8-192ට) සිඳ,

දෙහි ඇඹුල් ගොරක යුෂ

දොඩම් ඇඹුල් හරංකහ යුෂ

- නැලි 2 (ලී: 1.92) බැගින්.

කොහොඹ තෙල් එරඬුතෙල්

තලතෙල් ගිතෙල්

මී තෙල් - නැලි 2 බැගින් (ලී: 1.92)

- කල්කය :-
කොට්ටං	පෙරුංකායං	මනෝසීල
අතිවිඩයන්	උලුහා	අසමෝද
කොත්තමල්ලි	කටුකරෝසන	සුදුලූනු
ගලිස්	දේවදාර	තිප්පිලි
පල්මානික්කම්	දේවදුරු කළුදුරු	නවසාරං
ගතපුෂ්ප	අලබේත් (චීන අල)	

- කලං 12 1/2 බැගින් (ග්‍ර:62.5)

සංස්කරණය :- තෙල පාක විධිය අනුව ය.

ප්‍රයෝග :- හික්කාවට විශිෂ්ට යි. උන්මාද රෝග නස යි. තියුණු අපස්මාර රෝගයටද යෝග්‍ය වේ. සුනිකොන්මාදයට යහපති. නිද්‍රාකාරක යි. අභ්‍යංග-පාන-නසා සඳහා යි.

93. යෝග නාමය :- සර්වවිෂාදී තෙලය.

- යෝගය :-
මුරුංගා කොළ පොතු මුල්	එරබදු පොතු
අන්කෙන්ද පොතු	සියඹලා පොතු
ගස් කැප්පෙටිය පොතු	අමුක්කරා කොළ පොතු
මී කොළ පොතු	ගිරිතිල්ල කොළ සහ වැල්
සපු පොතු	අමු ඉඟුරු

නා පොතු	කපු කොළ
දිවුල් පොතු	වල්කැප්පෙටිය කොළ
හම්පිල පොතු-කොළ	මදටිය කොළ, පොතු
ආඩතෝඩ කොළ, පොතු	කොහොඹ කොළ, පොතු
නික කොළ, පොතු	වෙල්ලන්ගිරිය
යක්බේරිය	කුරුඳු කොළ, පොතු
හාතාවාරිය අල, කොළ වැල්	වේලා
එරඬු කොළ, පොතු	යකවනස්ස
මහල්කරද කොළ, පොතු	කටුකරඬු
පොල්කිරි පත 1 යි.(මි:ලී: 240)	රම්මනිස්ස - එකින් යුෂ පත 1 බැගින් (මි:ලී: 240)

තලතෙල්
එරඬුතෙල්
මී තෙල්
කොහොඹ තෙල්
එලගිතෙල්

- පත 1 බැගින් (මි:ලී: 240)

කල්කය	:-	කළුදුරු	සුදුදුරු
		සුදුදුරු	පල්මානික්කම්
		අසමෝදගම්	කරාඬු
		අරළු	වසාවාසි
		ඬුළු	සාදික්කා
		තෙල්ලි	සිනක්කාරම්
		ඉඟුරු	හරන්කහ
		ගම්මිරිස්	රත්හඳුන්
		නිප්පිලි	සුදුහඳුන්

පෙරුම්කායම් - එකින් කලං 3 මදට 3 (ගු:15.75) බැගින්.

සංස්කරණය :- ඒ ඒ ද්‍රව්‍ය යෝග්‍යයෙහි සඳහන් පරිදි ගෙන, කොටා මිරිකා, යුෂ පත 20 ක් ගෙන එකට මිශ්‍ර කොට, ඊට පොල්කිරි සහ තෙල් පස් පංගුව ද නියමිත පරිදි යොදා තෙල පාක පරිභාෂාව අනුව සිඳ ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- නසා, පාන, අභ්‍යංග සඳහා යෙදේ. සෙම්ගෙඩි, මස්දළු, ආදි උගුරේ හටගත් නොයෙකුත් රෝග වනසා ල යි. විසජ්ජු, ගඩු, කුද්දෙට්, කර්ණමූල ග්‍රන්ථි හා කර්ණපාක නාශක යි. වලිප්පුව, රතගාය, මී විෂ, සර්පවිෂ ආදී සියළු විෂට ම යෙදේ. ගැබ්නි අවස්ථාවෙහි මේ තෙල බීමෙන් දරුවා ලේ කෝප රෝග වලින් රැකේ යනු ශාස්ත්‍ර නියමය වේ.

මාත්‍රාව :- වරකට තේ හැඳි 1 - 2 දක්වා පානය පිණිස යෝග්‍ය යි.

94. යෝග නාමය :- සිඬාර්ථ තෙලය. (1)

යෝගය :- 1) හාතාවාරිය අල (පලං 100 = ගු 6000 කින්) යුෂ නැලි 24 යි. (ලී:23.04)

2) දශමූල

බැවිල මුල්

*තෙල් එරඬුමුල් - මිලිතව පලං 100 යි. (ගු: 6000)

වතුර නැලි 96 - 24 (ලී: 92.16 - 23.04 ට) සිඳුවා පෙරා කෂාය,

නැලි 24 (ලී: 23.04)

යි.

		කළුදුරු සුදුදුරු වෙද (පෙරුම්කායම්) අබ (සිදු) අසමෝද	වාල්මොලහු කුරුඳු පොතු ගතපුෂ්ප ත්‍රිවර්ග - කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ:15) බැගිනි.
සංස්කරණය	:-	තෙල පරිභාෂාව අනුව පිළියෙල කර ගන්නේ ය.	
ප්‍රයෝග	:-	සදොච්ඡාස සඳහා යෝග්‍ය වේ. තෙල් යොදා ඇල්දියෙන් තෙමීම ක්‍රමය යි.	
97.	යෝග නාමය	:- සෛන්ධවාදී තෙලය	
	යෝගය	:- එරඬුතෙල් ගතපුෂ්ප ක්වාචය කාඩ් දඩි මස්තු	සේරු 4 යි. (ලී: 3.84) සේරු 4 යි. (ලී: 3.84) සේරු 8 යි. (ලී: 7.68) සේරු 8 යි. (ලී: 7.68)
	කල්කය	:- සවිද ලුණු ගජනිජපිලි අරත්ත අල ගතපුෂ්ප අසමෝදගම් සවර්ජික්ෂාර ගම්මිරිස් කොට්ටං තිජපිලි	ඉඟුරු සුවස ලුණු බලල් ලුණු වදකහ වල් අසමෝද වැල්මී සුදුදුරු කොට්ටං - චූර්ණය තෝලා 4 (ග්‍රෑ: 48) බැගිනි.
සංස්කරණය	:-	තෙල පරිභාෂාව අනුව වේ.	
ප්‍රයෝග	:-	පාන, අභ්‍යාධිග, වස්ති, සඳහා යෙදේ. පුරාතණ ආමවාතයට යෝග්‍ය වේ.	
98.	යෝග නාමය	:- සෝමරාජී තෙලය	
	යෝගය	:- බාකුච්චී කහ දාරුහරිද්‍රා එළ අබ යන මේවා මිලිතව අබ තෙල් ජලය	ඇඟැළ කොළ කොට්ටම් කරද ඇට ඇත්තෝර ඇට සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ:960) සේරු 4 යි. (ලී: 3.84) සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)
සංස්කරණය	:-	සියල්ල එක්කොට සමපාකයට තෙල සිදු ගන්නේ ය.	
ප්‍රයෝග	:-	අටලොස් වැදැරුම් කුෂ්ඨ, නාඩිවුණ, පිඩකා, ව්‍යංග, වාතරක්ත, කණ්ඩු, කවුණුර, දදු, පාමා රෝග යන්හි අභ්‍යංගය සඳහා යෙදේ.ශ්විත්‍ර රෝගයෙහි විශේෂ යි.	
99.	යෝග නාමය	:- නිංගුත්‍රිගුණ තෙලය.	
	යෝගය	:- සුදුලූනු ජලය	පලම් 64 යි. (ග්‍රෑ: 3840) නැලි 64 - නැලි 16 ට සිඳුවා පෙරා ගත යුතු ය. (ලී:61.44 -15.36 ට)
	කල්කය	:- පෙරුම්කායම් සවිදලුණු එරඬුතෙල්	පලම් 8 යි. (ග්‍රෑ: 480) පලම් 8 යි. (ග්‍රෑ: 480) නැලි 4 යි. (ලී: 3.84)

සංස්කරණය :- සහිදලුණු සහ පෙරුම්කායම් අඹරා දමා තෙලපාක ක්‍රමය අනුව තෙල සිඳුවා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- උදරවාත රෝග අණ්ඩවෘද්ධි, අන්ත්‍ර වෘද්ධි නස යි.

මාත්‍රාව :- අවුන්ස 1/2 - අවුන්ස 1 දක්වා

100. යෝග නාමය :- හිමසාගර තෙලය

යෝගය :- හාතාවාරිය අල ස්වරස ගොක්ෂුර යුෂ
 කිරිබදු අල ස්වරස *පොල්කිරි
 පුහුල් යුෂ අලුකෙහෙල් අල යුෂ
 නෙල්ලි යුෂ
 ඉඹුල් මුලේ පොතු යුෂ ප්‍රස්ථ 2 බැගිනි. (ලී: 1.92)
 කිරි ප්‍රස්ථ 8 යි. (ලී: 7.68)
 තලතෙල් ප්‍රස්ථ 2 යි. (ලී: 1.92)

කල්කය :- රත්හඳුන් දේවදාර
 තුවරලා නබි
 සුවද කොට්ටං හිඟුරුපියලි
 වැල්මදට අරළු
 හොර අරටු කුණුකරද (කුඹුරු)
 අගිල් පිනිකා පත්‍ර (තේජපත්‍ර හෝ කහ කොළ)
 ජටාමාංස කුන්දුරුක්කම්
 මුරාමාංස උණකපුරු
 ශිලාජතූ හාතාවාරිය
 වැල්මී ලෝධිර
 කලාඳුරු අල වසාවාසි
 කුරුඳු පොතු ශතපුෂ්ප
 හීන් එන්සාල් ශවි
 තේජපත්‍ර සුදුහඳුන්
 නාමල්රේණු ග්‍රන්ථිපර්ණි
 කරාබු කපුරු
 කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ: 15) බැගින් කල්කය සාදා ගත යුතු යි.

සංස්කරණය :- තෙලපාක පරිභාෂාවෙනි.

ප්‍රයෝග :- වාතරෝග වලට විශේෂයෙන් ගුණ යි. ඒකාංගශෝෂ, සර්වාංග ශෝෂ, ක්ෂීණ, දරුණු ක්ෂය රෝග, හනුස්තම්භ, මනාසතම්භ, දුර්වලතා, ශෝෂ රෝග, පීභ්වා රෝග, මීන්මීනත්ව, අධික දාහ-ක්ෂීණ, වාතරෝග, යනාදියට ඉතාම ශ්‍රේෂ්ඨ යි. පිත්තජ රෝග ද මධ්‍යශරීර, හස්තපාද ආදියේ ඇතිවන සියලු රෝග ශාන්තියට පමුණුවා ලයි.

සැ:යු: - :- නබි - සක්නැබ, පුනිකා - උරුලුසට්ටං සහ තාලීශ පත්‍ර ගැනීම වෘද්ධ වෛද්‍ය ව්‍යවහාරයකි.
 *ඇතැම් කෙනෙක් පොල් වතුරද ගනිත්.

සෘත බණ්ඩය

1. යෝග නාමය :- අමාත්‍යාල සෘතය.

- යෝගය :- (1) එළුමස් තුලා 1 යි. (ගු: 6000)
 චතුර සේරු 64-16 ට සිඳුවා පෙරා ගන්නේ ය. (ලී: 61.44-15.36 ට)
- (2) අමුක්කරා තුලා 1 යි. (ගු: 6000)
 අල සේරු 64-16 ට සිඳුවා පෙරා ගන්නේ ය. (ලී: 61.44-15.36 ට)
 චතුර
- (3) එළුකිරි සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)
 ගිතෙල් ප්‍රස්ථ 1 යි. (කුංකුම කර්ෂ 4 ක් (ගු: 60)ක් යොදා මුර්චිභා කොට ගන්නේ ය.)

(4) කල්කය :-

බැබිල මුල්	මහාමේදා	නාමල් රේණු
නෙරෙංචි	ගට්ඨ	හොර අරටු
තිස්සිලි	තුචරලා	ඉරමුසු මල්
බුළු	කුරුඳු පොතු	අට්ටික්කා පොතු
මේදා	කොවක්කා කොළ	රසකිද
සෘෂ්ඨක	නිල් මානෙල් අල	ගම්මිරිස්
වැල්මදට	වාඩි	අරළු
තේජපත්‍ර	අමුක්කරා අල	වඳුරු මෑ ඇට
වාල්මොලභු	ඉඟුරු	ජීවක
හීන් එන්සාල්	තල්මොටෙයිසා	ප්‍රියංගු
සාධි	කස්තුරි	මහඑන්සාල්
නිරිඟු ඇට	කොට්ටං	සමන්පිච්ච මල්
කශෙරු	දාරුහරිදා	වසාවාසි
කොන්තමල්ලි	තාලීශපත්‍ර	ජීවන්ති
නෙල්ලි		

මෙම ද්‍රව්‍ය කර්ෂ 1 (ගු: 15) බැගින් මුර්චුකොට ගන්නේ ය.

(5) සෘතපාක පරිභාෂාවෙන් සිද්ධ කරන්නේ ය. සෘතය සිසිල් වූ පසු සිනි ගරාව (ගු: 480 ක්) එකක් ඊට මිශ්‍ර කර ගන්නේ ය.

- ප්‍රයෝග :- ප්‍රමේහ, ධිවජහංග, ශීර්ෂ රෝග, ශුක්‍ර-ආර්තව ක්ෂය යන රෝගයන්හි යෙදේ.
 අතිශයින් ම පුෂ්ටි කාරක වේ.
- මාත්‍රාව :- කර්ෂ 1-2 දක්වා ය. (ගු: 15-30)
- අනුපාත :- උණුසුම් කිරි හා සිනි ය.

2. යෝග නාමය :- අර්ඡුන සෘතය

- යෝගය :- සෘත ප්‍රස්ථ 1 යි. (ගු: 960)
 කුඹුක් පොතු ප්‍රස්ථ 2 යි. (ගු: 1920)
 ජලය ප්‍රස්ථ 16 (ලී: 15.36) ක් දමා ප්‍රස්ථ 4 ට සිඳුවා ගත යුතු ය.
 කුඹුක් පොතු ප්‍රස්ථ 1/4 (ගු: 240) ක් සුණුකොට කල්කය යොදන්නේ ය.

සංස්කරණය :- ඝාත පරිභාෂාව අනුව සකසා ගත යුතු යි.
 ප්‍රයෝග :- සියලු ප්‍රකාර භාෂෝගවලට ශ්‍රේෂ්ඨයි.
 මාත්‍රාව :- කලං 1/2-1 (ග්‍රැ: 2.5-5) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය.

3. යෝග නාමය :- අශ්වගන්ධා ඝාතය
 යෝගය :- අශ්වගන්ධා කෂාය භාග 1 යි.
 අශ්වගන්ධා කල්කය භාග 1/4 යි.
 කිරි භාග 4 යි.
 ඝාත භාග 1 යි.
 ප්‍රයෝග :- වාතරෝග නසයි, වාෂ්‍ය යි, මාංස වර්ධනය කරයි.
 මාත්‍රාව :- තේ හැදි 1/2-1 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය.

4. යෝග නාමය :- අශෝක ඝාතය
 යෝගය :- අශෝක පොතු ප්‍රස්ථ 1 යි. (ග්‍රැ: 960)
 ජලය ආසික 1 ක් 1/4 ට සිඳුවනු. (ලී: 3.84)
 ගිතෙල්
 සුදුදුරු කෂාය
 භාල්පානුදිය
 එළකිරි
 කේශරාජ (කහ කීකිරිදිය) ස්වරස ප්‍රස්ථ 1 බැගිනි. (මී:ලී: 960)
 ජීවනීය ගණය
 ප්‍රියාල (කොට්ටම්බ ප්‍රතිනිධි)
 පරුෂක
 රසාඤ්ජන
 වැල්මී
 අශෝක පොතු
 මුද්දිරප්පලම්
 සුළුකුර පලං 1/2 බැගිනි. (ග්‍රැ: 30)
 සංස්කරණය :- ඝාත පරිභාෂාව අනුව සකස් කළ යුතු යි.
 ප්‍රයෝග :- ත්‍රිදෝෂජ ප්‍රදර නාශක යි. කුක්ෂිගුල, කටිගුල, මත්දාග්නි, අරුවී, පාණ්ඩු,
 කාශතා, ශ්වාස, කාස යන මේවා නසයි. ආයුෂ්‍ය යි. බලය යි. වර්ණය යි.
 අනුපාත :- සුදුසු අනුපාතයකින් දෙනු.
 මාත්‍රාව :- තේ හැදි 1/2-1 දක්වා යි.

5. යෝග නාමය :- ඉන්ද්‍රකාන්ත ඝාතය
 යෝගය :- කුණුකරද මුල් (කුඹුරු)
 දේවදාර
 දශමූල පලං 2 බැගිනි. (ග්‍රැ: 120)
 ජලය පලං 96 යි. (ග්‍රැ: 5760)
 ශේෂය පලං 24 යි. (ග්‍රැ: 1440)
 ඝාත පලං 6 යි. (ග්‍රැ: 360)
 එළකිරි පලං 6 යි. (ග්‍රැ: 360)
 නිප්පිලි
 නිප්පිලි මුල්
 සිවිය මුල්

රත්නිටුල්
 ඉඟුරු
 සහිද ලුණු පලං 1 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 60)

ප්‍රයෝග :- වාතරෝග, ක්ෂය, මහොදර, ගුල්ම, ශූල යන මේවා නසයි; විෂමජීවර නාශක යි.

මාත්‍රාව :- තේ හැදි 1/2-1 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.

6. යෝග නාමය :- කලාණක සෘතය

යෝගය :- නිපල් එළබටු
 ගොන්කැකිරි සුවද කොට්ටම්
 මහ එන්සාල් වැල්මදට
 දේවදාර නාමල් රේණු
 ඒලවාලුක දෙළුම් ඇට
 ඉරමුසු (සුදු) වළහසාල්
 කළු ඉරමුසු තලිස්පතුරු
 කහ හීන් එන්සාල්
 දාරුහරිද්‍රා දැසමන්මල්
 ශාලපර්ණි නිල් මහනෙල් මල්
 පෘෂ්ණි පර්ණි දැන්ත
 ප්‍රියංගු පද්මකාෂ්ඨ
 තගර සුදුහඳුන්

- කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ: 15) බැගිනි.

ගිනෙල් ප්‍රස්ථ 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)

ජලය ප්‍රස්ථ 4 යි. (ලී: 3.84)

සංස්කරණය :- ඝෘත පරිභාෂාව අනුව ය.

ප්‍රයෝග :- භූත-ග්‍රහ උන්මාද, අපස්මාර, පාණ්ඩු, විෂ, ශෝථ, මූර්ච්ඡා, ප්‍රමේහ, ගරවිෂ, ජීවර නස යි. ශුක්‍ර වඩ යි. වද බව නස යි.

මාත්‍රාව :- කලං 1-2 (ග්‍රෑ: 5-10) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.

7. යෝග නාමය :- කාමදේව සෘතය

යෝගය :- අමුක්කරා පලං 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000) අශ්වත්ථශාංග (බෝකරට්ටි)
 ගොකටු පද්මබීජ (නෙළුන් ඇට)
 භාතාවාරිය සාරණ
 කිරිබදු අල ඇදදෙමට ගෙඩි
 ශාලපර්ණි උලුඇට
 බැවිල - මෙම ද්‍රව්‍ය පලං 50 (ග්‍රෑ: 3000) මෙම ද්‍රව්‍ය පලම් 10 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 600) බැගිනි.

ජලය ද්‍රෝණ 4 ක් දමා, ද්‍රෝණ 1 ට කෂාය සිඳුවා ගන්නේ ය. (ලී: 61.44-15.36)

මුද්දරප්පලම්	නාමල්	සෘෂ්භක
පද්මකාෂ්ඨ	වදුරු මෑ ඇට	මේදා
කොට්ටං	නිල් මානෙල්	මහාමේදා
නිජ්පිලි	සුදු ඉරමුසු	කාකෝලී
රත්හඳුන්	කළු ඉරමුසු	ක්ෂීරකාකෝලී
හිරිවෙර	ජීවක	මුද්ගපර්ණි

මාෂපර්ණි ජීවනිකී යජ්ටි මධු
 - කර්ෂ 1 (ගු: 15) බැගිනි.

- ගර්කරා පලං 2 යි. (ගු: 120)
- ප්‍රෙපෞණ්ඛිරකයුෂ(උක්රස) ආසක 1 යි. (ලී: 3.84)
- එලකිරි ආසක 4 යි. (ලී:15.36)
- සෘත ප්‍රස්ථ 1 යි. (ගු:960)
- සංස්කරණය :- සෘත පරිභාෂාවෙනි.
- ප්‍රයෝග :- රත්පිත, ක්ෂතක්ෂිණ, කාමලා, වාතරක්ත, හලිමක, ශෝථ, සවරහේද, බලක්ෂිණතාව, අරුවි, මුත්‍ර කෘච්ඡර, පාර්ශ්ව ශූල යන රෝගයන්හි යෙදේ. වන්ධ්‍යාත්වය, දුර්වල අල්ප වීයඝී, නපුංසක, අය කෙරෙහි ඉතාම ප්‍රශස්ත ය. වෘද්ධ අය සහ යක්ෂ්මා රෝගයෙන් පෙළෙන අයගේ බල වඩ යි. හෘදය ශක්තිය ඇති කර යි. වාජීකරණ යි. ඕජස් වඩ යි. තේජස්කර යි.
- අනුපාත :- ශෘත ශීත හෝ ධාරොෂ්ණ කිරි සමග ය.
- මාත්‍රාව :- කලං 1/2-1 (ගු: 2.5-5) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය.

8. යෝග නාමය :- කුමාර කලාණ සෘත
- යෝගය :- එලගිතෙල් සේරු 4 යි. (ගු: 3840)
 - කටුවැල්බටු පංචාංගය සේරු 8 යි. (ගු: 7680)
 - ජලය සේරු 64, 16 ට සිදුවා ගන්නේ ය. (ලී: 61.44-15.36)
 - එලකිරි සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)
 - කල්කය :- ගංඛ පුෂ්පී උක්භකුරු බෙලිගැට මද
 - වදකහ වියලිඉභුරු දෙළුම් ලෙලි
 - මුහුම් ජීවනිකී හීන් එන්සාල්
 - සුදු අබ ජීවක කොට්ටම්
 - සුවදකොට්ටං බැබිල ගජතිජපිලි
 - තිපල් ගඩි තුලසී
 - මුද්දරජපලම් දුරාලහා (කහඹිලියා මුල්) ශාලපර්ණි
 - කළාදුරු - කර්ෂ 2 (ගු: 30) බැගිනි.
 - සංස්කරණය :- සෘත පාක ක්‍රමයට සෘතය සාදා ගන්නේ ය.
 - ප්‍රයෝග :- බල, වණී, පුෂ්ටිකර යි. පාවකාග්නිය හා රුවිය ඇති කර යි. අලක්ෂ්මී, කෘමිරෝග, විශේෂයෙන් දන්තොද්භෙද රෝග හා බාලරෝග නසන්නේ ය. බල වඩයි.
 - අනුපාත :- එලකිරි හෝ නිවුණු උණු දිය.

9. යෝග නාමය :- වච්චාදි සෘතය.
- යෝගය :- සිවිය තිජපිලි මුල්
 - ත්‍රිකටු විඛිලවණ
 - දියමිත්ත සවිද ලුණු
 - යවක්ෂාර රත්තෙටොල් මුල්
 - කොත්තමල්ලි බෙලිගැට මද
 - අසමෝදගම් අරළු - මිලිතව සේරු 1 යි. (ගු: 960)
 - ගිතෙල් සේරු 4 යි. (ගු: 3840)
 - දඩි සේරු 16 යි. (ලී: 15.60)
 - ජලය සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)

සංස්කරණය :- ඝාත පරිභාෂාවට අනුව පිළියෙල කර ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- මල-වාත අනුලෝමනය කර යි. ප්‍රවාහිකා, ගුදහරංග, මුත්‍රකාවිෂර, පරිස්ථව, ගුදගුල සහ වඩිකිෂණ ගුල නස යි. විශේෂයෙන් මලවාත අනුලෝම කර යි. ගුදහරංගයට වෙසෙසින් යෙදේ.
 මාත්‍රාව :- කලං 1-2 (ග්‍රෑ: 5-10) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

10. යෝග නාමය :- වාංගේරි ඝාතය
 යෝගය :- වියලි ඉඟුරු ගොකටු
 නිෂ්පිලි මුල් නිෂ්පිලි
 රත්තෙටොල් කොත්තමල්ලි
 ගජනිෂ්පිලි බෙලිගැට මද
 සිවිය මුල් දියමිත්ත
 අසමෝදගම් - මිලිතව සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)
 එලගිතෙල් සේරු 4 යි. (ග්‍රෑ: 3840)
 ඇඹුල් ඇඹිලිය යුෂ සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)
 දී පෙරලිදිය සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)

සංස්කරණය :- ඝාත පරිභාෂාවට අනුව පිළියෙල කර ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- සෙම වා නස යි. ග්‍රහණි, අර්ශස්, ආනාහ, ගුදහරංග, මුත්‍රකාවිෂර, ප්‍රවාහිකා සුව කර යි. ග්‍රහණි රෝගයට විශේෂ යි.
 මාත්‍රාව :- කලං 1-2 (ග්‍රෑ: 5-10) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.

11. යෝග නාමය :- ඡාගලාදි ඝාතය (I)
 යෝගය :- එළමස් තුලා 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 3000)
 ජලය ද්‍රෝණ 1- ද්‍රෝණ 1/4 ට (ලී: 3.84) සිඳුවා ගන්නේ ය.
 දසමුල පලම් 50 යි. (ග්‍රෑ: 3000)
 ජලය ද්‍රෝණ 1- ද්‍රෝණ 1/4 ට සිඳුවා ගන්නේ ය.
 ඝාත ප්‍රස්ථ 2 යි. (ග්‍රෑ: 1920)
 ජීවක සාද්ධි
 සෘෂභක වාද්ධි
 මේදා ජීවන්ති
 මහාමේදා මුද්ගපර්ණි
 කාකෝලි මාෂපර්ණි
 ක්ෂීර කාකෝලි වැල්මී
 - යන මේවායේ කල්කය මිලිතව ප්‍රස්ථ 1/2 යි. (ග්‍රෑ: 480)
 එලකිරි ප්‍රස්ථ 2 යි. (ලී: 1.92)
 හාතාවාරිය ස්වරස ප්‍රස්ථ 2 යි. (ලී: 1.92)

සංස්කරණය :- ඝාත පරිභාෂා අනුව පිළියෙල කරන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- සියලු වාතරෝග, අර්දිත, කර්ණ ගුල, බිහිරි බව, මුක්තා, මිත්මිත, ගද්ගදතා, රාජයක්ෂ්මා, පඩිගු, බඤ්ජ, ගාධිරසි, කුබ්ජ, අපතානක, අපතන්ත්‍රක ආදි සියලු රෝගයන්හි යෙදේ.
 මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1/2-1 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු ය.
 අනුපාත :- එලකිරි හෝ සුදුසු අනුපාතයකින් යොදන්නේ ය

යෝග නාමය :- ඡාගලාද්‍ය ඝාතය (II) (ක්ෂය රෝගයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨයෝගය)
 යෝගය :- (1) නපුංසක එළවකුගේ මස් පලං 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000)

- වතුර සේරු 64-16 ට සිඳුවා ගන්නේ ය. (ලී:61.44-15.36 ට)
- (2) ආධානෝධා පොතු වතුර පලං 100 යි. (ග්‍රූ: 6000) සේරු 64-16 ට සිඳුවා ගන්නේ ය. (ලී:61.44-15.36 ට)
- (3) අමුක්කරා අල වතුර පලං 100 යි. (ග්‍රූ: 6000) සේරු 64-16 ට සිඳුවා ගන්නේ ය. (ලී:61.44-15.36 ට)
- (4) මෙම කෂාය තුන ම සංයෝග කොට, ගිතෙල් සේරු 8 යි. (ග්‍රූ: 7680) එළකිරි සේරු 8 යි. (මී: 7.68) මිශ්‍ර කරන්නේ ය.

(5) කල්කය :-

මේදා	බෙලි මුල්	නාමල් රේණු
මහාමේදා	මිදි මුල්	භාතාවාරිය අල
කාකෝලී	තොටිල මුල්	ඉඟුරු
ක්ෂීර කාකෝලී	පළොල් මුල්	ගම්මිරිස්
ජීවක	ඇද්දෙමට මුල්	තිස්පිලි
සෘෂභක	කුරුඳු මුල්	අරළු
සෘද්ධි	එන්සාල්	බුළු
වෘද්ධි	තේජපත්‍ර	නෙල්ලි
වැල්මී	ශාලාමිශ්‍රී	රත්කිහිරිය
කිරිබදු අල	බිංතල් අල	කළුදුරු
ඉඹුල් මුල්	සිවිය මුල්	හීං එන්සාල්
වදකභ	වදුරු මෑ ඇට	උළුභාල්
ශංඛපුෂ්පී	අසමෝදගම්	භාර්ගිමුල (සිරිතේක්කු ප්‍රතිනිධි)

මෙම ද්‍රව්‍ය අර්ධ පලම (ග්‍රූ: 30) බැගින් වූර්ණකර ගන්නේ ය.

සංස්කරණය :- සෘත පරිභාෂාවෙනි.

ප්‍රයෝග :- දූෂාධ්‍ය ක්ෂය රෝගයෙහි යොදන්නේ ය. සියලු ආකාර කාස, ස්වර හේදයන්හි යෙදේ.

12. යෝග නාමය :- ජාත්‍යාදී සෘතය

යෝගය :-	ජාති (දෑසමන්) කොළ	වැල්මී
	කොහොඹ කොළ	මී ඉටි
	පටෝල පත්‍ර	සැවැන්දරා
	හරිද්‍රා	කරඳ ඇට
	දාරුහරිද්‍රා	ඉරමුසු
	කටුකරෝසන	තුන්ට (පල්මානික්කම්)
	වැල්මදට	

මෙම ද්‍රව්‍ය කල්කය සඳහා සමභාගව ගත යුතු යි. ගිතෙල් කල්කය මෙන් වතුර ගුණය යි.

සංස්කරණය :- ගිතෙල් මෙන් සතර ගුණයක් ජලය ලා සෘත පරිභාෂාව අනුව සකසා ගත යුතු වේ.

සැ:යු :- මෙය බාහිර ප්‍රයෝග සඳහා පමණ යි.

ප්‍රයෝග :- මෙය ලේපනය කිරීමෙන් සුක්ෂ්ම නාඨිවුණ, මර්මාශ්‍රිත වණ, ඉස්ම ගලන වණ, ගම්බීර-රූප සහිත වණ නසයි.

14. යෝග නාමය :- දශමූල ෂට්ඵල ඝෘතය
- යෝගය :- දසමූල් සේරු 6 යි. (ග්‍රෑ: 5760)
 ජලය සේරු 48 යි. (ලී: 64.08) 4-1 ට කෂාය කර ගත යුතු යි.
- කල්කය :- තිප්පිලි සිවිය
 තිප්පිලි මුල් රත්නෙටොල් මුල්
 වියලි ඉඟුරු යවක්ෂාර - පල 1 (ග්‍රෑ: 60) බැගිනි.
 කිරි සේරු 4 යි. (ලී: 3.84)
 ගිතෙල් සේරු 4 යි. (ලී: 3.84)
 දිපෙරලිදිය (දධිමස්තු) ගිතෙල් මෙන් දෙගුණයයි. (සේරු 8 යි) (ලී: 7.68)
- සංස්කරණය :- කල්කය සමග යෝගයෙහි සඳහන් අනෙක් ද්‍රව ද්‍රව්‍ය ද එක්කොට ඝෘත පරිභාෂාව අනුව ඝෘතය සාදා ගත යුතු යි.
- ප්‍රයෝග :- සියලු උදර හා ගුල්ම රෝග නසයි.
- අනුපාත :- සුදුසු අවස්ථාවට යෝග්‍ය අනුපාතයකින් යෙදිය යුතු යි.
- මාත්‍රාව :- කලං 1/2-1 (ග්‍රෑ: 2.5-5) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය.

14. යෝග නාමය :- පංචගව්‍ය ඝෘතය. (වෘහත්)
- යෝගය :- දසමූල කරල්හැබ පංචාංගය
 ත්‍රිඵලා අවරිය
 හරිදා කටුකරෝසන
 දාරුහරිදා ශම්පාක (ඇහැළ කරල්)
 කෙළිද පොතු උදුම්බර (එල්ගු) මුලේ පොතු
 රුක්අත්තන පොතු පෞෂ්කර (සුවද කොට්ටම්)
 දුරාලභා(වැල් කහඹිලියා) - පලම් 2 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 120)
 ජලය ද්‍රෝණ 1 යි. (ලී: 15.36) ද්‍රෝණ 1/4 සිඳුවා.
 සිරිතේක්කු (හාර්ගි) මුර්වා
 දියමිත්ත දැත්ත මුල්
 ත්‍රිකටු බිංකොහොඹ
 තිරස්සවාලු රත්නෙටොල් මුල්
 දියමිදෙල්ල ඇට සුදු ඉරමුසු
 ගජ තිප්පිලි කලු ඉරමුසු
 අරළු බුළු නෙල්ලි රෝහිතක (හිඟුල්)
 රටතෝරමුල් හූතිකා (අසමෝදගම්)
 මදයන්තිකා (ඉද්ද) - තෝලා 1 (ග්‍රෑ: 12) බැගින් කල්කයට ගත යුතු යි.
 ගිතෙල් ප්‍රස්ථ 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)
 අම්ලදධි
 කිරි
 ගොමයුෂ
 ගෝමුත්‍ර ප්‍රස්ථ 1 බැගිනි. (මී:ලී: 960)
- සංස්කරණය :- ඝෘත පරිභාෂාව අනුව පිළියෙල කර ගත යුතු යි.
- ප්‍රයෝග :- අපස්මාර, ජීවර, කාස, ශෝථ, උදර, ගුල්ම, අර්ශස්, කාමලා, හලිමක යන රෝග නසයි. අලක්ෂමිය සහ ග්‍රහදෝෂ රාක්ෂදෝෂ, වාතූර්කථක ජීවර විනාශ කරයි.

- මාත්‍රාව :- කලං 1-2 (ග්‍රූ: 5-10) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු ය.
15. යෝග නාමය :- පංචනික්ක ඝෘතය.
 යෝගය :- ආධාතෝධා මුල්
 කොහොඹ පොතු
 රසකිද
 කටුවැල්බටු
 පටෝලපත්‍ර (දුම්මැල්ල) - පලම් 10 බැගිනි. (ග්‍රූ: 600)
 ජලය සේරු 64-16 (ලී: 61.44-15.36) ට සිඳුවා ගත යුතු යි.
 කල්කය :- ත්‍රිඵලා සේරු 1 යි. (මිලිතව) (ග්‍රූ: 960)
 සංස්කරණය :- ඝෘත පරිභාෂාව අනුව සකස් කරනු.
 ප්‍රයෝග :- පාණ්ඩු, කුෂ්ඨ, විසර්ප, කෘමි, අර්ශස් නස යි.
 අනුපාත :- උණු දිය හෝ සුදුසු අනුපාතයකින් යොදන්න.
 මාත්‍රාව :- තේ හැඳි 1/2 -1 දක්වා යෙදිය යුතු යි.
16. යෝග නාමය :- පංචනික්ක ඝෘත ගුග්ගුලුව.
 යෝගය :- කොහොඹ පොතු සිවිය මුල්
 දුම්මැල්ල (පටෝල) කුෂ්ඨ (කොට්ටන්)
 කටුවැල්බටු ජොනාතිෂ්මතී (දුහුදු)
 රසකිද ගම්මිරිස්
 පාවට්ටා කෙළිඳහාල්
 සුදුදුරු - පලම් 10 බැගිනි. (ග්‍රූ: 600)
 ජල ද්‍රෝණ 2 යි 1/4 ට සිඳුවා ගත යුතු යි.
 ගිතෙල් ප්‍රස්ථ 2 (ග්‍රූ: 1920)
 දියමිත්ත රත්තිටුල්
 වළඟසාල් කටුකරෝසන
 දේවදාර ගෝධිතභල්ලාතක
 ගජනිජ්ජිලි වදකභ
 සවර්ජික්ෂාර නිජ්ජිලි මුල්
 යවක්ෂාර වැල්මදට
 ඉඟුරු අතිවිෂා
 හරිදා අරළු
 ගතපුෂ්ප බුළු
 කර්ෂ 1 බැගිනි නෙල්ලි
 ශුද්ධ ගුගුල් යමානි
 පලම් 5 යි. ලිහිල් පොට්ටනිය බැඳ කෂායට යොදන්නේ ය.
 සංස්කරණය :- ඝෘත පරිභාෂා අනුව වේ.
 ප්‍රයෝග :- විෂදෝෂ, ප්‍රබල වාතරෝග, සන්ධි-අස්ථි-මජ්ජාදි ගම්භීරධාතු ගත කුෂ්ඨ විකාර, නාඩිව්‍රණ, අර්බුද, භගන්දර, ගන්ධමාලා, උර්ධවජත්‍රුගත සියලු විකාර, ගුල්ම, ගුදරෝග, ප්‍රමේහ, රාජයක්ෂමා, අරුචි, ශ්වාස, පිනස, කාස, හෘදය රෝග, පාණ්ඩු රෝග, ගල විද්‍රවි සහ වාත රක්ත යන රෝග නසයි
 මාත්‍රාව :- මාෂ 3-6 (ග්‍රූ: 3-6) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්නේ ය.
17. යෝග නාමය :- ඵල ඝෘතය.
 යෝගය :- තිපල් තොටිල මුල්

	නිල් කටුකරඬුමුල්	වෙනිවැල්ගැට
	කහ කටුකරඬුමුල්	අරත්ත අල
	රසකිඳ	මේදා
	සාරණ මුල්	
	හාතාවාරිය	- යන ද්‍රව්‍යන්ගේ කල්කය, මිලිතව සේරු 1/4 යි (ග්‍රෑ:240)
	කිරි	සේරු 4 යි. (ලී: 3.84)
	ගිතෙල්	සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)
සංස්කරණය	:- ඝාත පරිභාෂාව අනුව පිළියෙල කර ගත යුතු යි.	
ප්‍රයෝග	:- යොනිගුල, යොනිරෝග නස යි.	
මාත්‍රාව	:- තෝලා 1/2 -1 යි. (ග්‍රෑ:6 -12)	

18. යෝග නාමය :- එල කලාණ ඝාතය.

යෝගය	:- *ගිතෙල්	සේරු 4 යි.	(ග්‍රෑ: 3840)
	හාතාවාරිය ස්වරස හෝ ක්වාචය	සේරු 16 යි.	(ලී: 15.37)
	එලකිරි	සේරු 16 යි.	(ලී: 15.36)
කල්කය	:- වැල්මදට	කහ	
	වැල්මී	වෙනිවැල්	
	කොට්ටං	පෙරුංකායම්	
	නිපල්	කටුතරෝසන	
	ශර්කරා	රක්තොත්පල=රක් මහනෙල් අල	
	බැබිල	කුමුදු	
	මේදා	මුද්දරස්පලම්	
	කිරිබදු අල	කාකෝලී	
	ක්ෂීරකාකෝලී	සුදුහඳුන්	
	අමුක්කරා	රත්හඳුන්	
	අසමෝදගම්	ලක්ෂ්මණමුල	
	කර්ෂ 1 (ග්‍රෑ: 15) බැගින් ගෙන කල්කය සාදා ගත යුතු යි.		
සංස්කරණය	:- ඝාත පරිභාෂාවට අනුව ඝාතය සාදා ගත යුතු යි.		
ප්‍රයෝග	:- කාමශක්තිය වඩා යි. අකාලයේ පහවන හෝ මාන දරුවන් ලබන ස්ත්‍රීන් විෂයෙහි මේ ඝාතය දෝෂ නස යි.		
අනුපාත	:- එලකිරි හෝ සුදුසු අනුපාතයක් යොදන්නේ යි.		
මාත්‍රාව	:- කලං 1/2-1 (ග්‍රෑ: 2.5-5) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි. *පැටියා ජීවත්ව සිටින, පැටියාට සමාන වර්ණවත් දෙනකගේ කිරෙන් ලබාගත් ගිතෙල වියැ		

19. යෝග නාමය :- බාලාදී ඝාතය.

යෝගය	:- බලා	
	නාගබලා	
	කුඹුක් පොතු	- මිලිතව සේරු 8 යි. (ග්‍රෑ: 7680)
	ජලය	සේරු 64-16 ට සිඳින්න. (ලී: 61.44-15.36 ට)
	ගිතෙල්	සේරු 4 යි. (ග්‍රෑ: 3840)
කල්කය	:- වැල්මී	සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)
සංස්කරණය	:- සියලු ද්‍රව්‍ය විධි සේ ගෙන ඝාත පරිභාෂාව අනුව ඝාතය සාදා ගන්නේ ය.	
ප්‍රයෝග	:- හෘදය රෝග, ගුල, උර:ක්ෂත, රක්තපිත්ත, කාස සහ වාත රක්ත නස යි.	
මාත්‍රාව	:- තෝලා 1/2 -1 (ග්‍රෑ: 6-12) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.	

20. යෝග නාමය :- මුහුම් ඝාතය. (සාරස්වත ඝාතය)

යෝගය :- 1. වියලි කහ සමන්විච්ච මල් කොට්ටං තිරස්සවාලු අරළ - පලම් 1 යි.(ගු: 60) බැගිනි.
 2. තිප්පිලි වළහසාල් සහිද ලුණු සීනි වදකහ කර්ෂ 1 (ගු: 15) බැගිනි.

බ්‍රාහ්මී (ලුණුවිල) පංචාංගය සෝදා පවිත්‍ර කොට, කොටා මීරිකා යුෂ සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)

ගිතෙල් සේරු 4 යි. (ගු: 3840)

සංස්කරණය :- ඝෘත පරිභාෂාව අනුව සකස් කර ගත යුතු යි.
 ප්‍රයෝග :- උන්මාද, රාජයක්ෂ්මා, අපස්මාර, කුෂ්ඨ, අර්ශස්, සවරහේද හා විශේෂයෙන් මානසික රෝග සඳහා යෙදේ
 අනුපාත :- කිරි හෝ සුදුසු අනුපාතයක් යොදන්නේ ය.
 මාත්‍රාව :- තේ හැඳි1/2-1 දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යොදන්න.

21. යෝග නාමය :- මහා චෛතස ඝෘතය.

යෝගය :- හණ ඇට හාතාවාරිය තිරස්සවාලු අරත්ත ඵරඬුමුල් තිප්පිලි දසමුල මුරුංගා මුල් - පලං 2 (ගු: 120) බැගිනි.

කල්කය :- ජලය සේරු 64-16 ට (ලී: 61.44-15.36) සිඳුවා කෂාය කර ගත යුතු යි.

කිරිබදු සීනි
 වැල්මී පිණ්ඩබර්ජුර (රටඉඳි)
 මෙවන්=මේදා මුද්දරප්පලම්
 මහමෙවන් හාතාවාරිය
 කවෙලු මුඤ්ජාන
 කිරිකවෙලු ගොකටු
 ගොන්කැකිරි දාරුහරිද්‍රා නාමල් රේණු
 නිපල් කළු ඉරමුසු තලිස්පතුරු
 රැහැණිය (වාල්මොලභු) පුවභු ඵලබටු
 දේවදාර නිලුපුල් අලුත් දැසමන්මල්
 ඵ්ලවාලුක ඵන්සාල් වළහසාල්
 ශාලපර්ණි වැල්මදට පෘෂ්ණි පර්ණි
 තුවරලා දැත්ත සුවද කොට්ටම්
 කහ දෙළුම් ලෙලි රත්හඳුන්
 පද්මකාෂ්ඨ මිලිතව සේරු 1 යි. (ගු: 960)
 ගිතෙල් සේරු 4 යි. (ගු: 3840)

සංස්කරණය :- ඵම ද්‍රව්‍යයන්ගේ කල්කය ද යෙදා, ඝෘත පරිභාෂාව අනුව, ඝෘතය සාදා ගත යුතු යි.
 ප්‍රයෝග :- ප්‍රතිශ්‍යාය, තෘතියක ජීවර, වාතුර්ත්ථක ජීවර, ශ්වාස, කාස යන මේවා නැසේ. පාපය, අලක්ෂ්මිය, හා සියලු ග්‍රහ දෝෂ නස යි. ශුක්‍ර-ආර්තව ශෝධනය කෙරේ.

22. යෝග නාමය :- මහාතික්තක ඝෘතය.

යෝග්‍ය :- රුක්අත්තන පොතු රත්හඳුන්
 අතිවිෂා දුරාලහා (කහඹිලියා)
 ශ්‍යාමා (ඇහැළ කරල්) ගොන්කැකිරි
 කටුකරෝසන කහ
 දියමිත්ත වෙනිවැල්ගැට
 කලාදුරු අල රසකිඳ
 සැවැන්දරා සුදු ඉරමුසු
 ත්‍රිපලා කලු ඉරමුසු
 පත්පාඩගම් මුර්වා
 පටෝල (දුම්මැල්ල) ආඩතෝඩා
 කොහොඹ පොතු හාතාචාරිය
 වැල්මදට ත්‍රායන්ති (ලුණුවිල ප්‍රතිනිධි)
 තිප්පිලි කෙළිඳ සාල්
 පද්මකාෂ්ඨ වැල්මී
 බිංකොහොඹ
 ගජතිප්පිලි
 වදකහ - කර්ම 1 - ග්‍රෑ: 15 බැගිනි.
 ගිතෙල් සිව් ගුණය යි.
 නෙල්ලි යුෂ ගිතෙල් මෙන් දෙගුණය යි.
 ජලය ගිතෙල් මෙන් අට ගුණය යි.

සංස්කරණය :- ඝෘත පරිභාෂා අනුව සකසා ගත යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- සියලු වාත රක්ත, පාමා, කුෂ්ඨ, කණ්ඩු, රත්පිත, රක්තාර්ශස්, පාණ්ඩු, අසාධ්‍යා පාණ්ඩු, ගුල්ම, විසර්ප, ප්‍රදර, ගණ්ඩමාලා, ක්ෂුද්‍ර රෝග, ජවර, අම්ලපිත්ත, උන්මාද, කාමලා යන රෝග නස යි.
 අනුපාත :- යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අනුපාතයක් යොදන්නේ ය.
 මාත්‍රාව :- කලං 1/2-1 (ග්‍රෑ: 2.5-5) දක්වා යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

23. යෝග්‍ය නාමය :- වාසා ඝෘතය.
 යෝග්‍ය :- වං ඇපල කොළ
 වං ඇපල පොතු
 වං ඇපල මුල්
 වං ඇපල දළ
 වං ඇපල මල්
 සංස්කරණය :- මේවා මැඩගත් යුස හෝ කකාල කෂාය හෝ සිවු නැළියක් තඹ බඳුනක බහා එළඹිතෙල් නැළි 1 යි. එක්කොට කකාරා එම මුල් කොළ ආදී පස්වගෙන් කලං 40 ක් අඹරා එහිලා දිවුල්, ඇසටු, කැල, වං ඇපල, ගොම වැරටි, යන මින් එක්තරා දර වර්ගයකින් ගිනි දී මද ගින්නේ කාකාරා කරද ලියෙන් කළ හැන්දකින් හැදිගාමින් පදමට සිඳුවා තබා වමන විරේක කරවා ඉක්බිති සුබ නැකතින් මෙම ඝෘතය මී පැණි එක්ව වලඳනු.
 ප්‍රයෝග :- සියලු රත්පිත් සුව වේ. කැසි, උණ, ක්ෂය, කාමලා, පාණ්ඩු, ගුල්ම, උදර, මන්දාග්නි, ස්වරහේද, ඇදිරි සුවපත් වෙයි.
 මාත්‍රාව :- වරකට මේස හැඳි 2 යි.

24. යෝග්‍ය නාමය :- වෘහත් අශ්වගන්ධාදී ඝෘතය.
 යෝග්‍ය :- ගිතෙල් සේරු 4 යි. (ග්‍රෑ: 3840)
 එලකිරි සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)
 අමුක්කරා පල 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000)

	ජලය	සේරු 64-16 ට (ලී: 61.44-15.36) සිඳුවා ගත යුතු යි.
	එළමස්	පලම් 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000)
	ජලය	සේරු 128- සේරු 32 ට සිඳුවා ගත යුතු ය.
කල්කය	:- කාකෝලී	ජීවක මුද්ගපර්ණි
	ක්ෂීරකාකෝලී	වඳුරුමැඟුට මාෂපර්ණි
	සාද්ධි	සෘෂභ ජීවන්ති
	වාද්ධි	හීන් එන්සාල් නිජ්පිලි
	මේදා	වැල්මී බැබිල මුල්
	මහාමේදා	මුද්දරජපලම් හානාවාරිය අල
	කිරිබදු අල	- මිලිතව සේරු 1 (ග්‍රෑ: 960)
	සීනි සහ මී පැණි තෝලා	20 (ග්‍රෑ: 240) බැගිනි.
සංස්කරණය	:- ප්‍රථම සඳහන් කෂාය විධි ලෙස සිඳුවා කල්ක යොදා ඝෘතය සකස් කොට සීතල වූ පසු සීනි සහ මී පැණි යොදා ගත යුතු යි.	
ප්‍රයෝග	:- ක්ෂීණෙන්ද්‍රිය-ක්ෂීණවියම් වාද්ධි, බාල අයට, ස්ත්‍රීන්ට, හීනමාංස ඇති අයට ගුණ යි. ඕෂ්ඨ, සවාස්ථාය, බලය, නිර්මලතාව ඇති කර යි. වලී පලිත නස යි. බාලිත්‍ය, තිමිර, වාතව්‍යාධි, කළු පිත්ත රෝග, මහා රෝග, පංචවිධ කාස, ක්ෂය, ශ්වාස, හික්කා, විෂමජීවර නස යි.	
අනුපාත	:- එලකිරි	
මාත්‍රාව	:- ශාණ 1 යි. (ග්‍රෑ: 4)	

25. යෝග නාමය :- වෘහත් ජාගලාදි ඝෘතය.

යෝගය	:- එළමස්	තුලා 1 යි. (ග්‍රෑ: 6000)	
	ජලය	සේරු 64-16 ට සිඳුවා ගත යුතු යි. (ලී: 61.44-15.36)	
	දසමුල මිලිතව	පලං 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000)	ජලය සේරු 64-16 ට සිඳුවා
	අමුක්කරා	පලං 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000)	ජලය සේරු 64-16 ට සිඳුවා
	බැබිල පංචාංගය	පලං 100 යි. (ග්‍රෑ: 6000)	ජලය සේරු 64-16 ට සිඳුවා
	ගිතෙල්	සේරු 16 යි. (ග්‍රෑ: 15360)	
	එලකිරි	සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)	
	හානාවාරිය යුෂ	සේරු 16 යි. (ලී: 15.36)	
කල්කය	:- ජීවන්ති	මේදා	තේජපත්‍ර
	වැල්මී	මහාමේදා	හානාවාරිය
	මුද්දරජපලම්	කොට්ටං	නාගකේශර
	කාකෝලී	ජීවක	සමන්පිච්ච මල්
	ක්ෂීරකාකෝලී	සෘෂභක	කොත්තමල්ලි
	නිල් මහනෙල් අල	ශයී	වැල්මදට
	කලාඳුරු අල	වෙනිවැල්ගැට	දෙළුම් ලෙලි
	රත්හඳුන්	ප්‍රියංගු	දේවදාර
	අරත්ත අල	තිපල්	හරේණුක
	මාෂපර්ණි	තුචරලා	(වාල්මොලගු)
	මුද්ගපර්ණි	තාලිසපත්‍ර	ඒලවාලුක
	සුදු ඉරමුසු	පද්මකාෂ්ඨ	වළඟසාල්
	කළු ඉරමුසු	හීන් එන්සාල්	සුදුදුරු

- තෝලා 4 (ග්‍රෑ: 48) බැගිනි.

සංස්කරණය :- යෝගයෙහි සඳහන් කෂය වර්ග, ඝාත, කිරි, භාතාවාරිය ස්වරස හා කල්ක තඹ බඳුනෙකි බහා, මද ගින්තේ ඝාත පාකය දිය යුතු යි. ලිපෙන් බා නිවුනු පසු සිනි ප්‍රස්ථ 1 (ග්‍රෑ: 960) මිශ්‍රකොට තබා ගත යුතු යි. පළමුවෙන් දසමුල් ආදි කෂය තුන තඹ භාජනයට දමා, අවසානයට එළුමස් කෂය භාතාවාරිය යුෂ සහ කිරි ද, කල්කය ද යොදා ඝාතය සකස් කර ගත යුතු යි.

ප්‍රයෝග :- සියළු වාත විකාර, අපස්මාර, උන්මාද, පක්ෂාඝාත, ආධිමාන, කොෂ්ඨබද්ධ, කර්ණ රෝග, ශිරෝ රෝග, බාධියඝ්‍රී, අපනන්තූක, භූතෝන්මාද, ගාධිරසි, උද්ගාර, අක්ෂිපාත, පාර්ශ්ව ශූල, හෘදය ශූල, බාහ්‍යායාම, අර්දිත, වාතකණ්ටක, හෘදය රෝග, මූත්‍රකාවච්ඡර, පඬිගුතා, ක්‍රොෂ්ටුක ශීර්ෂ, බඤ්ජ, කුබ්ජ, මිත්මිත, අපතානක, අන්තරායාම, රක්තපිත්ත, උර්ධ්වජත්‍රුගත රෝග, ආනාහ, අර්ශොවිකාර, වාතූර්ක්ථක ජ්වර, හනුග්‍රහ, ශෝෂ, ක්ෂීණ, අවබාහුක, දණ්ඩාපතානක, හග්න, දාහ, ආක්ෂේප, ජීර්ණ ජ්වර, විෂ, කුෂ්ඨ, ශෝථ, සතම්භ, මදාත්‍යය, ආස්‍යාවාත, අග්නිමාන්ද්‍ය, වාත රක්ත, ඒකාංග රෝග, සර්වාංග රෝග, හස්තකම්ප, ශිරාකම්ප, ජිහ්වාසතම්භය, ජඩබව, භ්‍රමය, ක්ෂණේන්ද්‍රිය, නෂ්ටශුක්‍ර, ශුක්‍ර වැගිරීම, ස්ත්‍රිත්ගේ වාත රක්තය නිසා රක්ත පිටවීම, පටල, අක්ෂිස්පන්දන යන මේ රෝග සුව කෙරේ.

26. යෝග නාමය :- සිඬාර්ක්ථක ඝාතය.

යෝගය	:-	අබ	වදකහ
		වදකහ	නිපල්
		පෙරුම්කායම්	ශුක්ලගිරිකර්ණික (ගිරිතිල්ල)
		ප්‍රියංගු	කොහොඹ කොළ
		කහ	කරද ඇට
		වෙනිවැල්	(ශීර්ෂ) මහරිඇට
		වැල්මදට	දේවදාර

ශ්වේතකට්ඨි (එල ඔලිද) - මිලිතව කල්කය සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)

ත්‍රිකටු ගිතෙල් සේරු 4 යි. (ග්‍රෑ: 3840)

ගෝමුත්‍ර ගේරු 16 යි. (ලී: 15.36) ඝාත පරිභාෂාවෙනි.

ප්‍රයෝග :- අලක්ෂමී, විෂ, උන්මාද, ජ්වර, අපස්මාර යන මේවා නස යි. පාන, නසා, අභ්‍යංග යන අයුරින් මේ ඝාතය ප්‍රයෝග කරන්නේ ය.

අනුපාත :- නිවුණු උණු දිය, එලකිරි හෝ අවස්ථාවට සුදුසු අනුපාතයක් යොදන්නේ ය.

මාත්‍රාව :- කලං 1-2 (ග්‍රෑ: 5-10) දක්වා, යෝග්‍ය පරිදි සුදුසු අවස්ථාවට යෙදිය යුතු යි.

27. යෝග නාමය :- ශාතාවරි ඝාතය.

යෝගය :- භාතාවාරිය අල කල්කය සේරු 1 යි. (ග්‍රෑ: 960)

ගිතෙල් සේරු 4 යි. (ග්‍රෑ: 3840)

එලකිරි සේරු 16 යි. (ලී: 15.36) - ඝාතය සාදා ගන්නේ ය.

ප්‍රයෝග :- අම්ලපිත්ත, වාත පිත්ත දෙකින් ඇතිවූ විවිධ රෝග, රක්ත පිත්ත, මුර්ච්ඡා, ශ්වාස, සන්තාප යන මේවා නැසේ.

මාත්‍රාව :- තෝලා 1/2-1 දක්වා. (ග්‍රෑ: 6-12)

ආලේප බණ්ඩය

ලිප්ත, ලෙප, ලේපන යන නම් ආලේපය සඳහා සාමාන්‍යාර්ථ වේ. දෝෂස්ත, විෂහර වර්ණකර ය යි හේද තුනකි. මින් දොස් නැසීම පිණිස උපයෝගී වන දෝෂස්ත ලේපය අහල් කාලක් ද, විෂ නැසීම පිණිස ආලේප කරන විෂහරලේපය අහල් තුනෙන් පංගුවක් ද මුඛ වර්ණය උපදනා පිණිස ආලේප දෙන මුඛ වර්ණකර ලේපය අහල් භාගයක් ද ගනකමට ආලේප කිරීමට නියමිත ය.

ගාන ලද ආලේපය වියලී නම් ඉන් සම පිට සිවිය දූෂණය වේ. (එ නිසා ආලේපයක් ගැ කල එය වියලෙන්ට ඉඩ නොතබා වරින් වර එම ආලේපයට යොදා ගත් ද්‍රවයෙන්ම තෙමීම මැනවි. (සාරංගධරය)

1. යෝග නාමය :- අනෝද කොළ ආලේපය.
 යෝගය :- බේත් අනෝද කොළ
 කැකුළු හාල්
 අමුකහ - සමභාගව ගන්නේ ය.
 සංස්කරණය :- පොල් කිරෙන් තම්බා අඹරා ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- වුණ ශෝධනය කරයි.

2. යෝග නාමය :- කප්පලි කෝදය මලහර.
 යෝගය :- සික්ථ තෙලය තෝලා 48 යි. (ග්‍රෑ: 576 යි.)
 කප්පලි තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ: 24 යි.)
 මාද්දාරශාංග තෝලා 2 යි. (ග්‍රෑ: 24 යි.)
 කම්පිල්ලක තෝලා 8 යි. (ග්‍රෑ: 96 යි.)
 තුත්ථක (පල්මාණික්කම්) මාෂක 3 යි. (ග්‍රෑ: 3 යි.)
 සංස්කරණය :- සියල්ල බල්වයෙහි ලා සියුම්ව අඹරා ගන්නේ ය. මෙය කට ලොකු කුප්පියක බහා ලිය යුතු ය.
 ප්‍රයෝග :- වුණ ශෝධක යි; රොපණ යි; නාඩිවුණ නාශක යි. සුව නොවන වුණ මේ කප්පලි කෝදය ගැල්වීමෙන් ඉක්මණින් සුව වේ.

- යෝග නාමය :- තිත්ත පටෝල ආදී ලේපය (ඉන්ද්‍ර ලුප්ත)
 යෝගය :- තිත්ත පටෝල ආදී ලේපය (ඉන්ද්‍ර ලුප්ත)
 තිත්ත පටෝල, දුම්මැල්ල කොළ ඉස්ම, තෙදිනක් හිස ගානු.
 ප්‍රයෝග :- ඉන්ද්‍ර ලුප්ත සුව වේ. (උදුගොව්වන් කෑම)

3. යෝග නාමය :- තිලාදී ලේපය (1)
 යෝගය :- තල රත්හඳුන්
 ගතපුෂ්ප වැල්මී
 එරඬුඇටමද වී පොරි
 සුදුහඳුන් - සමභාගව ගන්නේ ය.
 සංස්කරණය :- සියල්ල චූර්ණ කර තබා ගත යුතු ය. ප්‍රයෝගයෙහි දී එලකිරෙන් තම්බා එලගිතෙලෙන් අඹරා ගත යුතු යි.
 ප්‍රයෝග :- වුණ ශෝථ, සන්ධි ශෝථ, ප්‍රදාහ ගුණ කරයි.

- යෝග නාමය :- තිලාදී ලේපය (2)

- යෝග්‍ය :- තල } බැඳ
ගතපුෂ්ප }
විපෝරි - සමභාගව ගන්නේ ය.
- සංස්කරණය :- එල කිරෙන් තම්බා අඹරා ගත යුතු ය.
- ප්‍රයෝග :- වුණ ශෝධන යි; වුණ රොපණ යි. වාතරක්තශෝථයෙහි යෙදේ.
4. යෝග නාමය :- දශාංග ලේපය. (ශාරංගධර - ලේප බණ්ඩය)
- යෝග්‍ය :- මාරා පොතු, වැල්මී, තුවරලා, රත්හඳුන්, එන්සාල්, ජටාමාංශ, වියලි කහ, වෙනිවැල්ගැට, සුවඳකොට්ටන්, ඉරිවේරිය හෝ සැවැන්දරා මුල්
- සංස්කරණය :- මේවා සම සමව ගෙන චූර්ණ කොට වතුරින් අඹරා බෙහෙත් බරින් 1/5 ක් ගිතෙල් යොදා අඹරා ආලේප කරනු.
- ප්‍රයෝග :- විසර්ප, විෂ, විස්ඵෝට, ශෝථ, දුෂිත වුණ සුව වේ.
5. යෝග නාමය :- දාරුහෙමවතී ලේපය.
- යෝග්‍ය :- දේවදාර ගතපුෂ්ප
වදකහ පෙරුකායම්
කොට්ටං සහිද ලුණු
- සංස්කරණය :- මේවා චූර්ණකොට කාචියෙන් අඹරා ලේපය සාදගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- උදරාධිමානයෙහි ප්‍රයෝග කෙරේ.
6. යෝග නාමය :- දෙෂසන ලේපය.
- යෝග්‍ය :- සාරණ මුල් ඉඟුරු
දේවදාර අබ
මුරුංගා පොතු
- සංස්කරණය :- චූර්ණකොට ආරණාලයෙන් (කාචියෙන්) අඹරා ගන්නා ලද්දේ
- ප්‍රයෝග :- සියළු ශෝථ නස යි. ආමවාතප සන්ධිශෝථයෙහි විශිෂ්ට ය.
7. යෝග නාමය :- ධුස්තුරාදි ලේපය, (ශ්ලීපදයෙහි) (1)
- යෝග්‍ය :- අත්තන සාරණ මුල්
එරඬුමුල් මුරුංගා පොතු
නික පොතු අබ
- සංස්කරණය :- මේවා චූර්ණකොට එල මුත්‍රයෙන් අඹරා ලේපය සාදන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- බරවා රෝගයෙහි යෙදේ.
- යෝග නාමය :- ධුස්තුරාදි ලේපය. (2)
- යෝග්‍ය :- දැලි පොතු පෙරුමිකායම්
තිත්ත අබිං වියන් දුඹුලු සමභාගව ගන්නේ ය.
- සංස්කරණය :- අත්තන කොළ යුෂින් අඹරා එම යුෂින් ම කකාරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ආම වාතප සන්ධි ශෝථයෙහි යෙදේ.
8. යෝග නාමය :- සුන්දරණවාදරු ශුණ්ඩිලේපය.
- යෝග්‍ය :- සාරණ මුල්, දේවදාර, ඉඟුරු, මුරුංගා මුල්, අබ, කාංචිකයෙන් අඹරා ලේපය
- ප්‍රයෝග :- ආමවාත, සන්ධිශෝථ ආදි ආම සහිත ශෝථයන්හි යෙදේ.
9. යෝග නාමය :- එල වර්තී (I).

- යෝගය :- කුකුරුමාන් ගෙඩි නිජපිලි
කොට්ටං වදකහ
එල අබ මේවා සම භාගව ගත යුතු ය.
සියල්ල බරට ගඩ.
- සංස්කරණය :- ගුඩ සමග ජලය සවල්පයක් යොදා ගින්නෙන් පැසවා , ඊට වූර්ණය හා එලකිරි
යොදා වර්තිය සාදා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- උදාවර්තයෙහි ගුදද්වාරයෙහි යෙදේ.
- යෝග නාමය :- එල වර්තී (II).
- යෝගය :- නිරැස්සවාලු 2
නිජපිලි 4
අරළු 5
ගුඩ 11
මලරොධයෙහි වර්තිය යෙදේ.
10. යෝග නාමය :- මකුළු ඇට ආදී ආලේපය.
- යෝගය :- මකුළු ඇට ඇත්තෝර කොළ
කොහොඹ කොළ පුපුල කොළ
සන්නිනායම් ඇහැල දළ - සමභාගව ගන්නේ ය.
- සංස්කරණය :- සියල්ල ඇල්දියෙන් අඹරා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- කැසුම් සහිත වුණ ගුණ කරයි.
11. යෝග නාමය :- මුරුංගාදි ලේපය.
- යෝගය :- හරන් කහ
ලුණුවරණ පොතු - සමභාගව ගන්නේ ය.
- සංස්කරණය :- මුරුංගා පොතු යුෂින් අඹරා ගත යුතු යි.
- ප්‍රයෝග :- උග්‍ර ආමවාත ශෝඨයෙහි යෙදේ.
12. යෝග නාමය :- රක්ත වන්දනාදි ලේපය.
- යෝගය :- රත්හඳුන්, වැල් මදට, ලෝඳු පොතු, කොට්ටම්, පුවඟු, නුගකරට්, පරිප්පු
- සංස්කරණය :- මේවා සමසේ රැගෙන ඇල් වතුරෙන් අඹරා ගත යුතුයි.
- ප්‍රයෝග :- සියලු ව්‍යංග නැසේ. මුහුනෙහි කාන්තිය වඩයි.
13. යෝග නාමය :- රණවරාදි ලේපය.
- යෝගය :- රණවරා දළ එම මල්
හින්දෙමට දළ එම මල්
රතඹලා දළ එම මල්
නාපිරිත්ත දළ එම මල්
අනෝද කොළ
කැකුළු භාල්
අමු කහ- සමභාගව ගන්නේ ය.
- සංස්කරණය :- සියල්ල පොල් කිරෙන් තම්බා අඹරා ගත යුතු යි.
- ප්‍රයෝග :- විසර්ප, වුණ හා වුණශෝඨ ගුණ කරයි.
14. යෝග නාමය :- රසපුෂ්පාද්‍ය මලහර.

- යෝග්‍ය :- රසපුෂ්ප ගුඤ්ජා 4 යි. (ග්‍ර: 5)
සිකිට්තෙල තෝලා 1 යි. (ග්‍ර: 12)
- සංස්කරණය :- රසපුෂ්ප සිකිට්තෙලය සමග දෘඪ සේ ධල්වයෙකිනි ලා අඹරා ගන්නේ ය.
ප්‍රයෝග :- ගුදවුණ, ලිංගවුණ, විවර්විකා, නධ-දන්තෝද්භවකිෂ්ක නාශක යි. පිටතින් ආලේප කිරීම පමණ යි.
15. යෝග්‍ය නාමය :- ලාක්ෂාදී ලේපය.
යෝග්‍ය :- ලාක්ෂා (කැප්පෙට් ලාකඩ), කොට්ටම්, අබ, හොරමැලියම් හෝ හල් දුම්මල, වියලිකහ, ඉහුරු, ගම්මිරිස්, තිප්පිලි, ඇත්තෝර ඇට, රාඹු ඇට
සංස්කරණය :- මේ ද්‍රව්‍ය සමභාව වැ සුක්ෂ්ම චූර්ණය ආලේප කරන අවස්ථාවෙහි දී මෝරුවෙන් අඹරා ආලේප කරන්නේ ය.
ප්‍රයෝග :- දදුරු රෝගයෙහි යෙදේ.
16. යෝග්‍ය නාමය :- ලෝධ්‍රාදී ලේපය.
යෝග්‍ය :- ලෝධ්‍ර පොතු, කොත්තමල්ලි, වදකහ
සංස්කරණය :- මේවා සමසේ ගෙන ඇල් දියෙන් අඹරා මුහුණේ ගැමෙන්
ප්‍රයෝග :- කුරුලෑ නැසේ.
17. යෝග්‍ය නාමය :- රසෝත්තමාදී ලේපය.
යෝග්‍ය :- මී ඉටි රාත්තල් 1 ½ යි. (ග්‍ර: 720)
පොල්තෙල් රාත්තල් 6 යි. (ලී : 2.88)
සංස්කරණය :- මේ දෙවර්ගය එකට කකාරා පෙරා ශීතල වෙන්ට හැර පහත සඳහන් වර්ග එකතුකර හොඳාකාර කළුපාට වනතුරු ඇඹිරියැ යුතු ය.
චූර්ණය :- රස, ගන්ධක කප්පලිකර ගන්න.
ගිරිසින්දුර, සුදුදුරු, කළුදුරු, ගම්මිරිස්, වෙනිවැල්ගැට, කහ, මනෝසීල යන මේවා චූර්ණකර ඉහත සඳහන් මීඉටි- පොල්තෙලට මිශ්‍රකර යටත් පිරිසෙයින් දින 5 ක් වත් කළුපාට වනතුරු අඹරන්න.
ප්‍රයෝග :- කුෂ්ඨවලට විශේෂ යි.
18. යෝග්‍ය නාමය :- වියන්දුඹුලු ආදී ආලේපය.
යෝග්‍ය :- වියන්දුඹුලු කුඹුරු ඇටමද
ගෙරිපස් ඔළිද ඇටමද
තිත්ත අබිං ඇඹුල් දොඩම් ඇට මද
මේවා සමභාව ගන්නේ ය.
සංස්කරණය :- ඇඹුල් දොඩම් ඇඹුලෙන් අඹරා ගත යුතු ය.
ප්‍රයෝග :- ගෙඩි ඉහිරි කුඩා වෙයි.
19. යෝග්‍ය නාමය :- (I) ශ්විත්‍රලේපය (කාලකාදී ලේපය.)
යෝග්‍ය :- හිරියල් ශාණ 1 යි. (ග්‍ර: 4 යි.)
බාකුච්චි ශාණ 4 යි. (ග්‍ර: 16 යි.)
චූර්ණකොට හෝ මුත්‍රයෙන් අඹරා ලේපය සාදන්නේ ය.
20. යෝග්‍ය නාමය :- ශ්විත්‍ර හර ලේප.
යෝග්‍ය :- ස්වර්ණ පුෂ්පි (රන්කිරිගොකටු), කසිස්, වලහසාල්, මනෝසීල, ගෝරෝවන, සිඳු ලුණු, සමභාව

- සංස්කරණය :- වතුරෙන් අඹරා සෑදූ ආලේපය ගැමෙන්
 ප්‍රයෝග :- ශ්විත්‍ර (කබර) සුව වේ.
21. යෝග නාමය :- **(II) ශ්විත්‍ර ලේපය.**
 යෝගය :- බාකුච්චි නිජ්ජලි
 වේබොඩ් රසාංජන
 ලාක්ෂා ලෞභ වූර්ණය
 කොටදිඹුලා ගෙඩි කළුතල - සම භාගව ගත යුතු ය.
 සංස්කරණය :- ගව පිතෙන් හෝ අභාවයෙහි ගෝමුත්‍රයන් අඹරා ලේපය සාදන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- බාහිරාලේප
22. යෝග නාමය :- **සික්ථ තෙලය.**
 යෝගය :- තලතෙල් භාග 5 යි.
 මී ඉටි භාග 1 යි.
 සංස්කරණය :- ඊයම් ගාන ලද තඹ භාජනයෙහි තලතෙල් බහා උණුකොට පසුව මී ඉටි දමා දිය වූ පසු පෙරා ගන්නේ ය.

නේත්‍ර බිංදු

1. යෝග නාමය :- **නේත්‍ර බිංදු (1)**
 යෝගය :- තිපල් කහගොඩ
 වෙනිවැල් රත්හඳුන්
 වැල්මී
 - කලං 5 මදටිය 3 බැගිනි.
 සංස්කරණය :- වතුර බෝතල 6-1 ට සිඳ පෙරා මී පැණි බෝතල කාලක් දමා තබා පෙරා ගන්නේ ය.
 ප්‍රයෝග :- (ඇස තුළට දැමීමට යි) රත, සුද, බිබිලි, පොල, අර්ම නාශක යි.
 මාත්‍රාව :- බින්දු 2 - 5 දක්වා.
2. යෝග නාමය :- **නේත්‍ර බිංදු (2)**
 යෝගය :- අරළු
 වැටකේ බඩ
 වෙනිවැල් ගැට - කලං 6 බැගිනි.
 රත්හඳුන් කලං 18 යි.
 සංස්කරණය :- වතුර බෝතල 6-1 ට සිඳ පෙරා මී පැණි බෝතල 1/4 ක් මුසුකර තබා ගත යුතු යි. ඇසට වැක් කිරීම සඳහා ය.
 ප්‍රයෝග :- ඇහේ රත, අභිෂාන්ද, අධිමන්ථ, පැසවුම්, වුණුකුකුල ආදිය නස යි.
 මාත්‍රාව :- බින්දු 2-5 දක්වා.
3. යෝග නාමය :- **නේත්‍ර බිංදු (3)**
 යෝගය :- තිපල් වෙනිවැල්ගැට

සියඹලා කොළ
දෙසඳුන්
මුදු පෙන

වැල්මී
කොරකහ කොළ
නවසිකහකඩ

- කලං 3 මදටිය 6 බැගිනි.

- සංස්කරණය :- තැඹිලි වතුර බෝතල 5 යි. කළු උක්පැණි බෝතලය යි. බෝතලයට සිඳු පෙරා, මී පැණි බෝතල 1/4 ක් බහා තබා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- ඇහැට වැක්කිරීම සඳහා ය. කාව,නිමිර,පටල නස යි.
- මාත්‍රාව :- බින්දු 2-5 දක්වා.

4. යෝග නාමය :- **තේත්‍ර බිංදු (4)**

- යෝගය :- මානෙල් මල්
සමන්පිච්ච මල්
දෙළුම් මල්
සපුමල්
නාමල්
- නිජපිලි
ඉහිනි ඇට
රත්හඳුන්
සුදුහඳුන්

- කලං 4 (ග්‍රෑ: 20) බැගිනි.

- සංස්කරණය :- තැඹිලි වතුර බෝතල හතර,බෝතලයට සිඳු පෙරා මී පැණි බෝතල 1/4 ක් මිශ්‍ර කොට තබා ගන්නේ ය.
- ප්‍රයෝග :- පැසවුම්, තුවාල, උල්වාරම්, අධිමන්ඵ ආදිය නස යි.
- මාත්‍රාව :- බින්දු 1-2 දක්වා. (ඇසට වත් කිරීම සඳහා ය.)

5. යෝග නාමය :- **තේත්‍ර බිංදු (5)**

- යෝගය :- රත්හඳුන්
සියඹලා කොළ
- කලං 18 බැගිනි. (ග්‍රෑ: 90 යි.)

- සංස්කරණය :- තැඹිලි වතුර බෝතල 6-1 ට සිඳු පෙරා සීනක්කාරන් අළු කලන් 3 යි. සුකිරි හෝ පිටි සීනි කලං 24 යි. (ග්‍රෑ: 120) එකට දියකර පෙරා තබා ගන්නේ ය. ඇසට වැක් කිරීමට යි.
- ප්‍රයෝග :- අභිෂාන්ද, උෂ්ණයෙන් එන වෙනත් ඇස් ලෙඩ ගුණ කරයි.

ඖෂධ සංග්‍රහ ග්‍රන්ථ ගත ද්‍රව්‍ය ලේඛනය.

උද්භිද ද්‍රව්‍ය

අක්ෂොට	අරලිය
අක්කපාන	අරළු
අක්කරපට්ටා	අරළුපිට්ටි
අක්මැල්ල	අලුකෙසෙල්
අංකෙන්ද	අලුපුහුල්
අංගුර	අවරිය
අගිල්	අගෝක
අට්ටික්කා	අස්වැන්න
අත්තන	අසන
අතසි	අසමෝදගම්
අතිබලා	අහු
අතිවිඩයම්	ආඩතෝඩා
අන්දර	ඇට්ටේරිය
අන්නාසි	ඇටඹ
අනෝද	ඇට් කෙහෙල් (මැලියම්)
අපාමාර්ග	ඇත්අභුන
අබ	ඇත් තුත්තිරි
අබතෙල්	ඇත්තෝර
අබපලා	ඇත්සොඩ
අබින්	ඇද්දෙමට
අඹ	ඇඹැල්ලා
අඹඇටමද	ඇඹුල් ඇඹිලිය
අම්ලවේතස	ඇඹුල් දොඩම්
අමු	ඇඹුල් මසන්
අමු ඉඟුරු	ඇල් වී
අමුක්කරා	ඇසතු
අමුකහ	ඇසළ
අමුකපුරු	ඇහැළ කරල් පැණි
අමු නෙල්ලි	ඉකිරිය
අරත්ත	කට්ටකුමංජල්
ඉභිනි ඇට	කටරොළු
ඉඟුරු	කටුඉඹුල් (මැලියම්)
ඉඟුරුපියලි	කටුකරඹු දෙවගය
ඉංගුදි	කටුකරෝසන
ඉද්ද	කටුපෙද
ඉදි	කටුවැල්බටු
ඉන්සල්	කත්තිරික්කා බටු
ඉඹුල් (මැලියම්)	කතුරුමුරුංගා
ඉරමුසු	කනෝරු
ඉරිමේදා	කප්පරවල්ලිය
ඉරිවේරිය	කපුකිනිස්ස

ඉලුක්
රිතණ

උක්
උක්සිනි
උක්හකුරු
උගුරැස්ස
උත්පල
උදත්තා
උඳු
උඳුපියලිය
උදුම්බර
උණ
උණකපුරු
උණගොබ
උළුහල්

එන්සාල්
එරබදු
එරඩු
එරඩුතෙල්
එල්වලු
එල අබ
එලඉඹුල් මැලියම්
එලඔළිද
එලකටරොළ
එල ගම්මිරිස්
එලපිටවක්කා
එලබටු
එලවරා
ඒකාවේරිය
ඔළිද
ඔසබිය
ඔලු (මල්)

සෘෂ්ඨක

කංසා
ක්ෂවත
ක්ෂීරකාකෝලී
කක්කෝල
කංකෝල
කකුලුසුභු
කච්චුක්කායි
කට්ඵල

කපු (ඇට)
කපුරු
කබරස (මුල්)
කම්පිල්ල
කයිප්පු
කර්කටකශාංගී
කරද
කර්දමුංගු
කරපිංචා
කරඹ
කරල්සැබෝ
කරාබු
කරිවිල
කරුංකා පුවක්
කරොල් අරිසි
කලාදුරු අල
කලුඅගිල්
කලු අත්තන
කලු ඉරමුසු
කලුකැම්මේරිය
කලුකොල්ලු
කලු නිරැස්සවාලු
කළුදුරු
කළුවදුරු මෑ
කලුවා අල
කවුඩු උඩත්තා
කවෙලු
කසඹිලියා
කහ්ලාර
කහ කටුකරඩු
කහ දෙමට (ගෙඩි)
කහ කීකිරිදිය
කහ
කහ පෙනෙල
කහ බැබිල
කාමරංගා
කාලාදනා (නිලකගම්)
කැකිරි
කැකුණ ඉටි
කැකුණ
කැකුළු හාල්
කැප්පෙටි ලාකඩ
කැලෑමසන්
කැලෑහණ

කැහිපිත්තන්
 කෑල
 කිඩාරම් අල
 කිතුල්
 කිතුල් පැණි
 කිතුල් හකුරු
 කිනිහිරි
 කිරිඅඟුන
 කිරිකවෙලු
 කිරිබදු
 කිහිරි
 කිකිරිදිය
 කීන (අරටු)
 කුකුරුමුවන්
 කුඩාමසන්
 කුඩාමාදම්
 කුඩුමිරිස
 කුණුකරද
 කුන්දුරුක
 කුප්පමේනිය
 කුඹුක්
 කුඹුරු
 කුමුදු
 කුරිඤ්ඤං
 කුරුඳු
 කුරුම්බා වතුර
 කුළුබඩු පස
 කුශතණ
 කුසුම්භ පුෂ්ප
 කුර තම්පලා
 කෘමීගත්තු
 කෙකටිය අල
 කේබුක
 කෙම්වැල්
 කෙළිඳ
 කෙසෙල්
 කේසර බැබිල
 කෙවර්තමුස්තක
 කොකුම් පොතු
 කොට්ටම්
 කොට්ටම්බා
 කොට්ටිඹුලා
 කොත්තමල්ලි
 කොතල හිඹුටු
 කොබුගස්

ගංසුරිය
 ගජතිප්පිලි
 ගන්ධප්‍රසාරණි
 ගම්මාලු
 ගම්මිරිස්
 ගල්කුර
 ගලිස්
 ගස්කැප්පෙටියා
 ගස්කැලිය
 ගස්පෙනෙල
 ගැටතුඹ
 ගැටනෙටුල්
 ගිරිතිල්ල
 ගුඩුවී සත්ව
 ගුගුල්
 ගුරුල්ල
 ගුරුන්ද
 ගොකටු
 ගොටුකොළ
 ගොන්කැකිරි
 ගොඩකදුරු
 ගොඩමානිල්
 ගොඩපර
 ගොලූපුවක්
 ගොපසෝණ්ටා
 ගොපිවන්දන
 ගෘද්ධරනඛ

 වාතුර්ජාත
 වාල්මුගා
 වීරතා
 වීන අල
 වෝව
 වොරක
 වොරපුෂ්පි

 ජටාමාංස
 ජයන්තී
 ජයපාල
 ජලවේතස
 ජීවක
 ජීවන්ති

 ත්‍රායමාණා
 තකුල්

කොබෝවක්කා
කොබෝලීල
කොරාසානි
කොල්ලන්
කොල්ලු
කොළොම්
කොවක්කා
කොහොඹ
කෝමාරිකා
බණ්ඩගර්කරා

නිත්තවැටකොළ
නිත්තවැල්
නිජපිලි
නිජපිලි මුල්
නිඳස්සවාලු
නිඹිරි
නිරිඟු
නිලෝගුරු
තුන්දුරුක
තුන්පත් කුරුලු
තුඹ
තුචරලා
තුචරි
තෙඬු
තෙල්ඇඟුලු
තෙල්එඬුරු මුල්
තෙලකීරිය
තේක්ක
තේපපත්‍ර
තොටිල
තොලබෝ
තෝර පරිප්පු
තෝර

දඹ
දම්
දළක් (පලු)
දාරුහරිදා (සහ සෞචීරාඤ්ජන)
දැත්ත
දැව
දැසමන්
දිඹුල්
දියපරඬලා
දියමිත්ත

තගර
තල්ගොබ
තල (භා එම තෙල)
තලා
තලිස්පතුරු
තැඹිලි
තැල්
තිකුළු
තිත්ත අබිං
තිත්ත කපුරු
තිත්තලඬු
නබ්
නවසි පොල්
නවහන්දි
නස්නාරං
නාගබලා
නාමල්රේණු
නාපිරිත්ත
නාරම්
නිකුළු
නික
නියහලා
නිදිකුම්බා
නියද
නිල් අවරිය
නිල්කටරොළු
නිල්කටුකරඬු
නිල්මානෙල්
නුග අරළු
නුග
නෙරිවිෂ
නෙරෙංචි
නෙල්ලි
නෙළුම්

පත්පාඩගම්
පතභි
පද්මකාශ්ඨ
පඹුරු
පරිප්පු
පරුෂක
පලු
පලොල්
පස් කුළු බඩු (පංචකෝල)
පාරසීක යමානිකා

දියමිදෙල්ල
 දියලබු
 දිය හබරල
 දිව
 දිවුල්
 දුනුකේ
 දුටුසතුටු
 දුම්මල
 දුම්මැල්ල
 දුරාලහා
 දුරු
 දුහුදු
 දෙමට
 දෙළුම්
 දෙවිදුරු
 දෙහි
 දේවදාර
 දොඩම්
 දොඩම් (ඇඹුල්)
 දොඹ
 ධන්වයාස
 ධාන්‍ය
 පෙරුම්කායම්
 පොකුරු මුල්
 පොඩරු
 පොල් (හා එම තෙල්)
 පොල්පලා
 පොල් රා
 ප්‍රසාරණී
 පෘෂ්ණපර්ණී

 බක්මි
 බට
 බටු
 බදුල්ල
 බබ්බුල
 බලුදම්
 බාකුච්චි
 බාදාම් ඇට
 බාලක
 බැබිලි
 බැමිතිරිය
 බිංකොහොඹ
 බිංතල්
 බිං දුම්මල

පාවට්ට
 පාෂාණහේද
 පැහිරිමාන්
 පැපිළිය
 ප්‍රියංගු
 පික්මල්
 පිච්ච
 පිටවක්කා
 පිලිල
 පිතකරෝසන
 පුපුල
 පුලිල
 පුවක්
 පුවඟු
 පුෂ්ප ප්‍රියංගු
 පුස්වැන්න
 පුස්වැල්
 පුහුල්
 පුඩුලු දෙහි
 පෘෂ්ණී පර්ණී
 පෙතිතෝර
 පෙනෙල
 මස්වැන්න
 මසන්
 මහ අරත්ත
 මහ අසමෝද
 මහඑන්සාල්
 මහ කටුවැල්බටු
 මහදද
 මහදුරු
 මහ බැබිලි
 මහ මසන්
 මහමෙවන්
 මහරාජට්ටි (මල්)
 මහාබලා
 මාළුමිණියා
 මාදම්
 මාදුරු
 මානෙල් අල
 මාරා (හුරි මාර- මහරි)
 මාෂපර්ණී
 මාසක්කා
 මැඩහඟු
 මිදි
 මිදෙල්ල

බිම්කරල් හැබ
බිම්නමුරු
බුරුල්ල
බුලත්
බුලු
බෙලි
බෙහෙරු
බේත් අනෝදා
බේදානම් ඇට
බේදුරු
බොරළුදමුනු
බෝ
බොලිද්ද
හල්ලානක
හාරංගී

මකුළු ඇට
මකුළුවැන්න
මහල්කරද
මණ්ඩුකපර්ණි
මත්සාණ්ඩිකා
මදුරුතලා
මදාසාර
මධුරිකා
මදටිය
මදාර
මයිල මල්
මයිසුර් පරිප්පු
මල්කහ බැබිල
මල්සුදු බැබිල
මලබටු
මලබුලත්
මලිතමල්
රතු කොබෝලිල
රතු මුරුංගා
රතුලුනු
රතුචරා
රතුසාරණ
රදලිය
රන්කිරි ගොකටු
රඹුක්
රම්මනිස්ස
රසකිද
රසකිද පිටි
රසකිද පිටි සනසාර

මිකන්පලා
මී
මීමුරුවට
මී තෙල්
මුංවැන්න
මුකුණුවැන්න
මුඩමහණ
මුද්දරප්පලම්
මුද්ගපර්ණි
මුරාමාංසි
මුරුංගා
මුවකිරිය
මුරුවා
මුනමල්
මෙවන්
මොණරකුඩුමිඛිය
මොර

යක්බේරිය
යකිනාරං
යකුවනසු
යව
යවාස
රටඉදි
රටතෝර
රණචරා
රත් ඇල්
රත්කිහිරිය
රත්නිටුල්
රත්මල් (රතඹලා)
රත්මහනෙල්
රත්හඳුන්
වැල් තිබ්බටු
වැල්මදට
වැල්මී
වැල්මුරුංගා
වැල් රුක් අත්තන
වැලුක්
වැකොද
විෂ්ණු ක්‍රාන්ති
විශ්වදේවා
විලද
වාක්ෂාමල
වාද්ධදාරක

රසතැල්
රාස්නා (අරතන)
රැහැණිය
රුක් අත්තන
රුක්මල්
රුදන්ති
රෝස
රෝහිතක

ලක්ෂ්මණ
ලස්නාරං
ලියනහලා
ලූනල
ලුණු අඹ ඇට
ලුණුදෙහි ඇට
ලුණුමිදෙල්ල
ලුණුවරණ
ලුණු විල
ලොත්
ලෝලු

වං ඇපල (ආඩතෝඩ)
වගපුල්
වච්චනාවි
වටරැහැණි
වදකහ
වදුරු මෑ
වනකපු
වරා
වල් අඹ
වල් අසමෝදගම්
වල් ඉහුරු
වල් කිඩාරම්
වල් ගම්මිරිස්
වල් දෙල්
වළඟසාල්
වසාවාසි
වාරාහිකන්ද
වාල්මොළඟු
වැටකෙයියා
වැටකේ අරළු
වැල්කහඹිලියා
වැල්කැප්පෙටියා

වාද්ධි
වෙනිවැල්ගැට
වෙල්ලන්ගිරිය
වෙල්ලි පරිත්ති
වේ
වේලා

ගංඛිණි
ග්වෙනදුර්වා
ගඬි
ගතපුෂ්ප
ගර්කරා
ගල්ලකි
ගාරංගණියා
ගාලපර්ණි
ගාලාමිශ්‍රී
ගිතලවිනි
ගෛලෙය
සන්නිනායම්
සප්තලා
සපු
සමදරා
සමන්පිච්ච (දෑසමන්)
සල්
සල්මැලියම්
සවරලොත්
සවුකෙන්ද
සස්සඳ
සහදේවා
සාතලා
සාදික්කා
සාරණ
සැටදාවී
සැවැන්දරා

සියඹලා
සිරිතේක්කු
සිරිල
සිරිවටු
සිරිවැඩි බැබිල
සිවිය
සිහින් මිදි
සිහින් මොර
සිහලිජටා

සුගන්ධබාකුචි
සුගන්ධබාලා
සුගන්ධවවා
සුදර්ශන
සුදු අබ
සුදු කොබෝලීල
සුදුදුරු
සුදු බිංතල්
සුදුමල් මදුරු තලා
සුදු ලුනු
සුදු වදුරු මැ
සුදු සාරණ
සුදුහඳුන්
සුරා
සුරා බීජ
සුවද කොට්ටං
සුවද තලා
සුවද තණ
සුකිරි
සෙංකොට්ටං
සෙජපාඩිය
සේපාලිකා
හංසපාදී
හණ ඇට
හපුෂා
හබරල

හරන්කහ
හරේණුක
හල්
හාතාවාරිය
හාල්පානු දිය
හික්
හිඟුරුපට වැල්
හිඟුරු පියලි
හිතණ (රිතණ)
හින් අරන්ත
හින් එන්සාල්
හින් කටුවැල්බටු
හින් කුරුඳු පොතු
හින් ගොකටු
හින්දද
හින්දම්
හින් දෙමට
හින් නිදිකුම්බ
හින්ටි හාල්
හීරුස්ස පලු
හෙල්මැලි
හෙළ කටු කරඬු
හෙළනිටුල්
හෙළනෙළම්
හොඩල
හොර

පාර්ථිව ද්‍රව්‍ය

අඤ්ජන කැට
අභ්රක
ඉෂ්ටිකා
උද්භිද ලුණු
උභසිකාන්දම්
කළු රියම්
කළුලුණු
කසිස් දෙවගය
කාන්ත ලොහ
කිරිගරුඬ ගල්
බර්පර
ගඩොලු
ගල්ලුණු
ටංගණ
තඹ
තික්ෂණලොහ

පන්තා (හස්ම)
ප්‍රවාල
පබලු
පල්මානික්කම්
පාංශුලවණ
පාෂාණම්
පුෂ්පරාග
පෝරන් ලුණු
බලල් ලුණු
මඩපුෂ්කර
මණ්ඩුල
මනෝසීල
මරකත
මාණිකා
මුදුපෙණ
මුදුලුණු

තුන්තනාගම්
 දැවුනු මැටි
 දෝර වැලි
 නවසාරං
 නිල් කැට
 නෙල්ලික්කා ගෙන්දගම්
 පංක පර්පට්
 පංචලවණ
 රිදී
 රිදී තුන්ත
 රෝප්‍යමාක්ෂික
 රුවක ලුණු
 රෝමලුණු
 ලේවා ලුණු
 ලෝකඩ
 ලෝහමල
 ලෝහ
 වංග
 වජ්ර
 වානේ
 විඩි ලවණ
 විදුරු
 වියන් දුඹුලු
 වියලි පුපුරණ ලද මඩ
 වෙඩි ලුණු

මුද්‍රාශංඛ
 යස ද
 යසුණු
 යවකාර
 රත්රන්
 රත්මැසිදැ
 රසදිය
 රසාඤ්ජන
 වෛද්යයී
 වෛක්‍රාන්ත
 ශිලාජතු
 ස්වර්ණ ලවණ
 ස්වර්ජික්ෂාර
 සවුක්කාරම්
 සින්දුර
 සිඳුලුණු
 සිවංගුරු
 සීනක්කාරං
 සීස
 සුදු පාෂාණම්
 සුරත්මැටි
 සුවසලුණු
 හිංගුල
 හිරියල්
 හුණු

ජාන්තව ද්‍රව්‍ය

ඇට මිදුළු
 ඇත්කිරි
 උරුලෑ සට්ටම්
 උරු තෙල්
 එලකිරි
 එලගව ගොම
 එළකිරි
 එළමස්
 කණවෙයි පැණි
 කවඩි
 කස්තුරි
 කිරි
 කුකුළු බිත්තර
 කොටළු මුත්‍ර
 ගිතෙල්
 ගෝමුත්‍ර
 ගෝරොවන

දීපෙරලි දිය
 නවනීත
 පිත
 බඹර ඉටි
 බඹර පැණි
 බැටළු කිරි
 මාංස (මස්)
 මි කිරි
 මීගව මුත්‍ර
 මී ඉටි
 මී පැණි
 මුත්‍ර
 මුත්‍ර බෙලි කටු (ශුක්ති)
 මුව අං
 මුවහං
 මුහුදු පෙණ
 මොණරා

තනකිරි
දඬුවල බෑ පැණි
දිම් බිජු
දිකිරි

මෝරු
වෙඬරු
වුරුනු තෙල්
සක (හක)

මෙම අරිෂ්ට - ආසව ලේඛනයේ සිට 335 පිටේ අවසන දක්වා ඇති යෝග සහ ද්‍රව්‍ය 1963 ඔක්තෝබර් 8 දින අංක 13,796 දරණ ලංකාණ්ඩුවේ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයෙහි පළකරණ ලද ලේඛනය බව සැලකිය යුතු ය.

අරිෂ්ට - ආසව

1. අංගුරාරිෂ්ටය	23. දශමුලාරිෂ්ටය
2. අභයාරිෂ්ටය	24. දශමුලාරිෂ්ටය (කස්තුරි මිශ්‍ර)
3. අමෘතාරිෂ්ටය	25. දශමුලාසවය
4. අර්ජුනාරිෂ්ටය	26. දේවදාර්වායාදාරිෂ්ටය
5. අරවින්දාසවය	27. ද්‍රාක්ෂාරිෂ්ටය
6. අභිචේනාසවය	28. ධාත්‍රාරිෂ්ටය
7. අශ්වගන්ධාරිෂ්ටය	29. නිම්බාරිෂ්ටය
8. අශෝකාරිෂ්ටය	30. පත්‍රාංගාසවය
9. උශිරාසවය	31. පිප්පලාසවය
10. කනකාසවය	32. පුනර්නවාරිෂ්ටය
11. කර්ජුරාරිෂ්ටය	33. පුනර්නවාසවය
12. කර්ජුරාසවය	34. බබ්ලුලාරිෂ්ටය
13. කිරාතාරිෂ්ටය	35. බලාරිෂ්ටය
14. කුටජාරිෂ්ටය	36. මුස්තකාරිෂ්ටය
15. කුමාරි ආසවය	37. රෝහිතකාරිෂ්ටය
16. බදිරාරිෂ්ටය	38. ලොධ්‍රාසවය
17. බර්ජුරාරිෂ්ටය	39. ලෞභාසවය
18. වන්දනාසවය	40. වාසකාසවය
19. වචිකාසවය	41. විඩංගාරිෂ්ටය
20. ජම්බාසවය	42. සාරස්වතාරිෂ්ටය
21. ජීරකාදාරිෂ්ටය	43. සාරිවාද්‍යාසවය
22. ත්‍රිඵලාසවය	44. හරිතකාසවය
23. දන්තාරිෂ්ටය	

අවලේභ - ලෙභ්‍යම් - මෝද - ගුඩ

1. අගස්ති හරිතකී	12. කුටජාව ලේභ
2. අභයාමලක අවලේභ	13. කුෂ්මාණ්ඩකාවලේභ
3. අභයා මෝදක	14. ගන්ධක රසායන
4. අභයා හරිතකී	15. ව්‍යවන ප්‍රභාවලේභ
5. අමෘත හල්ලාතක	16. ව්‍යවන ප්‍රභාවලේභ (අෂ්ටවර්ග මිශ්‍ර)
6. අශ්ව ගන්ධ	17. කෙට්ටාන් කොට්ටෙයි
7. කංචකාරි අවලේභය	18. දාඩිමාෂ්ටකල්භ
8. කරුණා ලේභියම්	19. ධාත්‍රී ලේභ
9. කරිසාලෙයි	20. නාරිකේලබණ්ඩ
10. කල්‍යාණ ගුඩ	21. පිප්පලාදි ලේභ
11. කාංකායන මෝදක	22. බිල්වාදී
23. භාරංගි ගුඩ	29. ව්‍යාසරී හරිතකී

24. මහාභල්ලාතක
25. මාණිහදු ලේභ
26. වාසාකණ්ටකාරී ලේභ
27. වාසාව ලේභ
28. විඩංගාදි ලේභ

30. සුපාරිකා
31. සුරණ වටක
32. සෞභාග්‍ය ගුණධීමෝදක
33. හරිද්‍රාඛණ්ඩ
34. හරිතකී ලේභ

තෙල් වර්ග (තෙල)

1. අංඩ තෙලය
2. අණු තෙලය
3. අපාමාර්ග ක්ෂාර තෙලය
4. අපාමාර්ග තෙලය
5. අරක්කු තෙලය
6. අවල්ගුණදි තෙලය
7. අශ්වගන්ධාදී තෙලය
8. ඉරිමේඳා තෙලය
9. ක්ෂාර තෙලය
10. ක්ෂීර බලා
11. ක්ෂීරබලා (ශතපාක)
12. කනක තෙලය
13. කර්පුරාදී තෙලය
14. කරප්පන් තෙලය
15. කලවිචි තෙලය
16. කුංකුමාදී තෙලය
17. කුඛිජ ප්‍රසාරණී තෙලය
18. කෘදු නෝයි එන්තෙයි
19. කාශිසාදී තෙලය තෙලය
20. ගුඤ්ජා තෙලය
21. ගුඛ්ච්චාදී තෙලය
22. ගෙන්දක සුදුර් තෙලය
23. චක්‍රමර්ද තෙලය
24. චන්දන බලා තෙලය
25. චන්දනාදී තෙලය
26. චිත්‍රකාදී තෙලය
27. වෞල්මුග්‍රා(තෙල්)
28. ජාත්‍යාදී තෙලය
29. දශමුල තෙලය
30. දුර්වාදී තෙලය
31. ධාන්වන්තර තෙලය
32. ධාන්වන්තර තෙලය (ශතපාක)
33. නාරායන තෙලය
34. නාරිකෝලාංඡන තෙලය

35. නිර්ගුන්ඩි තෙලය
36. පාර්වතී විලාස තෙලය
37. පිංඩ තෙලය I, II, III, IV
38. පුංගු එන්තෙයි තෙලය
39. බලා අශ්වගන්ධා තෙලය
40. බිල්වාදී තෙලය
41. බෘහත් මර්වාදී තෙලය
42. බෘහත් සෝම රාජ තෙලය
43. බ්‍රාහ්මී තෙලය
44. හෘංගරාජ තෙලය
45. හෘංගාමලක තෙලය
46. මංජිෂ්ඨාදී තෙලය
47. මයනා තෙල තෙලය
48. මහා නාරායණ තෙලය
49. මහාමර්වාදී තෙලය
50. මහා මාෂ තෙලය
51. මාංද එන්තෙයි තෙලය
52. මේගනාත තෙලය
53. මේරු කුල්ලී තෙලය
54. ලසු විෂ මුෂ්ටි තෙලය
55. ලාක්ෂාදී තෙලය
56. ලාක්ෂාදී තෙලය (මහා)
57. වාතකේශරී තෙලය
58. විරණ සංජීවී තෙලය
59. විෂණු තෙලය
60. විෂ ගර්භ තෙලය
61. වෙල්ලෙයි එන්තෙයි
62. සිද්ධාර්ථ (මහා) තෙලය
63. සිද්ධාර්ථක තෙලය
64. සිද්ධාර්තී එන්තෙයි
65. සුක්කු තෙලය
66. සුලෙයි කුමාර
67. සෙන්ධවාදී
68. ශිරෝධාර එන්තෙයි

සෘත

1. අභයාදි සෘත
2. අමෘතප්‍රාග සෘත
3. අර්ජුන සෘත
4. අශ්වගන්ධාදි සෘත
5. අශෝක සෘත
6. ඉන්ද්‍රකාන්ත සෘත
7. කල්‍යාණක සෘත
8. වච්ඡාදි සෘත
9. වාංගේරි සෘත
10. ජාත්‍යාදි සෘත
11. ත්‍රිඵලා සෘත
12. දශමූල ඡට්ඵල සෘත

13. දශමූලාදි සෘත
14. ධාන්වන්තරී සෘත
15. පංචගව්‍ය සෘත
16. පංචතික්ත සෘත
17. පංචතික්ත සෘත ගුගුලු
18. ඵල සෘත
19. වෘතත් ඡාගලාද්‍ය සෘත
20. බ්‍රාහ්මී සෘත
21. මහා කල්‍යාණක සෘත
22. මහා තික්ත සෘත
23. මහා ශ්‍රිතාරාම සෘත

චූර්ණ - පෙති.

1. අග්නි මුඛ චූර්ණය
2. අජමෝදාදි චූර්ණය
3. අම්ලාදි චූර්ණය
4. අමුක්‍රා චූර්ණය
5. අවල් ගුජාදි ලේප
6. අවිපත්තිකර චූර්ණය
7. අශ්වගන්ධ චූර්ණ
8. අෂ්ටාංග ලවණ
9. ආමලකාදි
10. ඒලාදි චූර්ණ
11. ඒලාදි ලවණ
12. කකුභාදි
13. කටුකි
14. කටුරෝහිණි
15. කුෂ්ටම්භාවාදි ලේප
16. කුෂ්ටාදි ලේප
17. ගංගාධර
18. ගණ්ඩමාල
19. ගෝක්ෂුරාදි
20. වන්දනාදි
21. වොපචින්යාදි
22. වෞසෂ්ටි පිප්පිලි
23. ජටාමාන්ඡි
24. ජම්බු
25. තසිර සුන්ඩි චූර්ණ
26. තාලිසාදි
27. ත්‍රිකටු
55. ශ්වාසහර
56. ශතාවාර්ශාදි

28. ත්‍රිවෘතාදි
29. දන්තධාවන චූර්ණ
30. දන්තිමුල
31. දශාංග ලේපය
32. දාඩිමාෂ්ටක
33. දෝෂස්ත ලේප
34. ධාත්‍රී ලෞහ
35. නවායස
36. නිම්බාදි
37. නාරසිංහ
38. නාරායන
39. නාරිකේල ලවණ
40. පංචසම
41. පිප්පලයාදි චූර්ණ
42. පිප්පලයාදි පතිසාරණ
43. පුෂ්‍යානුග
44. බිඩාලක ලේපය
45. භාස්කර ලවණ
46. භූතිම්බාදි
47. මංජිෂ්ටාදි චූර්ණ
48. මදනාදි වමන
49. මයිල් ඉරිඟු
50. රසායන
51. ලවංගාදි චූර්ණ
52. ලෝධරාදි
53. වජ්රකෂාර
54. ශංඛපුෂ්පි
64. සජ්තාමෘත
65. සරස්වතී

- 57. ශිරෝ විරේචන
- 58. ශීවා
- 59. ශිවක්ෂාරපාවන
- 60. ගුක්ඛ ගෝධන
- 61. ගුණධ්‍යාදි
- 62. ගෝථහර ලේප
- 63. ශාංග්‍යාදි

- 66. සිතෝපලාදි
- 67. (1) සින්දුරාදි ලේප
- 68. (2) සින්දුරාදි ලේප
- 69. සුදර්ශන
- 70. සෞච්චාදි
- 71. හිංග්වාදි
- 72. හිංග්වෂ්ටක

ගුවිකා - වටිකා.

- 1. අග්නිකුණ්ඩි වටි
- 2. අමාතාදි ගුග්ගුලු
- 3. අශ්වගන්ධාදි ගුවි
- 4. අශෝකාදි වටි
- 5. ආයුෂවර්ධනි
- 6. ඒලාදි
- 7. එලියකාට
- 8. කසිගෝර ගුග්ගුලු
- 9. කර්පුරාදි වටි
- 10. කර්පුර් හිංගුවටි
- 11. කස්තුරියාදි මාත්තිරෙර
- 12. කස්තුරි මාත්තිරෙර
- 13. කාංචනාර ගුග්ගුලු
- 14. කාශිසාදි
- 15. කෝඩසුරි මාත්තිරෙර
- 16. බිදිරාදි
- 17. ගෝක්ෂුරාදි
- 18. ගෝරෝණාදි
- 19. වන්දනාදි
- 20. වන්ද්‍රප්‍රභාපෙති (1,2,3)
- 21. විත්‍රකාදි ගුවි
- 22. ත්‍රයෝදශාංග ගුග්ගුලු
- 23. ත්‍රිකච්චදි ගුවිකා
- 24. ත්‍රඵලා ගුග්ගුලු
- 25. ත්‍රිලෝක රක්ෂණාම්
- 26. දශාංග අභරක ගුවි
- 27. ධාත්‍රී ලෝහ
- 28. නවායස ලෝහ
- 29. නිර්කෝවිමාතිරෙර
- 30. ජලීහාරි

- 31. පංචාමාන කුසමාදි වටි
- 32. පඨසදි ගුග්ගුලු
- 33. පක්ෂවාද ගුග්ගුලු
- 34. පාවන වටි
- 35. පායාදි ගුවිකා
- 36. ප්‍රදරාන්ති ගුවිකා
- 37. ප්‍රදරාන්තක ලෝහ
- 38. ප්‍රදරාරි ලෝහ
- 39. බාල ගුවි
- 40. බිල්වාදි
- 41. බ්‍රහ්මානන්ද හෙරව
- 42. මණ්ඩුර ලෝහ
- 43. මන්දාග්නි වටි
- 44. මහාශංඛ
- 45. මුගුලාදි
- 46. යෂ්ට්‍යාදි වටි
- 47. යෝගරාජ ගුග්ගුලු
- 48. රජ: ප්‍රචර්තනි ගුවිකා
- 49. රස භූපති
- 50. රස පර්පටි
- 51. රසේන්ද්‍ර ගුවිකා
- 52. රාස්නා ගුග්ගුලු
- 53. ලවංගාදි වටි (කාස) වටි
- 54. ලවංගාදි (කාස)
- 55. ලසුනාදි වටි
- 56. ලිංගපුපුති
- 57. ලෝධිරාදි
- 58. ලෝහ ගුග්ගුලු
- 59. විෂ්ණුභරාසකු මාත්තිරෙර
- 60. විෂතින්ද්‍රක වටි

- 61. ශාරිවාදි වටි
- 62. ශීර්ෂගුලහරි වටි
- 63. ගෝථග්නිවටි

- 68. සිංහනාද ගුග්ගුලු
- 69. සුවාසකුයෝරි
- 70. සුලකුඛොරම්

- 64. ශෝචන රූප
- 65. ස්වයංභූවා ගුණගුලු
- 66. සංජීවි මාන්තිරෙර
- 67. සර්පගන්ධ වටි

- 71. සෞභාග්‍ය වටි (සුනිකා)
- 72. හිංග්වාදි
- 73. හිංග්වෂ්ටක පෙති
- 74. හිංගුල්යාදි

ක්වාච

- 1. අභයාදි ක්වාච
- 2. අම්බස්ටාදි
- 3. අමාතාදි
- 4. අර්කාදි
- 5. අර්ජුනත්වක්
- 6. කළුහර
- 7. කලිංගකාදි
- 8. කිරාතාදි
- 9. ක්‍රිමි
- 10. ගුඩ්ව්‍යාදි
- 11. ත්‍රිමිලාදි
- 12. ත්‍රිවෘතාදි
- 13. දශමුල
- 14. දාර්ව්‍යාදි
- 15. දේවදාර්ව්‍යාදි
- 16. නිම්බාදි
- 17. පංචවල්කල
- 18. පටෝලයාදි

- 19. පච්ඡාදි
- 20. පුනර්නවාදි
- 21. බාහතයාදි
- 22. භූනිම්බාදි
- 23. මංජිෂ්ටාදි
- 24. මහරාස්නාදි
- 25. මුත්‍ර විරේචන
- 26. මුත්‍ර සංග්‍රහණය
- 27. රක්තශෝධන
- 28. රාස්නාදි
- 29. ලසුපංචමුල
- 30. වවාදි
- 31. වරුණාදි
- 32. විදුර්යාදි ගණ
- 33. සස්තපර්ණ
- 34. සුදර්ශන (මහා)
- 35. ශය්‍යාදි
- 36. ශාරිබා

රස

- 1. අග්නි කුමාර
- 2. අග්නි මුඛ
- 3. අග්නි රස
- 4. අගස්ති සුතරාජ
- 5. අජීර්ණ කණ්ටක
- 6. අමරසුන්දර
- 7. අමාතකලානිධි
- 8. අමාතාංකුර ලෝහ
- 9. අර්ජුනාභර
- 10. අර්ශකුයාරි
- 11. අශ්වකංචුක
- 12. අෂ්ටමූර්ති
- 25. කාමදුග්ධා
- 26. කාලකුට
- 27. කුමාර කලයාණ

- 13. අෂ්ට චක්‍ර
- 14. ආනන්ද හෙරව
- 15. ආමවාතාරි
- 16. ඉච්ජාහේදි
- 17. ඒකාංගවිර
- 18. ක්ෂාර පර්පටි
- 19. කනක සුන්දර
- 20. කළුකේතු
- 21. කළුවිත්තාමණි
- 22. කර්පුර රස
- 23. කස්තුරි හෙරව (ස්වල්ප)
- 24. කාංචනාභර
- 68. පූර්ණචන්ද්‍ර
- 69. ප්‍රතාපලංකේශ්වර
- 70. ප්‍රදරාරි ලෝහ

28. කුෂ්ඨ කුයාර
29. කෘමිකුයාර
30. කෘමි මුද්ගර
31. කෘෂ්ණ චතුර්මුඛ
32. ගංගාධර
33. ගන්ධක රසායන
34. ගර්භ වින්තාමණි
35. ගර්භපාල
36. ගුඩුව්‍යාදි ලෞභ
37. ගුල්මකාලානල
38. ග්‍රහණි වජ්රකපාට
39. චන්ද්‍රෝදය
40. චතුර් මුඛ
41. චන්දනාදි ලෞභ
42. චන්ද්‍රාමාත (කාස)
43. චන්ද්‍ර කලා
44. වික්රි
45. වින්තාමණි
46. ජයමංගල
47. ජලෝදරාරි
48. ජීවරමුරාරි
49. ජීවරාංකුස
50. තාම්රපර්පට්ටි
51. ත්‍රිපුර හෙරව
52. ත්‍රිභුවන කීර්ති
53. දේව කුසුමාදි
54. ධාත්‍රී ලෞභ
55. නවලෝක අග්නි කුමාර
56. නවායස ලෞභ
57. නාගාර්ජුනිභර
58. නාරදිය ලක්ෂ්මී විලාශ
59. නාරාව
60. නාරායන ජීවරාංකුස
61. නිත්‍යානන්ද
62. පංචවක්ත්‍ර
63. පංච මූර්ත පර්පට්ටි
64. පියුෂවල්ලි
65. පුනර්නවාදි ගුගුලු
66. පුනර්නවාදි මණ්ඩුර
67. පුෂ්පධන්වා

111. ලසුචසන්තමාලනි
112. ලෝකනාථ
113. ලෞභපර්පට්ටි

71. ප්‍රමේහගජ කේශරි
72. බාලාර්ක
73. බාලරෝගාන්තක
74. බෝල පරිපට්ටි
75. බෝලබද්ධ
76. බාහත්කස්තුරි හෙරව
77. බාහත් චන්ද්‍රෝදය මකරධවජ
78. බාහත් චංගේශ්වර
79. බාහත් චංගේශ්වර
80. බාහත් වාතගජාංකුස
81. බාහත් වාත වින්තාමණි
82. බාහත් ස්වර්ණ වසන්ත මාලනි
83. බාහත් සුනිකා විනෝද
84. බාහත් ශෝමනාථ
85. බ්‍රාහ්මී
86. මහා ගන්ධක
87. මහා ජීවරාංකුස
88. මහා මාත්‍රාංජය
89. මහා යෝගරාජ ගුගුලු
90. මහාරාජ නාපති වල්ලභ
91. මහා ලක්ෂ්මීවිලාශ රස
92. මහා වාතරාජ
93. මහා වසන්ත කුසුමාකර
94. මහාශංඛ වට්ටි
95. මහා ශ්වාසාරි ලෞභ
96. මාණිකාය රස
97. මාගාංක වට්ටි
98. මාතසංජීවනි
99. මාත්‍රාංජය
100. යෝගරාජ
101. යෝගේන්ද්‍ර රස
102. යෝගේශ්වර
103. රත්නගිරි
104. රසරාජ (රත්තරන් සහිත)
105. රස රාජ
106. රස සින්දුර
107. රාජමාගාංක
108. රාමබාණ
109. ලක්ෂ්මී නාරායණ
110. ලක්ෂ්මී විරාග

129. ශීර්ෂ ගුලාරි වට්ටි
130. ගුලකුයාර
131. ශෝථකාලානල

114. ලෞභ භූපති
115. වසන්ත කුසුමාකර
116. වසන්තමාලිනී
117. වාතගජාන්කුස
118. වාතගජෙන්ද්‍ර සිංහ
119. වාත වින්තාමණි
120. වාතාරී
121. වාතරක්තාංතක
122. විද්‍යාධරාහර
123. විෂමජීවරාන්තක ලෞභ
124. ශ්වාසකාස වින්තාමණි
125. ශ්වාසකුඨාර
126. ශ්වාස වින්තාමණි
127. ශංඛ වට්ඨි
128. ශිලාජතූ වට්ඨි

132. ශාංගාර අභරක
133. සුවර්ණ පර්වට්ඨි
134. සුවර්ණ භූපති
135. සුවර්ණ රාජ වංශේශ්වර
136. සජ්තපර්ණි වට්ඨි
137. සර්වාංග සුන්දර
138. සර්වාංගසුන්දර
139. සිද්ධප්‍රාණේශ්වර
140. සිද්ධමකරද්වේෂ
141. සුතශේඛර
142. සුතිකාහරණ
143. සෝමනාථ
144. සෞභාග්‍ය වට්ඨි
145. හිංගුලේශ්වර
146. හාදයාර්ණව

සිරප්

1. ට්‍රාහ්මී සිරප්
2. ශංඛ පුෂ්පි
3. වාසක

හස්ම වර්ග

1. අභරක හස්ම	16. පංච ලවණ හස්ම
2. අභරක හස්ම (ශතපුට)	17. ප්‍රවාල
3. ආමේයි මඩු	18. ප්‍රවාල පංචාමාන
4. කරුවංග හස්ම	19. මංචුර
5. කල්නාර් හස්මම්	20. මකරජධිව ස්වර්ණ ගුටිකා
6. කාන්ත සින්දුර	21. මයුරපංක හස්ම
7. කාන්ත ලෞභ	22. මාක්ෂික
8. ගෝදක හස්මම්	23. මුක්තා
9. ගෝදන්තී හරිතාල	24. මාගශාංගි
10. තාමර	25. යසද හස්ම
11. තාල	26. රස හස්මම්චි
12. තාල සින්දුර	27. රස සින්දුරම්
13. ත්‍රිවංග	28. රූප්‍ය
14. නංචුකාල්	29. ලෞභ හස්ම
15. නාග	30. ලෞභ හස්ම (ශත පුට)
31. වංග	37. ශුක්ති
32. වරාටිකා	38. ෂඩ්ගුණ මකරධිවජ
33. වෙඩි උජ්ජු චුන්තාම්	39. ස්වර්ණ මාක්ෂික

- 34. ශංඛ
- 35. ශබර ශාංභි
- 36. ශිලාපීත් හස්ම

- 40. ස්වර්ණ වංග
- 41. සුන්දරස්ම

පදංගම්

- 1. ත්‍රිමූර්ති පදංගම්
- 2. පරංගි කිලංගු පදංගම්
- 3. ලිංග පදංගම්
- 4. සාම්බ්‍රාණි පදංගම්

වෙන්දුරම්

- 1. අඛිරක වෙන්දුරම්
- 2. අය වෙන්දුරම්
- 3. අය කාන්ත වෙන්දුරම්
- 4. අය වීර වෙන්දුරම්
- 5. ආරුමුග වෙන්දුරම්
- 6. ක්ෂය කුලාන්තක වෙන්දුරම්
- 7. කස්තුරි කරුප්පු වෙන්දුරම්
- 8. කඩික්කාර වෙන්දුරම් (I)
- 9. කඩික්කාර වෙන්දුරම් (II)
- 10. චන්ඩාමාන වෙන්දුරම්
- 11. ගෞරි ජිත්තාමණි වෙන්දුරම්
- 12. පඩිග ලිංග වෙන්දුරම්
- 13. පට්ටුක් කරුපු වෙන්දුරම්
- 14. පූර්ණ චන්ද්‍රෝදය වෙන්දුරම්
- 15. ජල මංජරි වෙන්දුරම්
- 16. තංග වෙන්දුරම්
- 17. කාලග වෙන්දුරම්
- 18. තාම්බු වෙන්දුරම්
- 19. රස වෙන්දුරම්
- 20. ලිංග වෙන්දුරම්
- 21. ලෝහ මංචුරම්
- 22. වෙල්ල වෙන්දුරම්
- 23. සුයමාග්නි වෙන්දුරම්

මෙලගු - කුලම්බු

- 1. අගස්තියාර් කුලම්බු
- 2. ඉඩි හල්ලාදී කුලම්බු
- 3. කුල්මකුඩෝරි
- 4. කෞශිගාර් කුලම්බු
- 5. ජාධි ජම්භිර කුලම්බු
- 6. පංච සුක කුලම්බු
- 7. වාන මෙලගු
- 8. වීර මෙලගු
- 9. රස ගෙන්දී කුලම්බු
- 10. සිට්ටාන්ඩි මෙලගු

ටින්වර්ස් ඇක්ස්ට්‍රැක්ට්ස් (තරල සාර සහ සාර ද්‍රව)

- 1. අනන්තමුල (ඉරමුසු)
- 2. අපාමාර්ග (ගස් කරල් හැබ)
- 3. අර්ක මුල (එලවරා)
- 4. අර්ජුන (කුඹුක්)
- 5. අශෝක
- 6. අශ්වගන්ධ (අමුක්කරා)
- 7. අතිවිෂා (අතිවිඩයම්)
- 8. අනිති (සුදුරු)
- 27. දශමුල (දසමුල්)
- 28. ධන්වයාස
- 29. ධාත්‍රී (නෙල්ලි)
- 30. නිම්බ (කොහොඹ පොතු)
- 31. නිම්ලිවිස් (කොහොඹ කොළ)
- 32. පික්රොරයිසා (කටුකරෝසන)
- 33. පිප්පල් (තිප්පිලි)
- 34. පුනර්නවා (සාරණ)

9. අනිසි (මාදුරු)
10. ආරග්වධ (ඇහැළ)
11. ඇබරෝමා ඔගස්ටා (පීවරි)
12. ඇස්ටෝනියා (රුක්අත්තන)
13. උශිර (සැවැන්දරා)
14. කංචකාරි (කටුවැල්බටු)
15. කමලා
16. කාලමේස (වල් බින් කොහොඹ)
17. කැප්සකි (මිරිස්)
18. කොරියන්ඩර් (කොත්තමල්ලි)
19. ගාර්ලික් (සුදුලූනු)
20. ගොරබ්මුන්ඩ් (මුඩ මහණ)
21. ගුග්ගුල් (ගුගුල්)
22. ගුලන්වා (රසකිඳ)
23. ගෝක්ෂුර (ගොකටු)
24. බේල් - ඉන්ද්‍රියව (බෙලිසංයෝග)
25. ටයිකෝට්ස් (අසමෝදගම්)
26. තුලසී (මදුරුතලා)
35. පෘෂ්ණිපර්ණි
36. බ්ලැක්පීරක (කළුදුරු)
37. බාබිලි (කරොල්අරිසි)
38. බේල් (බෙලි)
39. බේර්බෙරිඩ්ස් (දාරුහරිද්‍රා)
40. බෙහෙඩා (බුලු)
41. බෘහති (එලබටු)
42. බ්‍රාහ්මි (ලුණුවිල)
43. මංජිෂ්ඨා (වැල්මදට)
44. මුස්තක (කලාදුරු)
45. මොෂ්කි (කස්තුරි)
46. රාස්නා (අරත්ත)
47. ලෝධිරා (ලොත්)
48. වවා (වදකහ)
49. වාසක (ආඩතෝඩ)
50. වච්චිංග් (වළහසාල්)
51. හරිතකී (අරළ)
52. හරිවේර

ආනයනය කරනු ලබන ආයුර්වේද, සිද්ධ සහ යුනානි (අමු) ඖෂධ සහ පිළියෙල කළ ආයුර්වේද ඖෂධ.

අංක 1 ලැයිස්තුව:-

අමු ඖෂධ - (උද්භිද)

1. අක්රපට්ටා	36. කරල් අරිසි (බාකුවි)
2. අගිල්	37. කර්කටක ශාංභි
3. අතසි ඇට (අතසි)	38. කලිස්
4. අතිමදුරම් පාල්	39. කළුදුරු
5. අතිවිඩයම්	40. කළුනාබි
6. අදි අතිවිඩයම්	41. කාකෝලි ක්ෂීර (කාකෝලි)
7. අබ තෙල්	42. කැකිරි ඇට
8. අමුක්කරා අල	43. කැප්පෙටිය ලාකඩ
9. අයිල් පට්ටෙයි	44. කැල ඇට
10. අරත්ත අල (හින් අරත්ත සහ මහ අරත්ත)	45. කිලිසාරල් පට්ටෙයි
11. අරළු	46. කුඹුරු ඇට
12. අලිව්ඩෙයි	47. කුංකුමස්පු
13. අශෝක පොතු	48. කෙළිඳ පොතු
14. අසමෝදගම්	49. කෙළිඳ සාල්
15. ඉකිරි	50. කොරාසානි
16. ඉභුරුපියලි	51. කොට්ටං සහ සුවඳ කොට්ටන්
17. ඉඩම්පුර්	52. කොත්තමල්ලි
18. ඉඹුල් මැලියම්	53. කොහොඹ තෙල්
19. ඉරමුසු (හින් ඉරමුසු සහ මහ ඉරමුසු)	54. ක්‍රිම් ශත්‍රු
20. ඉරිච්චි	55. ගජ තිප්පිලි
21. ඉස්සප්පො ඇට	56. ගැට අරළු
22. උඳු	57. ගුගුල්
23. උලා අරිසි (උළුහාල්)	58. ගුරුන්ද
24. එරඬු තෙල්	59. ගොක්ෂුර (ගොකටු)
25. එරඬු ඇට	60. චීන අල
26. එලඹලිඳ ඇට	61. ජටා මකුට
27. එල නෙටුල් මුල්	62. ජටාමාංස
28. එලබටු මුල්	63. ජීවක
29. ඒ ලවාලුකා	64. ජීවන්ති
30. කට්ඵල	65. තලිස් පත්‍ර
31. කටුකරෝසන	66. තල් සුකිරි
32. කටුවැල්බටු	67. තිත්ත අබ්බං
33. කපුකිනිස්ස ඇට	68. තිප්පිලි
34. කයිප්පු (එළ කයිප්පු සහ කළු කයිප්පු)	69. තිප්පිලි මුල්
35. කරඳ තෙල්	70. තිරුස්සවාලු

71.	තුචරලා	105.	ලෝධර
72.	දැන්ත අල	106.	වච්චනාවි
73.	දුරාලභා	107.	වදකභ
74.	දේවදාර	108.	වන්ඬුකපුරු
75.	දේවදුරු	109.	වල්ගම්මිරිස්
76.	දෙළුම් ලෙලි	110.	වළඟසාල්
77.	දොඹ තෙල්	111.	වලම්පුරි
78.	නාමල් රේණු	112.	වලුවායි ඇට
79.	නෙරි විෂ	113.	වැල්මී
80.	නෙලවග	114.	වැල්මදට
81.	පත්පාඩගම්	115.	වියලි නෙල්ලි
82.	පීතකරෝසන	116.	විෂ්ණුක්රාන්තිය
83.	පෙති කපුරු ඇට	117.	වෙට්ටිවේර
84.	පෙරුම්කායම්
(කිරිකායම්, පෙරුම්කායම් කුඩු)	118.	වේලිවච ඉඟුරු
85.	බින්තල්	119.	වේලිවච කභ
86.	බේදානම්	120.	වෘද්ධදාරු
87.	බෝදි ඇට	121.	වෘද්ධි
88.	මදන කාමපු	122.	සතකුප්ප
89.	මලිතමල්	123.	සන්තිනායම්
90.	මස්තභී	124.	සාරණ අල
91.	මසන් ගෙඩි	125.	සාලාමිශ්‍රී
92.	මහ එන්සාල් ඇට	126.	සාලිය
93.	මහ නෙරෙන්චි	127.	සැවැන්දරා මුල්
94.	මාසක්කා	128.	සිරිතේක්කු
95.	මුරුක්කු තිප්පිලි	129.	සුදුලූනු
96.	මේදා සහ මහා මේදා	130.	සුදුහඳුන්
97.	රණවරා ඇට	131.	සුදුහඳුන් කුඩු
98.	රත්කිහිරි	132.	සෙනෙහෙ කොල
99.	රත්තිටුල්	133.	සෙංකොට්ටම්
100.	රත්හඳුන්	134.	හඳුන් තෙල්
101.	රිෂභක (සෘෂභක)	135.	හරන් කභ
102.	රුක් අඟුන ඇට	136.	හීන් අරත්ත
103.	රුද්‍රාපටක	137.	හීන් නෙරෙන්චි
104.	ලොත්සුඹුලු	138.	හීන් බිංකොහොඹ

අංක 2 ලැයිස්තුව :-

අමු ඖෂධ බනිජ

1. අඤ්ජන කැට	31. මඩපුස්කර
2. අශ්වදන් පාෂාණම්	32. මනෝසීල
3. උලත්තලිංගම්	33. මී ඉටි
4. උසිකාන්දම්	34. මී දන් පාෂාණම්
5. කඩල් නායෙයි	35. මුදුපෙන
6. කඩික්කාරම්	36. මාද්දාරශාංග
7. කර්පුර ශිලාජතූ	37. යවක්ෂාර
8. කළු රියම්	38. රන්හිරියල්
9. කළුලුණු	39. රසකර්පුර
10. කාන්දම්	40. රසාඤ්ජන
11. කාසිස	41. රිදී තුත්තම්
12. කිරිතුත්තම්	42. රෝම ලුණු
13. ගරුඩපච්ච	43. ලත්සි පුස්කර
14. ගරුඩ පාෂාණම්	44. වන්ඩු කපුරු
15. ගල් නගර	45. සර්පික්ෂාර
16. ගල්මද	46. සවි වීරම්
17. ගල් ලුණු	47. සවිද ලුණු
18. ගල් සෙවෙල්	48. සාදිලිංගම්
19. ගල්හිරියල්	49. සිලාර
20. ගෝ මුත්ර ශිලාජතූ	50. සිවංගුරු
21. ගෞරි පාෂාණම්	51. සීනක්කාරම්
22. තුත්තනාගම්	52. සුදු රියම්
23. තොට්ටි පාෂාණම්	53. සුදු පාෂාණම්
24. දියරත්තරත්	54. සුවස ලුණු
25. තන්ඩු කල්ලු	55. ස්වර්ණ මාක්ෂික
26. නවසාරම්	56. ශාස්ත්‍ර බේදි
27. පල්මානික්කම්	57. හක්පාෂාණම්
28. පුනීර්	58. හොරි ගෙන්දගම්
29. ප්‍රවාල (කොරල්)	59. හිරියල්
30. බලල් ලුණු	

අංක 3 ලැයිස්තුව :-

අමු ඖෂධ සත්ත්ව

1. උරුලු සට්ටම්	4. ගෝරෝචන
2. කභවේන අං	5. පුත්‍රගු
3. කස්තුරි	6. සව්වාදු

අංක 4 ලැයිස්තුව :-

අමු ඖෂධ- යුනානි

1. අක්රොට්	41. තුක්මෙයි ඉස්පිස්ත්
2. අක්ලක්කා	42. තුක්මෙයි කරාපිස්
3. අක්ලි උල්මුල්ක්	43. තුක්මෙයි කන්මි
4. අප්සාන්තික්	44. තුක්මෙයි කස්නි
5. අබ්ලෙසම්	45. තුක්මෙයි කර්බුසා
6. අසරුන්	46. තුක්මෙයි කිර්ද්මානා
7. ඇනිසුන්	47. තුක්මෙයි කුබ්බායි
8. අප්ට්මුන්	48. තුක්මෙයි කුර්පා
9. ඇම්බරයාෂා	49. තුක්මෙයි තපුස්
10. ඉනා බුස් සලිබ්	50. තුක්මෙයි තුර්බුද්
11. ඉර්සා	51. තුක්මෙයි ප්‍රාන්ජ් මිස්ක්
12. උන්ත්කාතාරා	52. තුක්මෙයි බලංගෝ
13. උනාබ්	53. තුක්මෙයි මුරාද්
14. උෂ්නා	54. තුක්මෙයි රිහාන්
15. උෂාක්	55. තුක්මෙයි හලියුන්
16. උස්තාකුඩුස්	56. තුක්මෙයි ගානාද්නා
17. උස්සාරායි රාවන්ද්	57. තුරාන්ජ්බීන්
18. උෂ්දෙයි කටාරා	58. තුද්‍රියෙ ෂාර්ද්
19. උෂ්දෙයි බල්සන්	59. තුද්‍රියෙ සුප්පායිද්
20. උෂ්දෙයි සාලිබ්	60. තුද්‍රියෙ සුර්සා
21. කබාබ්වීනි	61. දම්මුල් අක්වේන්
22. කයාබ්‍යායිෂමායි	62. දරුනාද්පායි අබරාබ්
23. කාමිලා	63. නමාකෙයිලහුර්
24. ගර්බුන්	64. නාරාජ්ලෙයි දර්සායි
25. ගුල්කන්ද්	65. නිෂාස්තා
26. ගුලෙහි අනාර්	66. නමාකෙයි ලහුර්
27. ගුලෙයි කත්මි	67. පපඩ්බාර්
28. ගුලෙයි ගොෂබාන්	68. පපිතා
29. ගුලෙයි ජ්ලාස්	69. පර්මියා ඕෂාන්
30. ගුලෙයි බබුනා	70. පලාස්
31. ගුලෙයි බැනෝජ්ෂා	71. ප්‍රිසිසාර් නඩානි
32. ගුලෙයි මුන්ඩ්	72. ප්‍රිසිසාර් හයිවානි
33. ගුලෙයි සුර්ක්	73. පිරංගා
34. ගුලෙයි සුප්පා	74. පින්දක්
35. ජද්වාර්	75. පොස්තෙයි තුරාන්ජ්
36. ජවාකාර්	76. පොස්තෙයි බායිරුනෙයි පිස්තා
37. ජාර්ජ්වාද්	77. පොස්තෙයි බ්කෙයි ක්බර්
38. ජුංචි බාදෙස්තාර්	78. බදරන්ජ් බෝයා
39. ජුන්තියානා	79. බයිද්මිස්ක්
40. තුක්මෙයි අංජරා	80. බර්නාන්

81.	බර්ගෙයි ගෞසබාන්	110.	රෙවන්දේ චීනි
82.	බර්ගෙයි බැනප්භා	111.	රොග්නෙයි බාදාම්
83.	බර්ගෙයි සදාම්	112.	වල්ගුස
84.	බර්රෝභාක්වසක්	113.	ඡක්මොනියා
85.	බහමනෙයි සුෆ්පායිඩ්	114.	ඡකාකුල්
86.	බහමෙනෙයි සුෆ්පායිඩ්	115.	ඡහනරා
87.	බහමනෙයි සුර්ක්	116.	ඡරන්බාද්
88.	බාදම්තල්ක්	117.	ඡරනාබ්
89.	බිස්ෆ්පායිජ්	118.	ඡරවන්දිගිර්ද්
90.	බිකෙයිකස්නි	119.	ඡාරිස්ක්
91.	බිකෙයි බදියාන්	120.	මිරායික්ෂන්
92.	බිකෙයි බබුනා	121.	සංග්දානෙයි මුර්ක්
93.	බුලුන්	122.	සංගෙයි ජරහන්
94.	මග්භාසි තුක්මෙයි කඩු	123.	සංගෙයි බස්රි
95.	මග්භාසි හබ්බුල් බුහ්ලාබ්	124.	සංගෙයි යෙභාඩ්
96.	මර්භාන් ජෝෂ්	125.	සංගෙයි සරෙහිමාහි
97.	මිස්තා මිරෝම්	126.	සංගෙයි හජ්රුල් යහුඩ්
98.	මුර්මන්ති	127.	සක්රෙයි නියහාල්
99.	මුරාබ්බේ අද්රාන්	128.	සපිස්තාන්
100.	මුරාබ් බිහි	129.	සර්පුකා
101.	මුරාබ් හලිලා	130.	සුපෙයිද් බස්ගර්
102.	මුරාබ් හලිලෙයි කබ්ලි	131.	සුරින්ජාන් තල්ක්
103.	මොමියායි	132.	සුරින්ජාන් මිරින්
104.	මිඩාල් ආඩ්	133.	සබුසා ඉසබ්ගෝල්
105.	මෙදා ලක්ඩ්	134.	සංග් දානෙයි මුර්ක්
106.	මුසාලියායි සුෆ්පායිඩ්	135.	හබ්බෙයි ආස්
107.	මුසාලියායි සියා	136.	හබ්බෙයි කබ්ලි
108.	රස්වන්	137.	හලිලේ කබ්ලි
109.	රිෂෙයි කත්මි		

පරිශීෂ්ට සංග්‍රහය

මාන පරිභාෂා (මැනුම්-කිරුම්)

ඖෂධ සංයෝග සංස්කරණය (භෞෂජ්‍ය කල්පනා) සඳහා එක් නිවැරදි මැනීම් ක්‍රමයක් අවශ්‍යය. වෙනස් වෙනස් මැනීම් ක්‍රම කීපයක් පැවැත්ම ඖෂධ සංයෝගයන් ගේ සමතාව ආරක්ෂා වීමට බාධාවකි. එක් ප්‍රදේශයක තෝලාව කර්ෂ එකකි. තවත් ප්‍රදේශයකින් තෝලා දෙක කර්ෂයෙකි. අයෙක් ශතයේ කාසියක බර කළඳ වශයෙන් ගනිති. අනික් අයෙක් ශත පනහේ කාසියක බර කළඳ වශයෙන් ගනිති. මාප (මාශ) එක - ගුඤ්ජා පහ, හය, හත, අට, දහය, දොළහ යන ගණන් වලින් සෑදෙන මානවක්‍ර කීපයක් ඇති බව ග්‍රන්ථාන්තරයෙහි දක්නා ලැබේ.

‘ මාපස්තු පඤ්චභි: ෂඩ්භිස්තථා සජ්තභිරෂ්ටභි:

දශභිර්ද්වාදශභිශ්ච රක්තිභිර්මාෂකො මත:

වරකසායනු මාෂශ්ච දශගුඤ්ජාභිරෙව ච” (භෞ. ර. පරිභාෂා බණ්ඩය)

මේ තත්ත්වය නුසුදුසු බව විද්වතුන්ගේ පිළිගැනීම ය. බුද්ධදාස රජතුමාගේ කෘතියෙකැයි බොහෝ දෙනා විශ්වාස කරන සාරාර්ථ සංග්‍රහය, මැනීම් ක්‍රම පිළිබඳ විවිධත්වය නැති කොට ලංකාවට සුදුසු මානවක්‍රයක් පිළියෙල කර ඇත. සිංහල යෝගරත්නාකරයන් සාරාර්ථ සංග්‍රහයන් එක ම මාන ක්‍රමයක් පිළිගෙන ඇත්තේ ය. එහෙත් ඒ දෙකෙහි මැ පදනම මාගධමානය වේ. අපි දු ඒ මඟින් ඉවතට නොපැන එම පදනම මත මැ සිට කලට සුදුසු වඩා පැහැදිලි මානවක්‍රයක් පිළියෙල කෙළෙමු. එය මෙම ග්‍රන්ථයෙහි මුල දී මැ පෙන්වා ඇත.

නියමිත පරිමාණ (මාන) යෙකින් තොරවැ ද්‍රව්‍ය සමුහයක්හුගේ සංයෝගයෙක් සිද්ධ නොවේ.

(“නමානෙන විනා යුක්තිර් ද්‍රව්‍යාණං ජායතෙක්චචින්”) (ශා.සං) වරක සංභිතාවෙහි සහ සුග්‍රහ සංභිතාවෙහි මානවක්‍ර දෙකක් සඳහන් ය. වරක මානවක්‍රය මාගධමාන නමින් ද සුග්‍රහ මානවක්‍රය කාලිඬගමාන නමින් ද සුප්‍රසිද්ධ ය. ඒ දෙකින් මාගධමානය ශ්‍රේෂ්ඨයැයි මාන විධි පිළිබඳ මනා දැනීමක් ඇති විද්වතුන්ගේ පිළිගැනීම බව වරකය ම සඳහන් කර යි.

‘ මානංව ද්විධං ප්‍රාහු: කාලිඬගං මාගධං තථා

කාලිඬගාත්මාගධං ශ්‍රේෂ්ඨමෙවං මානවිදෝ විදු:”

(ව.ක. 12. අ. 102) එම මානවක්‍ර දෙක මෙහි අවසන් පළ වේ.

ආර්ෂ (සෘෂි) යුගයෙහි දු වත්මන්හි මෙන් මැ නොයෙක් ප්‍රදේශයන්හි වෙනස් වෙනස් මැනීම් ක්‍රම පැවැති බවට කරුණු දක්නා ලැබේ. එහෙත් ආත්‍රෙය (වරක) ධන්වන්තරි (සුග්‍රහ) යන ප්‍රධාන සම්ප්‍රදාය දෙකින් ව්‍යවහාන වූ මානවක්‍ර දෙක ප්‍රමුඛ වශයෙන් සලකන ලදී. මගධ දේශයෙහි භාවිත වූ ආත්‍රෙය සාම්ප්‍රදායික මානවක්‍රය මාගධමාන නම් විය. කාලිඬග දේශයෙහි භාවිත වූ ධන්වන්තරි සාම්ප්‍රදායික මානවක්‍රය කාලිඬග මාන නමින් ප්‍රසිද්ධ විය. ඒ යුගයෙහි විසූ මැනීම් ක්‍රම පිළිබඳ මනා දැනීමක් ඇති විද්වත්හු මේ දෙකින් මාගධමාන ක්‍රමය වඩා උසස් යැයි පිළිගත්හ. කාලිඬග දේශයෙහි භාවිත වූ සුග්‍රහතෝක්ත කාලිඬග මානය පහත් යැ යි වැරදි ඇඟීමක් පහළ වීමට මෙයින් අවකාශ ලැබේ. එහෙත් සත්‍යය එය නොවේ. මැනීම් ක්‍රම පිළිබඳ විශේෂඥ විද්වතුන්ගේ අවංක අදහස, ආත්‍රෙය සාම්ප්‍රදායික වරකය ආදි ග්‍රන්ථයන්හි සඳහන් යෝග

සංස්කරණයෙහි ලා වරකෝක්ත මාගධමානය ම ශ්‍රේෂ්ඨබවය. සුග්‍රාතය ආදී ධන්වන්තරි සාම්ප්‍රදායික ග්‍රන්ථයන්හි එන යෝග සංස්කරණය පිණිස කාලිඛි මානය භාවිත කළ යුතු බව පැහැදිලි අර්ථය වේ යැයි බරණැස කාශි හිංදු විශ්ව විද්‍යාලයෙහි රස ශාස්ත්‍ර ප්‍රශික්ෂක ආයුර්වේදාචාර්ය අවධ බිහාරි අග්නිභෝත්‍රි ප්‍රකාශ කරයි.

මානක්‍රමයෙහි එක මැ ස්වරූපයක් ඇති කිරීම පිණිස ඉන්දියාවේ මධ්‍යම රජය මඟින් 1956 අංක 69 දරණ කිරුම් මැනුම් වල ප්‍රමාණ සම්බන්ධ ආඥාපනත (නොල එච් මාපෝං කා ප්‍රමාණ සම්බන්ධ නියම 1956 අංක 89) වලංගු කිරීමට පෙර පටන් දුරාතීතය දක්වා නොයෙක් මැනීම් ක්‍රම ව්‍යවහාරයෙහි පැවතින. මුද්‍රණ ශිල්පය ගමන් පහසුව ආදී වශයෙන් සමාජ සම්බන්ධතාව වඩ වඩා ලං වෙන් මැ නොයෙක් ඇදුරු පරපුර වලට අයත් ග්‍රන්ථ පරිශීලනයෙන් එම ග්‍රන්ථයන්හි ඇතුළත් සංයෝග සංස්කරණයෙහි ලා වෛද්‍ය සමාජය උද්යෝගීමත් වූහ. වෙනස් වෙනස් මැනීම් ක්‍රමයන්ගේ පැවැත්ම ඔවුන්ගේ අපහසුවට කරුණෙක් විය. ලංකාවේ වෛද්‍ය වරයන් හට මෙම අපහසුව දෙගුණ විය. ඉන්දියාවේ නොයෙක් මානවක්‍ර මතක තබා ගැනීමත් එම වක්‍ර අපේ දේශීය මංවාඩි කලං වක්‍රයට පරිවර්තනය කර ගැනීමත් වශයෙනි. එබඳු අත්‍යාවශ්‍යක මානවක්‍ර මෙහි අවසන් ප්‍රකාශයට පත් කෙරේ.

ඉන්දියාවේ නොයෙක් ප්‍රාන්ත රාජ්‍යයන්හි විශේෂඥ වෛද්‍යවරු සාකච්ඡා කොට සමස්ත භාරතයෙහි මැ වෛද්‍යකීය කිරුම් මැනුම් සඳහා එක මැ මානවක්‍රයක් සම්පාදනය පිණිස මැන දී ක්‍රියා කළහ. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් දාශමික (දශම ක්‍රමයට පරිවර්තන - මෙට්‍රික්) මානවක්‍රය පිළිගෙන ඇත්තේය. සෛද්ධාන්තික වශයෙන් පරමාණුව පළමුවෙනි මානය වුව ද ප්‍රායෝගික අංශයෙන් රක්තිකාව (රති, ගුඤ්ජා - ඔලීද ඇටය) ප්‍රමුඛය. වෛද්‍යකීය කිරුම් මැනුම් පිළිබඳව තීරණයක් ගැනීම අරභයා පත්කැරුණු සියලු ම කාරක සභා විසින් ගුඤ්ජා එක මිලිග්‍රෑම් 125 ට සමාන බව තීරණය කර ඇත. (සමස්ත ඉන්දියා ආයුර්වේද - යුනානි විද්‍යාපීඨ සම්බන්ධ මධ්‍යම කාරක සභාවේ සභාපති, ආයුර්වේදාචාර්ය පණ්ඩිත ශ්‍රී දුර්ගා ප්‍රසාද් ශර්මාගේ 1969.11.19 දරණ ලිපිය, “you want to clarify about the equivalent measurement of “Gunja” described in Ayurvedic Literature. The gunja is equivalent to 125 mg. This has been accepted by all committees constituted for this purpose in India” D.P. Sharma-)

ලංකාවේ ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ කමිටුව ද ගුඤ්ජා එක මිලිග්‍රෑම් 125 ට සමාන බව පිළිගෙන එය පදනම් කොට මංවාඩි - කලං (ලංකා) මානවක්‍රය සපයන ලදී. මෙම ග්‍රන්ථයෙහි මූල දී මැ පෙන්වා දී ඇත්තේ එම මාන වක්‍රය යි.

භාරතීය, ලංකා මානවක්‍ර දෙකේ සුලු වෙනස්කම් විද්‍යාමාන වුව ද පදනම් එකක් මැ යි. වෙනස් තැන් ඉදිරියේ සඳහන් වන වක්‍රවලින් අනාවරණය වේ. වෙනසට හේතුව ලංකා වක්‍රය මංවාඩි කලං වශයෙන් ගැනීමේ දී සිදු වන වෙනස ය. ‘කළඳ’ ඇත අතීතයේ පටන් මෙරට භාවිත වූ (ඓතිහාසික) ඒකකයෙකි. පෙරවදනෙහි මහාචාර්ය සෙනරත් පරණවිතාන මහතාගේ ප්‍රකාශය බලන්න. ‘මංවාඩිය’ ද එසේ මැ යි. මදටිය ගස ද්‍රවිඩ භාෂාවෙන් ‘මංජඩි’ යි හැඳින්වේ. මදටිය ඇටය ද එ නමින් ගැනේ. මලයාලි බසින් ‘මංජෙප්’ නම්. (නාද්කර්ණගේ ඉන්ඩියන් මැට්‍රියා මැඩිකා) (එම මානවක්‍ර දෙක මෙහි අවසන් පළ වේ.) ‘පලපංච’ ශබ්දය ක්‍රමයෙන් බිඳී අවුත් ද්‍රවිඩයෙහි ‘කලංජු’ වී එයින් බිඳී ‘කලඳ’ යන ශබ්දය සෑදුනාක් මෙන් මැ ‘මංජෙඩි’ ශබ්දයෙන් ‘මංවාඩි’ යන ශබ්දය වියැ යි පිළිගත හැකි ය. මදටිය ඇටය බර කිරීමේ ඒකකයක් විසින් භාවිත විය. මංජෙඩි එකක බර ග්‍රෙන් සතරකැයි භාරතීය වනෝෂධිය (කල්කටා විශ්ව විද්‍යාලය) සඳහන් කර යි. සාංස්කෘතික හා ඓතිහාසික වටිනා කමෙකින් යුත් ‘මංවාඩි-කලං (ලංකා) මානය’ එක් වැ මැ අත්හැර දැමීම නුසුදුසුයැ යි සැලකූ ඖෂධ සංග්‍රහ කමිටුව, ගුඤ්ජාව ඒකකයක් වශයෙන් ගෙන ඊට සමාන නිවැරදි

මිලිග්‍රෑම් ගණන සොයා ඒ අනුව ලංකාමානවක්‍රය දාශමික (මෙට්‍රික්) ක්‍රමයට පරිවර්තනය කළාය. කොළඹ ශ්‍රී ලංකා විශ්ව විද්‍යාලයේ ඖෂධ විද්‍යා මහාචාර්ය, ඇස්. ආර්. කෝට්ටෙගොඩ මහතා විසින් ඔළිද ඇට 392 ක් හා මදටිය ඇට 251 ක් ඉතා සියුම් තරාදි වලින් කිරවා බලා සකස් කැරුණු සටහන් මෙහි ඉදිරියේ ඇතුළත් කර ඇත. එම පරීක්ෂණයෙන් ගුඤ්ජා එකක ගුද්ධ බර මිලිග්‍රෑම් 121 හා මදටිය ඇටයක ගුද්ධ බර මිලිග්‍රෑම් 238 ක් බව ද පැහැදිලි විය.

ඉන්දියාවේ කරණ ලද පරීක්ෂණ වලින් ගුඤ්ජා එකක බර මිලිග්‍රෑම් 121.50 වශයෙන් පිළිගෙන ඊට අනුව මානවක්‍රයක් පිළියෙල කරණ ලදී. (ආයුර්වේද සාර සංග්‍රහ 6 මුද්‍රණය, 1966) එහෙත් ආයුර්වේදීය කිරුම් - මැනුම් සම්බන්ධයෙන් කරුණු පරීක්ෂා කිරීම සඳහා පත් කැරුණු නොයෙක් ප්‍රාන්තරාජ්‍යයන්ට අයත් මාන පරිහාණා කමිටු මගින්, භාගාංශ හැකි තරම් අඩු, සරල මානවක්‍රයක් සඳහා ගුඤ්ජා එක මිලිග්‍රෑම් 125 ක් වශයෙන් සම්මත කර ඇත්තේය. (සචිත්‍ර ආයුර්වේද 1967 දෙසැම්බර් කලාපය. නව දිල්ලියේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙහි ප්‍රධාන ආයුර්වේද පර්යේෂණ නිලධාරී වෛද්‍ය ශිව කුමාර මිශ්‍ර (එම්.ඒ.) ගේ ලිපිය)

මහාචාර්ය කෝට්ටෙගොඩ මහතා සහ නියෝජ්‍ය සම්මත ප්‍රමාණ භාරකාර මදනායක මහතා ද එම සම්මතය වඩා සුදුසු බව පිළි ගත්හ. භාරතීය සහ ලංකා මානවක්‍ර හැකි තරමින් ආසන්නව පැවැත්ම අත්‍යාවශ්‍යක හෙයින් අපි දු ගුඤ්ජා එක මිලිග්‍රෑම් 125 ට සමාන ලෙස සලකා මෙම මංවාඩ්-කලං (ලංකා) මානවක්‍රය පිළියෙල කෙළෙමු. භාරතීය ග්‍රන්ථාන්තරයන්හි එන නොයෙක් මානවක්‍ර අපේ මානවක්‍රය සමග සසඳා ගැනීම බොහෝ දෙනෙකුට අපහසු වන හෙයින් එබඳු වක්‍ර බොහෝ ගණනක් මෙහි අවසන් ඇතුළත් කරමු.

උද්භිද හා පාර්ථිව (රස) ඖෂධ සංයෝග සංස්කරණය පිණිස මානක්‍රම සතරක් අනුගමනය කළ යුතු වන්නේ ය. එනම් : යෞතව (පෞතව) මාන (2) ද්‍රවය මාන (3) පාය්ය මාන (4) කාල මාන යන වක්‍රෂකය යි.

1. යෞතව (පෞතව), කඨින - දැඩි ද්‍රව්‍ය කිරුම.
2. ද්‍රවය, කුඩව ආදි බඳුන් වලින් ද්‍රව මැනීම.
3. පාය්ය, අත් ආදියෙන් අංගුලි චිතස්නි (අහල්, වියන්) වශයෙන් දිග මැනීම, (අමරකෝශ, කෞටිලිය අර්ථශාස්ත්‍රම, අභිධාන වන්දිකා).
4. නිමේෂ (ඇසිපිය හෙලීම) ආදියෙන් කාල මානය ද යන සිව් වැදැරුම් මාන ක්‍රමය වේ. (සු.සු. 6 . අ. 5.)

යෞතව (පෞතව) මානය: තරාදියෙහි ලා රක්තිකා මාෂ ආදි විසින් කඨින ද්‍රව්‍ය කිරුම මෙයින් ගැනේ. ඒ සඳහා ප්‍රායෝගික අංශයෙන් භාවිත වූ සුක්ෂ්ම මාධ්‍යය සර්ෂපය (අබ ඇටය) විය. තල, අබ, අමු, යව, වී, ඔළිද, උඳු, තිරිඟු, මදටිය, මසන් (කෝල), බුළු (කර්ෂඵල) ආදි ධාන්‍ය හා ඇට, ගෙඩි වර්ග ඇත අතීතයෙහි පටන්ම ද්‍රව්‍ය කිරීමේ මාධ්‍යය විය. රන්මසු, රිදීමසු, තඹමසු, ශත, පණම්, ඇණා, රුපියල් ආදි කාසි වර්ග අනික් මාධ්‍යය වේ. රතු අබ, එල අබ, කහ අබ ආදි වශයෙන් අබ ජාති කීපයෙකි. වී වර්ග මහත් සංඛ්‍යාවෙකි. රතු ඔළිද, එල ඔළිද, කලු ඔළිද, ඇත් ඔළිද ආදි ගුඤ්ජා වර්ග සතරක් දක්නා ලැබේ. මේ ඇට වර්ග විවිධ බර ප්‍රමාණයන් ගෙන් යුක්ත ය. එක් ඇට වර්ගයෙකින් ඇට දහසක් ගත්විට සමාන බර ඇති ඇට කීපයක් වත් සපයා ගැනීම අපහසු ය. එ හෙයින් ධාන්‍ය හෝ ඇට හෝ ගෙඩි වර්ග, කිරීමේ මාධ්‍යය වශයෙන් ගැනීම අප්‍රවේශම් සහිතය. රටක ආර්ථික ශක්තිය අනුව කාසි වර්ග වල බර ප්‍රමාණය ද කලින් කල වෙනස්වන සුලුය. කාලිඬ මාගධ මාන දෙකේහි වෙනසට එක් හේතුවක් නම් ඒ දෙ රටේ ආර්ථික තත්ත්වයෙහි වෙනස ය. ආර්ථික අංශයෙන් දුබල රාජ්‍යයන්හි රන්රන් කිරීම සඳහා අඩු බර ප්‍රමාණයක් භාවිත කර තිබේ. එ නිසා

කාසි වර්ග ප්‍රතිමානයන් වශයෙන් භාවිත කිරීම ද අනිස්ථීර අප්‍රවේශම් ක්‍රමයෙකි. මේ කරුණු නිසා නො වෙනස්වන සුලු දාශමික (මෙට්‍රික්) මානවක්‍රය භාවිත කිරීම ඉතා ප්‍රවේශම් සහිත ය; පහසුය; ප්‍රයෝජන පක්ෂයෙන් අධිකය. ඖෂධ සංයෝග සංස්කරණයෙහි ලා මුල පටන් අවසන් දක්වා මොකක් නමුත් එක් මාන ක්‍රමයක් අනුගමනය කිරීම සුදුසු බව හා එයින් යෝග්‍ය යන්ගේ විෂමතාවක් නොවන බව ආචාර්ය සම්මතය වේ. (‘යෙන කෙනාපි මානෙන ව්‍යවහාරොන දුෂ්‍යති’ වෛද්‍යක පරිභාෂා ප්‍රදීප)

ද්‍රවය මානය: කුඩව, මානිකා, ප්‍රස්ථ ආදී පාත්‍රයන්ගෙන් ද්‍රව පදාර්ථ මැනීම මෙයින් අදහස් කෙරේ. ද්‍රව පදාර්ථ මැනීමේ ප්‍රථම මාධ්‍යය දබරැහිල්ලය. දබරැහිල්ල පුරුක් දෙකක් ගිලෙන තෙක් දියෙහි ගිල්වා ඉවතට ගත් කලැ ඇඟිල්ලෙන් පතිත (drop) වන ප්‍රමාණය බින්දු බිංදුව ය. මුතුබෙලි කටුවක් පුරා අල්ලන ප්‍රමාණය ශුක්ති නම්. මිනිසකුගේ අත්ල පිරෙන ප්‍රමාණය ‘පාණ්ශුක්ති’ නම්. (සු. වි. 40. අ. 28 සහ අ. හා. සං. සු. 20.අ.9) එක් එක් පුද්ගලයකුගේ දබරැහිල්ල වෙනස් වෙනස් ප්‍රමාණයන්ගෙන් යුක්ත ය. මුතු බෙලිකටු, සියල්ල එක සමාන මහතින් යුක්ත නො වේ. එක් එක් පුද්ගලයකුගේ අත්ලෙහි පිරෙණ ප්‍රමාණය ද සමාන විය නොහේ. එහෙයින් ස්ථීර ද්‍රවමාන ක්‍රමයක් අවශ්‍ය ය. ඒ සඳහා ද දාශමික (මෙට්‍රික්) ක්‍රමය අනුව මිලිලීටර් - ලීටර් වක්‍රය සම්පාදනය කෙළෙමු. එය ද මෙම ග්‍රන්ථයෙහි මුලැ දී මැ සඳහන් කර ඇත.

පාය්ය මානය: අර්ක, සුරා ආදිය වාෂ්පීකරණය සඳහා යන්ත්‍ර නිර්මාණයෙහිද රස හස්ම නිෂ්පාදනය සඳහා ගජපුට ආදිය සඳහා ද දිග මැනීම නිරතුරුව මැ අවශ්‍ය වේ. ඒ සඳහා අංගුලි, විතස්ති, අරත්ති, හස්ත, ව්‍යාම ආදී දිග ප්‍රමාණයන් ශාස්ත්‍රයෙහි නියමිත ය. දිග මැනීම සඳහාත් නො වෙනස්වනසුලු මිනුම් ක්‍රමයක් අවශ්‍ය ය. අංගුලි, විතස්ති ආදිය නූතන සෙන්ටිමීටර් ක්‍රමයට පරිවර්තනය කොට එම මානවක්‍රය මුලැ දී මැ යෙදින.

කාල මානය: රසකර්ම ආදී ඖෂධ සංස්කරණයෙහි ලා සට්, ප්‍රහර, අහෝ රාත්‍ර ආදී කාල ප්‍රමාණයන් නියමිත ය. ඒ සඳහා තත්පර, මිනිත්තු, පැය ආදී වක්‍රය යොදන ලදී.

විවිධ මානවක්‍ර

(1) වරක මාගධමානවක්‍රය (මුල් පිටපත)

6	වංශි	=	1	මරිචි
6	මරිචි	=	1	සර්ෂප (රතු අබ ඇට)
8	සර්ෂප	=	1	තණ්ඩුල
2	තණ්ඩුල	=	1	ධාන්‍යමාෂ
2	ධාන්‍යමාෂ	=	1	යව
4	යව	=	1	අණ්ඩිකා - අණ්ඩිකා = (Kidney Bean) = ගුඤ්ජා 2 බර = මංචාඩි එක
4	අණ්ඩිකා	=	1	මාෂක (හේම, ධාන්‍යක)
3	මාෂක	=	1	ශාණ
2	ශාණ	=	1	දුංකිෂණ (කෝල, බදර - වදර)
2	දුංකිෂණ	=	1	කර්ෂ (සුවර්ණ, අක්ෂ, බිඩාල පාදක, පිටු, පාණිතල, තින්දුක, කවලගුහ)
2	කර්ෂ	=	1	පලාර්ධ (ගුක්ති, අෂ්ටමිකා)
2	පලාර්ධ	=	1	පල (මුෂ්ටි, ප්‍රකුඤ්ච, චතුර්ථිකා, බිල්ව, ෂොඩශිකා, ආමර)
2	පල	=	1	ප්‍රසාන, අෂ්ටමාන, ප්‍රසානි
4	පල (ප්‍රසානි 2)	=	1	කුඩව, අඤ්ජලී
2	කුඩව	=	1	මානිකා
2	මානිකා	=	1	ප්‍රස්ථ (කුඩව 4)
4	ප්‍රස්ථ	=	1	ආසක (පාත්‍ර, කංස, පාත්‍රි, අෂ්ටශරාව)
4	ආසක	=	1	ද්‍රෝණ (අර්මණ, නල්වන, කලශ, සට, උන්මාන)
2	ද්‍රෝණ	=	1	ගුර්ප (කුම්භ)
2	ගුර්ප	=	1	ගෝණි (බාරි, භාර)
32	ගුර්ප	=	1	වාහ (ගෝණි 16)
100	පල	=	1	තුලා

මත හේදයක්:

ධාන්‍ය මාෂ 1 යව 1 ට සමානය යනු ආචාර්ය ආර්. ආර්. පාදකගේ නිගමනය යි. වරක “ධාන්‍යමාෂද්වයං යව: “ යන පාදය අගුද්ධ ය. ගුද්ධ පාදය “ධාන්‍යමාෂසමොයංව” යනු වේ යයි ඒ මහතා කිය යි. (ආචාර්ය ආර්. ආර්. පාදකගේ කාය විකිත්සා 1 භාග)

(2) ආචාර්ය ශාරභිගධර විසින් සංස්කරණය කළ වරක මාගධ මානය (ග්‍රෙන්ස්, කෝලා, රුපියල් ආදිය හා තුලනාත්මක වූ මෙම වක්‍රය ඉන්දියාවේ බහුල වශයෙන් ප්‍රචලිත විය.)

30	පරමාණු	=	1	ත්‍රසරේණු
6	ත්‍රසරේණු (ධවංශි, වංශි)	=	1	මරිචි
6	මරිචි	=	1	රාජිකා (රාර්)
3	රාජිකා	=	1	සර්ෂප

8	සර්ෂප	=	1	යව
4	යව	=	1	ගුඤ්ජා (රනි, රක්තිකා, ඔලීද= ග්‍රේ: 1, 7/8)
6	ගුඤ්ජා	=	1	මාෂක - මාශා (ග්‍රෙන්ස් 11 ¼)
4	මාෂක - මාශ	=	1	ශාණ (ග්‍රෙන්ස් 45= වවන්ති = ඇතා 4 රිදී කාසිය)
2	ශාණ	=	1	කෝල (ග්‍රෙන්ස් 90 = අයන්ති = ඇතා 8 රිදී කාසිය)
2	කෝල	=	1	කර්ෂ (ග්‍රෙන්ස් 180 = තෝලා 1 = ඉන්දියානු රු. 1)
2	කර්ෂ	=	1	අර්ධපල (ග්‍රෙන්ස් 360 = රු. 2 තෝලා 2)
2	අර්ධපල	=	1	පල (ග්‍රෙන්ස් 720 තෝලා=4=රු. 4)
2	පල	=	1	ප්‍රසානි-ප්‍රසාන (ග්‍රෙන්ස් 1440 = තෝලා 8 = රු . 8)
2	ප්‍රසානි - ප්‍රසාන	=	1	අඤ්ජලි-කුඩව (ග්‍රෙන්ස් 2880 = තෝලා 16= රු. 16)
2	කුඩව-අර්ධශරාව	=	1	මානිකා-ශරාව (ග්‍රෙන්ස් 5760 = තෝලා 32=රු. 32)
2	මානිකා - ශරාව	=	1	ප්‍රස්ථ (ග්‍රෙන්ස් 11520 = තෝලා 64=රු. 64)
4	ප්‍රස්ථ	=	1	ආසක (ග්‍රෙන්ස් 46080 = තෝලා 256=රු. 256)
4	ආසක	=	1	ද්‍රෝණ (ග්‍රෙන්ස් 184320 = තෝලා 1024= රු. 1024)
2	ද්‍රෝණ	=	1	ශූර්ප (තෝලා 2048=පල 512= රු. 2048)
2	ශූර්ප	=	1	ද්‍රෝණි (තෝලා 4096 = පල 1024)
4	ද්‍රෝණි	=	1	බාරි (තෝලා 16384 = පල 4096)
100	පල	=	1	තුලා= තෝලා 400= රාත්තල් 10= පල 100)

සැ:යු: = රුපියල ඉන්දියාවේ සහ ලංකාවේ පැරැණි රිදී රුපියල බව සැලැකිය යුතු ය.

කාලිංග මානය (සුග්‍රහ සංහිතා - වී. 31. අ. 7.)

12	මධ්‍යම නිෂ්පාව	=	1	සුවර්ණමාෂක
16	සුවර්ණ මාෂක	=	1	සුවර්ණ (කර්ෂ)
19	මධ්‍යම නිෂ්පාව	=	1	ධරණ
2 ½	ධරණ	=	1	කර්ෂ
4	කර්ෂ	=	1	පල
4	පල	=	1	කුඩව
4	කුඩව	=	1	ප්‍රස්ථ
4	ප්‍රස්ථ	=	1	ආසක
4	ආසක	=	1	ද්‍රෝණ
100	පල	=	1	තුලා
20	තුලා	=	1	භාර

නිෂ්පාව : සිහින් උදු විශේෂයෙකි. මධ්‍යම නිෂ්පාව; වඩා මහත් නොවූ ද කුඩාම නො වූ ද මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ එම උදු ඇට.

තෝලා වක්‍රය (අෂ්ටාංග සංග්‍රහයෙනි)

6	අණු	=	1	ත්‍රැටි
6	ත්‍රැටි	=	1	ලික්ෂා
6	ලික්ෂා	=	1	යුකා
6	යුකා	=	1	රජස් (කණ)
6	කණ	=	1	සර්ෂප
6	සර්ෂප	=	1	යව
6	යව	=	1	ගුඤ්ජා
2	ගුඤ්ජා	=	1	නිෂ්පාව
2	ගුඤ්ජා	=	1	වල්ල
2	වල්ල	=	1	මාශා - මාෂ
2	මාෂා	=	1	ධරණ
2	ධරණ	=	1	ශාණ (නිෂ්ක, කලා)
2	නිෂ්ක	=	1	වටක (කෝල)
3	කෝල	=	1	තෝලා
4	නිෂ්ක *	=	1	වටක (කෝල)
3	කෝල	=	1	තෝලා
4	නිෂ්ක	=	1	කර්ෂ (පර්යාය නාම මාගධ මානයෙනි මෙනි.)
2	පාණිතල (කර්ෂ)	=	1	ශුක්ති
2	ශුක්ති	=	1	පල (ඇතැම් ආචාර්ය කෙනෙක් ශුක්ති 3 පල එකකැයි යෙනි.)
2	පල	=	1	ප්‍රසාන
2	ප්‍රසාන	=	1	කුඩව (අඤ්ජලි)
2	කුඩව	=	1	මානිකා
2	මානිකා	=	1	ප්‍රස්ථ
2	ප්‍රස්ථ	=	1	ශුභ
2	ශුභ	=	1	පාත්‍රක
2	පාත්‍රක	=	1	ආඨක
4	ආඨක	=	1	ද්‍රෝණ
100	පල	=	1	තුලා

තෝල, තෝලා, තෝලක සමානාර්ථත්ව ය. රක්තිකා 96 (ග්‍රෙන්ස් 180 ක බර ප්‍රමාණය) වේ.

*නිෂ්ක ශබ්දය කලද වශයෙන් ලංකාවේ සන්න පොත් වලද අර්ථ දී ඇත. එහෙත් නිෂ්කය ශාණ එකට සමාන ය. ශාණ එක ගුඤ්ජා 24 කි. එය මංවාඩි දොළොසට සමාන ය. (සාරසංක්ෂේප ජීවර විකිත්සා 43 බිල්වෝරාස්නාදි ක්වථයෙනි නිෂ්කය කලද වශයෙන් සඳහන් වේ.) ලංකා මානවක්‍රය අනුව නිෂ්කය මංවාඩි 15 ට සමාන ය; හෙවත් කර්ෂ ¼ කි.

නිෂ්ක නියමය:- භෞෂ්‍යජාරත්නාවලියෙනි

"නිෂ්කත්‍රයං ශුද්ධසුතං නිෂ්කද්වාදශ ගන්ධකම්

ගුඤ්ජා බිජඤ්ච ෂඩ්නිෂ්කං නිෂ්කං ජෛපාලබිජකම් " (ඌරුස්තම්භ විකිත්සා)

ටිකාව:-“නිෂ්ක: ශාණං” “චතුර්භිථ් මාෂකෙ:ශාණං: ස නිෂ්කෝෂ්ටක එව ව “මෙම ප්‍රමාණයන්ගෙන් ‘නිෂ්කය’ ශාණ එකට සමාන බව පැහැදිලි වෙයි. එහෙත් භෞෂ්ඨායරත්නාවලී අනුවාදක විනෝදලාල් සේනයෝ ‘නිෂ්කය’ තෝලා 1/2 යි යෙති. එය ලංකාවේ සාරසංක්ෂේපාදියෙහි පරිවර්තනය මෙන් ම සදොස් ය. නිදොස් වහර නම් ‘නිෂ්ක’ එක ගුණ 24 යනු යි.

තෝලා චක්‍රය (නූතන ව්‍යවහාරයෙහි)

4	ධාන්‍ය	=	1	රති (ගුඤ්ජා)
6	රති	=	1	ඇනා
16	ඇනා	=	1	තෝලා
180	ග්‍රෙන්ස්	=	1	තෝලා
1	තෝලා	=	1	රිදී රූපියල්
90	ග්‍රෙන්ස්	=	1	1/2 රූපියල් (ඇනා 8)
45	ග්‍රෙන්ස්	=	1	1/4 රූපියල් (ඇනා 4)

භාරතීය භෞෂ්ඨායතත්ව (කේ.සී. බසු) හා නාදකර්ණගේ ඉන්ඩියන් මැටිරියා මැඩිකා ඇසුරෙනි.

තෝලා - සේර චක්‍රය (ආයුර්වේද සාරසංග්‍රහය ඇසුරෙනි)

4	ධාන්‍ය	=	1	රති (ගුඤ්ජා)
8	රති	=	1	මාෂ
12	මාෂ	=	1	තෝලා
5	තෝලා	=	1	ජටාංක (=කන්ඩාං)
4	ජටාංක	=	1	පාව (= පෞවා)
16	ජටාංක	=	1	සේර් (සේරු 1= තෝලා 80)
40	තෝලා	=	1	රාත්තල්
2	රාත්තල්	=	1	සේර්-සේරු
40	සේර්	=	1	මන් (mond මෝන්ඩ්)

හින්දි, ‘පාව ’ ශබ්දය වංග, ‘පෝයා’ ශබ්දය හා සමානාර්ථවත් ය. ‘චතුර්ථංශ’ 1/4 යනු අර්ථ යි. මානචක්‍රයන්හි එය සේර්-සේරු 1/4 යන අර්ථවත් ය. ‘ සිකි ‘ ශබ්දය ද එම අර්ථයෙහි මැ යෙදේ. මාන චක්‍රයන්හි සිකි ශබ්දය ද දක්නා ලැබේ. ඉන්දියාවේ තෝලා 80 කින් පරිමිත සේර් එකක් ද තෝලා 64 කින් පරිමිත සේර් එකක් ද ව්‍යවහාරයෙහි පවතී.

වරිභාදිමානය (පණම් රුපියල් මානය) (ශාර්ථගධරය ඇසුරෙනි.)

4	වරිභි - වි- ඇට	=	1	ගුඤ්ජා
5	ගුඤ්ජා	=	1	පණ (පණම, මෙය ඇනාවට ඉතාම කිට්ටිය.)
8	පණ	=	1	ධරණ (පණම් අට=පැරැණි රිදී ගත පනහේ කාසිය, මෙය ඇනා 8 ට සමාන ය.)
2	ධරණ	=	1	කර්ෂ (පණම් 16= රිදී රුපියල, මෙය ඇනා 16 රුපියලට සමානය.)
4	කර්ෂ	=	1	පල

බිංදු-බින්දු වක්‍රය.

1	බින්දු	=	1	දබඳහිල්ල දෙපුරුකක් දියේ ගිල්වා පිටතට ගත්පසු වරකට පතිත වන ද්‍රව ප්‍රමාණය.
8	බින්දු	=	1	ශාණ. වෘද්ධභාරීත මතය යි. (ද්‍රව පදාර්ථ සම්බන්ධ)
32	බින්දු	=	1	ශුක්ති
64	බින්දු	=	1	පාණිශුක්ති (සුග්‍රහ.වි. 40. අ. 28. ඇසුරෙනි.)

නූතන බින්දු වක්‍රය.

1	බින්දු	=	1	මිනිම් = ද්‍රව ඩැමයෙකින් 1/60
60	බින්දු	=	1	ද්‍රවඩැම
8	ද්‍රවඩැම	=	1	ද්‍රව අවුන්ස
16	ද්‍රව අවුන්ස	=	1	ද්‍රව රාත්තල්
20	ද්‍රව අවුන්ස	=	1	පයින්ට්
8	පයින්ට්	=	1	ගැලොන්

ඉන්දියාවේ යෝජිත ආයුර්වේද මානය සමග තුලා - සමාන

දාශමික (මෙට්රික්) මානවක්‍රය

(1)	1	ගුඤ්ජා	= 125	මිලිග්‍රෑම්ස්			
	8	ගුඤ්ජා	= 1	මාශා	= 1	ග්‍රෑම්	
	3	මාශා	= 1	ශාණ	= 3	ග්‍රෑම්	
	4	ශාණ (මාශා 12)	= 1	කර්ෂ	= 12	ග්‍රෑම්	
	2	කර්ෂ	= 1	ශුක්ති (අර්ධපල)	= 24	ග්‍රෑම්	
	4	කර්ෂ	= 1	පල	= 48	ග්‍රෑම්	
	2	පල	= 1	ප්‍රසානි	= 96	ග්‍රෑම්	
	2	ප්‍රකානි	= 1	කුඩව (අඤ්ජලි)	= 192	ග්‍රෑම්	
	2	කුඩව	= 1	මානිකා	= 384	ග්‍රෑම්	
	2	මානිකා	= 1	ප්‍රස්ථ	= 768	ග්‍රෑම්	
	4	ප්‍රස්ථ	= 1	ආඨක	= 3	කිලෝ 72	ග්‍රෑම්ස්
	4	ආඨක	= 1	ද්‍රෝණ	= 12	කිලෝ 288	ග්‍රෑම්ස්
	2	ද්‍රෝණ	= 1	ශූර්ප	= 24	කිලෝ 576	ග්‍රෑම්ස්
	2	ශූර්ප	= 1	ද්‍රෝණි	= 49	කිලෝ 152	ග්‍රෑම්ස්
	4	ද්‍රෝණි	= 1	බාරි	= 196	කිලෝ 608	ග්‍රෑම්ස්
	100	පල	= 1	තුලා	= 4	කිලෝ 800	ග්‍රෑම්ස්
	20	තුලා	= 1	භාර	= 96	කිලෝ	

ඉන්දියාවේ, යෝජිත ආයුර්වේදීය මානය සමග තුලා දාශමික ද්‍රවමානය මිලිලීටර් වලට හා කිලෝ ග්‍රෑම්ස් ලීටර් වලට පරිවර්තන ය.

(2)	1	ගුඤ්ජා	= 1/8	මිලිලීටර්			
	1	මාශා	= 1	මිලිලීටර්	= 1	ග්‍රෑම්	
	1	ශාණ	= 3	මිලිලීටර්ස්	= 3	ග්‍රෑම්ස්	
	1	කර්ෂ	= 12	මිලිලීටර්ස්	= 12	ග්‍රෑම්ස්	
	1	ශුක්ති	= 24	මිලිලීටර්ස්	= 24	ග්‍රෑම්ස්	
	1	පල	= 48	මිලිලීටර්ස්	= 48	ග්‍රෑම්ස්	
	1	ප්‍රසානි	= 96	මිලිලීටර්ස්	= 96	ග්‍රෑම්ස්	
	1	කුඩව	= 192	මිලිලීටර්ස්	= 192	ග්‍රෑම්ස්	
	1	මානිකා	= 384	මිලිලීටර්ස්	= 384	ග්‍රෑම්ස්	
	1	ප්‍රස්ථ	= 768	මිලිලීටර්ස්	= 768	ග්‍රෑම්ස්	
	1	ආඨක	= 3	ලීටර්	72 මි.ලී.	= 3	කිලෝ 72 ග්‍රෑම්ස්
	1	ද්‍රෝණ	= 12	ලීටර්	288 මි.ලී.	= 12	කිලෝ 288 ග්‍රෑම්ස්
	1	ශූර්ප	= 24	ලීටර්	576 මි.ලී.	= 24	කිලෝ 576 ග්‍රෑම්ස්
	1	ද්‍රෝණි	= 49	ලීටර්	152 මි.ලී.	= 49	කිලෝ 152 ග්‍රෑම්ස්
	1	බාරි	= 196	ලීටර්	608 මි.ලී.	= 196	කිලෝ 608 ග්‍රෑම්ස්
	1	තුලා	= 4	ලීටර්	800 මි.ලී.	= 4	කිලෝ 800 ග්‍රෑම්ස්
	1	භාර	= 96	ලීටර්ස්		= 96	කිලෝ

(1) හා (2) මෙම චක්‍ර දෙක නවදිල්ලියේ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙහි ප්‍රධාන ආයුර්වේද පර්යේෂණ නිලධාරී වෛද්‍ය ශිව කුමාර මිශ්‍ර මහතාගේ අනුමැතියෙන් පළ කරණ ලදී. (සවිත්‍ර ආයුර්වේද සංග්‍රහ 1967 දෙසැම්බර් සහ 1968 අප්‍රේල් - මැයි කලාප)

මගේ අංකය: වානි/කිමී/80/14
ඔබේ අංකය: එච්.ඒ.32

වාණිජ හා වෙළෙඳ අමාත්‍යාංශය
නැ. පෙ. 560,
27, ගෝල් පේස් කෝට්ටි,
කොළඹ 3,
1970 අප්‍රේල් මස 22 වැනි දින.

රහසිගතයි.

සභාපතිතුමා,
ශ්‍රී ලංකා සංග්‍රහ සම්පාදක
මණ්ඩලය,
කොළඹ.

මාන පරිභාෂා වක්‍රය නීති ගත කිරීම.

ලංකා මානවක්‍රයක් පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධව ආයුර්වේද කොමසාරිස් තුමා සහ ඖෂධ සංග්‍රහ මණ්ඩලයේ නියෝජිතයන් තිදෙනෙක් සමග මා කළ සාකච්ඡාව හා සම්බන්ධ යි.

එම සාකච්ඡාවේ දී එලි වූ පරිදි මානවක්‍රය පිළියෙල කිරීමේ දී ගුඤ්ජා, මංවාඩි, මාෂ වැනි ඒකකයන් අතර ඇති අනුපාතයන් රැකීම ඉතාම වැදගත් ය. එහෙයින් ලංකා මානවක්‍රය පිළියෙල කිරීමේදී එය හැකි තරම් දුරට රැකීමට මුලින් ම සනිටුහන් කර ගත යුතු ය.

අලුතින් මානවක්‍රයක් පිළියෙල කර ගන්නායින් පසු එම ප්‍රමාණයන් හා දැනට පාවිච්චි වන ප්‍රමාණයන් අතර විශාල වෙනස් - කම් ඇති නොවන විදිහට මෙම මානවක්‍රය පිළියෙල කිරීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු ය.

ලංකාවේ සියලු ම මැනුම් කටයුතු සඳහා ජාත්‍යන්තර මීටර් ක්‍රමය යෙදවීමට කැබිනට් මණ්ඩලය තීරණය කර ඇති හෙයින් නුදුරු අනාගතයෙදී ම සියලු ම වාණිජීය කටයුතු මැට්ටර්ක් ඒකක වලින් (කිලෝ ග්‍රෑම්, ග්‍රෑම් වැනි) කිරීමට ද සිදුවනු ඇත. එ හෙයින් මෙම නව මානවක්‍රය පරිමෙය කරණය කළ යුත්තේ මැට්ටර්ක් ක්‍රමය හා ගැලපෙන අයුරිනි.

මැට්ටර්ක් ක්‍රමය පාවිච්චි කිරීමට රට සම්පූර්ණයෙන් ම හැරෙන තුරු බෙහෙත් බඩු යනාදිය මිලයට ගැනීමේ දී රාත්තල් පාවිච්චි කිරීමට සිදු වේ. එ හෙයින් බෙහෙත් නිෂ්පාදනය කරන්නා වෙනුවෙන් දැනට පාවිච්චි කිරීම සඳහා දළ වශයෙන් අලුතින් සාදන ලංකා මානවක්‍රයට සමාන වූ අඩු, රාත්තල් ක්‍රමයක් මත ගොඩ නැංවූ වක්‍රයක් සැදීම ද උචිත බව පෙනී යයි.

ගතානුගතිකව ඖෂධ මැනීම පිළිබඳ මානවක්‍රය ගොඩනැංවීමේ දී යම් යම් ඇට වර්ග වල බර පදනම් කොට ගෙන ඇති බැවින් අලුතින් මානවක්‍රය ගොඩ නැංවීමේ දී ද එහි ඒකකය හැකි තරම් දුරට එම ඇට වර්ග වල බර හා සැසැදීම මනා බව හැඟේ

මේ සම්බන්ධයෙන් මහාචාර්ය, කෝට්ටෙගොඩ මහතා විසින් කරන ලද පරීක්ෂණය ගැන සලකා බැලීම වටී. ඔහු ඔලිද ඇට 392 ක බර කිරා ඇත. මෙම 392 අතුරෙන් ඇට 110 ක සෑම ඇටයක් ම බරින් මිලිග්‍රෑම් 120 හා 130 අතර බව පෙනී ය යි. ඒ අනුව ඔලිද ඇටයෙහි බර මිලිග්‍රෑම් 125 ය යි සැලකීමේ වරදක් නැත. ඉන්දියාවේ මාන පරිභාෂා අනුකාරක සභාව මගින් ද ඔලිද ඇටයක බර මිලිග්‍රෑම් 125 වශයෙන් තෝරාගෙන ඇති බව පෙනී යන බැවින් ලංකා මානවක්‍රය සඳහා ද එය ම තෝරා ගැනීම සුදුසු ය. මේ හැරත් එසේ තෝරා ගැනීමෙන් මැට්ටර්ක් ක්‍රමය හා පරිමෙය වූ මානවක්‍රයක් ඉබේම ලැබේ. මේ අනුව පිළියෙල වූ කඩින ද්‍රව්‍ය මානවක්‍රය පහත සඳහන් පරිදි වේ.

කඩින ද්‍රව්‍ය මානවක්‍රය (මීටර ක්‍රමයට පරිමේය කරණය කළ)

රක්තිකා (ඔලිද ඇට)	1	=		1	=	මිලිග්‍රෑම්	125	ග්‍රේන්ස්	1.924		
රක්තිකා	2	=	මංවාඩ්	1	=	මිලිග්‍රෑම්	250	ග්‍රේන්ස්	3.858		
මංවාඩ්	4	=	මාෂ	1	=	ග්‍රෑම්	1	ග්‍රේන්ස්	15.43		
මාෂ	3	=	ශාණ	1	=	ග්‍රෑම්	3	ග්‍රේන්ස්	46.29		
ශාණ	2	=	කෝල	1	=	ග්‍රෑම්	8	ග්‍රේන්ස්	92.58		
මංවාඩ්	20	=	කලං	1	=	ග්‍රෑම්	5	ග්‍රේන්ස්	77.16		
කලං	3	=	කර්ෂ	1	=	ග්‍රෑම්	15	ග්‍රේන්ස්	231.5		
කර්ෂ	2	=	අර්ධපල	1	=	ග්‍රෑම්	30	ග්‍රේන්ස්	463.0		
අර්ධපල	2	=	පලං	1	=	ග්‍රෑම්	60	ග්‍රේන්ස්	925.9		
පලං	2	=	ප්‍රසානි (කුලුදුල්)	1	=	ග්‍රෑම්	120	ග්‍රේන්ස්	1852.0		
ප්‍රසානි	2	=	අර්ධශරාව (අංජලි)	1	=	ග්‍රෑම්	240	ග්‍රේන්ස්	3704		
අර්ධශරාව	2	=	ශරාව (මානිකා)	1	=	ග්‍රෑම්	480	ග්‍රේන්ස්	7407	රා	1.058
ශරාව	2	=	ප්‍රස්ථ (නැලි)	1	=	ග්‍රෑම්	950	රාත්තල්	2.116		2.116
ප්‍රස්ථ	4	=	ආඩක (ලාස්)	1	=	ග්‍රෑම්	3840	රාත්තල්	8.464		8.464
ආඩක	4	=	ද්‍රෝණ	1	=	ග්‍රෑම්	15360	රාත්තල්	33.86		33.86
ද්‍රෝණ	2	=	ශූර්ප	1	=	ග්‍රෑම්	30720	රාත්තල්	67.71		67.71
ශූර්ප	2	=	ද්‍රෝණි	1	=	ග්‍රෑම්	61440	රාත්තල්	135.4		135.4
පලං	100	=	තුලා	1	=	ග්‍රෑම්	6000	රාත්තල්	13.23		13.23

ද්‍රව්‍ය මාන වක්‍රය සෑදීමේ දී ගුණක 1 මිලිලීටර් 1/8 වශයෙන් සැලකීම සුදුසු ය. මෙසේ කිරීමෙන් ජලය නැලියක් මැන ගතහොත් එහි බර නැලියක් ද වේ. මේ අනුව පිළියෙළ කරගත් ද්‍රව ද්‍රව්‍ය මානවක්‍රය පහත සඳහන් වේ.

ද්‍රව මාන වක්‍රය (මීටර ක්‍රමයට පරිමේය කරණය කළ)

රක්තිකා (ඔලිද ඇට)	1	=	මිලිලීටර	.125
මංවාඩ්	1	=	මිලිලීටර	.250
මාෂ	1	=	මිලිලීටර	1.000
ශාණ	1	=	මිලිලීටර	3.000
කෝල	1	=	මිලිලීටර	6.000
කලං	1	=	මිලිලීටර	5.000
කර්ෂ	1	=	මිලිලීටර	15.000
අර්ධපල	1	=	මිලිලීටර	30.00

පලං	1	=	මිලිලීටර්	60.00
ප්‍රසානි	1	=	මිලිලීටර්	120.00
අර්ධශරාව	1	=	මිලිලීටර්	240.00
ශරාව	1	=	මිලිලීටර්	480.00
ප්‍රස්ථ	1	=	මිලිලීටර්	960.00
ආසක	1	=	ලීටර්	3.840
ද්‍රෝණ	1	=	ලීටර්	15.36
ශූර්ප	1	=	ලීටර්	30.72
ද්‍රෝණී	1	=	ලීටර්	61.44
තුලා	1	=	ලීටර්	6.000

මේ අනුව මෙසේ පිළියෙල කරගත් මානවක්‍රය ගැන සලකා බැලීමේ දී එය මිටක්‍රමයට මනා සේ පරිමේය කරණය වී ඇති බව පෙනේ. එසේ ම ඒකකයන් අතර ඇති ශාස්ත්‍රානුකූල අනුපාතයන් නොවෙනස්ව පවති යි. මේ හැර විද්‍යාත්මක පදනමක් මත මානවක්‍රයක් ඔලිද ඇටයේ බරට සම්පාත කර ඇති හෙයින් දැනට පාවිච්චි වන මිමි හා විශාල වෙනස්කම් ඇති වීමට ද ඉඩක් නැත.

කළඳක් මැනීම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් භාවිත වන සතයේ කාසියක බර ග්‍රෑම් 4.7 ක් පමණ වන බැවින්, අලුතින් ඇති කර ඇති වක්‍රයෙහි හා මෙහි ලොකු වෙනසක් නැත. මේ හැරත් බර බෙහෙත් ද්‍රව්‍ය කිරීම සඳහා මෙටරික් පඩි පෙට්ටි මිලියට ගෙන පාවිච්චි කිරීමට ඉඩක් ඇති වීම ද තවත් වාසියෙකි. ද්‍රව මැනීම සඳහා දැනට මිලිලීටර් 5, 10 හැදි මිලියට ගැනීමට ඇති බැවින් බෙහෙත් පාවිච්චිය සඳහා නියම කිරීමේ දී කලං ගණනට පාවිච්චි කිරීමට නියම කිරීමද මෙයින් පුළුවන් වේ. දැනට සාමාන්‍යයෙන් සිදු වන්නේ අරිෂ්ට ආදිය සඳහා මේස හැන්දක් හෝ මේස හැදි දෙකක් බීමට නියම කිරීමය. මේස හැන්ද නියම මිමිමක් නොවන අතර එහි ප්‍රමාණය ස්ථිර නොවේ. නමුත් මෙම මානවක්‍රයට අනුව කලඳ මිලිලීටර් 5 ක් වන බැවින් ද මිලිලීටර් 5 හා 10 ප්‍රමාණ මැනගැනීම සඳහා සාදා ඇති ප්ලාස්ටික් හැදි ලබා ගැනීමට හැකි නිසාත් මින් මහත් වාසියක් සැලසේ. මෙම මානවක්‍රය ග්‍රෙන්ස් වලට පෙරලුව හොත් කලඳට ග්‍රෙන්ස් 77.1 ක් වැටෙන බව පෙනේ. දැන් සාමාන්‍යයෙන් කලඳට ග්‍රෙන්ස් 75 වශයෙන් ගණන් ගන්නා බව පෙනේ. මේ දෙක අතරේ ඇත්තේ ඉතාමත් සුලු වෙනසකි. නමුත් මෙම ක්‍රම දෙක එකට පාවිච්චි කිරීමෙන් වැළකී සිටිය යුතු ය. බොහෝ ඖෂධ වර්ග රාත්තල් ක්‍රමයෙන් මිලියට ගැනීමට සිදුවන බැවින් අලුත් මානවක්‍රය පාවිච්චි කරන වෛද්‍යවරුන්ට හෝ වෛද්‍ය - ආයතනවලට පොත් තැබීමේ දී කරදරයක් සිදුවීමට ඉඩ ඇත. මේ සඳහා කඩිනම මාන පරිහාණ වක්‍රයෙහි එන සියලුම ඒකකයන් සඳහා බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමයේ සමකයන් පෙන්වුම් කර ඇත.

සාමාන්‍ය වාණිජ කටයුතු සඳහා මැටරික් ක්‍රමය යෙදවීම මුල් බැස ගන්නා තුරු විශාල වශයෙන් ඖෂධ වර්ග සෑදීමේ දී ඉහත දක්වා ඇති මාන පරිහාණ වක්‍රය පාවිච්චි කිරීම අපහසු යයි කෙනෙකුට හැඟෙන්නට පුළුවන. දැනට රාත්තල් ගණනින් බෙහෙත් කිරා මිශ්‍ර කරන අවස්ථාවක් සඳහා අලුතින් යෝජනා කර ඇති මාන පරිහාණ වක්‍රය පාවිච්චි කිරීමට ගියහොත් ඒ සඳහා කිලෝ ග්‍රෑම් වැනි ලොකු මැටරික් පඩි පාවිච්චි කිරීමට සිදු වේ. මේවා දැනට වෙළඳ පොලෙහි ලබා ගැනීමට නොමැති ය. එහෙයින් එවැනි ලොකු මැටරික් පඩි වෙළඳ පොලෙහි ලබා ගැනීමට හැකිවන අවස්ථා වන තුරු මේ සඳහා රාත්තල් අවුන්ස ක්‍රමයට යෙදවීමට සිදුවන බව පෙනේ. එ හෙයින් තාවකාලිකව ක්‍රියාවේ යෙදෙන බෙහෙත් බඩු විශාල වශයෙන් නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා පමණක් යෙදවීම සඳහා මාන පරිහාණ වක්‍රයක් පිළියෙල කිරීමටද සිදු වේ. බෙහෙත් බඩු නිපදවීමේ දී දැන්ද ශරාවය රාත්තල හා සමාන කර ඇති බව ඔබ මා හා කළ සාකච්ඡාවේ දී හෙලි විය. මෙය

ගුම් වලින් ගත් කල ගුම් 453.59 කි. කලින් යෝජනා කර ඇති ශරාවෙහි හා රාත්තල අතරේ මේ අනුව ගුම්.26 ක පමණ වෙනසක් ඇත. එනම් එය 5% ක පමණ වෙනසකි. මීට කලින් යෝජනා කළ මානවක්‍රය පිළියෙල වී තිබුණේ ඔලිද ඇටයේ බර පදනම් කර ගෙන ය. දැනට පාවිච්චි වන ප්‍රායෝගික ක්‍රමයෙහි 5% ක වෙනසක් ඇති බව මෙයින් පෙනී ය යි. නමුත් එකම මානවක්‍රය පාවිච්චි කරන්නේ නම් මෙවැනි වෙනසකින් මෙහි ඔහු වර්ග නරක් නොවන බව මා සමග පැවැත් වූ සාකච්ඡාවේ දී ඔබ හෙලි කළේය. එ හෙයින් තාවකාලිකව පාවිච්චි කිරීම සඳහා ශරාවය රාත්තලකට සමාන කිරීම මැනවැයි මගේ හැඟීම යි. මේ අනුව පිළියෙල වුණු පරිභාෂා වක්‍රයක් පහත සඳහන් කර ඇත. මෙහි අවුත්ස යනුවෙන් හඳුන්වා ඇත්තේ ඇවුරුදුපොයි අවුත්සය බව ද සලකන්න. ඔබ මා වෙත කලින් එවා තිබුණු පරිභාෂා වක්‍රයෙහි ශරාවය රාත්තලකට සමකර තිබුණු අතර ශාණය ග්‍රෙන්ස් 60 නොහොත් ඩිඊම්ස් 1 ට සමාන කර තිබුණි. මෙය ඇවුරුදුපොයි ඩිඊමය නොව ඇපොතිකර් ඩිඊමය වේ. මේ අනුව ගොඩනැඟුව හොත් ශරාවය ඇපොතකර් අවුත්ස 16 ක් වේ. එය ඇවුරුදුපොයි රාත්තලකට වඩා වැඩිය. එහෙයින් ශාණයට වඩා කුඩා වන ඒකකයන් සඳහා ඇවුරුදුපොයි අවුත්ස හා ඩිඊම්ස් පාවිච්චි කිරීමට තීරණය වී ඇත. මේ අනුව කලදකට ග්‍රෙන්ස් 72.91 වැටේ. මෙම කළද හා කලින් යෝජනා කරන මානවක්‍රයෙහි කළද අතරේ 5% පමණ වෙනසක් ඇත. පද නම් දෙක අතරේ වෙනසක් ඇතිවීම මෙයට හේතුව යි. නමුත් එක ම මානවක්‍රය පාවිච්චි කරන්නේ නම් රාත්තලකට ඇති ග්‍රෙන්ස් ගණන පිළිබඳ ගැටලුවක් දැන් ඇති නොවේ. මක්නිසාද? රාත්තල ශරාවට සමකර ඇත්තේ තාවකාලිකව පාවිච්චි කිරීමට පමණක් සීමිත ඇවුරුදුපොයි ක්‍රමයට පරිමේය කරණය කර ඇති මානවක්‍රයේ ම වෙ යි. මේ අනුව රාත්තලකට ග්‍රෙන්ස් 7000 කි. එය සාමාන්‍ය වාණිජ කටයුතු වලට පාවිච්චි කරන ඇවුරුදුපොයි රාත්තල ම ය.

කයීන ද්‍රව්‍ය මානවක්‍රය (තාවකාලික පාවිච්චිය සඳහා)

ගුඤ්ජා	1	=	ග්‍රෙන්ස්	1.825	1.8
මංවාඩි	1	=	ග්‍රෙන්ස්	3.645	3.6
මාෂ	1	=	ග්‍රෙන්ස්	14.580	14.6
ශාණ	1	=	ග්‍රෙන්ස්	43.740	43.7
කෝල	1	=	ග්‍රෙන්ස්	87.480	87.5
කලං	1	=	ග්‍රෙන්ස්	72.91	73
කර්ෂ	1	=	ඇවුරුදුපොයි ඩිඊම්	8	
අඩපලම්	1	=	ඇවුරුදුපොයි අවුත්ස	1	
පලං	1	=	ඇවුරුදුපොයි අවුත්ස	2	
ප්‍රසාති	1	=	ඇවුරුදුපොයි අවුත්ස	4	
අඤ්ජලී	1	=	ඇවුරුදුපොයි අවුත්ස	8	
මානිකා (ශරාව)	1	=	රාත්තල්	1	
ප්‍රස්ථ	1	=	රාත්තල්	2	
ආසික	1	=	රාත්තල්	8	
දෝණ	1	=	රාත්තල්	32	
ශූර්ප	1	=	රාත්තල්	64	
දෝණි	1	=	රාත්තල්	128	
තුලා	1	=	රාත්තල්	12 ½	

ද්‍රව ද්‍රව්‍ය මාන වක්‍රය සඳහා ද ප්‍රායෝගික යෙදවීම් සඳහා තාවකාලික පාවිච්චිය උදෙසා බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමයට පරිමේය කරණය කළ මාන වක්‍රයක් පිළියෙල කර ගැනීමට සිදු වේ. වර්තමානයෙහි සමහර අවස්ථාවල නැලිය, සේරුවට සම කර ගණන් ගන්නා බව ද තවත් විටෙක ශරාව රාත්තලේ බෝතලය යන මිම්මට සමාන වශයෙන් ද ගණන් ගන්නා බව පෙනේ. සේරුව, ගැලුමෙහි 1/4 කි. රාත්තලේ බෝතලය යනුවෙන් ගණන් ගනු ලබන්නේ ද්‍රව අවුන්ස 16 හෙවත් ගැලුමෙන් 1/10 කි. මේ අනුව ශරාව එක ක්‍රමයකට ගැලුමකින් 1/10 ක් වන අතර අනෙක් ක්‍රමයට ගැලුමකින් 1/8 කි. ද්‍රව මැනීම සඳහා රාත්තල පාවිච්චි කිරීම නුසුදුසු ය. එ හෙයින් එය ගැලුම්, කාර්තු (හෙවත් සේරු) පයින්ට, ජීල්, ද්‍රව අවුන්ස, ද්‍රව ඩැම්, ඩැම්, මිනිම් (බින්දු) යනාදියෙන් මැනීමට අවශ්‍ය වේ. ඔබ මා වෙත එවා ඇති ද්‍රව ද්‍රව්‍ය මාන වක්‍රයට අනුව ශරාව ගැලුම් 1/10 ක් පමණ වේ. ගැලුම් 1/10 මිණුම් දැනට වෙළඳ පොලෙහි මිළ දී ගැනීමට නොමැත. අවශ්‍ය වුවහොත් සාදා ගැනීමට පුළුවන. ශරාව සේරු 1/2 හැටියට සැලකුව හොත් මෙය අවශ්‍ය නොවේ. නමුත් බෙහෙත් ද්‍රව්‍ය නරක් නොවීම පිණිස මේ දෙකින් වඩා හොඳ ක්‍රමක් දැයි තෝරා ගත යුත්තේ ඔබ විසිනි. කෙසේ නමුත් ද්‍රව මැනීම සඳහා රාත්තල යන වචනය යොදා ගැනීම නොමනා බැවින් රාත්තල් 1 = ගැලුම් 1/10 වශයෙන් සලකා එය ගැලුම් වලින් දී ඇත.

ද්‍රව ද්‍රව්‍ය මාන වක්‍රය (තාවකාලික ප්‍රයෝජන සඳහා)

ශරාව = රාත්තලේ බෝතල 1 නම්, නැලිය = සේරු 1 නම්

ගුඤ්ජා	1 = මිනිම්					
මංවාඩි	1 = මිනිම්	= 1 4			මිනිම්	4.8=5
මාෂ	1 = මිනිම්	= 1 15			මිනිම්	18.75=19
ශාණ	1 = මිනිම්	= 1 45	= ද්‍රව	1	මිනිම්	56.25
			ඩැම්			
කෝල	1 = මිනිම්	= 1 90	= ද්‍රව	2	මිනිම්	112.5 ද්‍රව ඩැම් 11/2
			ඩැම්			
කලං	1 = මිනිම්	= 1 80			මිනිම්	100
කර්ෂ	1 = මිනිම්	= 1 240	= ද්‍රව	4	ද්‍රව	5
			ඩැම්		ඩැම්	
අර්ධපල	1 = ද්‍රව	= 1 8	= ද්‍රව	1	ජීල්	¼
		ඩැම්	අවුන්ස			
පලම්	1 = ද්‍රව	= 1 2			ජීල්	½
		අවුන්ස				
ප්‍රසාති	1 = ද්‍රව	= 1 4			ජීල්	1
		අවුන්ස				
අර්ධශරාව	1 = ද්‍රව	= 1 8			පයින්ට	½
		අවුන්ස				
ශරාව	1 = ද්‍රව	= 1 16	= ගැලුම්	1/10	පයින්ට	1
		අවුන්ස				
ප්‍රස්ථ	1 = ගැලුම්	= 1 .2			සේරු (කාර්තු)	1
ආසික	1 = ගැලුම්	= 1 .8			ගැලුම්	1
ද්‍රෝණ	1 = ගැලුම්	= 1 3.2			ගැලුම්	4

ශුර්ප	1 = ගැලුම් = 1	6.4	ගැලුම්	8
දෝණි	1 = ගැලුම් = 1	12.8	ගැලුම්	16
තුලා	1 = ගැලුම් = 1	1.25	ගැ: 1	ක්වාර්ට් 2
				ඒල් 2

වඩා සුදුසු මාන වක්‍රය යොදා ගන්න. දැනට මෙම ක්‍රම දෙකෙහිම පදනම් වශයෙන් ගෙන ඇති ඒකකයන් පාවිච්චි වන බැවින් දෙකින් කුමක් හොඳ දැ යි කීමට මට අපහසු ය. මීටර ක්‍රමයට පරිමේය කරණය කරණ ලද වක්‍රය මේ දෙක අතර පිහිටි යි. ඒල් 1 පටන් ගැලුම් 8 දක්වා මිනුම් වෙළඳ පොලෙහි මිලයට ගැනීමට ඇති බව ද සඳහන් කරනු කැමැත්තෙමි. මෙම වක්‍ර දෙකින් වඩා සුදුසු යැ යි ඔබට හැඟෙන වක්‍රය භාවිතයට ගන්න.

මුලින් දී ඇති මාන වක්‍ර දෙක වඩා විද්‍යාත්මක වූ, මැට්ටරික් ක්‍රමයට පරිමේය කරණය කර සෙසු නවීන විද්‍යාවන් හා ආයුර්වේදය ගැලපීමට නම් ඒ සඳහා ආධාරයක් වන පරිද්දෙන් සැකසුනු මාන ක්‍රමය වේ. ඖෂධ සංග්‍රහය සඳහා යොදා ගත යුත්තේ එම වක්‍රයන් යැ යි මගේ හැඟීම යි. මැට්ටරික් ක්‍රමයට හැරෙන තුරු ප්‍රායෝගික වැඩ සඳහා පමණක් බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමයට පරිමේය කරණය කළ අනෙක් මාන වක්‍රය අවශ්‍ය නම් යොදා ගත හැකි ය. නමුත් මාන වක්‍ර වර්ග දෙක ම එක විට පාවිච්චියෙන් වැලකී සිටීම ද ඉතාමත් වැදගත්ය.

ඖෂධ සංග්‍රහය සඳහා නිර්දේශ කරනුයේ මැට්ටරික් ක්‍රමයට පරිමේය කරණය කරණ ලද්දා වූ වක්‍ර දෙක බවත් බ්‍රිතාන්‍ය ක්‍රමයට පරිමේය කරණය කළ වක්‍ර දෙක තාවකාලිකව විශාල වශයෙන් බෙහෙත් සාදන අයගේ පහසුව සඳහා පමණක් බවත් මෙම නිර්දේශ කරන්නේ එක ම වක්‍රය භාවිත කරන්නේ නම් ඒකකයන්ගේ ප්‍රමාණ වල සුලු වෙනස්කම් ඇති වුවත් බෙහෙත් වල ගුණයට හානියක් ඇති නො වේ ය යන ඔබගේ මතය මත එල්බ ගෙන බව ද අවසාන වශයෙන් සඳහන් කරමි. ඔබ මා හා තබා ගිය සියලු ලියකියවිලි මේ හා එවමි.

අ.ක./එච්. ඇල්. ආර්. ඩබ්ලිව්. මදනායක.
සම්මත ප්‍රමාණ භාරකරු වෙනුවට.

ලංකා විශ්ව විද්‍යාලයේ (කොළඹ) ඖෂධ විද්‍යා මහාචාර්යය ඇස්. ආර්. කෝට්ටෙගොඩ මහතා විසින් ඔලිද ඇට සහ මදවිය ඇට කිරවා බැලීමෙන් කළ පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල සටහන.

ඔලිද		මදවිය	
මිලිග්‍රෑම්	වාර ගණන	මිලිග්‍රෑම්	වාර ගණන
57	1	131	1
60	1	150	1
65	1	155	1
68	1	160	1
70	4	170	3
72	1	173	1
74	2	175	1
75	2	180	8
80	4	182	1
83	2	185	5
85	5	186	1
86	2	190	8
88	6	192	1
89	2	194	1
90	6	195	7
91	2	196	2
92	1	200	8
93	4	203	3
94	4	207	5
95	3	208	4
96	3	213	6
97	4	220	11
98	4	223	1
99	3	224	2
100	6	226	3
101	2	230	17
102	5	232	4
103	7	238	10
104	1	240	6
105	11	242	1
106	2	242	1
107	3	247	1
108	12	249	2
109	4	250	10
110	18	252	3
111	5	254	7
112	4	256	1

113	8	258	6
114	3	268	5
115	16	269	1
116	4	270	13
117	7	272	1
118	6	277	1
119	2	282	2
120	28	288	2
121	6	290	10
122	13	292	3
123	14	295	4
124	5	300	8
125	12	305	4
126	8	307	3
127	10	309	1
128	12	310	4
129	2	315	1
130	9	320	9
132	6	325	4
133	7	330	7
134	3	335	3
135	6	338	1
136	7	342	1
137	5	348	1
138	8	350	4
139	5	355	1
140	8	358	1
142	3		
143	1		
144	3		
145	5		
147	6		
148	2		
149	2		
150	2		

කිරාගන් ඔලිඳ ඇට සහ මදටිය ඇට වලින් සමහරක බර ප්‍රමාණයන් සමානව යෙදෙන අවස්ථා මෙහි දැක්වේ. සමහර මදටිය ඇටයක බර මි.ග්‍රෑම්ස් 131 ක් වන අතර තව සමහරක මි.ග්‍රෑම්ස් 358 ක් බව ඔබට මෙයින් අවබෝධ වනු ඇත. එසේම සමහර ඔලිඳ ඇටයක බර මි.ග්‍රෑම්ස් 57 ක් වන අතර තව ඇටයක මි.ග්‍රෑම් 150 ක බර ප්‍රමාණය ඇති බව මෙයින් පෙනේ.

ලංකා මාන ක්‍රමය මිලි ග්‍රෑම්ස්, ග්‍රෑම්ස්, මිලි ලීටර් සහ ලීටර් බවට පරිවර්තනය කිරීම.

ඔලීද ඇටයක	නියම බර	=	මිලිග්‍රෑම්ස්	121	1.9	ග්‍රෙන්ස්			
මංවාඩි(මදටිය)ඇටයක	නියම බර	=	මිලිග්‍රෑම්ස්	238	3.8	ග්‍රෙන්ස්			
මංවාඩි ඇට 5	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	1.19	18.6	ග්‍රෙන්ස්	=	කලං	1/4
මංවාඩි ඇට 10	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	2.38	37.2	ග්‍රෙන්ස්	=	කලං	1/2
මංවාඩි ඇට 20	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	4.76	74.4	ග්‍රෙන්ස්	=	කලං	1
මංවාඩි ඇට 30	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	7.14	111.6	ග්‍රෙන්ස්	=	කලං	1 1/2
මංවාඩි ඇට 40	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	9.52	148.8	ග්‍රෙන්ස්	=	කලං	2
මංවාඩි ඇට 60	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	14.28	223.2	ග්‍රෙන්ස්	=	අවු.	1/2
කලන් 6	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	28.56	446.4	ග්‍රෙන්ස්	=	අවු.	1
කලන් 12	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	57.12	892.8	ග්‍රෙන්ස්	=	අවු.	2
කලන් 24	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	114.24	1785.0	ග්‍රෙන්ස්	=	අවු.	4
කලන් 48	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	228.48	3570.0	ග්‍රෙන්ස්	=	අවු.	8
කලන් 96	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	456.96	7140.0	ග්‍රෙන්ස්	=	අවු.	16
රාත්තල් 1	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	456.96	7140.0	ග්‍රෙන්ස්	=	අවු.	16
රාත්තල් 2	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	913.92	14280.0	ග්‍රෙන්ස්	=	ප්‍රස්ථ	1
රාත්තල් 8	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	3655.68	57120.0	ග්‍රෙන්ස්	=	ආඩක	1
රාත්තල් 32	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	14622.72	228480.0	ග්‍රෙන්ස්	=	දෝණ	1
රාත්තල් 128	නියම බර	=	ග්‍රෑම්ස්	58490.88	913920.0	ග්‍රෙන්ස්	=	දෝණ	1
මංවාඩි 20	=	ග්‍රෑම්ස්	4.76	74.4	ග්‍රෙන්ස්	=	කලන්	1	
කලන් 3	=	ග්‍රෑම්ස්	14.28	223.2	ග්‍රෙන්ස්	=	කර්ෂ	1	= පලම් 1/4
කලන් 6	=	ග්‍රෑම්ස්	28.56	446.4	ග්‍රෙන්ස්	=	කර්ෂ	2	= පලම් 1/2
කලන් 12	=	ග්‍රෑම්ස්	57.12	892.8	ග්‍රෙන්ස්	=	කර්ෂ	4	= පලම් 1
කලන් 24	=	ග්‍රෑම්ස්	114.24	1785.0	ග්‍රෙන්ස්	=	කර්ෂ	8	= පලම් 2
කලන් 48	=	ග්‍රෑම්ස්	228.48	3570.0	ග්‍රෙන්ස්	=	කර්ෂ	16	= පලම් 4
						මිලි ග්‍රෑම්ස් 1000	=	ග්‍රෑම්ස්	1

කලන්	1	=	4.76	ගුම්ප්	74.4	ග්‍රෙන්ස්
කලන්	1 ½	=	7.14	ගුම්ප්	111.6	ග්‍රෙන්ස්
කලන්	3	=	14.28	ගුම්ප්	223.2	ග්‍රෙන්ස්
කලන්	6	=	28.56	ගුම්ප්	446.4	ග්‍රෙන්ස්
පලම්	1	=	57.12	ගුම්ප්	892.8	ග්‍රෙන්ස්
පලම්	2	=	114.24	ගුම්ප්	1785.0	ග්‍රෙන්ස්
පලම්	16	=	913.92	ගුම්ප්	14280.0	ග්‍රෙන්ස්
පලම්	64	=	3655.68	ගුම්ප්	57120.0	ග්‍රෙන්ස්
පලම්	256	=	14622.72	ගුම්ප්	228480.0	ග්‍රෙන්ස්
පලම්	512	=	29245.44	ගුම්ප්	45660.0	ග්‍රෙන්ස්
පලම්	1024	=	58490.88	ගුම්ප්	913920.0	ග්‍රෙන්ස්

උච මානය

පත	1	=	200	මිලිලීටර් (හෝ සීසී)			
පත	4	=	800	මිලිලීටර්	=	නැලි	1
නැලි	4	=	3.2	ලීටර්	=	ලාස් 1	1
ලාස්	4	=	12.8	ලීටර්	=	ද්‍රෝණ	1
ද්‍රෝණ	2	=	25.6	ලීටර්	=	ශූර්ප	1
සූර්ප	2	=	51.2	ලීටර්	=	වාහ	1
වාහ	4	=	204.8	ලීටර්	=	බාර්	1

පත, නැලි, ලාස්, ද්‍රෝණ, ශූර්ප, හා වාහ යනාදියෙන් මැනීම සඳහා අමුතුවෙන් භාජන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය නැත. මේ සඳහා මිලි ලීටර හා ලීටර වශයෙන් ලකුණු කර තිබෙන භාජන (Measuring Cylinders) පාවිච්චි කිරීමට පුළුවන.

ග්‍රේන්ස් භාවිතා නොකිරීමට හේතු

මෙම ලේඛනවල මිලිග්‍රෑම්ස් ග්‍රේන්ස් බවට පරිවර්තනය කර තිබෙන නමුත්, එසේ පරිවර්තනයෙන් ලබා ගන්නා අගයන් නිවැරදි බව නවීන විද්‍යාව අනුව කිසිසේත් සිදු විය නොහැක. එයට හේතුව නම් ග්‍රේන්ස් සුළු ප්‍රමාණයක් මිලිග්‍රෑම්ස් බවට ගෙන ඒමේදී 60 වැඩි කිරීම සිදු කරන අතර ග්‍රේන්ස් විශාල ප්‍රමාණයක් මිලිග්‍රෑම්ස් බවට ගෙන ඒමේදී 64 න් වැඩි කිරීම සිදු කෙරෙන නිසා බොහෝ විශාල සංඛ්‍යාවක් වැඩි කරන විට 60 සහ 64 අතරේ තිබෙන වෙනස ඉතා විශාල වන බැවිනි. මෙහි ග්‍රේන්ස් වලින් අප දක්වා තිබෙන්නේ ඔබගේ ඉල්ලීම පරිදි මිස එය ක්‍රියාවේ යෙදවීමට නොවේ. තව ද වර්තමානයේ ග්‍රේන්ස් සහ අවුන්ස් පාවිච්චිය ක්‍රමයෙන් අභාවයට යන බවත් ඔබ වටහා ගත යුතු යි.

අ.ක./ඇස්. ආර්. කෝට්ටෙගොඩ.

ටින්ක්වර්ස්, ලික්විඩ් ඇක්ස්ට්‍රැක්ට්ස් සහ ක්වාට්.

ඉන්දියාවේ සහ ලංකාවේ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරු ඉහත නම් සඳහන් නවීන මුහුණුවරක් ඇති සංස්කරණ පසුගිය තිස් වසරකට අධික කාලයක් මුලුල්ලේ රෝග ව්‍යාප්තමය සඳහා භාවිත කළහ. මෙම සංස්කරණයන් ආයුර්වේදීය භෞෂ්‍ය කල්පනා සමග නො සැසඳිය යුතු ඇතැම් අය තුළ සැකයක් පවතී. එම සැකය යුක්ති සහගත නොවේ. මෙම සංස්කරණයන් පිළිබඳ කල්පනය ආයුර්වේද භෞෂ්‍ය කල්පනයන්හි ඉතා පැහැදිලිව ඇතුළත්ය. නූතන ටින්ක්වර්ස්, ලික්විඩ් ඇක්ස්ට්‍රැක්ට්ස් සහ ක්වාට් සංස්කරණය ආයුර්වේදීය ආසව - අරිෂ්ට සංස්කරණ මූලසූත්‍රයේ මෑ විකාශනයක් විනා සම්පූර්ණ නව සංස්කරණ විධියක් නොවේ. සුරා (මද්‍ය) සන්ධානය, ක්වාට්‍යන්හි සුරා ස්වයංජාත කොට ද්‍රව්‍ය ශක්තිය සංරක්ෂණය හා ක්වාට්‍යන්හි සුරා සංයෝග කොට ද්‍රව්‍ය ශක්තිය සංරක්ෂණය කිරීම යන ක්‍රම තුන වරක සංහිතාවෙහි පැහැදිලිව දක්නා ලැබේ.

ආසවයෝනී (ආසවයන්ට උත්පත්තිස්ථාන):-

ධාන්‍ය, එල, මූල, සාර= අරටු, පුෂ්ප, කාණ්ඩ = අතුරිකිලි, පත්‍ර, තත්වක් = පොතු ශර්කරා යන මේ නවය ආසවයෝනීහු වෙති. මෙම ආසවයෝනීන් පදනම් කොට සිද්ධ කළ හැකි ආසව අපරිසංධෙයය ය. එහෙත් මිනිස් සිරුරට හිතකර (පථ්‍යතම) ආසවයන්ගේ ගණන අසූහතරකි.

- 1) ධාන්‍යාසව: සුරා, සෞචිර, තුෂෝදක, මෙමරේය, මේදක, ධාන්‍යාමල යන මේ සය (6) ධාන්‍යාසවයෝ වෙති.
- 2) එලාසව: මාද්විකා, කාශ්මර්ය, බර්ජුර, ධන්වන, රාජාදන, කේතකිඑල, පරුෂක, හරිතකි. ආමලකි, විහිතක,ජම්බිර, කපිත්ථ, කුවල, බදර, කර්කන්ධු, පීලු, පියාල, පනස, න්‍යාග්‍රොධ, අශ්වත්ථ, ජලක්ෂ, ආමුතක, උදුම්බර,අපමෝදා, ශාංගාටක, ශංඛිනී යන මේ (26) විසිහය වැදැරුම් පලතුරු වලින් සෑදෙන ආසවයෝ එලාසව නම් වෙති.
- 3) මූලාසව: විදාරිගන්ධා, අශ්වගන්ධා, කාෂ්ණගන්ධා, ශතාවරී, ග්‍යාමා, ත්‍රිවෘත්, දන්තීමූල, ද්‍රවන්තීමූල, බ්ලේවමූල, ඒරණ්ඩ මූල, චිත්‍රක මූල යන මේ එකොළොස් (11) වැදැරුම් මුල් වලින් සෑදෙන ආසවයෝ මූලාසව නම් වෙති.
- 4) සාරාසව: ශාල ප්‍රියක, අශ්වකර්ණ, වන්දන, ස්‍යන්දන, බදිර, කදර, සජ්නපර්ණි, අර්ජුන, අසන, අරිමේද, නින්දුක, කිණ්හි, සම්, ශුක්ති, ශිංශපා, ශිරීෂ, වඤ්ජුල, (අශෝක), ධන්වක, මධුක යන මේ විසි (20) වැදැරුම් අරටු වලින් සෑදෙන ආසවයෝ සාරාසව නම් වෙති.
- 5) පුෂ්පාසව: පද්ම, උත්පල, නලින, කුමුද, සෞගන්ධික, පුෂ්ඨරික, ශතපත්‍ර, මධුක, ප්‍රියංගු, ධාතකි යන මේ දස (10) වැදැරුම්පුෂ්පයන්ගෙන් සෑදෙන ආසවයෝ පුෂ්පාසව නම් වෙති.
- 6) කාණ්ඩාසව: ඉක්ෂු, කාණ්ඩෙක්ෂු, ඉක්ෂුබාලිකා, පුෂ්ඨරික යන මේ සිව් (4) වැදැරුම් උක්දඬු වලින් සෑදෙන ආසවයෝ කාණ්ඩාසව නම් වෙති.
- 7) පත්‍රාසව: පටෝල, තාඩක යන මේ දෙවැදැරුම් (2) පත්‍රයන්ගෙන් සෑදෙන ආසවයෝ පත්‍රාසව නම් වෙති.
- 8) ත්වගාසව . නිල්වක, ලොධර, ඒලවාලුක, ක්‍රමුක (පුවක්) යන මේ සිව් (4) වැදැරුම් වෘක්ෂයන්ගේ පොතු වලින් සෑදෙන ආසවයෝ ත්වගාසව නම් වෙති.
- 9) ශර්කරා වලින් සිද්ධ ආසවය ශර්කරාසව නම්. සියල්ල අසූහතරෙකි. (84) (ව.සු. 25. අ. 48) මෙම අසූ හතර වරක යුගයෙහිදී මිනිස් සිරුරට හිතවත් ලෙස සැලකූ ආසවයෝ වෙති. ආසව - අරිෂ්ට සංස්කරණයාගේ මූලසූත්‍රය ආසූත කිරීම් සංඛ්‍යාත මද්‍ය පදාර්ථය නිපදවීමය . ආසූත කිරීම නම් ජල, ක්වාට්, ශර්කරා, මිදි, ධාතකි, මීමල්, ආදී ද්‍රව්‍යයන්ගේ සංයෝගයෙන් කෙරෙන සන්ධානය යි. (‘‘ආසූක්ත්වාදිති සන්ධානරූපත්වාත් ‘‘ එම වක්‍රපාණ්දත්ත ටීකා)

සුරාසව: ජලය වෙනුවට සුරාව යොදා සිද්ධ කෙරෙන ආසවය සුරාසව නම් වේ. (“ සුරාසව: සුරයා සුයන නොයකායාං ක්‍රියනෙ යස්මින් ස: සුරාසව: “ සු.සු. 45. මද්‍යවර්ග 187.) අරිෂ්ටය, ක්වාට් - මධුර පදාර්ථ - ප්‍රක්ෂේප - සන්ධාන ද්‍රව්‍ය යන මොවුන්ගේ සංයෝගයෙන් සංස්කරණය කෙරේ. ආසවය, ජල - සන්ධාන පදාර්ථ - මධුර ද්‍රව්‍ය හා ඖෂධ වූර්ණ සංයෝගයෙන් සංස්කරණය කෙරේ. ක්වාට්‍ය සමග සමභාග වූ සුරා සංයෝග කොට අරිෂ්ට පරිභාෂාවෙන් සංස්කරණය කෙරෙනුයේ සුරා යුක්ත ක්වාට්‍ය වේ. සුරාසව, සුරායුක්ත ක්වාට්‍ය සම්බන්ධ වැඩි විස්තර වරක කල්පස්ථාන 2,4,10,12 අධ්‍යායයන්හි විමසන්න. (ව.ක.9. අ.) වාරුණි, නාඩිකා ආදී යන්ත්‍ර උපයෝගයෙන් පෙරා ගන්නා ලද්දේ සුරා නම්. (අර්ක පෙරිම ද එම යන්ත්‍ර මඟින් කෙරේ.)

සුරාප්‍රභේද: මාර්චික මද්‍ය = මුද්දරජපලම් වලින් සිද්ධ කළ මද්‍ය, බාර්ජුරමද්‍ය = රට ඉදි වලින් පෙරු මද්‍ය, ශ්වේතසුරා = සුදු සාරණ, ඇල්සහල්පීටි හා මුහුං යොදා පෙරණ මද්‍ය, ප්‍රසන්නා,මධුලක = මීමල් හෝ සිහින් තිරිඟු වලින් සිද්ධ කළ මද්‍ය, ආක්ෂිකී බුලු පොතු වලින් සිද්ධ කරණ ලද මද්‍ය, කෝහල = බැදගත් බාර්ලි (යව) වූර්ණයෙන් හෝ බනින් පෙරා ගත් සුරා, ගෞඩසිදු = උක්රස කකාරා ධාතකී ආදිය යොදා සිද්ධ කළ සුරා, ශර්කරාසිදු, ශීතරසික සිදු - උක්රස නොපැසවා සකස් කළ සුරා, ආක්ෂිකී = බුලු පොතු කෂාය හා ගුඩ-ධාතකී ආදියෙන් සංස්කරණය කළ සිදුව, ජාම්බවසිදු = ඉදුනු මාදංගෙඩි යුෂ - ධාන්‍යක්වාට්‍ය-ගුඩ-ධාතකී සංයෝගයෙන් සංස්කරණය කළ සිදුව, මධ්වාසව, මෙමරිය යනාදිය මද්‍ය - සුරා ප්‍රභේදයෝ වෙති. (සු.සු. 45.අ. මද්‍ය වර්ගය.) කොහල (“ ත්‍රිදෝෂො හෙද්‍යවෘෂ්‍යශ්ව කොහලො වදනප්‍රිය: “) එම මෙමරිය, වෙන් වෙන්ව නිෂ්පාදිත සුරා ආසව යන දෙවගය එකට මිශ්‍ර කොට නැවතත් සන්ධානය කළ මද්‍යය, (සු.සු. 45. අ. 189) වේ. ආචාර්ය සුග්‍රහගේ කෝහල (කෝහලිකා) ශබ්දය නවීන ඇල්කොහොල් ශබ්දයට බෙහෙවින්ම සමාන ය. මේ අයුරින් ආයුර්වේදීය භෞෂ්‍යකල්පනයන්හි සුරා, සුරායුක්ත ක්වාට්‍ය, ජලය වෙනුවට සුරා සහ ඖෂධ යොදා සිද්ධ කෙරෙන සුරාසව ආදිය අතිශයින් ම ප්‍රකට හෙයින් ඒ හා සමාන ටින්ක්චරස්, ලික්විඩ් ඇක්ස්ට්‍රැක්ට්ස් සුරායුක්ත ක්වාට්‍ය යන සංස්කරණ යන් මෙම ඖෂධ සංග්‍රහයට ඇතුළත් කෙළෙමු.

ප්‍රවාහී ක්වාට්‍ය (කාසා) සිද්ධ කරගන්නා ලද ක්වාට්‍යෙකින් සියයට 5 - 10 අතර ප්‍රමාණයක් මද්‍යසාර හෝ හලී (Alcohol or Rectified spirit) මිශ්‍ර කිරීම, ක්වාට්‍යන්හි මද්‍යසාර ස්වයංජාත කිරීම යන ක්‍රම දෙකින් සිද්ධ කෙරේ. ප්‍රථම ක්‍රමය මද්‍යසාර හෝ හලී ලබා ගැනීමට ඇති දුෂ්කරතා නිසාත් නීතිගත දුෂ්කරතා නිසාත් අපහසු වුව ද දෙවෙනි ක්‍රමය අතිශයින් ම පහසු හා පොදු වෛද්‍ය සමාජයට සුදුසු බව ද කිව හැකි ය.

නිදර්ශනයක්: මහාමංජ්ජයාදී ක්වාට්‍ය (ප්‍රවාහී, කාසා) ක්වාට්‍ය බණ්ඩයෙහි සඳහන් එම ක්වාට්‍යට අයත් ද්‍රව්‍යයන් එක් වගයෙන් තෝලා 14 මාශා 3 බැගින් ගෙන දළ ලෙස වූර්ණ කොට ජලය සේරු 64 ක් (රාත්තල් 128) ලා සේරු 16 ට සිඳුවා ගත යුතු ය. ඉන්පසු ඊට ගුඩ සේරු 6 ¼ ක් සහ ධාතකී ජටංක 10 (තෝලා 50) ක් ද යොදා ආසවාරිෂ්ට සන්ධාන විධියෙන් මසක් තබා ඉන්පසු පෙරා සුරක්ෂිත කෙරේ. (සන්ධාන පරිභාෂාව බලන්න.)

මාත්‍රාව: වරකට තෝලා 1-2 දක්වා උදේ සවස ආහාරයට පසු සමාන භාගයක් ජලය සමග යෙදේ. (ආයුර්වේද සාර සංග්‍රහ 7 මුද්‍රණය 1971).

මහාසුදර්ශන කාසා: වූර්ණ බණ්ඩයෙහි සඳහන් මහා සුදර්ශන වූර්ණයට අයත් ද්‍රව්‍යයන් එක් වගයෙන් තෝලා 8 මාශා 8 රක්තිකා 4 බැගින් වීරතා (භූනිම්බ) සේරු 2 ජටංක 10 තෝලා 3 මාශා 4 බැගින්, ජලය

සේරු 64 යි; ශේෂය සේරු 16 යි; · ග්‍රඩ හා ධාතකී මහාමංජ්ජිකාවෙහි මෙනි. සංස්කරණය ද එපරිදි මැ යි.
 (ආයුර්වේද සාරසංග්‍රහ 7 මුද්‍රණය. 1971.)

වාලුකෂාය.

ආයුර්වේදීය භෞෂ්‍ය කල්පනා ශීර්ෂයෙහි වාලුකෂාය විධිය සඳහන් නැත. එය ලංකාවේ දේශීය කල්පනා විශේෂයෙකි. දරු ප්‍රසූතයෙන් දින දොළොස්සක් පමණ ගත වූ සුනිකෝන්මාද ආදි විෂම සුනිකාරෝග අවස්ථාවන්හි පැරැණි දේශීය වෛද්‍යවරු යොදති.

1. වාලුකෂාය.

ලූනු ද ඉඟුරුත් අරළු ද මිරිසුන් අසමෝදගම් කළුදුරු	කිදිගත්
ජීරක තිප්පිලි සාතාවාරිය ඉරමුසු සස්සද මුල්	ගනිමින්
මෙම ඔසු පොට්ටනි බැඳලා බඳනේ ජලපිට ලා	ගනිමින්
ඕවැලි කබලක බැඳලා දෙවනුව එහි ජලපිට ලා	ගනිමින්

සිඳුවා අටිනෙක උදය තුනක් ගෙන පානය කළහොත් යමෙක්	මෙයින්
වැදුවා ලෙඩ හිස දාය රුදාවද උණ හිසරද නිතරම	වෙවුලුන
කලවා අතපය හිරිගත් වායු ද පිස්සු බැල්ම යන රෝග	මෙයින්
බිඳුවා පලයෙහි රිවි දුටු පිණි ලෙස වාලු කෂායේ සත්ත	මෙයින්

2. වාලුකෂාය.

දෙදුරුත් වම්මුතු මෝදක දෙසඳුන් ඉරිවේරියෙන්	ද
නිකුළුත් පැපිලිය ලඟුනා නිඹ සස්සද මුලින්	ද
වළඟත් උණකුඩු ඉරමුසු වාරිය කිරිඅඟුන මුලින්	ද
මෙහැමත් පොට්ටනි බඳිමින් සැලට දමා දිය අටින්	ද

සිඳ අටිනෙක පතක් පමණ වැඩියේ බාගෙන මිම්ම	ට
සුදු වැලි බැඳ සැලට දමා කඩබැඳ දුම් නොයන ලෙස	ට
වැදු අඟනට දුන සතියක් තද ලේ කුණු මල බැඳුම	ට
තද ලෙඩ ගුණ කරවා දෙන වාලු කෂායකි තිර කො	ට

තද උණගැනි තිගැස්සියට සිහිපත් නැති විපරිතය	ට
බැඳ මල - මු අඩස්සියට කන් කැක්කුම වෙවිලීම	ට
ඇදවී කට බෙල්ල ඇතුළු පිටට නැමෙන යක්ෂ ලෙඩ	ට
හොඳ වෙයි තද සියලු සන්නි වැදු අයට දුන තුන්වි	ට

සංස්කරණය :-

ක්වච්ඡා ද්‍රව්‍ය පලං ඵක යි. කොටා වතුර අට පතෙක්භි පොට්ටනිය බැඳ ලා මනාවට සිඳුන විට ගහකින් හෝ ඔයකින් ලබාගත් ශුද්ධ වැලි ගිනියම් වනසේ කබලෙක්භි බැඳ කෂාය භාජනය පුනීලයෙකින් හෝ හිල් පොල් කටුවකින් තදින් වසා ගිනියම් වූ වැලි ක්‍රමයෙන් දමන්නේ ය. ප්‍රවේශමීන් කළ යුතු ය. ස්වල්ප පමාවෙකින් ගිනියම් වැලි වැටෙන විට කැකැරුණු කෂාය මුහුණට ඉසෙන්නට හැකි ය. එය පෙරා පානය සඳහා යොදන්නේ ය. ගිනියම් වූ වැල්ලෙහි ඇති කිසියම් රසායනික පදාර්ථයක් නිසා සුතිකා විෂ නැසෙන බව සලකා ගත හැකි ය. විමසීමට භාජන කළ යුතු ය.

ආස්‍රාණ වමන යෝග හා ආස්‍රාණ විරේචන යෝග

ජීවක තෙමේ බෙහෙත් ගැල්වූ මහනෙල් මල් තුනක් ආඝ්‍රාණය කරවා බුදුරදුන්ට විරේචනය කර වූ බව ජීවක කථාවෙන් අනාවරණය වෙ යි. වරක සංහිතා කල්පස්ථාන 4 වෙනි අධ්‍යායයෙහි මහනිල්, නෙළුම් ආදී යම්කිසි මලෙක්භි ධාමාර්ගව ගෙඩි වලින් කළ වූර්ණය බෙහෙවින් ගල්වා, මස්රස - එලකිරි - යවාගු ආදිය තෘප්තිය ඇති වන තෙක් හෝජනය කළ පුද්ගලයාට ආස්‍රාණය කරවීමෙන් පහසුවෙන් වමනය වන බව සඳහන් ය. (‘ වූර්ණෙෂ්චාප්‍රත්පලාදීනි භාවිතානි ප්‍රභූතශ: රසක්ෂීරයවාග්වාදිතෘප්තෝ සුත්වා වමෙන්සුබම් ‘ ව.ක.4.අ.7)

ආඝ්‍රාණ විරේචන යෝගයක්: වරක. කල්ප. 10 අධ්‍යායයෙහි 14 - 16 පද්‍යයන්හි සඳහන් ය. එය මල්දමෙක්භි තවරා, ආඝ්‍රාණය කරවීමෙන් මාදුකෝෂය සහිත රජදරුන්ට සුවසේ විරේචනය සිදුවේ යි කියති. (වූර්ණ බණ්ඩයෙහි බලන්න.)

‘ත්‍රිවෘතාරග්වධං දන්තීං ගංඛිනීං සජ්තලාං සමාම්

නිශිස්ථිතං ගවාං මුත්‍රෙ ශෝෂයෙදාතපෙ තත:

සජ්තාහං භාවයිත්ථෙවෙවං ස්ත්‍රුක්කෂීරෙණාපරං පුත:

සජ්තාහං භාවයෙච්ඡුෂ්කං තතස්තෙනාපි භාවිතම්

ගන්ධමාලාං තදාඝ්‍රාය ප්‍රාවෘතා පටමෙව ව

සුබමාගු විරිච්චාන්තෙ මාදුකෝෂයා නරාධිපා: ‘ (ව.ක. 10. අ. 13 - 14 -15 - 16).

3. ආඝ්‍රාණ වමන යෝගයක්

තිත්තලබු ගෙඩි යුෂයෙහි එම මල් බහා තබා වියැලුනු පසු සුණු කොට ඒ වූර්ණය මල්මාලාවක ගල්වා ආඝ්‍රාණය කරවීමෙන් සුඛිත පුද්ගලයාට වමන සිදු වෙයි.

‘තුම්බ්‍යා එලරසෙස: ශුෂ්කෙස: සපුෂ්පෙපරවචුර්ණිතම්

ශ්වසන ව්‍යුහයෙහි නාචිමණ්ඩලය උත්තේජනය කරවීමෙන් වමන විරේචන සිදුවන මෙම ආසුණ යෝග ක්‍රමය දැන් ව්‍යවහාරයෙන් ඇත් ව, නැතහොත් සම්පූර්ණයෙන් නැති වී ගොස් ඇත. ආයුර්වේදීය භෞෂ්‍ය කල්පනාවන්හි අතිසුක්ෂ්ම උසස් ක්‍රමයක් වන මෙම යෝග ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම මැනවි.

මාන පරිභාෂා පර්යාය නාම.

- රක්තිකා = රති, ගුඤ්ජා, (ඔලිද්*)
- මාෂක = මාශා, භේම, ධාන්‍යක, ධානක, භේමධාන්‍ය
- ශාණ = ධරණ, වර්ධක, තිෂ්ක, වචන්ති (වාන්දී කී වචන්ති)
- කෝල = දුංක්ෂණ, වදර, වටක, ක්ෂුද්‍රක, ගඤ්ජාන, අයන්ති
- කර්ෂ = සුවර්ණ, අක්ෂ, පිචු, පාණිතල, උදුම්බර, විඩාලපද, කිංචිත්පාණි, තින්දුක, පාණිමානිකා, ෂොඩශිකා, කරමධ්‍ය,කවලග්‍රහ, හංසපද, බිලාලපාද, (හුණ*)
- පලාර්ධ = ශුක්ති, අෂ්ටමිකා, (අඩපලම්*)
- පල = මුෂ්ටි, ප්‍රකුඤ්ච, චතුර්ථිකා, බිල්ව, ෂොඩශි, ආමර, (පලම්*)
- ප්‍රසාත = ප්‍රසාති, අෂ්ටමාන, (කුළුදුල්*)
- කුඩව = අඤ්ජලි, අර්ධශරාව, (පත*)
- මානිකා = ශරාව, අෂ්ටපල, (මනාව, මනා*)
- ප්‍රස්ථ = (නැලිය, නැඬුම්*)
- ආසක = වට, අෂ්ටශරාව, පාත්‍රි, චතුෂ්ඨිපල, පාත්‍ර, කංසපාත්‍ර, කංස, භාජන, (ලහ, ලහස, කුරුණිය*)
- ද්‍රෝණ = කලස, සට, උන්මාන, අර්මන, නල්වන, රාශි, සටරාශි, (තිඹ*)
- ගුර්ප = කුම්භ, චතුෂ්ඨිශරාව
- ද්‍රෝණි = බාරි, භාර, භාරි, ගොණි, වාහි

*සිංහල ව්‍යවහාරය වේ.

ලංකාවේ දේශීය ව්‍යවහාරය.

කර්ෂ	1	=	හුණ	1		
හුණ	2	=	අඩපලං	1		
අඩපලං	2	=	පලං	1		
පලං	2	=	කුළුදුල්	1		
කුළුදුල්	2	=	පත	1		
පත	2	=	මනා	1		
මනා	2	=	නැඬුම්	1	=	නැලි 1
නැඬුම්	4	=	ලාස්	1	=	කුරුණි 1

ලාස්	4	=	ද්‍රෝණ	1	=	තිඹ	1
කුරුණි	5	=	ලාස්	5	=	බෙර	1
බෙර	2	=	පැල්	1			
නැලි	32	=	බුසල්	1			
පැල්	2	=	අමුණු	1			

(පරිශිෂ්ට සංග්‍රහය ඔෂධ සංග්‍රහ සම්පාදක මණ්ඩලය වෙනුවෙන් සභාපති, වෛද්‍යාචාර්ය, ඩී. එම්. ජයසිංහ මහතා විසින් ලියන ලදී.)

විෂ ද්‍රව්‍ය, අබිං හා අන්තරාදායක ඔෂධ වර්ග ආඥා පනතේ උඩතිය.

(42) වගන්තිය.

අබිං සහතික ලබාගැනීම සඳහා වූ ඉල්ලුම් පත්‍ර ගැන කටයුතු කිරීමට මණ්ඩල පත් කිරීම

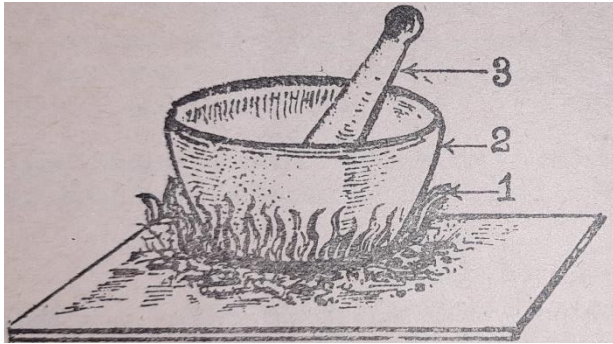
- (1) එක් එක් පළාත සඳහා හෝ සුදුසු ය යි ඇමතිවරයා අදහස් කළහොත් එක් එක් පාලන දිස්ත්‍රික්කය සඳහා සභාපති විය යුතු දිසාපතිගෙන්ද පත්කිරීමට සුදුසු ය යි ඇමතිවරයා අදහස් කරන වෙනත් තැනැත්තන්ගෙන්ද සමන්විත මණ්ඩලයක් ඔහු විසින් කලින් කල පත් කළ යුතු ය. 1910 අබිං ආඥා පනතෙහි අනුරූප විධි විධාන යටතේ පත්කරනු ලැබූ යම් මණ්ඩලයක් මේ වගන්තිය යටතේ පත් කරනු ලැබූ ලෙස සැලකිය යුතු ය.
- (2) “ලියා පදිංචි කරනු ලැබූ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්ගේ අබිං සහතික” ගැන කටයුතු කිරීමත් ස්වකීය අභිමතය පරිදි එබඳු ඉල්ලුම් පත්‍ර සඳහා අවසරදීම හෝ ප්‍රතික්ෂේප කිරීම ලියාපදිංචි කළ යම් “ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයෙකුට” සැපයිය යුතු අබිං ප්‍රමාණය කලින් කල නිශ්චය කිරීමත් එබඳු සෑම මණ්ඩලයකම යුතුකම විය යුතු යි.
- (3) වෘත්තියෙහි යෙදීම අවසන් කරන හෝ මණ්ඩලයේ මතය අනුව අබිං බාර දෙනු ලැබීමට නුසුදුසු බව දැක්වෙන වරදකට වරදකරු කරනු ලැබූ “ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයෙකු ගේ අබිං සහතිකය” මණ්ඩලය විසින් අවලංගු කළ යුතු ය.
- (4) මේ වගන්තිය යටතේ කරනු ලබන මණ්ඩලයේ සෑම තීරණයක්ම ඇමතිවරයා වෙත ඉදිරිපත් කෙරෙන ඇපැලකට යටත් විය යුතු ය.
- (5) “අබිං සහතික නිකුත් කරනු ලැබ සිටින ඔහුගේ ප්‍රදේශයෙහි ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්ගේ නාම ලේඛනයක් තබා ගැනීමත් කලින් කල එය ප්‍රතිශෝධනය කිරීමත් දිසාපති විසින් කළ යුතු ය.

(43) වගන්තිය .

ලියාපදිංචි කරනු ලැබූ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයන්හට අඛණ්ඩ සැපයීම.

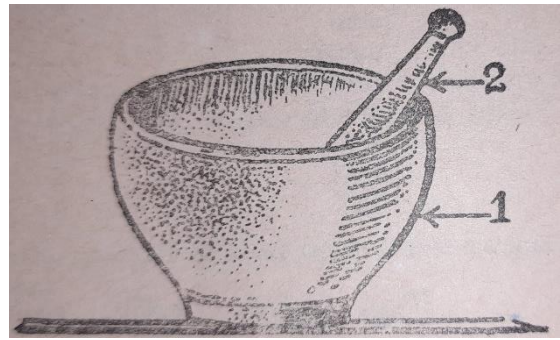
- (1) ලියා පදිංචි කරනු ලැබූ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයකු විසින් අඛණ්ඩ සහතිකයක් සඳහා කරනු ලැබූ ඉල්ලීමකට මණ්ඩලය විසින් ඉඩ දෙනු ලබන අවස්ථාවකදී ආණ්ඩුවේ දිසාපති වරයා විසින් ඒ සහතිකය ඒ වෛද්‍යවරයා වෙත නිකුත් කළ යුතු ය.
- (2) “ලියා පදිංචි කරනු ලැබූ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයෙකුගේ අඛණ්ඩ සහතිකය ” අවලංගු කරනු ලබන හෝ ඔහුට ලැබෙන අඛණ්ඩ ප්‍රමාණය වෙනස් කරනු ලබන කවර විටෙක වුවද දිසාපති විසින් ඒ වෛද්‍යවරයාට ඒ බව වහාම දැනුම් දිය යුතු අතර එසේ දැනුම් දීමෙන් දින දහහතරක් ඇතුළත ඒ වෛද්‍යවරයා විසින් ස්වකීය සහතිකය දිසාපති වෙත ආපසු භාර දිය යුතු යි.
- (3) (අ) තමා වෙත නිකුත් කරන ලද “අඛණ්ඩ සහතිකයෙහි ‘ ‘ නිශ්චිතව සඳහන් ගණන හෝ ප්‍රමාණය පදනම් කොට ගෙන ගණන් බලනු ලැබූ මාස අටක සැපයීම් වලට අතිරේකව කිසිම අඛණ්ඩ ප්‍රමාණයක් ලියා පදිංචි කළ ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයකු විසින් කිසිම අවස්ථාවක තමන් සන්නකයෙහි තබා නොගත යුතු ය.
- (ආ) රෝගවලට ප්‍රතිකාර කිරීම හැර කැම සඳහා හෝ දුම්බිම සඳහා හෝ අන්කිසි කාර්යයක් සඳහා අඛණ්ඩ සැපයීම කිසිම ලියාපදිංචි කළ “ආයුර්වේද වෛද්‍යවරයකු” විසින් නොකළ යුතු ය. තව ද රෝගවලට ප්‍රතිකාර කිරීමේදී යම් රෝගියකුට දෙන ඖෂධ සංයෝගයක් වශයෙන් හැර වෙන යම් ආකාරයකින් හෝ යම් රෝගියෙකුට දින තුනකට නියම කරනු ලැබූ අඛණ්ඩ වේල්වල මුලු ගණනට වැඩිවන යම් අඛණ්ඩ ප්‍රමාණයක් කිසියම් අවස්ථාවකදී රෝගියාට නොදිය යුතු ය.

යන්ත්‍ර ඛණ්ඩය

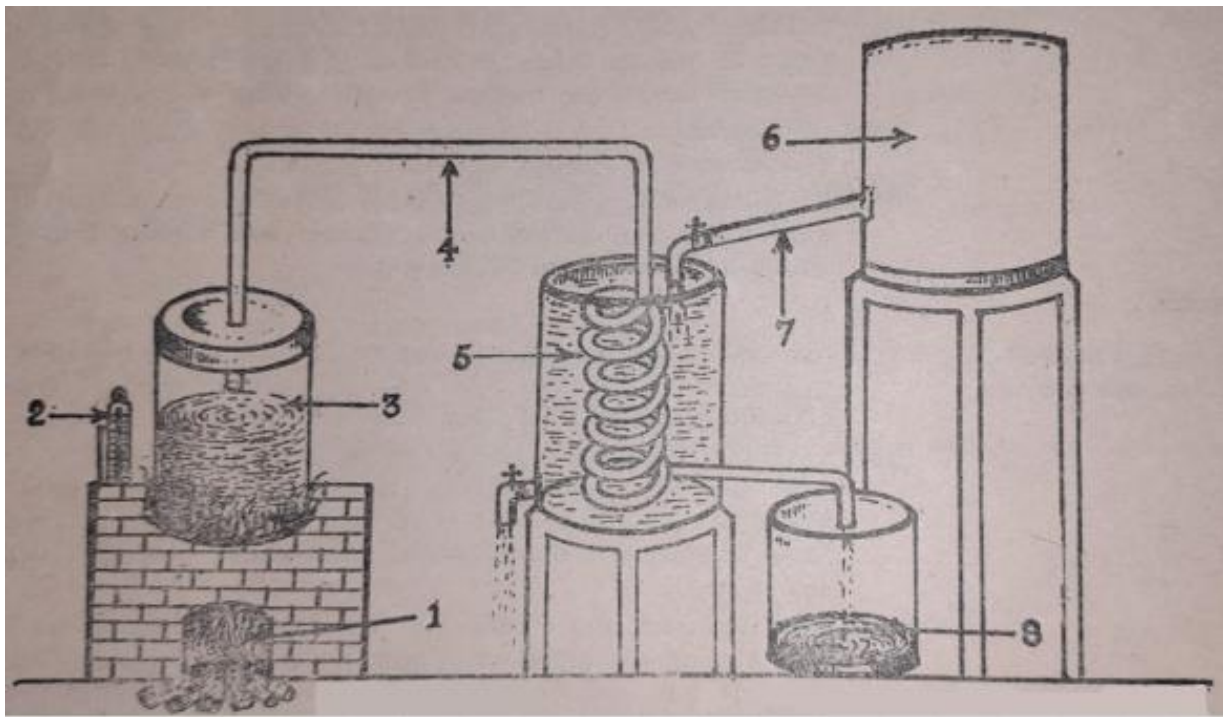
තඡන බල්වය

1. අග්නිය
2. බල්වය
3. මෝල

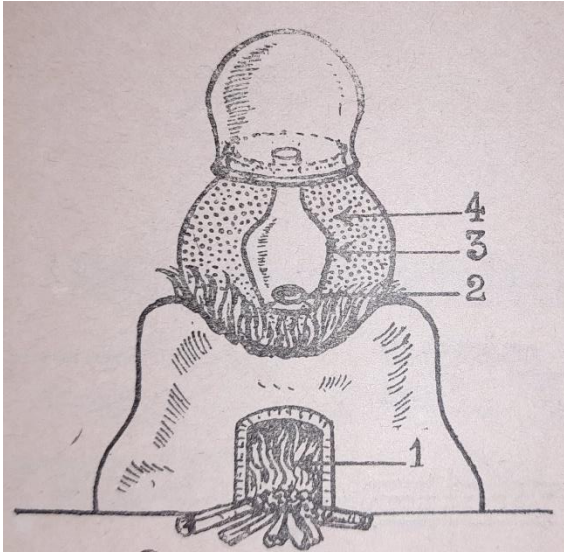

වර්තූල බල්වය

1. බල්වය
2. මෝල

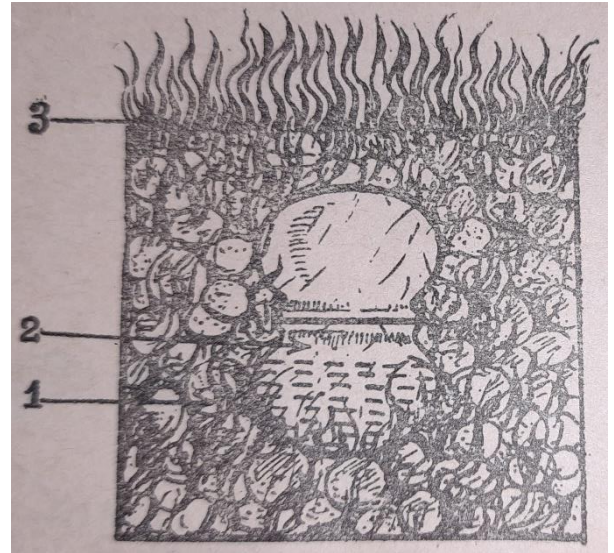

1. ගිනි උදුන	5. සිසිල් දිය බඳුන
2. තාප මානය	6. අතිරේක සිසිල් දිය බඳුන
3. කෂාය ද්‍රව්‍ය බඳුන	7. සිසිල් දිය නලය
4. වාෂ්පි (තඹ) නලය	8. අර්ක භාජනය

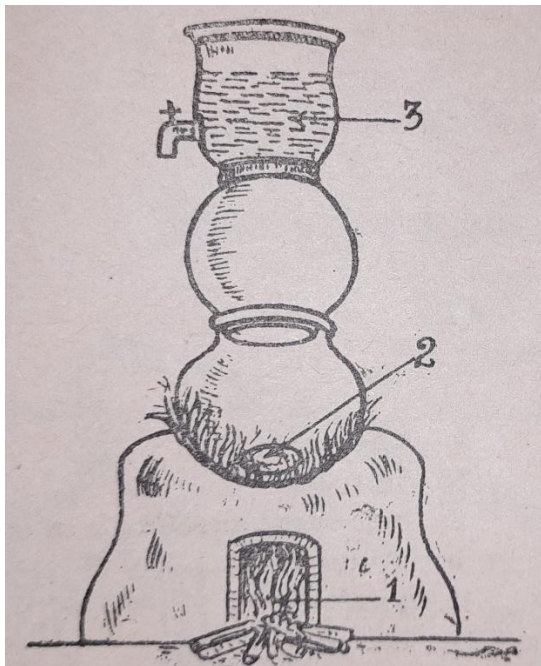
වාලුකා යන්ත්‍රය

- 1. අඟ්නිය
- 2. යෝගය
- 3. බෝතලය
- 4. වැලි

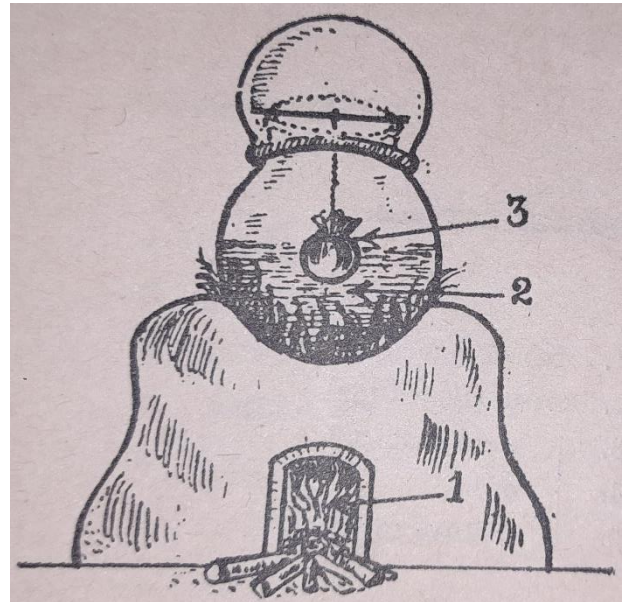
භූධර යන්ත්‍රය

- 1. ගොම වැරටි
- 2. බද්ධ ශරාව
- 3. අඟ්නිය

ලාඪ්ඨව පාතන යන්ත්‍රය

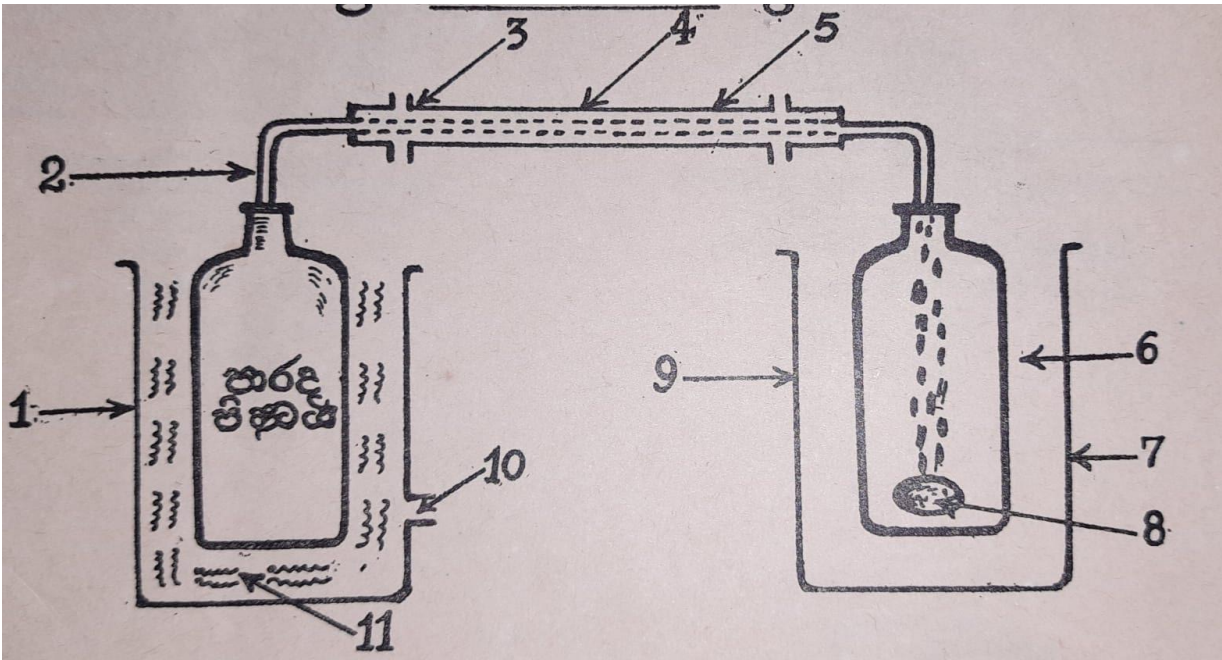
- 1. අඟ්නිය
- 2. පාරද
- 3. ජලය

දෝලා යන්ත්‍රය

- 1. අඟ්නිය
- 2. ජලය
- 3. යෝගය

ශ්‍රී රාමනාරායන යන්ත්‍රය

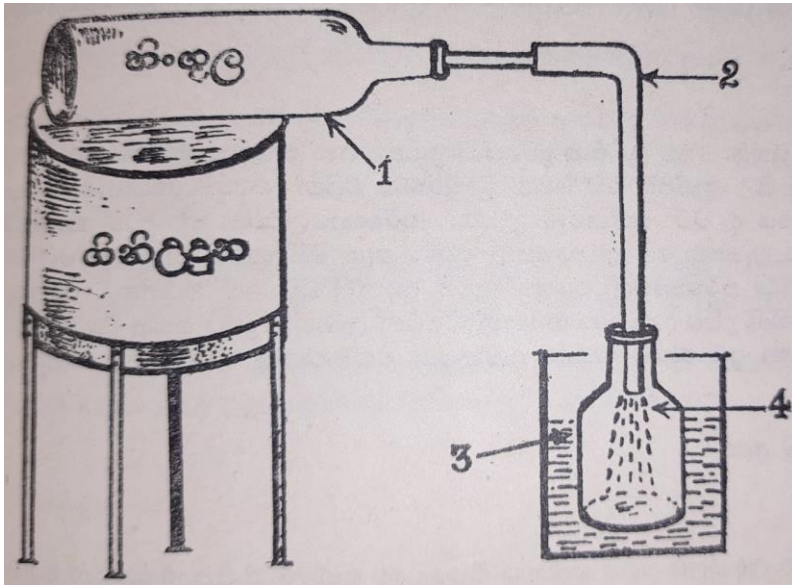

ශ්‍රී රාමනාරායන යන්ත්‍රය

- 1. ගිනි දමන භාජනය
- 2. නලය (Bent Pipe)
- 3. } තෙත රෙදි එකු
- 4. } සිසිල්
- 5. } ආවරන නලය

- 6. ජලය
- 7. ජල පාත්‍රය
- 8. සාරද පිණි වන බෝතලය හා සාරද
- 9. ජල පාත්‍රය
- 10. වායුද්වාරය
- 11. අගනිය

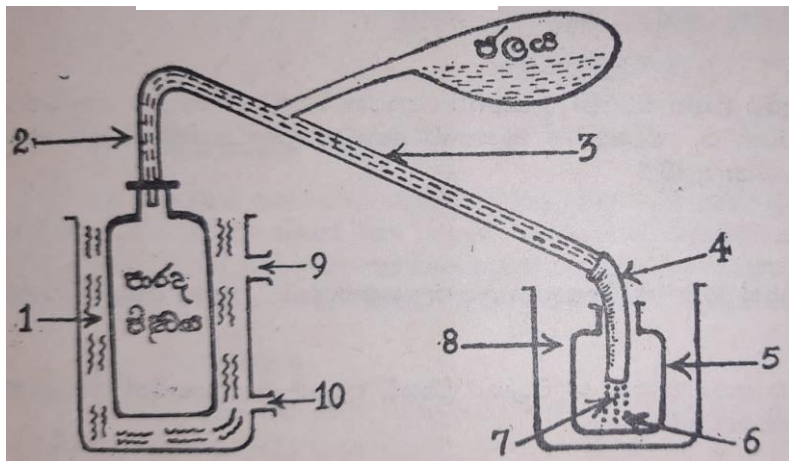
ශ්‍රීමත් ගණනාට් රසාකර්ෂණ යන්ත්‍රය

ශ්‍රීමත් ගණනාට් රසාකර්ෂණ යන්ත්‍රය

1. ලොහ බෝතලය (ලොහකුපි)
2. ලොහමය චක්‍රනාලය
3. දිය බඳුන
4. රසදිය පනිත වන වීදුරු, බෝතලය

වාසුදේව යන්ත්‍රය

වාසුදේව යන්ත්‍රය

1. අග්නිය
2. ලාර්ධව පාත නලය
3. තිරියාක් පාත නලය
4. රබර් නාලිකාව
5. ජලය
6. ගල් අඟුරු දමන දොර
7. වාසුදේවාරය

සුරාසව වර්ග පහත සඳහන් ක්‍රම අනුව පිළියෙල වේ.

1) මැසරේෂන් :-

මෙම ක්‍රමය අනුව සුරාසව (ටිංවර) සාදාගැනීමට ගන්නා සහ ද්‍රව්‍ය සහ ද්‍රාවකය (සොල්වන්ට්) බාජනයක දමා වසා දින 7ක් එක් තැනක තබනු ලැබේ. මේ කාලය තුළ දී වරින් වර භාජනය සෙලවීමෙන් එහි අන්තර්ගත ද්‍රව්‍ය මිශ්‍ර කර යි. දින හතකට පසු ද්‍රාවකය සහ ද්‍රව්‍යයෙන් පෙරා වෙන් කරනු ලැබේ. පෙරීමෙන් පසු ශේෂ වන සහ ද්‍රව්‍ය නැවත වරක් මිරිකා පෙරා ගැනීමෙන් ලැබෙන සුවය ද මුලින් පෙරාගත් ද්‍රාවකය හා මිශ්‍ර කරනු ලබ යි. මෙම මිශ්‍රණය නිසි පරිදි පෙරා ගැනීමෙන් සුරාසවය සකස් කරගනී.

2) පර්කොලේෂන්: -

මෙම ක්‍රමයේ දී සහ ද්‍රව්‍ය සුදුසු පරිදි වූර්ණකර ගත යුතු යි. එම වූර්ණිත ද්‍රව්‍යයන් ද්‍රාවකයෙන් නියමිත ප්‍රමාණයකට තෙමා භාජනයක බහා පැය හතරක කාලයක් වසා තැබිය යුතු යි. ඉන්පසු එම තෙත් වූ වූර්ණය එයින් ගෙන පර්කොලේටරයක අසුරා සහ ද්‍රව ද්‍රවයක් සාදාගන්නට අවශ්‍ය ප්‍රමාණ ද්‍රාවකයට එක්කරනු ලබ යි. පර්කොලේටරයෙන් ද්‍රවය කාන්දුවීම් ආරම්භ වූ විට පර්කොලේටරයේ විවරය වසා සහ ද්‍රව්‍ය වැසෙන සේ ද්‍රාවකයෙන් පුරවා පැය විසිහතරක කාලයක් පල්වීමට සලස්වන්න, අවශ්‍යවන ප්‍රමාණයෙන් 3/4 කොටසක් දක්වා පර්කොලේටරයෙන් ද්‍රවය කාන්දුවීමට ඉඩ හරින්න. අනතුරුව පර්කොලේටරයේ ශේෂව ඇති මිශ්‍රණයෙන් මිරිකා එහි අඩංගු ද්‍රව්‍ය ද ලබාගෙන කාන්දුවීමෙන් ලබාගත් ද්‍රවය සමග මිශ්‍ර කරන්න. මෙම මිශ්‍රණයට සුරාසව ලබා ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන ප්‍රමාණයට සමාන ද්‍රාවකයක් එක්කරන්න. පසුව එය පෙරාගැනීමෙන් නියමිත සුරාසවය ලබාගත හැක.

3) සිරප් (පැණි වර්ග) මේවායේ සුක්රෝස් 66.7 ක් අඩංගුව ඇත.

ශර්කරා (සුක්රෝස්) ග්‍රෑම් 66.7.

ග්‍රෑම් 1000 ක් නිපදවා ගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණ පිරිසිදු කරන ලද ජලය. මෙම දෙවගය මිශ්‍ර කොට සුක්රෝස් සම්පූර්ණයෙන් දියවන තෙක් උණුකර නැවත ග්‍රෑම් 1000 ක් සාදා ගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණ උතුරවා පිරිසිදු කර ගත් ජලය එක් කරන්න.

තරලසාර : - තරලසාර යනු රළු ඖෂධ වල ක්‍රියාකාරී කොටස් පමණක් අඩංගු වන සේ සාදාගත් ද්‍රවය යි. මේවා මැසරේෂන් සහ පර්කොලේෂන් යන ක්‍රම අනුව, ද්‍රාවක වශයෙන් ජලය මද්‍යසාරය හෝ ද්‍රාවක රිකර් යොදා ගැනීමෙන් පිළියෙල කෙරේ. එසේ සාදාගත් පසුව එම ද්‍රවය සාන්ද්‍ර කරණු ලැබේ.

ද්‍රව සාරය:- ද්‍රවසාරයක ශක්තිය එහි සනත්වය අනුව එක කොටසක් රළු ඖෂධයේ බරින් එක කොටසකට සමාන ය. ඖෂධයේ ක්‍රියාකාරී කොටස ඉතා ශක්තිමත් වුව ද කළුවම් කිරීමක් කළ හැකි වුව ද එහි ශක්තිය අනුව මිශ්‍ර කිරීමකින් දියාරු සමක තත්වයකට පිළියෙල කරගනු ලැබේ. මෙසේ කරන්නේ රළු ද්‍රව්‍යයේ අඩංගු වී තිබුණු ක්‍රියාකාරී පදාර්ථ අඩුම ප්‍රමාණයක් ද්‍රවසාරයේ අඩංගු වන ලෙසට ය.

වියලිතරලසාර:- (ඔරයි එක්ස්ට්‍රැක්ට්ස්)

සාමාන්‍යයෙන් වියලි තරලසාර සාදාගන්නේ ද්‍රව පදාර්ථ වාෂ්පවීමෙන් ක්‍රියාකාරී කොටස් වියලි තත්ත්වයට යන සේ රත් කිරීමෙනි. මෙසේ රත්කරන්නේ අඩු පීඩනයක් ඇති පරිසරයකය. එමෙන්ම ක්‍රියාකාරී කොටස් ඉතා ශක්තිමත් නම් වෙනත් නිෂ්ක්‍රීය ද්‍රව්‍යයක් සමග මිශ්‍ර කිරීමෙන් සමක තත්වයක් ලැබෙන අයුරිනි.

ආමෝදිත දියර (ඇරොමැටික් වෝටර්ස්)

1. සාන්ද්‍ර කරණ ලද ජලය එක් කොටසකට, කොටස් 39 ක් පිරිසිඳු කරන ලද ජලය එක්කොට තනුක තත්ත්වයට සහස් කර ගන්න.
2. කෙල් එක් කොටසකට පිරිසිඳු කරණ ලද ජලය කොටස් 500 ක් මිශ්‍රකර විනාඩි පහලොවක් හොදින් සොළවන්න පැය 12 ක කාලයක් හෝ මුළු රාත්‍රියක් එය එක තැනක තබා පෙරා ගන්න.
3. පිරිසිඳු කරණ ලද ටැල්ක් හෝ කිසෙල්ගර් හෝ පල්ස් කරණ ලද පෙරහන් කඩදාසි (පිල්ටර් ජේපර්) අවශ්‍ය ප්‍රමාණයක් සහ පිරිසිඳු කරන ලද වතුර කොටස් 500 ක් ගෙන තෙල ට්‍රයිට්‍රේට් කරන්න. මෙසේ ලබාගන්නා ද්‍රවය පෙරාගන්න.

ආඩතෝඩා තරලසාරය :-

වියලි ආඩතෝඩා කොළ ගෙන මද්‍යසාර 60% ක් මිශ්‍රකර පර්කොලේට් කරන්න. මෙයින් එකට එකක් සන ද්‍රවය ලබාගත හැක. (1:1)

වැල්මී තරලසාර:-

පොතු තවත් නොකළ වැල්මී දළ චූර්ණය ග්‍රෑම් 1000 යි. ක්ලෝරපෝම් ද්‍රව සහ මද්‍යසාර අවශ්‍ය ප්‍රමාණයක් ගන්න.

ක්ලෝරපෝම් ද්‍රවය සමග වැල්මී චූර්ණය මිශ්‍රකර පර්කොලේට් කර ලබාගත් ද්‍රවය විනාඩි පහක් හොදින් උතුරවා පැය දොළහකට නොඅඩු කාලයක් පසෙකින් තබන්න. ඉන්පසු පැදී ඇති ද්‍රව කොටස පෙරා වෙනත් භාජනයකට ගන්න. මෙසේ ලබාගත් ද්‍රව මිශ්‍රකර සිඳවන්න. සෙන්ටිග්‍රේඩ් අංශක 20 දී ද්‍රවයෙන් එක මිලිලීටරයක බර ග්‍රෑම් 1.198 වන සේ සිඳවිය යුතු ය. උනුකර ලබාගත් මෙම ද්‍රවය ශීතල වුවාට පසු එහි සන ප්‍රමාණයෙන් ¼ ක්, 90% මද්‍යසාරය එකතු කරන්න. පසුව එය සති 4 ක් පසෙක තබා පෙරා ගන්න.

කොත්තමල්ලි තරලසාරය :- කොත්තමල්ලි චූර්ණය සමග 70% මද්‍යසාර

ඉරමුසු තරලසාරය:- 20% මද්‍යසාරය සමග පර්කොලේට් කර නිශ්චිත ප්‍රමාණය ලබා ගැනී මේදී 10% යේ ග්ලිසරින් එක් කරන්න.

ඉඟුරු තරලසාරය:- තරමක් රළු ලෙස චූර්ණ කරගත් ඉඟුරු ග්‍රෑම් 500, 90% වේ මද්‍යසාරය මිලිලීටර් 1000 දක්වා පර්කොලේට් ක්‍රමයට සාදාගන්න

සුදුලුනු යුෂ:- (බී.පී.සී.)

සුදුලුනු ග්‍රෑම් 80 ක් තලා ස්වරස ගන්න. ඉන් ශේෂවන රොඩු වලට ජලය මිලිලීටර් 20 ක් එක්කර නැවත මිරිකා යුෂ ලබා ගන්න. ලබාගත් සම්පූර්ණ ස්වරස ප්‍රමාණය මිලි ලීටර් 80 ක් වන සේ මෙම ක්‍රමය නැවත නැවතත් කරන්න.

මෙම මිලිලීටර් 80 ට 90% මදාසාරය මිලි ලීටර් 20ක් එක්කර දින 14 ක් තබන්න. දින 14 ට පසු පෙරීමෙන් හෝ මතුපිට පැදෙන ජලය පෙරා ගැනීමෙන් හෝ අවශ්‍ය ද්‍රවය ලබාගත හැක.

TINCTURES ARE PREPARED BY THE FOLLOWING PROCESSES.

(a) Maceration.

In this case the solid material together with the whole of the Menstruum (solvent) is placed in a closed vessel and allowed to stand for 7 days. The solid material and the menstruum is subjected to occasional agitation. At the end of the 7 days the menstruum is strained the marc (solid materials) pressed and the liquids thus obtained mixed. The product is clarified by subsidence or filtration.

(b) Percolation.

In this process the solid material in suitable powder form is moistened with sufficient quantity of the solvent and allowed to stand for 4 hours in a closed vessel. At the end of this period the moistened powder is packed in a percolater and sufficient menstruum added to saturate the material. When the liquid commences to drip from the percolator, close the outlet, add sufficient of the Menstruum to leave a layer above the drug and allow to macerate for twenty-four hours. Allow percolation to proceed slowly until the percolate measures about of the volume required for the finished tincture.

Press the mare, mix the expressed liquid with the percolate and add sufficient of the menstruum to produce the required volume, clarify by subsidence or filtration.

Syrups.

Contains 66.7 w/w of sucrose.

Sucrose	66.7 gms.
Purified water sufficient to produce	1000 gms.

Heat together until dissolved and add sufficient boiling purified water to produce 1000 gms.

Extracts.

Extracts are preparations containing the active principles of crude drugs. They are prepared by maceration or percolation with suitable solvents such as water, alcohol or solvent ether followed by concentration.

Liquid extracts.

The strength of a liquid extract is such that 1 part by volume of the preparation is equivalent to 1 part by weight of the crude drug. If, however, the active principle is of a potent nature and permits of an assay, the liquid extract is adjusted to a definite strength which usually represents the minimum content of active principle required in the Standard for the crude drug.

Dry extracts are usually produced by evaporating the extractive to dryness under reduced pressure and, if the active principle is of a potent nature, assaying and adjusting to a standard by dilution with an inert substance.

Aromatic Waters.

1. Dilute the concentrate water with 39 times its volume of purified water.
2. Shake the oil with 500 times its volume of purified water several times during a period of about fifteen minutes, allow to stand for twelve hours or overnight, and filter.
3. Triturate oil with a sufficient quantity of purified Talc, Kieselguhr, or pulped filter paper and 500 times its volume of purified water and filter.

Liquid Extract of Adatoda.

Take dried leaves of Adatoda and percolate with alcohol 60% to give a 1 in 1 solution.

Liquid Extract of Liquorice.

Liquorice, unpeeled, in coarse powder 1000 g.

Chloroform water Alcohol (90%) of each a sufficient quantity

Exhaust the liquorice with chloroform water by percolation. Boil the percolate for five minutes and set aside for not less than twelve hours. Decant the clear liquid, filter the remainder. Mix the two liquids, and evaporate until the weight per ml of the liquid, at 20 °C is 1.198. Add to this liquid, when cold, one fourth of its volume of alcohol (90%). Allow to stand for not less than four weeks, filter. Alcohol (90%)

Liquid Extract of Coriander

Extract powder with Alcohol 70%

Liquid Extract of Sarasparille.

Percolate with alcohol 20% glycerine 10% being added when adjusting to final volume.

Strong Ginger Tincture

Ginger in moderately coarse powder 500 g Alcohol (90%). Sufficient to produce 1000 ml. Prepare by Percolation.

Garlic Juice B.P.C.

Bruise garlic 80 g and express the juice, mix the juice with water 20 ml. and again express the liquid, repeat the operation until volume of the mixed juice and washings amount to 80 ml. add alcohol (90%) 20 ml. allow to stand for 14 days and decant or filter.

පාරද අෂ්ට සංස්කාර ප්‍රත්‍යක්ෂ විවරණය

සංස්කාර නාමය	ප්‍රාරම්භ දිනය	යෙදූ පාරද ප්‍රමාණය	උපයුක්ත යන්ත්‍රය	උපයුක්ත ද්‍රව්‍ය			ක්‍රියා විධිය(ප්‍රතිඥා)	සංස්කාර ප්‍රතිඵලය	ලැබූ පාරද ප්‍රමාණය	විශේෂ කරුණු
				අබ සහිද ලුණු	ග්‍රෑ	060				
1. ස්වේදනය	11.7.66	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 665	අදෝලා යන්ත්‍රය	අබ සහිද ලුණු	291	060	උපයුක්ත ද්‍රව්‍ය කාඩ්‍යෙන් ඉතා සිනිඳු අඹරා ගන්නේය. ඉන්පසු පලාශ පත්‍ර ගොටුවක් සාදා සතරට නැමු රෙදි කඩක් එලා ඊපිට කෙසෙල් දළුවක් එලා පළමු කල්කය ආලේප කොට එහි පාරද බහාලිය. එම පොට්ටනිය තදින් බැඳ ලෝහ දණ්ඩක මධ්‍යයෙහි එල්ලා දෝලා යන්ත්‍රයෙහි කාඩ්‍යෙන් දින තුනක් දිවා රාත්‍රී ස්වේදනය කොට පසුව වස්ත්‍රය මර්දනය කොට රස දිය උණු දියෙන් හා උණු කාඩ්‍යෙන් සෝදා වෙන් කර ගන්නේය. සංස්කාර කාලය:- දින 3 යි.	මලගෙවිලය	කිලෝ 4 ග්‍රෑ:595	1. මද ගින්නේ ස්වේදනය කරණ 2. පාරද 070 ග්‍රෑ. හානිය. 3. එක් එක් ද්‍රව්‍යය පාරදයෙන් 1/16 බැගිනි.
2. මර්දනය	15.7.66	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 595	තප්ත බල්වය	ගුඩ දැවු මේෂ ලෝම සහිද ලුණු වියන් දුඹුළු ගඩොල් කුඩු අබ			ගුඩ හැර අනික් ද්‍රව්‍ය සියුම් ලෙස වූර්ණ කර ඉන්පසු ගුඩ පාරද හා වූර්ණය තප්ත බල්වයෙහි කාඩ්‍යෙන් දින 3 ක් අඹරන ලදී. පසුව උණුදිය හා උණු කාඩ්‍යෙන් සෝදා වස්ත්‍රයෙන් මිරිකා පාරද වෙන් කර ගැණින. සංස්කාර කාලය:- දින 3 යි.	බහිර් මල විනාශනය	කිලෝ 4.ග්‍රෑ: 528	1. එක් එක් ද්‍රව්‍යය පාරදයෙන් 1/16 බැගිනි. 2. 067 ග්‍රෑ: හානිය.
3. මූර්චනය	18.7.66	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 528	බල්ව යන්ත්‍රය	කොමාරිකා ස්වරය ත්‍රිඵලා වූර්ණය රත්නිචුල් වූර්ණය			ත්‍රිඵලා වූර්ණය හා රත්නිචුල් වූර්ණය පාරද සමඟ කෝමාරිකා ස්වරසෙන් නෂ්ට පිෂ්ට වනතෙක් ඇඹරිණ. සංස්කාර කාලය:- දින 3 යි.	දෝෂ්ත්‍රය විනාශය	කල්කය සහිතව උත්පාපනයට යෙදින.	1. එක් එක් ද්‍රව්‍යය පාරදයෙන් 1/16 බැගිනි. 2. කෝමාරිකා ස්වරසය අවශ්‍ය පමණට
4. උත්පාපනය	21-22-23_7.66	මූර්චනය කළ පාරද සහිත කල්කය	පාතනය යන්ත්‍රය (කල්කය සහිත පාරද ස්වල්පයක් සඳහා)	උෂ්ණ ජලය උෂ්ණ කාංචික වස්ත්‍ර බණ්ඩ			මූර්චිත කල්කය සහිත පාරද උණු දියෙන් හා උෂ්ණ කාංචිකයෙන් වස්ත්‍ර නිෂ්පිඩන සහිතව සෝදා (පාරද) වෙන් කරණ. ඉතිරි කල්කය වේලා පාතනය කිරීමෙන් පාරද වෙන් කරණ. සංස්කාර කාලය:- දින 3 යි.	මූර්චා ව්‍යාපත්ති නාශනය	කිලෝ 4 ග්‍රෑ: 520	1. සේදීමෙන් ලැබුණ පාරද කි. 4 ග්‍රෑ:450 2. අර්ධ කල්කයෙන් සෝදා ලැබුණ ග්‍රෑ:032 ඉතිරි කල්කය වේලා සෝදා පාතනය කර ගැනීමෙන් ලැබුණ ග්‍රෑ:038=කි:4 ග්‍රෑ. 520
5. පාතනය (1)	26.7.66	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 520	පාතනය යන්ත්‍රය	තාමර ලවණ, (සෙන්නඩව) දෙහි ඇඹුල්			පාරදයෙන් 1/3 ක් තඹ සුණු හා 1/20 ක් සහිද ලුණු සමඟ (පාරද) අවශ්‍ය ප්‍රමාණ දෙහි ඇඹුල් සමඟ ඇඹරිණ. දෙදිනක් (24-25) ඇඹරීමෙන් වෙඬරු (නවනිත) වැනි පිෂ්ටයක් (amalgam) සෑදිණ. 26.7.63 පාතනය කරණ. ඉන් පසු සෝදා ගන්නා ලදී. සංස්කාර කාලය:- දින 1/2 යි.	නාග,වංග දෝෂ නාශනය	කිලෝ 4 ග්‍රෑ: 520	1. තඹ සුණු කිලෝ 1 ග්‍රෑ: 507 සහිදලුණු කිලෝ 0 ග්‍රෑ: 226. 2. පාතන ක්‍රියාව පැය 1 කින් සම්පූර්ණ විය.

	පාතනය (2)	29.7.66	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 420	පතන යන්ත්‍රය	තාමීර (තඹසුණු) 1/3 සහිදලුණු 120 දෙහි ඇඹුල් අවශ්‍ය ප්‍රමාණ	ඉහත ශීර්ෂයේ පරිදි 26-27-28 දින තුනෙහි මර්දනය කොට පාරද පිෂ්ටය සැපයෙන. සංස්කාර කාලය:-පැය 2 යි.	නාග,වංග දෝෂ නාශනය	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 420	වීදුරු බෝතලය (receiver සහ සම්බන්ධ) පුපුරා, රබර් නාලය කැඩියාමෙන් පාරද ග්‍රෑම් 100ක් හානි විය. එම 100 දුච්චි සමඟ මිශ්‍ර විය. තුන්වැනි පාතනයෙහිදී එය එකතු කැරිණ.
	පාතනය (3)	1.8.66	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 430	පතන යන්ත්‍රය	තාමීර (තඹසුණු) 1/3 සහිදලුණු 120 දෙහි ඇඹුල්	පෙර පරිදිය. 29.7.66 දින සිට 30.7.66 දින රාත්‍රිය තෙක් මර්දනය කැරිණ. 1.8.66 දින උදෑසන පාතනය කැරිණ. සංස්කාර කාලය:-පැය 5 යි.	නාග,වංග දෝෂ නාශනය	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 430	මැටි, දුච්චි සමඟ මුසු වූ පාරද ග්‍රෑ: 100 එක් කිරීම නිසා එයින් ග්‍රෑම් 10 ක් එකතු වී ග්‍රෑ:430 ගෙණ විය. මෙම පාතනයට රාමු නාරායණ පාතන යන්ත්‍රය උපයෝගී කැරිණ.
6	රෝධනය (බෝධන)	1.8.66	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 430	වීන මැටි ජාරය	සහිද ලුණු කිලෝ 1/2 යි. ජලය ප්‍රස්ථ 3 යි.	තෙවැනි පාතනයේ ලද පාරද උණු දියෙන් සෝදා සහිද ලුණු ජලයෙහි (5 තිරයේ සඳහන්) දින 3 ක් අවිච්චි තැබිණ. (අවිච්චි වට 100° මද ගින්නේ ලෝහ බඳුනෙකින් ලා තැබිය යුතුය.) සංස්කාර කාලය :-දින 3යි.	ෂණ්ඩ භාවය නැතිවීම හා මහාමුඛ කරණය	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 430 කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 430	රස ප්‍රමාණ හානියක් නොවීය. ලවණ, ජල ප්‍රමාණයක හා භාජනය රස ප්‍රකාශ ග්‍රන්ථයට අනුවය.
7	නියමනය	5.8.66	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 415	දෝලා යන්ත්‍රය	බුලත් සුදුලුණු තුඹකරවිල අල සියඹලා සහිදලුණු කිකිරිදිය	දින දෙකකට පෙර කල්කය ලෝහ බඳුනෙකින් අඟල් 3/ 4 ක් සනව ලේප කර තබා 5.8.66 දින පාරද එහිලා ඉතිරි කල්කය ඊපිට බලා සතරකට නමාගත් වස්ත්‍රයෙකින් පොට්ටනිය බැඳ දෝලා යන්ත්‍රයෙහි දින 3 ක් කාඩියෙන් දිවා රාත්‍රී ස්වේද දිනි. සංස්කාර කාලය :- දින 3 යි.	වපලත්වය නැවතීම හා අග්නි මිත්‍රත්වය දැනවීම.	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 415	ප්‍රමාණයෙහා හානියක් නොවීය.
8	දීපනය	8.8.66	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 430	දෝලා යන්ත්‍රය	සීකක්කාරං කාසිස පුස්කර ගම්මිරිස් සහිද ලුණු අබ මුරුංගා පොතු	නියමනයෙහි සඳහන් අයුරු ස්වේදනය කැරිණ. සංස්කාර :- දින 3 යි.	ග්‍රාසාර්ථී නීවර්ත්ව වේගකාරීත්ව ව්‍යාපික්තව හා බුහුක්ෂතා	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 415	ද්‍රව්‍ය පාරදයෙන් 1/16 බැගිනි. ග්‍රෑ: 15 ක් හානි විය. 11.8.66 දින පිච්චුරු කොට අනුවාසනය සඳහා තැබිණ.
9	අනුවාසනය	11.8.66	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 415	වීන මැටි ජාරය	දෙහි ඇඹුල්	දීපනය කළ පාරද සුදුසු පමණ වූ දෙහි ඇඹුලෙහි ලා දින 3 ක් තැබිණ. සංස්කාර කාලය:- දින 3යි. 3	මුඛකරණය	කිලෝ 4 ග්‍රෑම්ස් 415	පාරද ප්‍රමාණයෙහි හානියක් නොවීය.

ප්‍රාරම්භ දිනය :- 11.7.66
අවසන් කළ දිනය :- 14.8.66
ප්‍රාරම්භ පාරද ප්‍රමාණය :- කිලෝ 4 ග්‍රෑ:665
අවසානයෙහි ලද ප්‍රමාණය :- කිලෝ 4 ග්‍රෑ:415
හානිය :- කිලෝ 0 ග්‍රෑ:250

ග්‍රන්ථ නිර්දේශය :- 1 - පරිවර්තනය:- වෛද්‍යාචාර්ය ඩී. එම්. ජයසිංහ මහතා. වෛද්‍ය වාසුදේව මූලංකර් ද්විවේදී (රසාචාර්යය) ගේ අනුග්‍රහයෙනි. 8 රසභාදය, ශ්‍රී ශර්මා ආයුර්වේද මන්දිර, දක්ෂා (මධ්‍ය ප්‍රදේශ ඉන්දියා)
9 ආයුර්වේද ප්‍රකාශ

ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය
(ප්‍රථම පියවර පළමු වන කොටස)

විෂය හා යෝග්‍යතාම අනුක්‍රමණිකාව

	පිටු අංකය
ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය හැඳින්වීම	1
එම ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනය	7
ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහය - පෙරවදන	13
එම ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනය	21
ආයුර්වේද ඖෂධ සංග්‍රහ සම්පාදක මණ්ඩලය	27
සභායක ග්‍රන්ථ	29
විෂයානුක්‍රමණිකාව	31
මාන පරිභාෂා - වෛද්‍යකීය ව්‍යවහාරය සඳහා සම්මත ලංකා (මංවාඩි කලං) මාන චක්‍රය	42
දීපන - පාවනාදී වර්ගය (සංකේත පරිභාෂාව)	45
සංඛ්‍යා වාචක ද්‍රව්‍ය පරිභාෂාව	48
ප්‍රතිනිධි පරිභාෂාව	50
පඤ්චාශත් මහා කෂාය ද්‍රව්‍ය ගණය	54
ද්‍රව්‍ය ග්‍රහණ නිර්දේශය	67
හෙෂ්ඨා කල්පනා පරිභාෂාව	71
සන්ධාන කල්පනා	77
ඇකුචා - ටින්ක්චර්ස් - ලික්විඩ් එක්ස්ට්‍රැක්ට් සහ ක්වාච් (අර්ක කල්පනා)	83
රස - උප රස ද්‍රව්‍ය ශෝධන මාරණ විධි	101
යෝග සංග්‍රහය	117
ඖෂධ සංග්‍රහ ගත ද්‍රව්‍ය ලේඛනය	317
1963.10.13 - අංක 13,796 ගැසට් පත්‍රයේ පළ වූ අරිෂ්ට් ආසව් ආදී සම්පාදිත සංයෝග ලේඛනය	325
ආනය කෙරෙන ආයුර්වේද, සිද්ධ, යුනානි. අමු හා පිළියෙල කළ ඖෂධ ලේඛනය	332
පරිශීෂ්ට සංග්‍රහය	336
යන්ත්‍ර ඛණ්ඩය	355
සුරාසව වර්ග පිළියෙල වන ක්‍රම (සිංහල හා ඉංග්‍රීසි)	359
පාරද අෂ්ට සංස්කාර ප්‍රත්‍යක්ෂ විවරණය	363

සප්ත ත්‍රිංශක් ද්‍රව්‍ය ගණය

යෝග නාමය	පිටු අංකය	යෝග නාමය	පිටු අංකය
1. අඤ්ජනාදී ගණය	60	20. පිප්පලාදී ගණය	62
2. අම්බජ්ජාදී ගණය	60	21. ප්‍රියංග්වාදී ගණය	63
3. අර්කාදී ගණය	60	22. මහ පස් මුල්	63
4. ආමලකායාදී ගණය	60	23. මුස්තකාදී ගණය	63
5. ආරග්වාධාදී ගණය	60	24. ලාක්ෂාදී ගණය	63
6. උත්පලාදී ගණය	60	25. ලොද්ධිරාදී ගණය	64
7. උෂකාදී ගණය	61	26. වවාදී ගණය	64
8. එලාදී ගණය	61	27. වරුණාදී ගණය	64
9. කාකෝලායාදී ගණය	61	28. වැල් පස්මුල	64
10. කටුපස් මුල	64	29. විදාරිගන්ධාදී ගණය	64
11. ගුඩුවායාදී ගණය	61	30. විරතර්වාදී ගණය	65
12. තණපස්මුල	61	31. වෘහත්‍යාදී ගණය	65
13. ත්‍රස්වාදී ගණය	61	32. ශාරිවාදී ගණය	65
14. ත්‍රිකටු - ත්‍රියුෂ්ණ	62	33. ශ්‍යාමාදී ගණය	65
ත්‍රිඵලා - තිපල්	62	34. සාලසාරාදී ගණය	65
දසමුල්	62	35. සුරසාදී ගණය	66
න්‍යග්‍රෝධාදී ගණය	62	36. සුළු පස්මුල	66
පටෝලාදී ගණය	62	37. හරිද්‍රාදී ගණය	66
පරුෂකාදී ගණය	62		

ද්‍රව්‍ය ග්‍රහණ නිර්දේශය.

1. ද්‍රව්‍ය ග්‍රහණ විධිය	67	5. ඖෂධ සංරක්ෂණ නියමය	70
2. ද්‍රව්‍ය මාන ක්‍රමය	68	6. වරක මතානුකූලව	70
3. යෝග ගුණනීතත්වය	69	7. වර්ජනීය ඖෂධ ග්‍රහණය	68
4. ඖෂධ ප්‍රයෝග කාලය	70		

වෛෂ්‍ය කල්පනා පරීක්ෂාව

1. අවලේභ	75	8. වූර්ණය	73
2. කල්ක කෂාය	71	9. තෛල මූර්ච්ඡා	76
3. ක්ෂාර නිර්මාණය	74	10. ඵාණ්ට කෂාය	73
4. ක්වාථ - ශාක කෂාය	74	11. භාවනා	73
5. ක්ෂාර වෘක්ෂ - ඖෂධී	74	12. ස්වරස (කෂාය)	71
6. ගුටිකා	74	13. හිම - ශිත කෂාය	72
7. සෘත - තෛල කල්පය	75		

සන්ධාන කල්පනා

1. අරිෂ්ට	77	3. වක්තව්‍යය.	79
2. ආසව	77		

ඇකුවා-ටින්ක්වර්ස් - ලික්විඩ් - එක්ස්ට්‍රැක්ට්ස් සහ ක්වාට්

මූලධර්ම ද්‍රව්‍ය සාර ගණය.

1. අජමෝද ද්‍රවසාරය	4. පුදින ද්‍රවසාරය	83
2. කර්පුර සාරය	5. මිශ්‍රයා ද්‍රවසාරය	83
3. ත්වක් ද්‍රවසාරය	6. සුරා (මද්‍ය) ආසව	83

මූලධර්ම සාරගණය

1. අජ්වාන් සාරය	86	8. චිරතා සාරය	68
2. අභිචේන සාරය	85	9. මාංසි සංයෝග සාරය	84
3. එලා සාරසංයෝගය	85	10. ලගුන සාරය	86
4. කනක සාරය	86	11. විෂතින්දුක සාරය	85
5. කර්පුර සාරසංයෝගය	85	12. ගුණ්ධී සාරය	84
6. කුෂ්ඨ සාරය	86	13. හිංගු සාරය	84
7. ගුග්ගුලු සාරය	86		

මූලධර්ම තරලසාර ගණය.

1. අජමෝදා තරලසාරය	92	17. පර්පටක තරලසාරය	88
2. අර්කමුල සාරය	89	18. පුනර්නවා තරලසාරය	91
3. අර්ජුන තරලසාරය	90	19. බිල්ව තරලසාරය	89
4. අශ්වගන්ධා තරලසාරය	92	20. බ්‍රාහ්මී තරලසාරය	91
5. අශෝක තරලසාරය	92	21. භූනිම්බ තරලසාරය	88
6. කණ්ටකාරි තරලසාරය	90	22. මඤ්ජීෂ්ඨා තරලසාරය	89
7. කිරාතනික්ත තරලසාරය	88	23. යෂ්ටිමධු තරලසාරය	86
8. කුට්ඨ තරලසාරය	89	24. ලෝධිර තරලසාරය	89
9. කුෂ්ඨ තරලසාරය	91	25. වාසක තරලසාරය	90
10. ගුඩ්ධී තරලසාරය	87	26. විඩංග තරලසාරය	91
11. ගොක්ෂුර තරලසාරය	90	27. වෙනිවැල් තරලසාරය	89
12. තුලසි තරලසාරය	88	28. ශතාවරී තරලසාරය	91
13. දශමුල තරලසාරය	90	29. ශාරිවා තරලසාරය	89
14. ධන්වයාස තරලසාරය	88	30. සජ්තපර්ණි තරලසාරය	87
15. ධාන්‍යක තරලසාරය	87	31. සර්පගන්ධා තරලසාරය	91
16. නිම්බත්වක් තරලසාරය	89	32. ස්වර්ණපත්‍රී තරලසාරය	87

ක්වාට් සංස්කරණය

1. ක්වාට් කල්පනා	92
2. දශමුල ක්වාට්‍ය	93

ක්වථ තරලසාර

1.	මහරාස්නාදි ක්වථ තරලසාරය	93		
2.	මහමඤ්ඡිෂ්ඨාදි ක්වථ තරලසාරය	94		
1.	අමෘතෝශිරාදි තරලසාර ක්වථය	94	21.	පටෝල කටුකාදි තරලසාර ක්වථය
2.	අභයාකණාදි තරලසාර ක්වථය	95	22.	පංචමූලීලසුද්‍රාක්ෂාදි තරලසාර ක්වථය
3.	ඒරණ්ඩ සජ්තක තරලසාර ක්වථය	95	23.	පිප්පලයාදි තරලසාර ක්වථය
4.	කළුභර තරලසාර ක්වථය	96	24.	පුනර්නවාඡ්ටක තරලසාර ක්වථය
5.	කාලශාකාභයාදි තරලසාර ක්වථය	94	25.	බාකුචී තරලසාර ක්වථය
6.	ක්ෂුද්‍රාමාතාදි තරලසාර ක්වථය	94	26.	බිල්ව ඉන්ද්‍රයවාදි තරලසාර ක්වථය
7.	ගුච්ච්චාදි තරලසාර ක්වථය	96	27.	ප්‍රාණදාජමොදුච්ඡවාදි තරලසාර ක්වථය
8.	චිරබිල්ව පුනර්නවාදි තරලසාර ක්වථය	95	28.	බලා බිල්ව ශුණ්ඨි තරලසාර ක්වථය
9.	තාමලකයාදි තරලසාර ක්වථය	97	29.	බෘහතයාදිගුණ තරලසාර ක්වථය
10.	ත්‍රිකටුකාදි තරලසාර ක්වථය	96	30.	මහරාස්නාදි තරලසාර ක්වථය
11.	තිකුළු හිංග්වාදි තරලසාර ක්වථය	97	31.	මංජිෂ්ඨාදි තරලසාර ක්වථය
12.	ත්‍රිවෘත්ද්‍රාක්ෂාභයාදි තරලසාර ක්වථය	94	32.	මුස්තාබ්‍රකර්ණයාදි තරලසාර ක්වථය
13.	දන්තිමූලබලාදි තරලසාර ක්වථය	95	33.	මුර්වාදි තරලසාර ක්වථය

යෝග නාමය	පිටු අංකය	යෝග නාමය	පිටු අංකය
14. දශමුලබලාරාස්නා තරලසාර ක්වාථය	95	34. යක්ෂාක්ෂායාදි තරලසාර ක්වාථය	97
15. දාර්ච්ඛ්‍යාදි තරලසාර ක්වාථය	97	35. රාස්නාපංචක තරලසාර ක්වාථය	95
16. දාරුපර්පවාදි තරලසාර ක්වාථය	94	36. රාස්නාදි තරලසාර ක්වාථය	96
17. දෙනිඹාදි තරලසාර ක්වාථය	96	37. ශතාවරිගොපකනායාදි තරලසාර ක්වාථය	94
18. දේවදාර්ච්ඛ්‍යාදි තරලසාර ක්වාථය	96	38. ශයාදි තරලසාර ක්වාථය	97
19. ධාන්‍යපංචක තරලසාර ක්වාථය	94	39. ශුශ්ඨිදාර්ච්ඛ්‍යාදි තරලසාර ක්වාථය	97
20. නිදිග්ධිකාදි තරලසාර ක්වාථය	94	40. සප්තපර්ණායාදි තරලසාර ක්වාථය	97

(1) රස - උපරස ද්‍රව්‍ය ශෝධන මාරණ විධිය.

1. උත්ථාපන සංස්කරණය	102	6. මර්දන සංස්කරණය	101
2. කංචිකය	103	7. මුර්ච්ඡන සංස්කරණය	101
3. දීපන සංස්කරණය	102	8. රෝධන - බෝධන සංස්කරණය	102
4. නියමන සංස්කරණය	102	9. වක්තව්‍යය	103
5. පාතන සංස්කරණය	102	10. සෙවදන සංස්කරණය	101

(2) රස - උපරස ද්‍රව්‍ය ශෝධන මාරණ විධිය.

1. මාරණ විධිය	104
2. සාධාරණ විධිය	104

උපරස ශෝධන මාරණ විධිය.

1. අභේරක - තලාතු මිනිරන්	106	13. රජත මාක්ෂික ශෝධනය	108
2. අඤ්ජන	108	14. රිදී තුන්ථං	109
3. කාන්ත පාෂාණ	108	15. වජ්‍ර (දියමන්ති)	106
4. කාශිය	108	16. වජ්‍ර හස්ම	106
5. බර්පර	107	17. වරාචිකා	108
6. ගන්ධක	106	18. වෛක්‍රාන්ත	106
7. ශෛරික	109	19. ගංඛ	109
8. ගෞරි පාෂාණ	109	20. ශිලාජතු	109
9. වපල	108	21. ස්ඵටිකා	109
10. ටංගණ	109	22. ස්වර්ණ මාක්ෂික	108
11. තුන්ථක	107	23. හරිතාල	107
12. මන:ශිලා	107	24. හිංගුල	108

ධාතු - උපධාතු ශෝධන මාරණ විධිය.

1. කාංසා	112	12. යශද	111
2. ගල්මද ගල් නහර	113	13. රජත	110
3. තාමිර	110	14. රස පරිභාෂා	113
4. නව සාදර	112	15. (1)ලවන ශුද්ධිය	113
		(11)සහිද ලුණු ශුද්ධිය	113
5. පිත්තල	112	16. ලොභ	111
6. ප්‍රවාල	112	17. වංග	111
7. මණ්ඩුර	112	18. ශුක්තෙ	113
8. මාණිකා	112	19. සමුද්‍ර ඵෙත	113
9. මුක්තා	112	20. සීයක	111
10. මාග ගෘංග	113	21. සෝරක	112
11. මාද්දාර ගෘංග	112	22. ස්වර්ණ	110

විශ - උපවිශ ශෝධනය

1. අභිඵෙත	116	8. හල්ලාතක	116
2. කංසා	115	9. වත්සනාභ	115
3. ගුග්ගුල	116	10. විෂතින්ද්‍රක	115
4. ගුඤ්ජා	116	11. වාද්ධිදාරක	116
5. විත්‍රක	116	12. ස්ණුභික්ෂිර	116
6. ජයපාල බීජ	115	13. හිංගු	116
7. ධුස්තුර බීජ	115		

ස්වරස අනුපාන බණ්ඩය

1. ඇහැළදළ අනුපානය	119	9. ගොටුකොළ අනුපානය	119
2. උක්පැණි අනුපානය	117	10. දෙහි පොතු, ඉඟුරු අනුපානය	118
3. එරඬු දළ, නිකදළ අනුපානය	118	11. මකරන්දං අනුපානය	117
4. ඔලිද ආදී දළ අනුපානය	118	12. මාත්තුපහ පඹුරු, දොඩම්, නිකදළ අනුපානය	118
5. කුඹුරු දළ අනුපානය	119	13. මාතාවාහනී අනුපානය	117
6. කුවෙර ලඟුනාදි අනුපානය	117	14. යකිනාරන් කොළ අනුපානය	117
7. කොහොඹ, රඹුක් අනුපානය	117	15. හිඟුරුපට අනුපානය (1)	118
8. කොහොඹ දළ අනුපානය	118	16. හිඟුරුපට අනුපානය (2)	118
		17. දළද කුප්පමේනිය දළ අනුපානය	119

කල්ක බණ්ඩය

1. කණ්ඩමාල කල්කය	120	9. බුද්ධරාජ කල්කය (2)	123
2. චන්ද්‍ර කල්කය	120	10. බුද්ධරාජ කල්කය (3)	123
3. ජීවක කල්කය	120	11. යසෝධරා කල්කය	124
4. දෙමටමල් කල්කය	121	12. යඡ්චි කල්කය	124
5. දෙසඳුන් කල්කය	122	13. විජය කුමාර කල්කය	125
6. නවරත්න කල්කය	121	14. ශර්කරාදි කල්කය	125
7. බාල කුමාර (වැල්මී) කල්කය	122	15. සුරජීවක කල්කය	126
8. බුද්ධරාජ කල්කය (1)	122		

ක්වාථ බණ්ඩය

1. අර්කග්‍රන්ථිකාදි කෂාය	128	15. උක්ගැට කෂාය	129
2. අර්කානන්තාදි කෂාය	128	16. උත්පලාඡ්ටක (ජේයා)	129
3. අභයාදි ක්වාථය (සන්තිපාන ජීවර)	127	17. උණගොබ කෂාය	129
4. අභයා කණාදිය	127	18. උශිරාදි කෂාය (1)	129
5. අමාතවෘෂාදි කෂාය (1)	127	19. උශිරාදි කෂාය (2)	129
6. අමාතවෘෂාදි කෂාය (2)	127	20. එරණ්ඩ සජ්තක කෂාය	130
7. අමාතාඡ්ටක ක්වාථය	127	21. ක්ෂුද්‍රාදි ක්වාථය	130
8. අරළ මාසක්කාදි කෂාය	128	22. කට්ඵලාදි ක්වාථය	130
9. අළකෙහෙල් ආදි කෂාය	128	23. කණ්ටකාර්යාදි ක්වාථය (1)	130
10. අශ්වගන්ධාමාතාදි ක්වාථය	128	24. කණ්ටකාර්යාද ක්වාථය (2)	130
11. අහු ආදි කෂාය	128	25. කණමදු ආදි කෂාය	130
12. ආරොග්‍ය (ආරග්වධ) පඤ්චකය	128	26. කටුවැල්බටු - මුඩමහණ කෂාය	131
13. ඉරමුසු ආදි කෂාය	129	27. කතක - බදිර -ධාත්‍රී ආදි කෂාය	131
14. උක් පුරුක් කෂාය	129	28. කජ්ජරවල්ලි ආදි කෂාය	131

යෝග නාමය	පිටු අංකය	යෝග නාමය	පිටු අංකය
29. කලාපුරු ආදි කෂාය	131	81. ධාන්‍යපඤ්චක ක්වාචය	140
30. කලාපුරු ජලදර ආදි කෂාය	131	82. ධාන්‍යාකගුණ්ඨි ක්වාචය	140
31. කාලිංගාදි ක්වාචය (1)	131	83. නවකාර්මිකය	140
32. කාලිංගාදි ක්වාචය (2)	131	84. නාගරාදි ක්වාචය (1)	140
33. කාලිංගාදි කෂාය (3)	132	85. නාගරාදි ක්වාචය (2)	140
34. කාරව්‍යාදි ක්වාචය	132	86. නාරිකෙලොදක යෝගය(1)	140
35. කාලශාකාදි ක්වාචය	132	87. නාරිකෙලොදක යෝගය (2)	140
36. කිරාතතික්තාදිය	132	88. නික නිම්බ කෂාය	140
37. කිරාතාදි කෂාය	132	89. නිකමුල්බර කෂාය	141
38. කුඹුරු කොහොඹ ආදි කෂාය	132	90. නිදිග්ධිකාදි කෂාය	141
39. කුට්භාදි ක්වාචය	132	91. නිම්බාදිය	141
40. කුලත්ථාදි ක්වාචය (1)	133	92. නීලෝත්පලාදි ශීත කෂාය	141
41. කුලත්ථාදි ක්වාචය (2)	133	93. පටොලාදි ක්වාචය (1)	141
42. ගන්ධර්වභස්තාදි කෂාය.	133	94. පටොලාදි ක්වාචය (2)	141
43. ගුන්ථිත්ද්‍රාදි මහා කෂාය	133	95. පටොලාදි ක්වාචය (1)	142
44. ගන්ධුරිය පොතු කෂාය	133	96. පටෝලමුලාදි ක්වාචය	142
45. ගුඩුව්‍යාදි කෂාය	133	97. පඤ්චකොල ක්වාචය	142
46. සනකරඤ්ජාදි කෂාය	133	98. පඤ්චතික්ත ක්වාචය	142
47. චන්දනාදි ක්වාචය (1)	134	99. පර්ණාසපඤ්චක ක්වාචය	142
48. චන්දනාදි ක්වාචය (2)	134	100. පඤ්චමුලාදි ක්වාචය (1)	142
49. ජලස්න ආදි කෂාය	134	101. පඤ්චමුලාදි ක්වාචය (2)	142
50. ත්‍රයොදාශාඨිග ක්වාචය	134	102. පථ්‍යාදි ක්වාචය	143
51. තාමලක්‍යාදි කෂාය	134	103. පාචනාමාත ක්වාචය	143
52. තිකුළු තිපල් ආදි කෂාය	134	104. පාඨාදි ක්වාචය (1)	143
53. තිකුළු හිංගු කෂාය	135	105. පාඨාදි කෂාය (2)	143
54. තිප්පිලි ආදි කෂාය	135	106. පඨාකරඤ්ජාදි ක්වාචය	143
55. ත්‍රිඵලාදි ක්වාචය	135	107. පඨාසමඨිගාදි ක්වාචය	143
56. ත්‍රිව්‍යාදි කෂාය	135	108. ප්‍රාණදාදි ක්වාචය	141
57. තුන්දොස් කෝල කෂාය	135	109. ප්‍රියංගුකාදි ක්වාචය	143
58. තුඹුල් ආදි කෂාය ද්වය	135	110. පිත්තශ්ලේෂ්මහර අෂ්ටාදශාංග ක්වාචය	144
59. තොටිල පොතු ආදිය	135	111. පුනර්නවාදිය	144
60. ද්‍රාක්ෂාදිය (1)	136	112. පුනර්නවාභ්ටකය	144
61. ද්‍රාක්ෂාදිය (2)	136	113. පෙරුම්කායම් ආදි කෂාය	144
62. ද්‍රාක්ෂාදිය (3)	136	114. ඵලත්‍රිකාදිය හා ඵලත්‍රයාදි ක්වාච	144
63. ද්‍රාක්ෂාදිය (4)	136	115. බටු දෙවගේ කෂාය	144
64. ද්‍රාක්ෂාමාතා ක්වාචය	137	116. බලාකොරණ්ඩාදි ක්වාචය	145
65. ද්‍රාක්ෂා බර්ජුරාදි ක්වාචය	137	117. බලා බිල්ව කෂාය	145
66. ද්‍රාක්ෂාහයාදි ක්වාචය	137	118. බලාමුස්තාදිය	145
67. දන්තිමුලාදි ක්වාචය	137	119. බලාමාතාදි කෂාය	145

68.	දළු බවක් කුප්පමේනිය ආදිය	137	120.	විරබ්ලේවාදි කෂාය	145
69.	දශමුල ක්වාචය	137	121.	බ්ලේවාදි කෂාය	145
70.	දශමුල් ඉහුරු ආදි	138	122.	බ්ලේවාමාකාදි ක්වාචය	145
71,72	දශමුල බලාදි ක්වාචය (1)	138	123.	බ්ලේවොරාසනාදි ක්වාචය	146
	(11)				
73.	දශමුලාදි ක්වාචය	138	124.	බෙලිමුල්බර (පත්ථයාදි)	146
				ක්වාචය	
74.	දාරුපර්පවාදි ක්වාචය	138	125.	භාර්ග්‍යාදි තිස් දෙවගේ (32)	146
				කෂාය	
75.	දුරාලභාදිය (1) (11)	138	126.	මංජීෂ්ඨාදි ක්වාචය (ගුඩුවායාදි	146
				නමින්ද දැක්වේ)	
76.	දෙදුරු අක්‍රපට්ටා ආදිය	139	127.	මකරන්දං කෂාය	146
77.	දෙනිඹ දෙබටු ආදිය	139	128.	මධුකාදි ක්වාචය	146
78.	දෙසලුන් උළුවා ආදි කෂාය	139	129.	මල් කෂාය	147
79.	දෙසලුන් ආදි කෂාය	139	130.	මහ රත්භලුන් කෂාය	147
80.	ධාන්‍යකාදි ක්වාචය	139	131.	මහාමංජීෂ්ඨාදිය	147

යෝග නාමය	පිටු අංකය	යෝග නාමය	පිටු අංකය
132. මාමලාදි ක්වාපය	147	157. වාලු කෂාය (1)	151
133. මුකුණුවැන්න තුන්බර (මහා ත්ව්ලාදි ක්වාපය)	148	158. වාලු කෂාය (11)	152
134. මුද්ගාදි ක්වාපය	148	159. වාසා ද්‍රාක්ෂාදි ක්වාපය	152
135. මුද්ගාදි පෙයාව	148	160. වාසාමුස්තකාදි ක්වාපය (1)	152
136. මුස්තකරක්ෂද්‍රාදි කෂාය	148	161. වාසමුස්තකාදිය (2)	152
137. මුස්තාබුකර්ණාදි ක්වාපය	148	162. වැල් පෙනෙල කෂාය	152
138. මුස්තාදි ක්වාපය	148	163. විශවාමාතාදි (නවාංග) ක්වාපය	152
139. මුස්තාදි කෂාය	148	164. වෘහත් පඤ්චමුලයාදි කෂාය	153
140. මුස්තාශුණ්ඩි (මුර්වාදහය) ක්වාපය	ආදිය 149	165. වෘහත්‍යාදි ගණ ක්වාපය	153
141. මෘද්විකාදිය	149	166. වෘහත් ශාලපණ්‍යාදි (පෙයා) ක්වාපය	153
142. යක්ෂාක්ෂාදි කෂාය	149	167. ශ්‍රීපර්ණාදි කෂාය	153
143. යම්මධු ආදිය	149	168. ශයීආදි (ශයං-ශයාදි) ක්වාපය	153
144. රතුලුනු අක්කුපට්ට ආදිය	149	169. ශයාදි ක්වා	154
145. රාස්නාවිශ්වාදිය (රාසනා දශමුල)	149	170. ශතාවරි ආදි ක්වාපය	154
146. රාස්නාශිග්‍ර ක්වාපය	150	171. ශතාවරියාදිය	154
147. රාස්නාසප්තකය	149	172. ශර්කරාදි කෂාය	154
148. ලාජා පේයාව	150	173. ශාරිවාදි ක්වාපය (1)	154
149. ලුණු ඉඟුරු කෂාය	150	174. ශාරිවාදි ක්වාපය (2)	154
150. වම්මුතු ආදිය	150	175. ශුණ්ඩීදාරු ක්වාපය	154
151. වම්මුතු ආදි කෂාය	150	176. ශුණ්ඩීබලාමාන කෂාය	155
152. වවාදි ගණ ක්වාපය	150	177. සඳුන් ආදි කෂාය	155
153. වත්සකාදි (40 වගය)	151	178. සුලුපහ ආදි කෂාය	155
154. වද සිව් ආදිය	151	179. සුවදහොට ආදි ක්වාපය (1)	155
155. වරාලාදි (පෙයා) ක්වාපය	151	180. සුවදහොට ආදිය (2)	155
156. වාතශ්ලෙෂමහර අෂ්ටාදශාංග ක්වාපය	151	181. හරිතකායාදිය	155
		182. හරිද්‍රාදි ගණ ක්වාපය	155

වූර්ණය බණ්ඩය

1.	අපමෝදාදි වූර්ණය	156	33.	භාස්කර ලවණය (වූර්ණය)	165
2.	අලබේත් වූර්ණය (1)	156	34.	භුක්තපාක වූර්ණය	166
3.	අලබේත් වූර්ණය (2)	157	35.	භූනිමිබාදි වූර්ණය	166
4.	අවිපත්තිකර වූර්ණය	157	36.	මහානිමිබ වූර්ණය	166
5.	අෂ්ටාංග ලවණය (වූර්ණය)	157	37.	මහා සරස්වතී වූර්ණය (1)	166
6.	කට්ඨලාදි වූර්ණය (වෘහත්)	160	38.	මහා සරස්වතී වූර්ණය (11)	167
7.	අශ්වගන්ධාදි වූර්ණය	158	39.	මානිමන්ථ වූර්ණය	167
8.	ආමලකායාදි වූර්ණය	158	40.	ලවංගාදි වූර්ණය	167
9.	ඵලාදි වූර්ණය (1)	158	41.	ලෝහිත වූර්ණය (ලාල් වූර්ණය) (1)	168
10.	ඵලාදි වූර්ණය (2)	159	42.	ලෝහිත වූර්ණය (2)	168
11.	ඵලාදි වූර්ණය (3)	159	43.	චජ්ජ්ඣාරය (ශෛවන පර්පට්) (1)	168
12.	ඵලාදි වූර්ණය (4)	159	44.	චජ්ජ්ඣාරය (2)	168
13.	කකුභාදි වූර්ණය	159	45.	චූල්දෙහි වූර්ණය (ගෝදඹු වූර්ණය)	168
14.	කපිත්ථාෂ්ටක වූර්ණය	160	46.	විඩංගාදි වූර්ණය	169
15.	කර්ජුරාදි වූර්ණය (1) (11)	160	47.	විෂමජ්වරාන්තක වූර්ණය	169
16.	කොත්තමල්ලි වූර්ණය (ගර්කරාදිය)	161	48.	වෘහත් ගංගාධර වූර්ණය	169
17.	චන්දනාදි වූර්ණය	161	49.	වෛශ්වානර වූර්ණය	169
18.	චොපවිනී (චීන අල වූර්ණය)	161	50.	ශය්යාදි වූර්ණය (1)	170
19.	ජාතිඵලාදි වූර්ණය	162	51.	ශය්යාදි වූර්ණය (2)	170
20.	තාලිසාදි වූර්ණය	162	52.	ශතාවරී වූර්ණය	170
21.	ත්‍රිඵලාදි වූර්ණය	162	53.	ශාංගාදි වූර්ණය	170
22.	ත්‍රිවෘතාදි වූර්ණය	162	54.	ෂඩ්ධරණ යෝග වූර්ණය	170
23.	දාඩිමකුටප වූර්ණය	163	55.	සර්පගන්ධා වූර්ණය	171
24.	දාඩිමාෂ්ටක වූර්ණය	163	56.	සරස්වතී වූර්ණය	171
25.	ධාත්‍රී වූර්ණය	163	57.	සාරස්වත වූර්ණය	171
26.	නාරසිංහ වූර්ණය	163	58.	සිතෝපලාදි වූර්ණය	171
27.	නාරායණ වූර්ණය	163	59.	සුකුමාර වූර්ණය (1)	172
28.	නිමිබාදි වූර්ණය	164	60.	සුකුමාර වූර්ණය (2)	172
29.	පංචසම වූර්ණය	164	61.	සුදර්ශන වූර්ණය	172
30.	පිප්පලාදි වූර්ණය	164	62.	හිංග්වෂ්ටක වූර්ණය	173
31.	පිප්පලාදි ගණ වූර්ණය	165	63.	හිංග්වාදි වූර්ණය	173
32.	පුෂ්පානුග වූර්ණය	165			

ලෝභ බණ්ඩය

1. අමෘතාංකුර ලෝභය	174	8. පුදුරාරි ලෝභය	176
2. ගගනාදී ලෝභය	174	9. යකාදරි ලෝභය	176
3. ධාත්‍රී ලෝභය (1)	174	10. වරුණාදී ලෝභය	177
4. ධාත්‍රී ලෝභය (2)	175	11. වෘතත් සර්වජීවරහර ලෝභය	177
5. නවාසය ලෝභය	175	12. ශාරිවාදී ලෝභය	177
6. පුටපාක විෂමජීවරාන්තක ලෝභය	175	13. සප්තාමෘත ලෝභය	177
7. පුදුරාන්තක ලෝභය	176	14. සර්වජීවරහර ලෝභය	178

පර්පටි බණ්ඩය

1. පඤ්චාමෘත පර්පටිය	179	5. මණ්ඩුර පර්පටිය	180
2. රස පර්පටිය	179	6. ස්වර්ණ පර්පටිය	180
3. ලෝභ පර්පටිය	179	7. තාමිර පර්පටිය	180
4. විජය පර්පටිය	180		

වටී- වටිකා බණ්ඩය

1. අතීසාර වටී (1)	181	14. මහාසන්ති වජ්රපාඨ ගුලිය	185
2. අතීසාර වටී (2)	181	15. මහා වර්තිකාව	186
3. අබිං ගුලිය	181	16. මාත්තු පහ	186
4. ආකාරකරහාදි වටිය (කුංකුමාදි වටිය)	182	17. රත්නාදි ගුලිය	187
5. කෝලදවුණ්ඩය	182	18. ශාන්ති රසය	187
6. ගොපලු ගුලිය	182	19. සන්තිගජාංකුසය	187
7. ජීවානන් ද ගුලිය	183	20. සීතාරාමය	188
8. දළපණු ගුලිය	183	21. සුරන් විදුර	188
9. දියතාරාමය	183	22. හඳුන්තිලක ගුලිය	189
10. නාගරාජ ගුලිය	184	23. හිංගුලාදි රසය	189
11. පලු ගුලිය	184	24. ලුණු විරේක වටිය	190
12. භුක්තපාක වටිය	185	25. වායු විරේකය (අණ්ඩවාද්ධි ගුලිය)	190
13. මදුවලිප්පු ගුලිය	185		

ගුත්ගුලු කාණ්ඩය

1. අමෘතා ගුත්ගුලුව	191	9. යෝගරාජ ගුත්ගුලුව	193
2. කාඤ්චනාර ගුත්ගුලුව	191	10. රාස්නාදි ගුත්ගුලුව	194
3. කෙකෙරාර ගුත්ගුලුව	191	11. ලාක්ෂා ගුත්ගුලුව	194
4. ගොක්ෂුරාදි ගුත්ගුලුව	192	12. ලෝභ ගුත්ගුලුව	194
5. ත්‍රිඵලා ගුත්ගුලුව	192	13. වෘතත් යෝගරාජ ගුත්ගුලුව	194
6. පඤ්චනික්ත සෘත ගුත්ගුලුව	192	14. වෘතත් සිංහනාද ගුත්ගුලුව	195
7. පත්ථාදි ගුත්ගුලුව	193	15. සප්තවිංශතික ගුත්ගුලුව	195
8. පුනර්නවාදි ගුත්ගුලුව	193	16. සිංහනාද ගුත්ගුලුව	195

මෝදක කාණ්ඩය

1.	අගස්තය හරිතකී	196	10.	මදන මෝදකය	199
2.	අභයාදිමෝදකය (1)	196	11.	මාණිභද්‍ර මෝදකය	199
3.	අභයාදිමෝදකය (2)	196	12.	මුස්තකාදි මෝදකය	199
4.	ආමවාත ගජසිංහ මෝදකය	197	13.	මෙඵී මෝදකය	200
5.	කංස හරිතකී 1-11	197	14.	ශිවා මෝදකය	201
6.	කස්තුරි මෝදකය	197	15.	සුරණ මෝදකය	200
7.	කාංකායන මෝදකය	198	16.	සෞභාග්‍ය ගුණ්ඨී මෝදකය	200
8.	කාමේශ්වරී මෝදකය	198			
9.	ගොක්ෂුරාදි මෝදකය (ත්‍රිකණ්ටකාදි මෝදකය)	198			

පිණ්ඩි (රසායන) ගුඩ සහ බණ්ඩය

1.	ආර්ද්‍රක බණ්ඩය	202	6.	ප්‍රමේ ගජාංකුශය	204
2.	කල්‍යාණ ගුඩය	202	7.	භාර්ගි ගුඩය	204
3.	ගුඩකුණ්ඩාණ්ඩය	202	8.	රණභංස රසායනය	205
4.	ධාත්‍රී රසායනය	203	9.	හරිද්‍රා බණ්ඩය	205
5.	ප්‍රමේහ ගජකේශරී	203			

රස බණ්ඩය

1.	අග්නි කුමාර රසය	206	48.	බාලරෝගාන්තක රසය	219
2.	අග්නිකුණ්ඩ රසය	206	49.	මහාභරවටිකාව	219
3.	අග්නි රසය	206	50.	මහා මාගාක රසය	219
4.	අර්ශස්කුයාර රසය	207	51.	මහා ගංඛවටි රසය	220
5.	ආනන්ද හෙරව රසය (1)	207	52.	මාණිකාස රසය	220
6.	ආනන්ද හෙරවය (2)	207	53.	මේභවප්‍ර රසය	220
7.	ආනන්ද හෙරවය (3)	207	54.	රත්නගර්භපොට්ටලී රසය	221
8.	ආරොග්‍යවර්ධනී වටිය	208	55.	රාජ මාගාක රසය	221
9.	ඉච්ඡාභේදී රසය	208	56.	රාමබාණ රසය	221
10.	ඉන්ද්‍ර වටිය.	208	57.	ලක්ෂ්මී විලාශය (1)	222
11.	උන්මාද ගජාංකුශය	208	58.	ලක්ෂ්මී විලාශය (2) (නාරදිය)	222
12.	කනකසුන්දර රසය	209	59.	ලසුචානන්ද රසය	222
13.	කන්දර්ප රසය	209	60.	ලෝකනාථ රසය	223
14.	කඵකෙතු රසය (1)	209	61.	වසන්ත කුසුමාකර රසය (1)	223
15.	කඵකෙතු රසය (2)	209		(2)	
16.	කර්පූර රසය	210	62.	වසන්ත මාලනී රසය	223
17.	කස්තුරිහෙරව රසය	210	63.	වංගාජටකය	224
18.	කාඤ්චනාභර රසය	210	64.	වාතකුලාන්තක රසය	224
19.	කීටමර්ද රසය	210	65.	වාතගජාංකුශ රසය	225
20.	කීටාරි රසය	211	66.	වාතගජේන්ද්‍රසිංහ රසය	224
21.	ක්‍රිමිකාලානල රසය	211	67.	වාතනාගාංකුශය	225
22.	ක්‍රිමිසන රසය	211	68.	වාතාරි රසය	224
23.	ක්‍රිමිනාශන රසය	212	69.	විද්‍යාධිරාභර රසය	226
24.	ක්‍රිමිමුද්ගර රසය	212	70.	වාහන් කනකසුන්දර රසය	226
25.	කුමාර කල්‍යාණක රසය	211	71.	වාහන් කස්තුරිහෙරව රසය	226
26.	කුෂ්ඨස්නී වටිකාව	211	72.	වාහන් කාඤ්චනාභර රසය	227
27.	(කෘෂ්ණ) චතුර්මුඛ රසය	212	73.	වාහන් සෝමනාථ රසය	227
28.	ගගන සුන්දර රසය	213	74.	වේදනාන්තක රසය	227
29.	චතුර්භුජ රසය	214	75.	වෛශ්චානරී වටිය	227
30.	චන්ද්‍ර ප්‍රභා වටි (1)	213	76.	ගංඛප්‍රභාදී රසය	228
31.	චන්ද්‍රප්‍රභා වටි (2)	213	77.	ගම්බුනාථ රසය	228
32.	චන්ද්‍රාමාත වටිය	214	78.	ශූලභරණ වටි	229
33.	චන්ද්‍රාමාත රසය	214	79.	ශාංගාරාභර රසය	229
34.	චින්තාමණි රසය	215	80.	ශ්වාසකුයාර රසය	228
35.	ජයමංගල රසය	215	81.	ශ්‍රී ජයමංගල රසය	229
36.	ජලොදරාරි රසය	215	82.	ශ්‍රීමත් ජයතිලක රසය	230
37.	ජීවරකේශරිකා රසය	216	83.	ශ්‍රී මාත්‍රාඤ්ජය රසය	230
38.	ජීවරමුරාරි රසය	216	84.	ශ්‍රේෂ්ඨමෛශලෝන්ද්‍ර රසය	230
39.	තාලකේශ්වර රසය (1)	216	85.	සර්වතෝභද්‍ර රසය	231
40.	තාලකේශ්වර රසය (2)	216	86.	සර්වතෝභද්‍ර වටිය	231
41.	ත්‍රිභුවන කීර්ති රසය	216	87.	සර්වාංග සුන්දර රසය	232
42.	නිත්‍යානන්ද රසය	217	88.	ස්වර්ණවංගපඤ්චක රසායනය	231
43.	නිලොදය වටි	217	89.	සිද්ධ ප්‍රාණශ්වර රසය	232
			90.	සොමේශ්වර රසය	233

44. පියුෂවල්ලි රසය	218	91. සෞභාග්‍ය වටිය	232
45. පුෂ්පධන්වා රසය	217	92. හීඩිගුලෙශ්වර රසය	233
46. පූර්ණ චන්ද්‍ර රසය, වෘහත්	218	93. හෘදයාර්ණව රසය	233
47. ප්‍රලාපාන්තක රසය	219		

අවලේභ බණ්ඩය

1. අෂ්ටාඝිගාව ලේභය	234	6. ව්‍යවන ප්‍රාශය	235
2. කණ්ටකාර්යාව ලේභය	234	7. රක්ත කල්‍යාණාව ලේභය	236
3. කල්‍යාණක ලේභය.	234	8. ශ්වාසාරි ලේභය	237
4. කුටජාව ලේභය	235	9. ශෝථහර ලේභය (ඉන්චි කුලම්බුව)	237
5. කුෂ්මාණ්ඩාව ලේභය	235		

ආසව බණ්ඩය

1. අංගුරාසවය (1) (2)	238	14. ද්‍රාක්ෂාසවය	243
2. අයස්කෘතිය	239	15. පත්‍රාංගාසවය	244
3. අරචින්දාසවය	239	16. පිප්පල්‍යාද්‍යාසවය	244
4. අභිචේනාසවය.	240	17. පුනර්නවාසවය	245
5. උශිරාසර්වය.	240	18. මධුකාසවය	245
6. කනකාසවය	240	19. මෘගමදාසවය	245
7. කපුරාසවය	241	20. ලොධ්‍රාසවය (මධිවාසවය)	246
8. කුමාර්යාසවය	241	21. ලෞහාසවය	246
9. බර්ජුරාසවය	241	22. වාසකාසවය	246
10. චන්ද්‍රනාසවය	242	23. ශාරිවාද්‍යාසවය	247
11. චටිකාසවය	242	24. ශ්‍රී බණ්ඩාසවය	248
12. ජම්බවාසවය	243	25. සෝමරාජ්‍යාසවය	247
13. ත්‍රිඵලාසවය	243		

අරිෂ්ට බණ්ඩය

1. අභයාරිෂ්ටය (1)	248	17. ද්‍රාක්ෂාරිෂ්ටය	255
2. අභයාරිෂ්ටය (2)	249	18. ධාත්‍රයරිෂ්ටය	255
3. අමෘතාරිෂ්ටය	249	19. නිම්බාරිෂ්ටය (1)	256
4. අශ්වගන්ධාරිෂ්ටය	249	20. නිම්බාරිෂ්ටය (2)	256
5. අශෝකාරිෂ්ටය	250	21. පර්පටාද්‍යාරිෂ්ටය	256
6. කනකාරිෂ්ටය	250	22. පාර්ලාද්‍යාරිෂ්ටය (අර්ජුනාරිෂ්ටය)	256
7. කිරාතාදී අරිෂ්ටය	251	23. පුනර්නවාද්‍යාරිෂ්ටය	257
		24. ප්‍රසාරණී සන්ධානය	257
8. කුටජාද්‍යාරිෂ්ටය	251	25. බබ්බුලාරිෂ්ටය	257
9. බදිරාරිෂ්ටය	252	26. බලාරිෂ්ටය	258
10. බජ්ජුරාරිෂ්ටය	252	27. මුස්තකාරිෂ්ටය	258
11. ජීරකාද්‍යාරිෂ්ටය	252	28. මෘතසංජීවනී සුරාව	258
12. තකුරිෂ්ටය (1)	253	29. රොහිතකාරිෂ්ටය (1)	259
13. තකුරිෂ්ටය (2)	253	30. රොහිතකාරිෂ්ටය (2)	259

14. දන්තාරිෂ්ටය	253	31. වාසකාරිෂ්ටය	259
15. දශමූලාරිෂ්ටය	254	32. විඩංගාරිෂ්ටය	260
16. දේවදාර්වරිෂ්ටය	255	33. ශිරිෂාරිෂ්ටය	260
		34. සාරස්වතාරිෂ්ටය	260

දේශීය බස්න බණ්ඩය

1. එළපිකුදු බස්නය	261	4. පුහුල් බස්නය	261
2. තෝර බස්නය	262	5. හා බස්නය	262
3. රා බස්නය	261		

තෙල බණ්ඩය

1. අණු තෙලය	263	51. පිණ්ඩ තෙලය (1) (2) (3)	281
2. අම්බාදී තෙලය	263	52. පිණ්ඩ තෙලය (4)	282
3. අමුක්කු තෙලය	263	53. පිළිස්සුම් තෙලය	282
4. අර්ක තෙලය	264	54. බටු තෙල	282
5. අර්ගස් තෙලය	264	55. බලා කෝරණ්ඩ තෙලය (මහා)	283
6. අශ්වගන්ධා තෙලය (1)	264	56. බුද්ධරාජ තෙලය	283
7. අශ්වගන්ධා තෙලය (2)	265	57. බෝධිසත්ව තෙලය	284
8. අශ්වගන්ධා තෙලය (3)	265	58. හානුපාක කුෂ්ඨ තෙලය	285
9. ඉරිමේදාදී තෙලය	265	59. හෘගරාජ තෙලය	285
10. උශිරාදි තෙලය (1) (2)	266	60. මංජිෂ්ඨාදී තෙලය	285
11. කනක තෙලය	266	61. මහා කොරණ්ඩ තෙලය	285
12. කාර්පාසාදී තෙලය(1) (2)	267	62. මහා නාරායණ තෙලය	286
13. කාසීසාදී තෙලය	267	63. මහ බලා තෙලය	287
14. කැඩුම් බිඳුම් තෙල	267	64. මහා වාතමෙස තෙලය	288
15. කුංකුමාදි තෙලය	268	65. මහා මාෂ තෙලය	289
16. කුබ්ජප්පසාරණි තෙලය	268	66. මහා වායු රාක්ෂස තෙලය	289
17. කුමාරි තෙලය	269	67. මහා විකාර තෙලය	289
18. කෙණ්ඩා පෙරලුම්භර තෙලය	269	68. මාෂ තෙලය	290
19. කෝලේෂ්ලේෂ්මා තෙලය	269	69. යම දේවරාජ තෙලය	290
20. ගරුඩ රාජ තෙලය	269	70. රත් පිත් කේතකී තෙලය	291
21. ගුග්ගුලාදී තෙලය	270	71. රත තෙලය	291
22. ගුඩුවාදි තෙලය	270	72. රතීකාමරත්න තෙලය	292
23. ගුරුළු රාජ තෙලය	270	73. රතුලුනු තෙල (පීනස් තෙල)	292
24. ග්‍රහණ වන්දකාන්ති තෙලය	271	74. ලගුතෙරණ්ඩ තෙලය	293
25. වන්දකාන්ති තෙලය	271	75. ලුණුකඩවැල්ලේ පීනස් තෙලය	293
26. විත්‍රකරඤ්ජ තෙලය	271	76. ලෝකනාථ තෙලය	293
27. ජාත්‍යාදි තෙලය	272	77. වජ්රකන්ද තෙලය	294
28. තෝරවතුරෙ තෙල	272	78. වාත තෙලය	294
29. ත්‍රිඵලා තෙලය	272	79. වාත රාක්ෂස තෙලය	295
30. දශපාක අණු තෙලය	272	80. වාත (වුණ) විදුරංගාදී තෙලය	295
31. දශපාක බලා තෙලය	273	81. විෂ්ණු තෙලය	296

32. දශබලා තෙලය	273	82. විෂගර්භ තෙලය	296
33. දශමූල තෙලය (1) (2)	273	83. විෂසනනීලී තෙලය	297
34. දශවග ප්‍රමේභ තෙලය	274	84. විෂහරනාදී තෙලය	297
35. දිව්‍යනාග තෙලය	274	85. විසර්පහර තෙලය	297
36. දිව්‍යාංගනාදී තෙලය	275	86. වෘහත් සෛන්ධවාදී තෙලය	298
37. දුර්වාදී තෙලය	275	87. ශ්වාසවජර තෙලය	298
38. නයනකේතකී තෙලය	275	88. ශ්විත්‍රහර තෙලය	298
39. නයනාහරණ තෙලය	276	89. ශුද්ධබලා තෙලය	299
40. නවපටල තෙලය	276	90. ශුෂ්ක මූලකාදී තෙලය	299
41. නාරායණ තෙලය	277	91. ෂඩ්බින්දු තෙලය	300
42. නාරායණ තෙලය (මහා)	277	92. සත්තවාදී තෙලය	300
43. නිම්බාදී තෙලය	278	93. සර්වවිෂාදී තෙලය	300
44. නිර්ගුණ්ඩ්‍යාදී තෙලය	278	94. සිද්ධාර්ථ තෙලය	301
45. නිශාදී තෙලය	278	95. සිද්ධාර්ථක තෙලය	301
46. නීල්‍යාදිය	279	96. සීතෝදක තෙලය	302
47. නීලරාජ තෙලය	279	97. සෛන්ධවාදී තෙලය	302
48. නෙත්‍රපටලකාන්තිරත්න තෙලය	280	98. සෝමරාජී තෙලය	202
49. පක්ෂාසානාවායුසුන්‍ය තෙලය	280	99. හිංගුත්‍රිගුණ තෙලය	303
50. පසකුරු තෙලය	281	100. හිමසාගර තෙලය	303

සෘත බණ්ඩය

1. අමාතප්‍රාග සෘතය	304	15. පංචගව්‍ය සෘතය (වෘහත්)	308
2. අර්ඡුන සෘතය	304	16. පංචනික්ත සෘතය	309
3. අශ්වගන්ධා සෘතය	304	17. පංචනික්ත සෘත ගුල්ලුව	309
4. අශෝක සෘතය	304	18. එල සෘතය	310
5. ඉන්ද්‍රකාන්ත සෘතය	305	19. එලකළ්‍යාණ සෘතය	310
6. කළ්‍යාණක සෘතය	305	20. බලාදී සෘතය	310
7. කාමදේව සෘතය	306	21. බ්‍රාහ්මී සෘතය (සාරස්වත සෘතය)	311
8. කුමාර කළ්‍යාණ සෘතය	306	22. මහා චෛතය සෘතය	311
9. වව්‍යාදී සෘතය	306	23. මහා තික්තක සෘතය	311
10. වාංගේරී සෘතය	307	24. වෘහත් අශ්වගන්ධාදී සෘතය	312
11. ඡාගලාදී සෘතය (1) (2)	307	25. වෘහත් ඡාගලාදී සෘතය	312
12. ජාත්‍යාදී සෘතය	308	26. ශාතාවරී සෘතය	313
13. දශමූල ෂට්ඵල සෘතය	308	27. සිද්ධාර්ථක සෘතය	313

ආලේප බණ්ඩය

1.	අනෝද කොළ ආලේපය	313	10.	මුරුංගාදී ලේපය	315
2.	කප්පලිකෝදය මලහර	313	11.	මකුළු ඇට ආදී ආලේපය	315
3.	තිලාදී ලේපය (1)	314	12.	රණවරාදී ලේපය	315
4.	තිලාදී ලේපය (2)	314	13.	රසපුෂ්පාදාය මලහර	315
5.	දරුහෙමවකී ලේපය	314	14.	රසෝත්තමාදී ලේපය	315
6.	දෙෂස්න ලේපය	314	15.	වියන් දුඹුලු ආලේපය	316
7.	ධුස්තුරාදී ලේපය (ශ්ලීපදයෙහි)	314	16.	(1) ශ්විත්‍ර ලේපය (තාලකාදී ලේපය)	316
8.	ධුස්තුරාදී ලේපය (2)	314	17.	(2) ශ්විත්‍ර ලේපය	316
9.	එල වර්කි (1) (2)	314	18.	සික්ඵ තෙලය	316

නෙත්‍ර බිංදු

1.	නෙත්‍ර බිංදු (1)	316	4.	නෙත්‍ර බිංදු (4)	317
2.	නෙත්‍ර බිංදු (2)	316	5.	නෙත්‍ර බිංදු (5)	317
3.	නෙත්‍ර බිංදු (3)	316			